

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO IR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO PROJEKTO, CIVILINIO PROCESO KODEKSO 1, 80, 423², 423³, 423⁷ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 184 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ GYNYBOS IR SAUGUMO SRITYJE, ĮSTATYMO NR. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 25, 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. XI-570 3 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, KINO ĮSTATYMO NR. IX-752 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS ĮSTATYMO NR. IX-1768 12¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, MOKĖJIMŲ, ATLIEKAMŲ PAGAL KOMERCINES SUTARTIS, VĖLAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. IX-1873 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, INVESTICIJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1312 15¹ IR 15² STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1422 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XII-1273 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP 16-1459(2) – TAP 16-1474(2))**

2016-10-03 Nr. NV-3053

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Ūkio ministerija.

2. Projekto tikslas, esmė: Įstatymų projektai parengti įgyvendinant 2014 02 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2014/24/ES ir Direktyvos 2014/25/ES reikalavimus. Teikiamais įstatymų projektais taip pat įgyvendinama ir Vyriausybės 2012-2016 m. programa (57 punktas). Įstatymų projektai Seimui buvo pateikti 2015 11 04 nutarimu Nr.1155 su prašymu svarstyti skubos tvarka. Seimas 2016 06 30 grąžino projektus iniciatoriams tobulinti. Minėtos Direktyvos nuostatos į nacionalinę teisę turėjo būti perkeltos iki 2016 04 18 d. Lietuvai to nepadarius, Europos Komisija 2016 05 27 pradėjo ES teisės pažeidimo procedūras dėl šių direktyvų neperkėlimo į nacionalinę teisę. Ūkio ministerija teikia patobulintus įstatymų projektus. Tobulinant Įstatymų projektus atsižvelgta į suinteresuotų subjektų pasiūlymus, kurie buvo pateikti praeitos Seimo sesijos metu ir kurių dauguma jau apsvarstyti, išsamiai įvertinti Seimo Audito, Valstybės ir savivaldybių valdymo, Ekonomikos komitetuose bei išdiskutuoti su pasiūlymų rengėjais. Pasitarimuose, kuriuose dalyvavo suinteresuoti pasiūlymų teikėjai, atsakingų Seimo komitetų išvadų rengėjai, Viešųjų pirkimų tarnybos ir Ūkio ministerijos atstovai, rastas kompromisas dėl didžiosios dalies pasiūlymų. Direktyvų įgyvendinimui, siekiant sukurti paprastesnį ir aiškesnį reguliavimą, parengti du įstatymų projektai, kurių vienas - Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas, skirtas klasikiniam sektoriui, o kitas - Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo projektas, skirtas komunaliniam sektoriui. Klasikinio sektoriaus pirkimus reguliuojančiame Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo

įstatymo projekte (toliau – Įstatymo projektas) tikslinamos pagrindinės sąvokos (perkančioji organizacija, subcentrinė perkančioji organizacija, gyvavimo ciklas, pirkimo – pardavimo sutartis, centralizuotų pirkimų veikla, netinkamas pasiūlymas). Įstatymo projekte išskiriamos tarptautinio, supaprastinto ir mažos vertės pirkimo ribos. Tarptautinio pirkimo ribos įstatyme nenustatytos, jos nustatytos Direktyvoje 2014/24/ES (134 000 eurų – prekėms, 5 186 000 eurų – darbams) ir bus kas du metus Europos komisijos peržiūrimos. Fiksuota socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų tarptautinio pirkimo vertės riba – 750 000 eurų. Mažos vertės pirkimas, kai prekių ar paslaugų pirkimo vertė mažesnė kaip 58 000 eurų, darbų vertė mažesnė kaip 145 000 eurų. Įstatymo reikalavimai netaikomi – vidaus sandoriams, pirkimams, susijusiems su gynyba ar saugumu, teisinėms, finansinėms paslaugoms, paskoloms, keleivinių geležinkelio ir metro paslaugoms, civilinės saugos paslaugoms, politinių kampanijų paslaugoms, tam tikroms pašto paslaugoms. Įstatymo projekte įtvirtinami žymiai griežtesni nei Direktyvoje 2014/24/ES nustatyti vidaus sandorio sudarymo kriterijai. Išlieka šiuo metu galiojantis reguliavimas, kuris papildytas apribojimu, kad vidaus sandoriai leidžiami išskirtinai tarp tų subjektų, kurie abu turi perkančiosios organizacijos statusą be to nustatyta papildoma sąlyga, pagal kurią vidaus sandoriai galėtų būti sudaromi tik tuo atveju, jei dėl jų nebūtų pažeidžiama Konkurencijos įstatyme nustatyta viešojo administravimo subjekto pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Šis ribojimas reiškia, kad juridinis asmuo (perkančioji organizacija), su kuriuo bus sudarytas vidaus sandoris, kuriam vykdyti reikalingas prekes, paslaugas ar darbus privalės įsigyti Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Be to, Įstatymo projekte atsisakoma liberalaus požiūrio ir nesuteikiama galimybė pasinaudoti Direktyvoje 2014/24/ES apibrėžtomis įvairesnėmis vidaus sandorio formomis, t. y., kai kontroliuojama perkančioji organizacija perka iš ją kontroliuojančio subjekto arba iš kito tos pačios perkančiosios organizacijos kontroliuojamo subjekto, arba kai perkančioji organizacija perka iš juridinio asmens, kurį ji kontroliuoja bendrai kartu su kitomis perkančiosiomis organizacijomis. Galiausiai, išlieka reikalavimas gauti Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą dėl vidaus sandorio sudarymo. Siekiant sukurti sąlygas vidaus sandorių sudarymo priežiūrai, nustatoma pareiga Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje viešinamuose metiniuose pirkimų planuose nurodyti planuojamus sudaryti vidaus sandorius, paskelbti sudarytus vidaus sandorius ir jų pakeitimus, sąskaitas faktūras pagal vykdomus vidaus sandorius teikti per informacinę sistemą „E. sąskaita“. Įstatymo projekte ypatingas dėmesys skiriamas aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės reikalavimų integravimui į viešuosius pirkimus. Šie kriterijai galės būti vertinami kaip tiekėjų pasiūlymų vertinimas ar kaip sutarties vykdymo sąlyga. Viešųjų pirkimų skelbimai ir kiti pirkimo dokumentai (sąskaitos faktūros, kitos sąskaitos) turės būti teikiami elektronine forma per CVP IS taip pat „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus įstatyme nustatytas išimtis. Nustatoma pareiga supaprastintuose pirkimuose ne mažiau 2 procentus pirkimų atlikti iš įmonių, įdarbinusių nepalankioje padėtyje esančius asmenis. Skatinant smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose perkančiosios organizacijos įpareigojamos skaidyti tarptautinio pirkimo objektą į dalis (neskaidymas turės būti pagrįstas), o apyvartos reikalavimas negalės būti du kartus didesnis už numatomą pirkimo vertę. Be to, Įstatymo projekte įraukta nauja nuostata dėl galimybės perkančiajai organizacijai tiesiogiai sumokėti subtiekejui už jo atliktus darbus. Tiekėjo atitiktis reikalavimams dėl pašalinimo ir kvalifikacijos, pirmiausiai bus vertinama pagal jo užpildytą deklaraciją – Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą. Nustatomi privalomi tiekėjų pašalinimo pagrindai ir „savaiminio apsivalymo“ samprata. Tiekėjo pasiūlymo vertinimas bus atliekamas vienu iš trijų būdų – vertinant pagal kainą, sąnaudas arba kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, visais atvejais turės būti siekiama ekonomiškai naudingiausio sprendimo. Kainos kriterijaus taikymas bus nuosekliai mažinamas ir 2020 m. jis negalės sudaryti daugiau kaip 30 proc. viešųjų pirkimų vertės. Pasirinkus sąnaudų kriterijų, atsižvelgiama į produkto gyvavimo ciklo laikotarpį patiriamas sąnaudas. Jei ES lygiu bus patvirtintas produkto bendras gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodas, tai apskaičiuojant sąnaudas turės būti remiamasi tokiu metodu. Atsiranda naujas pirkimo būdas – inovacijų partnerystė. Šis būdas pasirenkamas tada, kai perkančioji organizacija nori įsigyti naujo produkto, kurio nėra rinkoje, sukūrimą. Inovacijų partnerystė vykdoma dviem etapais - dėl inovatyvaus produkto sukūrimo ir po to - dėl sukurto produkto pirkimo. Elektroniniams pirkimams

bus galima taikyti naują tiekėjų informacijos priemonę – elektroninį katalogą, parengtą pagal perkančiosios organizacijos nustatytas technines specifikacijas ir formą. Projekte patikslinamos centrinės perkančiosios organizacijos ir centralizuotos pirkimų veiklos sąvokos. Centrine perkančiąja organizacija nebus laikomas perkantysis subjektas jei tai nėra jo nuolatinė veikla. Atsisakoma šiuo metu galiojančios pareigos pirkti centralizuotai ir paliekama teisė pačioms perkančiosioms organizacijoms spręsti, ar vykdyti pirkimą pasinaudojant centrinės perkančiosios organizacijos paslaugomis, ar ne. Viešųjų pirkimų tarnyba rengs viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaitą, taip pat atliks ir kitas šiuo metu vykdomas funkcijas. Priėmus įstatymo projektą Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos modifikavimo darbams bus reikalinga apie 194 000 eurų.

Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatymo projektas skirtas komunaliniam sektoriui (toliau – Komunalinio sektoriaus įstatymo projektas) ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės reikalavimais. Komunalinio sektoriaus įstatymo projekte atskirtos sąvokos „perkančioji organizacija“ ir „perkantysis subjektas“. Perkančiuoju subjektu gali būti trijų rūšių asmenys, veikiantys vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje: a) perkančioji organizacija, atitinkanti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytus kriterijus, b) įmonė, kuriai perkančioji organizacija, įgyvendindama nuosavybės teises, gali daryti lemiamą įtaką, c) privatus subjektas, kuriam teisės aktais suteikta specialioji teisė vykdyti veiklą komunaliniame sektoriuje. Įstatymas reguliuoja tik tuos perkančiųjų subjektų pirkimus, kurie skirti jų vykdomai vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų veiklai. Atskirai aptariami mišrių (pirkimo objektas bus naudojamas komunalinio ir klasikinio sektoriaus veiklai) pirkimo sutarčių sudarymo ypatumai. Įstatymo projekte apibrėžiamos vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto veiklų rūšys. Tarptautinio pirkimo vertės ribos nėra apibrėžiamos įstatymu, jos nustatytos Direktyvoje 2014/25/ES ir kas dvejus metus bus peržiūrimos. Socialinių ir kitų paslaugų tarptautinio pirkimo vertės riba fiksuota įstatyme – 1 000 000 eurų. Išplėtotą ir reglamentuotą vidaus sandorių sudarymo tvarka ir sąlygos. Analogiškai kaip ir klasikinio sektoriaus pirkimus reglamentuojančio įstatymo projekte, taip ir Komunalinio sektoriaus įstatymo projekte daugiau nei numato Direktyva 2014/25/ES ribojamas vidaus sandorių sudarymas. Vidaus sandorius galės sudaryti tik perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, su kitu perkančiuoju subjektu arba su perkančiąja organizacija (kuri gali ir nevykdyti veiklos komunaliniame sektoriuje). Dėl vidaus sandorio sudarymo taip pat turės būti gautas Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas. Komunalinio sektoriaus įstatymo projekte susiaurintai perkeliama Direktyvos 2014/25/ES išimties pirkimams iš susijusių įmonių ar perkančiųjų subjektų bendrai įsteigtų įmonių. Apibrėžiama nauja rinkos geografinės aprėpties sąvoka, reiškianti teritoriją, kurioje teikiami produktai rinkos sąlygomis ir, kuri gali būti atskirta nuo kaimyninių, ne rinkos sąlygomis teikiamų produktų, teritorijų. Europos komisija (jei perkantysis subjektas kreipiasi) gali nuspręsti, kad net ir šalies dalyje (kurioje veikia konkurencijos laisvė) veikiantiems subjektams netaikomas komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas. Įstatymo projekte numatyta galimybė tiekti vertinimui panaudoti perkančiojo subjekto sukurta kvalifikacijos vertinimo sistemą. Komunalinio sektoriaus pirkimuose bus du nauji pirkimo būdai – konkurencinis dialogas ir inovacijų partnerystė. Kaip ir Viešųjų pirkimų įstatyme reglamentuojamos Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijos.

Civilinio proceso kodekso 1, 80 423², 423³, 423⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siekiama patobulinti viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarką, sumažinti nepagrįstų tiekėjų skundų skaičių, taip pat reglamentuojami komunalinio sektoriaus pirkimai. Civilinio proceso kodekso 80 straipsnio pakeitimo projekte nustatytas diferencijuotas žyminis mokestis: mažos vertės pirkimuose – 300 eurų, supaprastintuose pirkimuose – 1000 eurų, tarptautiniuose pirkimuose 3000 eurų.

Administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu nustatoma griežtesnė administracinė atsakomybė asmenims už viešųjų pirkimų ir komunalinio sektoriaus pirkimų pažeidimus. Maksimali bauda padidinama iki 3000 eurų, o už pakartotinį nusižengimą – iki 6000 eurų.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 25, 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Paslaugų įstatymo Nr. XI-570 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto, Kino įstatymo Nr. IX-752 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto,

Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo Nr. IX-1873 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15¹ ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto ir Statybos įstatymo Nr. I-1240 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2573 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – lydimieji įstatymų projektai) pakeitimai susiję su Komunalinio sektoriaus pirkimus reguliuojančio įstatymo projekte nustatomos pirkimų sampratos ir sąvokų pasikeitimu. Lydinčiuosiuose įstatymų projektuose atliekami redakcinio pobūdžio pakeitimai, tikslinamos esančios nuorodos į Viešųjų pirkimų įstatymą ir jo straipsnius. Siūloma teikiamus įstatymų projektus Seime svarstyti skubos tvarka. Skuba grindžiama būtinybe reaguoti į Lietuvos Respublikos Seimo Europos reikalų komiteto 2016 m. liepos 1 d. priimto sprendimo Nr. 100-S-11 3 punktą, kuriuo remiantis minėtas komitetas kreipėsi į Vyriausybę su prašymu pateikti Seimui svarstyti su pradėtomis Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūromis susijusių įstatymų projektus iki Seimo IX (rudens) sesijos pradžios. Taip pat siekiama išvengti neigiamų Europos teisės pažeidimo procedūrų padarinių ir galimų Lietuvos tiekėjų ar kitų suinteresuotų subjektų kreipimusi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl to, kad Lietuva nesudaro galimybių pasinaudoti naujomis galiojančiomis lankstesnėmis direktyvų nuostatomis. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimus (pavyzdžiui, byloje 41/74, Van Dyun) analogiškais kaip Lietuvoje susiklosčiusios aplinkybės suinteresuoti subjektai galėtų reikalauti tiesiogiai taikyti tas neperkeltas (ar neteisingai perkeltas) šių direktyvų nuostatas, kurios yra aiškos ir besąlyginės. Tokia praktika gali sukelti nemažai teisinio neaiškumo ir komplikuoti situaciją viešųjų pirkimų sistemoje

3. Derinimas: teikiami įstatymų projektai derinti su visomis ministerijomis ir suinteresuotomis institucijomis. Įstatymų projektai patikslinti pagal ministerijų atstovų 2016 09 27 pasitarimo sprendimus (nustatyta papildoma vidaus sandorio sąlyga, pagal kurią vidaus sandoris galimas tik tuo atveju jei nepažeidžiama Konkurencijos įstatyme nustatyta Viešojo administravimo subjekto pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę). Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos, Konkurencijos tarnybos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabos (siūlo iš viso atsisakyti nuostatų, susijusių su vidaus sandoriais), Europos teisės departamento pastabų (siūlo perkelti Direktyvų 2014/24/ES ir 2014 25/ES nuostatas susijusias su pasiūlymų termino pratęsimu penkiomis dienomis), Valstybinės ligonių kasos pastabos (dėl Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų netaikymo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto kompensuojamoms sveikatos priežiūros išlaidoms) ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabos (Valstybės tarnybos įstatyme nustatyti tarnybinių nuobaudų skyrimo Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriui pagrindus ir tvarką), kurioms nepritariama, teikiama derinimo pažyma ir Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, kuriuo pavedama Vidaus reikalų ministerijai esant poreikiui parengti Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą, nustatantį, kad tarnybinių nuobaudų skyrimo pagrindai ir tvarka taip pat taikomi ir valstybės pareigūnams.

4. Dalykinio vertinimo išvada: teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus

Patarėjas

Aloyzas Duksa

Aloyzas Duksa, tel. 8 706 63 733, el. p. aloyzas.duksa@lrv.lt

Nr. TAP-16-1441(2)
TAP-16-1473(2)
TAP-16-1472(2)
TAP-16-1471(2)
TAP-16-1470(2)
TAP-16-1469(2)
TAP-16-1468(2)
TAP-16-1467(2)
TAP-16-1466(2)
TAP-16-1465(2)

Nr. TAP-16-1464(2)
TAP-16-1463(2)
TAP-16-1462(2)
TAP-16-1461(2)
TAP-16-1460(2)
TAP-16-1459(2)

2

2016-09-30

data

9-11546

Nr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://www.ukmin.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-09-29 Nr. (14.2-183)-3-4306

I 2016-09-27 Nr. 39

Kopija

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Atsižvelgdami į Ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) 2016 m. rugsėjo 27 d. pasitarimo (toliau – MAP) pasiūlymus (protokolo Nr. 39, 13 klausimas), teikiame svarstyti patikslintus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymo projektas), kuris įgyvendina 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (toliau – Direktyva 2014/24/ES), reikalavimus ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo projektą (toliau – Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo projektas), kuris įgyvendina 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (toliau – Direktyva 2014/25/ES), reikalavimus.

Kartu su minėtais įstatymų projektais teikiama: Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 1, 80, 423², 423³, 423⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – CPK projektas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ANK projektas), Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2573 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 24¹, 25, 26, 31, 32, 44, 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo Nr. XI-570 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos kino įstatymo Nr. IX-752 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo Nr. IX-1873 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15¹ ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Vyriausybei teikiamų įstatymų projektų paaiškinimai pateikti jų aiškinamuosiuose raštuose.

Vykdamas MAP pasiūlymus atsižvelgta į Konkurencijos tarybos ir Viešųjų pirkimų tarnybos siūlymą Viešųjų pirkimų įstatymo projekte ir Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo projekte palikti vidaus sandorio išimtį, tačiau nustatyti papildomą šios išimties sąlygą, pagal kurią vidaus sandoriai galėtų būti sudaromi tik tuo atveju, jei dėl jų nebūtų pažeidžiama Konkurencijos įstatyme nustatyta viešojo administravimo subjekto pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

Taip pat buvo įvertintos Teisingumo ministerijos, Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Europos teisės departamento prie Teisingumo ministerijos pastabos.

Į MAP metu išsakytą Specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymą įtvirtinti ankstesniame Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projekte siūlytą papildomą vidaus sandorių sudarymo sąlygą, kad vidaus sandorį būtų galima sudaryti tik tuomet, kai jį sudarius prekės, paslaugos ir darbai būtų įsigijami efektyviau nei sudarius pirkimo sutartį neatsižvelgta, kadangi Seime ši nuostata nesulaukė pritarimo. Ši vidaus sandorių sudarymo sąlyga buvo kritikuojama dėl to, kad vidaus sandorių pagrindiniu tikslu yra ne ekonominė ar komercinė nauda, o viešojo intereso poreikių tenkinimas užtikrinant geros kokybės, nepertraukiamas ir prieinamas paslaugas netgi tais atvejais, kai paslaugų teikimas nėra ekonomiškai naudingas ar net nuostolingas. Pastebėtina, kad šie argumentai atitinka Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo išaiškinimą (2015 m. kovo 5 d. nutarimas Nr. KT9-N5/2015), kad vidaus sandoriai galimi išskirtiniais atvejais, t.y. kai kitu (šių paslaugų teikėjų konkurso) būdu būtų neįmanoma užtikrinti viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės ir prieinamumo.

Kaip pastebėta MAP metu, Ūkio ministerija pagal savo kompetenciją negalėjo atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymą keisti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nuostatas, siekiant nustatyti tarnybinių nuobaudų skyrimo pagrindus ir tvarką Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriui, kadangi Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimai turėtų apimti ne tik viešųjų pirkimų srities valstybės pareigūnų tarnybinių nuobaudų reglamentavimą. Todėl siūlome Vyriausybei pavesti Vidaus reikalų ministerijai įvertinti šį Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymą ir, esant poreikiui, parengti Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą jį papildant nuostatomis, kad Valstybės tarnybos įstatyme nustatyti tarnybinių nuobaudų skyrimo pagrindai ir tvarka taip pat taikoma ir valstybės pareigūnams.

Tiesioginės įstatymų projektų rengėjos Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento (direktorius – Osvaldas Šmitas, tel. 8 706 64 922) Viešųjų pirkimų politikos skyriaus (vedėja – Birutė Mačiunskienė, tel. 8 706 64839) patarėja Aurelija Kriščiūnaitė, tel. 8 706 64 834, el. p. Aurelija.Krisciunaite@ukmin.lt, vyriausioji specialistė Jurgita Klusevičiūtė, tel. 8 706 64 823, el. p. Jurgita.Kluseviciute@ukmin.lt, vyriausioji specialistė Neringa Andrijauskienė, tel. 8 706 64 606, el. p. Neringa.Andrijauskienė@ukmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Viešųjų pirkimų įstatymo projektas, 92 lapai.
2. Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo projektas, 89 lapai.
3. CPK projektas ir jo lyginamasis variantas, 5 lapai.
4. ANK projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lydimieji įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 28 lapai.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 2 lapai.
7. Viešųjų pirkimų įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 30 lapai.
8. Komunalinio sektoriaus pirkimų projekto aiškinamasis raštas, 32 lapai.

9. CPK projekto ir ANK projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai.
10. Lydimųjų teisės aktų aiškinamasis raštas, 4 lapai.
11. Viešųjų pirkimų tarnybos ir Ūkio ministerijos posėdžio protokolas, 26 lapai.
12. Derinimo pažyma, 5 lapai.
13. Institucijų pastabos, 48 lapai.
14. Vyriausybės pasitarimo protokolinio pavedimo projektas, 1 lapas.
15. Įstatymų projektų antikorupcinio vertinimo pažymos, 11 lapų.
16. Direktyvos 2014/24/ES ir Viešųjų pirkimų įstatymo projekto atitikties lentelė, 240 lapai.
17. Direktyvos 2014/25/ES ir Komunalinio sektoriaus pirkimų projekto atitikties lentelė, 219 lapų.
18. Direktyvos 2007/66/EB ir Viešųjų pirkimų įstatymo projekto atitikties lentelė, 46 lapai.
19. Direktyvos 2007/66/EB ir Komunalinio sektoriaus pirkimų projekto atitikties lentelė, 44 lapai.
20. Direktyvos 2009/33/EB ir Viešųjų pirkimų įstatymo projekto atitikties lentelė, 3 lapai.
21. Direktyvos 2009/33/EB ir Komunalinio sektoriaus pirkimų projekto atitikties lentelė, 3 lapai.
22. Direktyvos 2012/27/EB ir Viešųjų pirkimų įstatymo projekto atitikties lentelė, 2 lapai.
23. Direktyvos 2012/27/EB ir Komunalinio sektoriaus pirkimų projekto atitikties lentelė, 2 lapai.
24. Direktyvos 2009/52/EB ir Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto atitikties lentelė, 1 lapas.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

Aurelija Kriščiūnaitė, tel. 8 706 64834, el. p. Aurelija.Krisciunaite@ukmin.lt
Jurgita Klusevičiūtė, tel. 8 706 64823, el. p. Jurgita.Kluseviciute@ukmin.lt
Neringa Andrijauskienė, tel. 8 706 64606, el. p. Neringa.Andrijauskienė@ukmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ
VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO IR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES
PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO
PROCESO KODEKSO 1, 80, 423², 423³, 423⁷ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 184
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ
PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ GYNYBOS IR SAUGUMO SRITYJE, ĮSTATYMO NR. XI-1491
1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 25, 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. XI-570 3 PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KINO ĮSTATYMO NR. IX-752 9 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS DARBO
INSPEKCIJOS ĮSTATYMO NR. IX-1768 12¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR.
I-722 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKĖJIMŲ, ATLIEKAMŲ PAGAL KOMERCINES SUTARTIS, VĖLAVIMO
PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. IX-1873 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS INVESTICIJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1312 15¹ IR 15²
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO
ĮSTATYMO NR. IX-1565 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ ĮSTATYMO NR.
VIII-1422 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XII-2573 1
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ
TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti patobulintiems Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 1, 80, 423², 423³, 423⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 25, 32 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo Nr. XI-570 3 priedo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos kino įstatymo Nr. IX-752 9 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12¹ straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo Nr. IX-1873 2 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos investicijų

įstatymo Nr. VIII-1312 15¹ ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 37 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2573 1 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektams ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Prašyti Lietuvos Respublikos Seimą svarstyti nurodytus įstatymų projektus skubos tvarka, nes iki 2016 m. balandžio 18 d. į nacionalinę teisę turėjo būti perkeltos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL 2014 L 94, p. 65), ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL 2014 L 94, p. 243), nuostatos. Lietuvai to nepadarius, Europos Komisija pradėjo Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūras Nr. 2016/0380 ir Nr. 2016/0381 dėl minėtų direktyvų neperkėlimo į nacionalinę teisę. Skuba grindžiama ir siekiu išvengti neigiamų Europos teisės pažeidimo procedūrų padarinių ir galimų Lietuvos tiekėjų ar kitų suinteresuotų subjektų kreipimusi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl to, kad Lietuva nesudaro galimybių pasinaudoti naujomis galiojančiomis lankstesnėmis direktyvų nuostatomis.

3. Įgalioti ūkio ministrą Evaldą Gustą, o jam negalint dalyvauti – ūkio viceministrą Gediminą Onaitį atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Ūkio ministras

Ūkio ministras
Evaldas Gustas
2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorė
Lina Lukosevičiūtė
2016-09-29

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Pakartotinai teikiamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kuris yra patobulintas po grąžinimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos Seimo vakarinio posėdžio 2016 m. birželio 30 d. protokolu Nr. SPP-373. Įstatymo projektas patobulintas įvertinus suinteresuotų subjektų pastabas ir pasiūlymus pateiktus svarstymų Lietuvos Respublikos Seime metu, įskaitant Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto 2016 m. birželio 29 d. išvadose Nr. 113-P-24 nurodytas ir papildomai darbo tvarka pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymo projektu įgyvendinami naujos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (toliau – Direktyva 2014/24/ES) reikalavimai. Direktyvos 2014/24/ES nuostatos turėjo būti perkeltos į nacionalinę teisę iki 2016 m. balandžio 18 dienos. Todėl Lietuva jau yra gavusi Europos Komisijos oficialų pranešimą dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimų procedūros Nr. 2016/0380 dėl Direktyvos 2014/24/ES neperkėlimo ir neįgyvendinimo nacionalinėje teisėje.

Įstatymo projektu siekiama suderinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų teisę su Europos Sąjungos teisės reikalavimais. Viešųjų pirkimų taisyklės supaprastinamos ir didinamas jų lankstumas, perkančiosioms organizacijoms suteikiama daugiau pasirinkimo galimybių, sumažinama joms ir tiekėjams tenkanti administracinė našta. Tai padidins viešųjų išlaidų efektyvumą, užtikrins geriausius pirkimų rezultatus pagal kainos ir kokybės santykį. Supaprastintos ir efektyvesnės pirkimų procedūros bus naudingos visiems ūkio subjektams, paskatins smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimą, pritrauks daugiau tiekėjų iš kitų valstybių narių.

Naujasis viešųjų pirkimų reguliavimas bus labiau pritaikytas politiniams, socialiniams bei ekonominiais klausimams, numatytiems 2020 m. Europos strategijoje dėl pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, spręsti. Viešieji pirkimai galės būti pasitelkiami gerinant verslo aplinką ir sąlygas įmonių novatoriškumui, kuriant naujas darbo vietas, skatinant socialinę integraciją, žaliuosius pirkimus. Tai pagerins viešųjų pirkimų rezultatus, skatins konkurencingą, inovacijomis pagrįstą ekonomiką ir jos augimą.

Perkeliant į nacionalinę teisę Direktyvą 2014/25/ES ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (toliau – Direktyva 2014/25/ES) nutarta rengti du atskirus įstatymų projektus. Pagrindinė priežastis, paskatinusi atsisakyti dviejų direktyvų įgyvendinimo vienu įstatymu, – siekis sukurti paprastesnę ir aiškesnę teisinę reguliavimą. Pažymėtina, kad nors dalis Direktyvos 2014/24/ES (kuri skirta taip vadinamam klasikiniam sektoriui) ir Direktyvos 2014/25/ES (kuri skirta taip vadinamam komunaliniam sektoriui) nuostatų yra panašios, yra ir ženklių skirtumų, tokių kaip ne vienodos pirkimų vertės ribos, nuo kurių priklauso, koks pirkimų reguliavimas turi būti pasirenkamas, pirkimo būdų pasirinkimo sąlygos ir jų vykdymo tvarka, preliminarųjų sutarčių reguliavimas ir net skirtingos pagrindinės sąvokos. Pavyzdžiui, klasikinio sektoriaus reguliavimas taikomas „perkančiosioms organizacijoms“ (valstybės ar savivaldybės institucijoms, taip pat juridiniams asmenims, kurių veikla skirta nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams tenkinti ir kurie didžiąja dalimi finansuojami, kontroliuojami, valdomi valstybės, savivaldybės ar kitų perkančiųjų organizacijų atstovų), o komunalinio sektoriaus – „perkantiesiems subjektams“, kurie gali būti trijų rūšių: 1) perkančioji organizacija (kaip ir klasikiniame sektoriuje), 2) įmonė, kuriai lemiamą įtaką daro klasikinio sektoriaus perkančioji organizacija arba 3) privatus subjektas, kuriam suteikta specialioji ar išimtinė teisė užsiimti komunalinio sektoriaus veikla. Atsižvelgiant į tai, kad komunalinio sektoriaus direktyva taikoma ne tik viešojo sektoriaus, bet ir privataus sektoriaus subjektams, įgijusiems specialiąją ar išimtinę teisę verstis

komunalinio sektoriaus veikla, šioje direktyvoje pirkimai nėra vadinami „viešaisiais pirkimais“. Be to, klasikiniam sektoriui skirtame viešųjų pirkimų reguliavime išskirtos centrinių valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausančių perkančiųjų organizacijų ir šiai sistemai nepriklausančių perkančiųjų organizacijų grupės, kurioms taikomas skirtingas reguliavimas. Komunaliniam sektoriui skirtame reguliavime tokio išskyrimo nėra, tačiau yra tam tikrų reguliavimo skirtumų perkantiesiems subjektams, kurie yra perkančiosios organizacijos Direktyvos 2014/24/ES prasme ir kurie nėra perkančiosios organizacijos (pavyzdžiui, nuostatos dėl interesų konflikto nustatymo).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad rengiant vieną įstatymą ir klasikiniam, ir komunaliniam sektoriui neišvengiamai atsirastų skirtingų sąvokų su beveik vienodomis apibrėžtimis, daug nuorodų į kitus straipsnius (jų dalis ar punktus) arba išimčių iš nustatytų taisyklių, o tai teisės akta paverstų sunkiai skaitomu ir painiu, kas gali lemti didesnę įstatymo taikymo klaidų tikimybę. Toks Direktyvos 2014/24/ES ir Direktyvos 2014/25/ES perkėlimas į nacionalinę teisę ypatingai būtų nenaudingas perkančiosioms organizacijoms, kurioms komunaliniam sektoriui skirtas reguliavimas yra visiškai neaktualus (valstybės ir savivaldybės institucijoms, mokykloms, darželiams ir kt., kurie nevykdo veiklos komunaliniame sektoriuje). Subjektas, kuris yra ir klasikinio sektoriaus perkančioji organizacija, ir komunalinio sektoriaus perkantysis subjektas, privalėtų pasirinkti ir viešiesiems pirkimams taikyti vienokias normas, pirkimams, susijusiems su komunalinio sektoriaus veikla, – kitokias. Esant dviem atskiriems įstatymams, to bus išvengta, nes pirkimą atliekantis subjektas, atsižvelgdamas į tai, kuriam sektoriui priskiriamas pirkimas, pasirinks vieną įstatymą ir juo vadovausis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Viešųjų pirkimų politikos skyrius (vedėja – Birutė Mačiunskienė, tel. 8 706 64 839, el. p. birute.maciunskiene@ukmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu viešuosius pirkimus reguliuoja Viešųjų pirkimų įstatymas, kuris buvo priimtas įgyvendinat 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (toliau – Direktyva 2004/17/EB), 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (toliau – Direktyva 2004/18/EB) ir 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2007/66/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB, dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo (toliau – Direktyva 2007/66/EB), ir kitas direktyvas.

Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo sritis apima viešųjų pirkimų tvarką, viešųjų pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę, viešųjų pirkimų kontrolę. Viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarką nustato Viešųjų pirkimų įstatymas kartu su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XXI¹ skyriumi. Siekiant aiškaus šio įstatymo srities suvokimo ir tinkamo taikymo jame yra apibrėžiamos pagrindinės viešuosiuose pirkimuose naudojamos sąvokos. Kaip laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų, prižiūri viešųjų pirkimų politiką įgyvendinanti institucija – Viešųjų pirkimų tarnyba.

Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytos taisyklės taikomos priklausomai nuo šio įstatymo 11 straipsnyje apibūdinamų tarptautinio pirkimo vertės ribų ir Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 15 dalyje numatytų mažos vertės pirkimo ribų, pagal kurias pirkimai priskiriami tarptautiniams, supaprastintiems arba mažos vertės pirkimams. Tarptautinio pirkimo vertės ribos nustatytos Direktyvoje 2004/17/EB ir Direktyvoje 2004/18/EB ir tikslinamos Europos Komisijos išleidžiamu reglamentu. Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsnyje nustatoma numatomos pirkimo vertės apskaičiavimo tvarka. Pasiekus tarptautinio pirkimo vertės ribą, pirkimas yra aktualus ne tik tiekėjams, veikiantiems tam tikroje valstybėje narėje, bet ir visoje Europos Sąjungoje. Dėl šios priežasties valstybės narės įsipareigoja apie pirkimus, kurių vertės pasiekia tarptautinio pirkimo vertės ribas, skelbti Europos

Sąjungos oficialiajame leidinyje, prieinamame kiekvienam suinteresuotam asmeniui. Taip skatinamas Europos Sąjungos bendros viešųjų pirkimų rinkos veikimas.

Viešųjų pirkimų įstatyme yra nustatytas skirtingas reguliavimas A ir B paslaugoms, t. y. Viešųjų pirkimų įstatymo 2 priedėlyje nurodytų B paslaugų pirkimai visais atvejais priskiriami supaprastintų pirkimų kategorijai neatsižvelgiant į pirkimo vertę. Perkančiosios organizacijos neturi pareigos apie šiuos pirkimus skelbti Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, išskyrus tai, kad jos turi paskelbti skelbimą apie sudarytą B paslaugų pirkimo sutartį, jeigu supaprastinto pirkimo vertė viršija tarptautinio pirkimo vertės ribą. Taigi, B paslaugų pirkimai labiau orientuojami į valstybių narių vidaus rinką, darant prielaidą, kad jos nėra patrauklios užsienio tiekėjams.

Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnyje nustatytas baigtinis sąrašas atvejų, kai šio įstatymo reikalavimai netaikomi. Nustatytos išimtys prekių, darbų ar paslaugų pirkimams, kuriems taikomi specialūs informacijos apsaugos reikalavimai, tarptautiniai susitarimai, kitos valstybės narės nustatytos procedūros, nekilnojamųjų daiktų pirkimams, pirkimams, kuriems taikomas Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas ir kt. Paslaugų pirkimo atveju taikomos išimtys darbo sutartims, kai kurių finansinių paslaugų, Lietuvos banko teikiamų paslaugų, arbitražo ir taikinimo paslaugų, tam tikrų paslaugų, susijusių su radijo ir televizijos programomis, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimams, taip pat paslaugų perkamų iš perkančiųjų organizacijų, turinčių išimtinę teisę teikti tas paslaugas, politinei kampanijai skirtos reklamos ir su ja susijusių paslaugų pirkimams. Taip pat nustatyta atskira kategorija išimčių, kurios taikomos tik komunalinio sektoriaus perkančiosioms organizacijoms.

Minėtame straipsnyje įtvirtinta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje suformuota „vidaus sandorio“ išimtis, nustatanti, kad jeigu perkančioji organizacija sudaro sutartį su atskirą juridinio asmens statusą turinčiu subjektu, kurį ji kontroliuoja kaip savo pačios tarnybą ar struktūrinį padalinį ir kuriame ji yra vienintelė dalyvė (arba įgyvendina valstybės ar savivaldybės, kaip vienintelės dalyvės, teises ir pareigas), ir jeigu kontroliuojamas subjektas daugiau kaip 80 procentų pardavimo pajamų per paskutinius finansinius metus (arba per laiką nuo subjekto įsteigimo dienos, jeigu subjektas vykdė veiklą mažiau kaip vienus finansinius metus) gauna iš veiklos, skirtos perkančiosios organizacijos poreikiams tenkinti ar perkančiosios organizacijos funkcijoms atlikti, tokiu atveju ji gali netaikyti Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų.

Remiantis viešųjų pirkimų direktyvų poveikio vertinimo rezultatais, pirmiau nurodytas atvejų, kada viešųjų pirkimų taisyklės netaikomos, sąrašas turėtų būti patikslintas ir papildytas, atsižvelgiant į tam tikrų sričių specifinį pobūdį. Pavyzdžiui, reikėtų aiškiau apibrėžti finansinių paslaugų išimtį, papildyti vidaus sandorių išimtį, suformuluoti naujas teisinio atstovavimo paslaugų, paskolų, su gynyba ar saugumu susijusių pirkimų, keleivinių geležinkelių ir metro paslaugų, civilinės saugos paslaugų išimtis.

Viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnyje apibūdinami pirkimų ypatumai – nurodomos tarptautiniams ir supaprastintiems pirkimams, taip pat komunalinio sektoriaus pirkimams, koncesijoms taikytinos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos. Nustatomos taisyklės, taikytinos pirkimams, kai perkančioji organizacija tiesiogiai dotuoja daugiau kaip 50 procentų sutarties vertės. Viešųjų pirkimų įstatyme pateikti mišraus pirkimo ypatumai, kai Viešųjų pirkimų įstatymo 2 priedėlio B paslaugų sąraše nurodytos paslaugos perkamos kartu su šio įstatymo 2 priedėlio A paslaugų sąraše nurodytomis paslaugomis (12 straipsnis) ar kai kartu perkamos prekės, paslaugos, darbai (2 straipsnio 31 dalis). Vis dėlto trūksta detalių taisyklių, aiškiai apibrėžiančių mišrių pirkimo sutarčių sudarymo ypatumus.

Viešųjų pirkimų įstatymas (24 straipsnio 4 dalis) suteikia perkančiajai organizacijai teisę nustatyti specialias sutarties vykdymo sąlygas, siejamas su socialinės ir aplinkos apsaugos reikalavimais, jei jos atitinka Europos Sąjungos teisę. Atitinkamus reikalavimus perkančioji organizacija gali nustatyti apibrėždama techninę specifikaciją, tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus, pirkimo sutarties vykdymo sąlygas. Socialiniai aspektai gali būti įtraukiami ir į pasiūlymų vertinimo kriterijus, į juos gali būti atsižvelgiama vertinant neįprastai mažos kainos pagrindimą. Nepaisant šių galimybių, manoma, kad viešieji pirkimai galėtų būti dar geriau naudojami palaikant aplinkos, socialinės apsaugos, darbo teisės politikos kryptis.

Viešųjų pirkimų įstatymo 15¹ straipsnyje nurodoma bendra pareiga perkančiosioms organizacijoms ne mažiau kaip 50% visų viešųjų pirkimų atlikti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) priemonėmis. Taip skatinami elektroniniai pirkimai, siekiama didesnio viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumo ir efektyvumo, racionalaus viešųjų lėšų naudojimo, konkurencijos didinimo ir korupcijos viešuosiuose pirkimuose pasireišimo galimybių mažinimo. Tačiau, norint dar veiksmingiau šiuos tikslus įgyvendinti, svarbus dar platesnis viešųjų pirkimų perkėlimas į elektroninę erdvę.

Siekiant spręsti žmonių su negalia integravimo į visuomenę ir darbo rinką problemas, Viešųjų pirkimų įstatyme yra įtvirtinta galimybė rezervuoti tarptautinius pirkimus neįgaliųjų socialinėms įmonėms. Taip pat, siekiant socialiai pažeidžiamų asmenų palankesnių integravimosi į visuomenę ir darbo rinką sąlygų, šio įstatymo 91 straipsnyje numatyta pareiga perkančiosioms organizacijoms ne mažiau kaip 5 % nuo visų jų vykdomų supaprastintų pirkimų vertės skirti pirkimams iš neįgaliųjų socialinių įmonių, socialinių įmonių, įmonių, kuriose dirba daugiau kaip 50 procentų nuteistųjų, atliekančių arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, įmonių, kurių dalyviai yra sveikatos priežiūros įstaigos ir kuriose darbo terapijos pagrindais dirba ne mažiau kaip 50 procentų pacientų.

Priešingai negu tarptautinius pirkimus, supaprastintus viešuosius pirkimus Viešųjų pirkimų įstatymas reguliuoja minimaliai. Perkančiosios organizacijos pačios pasitvirtina supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės atsižvelgdamos į savo poreikius ir atliekamų pirkimų specifiką. Tokiose taisyklėse turi būti užtikrinami Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyti principai. Be to, Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta atskira supaprastintų pirkimų tvarka, kai šiuos pirkimus atlieka Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos užsienyje ir Lietuvos Respublikos atstovybės prie tarptautinių organizacijų, taip pat kitos perkančiosios organizacijos, kurios užsienyje įsigyja prekių, paslaugų ar darbų, skirtų užsienyje esantiems jų padaliniais, kariniams atstovams ar specialiesiems atašė. Atskira supaprastintų pirkimų tvarka nustatoma ir literatūros, mokslo ir meno kūrinių autorių, atlikėjų ar jų kolektyvo paslaugų, taip pat mokslo, kultūros ir meno sričių projektų vertinimo ir pretendentų gauti teisės aktų nustatyta tvarka įsteigtas premijas veiklos šiose srityse vertinimo paslaugų supaprastintiems pirkimams. Šią tvarką patvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Praktika parodė, kad toks skirtingas tarptautinių ir supaprastintų pirkimų reglamentavimas apsunkina Viešųjų pirkimų įstatymo taikymą ir padidina perkančiųjų organizacijų, tiekėjų bei kontroliuojančių institucijų klaidų tikimybę.

Viešųjų pirkimų įstatyme perkančiosioms organizacijoms nustatyta pareiga parengti ir patvirtinti einamaisiais biudžetiniais metais planuojamų atlikti viešųjų pirkimų planus ir paskelbti CVP IS šių planų suvestinę. Taip pat perkančiosios organizacijos savo tinklalapyje ir CVP IS privalo skelbti techninių specifikacijų projektus (išskyrus mažos vertės pirkimų atvejus) bei vertinti dėl jų gautas pastabas.

Viešųjų pirkimų skelbimai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir CVP IS, o skelbimai apie supaprastintą pirkimą – CVP IS. Neskelbiamų derybų atveju ar perkančiosios organizacijos taisyklėse nustatytais mažos vertės pirkimų atvejais reikalavimas dėl skelbimo apie pirkimą netaikomas. Pasibaigus tarptautiniam pirkimui, perkančioji organizacija Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbia skelbimą apie sudarytą pirkimo sutartį ar projekto konkurso rezultatus.

Kadangi viešumas yra svarbiausia viešųjų pirkimų skaidrumo prielaida, Viešųjų pirkimų įstatyme yra nustatyta pareiga perkančiosioms organizacijoms, laimėjusioms dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį ir pirkimo sutarties sąlygų pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų teisės aktams arba teisėtiems tiekėjų komerciniams interesams arba trukdytų laisvai konkuruoti tarpusavyje, paskelbti CVP IS.

Viešųjų pirkimų įstatymas nustato pirkimo dokumentų ir techninės specifikacijos turinio reikalavimus, kuriais vadovaudamasi perkančiosios organizacijos rengia konkurso sąlygas. Pirkimo dokumentuose privalo būti nurodyta visa Viešųjų pirkimų įstatymo 24 straipsnyje pateikta informacija, išskyrus tam tikras išlygas neskelbiamų derybų ir supaprastintų pirkimų atvejais. Viešųjų pirkimų įstatymo 25 straipsnyje nustatytos techninių specifikacijų rengimo taisyklės, kurios sumažina tiekėjų

diskriminavimo rizikos tikimybę. Perkančioji organizacija negali atmesti tiekėjo pasiūlymo, jeigu jis bet kokiomis perkančiajai organizacijai tinkamomis priemonėmis įrodo, kad jo pasiūlyti sprendimai yra lygiaverčiai ar atitinka techninėje specifikacijoje keliamus reikalavimus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 28 straipsnyje nustatyti paraiškų ir pasiūlymų teikimo reikalavimai. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose turi nustatyti tikslų laiką, t. y. datą, valandą ir minutę, iki kurio tiekėjai gali pateikti savo paraiškas ar pasiūlymus. Tiekėjui draudžiama pateikti daugiau kaip vieną pasiūlymą pirkimui (arba jo daliai), išskyrus atvejus, kai perkančioji organizacija leidžia pateikti alternatyvius pasiūlymus. Alternatyvūs pasiūlymai gali būti leidžiami tik tuo atveju, kai taikomas ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus. Taip pat Viešųjų pirkimų įstatymas reikalauja tiekėjų pasiūlymuose nurodyti subrangovus, subtiekėjus ar subteikėjus. Pažymėtina, kad subrangovo, subtiekėjo, subteikėjo sąvokos neapibrėžtos šiame įstatyme.

Viešųjų pirkimų įstatyme yra nustatyti paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai, kurie nustatomi priklausomai nuo pasirinkto pirkimo būdo. Atsižvelgiant į tai, kad pagal dabartinį reglamentavimą pirkimui gali būti pateikiami spausdinti pasiūlymai, šio įstatymo 31 straipsnyje akcentuojama vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūra. Elektroninio pirkimo atveju tai prilyginama susipažinimui su tiekėjų pateiktais pasiūlymais.

Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis reglamentuojama tiekėjų kvalifikacijos reikalavimų nustatymo, tiekėjų kvalifikacijos atitikimo pirkimo sąlygų reikalavimams tikrinimo ir vertinimo procedūros. Viešųjų pirkimų įstatymo 32 straipsnio 1 dalis įtvirtina pareigą perkančiajai organizacijai įsitikinti tiekėjo kompetencija, patikimumu ir pajėgumu vykdyti pirkimo sutartį. Tuo tikslu perkančioji organizacija nustato kvalifikacijos reikalavimus, susijusius su kandidatų ar dalyvių teise verstis atitinkama veikla, jų ekonomine ir finansine būkle, techniniu ir profesiniu pajėgumu, kokybės vadybos ir aplinkos apsaugos vadybos standartų taikymu, ir reikalauja, kad tiekėjai pateiktų atitinkamus keliamus reikalavimus pagrindžiančius dokumentus ir informaciją. Siekiant administracinės naštos mažinimo, numatyta, kad perkančioji organizacija negali reikalauti dokumentų ir informacijos, kurie perkančiajai organizacijai yra neatlygintinai prieinami Lietuvos registruose ir informacinėse sistemose. Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyti privalomi (esant teistumui) ir galimi atvejai (pvz., esant rimtam profesiniam pažeidimui), kai tiekėjai pašalinami iš pirkimo. Kaip pakankamas įrodymas, pagrindžiantis aplinkybių, ribojančių dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose, nebuvimą, yra teismo, valstybės įmonės Registrų centro ar kitos kompetentingos institucijos išduotas patvirtinantis dokumentas. Siekiant operatyviau įvertinti, ar tiekėjų kvalifikacija atitinka nustatytus reikalavimus, gali būti sudaryti oficialūs kvalifikacijos reikalavimus atitinkančių patvirtintų tiekėjų sąrašai.

Viešųjų pirkimų įstatymo 39 straipsnyje reglamentuojama viena iš pagrindinių viešųjų pirkimų procedūrų dalių – tiekėjų pateiktų pasiūlymų vertinimas ir palyginimas. Nustatomas draudimas keisti pasiūlymus, pasibaigus pasiūlymų pateikimo terminui. Perkančioji organizacija kilus neaiškumų dėl pasiūlymo, gali kreiptis į tiekėją su prašymu paaiškinti ar patikslinti pasiūlymą nekeičiant jo pateikto pasiūlymo. Vykdamas derybas, tiekėjas ir perkančioji organizacija derasi dėl kainos ir kitų pasiūlymo aspektų, dėl kurių derybas numato pirkimo sąlygos, tačiau pateikti galutiniai pasiūlymai ir derybų protokoluose užfiksuoti rezultatai negali būti keičiami. Minėtame straipsnyje taip pat nustatyti imperatyvūs atvejai, kada perkančioji organizacija privalo atmesti tiekėjo pasiūlymą. Siekiant, kad sutartys būtų sudaromos remiantis objektyviais kriterijais, kurie užtikrintų skaidrumo, nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principų laikymąsi ir garantuotų, kad pasiūlymai būtų vertinami veiksmingos konkurencijos sąlygomis, Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyti du galimi pasiūlymų vertinimo kriterijai: ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo ir mažiausios kainos. Priklausomai nuo pasirinkto pasiūlymų vertinimo kriterijaus pirkimą laimi pirmuoju numeriu pasiūlymų eilėje įrašytas tiekėjas, surinkęs daugiausiai ekonominio naudingumo balų, arba tiekėjas, pasiūlęs mažiausią kainą, kurio kvalifikacija ir pasiūlymas atitinka pirkimo dokumentų reikalavimus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 40 straipsnyje įtvirtintas neįprastai mažos kainos institutas, užkertantis kelią tiekėjams siūlyti nepagrįstą neįprastai mažą kainą, už kurią jie negalėtų tinkamai įvykdyti pirkimo sutarties. Perkančioji organizacija privalo įsitikinti tiekėjo pasiūlymo pagrįstumu ir realumu prašydama pagrįsti neįprastai mažą pasiūlyme nurodytą kainą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota

institucija apibrėžia pasiūlyme nurodytos prekių, paslaugų ar darbų neįprastai mažos kainos sąvoką. Tiekėjui nepagrindus neįprastai mažos kainos, perkančioji organizacija privalo atmesti tokį tiekėjo pasiūlymą.

Viešųjų pirkimų įstatymo 41 straipsnyje nustatyta perkančiosios organizacijos pareiga ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu informuoti suinteresuotus kandidatus ir suinteresuotus dalyvius apie priimtus sprendimus (sudaryti pirkimo sutartį, sudaryti preliminarįją sutartį, dėl leidimo dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje), kartu pateikiant savo sprendimo argumentų santrauką, nurodant nustatytą pasiūlymų eilę, laimėjusį pasiūlymą, tikslų sutarties sudarymo atidėjimo terminą.

Tarptautinį pirkimą perkančioji organizacija gali atlikti atviro konkurso, riboto konkurso, konkurencinio dialogo, skelbiamų ir neskelbiamų derybų būdu. Atviro konkurso ar riboto konkurso būdu perkančioji organizacija turi teisę vykdyti pirkimą visais atvejais ir juose gali dalyvauti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas. Atlikti pirkimą konkurencinio dialogo, skelbiamų derybų ir neskelbiamų derybų būdais perkančioji organizacija gali, kai yra tenkinamos Viešųjų pirkimų įstatyme nurodytos sąlygos. Dabartiniame reguliavime nėra aiškaus reikalavimo nurodyti konkrečias pirkimo sąlygas, dėl kurių nebūtų galima derėtis pirkimą vykdant skelbiamų derybų būdu. Pirmiau nurodyti pirkimo būdai vienodai taikomi visoms perkančiosioms organizacijoms – tiek centrinės valdžios institucijoms, tiek subcentrinėms perkančiosioms organizacijoms.

Atliekant viešuosius pirkimus gali būti naudojamos tokios priemonės kaip preliminarioji sutartis, elektroninis aukcionas, dinaminė pirkimo sistema. Klasikiniame sektoriuje preliminarioji sutartis sudaroma pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, ne ilgesniam kaip 4 metų laikotarpiui. Preliminariosios sutarties pagrindu pagrindinė pirkimo sutartis sudaroma pagal įstatyme nustatytas taisykles atnaujinant arba neatnaujinant tiekėjų varžymosi. Dinaminė pirkimo sistema vykdoma atviro konkurso pagrindu reikalaujant iš tiekėjų pateikti orientacinius pasiūlymus. Ji sudaroma ne ilgesniam nei 4 metų laikotarpiui.

Viešųjų pirkimų įstatymas nustato pareigą perkančiosioms organizacijoms pirkti per centrinę perkančiąją organizaciją, kai jos elektroniniame kataloge siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius. Centralizuoti pirkimai atliekami perkant prekes, paslaugas ar darbus iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją.

Pirkimo sutartis sudaroma ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus atvejus. Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintas bendras draudimas keisti pirkimo sutarties sąlygas, išskyrus išimtinius atvejus, kai tokiais sutarties sąlygų keitimais nepažeidžiami viešųjų pirkimų principai ir yra gautas Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas. Viešojo pirkimo sutarties nutraukimui taikoma Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatyta tvarka.

Viešųjų pirkimų įstatymo V skyrius kartus su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XXI¹ skyriumi nustato efektyvią ginčų nagrinėjimo sistemą, sudarančią galimybę tiekėjams dėl galbūt pažeistų teisių kreiptis į teismą, prieš tai pateikiant pretenziją perkančiajai organizacijai. Tačiau praktikoje perkančiosios organizacijos neretai kelia problemą, kad tiekėjai piktnaudžiauja jiems suteiktomis teisėmis reikšdami nepagrįstus skundus, kurie užvilkina viešųjų pirkimų procedūras, o tai stabdo investicinių projektų įgyvendinimą, kelia grėsmę prarasti Europos Sąjungos paramos lėšas. Kovai su nepagrįstais tiekėjų skundais gali būti naudojamos šios Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatytos priemonės: pateikiant ieškinį tiekėjo mokamas dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų dydžio žyminis mokestis (80 straipsnio 1 dalies 4 punktas); atsakovo nuostolių, galinčių atsirasti dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atlyginimo užtikrinimas (146 straipsnio 1 dalis); atsakovo teisė reikalauti nuostolių dėl ieškovo prašymu taikytų laikinųjų apsaugos priemonių atlyginimo įsiteisėjus sprendimui, kuriuo ieškinys atmetamas (146 straipsnio 2 ir 3 dalys); iki penkių tūkstančių septynių šimtų devyniasdešimt dviejų eurų bauda asmeniui už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis (95 straipsnis).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl įstatymo taikymo srities, pagrindinių sąvokų, klasifikacijos (Įstatymo projekto 1–3 straipsniai). Viešajame sektoriuje pasitelkiamos įvairių rūšių veiklos formos, todėl svarbu kuo aiškiau

apibrėžti paties viešojo pirkimo sąvoką. Taigi, Įstatymo projekte naujai apibrėžiama viešojo pirkimo sąvoka. Viešųjų pirkimų taisyklės taikomos ne visoms viešųjų lėšų išleidimo formoms, o tik tom, kuriomis sudarant viešąją sutartį už atlygį įsigijama prekių, paslaugų ar darbų. Tokio įsigijimo formos gali būti įvairios (pirkimas, nuoma ir kt.) ir nebūtinai reikalaujančios nuosavybės į daiktą perleidimo. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad viešojo pirkimo sąvoka apima prekių, paslaugų ar darbų įsigijimą, įskaitant pirkimo procedūrų atlikimą ir sutarties įvykdymą.

Siekiant aiškiau apibrėžti viešųjų pirkimų taisyklių taikymo sritį ir atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktiką, Įstatymo projektu tikslinamos ir kitos pagrindinės sąvokos: perkančioji organizacija, viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, darbų viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, centralizuotų pirkimų veikla. Taip pat nustatoma naujų sąvokų: subcentrinė perkančioji organizacija, gyvavimo ciklas, nepriimtinas pasiūlymas, netinkama paraiška, netinkamas pasiūlymas, pagalbinė pirkimų veikla, viešojo pirkimo subtiekiama sutartis ir kitos.

Remiantis ESTT byla *Korhonen ir kiti*, C-18/01 (51 dalis) perkančiosios organizacijos sąvoka papildyta paaiškinimu, kada subjekto veikla nelaikoma susijusia su viešojo intereso, kuris yra nepramoninio ir nekomercinio pobūdžio, tenkinimu, t. y. kuomet: 1) subjektas veikia įprastomis rinkos sąlygomis; 2) siekia pelno ir 3) jam pačiam tenka su jo veikla susiję nuostoliai. Vertinant, ar subjekto veikla skirta viešajam interesui, kuris yra nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio, tenkinti, reikia atsižvelgti į teisinių ir faktinių aplinkybių visumą, pavyzdžiui, kokios sąlygos dominavo steigiant subjektą ir kokiomis sąlygomis jis vykdo savo veiklą (ESTT bylos *Adolf Truley*, C-373/00, 66 dalis, ir *Korhonen ir kiti*, C-18/01, 48 dalis). Svarbu pažymėti ir tai, kad subjektai, vykdanys nors ir mažą savo veiklos dalį, turinčią viešojo intereso, kuris yra nepramoninio ir nekomercinio pobūdžio, požymių (t. y. atitinkamai didžioji jų vykdomos veiklos dalis yra grynai komercinė), priskirtini perkančiosioms organizacijoms (ESTT byla *Mannesman Anlagenbau Austria ir kt.*, C-44/96, 25, 26 ir 31 dalys), jeigu jie atitinka ir kitus perkančiosios organizacijos kriterijus.

Atsižvelgiant į ESTT praktiką (byla C-399/98, *Ordine degli Architetti delle Province di Milano*, 76-81, 84-86 dalys bei byla C-220/05, *Jean Auroux*, 45 dalis), viešojo pirkimo–pardavimo sutarties sąvoka papildyta apibrėžtyje vartojamų žodžių „ekonominė nauda“ paaiškinimu. Minėtose bylose teigiama, kad viešųjų pirkimų sutartys yra atlygintinos sutartys, kurioms turi būti taikomos Europos Sąjungos direktyvos nepriklausomai nuo to, kokia forma atlyginama tiekėjams už jų suteiktas prekes, paslaugas ar darbus. Toks atlyginimas gali būti ne tik mokėjimas pinigine išraiška, bet ir, pavyzdžiui, teisė nemokėti mokesčių ar panaudoti griovimo darbų metu gautas medžiagas. Viešojo pirkimo sutarties atlygintinumas gali pasireikšti ir tiekėjo galimybe gauti pajamų iš trečiųjų asmenų.

Aiškinant darbų viešojo pirkimo–pardavimo sutarties sampratą, pažymėtina, kad tokios sutarties objektas gali būti labai įvairaus pobūdžio. Tai gali būti darbai, kuriuos atlikus sukuriamas naujas statinys (mokykla, tiltas, stadionas), arba darbai, kurių rezultatas – ne sukuriamas naujas savarankiškas statinys (pavyzdžiui, griovimo, remonto darbai, stogo rekonstrukcija). Taip pat darbų pirkimu bus laikomi atvejai, kai perkančioji organizacija perka statinio statybos darbus savo nuosavame sklype arba kai ji užsako, kad kitas statytojas pagal perkančiosios organizacijos reikalavimus savo sklype pastatytų statinį, kurį vėliau ji perimtų. Plačiau darbų viešojo pirkimo–pardavimo sutarties sąvoka aiškinama ESTT bylose, pavyzdžiui, *Ordine degli Architetti delle Province di Milano e Lodi* C-399/98, *Helmut Mueller GmbH* C-451/08.

Dėl viešųjų pirkimų taisyklių taikymo srities svarbu paaiškinti, kad Įstatymo projektas nedaro poveikio socialinės apsaugos teisės aktams. Taip pat jis neužkerta kelio valstybei pasirinkti, kaip organizuoti privalomųjų socialinių paslaugų arba kitų paslaugų (kaip antai pašto paslaugų) teikimą – ar jas teikti kaip bendrojo ekonominio intereso paslaugas ar kaip bendrojo intereso neekonominės paslaugas, ar kaip šių dviejų rūšių paslaugų derinį. Taigi, Įstatymo projektas nereglamentuoja sutarčių socialinio draudimo srityje sudarymo, jeigu socialinio draudimo srities įstatymai nustato tokias Europos Sąjungos teisę atitinkančias sutarčių sudarymo taisykles, kurios neatitinka viešojo pirkimo sąvokos. Tikslinga paaiškinti, kad Įstatymo projektas netaikomas bendrojo intereso neekonominėms paslaugoms.

Įstatymo projektu neribojama nacionalinių ir vietos valdžios institucijų, įgyvendinančių viešąją politiką, teisė laisvai spręsti, laikantis Europos Sąjungos teisės, kaip apibrėžti bendrojo ekonominio intereso paslaugas, nustatyti jų taikymo sritį ir teiktinos paslaugos ypatybes, įskaitant visas su paslaugos kokybe susijusias sąlygas. Taip pat Įstatymo projektu nedaromas poveikis nacionalinių ir vietos valdžios institucijų įgaliojimams pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 14 straipsnį ir Protokolą Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų, pridėtą prie SESV ir Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis), teikti, pavesti teikti ir finansuoti bendrojo ekonominio intereso paslaugas. Galiausiai Įstatymo projektu nenagrinėjami bendrojo ekonominio intereso paslaugų finansavimo klausimai ir pagal Europos Sąjungos konkurencijos taisyklės valstybės suteiktos paramos, visų pirma socialinėje srityje, sistemos.

Įstatymo projektu nustatoma, kad viešuosiuose pirkimuose taikoma klasifikacijos sistema pagal Bendrąjį viešųjų pirkimų žodyną (toliau – BVPŽ), nustatytą reglamentu (EB) Nr. 2195/2002.

Dėl pirkimo vertės (Įstatymo projekto 4–5 straipsniai). Įstatymo projekte išskiriamos tarptautinio, supaprastinto ir mažos vertės pirkimo ribos. Pagrindinės tarptautinio pirkimo vertės ribos nėra apibrėžiamos pačiame įstatyme – jos nustatytos Direktyvoje 2014/24/ES ir kas dvejus metus peržiūrimos Europos Komisijos bei skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir CVP IS. Tuo siekiama išvengti periodinio naujai priimto Viešųjų pirkimų įstatymo keitimo pasikeitus tarptautinio pirkimo vertės riboms. Socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų (sveikatos, švietimo, socialinių, kultūros ir pan.) tarptautinio pirkimo vertės riba yra fiksuota – 750 000 EUR ir ji nustatoma pačiame įstatyme.

Numatomos pirkimo vertės skaičiavimo tvarka iš principo nepasikeitė. Pagrindinė naujovė yra galimybė perkančiajai organizacijai atskirai skaičiuoti numatomą pirkimo vertę savo padaliniais, savarankiškai atsakantiems už pirkimus. Toks padalinys gali neturėti atskiros juridinio asmens statuso, tačiau turi savarankiškai priimti sprendimus dėl pirkimų ir juos savarankiškai atlikti, turėti atskirą biudžeto eilutę savo pirkimams, savarankiškai sudaryti pirkimo sutartis ir iš savo biudžeto eilutės apmokėti tas sutartis. Jeigu padalinių turinti perkančioji organizacija tik atlieka pirkimus decentralizuotai, tačiau jos padaliniai netenkina pirmiau aprašytų sąlygų, ji numatomą pirkimo vertę turi skaičiuoti visiems padaliniais bendrai.

Praktikoje kildavo neaiškumų dėl numatomos pirkimo vertės skaičiavimo indėlių atvejų. Nors reguliavimas šiuo klausimu nepakito, tačiau tikslinga paaiškinti, kad tokiais atvejais į numatomą pirkimo vertę nėra įtraukiama pati indėlio suma, o tik įtraukiami administravimo mokesčiai ar kiti mokesčiai bankui (kaip nustatyta Įstatymo projekto 5 straipsnio 13 dalies 2 punkte).

Dėl atvejų, kai įstatymo reikalavimai netaikomi (Įstatymo projekto 6–10 straipsniai). Pagrindiniai Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo srities patikslinimai, susiję su šiomis patobulintomis arba naujai įtvirtintomis išimtimis: pirkimų, susijusių su gynyba ar saugumu, teisinių, finansinių paslaugų, paskolų, keleivinių geležinkelių ir metro paslaugų, civilinės saugos paslaugų, politinių kampanijų paslaugų, tam tikrų pašto paslaugų pirkimų.

Atsižvelgiant į ESTT praktiką, Direktyvoje 2014/24/ES pirmą kartą sureguliuotos išimtys vidaus sandoriams ir bendradarbiavimo sutartims. Šiame kontekste svarbios šios ESTT bylos dėl vidaus sandorių: *Teckal* C–107/98, *Stadt Halle ir RPL Lochau* C–26/03, *Parking Brixen* C–458/03, *Carbotermo* C–340/04 ir šios ESTT bylos dėl bendradarbiavimo sutarčių: *Hamburg* C–480/06, *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce ir kt.* C–159/11, *Piepenbrock* C–386/11. Vadovaujantis teismų praktika, vien tai, kad abi susitarimo šalys yra viešojo sektoriaus institucijos, savaime nereiškia, jog viešųjų pirkimų taisyklės netaikomos. Tačiau viešųjų pirkimų taisyklių taikymas neturėtų riboti viešojo sektoriaus institucijų laisvės vykdyti joms pavestas viešųjų paslaugų teikimo užduotis naudojantis savo ištekliais, įskaitant galimybę bendradarbiauti su kitomis viešojo sektoriaus institucijomis.

Lietuva, naudodamasi valstybės narės diskrecijos teise perkelti ESTT sprendimus į savo nacionalinę teisę, jau ir anksčiau buvo įteisiniusi vidaus sandorius. Direktyvoje 2014/24/ES vidaus sandorių koncepcija dar labiau išplėtotą – atsirado įvairesnių vidaus sandorio formų. Vidaus sandoriai galimi, kai perkančioji organizacija perka iš savo kontroliuojamo juridinio asmens, kuriame privataus kapitalo dalyvavimas leistinas tik išimtiniais atvejais (t. y. kai privataus kapitalo dalyvavimas

privalomas pagal nacionalinius teisės aktus, atitinkančius Europos Sąjungos steigiamąsias sutartis, ir jis nesuteikia kontrolės, blokavimo ar lemiamos įtakos sprendimams teisės) ir kurio daugiau kaip 80 procentų veiklos skiriama kontroliuojančiai perkančiajai organizacijai. Vidaus sandoriai leistini ir tada, kai kontroliuojama perkančioji organizacija perka iš kontroliuojančio subjekto arba iš kito tos pačios perkančiosios organizacijos kontroliuojamo subjekto, arba kai perkančioji organizacija perka iš juridinio asmens, kurį ji kontroliuoja bendrai kartu su kitomis perkančiosiomis organizacijomis.

Vidaus sandorių instituto įtvirtinimas sukuria nemažai pranašumų. Sudaromos palankesnės sąlygos perkančiųjų organizacijų investicijoms į viešųjų paslaugų teikimo infrastruktūrą, užtikrinama didesnė sudarytų vidaus sandorių vykdymo kontrolė, lankstesnis sutarčių vykdymas ir sklandesnis viešųjų poreikių tenkinimas. Dėl šių priežasčių tam tikrais atvejais tik sudarius vidaus sandorį įmanoma užtikrinti viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumą, gerą kokybę ir prieinamumą. Tačiau vidaus sandorių taikymas praktikoje sulaukia ir nemažai prieštarų suinteresuotų institucijų (Viešųjų pirkimų tarnybos, Konkurencijos tarybos, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir kitų) nuomonių, kurios ypač išryškėjo Lietuvos Respublikos Seimo komitetuose svarstant pirminę Įstatymo projekto versiją. Dėl vidaus sandorių gali sumažėti viešųjų pirkimų skaidrumas, konkurencija, efektyvumas (galimi pirkimai didesnėmis nei rinkos kainomis) ir tai lemtų neigiamas pasekmes vartotojų gerovei. Gali susidaryti prielaidos monopolijoms ir konkurencijos teisės pažeidimams, gali būti dirbtinai palaikomas neefektyviai veikiančių perkančiųjų organizacijų įsteigtų ir kontroliuojamų įmonių egzistavimas.

Atsižvelgiant į galimas prieštaras vidaus sandorių įteisinimo pasekmes, taip pat į labai išsiskyrusias suinteresuotų institucijų nuomones dėl jų įteisinimo, nutarta šiame etape iš esmės nekeisti galiojančio vidaus sandorių reguliavimo, o ateityje šį klausimą išsamiau išanalizuoti ir prireikus papildomai patobulinti teisinį reguliavimą. Taigi, Įstatymo projekte sugriežtinami Direktyvoje 2014/24/ES nustatyti vidaus sandorio sudarymo kriterijai, nes jame išlieka šiuo metu galiojantis reguliavimas, kuris papildytas apribojimu, kad vidaus sandoriai leidžiami išskirtinai tarp tų subjektų, kurie abu turi perkančiosios organizacijos statusą. Šis apribojimas nustatytas atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų tarnybos, įvykdžius Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos įgyvendinimo 2015-2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 648 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos įgyvendinimo 2015-2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ priemonę 4.1.4 „Atlikti vidaus sandorių reguliavimo poveikio įvertinimą ir prireikus apriboti galimybes sudaryti vidaus sandorius“, pateiktą siūlymą. Konkurencijos tarybos siūlymu, Įstatymo projekte taip pat įtvirtinama papildoma vidaus sandorio sudarymo sąlyga, kad sudarant tokį sandorį negali būti pažeidžiama Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme nustatyta viešojo administravimo subjekto pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Be to, perkančiosios organizacijos negalės pasinaudoti Direktyvoje 2014/24/ES apibrėžtomis įvairesnėmis vidaus sandorio formomis, t. y., kai kontroliuojama perkančioji organizacija perka iš kontroliuojančio subjekto arba iš kito tos pačios perkančiosios organizacijos kontroliuojamo subjekto, arba kai perkančioji organizacija perka iš juridinio asmens, kurį ji kontroliuoja bendrai kartu su kitomis perkančiosiomis organizacijomis. Galiausiai, išlieka reikalavimas gauti Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą dėl vidaus sandorio sudarymo. Siekiant sukurti sąlygas vidaus sandorių sudarymo priežiūrai, perkančioji organizacija įpareigojama CVP IS viešinamuose metiniuose pirkimų planuose nurodyti planuojamus sudaryti vidaus sandorius, paskelbti sudarytus vidaus sandorius ir jų pakeitimus, sąskaitas faktūras pagal vykdomus vidaus sandorius teikti per informacinę sistemą „E. sąskaita“.

Šalia vidaus sandorių Direktyvoje 2014/24/ES nustatyta ir visiškai nauja viešojo sektoriaus subjektų horizontaliojo bendradarbiavimo forma. Tai išimtis, taikoma perkančiųjų organizacijų tarpusavio susitarimams, kurių tikslas teikti bendrai joms priskirtą paslaugą siekiant viešojo intereso tikslų, pavyzdžiui, vietos valdžios institucijoms priskirtas privalomas ar savanoriškas užduotis, konkrečioms įstaigoms pagal viešąją teisę pavestas teikti paslaugas. Horizontaliojo bendradarbiavimo sutarties šalys nebūtinai turi teikti identiškas paslaugas – tai gali būti ir viena kitą papildančios paslaugos. Atviroje rinkoje tokios perkančiosios organizacijos gali vykdyti mažiau nei 20 procentų

veiklų, kurios patenka į bendradarbiavimo sutarties objektą. Įstatymo projekte atsisakyta įtvirtinti šią išimtį siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo ir neigiamų pasekmių konkurencijai. Manytina, kad griežtesnė Lietuvos pozicija, priėmus sprendimą neperkelti į nacionalinę teisę išimties dėl bendradarbiavimo sutarčių, nesutrukdytų tinkamai įgyvendinti Direktyvos 2014/24/ES, o tik dar labiau padės pasiekti vienų iš pagrindinių jos tikslų užtikrinti skaidrumą ir konkurenciją viešuosiuose pirkimuose.

Viešųjų pirkimų taisyklės neturėtų būti taikomas teisinėms paslaugoms, kurias teikia advokatas, atstovaudamas ar teikdamas konsultacijas dėl atstovavimo arbitražo, taikinimo, teisiniame procese. Taip pat įstatymas netaikytinas notarų teikiamoms dokumentų tvirtinimo ir liudijimo paslaugoms, teisinėms paslaugoms, kurių teikėjus skiria teismas ar tribunolas (patikėtiniai, globėjai (rūpintojai)) ar paslaugoms, kurios susijusios su viešosios valdžios (kaip ji apibrėžta SESV 51 straipsnyje ir ES sutarties 45 straipsnyje) funkcijų atlikimu ir kurių teikėjai yra skiriami ar atrenkami tokiu būdu, kuris dėl nuo perkančiosios organizacijos nepriklausančių priežasčių viešųjų pirkimų taisyklėmis taisyklėse negali būti reglamentuojamas.

Paaiškinant finansinių paslaugų išimtį nurodyta, kad vartojama finansinių priemonių sąvoka turi būti suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme, kuris įgyvendina 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančią Tarybos direktyvą 93/22/EEB. Papildomai nustatyta, kad įstatymas netaikomas veiksams, atliekamiems su neseniai įsteigtu Europos finansinio stabilumo fondu ir Europos stabilumo mechanizmu.

Nauja išimtis paskoloms leidžia netaikyti viešųjų pirkimų taisyklių paskoloms, susijusioms ar nesusijusioms su vertybinių popierių arba kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu.

Įteisinama keleivinių geležinkelių ir metro paslaugų išimtis siekiant aiškiau apibūdinti Įstatymo projekto santykį su 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančiu Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70, kuris taikomas minėtų paslaugų pirkimams. Reiktų priminti, kad pagal minėto reglamento 5 straipsnio 1 dalį keleivinio transporto autobusais ar tramvajais paslaugų pirkimams viešųjų pirkimų taisyklės lieka galioti.

Viešųjų pirkimų taisyklės netaikytinos ne pelno siekiančių organizacijų ar asociacijų teikiamoms civilinės gynybos, civilinės saugos ir ekstremalių situacijų prevencijos paslaugoms, nes tų organizacijų ypatingą pobūdį būtų sunku išsaugoti, jeigu paslaugos teikėją reiktų pasirinkti pagal įstatymo nuostatas. Vis dėlto ši išimtis negalioja pacientų vežimui skirtoms greitosios pagalbos paslaugoms. Šioje situacijoje svarbu paaiškinti, kad BVPŽ grupė 601 „Sausumos transporto paslaugos“ neapima greitosios pagalbos paslaugų, kurios patenka į BVPŽ klasę 8514. Pacientų vežimui skirtos greitosios pagalbos paslaugos, kurių BVPŽ kodas yra 85143000-3, patenka tarp socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų, kurių pirkimams taikomas liberalesnis reguliavimas.

Viešųjų pirkimų reguliavimas taip pat netaikomas politinių partijų atliekamoms reklaminių kampanijų, propagandinių filmų ir vaizdajuosčių gamybos paslaugoms, nes tai yra neatsiejamai susiję su paslaugų teikėjo politinėmis pažiūromis, todėl jie atrenkami tokiu būdu, kuris negali būti reguliuojamas viešųjų pirkimų taisyklėmis.

Įstatymo projekte nustatyta nauja išimtis perkančiosioms organizacijoms, veikiančioms pašto paslaugų sektoriuje ir atliekančioms šioms paslaugoms teikti reikalingus pirkimus: 1) saugiam koduotų dokumentų perdavimui elektroninėmis priemonėmis, registruoto elektroninio pašto perdavimui ir pan.; 2) finansinėms paslaugoms, kurių BVPŽ kodai yra nuo 66100000-1 iki 66720000-3 (pvz., pinigų siuntimas pašto perlaidomis ir pašto *žiro* pervedimai); 3) filatelinėms paslaugoms; 4) logistikos paslaugoms. Tokia išimtis nustatyta, atsižvelgiant į tai, kad komunalinio sektoriaus Direktyva 2014/25/ES nebetaikoma pirkimams, kurie reikalingi minėtoms paslaugoms teikti. Įstatymo projekte įtvirtintos atitinkamos išimtys siekiant, kad ir Viešųjų pirkimų įstatymas nebūtų taikomas pirkimams,

skirtiems minėtoms veiklos vykdyti, kai tokius pirkimus atlieka klasikinio sektoriaus kriterijus atitinkančios perkančiosios organizacijos, veikiančios pašto paslaugų srityje.

Dėl pirkimų ypatumų (Istatymo projekto 11–16 straipsniai). Įstatymo projekte perkeliama Direktyvoje 2014/24/ES nustatyta išsamios taisyklės dėl mišrių pirkimo sutarčių sudarymo ypatumų. Jeigu mišrios pirkimo sutarties dalys dėl objektyvių priežasčių, susijusių su pirkimo objekto techninėmis ir (ar) ekonominėmis ypatybėmis, yra neatskiriamos, tuomet ši sutartis sudaroma pagal taisyklės, taikytinas pagrindiniam sutarties objektui. Kai mišrios sutarties dalys yra objektyviai atskiriamos, perkančioji organizacija visada gali atlikti atskirus pirkimus skirtingoms sutarties dalims ir taikyti toms dalims būdingas pirkimų taisykles. Tačiau jeigu perkančioji organizacija tokias objektyviai atskiriamas sutarties dalis nori sujungti ir atlikti vieną pirkimą, tai ji bendram pirkimui turi taikyti viešųjų pirkimų taisyklės, jeigu jos būtų taikomos atliekant savarankišką pirkimą bent dėl vienos sutarties dalies (išskyrus atvejus, kai patenka gynybos ar saugumo aspektai).

Vertinant, ar mišrios sutarties dalys yra atskiriamos, nagrinėjamas kiekvienas atvejis atskirai ir vadovaujasi ESTT sprendimais bylose *Gestion Hotelera C–331/92*, *Loutraki C–145/08* ir *C–149/08*, *Mehiläinen C–215/09*. Nustatant, koks yra pagrindinis mišrios sutarties objektas, kai perkami darbai ir prekės arba darbai ir paslaugos, vadovaujasi ESTT sprendimais bylose *Köln Messe C-536/07*, *Legge Merloni C–412/04*, *Auroux C–220/05*.

Specialios taisyklės taikomos mišrioms sutartims, apimančioms gynybos ir saugumo aspektus arba į SESV reguliavimą patenkančias sutarties dalis. Tokiais atvejais galima netaikyti viešųjų pirkimų taisyklių, jeigu mišrios sutarties sudarymas pagrįstas objektyviomis priežastimis ir tuo nėra siekiama išvengti Viešųjų pirkimų įstatymo ar Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo taikymo.

Viešųjų pirkimų taisyklės netaikomos tais atvejais, kai esminių valstybės saugumo interesų negalima apsaugoti kitomis priemonėmis nei šio įstatymo reikalavimų netaikymas. Sprendimą, ar yra minėtos aplinkybės, priims Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Tokiems ypatingiems pirkimų atvejams taisyklės nenustatomos, tačiau perkančioji organizacija turėtų užtikrinti, kad prekės, paslaugos ar darbai būtų įsigyti racionaliai naudojant tam skirtas lėšas ir laikantis proporcingumo principo.

Išlieka galioti reikalavimas taikyti viešųjų pirkimų taisyklės ne perkančiosioms organizacijoms atliekant Įstatymo 16 straipsnyje išvardintų darbų ir susijusių paslaugų pirkimus, kai perkančioji organizacija dotuoja daugiau kaip 50 procentų sutarties vertės.

Dėl bendrųjų taisyklių (Istatymo projekto 17–24 straipsniai). Įstatymo projekte, kaip ir Direktyvoje 2014/24/ES, ypatingas dėmesys skiriamas aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės reikalavimų integravimui viešuosiuose pirkimuose. Perkančiosios organizacijos turi siekti, kad tiekėjai ir jų subtiektėjai laikytųsi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir tarptautinėse konvencijose, galiojančiose toje vietoje, kur teikiamos paslaugos ar atliekami darbai. Šie reikalavimai turi būti suderinami su pagrindiniais Europos Sąjungos teisės principais, nediskriminuoti kitų valstybių narių tiekėjų ir darbuotojų bei užtikrinti jiems lygias galimybes. Taip pat jie turi atitikti Garantijų komandiruotiems darbuotojams įstatymo nuostatas.

Aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės nuostatų laikymasis tikrinamas atitinkamose pirkimo procedūros stadijose, apibrėžiant bendruosius tiekėjų atrankos ar pasiūlymų vertinimo principus, įskaitant reikalavimus dėl tiekėjų pašalinimo, neįprastai mažos pasiūlytos kainos pagrindimo, techninių specifikacijų, ir nustatant sutarties vykdymo sąlygas. Svarbu pažymėti, kad tokie kriterijai visada turi būti susiję su pirkimo objektu, todėl jie negali būti orientuoti tik į bendrąją tiekėjo įmonės socialinės atsakomybės ar poveikio aplinkai atsakomybės politiką. Pavyzdžiui, vertinant pasiūlymus pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų galima skirti didesnę balą tiekėjui, kuris įsipareigoja įtraukti nepalankioje padėtyje esančius asmenis (bedarbius, neįgaliuosius ar pan.) vykdydamas konkrečią sutartį. Tačiau didesnio balo negalima skirti vien už tai, kad tiekėjo įmonė laikosi socialinės atsakomybės politikos, nes aprūpina savo darbuotojus jų vaikams skirtu darželiu ar suteikia jiems laisvą darbo grafiką, nes tokie kriterijai nėra susiję su konkrečios sutarties vykdymo sąlygomis. Kitas socialinio kriterijaus taikymo pavyzdys būtų, pasirinkus kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų, vertinti,

kiek tiekėjo siūlomas atlyginimas pirkimo sutartį vykdysiantiems darbuotojams viršija jo arba ūkio subjekto, kurio pajėgumais remiamasi, kilmės šalyje nustatytą minimalų darbo užmokestį. Kuo daugiau tiekėjo pasiūlytas atlyginimas darbuotojams viršija minimalų užmokestį, tuo didesnis balas skiriamas. Taikant tokį socialinį kriterijų siekiama, kad tiekėjai mokėtų padorų atlygį savo darbuotojams, vykdantiems sudarytą viešojo pirkimo sutartį.

Perkančioji organizacija galės pasirinkti, ar socialinius, aplinkos apsaugos, darbo teisės kriterijus vertinti kaip tiekėjų pasiūlymų vertinimo, ar kaip sutarties vykdymo sąlygas. Tarp šių pasirinkimo galimybių yra vienas esminis skirtumas. Jeigu perkančioji organizacija socialinį kriterijų vertina kaip pasiūlymų vertinimo kriterijų, tai reiškia, kad ji nesiekia visiškos garantijos, kad vykdant sutartį bus laikomasi to kriterijaus. Tokiu atveju pirkimo laimėtoją gali nulemti aukštesnis kitų kriterijų (kainos, kokybės, sutartį vykdysiančių darbuotojų kvalifikacijos) įvertinimas, o laimėtojo pasiūlymui priskirtas socialinio kriterijaus balas gali būti labai žemas arba net nulinis. Jeigu perkančioji organizacija socialinį kriterijų vertina kaip sutarties įvykdymo sąlygą, tai ji bus visiškai garantuota, kad pirkimo laimėtojas turės laikytis to kriterijaus vykdydamas pirkimo sutartį.

Tiekėjo pasiūlymą privaloma atmesti, jeigu jis pasiūlė neįprastai mažą kainą dėl to, kad pažeidė teisės aktuose nustatytus aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimus. Pavyzdžiui, jeigu tiekėjo pasiūlyme nurodyta kaina yra pernelyg maža dėl to, kad jis savo darbuotojams numatė mokėti žemesnį atlygį nei jo kilmės šalyje patvirtintas oficialus minimalus atlygis, tai jo pasiūlymas privalės būti atmetamas. Tokia griežta sankcija taikoma dėl dvejopo pažeidimo pobūdžio – pažeidžiamos ne tik privalomos teisės normos, bet kartu taikomas ir socialinis dempingas darbuotojams mokant per mažą atlyginimą. Kita vertus, Įstatymo projekte nustatyta tik galimybė, bet ne prievolė atmesti tiekėjo pasiūlymą, kai jame nesilaikyta aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės aktų, tačiau kartu nėra siūloma neįprastai mažą kainą. Ši situacija skiriasi tuo, kad faktiškai dar nebuvo minėtų teisės aktų pažeidimo – jis atsirastų tik sudarius sutartį, todėl dar išlieka galimybė atitaisyti situaciją vykdant sutartį.

Siekiant sudaryti galimybes perkančiajai organizacijai ne tik skaidriai atlikti pirkimus, bet ir tai parodyti kitoms institucijoms, nustatoma kad perkančioji organizacija gali pasikviesti viešojo pirkimo komisijos posėdžiuose stebėtojo teisėmis dalyvauti valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų atstovus. Tokiu atveju perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose privalės nurodyti, kad į viešojo pirkimo komisijos posėdžius kviečiami dalyvauti stebėtojai, bei aptarti jų dalyvavimo sąlygas. Viešojo pirkimo posėdžius stebėti norintys asmenys turės pateikti atstovaujamo subjekto įgaliojimą.

Įstatymo projektas suteikia suinteresuotiems dalyviams bei kandidatams teisę susipažinti su kitų kandidatų paraiškomis ar dalyvių pasiūlymais. Šiomis nuostatomis įgyvendinama tiekėjų teisė peržiūrėti perkančiosios organizacijos priimtus sprendimus ir, jei tiekėjai mano, kad jų teisėti interesai pažeisti, juos ginčyti. Susiklosčius netinkamai praktikai, kuomet pirkimo dalyviai piktnaudžiauja jiems suteikta teise ir su kitų dalyvių pasiūlymais prašo susipažinti, kai jau perkančiosios organizacijos sprendimai nebegali būti skundžiami, pavyzdžiui, praėjus metams ar ilgesniam laikotarpiui nuo pirkimo pabaigos, ir siekiant išvengti perkančiajai organizacijai sukuriamos papildomos administracinės naštos, nustatomas 6 mėnesių nuo pirkimo sutarties sudarymo terminas, per kurį kandidatai ar suinteresuoti dalyviai turi teisę susipažinti su kitų dalyvių paraiškomis ar pasiūlymais. Šis terminas pasirinktas atsižvelgiant į Įstatymo projekte nustatytą maksimalų 6 mėnesių terminą, per kurį gali būti ginčijamas perkančiosios organizacijos sprendimas sudaryti pirkimo sutartį (pareikšti ieškinį dėl pirkimo sutarties pripažinimo negaliojančia).

Viešųjų pirkimų perkėlimas į elektroninę erdvę padeda sutaupyti viešųjų lėšų, pagerina pirkimų rezultatus, sumažina klaidų tikimybę. Siekiant elektroninių pirkimų plėtros Įstatymo projekte nustatoma, kad viešųjų pirkimų skelbimai ir kiti pirkimo dokumentai, tiekėjų pasiūlymai, paraiškos, pasiūlymai, sprendiniai, projekto konkursų planai ir projektai turi būti pateikiami elektronine forma per CVP IS. Šis reikalavimas galės būti netaikomas tik išimtiniais pagrįstais atvejais, kai jo įgyvendinimas pareikalautų visuotinai neprieinamos įrangos ar rinkmenų formatų, specialios biuro įrangos (pavyzdžiui, plačiaformačių spausdintuvų) naudojimo ar taip būtų atskleista slapta informacija. Tais atvejais, kai dokumentų negalima perduoti elektroninėmis priemonėmis, naudojamosi pašto paslaugos teikėjų ar kitų

tinkamų vežėjų (tai apima ir dokumentų įteikimą asmeniškai) paslaugomis arba derinamos skirtingos priemonės (pašto paslaugos teikėjų ar kitų tinkamų vežėjų paslaugos, elektroninės priemonės). Įstatymo projekte nereikalaujama CVP IS priemonėmis pasirašyti sutartį, taip pat naudoti šias priemones perkančiajai organizacijai bendraujant ir keičiantis informaciją su tiekėju jau pasirašius sutartį – vykdant, keičiant ar nutraukiant sutartį.

Vykdant pirkimo sutartis pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos turi būti teikiamos naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus Įstatymo projekte nustatytus atvejus, kai viešojo pirkimo sutartys gali būti sudaromos žodžiu. Tokia nuostata Įstatymo projekte įtvirtinta įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 228 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių patvirtinimo“, 13 punktą „Parengti teisės aktų pakeitimus, įpareigojančius nurodytoms perkančiosioms organizacijoms nustatytuose viešuosiuose pirkimuose teikti tik elektronines sąskaitas faktūras“. Įtvirtinus reikalavimą sąskaitas teikti per vieningą informacinę sistemą „E. sąskaita“ bus sudaryta galimybė valstybei kontroliuoti finansinius srautus viešųjų pirkimų srityje, nes Lietuvos Respublikos finansų ministerija elektroniniu būdu gaus aktualią informaciją apie perkančiosioms organizacijoms pateiktas sąskaitas, kurių pagrindu rengiamos mokėjimo paraiškos. Be to, Viešųjų pirkimų tarnyba ir viešoji įstaiga CPO LT, atliekanti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas, elektroniniu būdu gaus informaciją apie viešųjų pirkimų sutarčių vykdymą – sąskaitų pateikimą ir apmokėjimą ir tokiu būdu galės tikrintai, ar tinkamai vykdomos sudarytos viešųjų pirkimų sutartys. Pereinamasis laikotarpis dėl sąskaitų teikimo per informacinę sistemą „E. sąskaita“ nenustatomas, nes jau šiuo metu galioja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 26 d. Nr. 654, kuriuo rekomenduojama perkančiosioms organizacijoms viešojo pirkimo–pardavimo sutartyse nustatyti, kad už prekes, paslaugas ir darbus tiekėjai pridėtinės vertės mokesčio sąskaitas faktūras, sąskaitas faktūras, kreditinius ir debetinius dokumentus bei avansines sąskaitas teiktų elektroniniu būdu, naudodamiesi informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis.

Pagrindiniai viešųjų pirkimų dokumentai, tiekėjų paraiškos, pasiūlymai, susidomėjimo patvirtinimai, sprendiniai, projekto konkursų planai ir projektai, pretenzijos teikiami tik raštu. Kitais atvejais leidžiama bendrauti ir keistis informacija žodžiu, tačiau su sąlyga, kad toks bendravimas, turintis įtakos pasiūlymų turiniui ir jų vertinimui, įforminamas dokumentuose ar garso įrašuose. Tai svarbu siekiant užtikrinti skaidrumą ir galimybę patikrinti, ar pirkimo procedūros metu buvo laikomasi lygiateisiškumo principo.

Įstatymo projekte numatyta priemonių, apsaugančių nuo nesąžiningos verslo praktikos, kai pasireiškia interesų konfliktai, korupcija. Pirkimo procedūroje dalyvaujantys perkančiosios organizacijos darbuotojai ar įtaką sprendimams galintys daryti administracijos darbuotojai (net ir nedalyvaujantys pačioje pirkimo procedūroje) gali turėti tiesioginį ar netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokio pobūdžio asmeninį suinteresuotumą, galintį daryti neigiamą įtaką pirkimo procedūroje priimamų sprendimų nešališkumui ir nepriklausomumui. Todėl perkančioji organizacija turi imtis priemonių dėl esamų, galimų ar prežiuruojamų interesų konfliktų su pirkime dalyvaujančio tiekėjo darbuotojais – užkirsti kelią tokiems interesų konfliktams, juos nustatyti ar pašalinti, o jeigu padėties negalima ištaisyti kitomis priemonėmis, – pašalinti iš pirkimo patį tiekėją. Laikoma, kad atitinkamos padėties dėl interesų konflikto negalima ištaisyti, jei į interesų konfliktą patekę asmenys nulėmė viešojo pirkimo komisijos ar perkančiosios organizacijos sprendimus ir šių sprendimų pakeitimas prieštarautų Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatoms. Visos priemonės, kurių buvo imtasi dėl interesų konfliktų, pateikiamos pirkimo procedūros ataskaitoje.

Užimtumas profesinėje srityje padeda integruotis į visuomenę ir yra svarbus veiksnys užtikrinant lygias galimybes visiems. Šiuo požiūriu svarbus socialinis verslas (socialinės įmonės, neįgaliųjų socialinės įmonės, aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse dalyvaujantys tiekėjai), kurio vienas svarbiausių tikslų yra integruoti į darbo rinką nepalankioje padėtyje esančius asmenis. Socialiniu verslu užsiimančios įmonės gali būti nepajėgios laimėti viešųjų pirkimų įprastomis rinkos sąlygomis, todėl

Įstatymo projekte suteikiama teisė perkančiosioms organizacijoms rezervuoti tam tikrus pirkimus ar jų dalį socialiniu verslu užsiimančioms įmonėms. Be to, supaprastintuose pirkimuose nustatoma pareiga rezervuoti ne mažiau kaip 2 procentus pirkimų nuo visų per kalendorinius metus įvykdytų supaprastintų pirkimų vertės tokioms įmonėms.

Įstatymo projekto atskirame straipsnyje aptariama tarptautinių, supaprastintų ir mažos vertės pirkimų atlikimo tvarka. Pažymėtina, kad Direktyvos 2014/24/ES poveikio vertinimo metu atlikta kiekybinė analizė atskleidė, kad paslaugos socialinėje, sveikatos ar švietimo srityse dėl savo specifikos yra patrauklios užsienio tiekėjams tik tada, kai jų vertė viršija 750 000 EUR. Todėl apie tokius pirkimus ir jų metu sudarytas sutartis perkantysis subjektas turės paskelbti tarptautiniu lygiu per Europos Sąjungos oficialiųjų leidinių biurą. Tačiau socialinės ir kitos specialiosios paslaugos paprastai teikiamos ypatingomis aplinkybėmis, kurios valstybėse narėse skiriasi dėl skirtingų administracinių, organizavimo ir kultūrinių aplinkybių. Atsižvelgiant į tai, valstybėms narėms suteikiama plati diskrecija ir joms pačioms leidžiama apibrėžti ir taikyti tokiems pirkimams specialias taisykles, kurios užtikrintų pagrindinius skaidrumo ir lygiateisiškumo principus.

Supaprastintiems ir socialinių bei kitų specialiųjų paslaugų (sveikatos, švietimo, kultūros srityje) pirkimams Įstatymo projekte nustatytos iš esmės vienodos taisyklės kaip ir tarptautiniams pirkimams, išskyrus tai, kad visoms perkančiosioms organizacijoms (o ne tik subcentrinėms perkančiosioms organizacijoms) leidžiama naudoti išankstinį informacinį skelbimą kaip kvietimą dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose, nustatomi trumpesni paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai supaprastintuose pirkimuose, visais atvejais leidžiama pasirinkti skelbiamas derybas, nustatoma daugiau neskelbiamų derybų atvejų supaprastintuose pirkimuose, nustatomos liberalesnės taisyklės dėl pirkimo objekto skaidymo į dalis. Manytina, kad vienodas tarptautinių ir supaprastintų pirkimų reguliavimas palengvins įstatymo taikymą perkančiosioms organizacijoms, tiekėjams ir priežiūrą atliekančioms institucijoms. Tiekėjams ir priežiūrą atliekančioms institucijoms nebereikės perprasti daugelio skirtingų perkančiųjų organizacijų pasitvirtintų supaprastintų pirkimų taisyklių, sumažės klaidų tikimybė atliekant viešųjų pirkimų procedūras.

Į Įstatymo projektą neperkeltas Direktyvos 2014/24/ES 77 straipsnis, pagal kurį valstybėms narėms numatyta galimybė tam tikrus sveikatos, socialinių, kultūros paslaugų pirkimus rezervuoti įmonėms, kurių tikslas vykdyti viešosios paslaugos uždavinį, kurių pelnas naudojamas tik įmonės tikslams ir jos valdyme aktyviai dalyvauja darbuotojai. Tokio statuso įmonės nereguluotos Lietuvos teisėje, todėl nuostatos dėl pirkimų rezervavimo tokioms įmonėms nėra aktualios.

Mažos vertės pirkimus perkančiosios organizacijos turės atlikti pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintas taisykles. Jiems taikomi lankstesni reikalavimai. Be to, atsižvelgiant į užsienyje esančių ir veikiančių Lietuvos perkančiųjų organizacijų (Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ir kt.) specifiką, joms nustatoma atskira supaprastintų pirkimų tvarka. Pagal atskirą tvarką taip pat bus atliekami ir ypatingos svarbos tarptautiniams renginiams, kurių sąrašą patvirtins Lietuvos Respublikos Vyriausybė, organizuoti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų supaprastinti pirkimai. Tokias atskiras supaprastintų pirkimų tvarkas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Įstatymo projekte atsisakyta atskiros supaprastintų pirkimų tvarkos kultūros ir meno srities pirkimams. Poreikio nustatyti atskirą tvarką šiems pirkimams neliko Įstatymo projekte supaprastinus neskelbiamų derybų vykdymą ir ataskaitų už šiuo pirkimo būdu atliktas pirkimo procedūras teikimą. Taip pat Įstatymo projekte išspręstas kultūros ir meno srities pirkimuose ypač aktualus klausimas dėl pirkimo sutarčių, sudarytų su fiziniiais asmenimis, viešinimo, t. y. atsižvelgiant į tai, kad asmens atlyginimo paskelbimas prieštarauja asmens duomenų apsaugos teisės aktams, atsisakyta reikalavimo viešinti fizinio asmens pateiktą pasiūlymą ir su juo sudarytą pirkimo sutartį.

Dėl pirkimo planavimo ir pasirengimo pirkimui (Įstatymo projekto 25–28 straipsniai). Įstatymo projekte išlieka anksčiau galiojusios nacionalinės nuostatos dėl metinių pirkimų planų sudarymo ir jų viešinimo. Taip pat perkančiosios organizacijos galės (tačiau neprivalės, kaip buvo anksčiau) skelbti techninių specifikacijų projektus bei vertinti dėl jų gautas pastabas. Papildomai iš Direktyvos 2014/24/ES perkeliama išankstinių rinkos konsultacijų galimybė. Tai reiškia, kad, siekdama

kokybiškesnių pirkimų, perkančioji organizacija gali konsultuotis su nepriklausomais ekspertais, institucijomis, rinkos dalyviais dėl pirkimų planavimo, atlikimo, pirkimo dokumentų rengimo. Tokios konsultacijos turi vykti nepažeidžiant tiekėjų konkurencijos, nediskriminavimo, skaidrumo principų. Pirkime nedraudžiama dalyvauti tiekėjui, kuris padėjo jam pasirengti, tačiau jeigu jo dalyvavimas pažeidžia tiekėjų konkurenciją ir to neįmanoma atitaistyti mažiau intervencinėmis priemonėmis, tokio tiekėjo pasiūlymas atmetamas.

Siekiant padidinti konkurenciją viešuosiuose pirkimuose, paskatinti smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimą, perkančiosios organizacijos įpareigojamos skaidyti tarptautinio pirkimo objektą į dalis. Toks skaidymas gali būti atliekamas kiekybiniu pagrindu – kad pirkimo sutarties apimtis atitiktų smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių pajėgumus, kokybiniu pagrindu – kad būtų atsižvelgiama į smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių specializaciją ir jų veiklos sektorių, ar pagal skirtingus pirkimo objekto įgyvendinimo etapus. Neskaityti tarptautinio pirkimo objekto į dalis perkančioji organizacija gali tik tada, kai dėl skaidymo sumažėtų tiekėjų konkurencija, pirkimo sutarties vykdymas taptų per daug brangus ar sudėtingas techniniu požiūriu, skirtingų pirkimo objekto dalių įgyvendinimas būtų glaudžiai susijęs ir dėl to atsirastų būtinybė koordinuoti šių dalių tiekėjus, kas keltų riziką netinkamai įvykdyti pirkimo sutartį, ar esant kitiems motyvams, dėl kurių netikslinga pirkimo objekto skaidyti į dalis. Apie sprendimą neskaityti tarptautinio pirkimo objekto į dalis nurodoma pirkimo dokumentuose.

Tam tikrais atvejais, siekdamas užtikrinti didesnę konkurenciją ar patikimesnę sutarties vykdymą, perkančiosios organizacijos gali apriboti pirkimo objekto dalių skaičių, kuriam tas pats tiekėjas gali pateikti pasiūlymą arba kurį gali laimėti tas pats tiekėjas.

Atsižvelgiant į tai, kad supaprastintų pirkimų bei socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų pirkimų reguliavimas yra liberalesnis, ir siekiant sumažinti perkančiosioms organizacijoms tenkančią administracinę naštą (kai reikalaujama pagrįsti sprendimą neskaityti pirkimo objekto), minėtuose pirkimuose jos nėra įpareigojamos skaidyti pirkimo objekto į dalis.

Įstatymo projekte įtvirtinama nauja prievolė perkančiajai organizacijai savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo procedūras, jeigu buvo pažeisti viešųjų pirkimų principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. Pažymėtina, kad pagal Įstatymo projekto nuostatas Viešųjų pirkimų tarnyba, nustačiusi viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimus, gali įpareigoti perkančiąją organizaciją nutraukti pirkimo procedūras. Tokį sprendimą galėtų priimti ir teismas, išnagrinėjęs viešojo pirkimo bylą. Tačiau praktikoje gali susidaryti situacija, kai perkančioji organizacija pati nustato, kad konkretaus viešojo pirkimo, kurio nenagrinėja Viešųjų pirkimų tarnyba ar teismas, metu buvo pažeisti viešųjų pirkimų principai (pavyzdžiui, susiklostė interesų konflikto situacija) ir atitinkamos padėties neįmanoma ištaisyti. Tokiais atvejais tikslinga įpareigoti perkančiąją organizaciją pačiai inicijuoti pirkimo procedūros nutraukimą.

Dėl pirkimo skelbimų (Įstatymo projekto 29–33 straipsniai). Norėdama pakviesti tiekėjus dalyvauti pirkime, perkančioji organizacija skelbia apie tarptautinį pirkimą per Europos Sąjungos leidinių biurą, o apie supaprastintą pirkimą – CVP IS. Reikalavimas dėl skelbimo apie pirkimą netaikomas tik neskelbiamų derybų atveju ir Įstatymo projekte nurodytais atvejais, kai leidžiama neskelbti apie mažos vertės pirkimą.

Lankstesnė skelbimo apie tarptautinius pirkimus tvarka nustatyta subcentrinėms perkančiosioms organizacijoms. Pasaulio prekybos organizacijos sutartis dėl viešųjų pirkimų leidžia nustatyti liberalesnę reguliavimą subcentrinėms perkančiosioms organizacijoms, veikiančioms žemesniu nei centrinio valstybinio administravimo lygiu, t. y. vietos ir regionų valdžios institucijoms. Atsižvelgiant į tai, Direktyvoje 2014/24/ES numatyta galimybė subcentrinėms perkančiosioms organizacijoms naudoti išankstinį informacinį skelbimą kaip priemonę pakviesti tiekėjus dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose. Pasinaudojus šia galimybe, nebereikia skelbti atskiro skelbimo apie pirkimą prieš pradedant pirkimo procedūrą. Tikėtina, kad perkėlus atitinkamas nuostatas į Įstatymo projektą, subcentrinės perkančiosios organizacijos galės pasinaudoti lankstesnėmis procedūromis ir sumažės joms tenkanti administracinė našta.

Pirmiau aprašyta lankstesnė tvarka, kai išankstiniu informaciniu skelbimu kviečiama dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose, galės pasinaudoti visos perkančiosios organizacijos (o ne

tik subcentrinės perkančiosios organizacijos) socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų pirkimų ar supaprastintų pirkimų atvejais.

Tarptautinio pirkimo atveju perkančioji organizacija privalo per Europos Sąjungos leidinių biurą paskelbti skelbimą apie pirkimo sutarties ir preliminariosios sutarties sudarymą, skelbimą apie projekto konkurso rezultatus, skelbimą apie pirkimo sutarties ir preliminariosios sutarties keitimą.

Informacija, kuri turi būti nurodyta tarptautinio pirkimo skelbimuose, jų standartinės formos ir skelbimų reikalavimai apibrėžiami 2015 m. lapkričio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2015/1986, kuriuo nustatomos standartinės formos, naudojamos skelbiant su viešaisiais pirkimais susijusius pranešimus, ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (EB) Nr. 842/2011.

Dėl pirkimo dokumentų ir techninės specifikacijos (Įstatymo projekto 34–38 straipsniai). Įstatymo projekte išlieka anksčiau galiojusios nacionalinės nuostatos, susisteminančios pirkimo dokumentų turinį ir taip padedančios perkančiosioms organizacijoms rengti konkurso sąlygas bei išvengti klaidų.

Siekiant perkelti pirkimus į elektroninę erdvę nustatoma, kad pirkimo dokumentai turi būti teikiami tiekėjams elektronine forma per CVP IS, išskyrus atvejus, kai techniškai to neįmanoma padaryti ar būtina apsaugoti konfidencialią informaciją.

Techninės specifikacijos rengimo reikalavimai iš esmės nepakito, palyginti su ankstesniu reguliavimu. Išlieka galioti principas, kad perkančiųjų organizacijų parengtos pirkimų techninės specifikacijos turi atverti viešuosius pirkimus konkurencijai ir siekti tvarumo tikslų. Jos gali būti rengiamos laisvai pasirenkant Įstatymo projekte nurodytus metodus (apibūdinant norimą rezultatą, nurodant funkcinius reikalavimus, standartą, techninį liudijimą, bendrąsias technines specifikacijas ar naudojant šių būdų derinį) ir iš perkančiųjų organizacijų nereikalaujama pagrįsti savo pasirinkimo.

Tobulinant reguliavimą Įstatymo projektas papildomas nuostatomis, kad techninės specifikacijos reikalavimai turi būti susiję su pirkimo objektu (apimant jo gamybos ar kito gyvavimo ciklo etapo procesus) ir turi būti atsižvelgiama į tinkamumo visiems naudotojams, įskaitant neįgaliuosius, kriterijus. Be to, patikslinama nuostatų dėl techninių specifikacijų terminologija atsižvelgiant į 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB ir 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos terminologijos.

Perkančioji organizacija, norėdama įsigyti aplinkos apsaugos, socialinėmis ar kitomis savybėmis pasižyminčių produktų, gali reikalauti, kad jie atitiktų konkretų ženklą, įskaitant Europos ekologinius ženklus, nacionalinius ar kelių šalių ekologinius ženklus. Toks ženklas turi būti sukurtas objektyviai patikrinamų ir nediskriminacinių kriterijų pagrindu taikant atvirą ir skaidrią procedūrą, kurioje gali dalyvauti suinteresuoti subjektai, ir jis turi būti prieinamas visiems suinteresuotiems subjektams. Pirkimo dokumentuose galima reikalauti konkretaus ženklo tik tada, kai visi šio ženklo kriterijai yra susiję su pirkimo objektu. Turi būti priimami ir ženklai, lygiavertės pirkimo dokumentuose nurodytam ženklui, kurių visi kriterijai atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus pirkimo objektui. Tačiau perkančioji organizacija negali formuluoti reikalavimo, kad perkamas objektas atitiktų tik kai kuriuos konkretaus ženklo kriterijus. Tokiais atvejais pirkimo dokumentuose turėtų būti nukopijuojami perkančiajai organizacijai aktualūs ženklo kriterijai, o ne pateikiama nuoroda į tą ženklą.

Jeigu tiekėjas iki pasiūlymų pateikimo termino nespėja ar dėl objektyvių priežasčių negali įsigyti perkančiosios organizacijos reikalaujamo ženklo, perkančioji organizacija iš jo priima kitas lygiavertes priemones. Įstatymo projekte nebeliko anksčiau galiojusios sąlygos, kuri visais atvejais įpareigojo perkančiąją organizaciją priimti ženklui lygiavertes kitas įrodinėjimo priemones. Tokiu pakeitimu siekiama paskatinti ženklų kūrimą ir naudojimą, nes, leidžiant perkančiosioms organizacijoms visada priimti ženklui lygiavertes įrodinėjimo priemones, tokios paskatos nebeliktų.

Dėl tiekėjo paraiškos ir pasiūlymo pateikimo (Įstatymo projekto 39–43 straipsniai). Paraiškos ir pasiūlymai, kaip bendra taisyklė, pateikiami elektroniniu būdu per CVP IS, todėl sutrumpinamas ir jų pateikimo terminas. Taigi, pirkimai vyks greičiau ir paprasčiau. Perkančioji organizacija turi pratęsti pirmiau nustatytus pasiūlymų pateikimo terminus, jeigu papildoma arba reikšmingai pakeičiama pirkimo dokumentuose nurodyta informacija. Ribotuose konkursuose ir skelbiamose derybose

subcentrinė perkančioji organizacija tam tikrais atvejais gali su tiekėjais susitarti dėl pasiūlymų pateikimo terminų.

Perkančioji organizacija gali leisti tiekėjams pateikti alternatyvius pasiūlymus, prieš tai apie tokią galimybę nurodžiusi skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą. Alternatyvūs pasiūlymai leidžiami ne tik taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio vertinimo kriterijų (kaip buvo pagal ankstesnį reguliavimą), o visais atvejais. Perkančioji organizacija taip pat gali reikalauti, kad alternatyvūs pasiūlymai būtų teikiami tik pateikus pagrindinį pasiūlymą.

Atsižvelgiant į tai, kad viešieji pirkimai perkeliama į elektroninę erdvę, patikslinama pradinio susipažinimo su paraiškomis ir pasiūlymais tvarka. Ankstesnė vokų su paraiškomis ir pasiūlymais atplėšimo procedūra perrašoma orientuojantis į tai, kad pagrindinė pasiūlymų ir paraiškų pateikimo forma yra elektroninė, o ne spausdinta.

Dėl tiekėjo vertinimo (Įstatymo projekto 44–52 straipsniai). Patobulinama tiekėjų vertinimo tvarka, taip siekiant lankstesnių pirkimo procedūrų ir mažesnės administracinės naštos perkančiosioms organizacijoms ir tiekėjams. Nubrėžiama aiški riba tarp tiekėjams keliamų reikalavimų dėl jų pašalinimo (teistumas, mokesčių nemokėjimas, draudžiami susitarimai su kitais tiekėjais, profesiniai pažeidimai ir pan.) ir kvalifikacijos (teisė verstis veikla, finansinis, ekonominis, techninis pajėgumas).

Siekiant sumažinti administracinę naštą, perkančiosios organizacijos visuose pirkimuose įpareigojamos tiekėjo atitiktį reikalavimams dėl pašalinimo ir kvalifikacijos pirmiausia vertinti pagal jo užpildytą deklaraciją – Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą. Tiekėjo atitiktį patvirtinančių dokumentų prašoma tik iš laimėtojo arba, perkančiajai organizacijai kilus abejonių, – iš bet kurio tiekėjo bet kuriuo pirkimo procedūros metu. Tiekėjas pašalinamas bet kuriuo pirkimo procedūros momentu paaiškęs, kad iki procedūros ar jos metu atsirado jo pašalinimo pagrindas. Perkančioji organizacija turi patikrinti ir ūkio subjektų, kurių pajėgumu ketina remtis tiekėjas, atitiktį reikalavimams dėl pašalinimo pagrindų ir kvalifikacijos. Jeigu toks ūkio subjektas neatitinka pirkimo dokumentuose nustatytų reikalavimų, perkančioji organizacija turi pareikalauti per jos nustatytą terminą pakeisti jį reikalavimus atitinkančiu ūkio subjektu.

Peržiūrėti ir patikslinti kandidatų ir dalyvių privalomi pašalinimo pagrindai. Tiekėjų pašalinimo pagrindai dėl teistumo už dalyvavimą nusikalstamoje organizacijoje, korupciją, sukčiavimą, pinigų plovimą papildyti naujais – už teroristinius nusikaltimus ir prekybą žmonėmis. Be to, atsižvelgiant į Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 1 straipsnyje pateiktą sukčiavimo apibrėžimą, atitinkamas tiekėjų pašalinimo pagrindas praplėstas papildomai įtraukiant šias Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (toliau – BK) nustatytas nusikalstamas veikas: turto pasisavinimą (BK 183 straipsnis), turto iššvaistymą (BK 184 straipsnis), apgaulingą pareiškimą apie juridinio asmens veiklą (BK 205 straipsnis), apgaulingą apskaitos tvarkymą (BK 222 straipsnis), piktnaudžiavimą (BK 228 straipsnis). Už šias nusikalstamas veiklas pašalinama, tais atvejais, kai jomis kėsiamasi į Europos Sąjungos finansinius interesus.

Tiekėją bus privaloma šalinti iš pirkimo procedūros, jeigu jis nubaustas už mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, nemokėjimą, ir dėl to įsiteisėjęs galutinis teismo sprendimas arba yra kitų įrodymų apie šių įsipareigojimų nebykdymą. Taikant šią nuostatą gali pasitaikyti atvejų, kai pirkime dalyvauja tiekėjas, kurio kilmės šalyje už mokesčių nemokėjimą yra priimami ne teismo, o administraciniai sprendimai. Jeigu dėl tokio tiekėjo priimtas administracinis sprendimas už mokesčių nemokėjimą yra galutinis ir neskundžiamas, tai jis pašalinamas iš pirkimo. Siekiant išvengti neadekvačių sankcijų, kai tiekėjas pašalinamas už smulkias mokesčių nepriemokas, Įstatymo projekte nustatyta 50 EUR įsiskolinimo riba, kuriai esant tiekėjas dar nėra šalinamas iš pirkimo. Be to, tiekėjas nešalinamas ir tada, kai pagal nacionalinius teisės aktus jis yra įsipareigojęs ar įpareigotas sumokėti mokesčius ir dėl to laikomas jau įvykdžiusiu savo įsipareigojimus arba kai tiekėjas apie tikslią įsiskolinimo sumą buvo informuotas tokiu metu, kad iki paraiškų ar pasiūlymų pateikimo termino pabaigos nespėjo sumokėti mokesčių ar imtis kitų priemonių dėl mokesčių įsipareigojimų įvykdymo.

Pagal Direktyvą 2014/24/ES didžiąją dalį tiekėjų pašalinimo pagrindų perkančioji organizacija gali, bet neprivalo taikyti, nors valstybės narės turi juos visus persikelti į nacionalinę teisę. Kita vertus, valstybėms narėms leidžiama sugriežtinti taisykles ir nustatyti, kad visi tiekėjų pašalinimo pagrindai yra

privalomai taikomi. Naudojantis tokia galimybe Įstatymo projekte nustatomi kaip privalomi šie tiekėjų pašalinimo pagrindai (kurie Direktyvoje 2014/24/ES traktuojami kaip neprivalomai taikomi): kai perkančioji organizacija turi pagrįstų įrodymų, kad pirkime dalyvaujantys tiekėjai tarpusavyje sudarė susitarimus, iškreipiančius tame pirkime dalyvaujančių tiekėjų konkurenciją; esant interesų konfliktui ar konkurencijos pažeidimui dėl išankstinio tiekėjų dalyvavimo pasirengime pirkimui, kai atitinkamos padėties negalima ištaisyti; tiekėjui pateikus melagingą informaciją apie savo atitiktį perkančiosios organizacijos nustatytiems reikalavimams; kai tiekėjas ėmėsi neteisėtų veiksmų siekdamas daryti įtaką pirkimo rezultatams; jeigu tiekėjas darė esminių pažeidimų vykdydamas anksčiau sudarytas viešųjų pirkimų, koncesijų ar komunalinio sektoriaus pirkimų sutartis. Toks sprendimas pasirinktas siekiant išvengti prieštaringų situacijų, kai, pavyzdžiui, perkančioji organizacija nustato, kad tiekėjas teikė melagingą informaciją ar sudarė neleistinų susitarimų su kitais tiekėjais, tačiau ji negali tokio tiekėjo pašalinti, nes pirkimo dokumentuose nenusimatė atitinkamo pašalinimo pagrindo. Pažymėtina, kad perkančiosios organizacijos turės paskelbti informaciją apie blogai sutartis vykdžiusius tiekėjus CVP IS, o Viešųjų pirkimų tarnyba bus atsakinga už nepatikimų tiekėjų sąrašo administravimą. Taip siekiama užtikrinti greitą ir veiksmingą nuostatos dėl privalomo tiekėjų pašalinimo už blogai vykdytas ankstesnes sutartis įgyvendinimą. Nepatikimais tiekėjais bus laikomi tiekėjai, kurie yra neįvykdę viešojo pirkimo sutarties, pirkimo sutarties su perkančiuoju subjektu ar koncesijos sutarties ar netinkamai ją įvykdę ir tai buvo esminis pirkimo sutarties pažeidimas, kaip nustatyta Civiliniame kodekse, dėl kurio buvo nutraukta pirkimo sutartis. Į nepatikimų tiekėjų sąrašą taip pat pateks tiekėjai, su kuriais sudaryta sutartis nors ir nebuvo nutraukta (pavyzdžiui, dėl viešojo intereso sutarties vykdymas turėjo būti tęsiamas), tačiau dėl tiekėjo sutartyje nustatytos esminės sutarties sąlygos vykdymo su dideliais arba nuolatiniais trūkumais perkančioji organizacija patyrė nuostolius. Siekiant išvengti per plataus ar per siauro Direktyvos 2014/24/ES nuostatų įgyvendinimo, Įstatymo projekte neapibrėžiama sąvokos „su dideliais arba nuolatiniais trūkumais“ apimtis paliekant šios sąvokos aiškinimą teismui. Todėl į nepatikimų tiekėjų sąrašą dėl sutarties vykdymo su dideliais arba nuolatiniais trūkumais tiekėjas pateks tik tuomet, kai ši faktą pagal perkančiosios organizacijos reikalavimą, įvertinęs visas aplinkybes, ESTT praktiką, konstatuos teismas.

Taikydama pašalinimo pagrindą dėl neleistinų tiekėjų tarpusavio susitarimų perkančioji organizacija turės atsižvelgti į tokius akivaizdžius įrodymus kaip vienodi skirtingų tiekėjų parašai, identiškos aritmetinės ar kitokio pobūdžio klaidos. Konkurencijos tarybai pavedama funkcija konsultuoti perkančiąsias organizacijas šiuo klausimu.

Privalomi tiekėjų pašalinimo pagrindai gali būti netaikomi tik išimtiniais atvejais, kai būtina užtikrinti viešojo intereso apsaugą, įskaitant visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą. Nors laikomasi principo, kad dėl etinių, politinių priežasčių svarbu nesudaryti sutarčių su prasižengusiais tiekėjais, tačiau epidemijų, ekologinių katastrofų atvejais dar svarbesni yra visuomenės interesai. Ir jei tokiais atvejais skubiai būtinas paslaugas ar prekes (vakcinas, gelbėjimosi įrangą) gali suteikti tik, pavyzdžiui, teistumą turintis tiekėjas, tai jas galima iš jo įsigyti.

Likusioji dalis Direktyvoje 2014/24/ES nustatytų neprivalomų tiekėjų pašalinimo pagrindų Įstatymo projekte perkelti kaip perkančiųjų organizacijų laisvai pasirenkami, įvertinus proporcingumo principą ir siekį patenkinti viešąjį interesą. Tarp jų yra naujas pašalinimo pagrindas, kai tiekėjas yra pažeidęs aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės aktų įpareigojimus ir dėl to jam buvo paskirta administracinė nuobauda ar ekonominė sankcija. Taip pat tiekėjai gali būti šalinami iš pirkimo procedūrų, jeigu jie nubausti už leidimą dirbti nelegaliai trečiųjų šalių piliečiams ar už rimtą profesinį pažeidimą. Atsižvelgiant į ESTT *Forposta* bylą C-465/11 svarbu, kad rimto profesinio pažeidimo samprata būtų aiškinama proporcingai, kad tiekėjai nebūtų pašalinami už smulkius nusižengimus. Todėl Įstatymo projekte pateikiami konkretūs rimto profesinio pažeidimo sąvokos paaiškinimai.

Įstatymo projekte nustatomas naujas tiekėjų „savaiminio apsivalymo“ (*self-cleaning*) mechanizmas. Jeigu tiekėjai yra padarę nusikaltimų ar nusižengimų, dėl kurių jie turėtų būti pašalinami iš viešojo pirkimo, tačiau ištaisė jų padarinius ir užtikrino veiksmingą galimų analogiškų pažeidimų prevenciją, jie neturi būti šalinami iš viešųjų pirkimų procedūrų. Priemonės, kuriomis siekiama ištaisyti nusikaltimų ar nusižengimų padarinius, būtų, pavyzdžiui, žalos dėl padaryto nusižengimo savanoriškas

atlyginimas, aktyvus dalyvavimas padedant ištirti padarytą nusižengimą, atitinkamos personalo reorganizavimo priemonės, kurios padėtų ateityje išvengti panašių nusižengimų, ir pan. Perkančioji organizacija įvertina „savaiminio apsisvalymo“ priemones, kurių ėmėsi tiekėjas, ir priima sprendimą, ar jos tinkamos, ar tiekėjas gali būti nepašalinamas iš pirkimo procedūros.

Tobulinant tiekėjų kvalifikacijos (teisė verstis veikla, finansinis, ekonominis, techninis pajėgumas) tikrinimo nuostatas buvo ypač atsižvelgiama į siekį išvengti nepagrįstų kliūčių smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimui viešuosiuose pirkimuose. Įstatymo projekte pateikiamas išsamus ir baigtinis galimų tiekėjų kvalifikacijos patikrinimo reikalavimų sąrašas ir aiškiai nurodoma, kad tokios sąlygos negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingos ir susijusios su pirkimo objektu ir jos gali būti tik tokios, kurios reikalingos norint įsitikinti tiekėjo gebėjimu tinkamai įvykdyti sudarytą pirkimo sutartį. Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimus perkančioji organizacija turės nustatyti pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą metodiką.

Apyvartos reikalavimas, kuris neretai yra kliūtis smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimui viešuosiuose pirkimuose, aiškiai apribojamas nustatant, kad jis negali būti daugiau kaip du kartus didesnis už numatomą pirkimo vertę, išskyrus pagrįstus atvejus. Atkreiptinas dėmesys, kad tikrindama tiekėjo kvalifikaciją perkančioji organizacija gali laikyti, kad jis neturi reikalaujamo profesinio pajėgumo, jeigu nustato tiekėjo interesų konfliktą, galintį neigiamai paveikti sutarties vykdymą. Tai gali būti iliustruojama pavyzdžiu, kai dėl interesų konflikto tiekėjui neleidžiama teikti perkančiajai organizacijai audito paslaugų, jeigu tas tiekėjas kartu su perkančiąja organizacija yra bendrą projektą vykdančio konsorciumo nariai.

Tikrinant kandidatų ar dalyvių atitiktį reikalavimams dėl pašalinimo pagrindų ar kvalifikacijos, pirmiausiai iš jų reikalaujama pateikti Europos bendrąjį viešojo pirkimo dokumentą. Europos Komisija nustato standartinę visoms valstybėms narėms taikomą šio dokumento formą (žr. 2016 m. sausio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2016/7, kuriuo nustatoma Europos bendrojo viešųjų pirkimų dokumento standartinė forma) ir jis teikiamas elektroninėmis priemonėmis. Europos bendrąjį viešojo pirkimo dokumentą pildo tiekėjas (tam tikrais atvejais subtiekęs), taip deklaruodamas apie savo atitiktį perkančiosios organizacijos keliamiems reikalavimams ir pasižadėdamas prireikus pateikti savo atitiktį reikalavimams įrodančius dokumentus. Tiekėjo užpildytas Europos bendrasis viešojo pirkimo dokumentas gali būti naudojamas pakartotinai kitose pirkimo procedūrose, jeigu jame pateikta informacija nepraranda aktualumo.

Įstatymo projekte nustatyta, kad Europos bendrajame viešojo pirkimo dokumente pateiktą informaciją priklausomai nuo konkretaus reikalavimo galima patvirtinti teismo, valstybės įmonės Registrų centro ar kitos kompetentingos institucijos išduotu dokumentu, tiekėjo finansinės atskaitomybės dokumentais, pažymomis, tiekėjo darbuotojų kvalifikacijos ar turimos įrangos aprašymais ir kitais dokumentais. Dėl tam tikros Europos bendrajame viešojo pirkimo dokumente nurodytos informacijos apskritai nereikalaujama papildomų patvirtinančių dokumentų. Tačiau bet kuriuo atveju perkančioji organizacija, suabejojusi tiekėjo atitiktimi keliamiems reikalavimams, pati gali kreiptis į kompetentingas institucijas, prašydama iš jų informacijos apie tiekėją. Oficialūs patvirtintų tiekėjų sąrašai, kurie buvo naudojami tikrinant tiekėjo tinkamumą, nacionalinėje praktikoje nepasiteisino ir nebuvo populiarūs tarp tiekėjų, todėl atsisakoma tokių sąrašų sudarymo. Tačiau tuo pačiu tikslu ir atsižvelgiant į suinteresuotų asmenų pasiūlymus įtvirtinta galimybė sertifikavimo įstaigoms, atitinkančioms Europos sertifikavimo standartus, tiekėjams išduoti pažymas, kad nėra tiekėjo pašalinimo pagrindų ir tiekėjas atitinka tam tikrą kvalifikaciją.

Jeigu pirkime dalyvauja kitos valstybės narės tiekėjas, perkančioji organizacija gali jo pateiktą tinkamumą patvirtinantį dokumentą pasitikrinti informacinėje sistemoje e-Certis, kurioje pateikiami visose valstybėse narėse naudojamų tiekėjų kvalifikaciją patvirtinančių pažymų ir kitų dokumentų pavyzdžiai. Taip pat perkančioji organizacija galės pasitelkti naujai plėtojamą Vidaus rinkos informacinės sistemos viešųjų pirkimų modulį, leidžiantį pateikti standartizuotas užklaudas dėl tiekėjo tinkamumo jo kilmės šalies institucijoms. Pavyzdžiui, kitos šalies tiekėjui pateikus Lietuvoje nenaudojamas priesaikos deklaraciją ar oficialią tiekėjo deklaraciją ir perkančiajai organizacijai kilus

abejonių, ar toks dokumentas patvirtina tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, ji galės pateikti tokį klausimą tiekėjo kilmės šalies kompetentingai institucijai.

Dėl tiekėjo paraiškos ir pasiūlymo vertinimo (Įstatymo projekto 53–56 straipsniai). Viešųjų pirkimų praktikoje pernelyg dažnai taikomas mažiausios kainos tiekėjų pasiūlymų vertinimo kriterijus, o ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus taikomas retai. Dėl to nukenčia viešojo pirkimo objekto kokybė ir viešųjų išlaidų efektyvumas. Siekiant spręsti šią problemą Direktyvoje 2014/24/ES numatyta tam tikrų priemonių, kurios buvo įtrauktos ir į Įstatymo projektą. Pirmiausia siekiama pakeisti principinį požiūrį nustatant, kad vienintelis viešuosiuose pirkimuose taikomas pasiūlymų vertinimo kriterijus yra ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo ir praktikoje jis pritaikomas vienu iš trijų būdų, t. y. vertinant pagal kainą, sąnaudas arba kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį. Taigi, kuri iš būdų pasirinktą perkančioji organizacija, ji visada turi siekti ekonomiškai naudingiausio sprendimo. Atkreiptinas dėmesys, kad ekonomiškai naudingiausiu negalėtų būti išrinktas pasiūlymas, kuriame nurodyta kaina viršija perkančiojo subjekto pirkimui skirtas lėšas, nustatytas ir užfiksuotas dokumentuose prieš pradedant pirkimo procedūrą. Susipažinusi su tiekėjų pasiūlymais perkančioji organizacija paprastai nebegalėtų padidinti pirkimui skirtą biudžeto, išskyrus atvejus, kai tenkinamos šios dvi sąlygos: pirkimui skirtas biudžetas nebuvo nurodytas skelbime apie pirkimą ar kituose pirkimo dokumentuose ir visų tiekėjų, kurių pasiūlymai atitiko pirkimo dokumentų reikalavimus, pasiūlymai viršijo perkančiosios organizacijos nustatytą biudžetą.

Kadangi pasiūlymų vertinimo viešuosiuose pirkimuose terminologija pasikeitė, svarbu paaiškinti jos santykį su ankstesniu reguliavimu. Anksčiau vartota ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijaus sąvoka atitiks naująją kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijaus sąvoką, o mažiausios kainos pasiūlymų vertinimo kriterijus atitiks naująją kainos kriterijų. Į tai reikės atsižvelgti aiškinant ankstesniąją teismų praktiką.

Siekiant kokybiškesnių viešųjų pirkimų rezultatų, Direktyva 2014/24/ES leidžia valstybėms narėms apriboti kainos ir sąnaudų kriterijaus taikymą. Naudojantis šia galimybe, Įstatymo projekte numatoma, kad iki 2019 metų gruodžio 31 d. pirkimai, atliekami taikant kainos kriterijų, kiekvienais kalendoriniais metais negali sudaryti daugiau kaip 60 procentų nuo perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų bendros vertės, o nuo 2020 metų sausio 1 d. negali sudaryti daugiau kaip 30 procentų nuo perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų bendros vertės.

Taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų pasiūlymams vertinti, gali būti atsižvelgiama į įvairiausių kokybinių, aplinkosaugos, socialinius kriterijus, tačiau visada turi būti vertinamas ir kainos ar sąnaudų elementas. Vertinami kriterijai turi būti susiję su perkamu objektu (apimant visus jo gyvavimo ciklo etapus nuo produktui skirtų žaliavų išgavimo iki produkto utilizavimo), jie turi užtikrinti tiekėjų konkurenciją, būti efektyviai patikrinami ir jais perkančiajai organizacijai negali būti suteikiama neribota pasirinkimo laisvė. Išsamiau šių kriterijų reikalavimai yra aptarti ESTT byloje *Wienstrom C-448/01*.

Svarbi naujovė taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų yra galimybė vertinti tiekėjo personalo organizavimą ir patirtį. Tai gali užtikrinti aukštesnę ekonominę vertę ir geresnę pirkimo sutarties įvykdymo kokybę. Šiuo atveju turi būti vertinami komandos (asmenų), kurie tiesiogiai vykdys pirkimo sutartį, sugebėjimai ir patirtis. Todėl svarbu, kad tie asmenys, kurie buvo nurodyti pasiūlymų vertinimo metu, vėliau ir dirbtų prie sudarytos pirkimo sutarties vykdymo.

Pasirinkusi kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose gali iš anksto nustatyti fiksuotą kainą arba sąnaudas. Tokiu atveju tiekėjai konkuruoja ir ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik kokybės kriterijų pagrindu. Kaina arba sąnaudos gali būti užfiksuoti nacionaliniuose teisės aktuose arba juos konkrečiai pirkimo procedūrai gali užfiksuoti pati perkančioji organizacija. Tokia galimybė suteikia pranašumų, nes apsaugo nuo situacijų, kai gaunami nepriimtini tiekėjų pasiūlymai, kurių kaina viršija perkančiosios organizacijos turimą biudžetą.

Pasiūlymų vertinimui pasirinkus sąnaudų kriterijų, atsižvelgiama į produkto gyvavimo ciklo metu (nuo produktui skirtų žaliavų išgavimo iki produkto utilizavimo) patiriamas sąnaudas. Pavyzdžiui, apskaičiuojant spausdintuvų įsigijimo sąnaudas gali būti įtraukiama prekės įsigijimo kaina, rašalo,

elektros sunaudojimo, atliekų pašalinimo sąnaudos. Skirtingoms sąnaudų kategorijoms suteikiami lyginamieji svoriai, o bendras sąnaudų įvertinimas apskaičiuojamas panašia tvarka kaip ir geriausias kainos ar sąnaudų ir kokybės santykis.

Jeigu Europos Sąjungos lygiu yra patvirtintas bendras gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodas, tai apskaičiuojant sąnaudas turi būti remiamasi tokiu metodu. Šiuo metu galioja 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemonės patvirtintas gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodas. Jeigu nėra Europos Sąjungos lygiu patvirtinto gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodo, tai valstybė narė tam tikriems produktams gali nusistatyti nacionalinę metodologiją arba gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodologiją gali pasirengti ekspertų asociacijos ar pačios perkančiosios organizacijos.

Dėl pirkimo būdų (Istatymo projekto 57–73 straipsniai). Atsižvelgiant į viešųjų pirkimų praktiką modernizuojami ir lanksčiau praktikoje pritaikomi pirkimų būdai. Valstybės narės turi į nacionalinę teisę persikelti visus Direktyvoje 2014/24/ES nustatytus pirkimo būdus ir jų taikymo sąlygas, išskyrus tai, kad gali būti susiaurinti neskelbiamų derybų taikymo atvejai. Viešuosiuose pirkimuose taikomi šie būdai: atviras konkursas, ribotas konkursas, skelbiamos derybos, konkurencinis dialogas, neskelbiamos derybos ir inovacijų partnerystė.

Atvirą arba ribotą konkursą perkančiosios organizacijos gali pasirinkti visais atvejais ir kiekvienas suinteresuotas tiekėjas gali pateikti pasiūlymą. Siekiant pagreitinti viešųjų pirkimų procesus, atviroje procedūroje leidžiama pasirinkti, ar pirmiau vertinti tiekėjų kvalifikaciją, ar pasiūlymus.

Pakeičiamas skelbiamų derybų ir konkurencinio dialogo reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, kad skelbiamos derybos yra lanksti pirkimo procedūra, leidžianti išigyti geriausiai perkančiosios organizacijos poreikius atitinkančių produktų, praplečiamas atvejų, kada galima pasirinkti šią procedūrą, sąrašas. Konkurencinį dialogą bus galima pasirinkti tais pačiais atvejais kaip ir skelbiamas derybas. Skelbiamas derybas arba konkurencinį dialogą galima vykdyti, kai: rinkoje siūlomas produktas negali visiškai patenkinti perkančiosios organizacijos poreikių ir tokį produktą reikėtų patobulinti, kad jis būtų tinkamas; reikalingi dizaino ar inovatyvūs sprendimai; būtinos derybos dėl produkto pobūdžio, jo sudėtingumo, teisinių ar finansinių sąlygų; techninės specifikacijos negali būti aprašytos pateikiant nuorodas į esamus standartus, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentus ir pan.; kai vykdant atvirą ar ribotą konkursą buvo gauti nepriimtini pasiūlymai, o pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos. Atkreiptinas dėmesys, kad po atviro konkurso ar riboto konkurso pasirinkusi skelbiamas derybas ar konkurencinį dialogą, perkančioji organizacija gali neskelbti skelbimo apie pirkimą, kai į derybas kviečia visus vykusiam atviram ar ribotam konkursui pasiūlymus pateikusius tiekėjus, atitinkančius perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus dėl pašalinimo pagrindų, kvalifikacijos ir formalius pirkimo procedūros reikalavimus. Šiame kontekste formalių pirkimo procedūros reikalavimų pavyzdžiais galėtų būti laikomi reikalavimai pateikti pasiūlymą trimis egzemplioriais, parengti pasiūlymo turinį, pasiūlymą pasirašyti ne paprastu, o saugiu kvalifikuotu sertifikatu patvirtintu elektroniniu parašu.

Skelbiamose derybose nustatoma nauja sąlyga, kad perkančiosios organizacijos nustatyti esminiai minimalūs reikalavimai, pasiūlymų vertinimo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai negali būti derybų objektas. Panaši sąlyga taikoma ir konkurenciniame dialoge. Tokiu reikalavimu siekiama užtikrinti didesnę skaidrumą, lygiateisiškumą, konkurenciją šiose derybinėse procedūrose.

Tobulinant konkurencinio dialogo procedūrą nustatoma, kad pradžioje turės būti parengiamas šios procedūros atlikimo grafikas, o pateikus galutinius pasiūlymus, perkančioji organizacija dar galės dėl jų vykdyti tam tikras derybas (dėl finansinių išipareigojimų, galutinių sutarties vykdymo sąlygų), tačiau užtikrindama, kad jų metu nebūtų keičiami pagrindiniai pasiūlymo ar kvietimo dalyvauti konkurenciniame dialoge elementai ir tai nesukeltų pavojaus dėl konkurencijos iškreipimo ar diskriminacijos atsiradimo. Konkurencinio dialogo metu atliekamų procedūrų orientacinis tvarkaraštis, kaip ir perkančiosios organizacijos poreikiai bei reikalavimai, pasiūlymų vertinimo kriterijai, nurodomi skelbime ir (ar) aprašomajame dokumente. Aprašomasis dokumentas yra techninės specifikacijos, kuri

rengiama pirkimus atliekant kitais pirkimo būdais, atitinkmuo. Toks terminas pasirinktas siekiant nurodyti, kad šis dokumentas yra mažiau detalus negu įprasta techninė specifikacija.

Neskelbiamų derybų vykdymo sąlygos iš esmės nepasikeitė, palyginti su ankstesniu reguliavimu. Tam tikros neskkelbiamų derybų sąlygų formuluotės (t. y. kai perkamą objektą dėl techninių ir meninių priežasčių gali pasiūlyti tik konkretus tiekėjas) buvo peržiūrėtos siekiant suderinamumo su Pasaulio prekybos organizacijos Sutartimi dėl viešųjų pirkimų. Taip pat atsirado aiškos neskkelbiamų derybų sąlygose vartojamų sąvokų „netinkama paraiška“ ir „netinkamas pasiūlymas“ apibrėžtys. Tam tikrų neskkelbiamų derybų sąlygų (kai iš to paties tiekėjo perkama papildomai dėl ekonominių ar techninių priežasčių ar perkama papildomai dėl aplinkybių, kurių pareiginga perkančioji organizacija negalėjo numatyti) nebeliko, nes jos buvo performuluotos kaip pirkimo sutarties keitimo sąlygos.

Siekiant išsaugoti nuoseklumą ir atsižvelgiant į anksčiau galiojusį reguliavimą, supaprastintuose pirkimuose nustatoma daugiau atvejų, kada leidžiama taikyti neskkelbiamas derybas, nei tarptautiniuose pirkimuose. Supaprastintų pirkimų neskkelbiamų derybų pasirinkimo sąlygos taip pat beveik nepasikeitė. Peržiūrėta neskkelbiamų derybų pasirinkimo sąlyga, susijusi su ekspertų komisijų, komitetų, tarybų narių teikiamomis nematerialaus pobūdžio (intelektinėmis) paslaugomis. Ji praplėsta įtraukiant ir šių komisijų, komitetų, tarybų pasitelkiamų ekspertų bei valstybės institucijų kontrolės veiklai reikalingų ekspertų paslaugų pirkimus, tuo siekiant kad šių ekspertų paslaugos būtų kokybiškos, patikimos, atliekamos nepriklausomai ir nešališkai, atitiktų perkančiosios organizacijos lūkesčius ir poreikius. Be to, atsižvelgiant į tai, kad ekspertų komisijų, komitetų, tarybų, vertinančių pretendentų gauti valstybės premijas, kitas premijas mokslo, švietimo, kultūros ir meno plėtrai paskatinti arba teikiančių išvadas mokslo, švietimo, kultūros ir meno politikos įgyvendinimo klausimais, sudarymo tvarką nebūtinai nustato įstatymai ar jų įgyvendinamieji teisės aktai, atsisakyta reikalavimo, kad šia sąlyga būtų galima naudotis tik tuo atveju, kai ekspertų komisijų, komitetų, tarybų narių sudarymo tvarka nustatyta įstatymu. Įvertinus mokslo įstaigų keliamas problemas, kad siekiant tinkamai atlikti mokslinius tyrimus ar eksperimentus dažnai reikia skubiai įsigyti konkrečių jiems reikalingų specialių prekių (reagentų, prietaisų ir pan.), o atliekant pirkimo procedūras atviro konkurso būdu (ar kitais skelbiamais pirkimo būdais) stabdomi moksliniai tyrimai ar eksperimentai ir rizikuojama įsigyti ne visiškai poreikius atitinkančių prekių, siūloma leisti neskkelbiamų derybų pirkimo būdu taip pat įsigyti prekių, jeigu jos gaminamos tik mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtros tikslais ir yra ženklinamos kaip išimtinai mokslo tikslams skirtos prekės. Atsižvelgiant į Finansų ministerijos siūlymą, neskkelbiamų derybų pirkimo būdu taip pat siūloma leisti įsigyti valstybės išdo funkcijų vykdymui reikalingas finansines, kredito reitingo nustatymo ir finansinės informacijos teikimo paslaugas. Šią galimybę siūloma nustatyti atsižvelgiant į Finansų ministerijos pateiktus argumentus, kad perkant šias paslaugas, valstybės išdas negali taikyti kitais pirkimo būdais atliekamo pirkimo procedūroms keliamų reikalavimų, kadangi taikant šiuos reikalavimus nebūtų galima užtikrinti operatyvaus ir efektyvaus valstybės skolos ir valstybės lėšų valdymo, kas, tikėtina, turėtų neigiamą įtaką galutiniam tiek finansiniam, tiek nefinansiniam (įvairių rizikos rūšių valdymo proceso) rezultatui. Be to, kitais pirkimo būdais atliekamo pirkimo procedūroms keliami reikalavimai perkant finansines paslaugas būtų nesuderinami su šių paslaugų specifika ir neatitiktų kitų Europos Sąjungos šalių valstybės skolos valdymo agentūrų bei centrinių bankų taikomos praktikos. Taip pat pažymėtina, kad pasauliniu mastu pripažįstami trijų tarptautinių kredito reitingų agentūrų suteikiami reitingai, o aktualią finansinę informaciją pasauliniu mastu teikia bendrovės Bloomberg ir Reuters. Siekiant efektyvaus ir savalaikio valstybės išdo funkcijų vykdymo reikalingos visų minėtų agentūrų ir bendrovių teikiamos paslaugos.

Įstatymo projekte nustatoma, kad tam tikrais neskkelbiamų derybų atvejais (pavyzdžiui, kai pirkimo sutartį gali įvykdyti tik konkretus tiekėjas, kai perkama prekių biržoje, visais supaprastintų neskkelbiamų derybų atvejais) perkančioji organizacija gali pirkimo sutartį sudaryti nesilaikydama šiam pirkimo būdui taikomų ir kitų pirkimo procedūroms, t. y. nuo jų pradžios iki pabaigos, kaip nustatyta Įstatymo projekte, keliamų reikalavimų. Tačiau veiksmams, atliekamiems iki tokiu būdu vykdomo pirkimo procedūrų pradžios ir joms pasibaigus, Įstatymo projekto reikalavimai taikomi.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos yra vienas svarbiausių ekonominės pažangos variklių, todėl perkančiosios organizacijos turėtų stengtis strategiškai panaudoti viešuosius pirkimus inovacijoms

skatinti. Inovatyvių prekių, paslaugų ir darbų pirkimas gerina viešųjų paslaugų efektyvumą ir kokybę, padeda pasiekti geriausią kainos ir kokybės santykį, užtikrinti didesnę ekonominę naudą, naudą aplinkai ir visuomenei. Įstatymo projekte pasiūlomas naujas pirkimo būdas inovatyviems pirkimams atlikti – inovacijų partnerystė. Šis pirkimo būdas gali būti pasirenkamas tada, kai perkančioji organizacija nori įsigyti naujo produkto, kurio dar nėra rinkoje, sukūrimą. Inovacijų partnerystė atliekama dviem etapais – pirmiausia sukuriamas inovatyvus produktas, o vėliau perkamas didesnis to sukurtto produkto kiekis. Inovacijų partnerystės pirkimo procedūra artima skelbiamų derybų procedūrai. Ji atliekama tik taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų. Atlikus inovacijų partnerystės procedūrą pirkimo sutartis gali būti sudaroma su vienu ar keletu laimėtojų. Tačiau ši sutartis gali būti nutraukta bet kurioje stadijoje, jeigu paaiškėja, kad tiekėjui nepavyksta sukurti kokybiško produkto, sąnaudos tampa per didelės ar dėl rinkos raidos pasiūloje atsiranda reikiamas produktas ir perkančiajai organizacijai nebelineka prasmės jį kurti. Jeigu vykdoma sudarytą pirkimo sutartį buvo sukurtas tinkamas inovatyvus produktas, perkančioji organizacija perka didesnę to produkto kiekį. Jeigu pirkimo sutartis buvo sudaryta su keletu tiekėjų, tai pagal iš anksto pirkimo sutartyje aprašytas sąlygas atrenkamas tas tiekėjas, iš kurio bus perkamas didesnis šio produkto kiekis.

Dėl pirkimo priemonių ir bendrai vykdomų pirkimų (Įstatymo projekto 74–83 straipsniai). Įstatymo projektu patobulinamos esamos ir sukuriami naujų priemonių, naudojamų elektroniniuose pirkimuose.

Preliminarioji sutartis yra gana plačiai taikoma ir efektyvi pirkimų priemonė, todėl ji iš esmės lieka nepakitusi, išskyrus kai kuriuos patobulintus aspektus. Pirmiausia aiškiai nustatoma, kad preliminarąją sutartimi gali naudotis tik tos perkančiosios organizacijos, kurios nurodytos kaip tos sutarties šalys. Siekiant neužverti rinkos konkurencijai, galioja principas, kad sudaryta preliminarąji sutartis yra uždara sistema tiek naujų tiekėjų, tiek naujų perkančiųjų organizacijų atžvilgiu. Tačiau nebūtina išvardinti tikslų perkančiųjų organizacijų pavadinimų – galima nurodyti jų grupes pagal geografinę teritorijas. Pavyzdžiui, preliminarąji sutartis gali būti skirta tam tikrų savivaldybių viešosioms ligoninėms. Taisyklė dėl perkančiųjų organizacijų, kurios yra preliminarąsios sutarties šalys, įvardijimo galioja tiek centrinėms perkančiosioms organizacijoms, tiek kitoms perkančiosioms organizacijoms, sudarančioms tokias sutartis. Kitas pakeitimas – nebelineka anksčiau galiojusios sąlygos, kad sudarant preliminarąją sutartį su keletu tiekėjų, jų turi būti bent trys. Tai reiškia, kad perkančioji organizacija galės tokią sutartį sudaryti ir su dviem tiekėjais. Galiausiai Įstatymo projekte atsiranda nauja galimybė vykdyti iš dalies atnaujintą ir iš dalies neatnaujintą tiekėjų varžymąsi siekiant sudaryti konkrečią pirkimo sutartį preliminarąsios sutarties pagrindu. Iki šiol Europos Komisijos parengti aiškinamieji dokumentai dėl preliminarųjų sutarčių sudarymo ir vykdymo išlieka galioti su tam tikrais pakeitimais, atsižvelgiant į pasikeitusį reguliavimą.

Viešųjų pirkimų praktikoje iškilo poreikis atnaujinti ir supaprastinti dinaminę pirkimų sistemą, kad perkančiosios organizacijos galėtų kuo efektyviau pasinaudoti jos teikiamais pranašumais. Dinaminė pirkimo sistema taikoma įprastiems pirkimams, kurių charakteristikos rinkoje yra visuotinai žinomos. Nuo šiol dinaminė pirkimo sistema bus pagrįsta riboto, o ne atviro konkurso procedūromis, todėl tiekėjams nebereikės teikti orientacinių pasiūlymų, kurie buvo tapę viena iš pagrindinių administracinę naštą dinaminėje pirkimo sistemoje didinančių priežasčių. Į dinaminę pirkimo sistemą pateks kandidatai, kurie jos galiojimo laikotarpiu yra pateikę paraiškas ir atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus dėl pašalinimo pagrindų ir kvalifikacijos. Pirmąjį konkretų pirkimą dinaminės pirkimo sistemos pagrindu perkančioji organizacija galės pradėti tik įvertinusi visas po pirmojo kvietimo dalyvauti pirkime gautas paraiškas. Atlikdama konkretų pirkimą, perkančioji organizacija kvies pateikti pasiūlymus visus dinaminėje pirkimo sistemoje esančius kandidatus. Taip ji galės pasinaudoti ypač dideliu tiekėjų pasiūlymų skaičiumi, o tai padės užtikrinti efektyvią konkurenciją ir optimaliai panaudoti viešąsias lėšas.

Nebelineka anksčiau galiojusio ribojimo, kad dinaminė pirkimo sistema turi galioti ne ilgiau kaip 4 metus. Nuo šiol tik reikalaujama skelbime apie pirkimą nurodyti jos galiojimo terminą, o jam pasikeitus, papildomai apie tai paskelbti.

Nauja elektroninių pirkimų atlikimo priemonė – elektroninis katalogas – padidins tiekėjų konkurenciją, supaprastins pirkimų procesus, ypač laiko ir finansinių sąnaudų prasme. Elektroninis katalogas yra visiems tiekėjams bendras informacijos pateikimo ir jos automatinio apdorojimo formatas. Norėdami dalyvauti konkrečioje pirkimo procedūroje, tiekėjai sudaro elektroninius katalogus pagal perkančiosios organizacijos nustatytas technines specifikacijas ir formą. Tiekėjas negali automatiškai panaudoti savo turimo prekių katalogo – jis turi jį pritaikyti pagal konkretų pirkimą. Tuo siekiama užtikrinti, kad tiekėjo pateiktame elektroniniame kataloge būtų tik tos prekės, paslaugos ir darbai, kuriuos nori įsigyti perkančioji organizacija ir kurie atitinka jos keliamus reikalavimus. Elektroninį katalogą perkančiosios organizacijos gali pasitelkti visose pirkimo procedūrose, kuriose naudojamos elektroninės komunikavimo priemonės. Iš anksto pateiktų elektroninių katalogų pagrindu gali būti vykdomas atnaujintas tiekėjų varžymasis pagal preliminarįją sutartį ar jie gali būti naudojami sudarant konkrečią pirkimo sutartį dinaminės pirkimo sistemos pagrindu. Tokiais atvejais net pati perkančioji organizacija galėtų susiformuoti pasiūlymą iš anksčiau tiekėjo pateiktame elektroniniame kataloge nurodytos informacijos ir prašyti tiekėjų patvirtinti tokį pasiūlymą. Ši priemonė ypač tiktų centrinių perkančiųjų organizacijų vykdomiems stambiams viešiesiems pirkimams.

Ryšėja centralizuotai vykdomų pirkimų tendencija, taip sukuriant masto ekonomijos efektą, sumažinantį viešųjų pirkimų kainas ir sandorių sudarymo sąnaudas bei padidinantį pirkimų valdymo profesionalumą. Tačiau pastebėta, kad šiuo metu galiojanti pareiga pirkti centralizuotai, jei centrinė perkančioji organizacija siūlo tinkamus produktus ir jų negalima įsigyti efektyvesniu būdu tam tikrais atvejais turi neigiamą poveikį smulkiajam verslui. Regionuose įsikūrusios mažos įmonės, įvertinusios tai, kad neturės pajėgumų vykdyti sutartis bet kurioje Lietuvos dalyje esančiai perkančiajai organizacijai, nesiekia dalyvauti centrinės perkančiosios organizacijos pirkimuose dėl preliminarinių sutarčių sudarymo ir tokiu būdu praranda galimybes sudaryti pirkimo sutartis su tame pačiame regione esančiomis perkančiosiomis organizacijomis. Dėl minėtos pareigos taip pat nukenčia naujai įsisteigusios įmonės ar tiekėjai, kurie dėl įvairių priežasčių nesudalyvavo ir nelaimėjo centrinės perkančiosios organizacijos pirkime dėl preliminarinių sutarčių sudarymo, kadangi jos praranda galimybes sudaryti viešojo pirkimo sutartis su perkančiosiomis organizacijomis visam preliminarios sutarties galiojimo laikotarpiui. Atsižvelgiant į tai, atsisakoma šiuo metu galiojančios pareigos pirkti centralizuotai ir paliekama teisė pačioms perkančiosioms organizacijoms spręsti, ar vykdyti pirkimą pasinaudojant centrinės perkančiosios organizacijos paslaugomis, ar ne.

Įstatymo projekte patikslinama centralizuotų pirkimų veiklos sąvoka – pabrėžiama, kad tokia veikla laikoma tik tada, kai centralizuoti pirkimai atliekami nuolatos. Taigi, centrine perkančiaja organizacija nebus laikoma perkančioji organizacija, kuri keletą kartų atliko centralizuotus pirkimus ir tai nėra jos nuolatinė veikla. Perkant centralizuotai galima pirkti iš centrinės perkančiosios organizacijos kaip iš didmeninės arba pasinaudoti jos atlikta pirkimo procedūra, sudaryta preliminarįją sutartimi bei dinamine pirkimo sistema. Centrinė perkančioji organizacija gali užsiimti ir pagalbine pirkimų veikla, apimančia konsultacijas pirkimų klausimais, pirkimų valdymą. Perkančioji organizacija netaiko viešųjų pirkimų taisyklių įsigydamą iš centrinės perkančiosios organizacijos centralizuotų pirkimų atlikimo paslaugas ir su šiomis paslaugomis tiesiogiai susijusias pagalbinės pirkimų veiklos paslaugas.

Centralizuotuose pirkimuose svarbus atsakomybės už viešųjų pirkimų taisyklių laikymąsi paskirstymo klausimas. Įstatymo projekte nustatoma pagrindinė taisyklė – laikoma, kad perkančioji organizacija tenkina viešųjų pirkimų taisyklių reikalavimus, jeigu ji perka per ar iš centrinės perkančiosios organizacijos. Tačiau tai galioja tik tuo atveju, kai centrinė perkančioji organizacija pati atlieka visą pirkimo procedūrą. Jeigu dalį pirkimo procedūros perkančioji organizacija atlieka savarankiškai (pavyzdžiui, atnaujintą tiekėjų varžymąsi preliminariosios sutarties pagrindu ar konkrečios pirkimo sutarties sudarymą dinaminės pirkimo sistemos pagrindu), tai ji prisiima atsakomybę už tą pirkimo procedūros dalį.

Įstatymo projekte skiriama dėmesio ir kitoms grupinių pirkimų formoms nei centralizuoti pirkimai – tai bendrai kelių tos pačios ar skirtingų valstybių narių perkančiųjų organizacijų atliekami pirkimai. Bendras pirkimų atlikimas gali būti įvairių formų. Pavyzdžiui, perkančiosios organizacijos gali pasirengti bendras prekių, paslaugų ar darbų pirkimų technines specifikacijas, pagal kurias vėliau

kiekviena atskirai atliks savo pirkimus, arba kelios perkančiosios organizacijos gali kartu atlikti pirkimo procedūrą ar pavesti vienai kitai atlikti tam tikras užduotis.

Atsakomybės už viešųjų pirkimų taisyklių laikymąsi paskirstymo klausimas taip pat svarbus bendrai atliekamuose pirkimuose. Šiuo atveju galioja bendra taisyklė – kai kelios perkančiosios organizacijos kartu atlieka pirkimo procedūrą, jos prisiima solidariąją atsakomybę. Tačiau jeigu tik dalis pirkimo procedūros atliekama bendrai, tai solidarioji atsakomybė atitenka tik už bendrai atliekamą pirkimo dalį. Kiekviena perkančioji organizacija atskirai atsako už pirkimo dalį, kurią ji atlieka savarankiškai.

Kai kelios perkančiosios organizacijos iš skirtingų valstybių narių bendrai atlieka pirkimą, svarbu nuspręsti, kurios šalies viešųjų pirkimų taisyklėmis bus vadovaujamasi, kaip bus pasidalijamos užduotys. Jei šie klausimai neišspręsti tarp tų perkančiųjų organizacijų atstovaujамų valstybių narių sudarytame tarptautiniame susitarime, tai perkančiosios organizacijos pačios turi sudaryti susitarimą ir jame tai aptarti. Taip pat skirtingų valstybių narių perkančiosios organizacijos gali įsteigti bendrą subjektą. Tuomet steigimo dokumentuose nustatoma, koks viešųjų pirkimų reguliavimas bus taikomas įsteigto bendro subjekto atliekamiems pirkimams – ar tos šalies, kurioje registruota juridinio asmens buveinė, ar tos šalies, kurioje bendras subjektas vykdo veiklą.

Dėl pirkimo (preliminarijos) sutarties sudarymo ir vykdymo (Įstatymo projekto 84–89 straipsniai). Įstatymo projektu apribojama viešojo pirkimo sutarčių ir preliminarųjų sutarčių sudarymo trukmė taip siekiant labiau atverti viešųjų pirkimų rinką konkurencijai. Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį. Tokie atvejai gali apimti pirkimo sutartis dėl elektros energijos ir šilumos, dujų, karšto ir šalto vandens, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugų; bankų ir kitų finansinių institucijų teikiamų finansinių paslaugų; prekių nuomos, lizingo (finansinės nuomos), pirkimo išsimokėtinai; dokumentų saugojimo paslaugų; darbų; investicijų projektų įgyvendinimo ir pan. Pirkimo sutartyse gali būti nustatomas ilgesnis kaip 3 metų prekių tiekimo ar paslaugų teikimo laikotarpis ir kitais Įstatymo projekte nenurodytais atvejais perkančiajai organizacijai pagrindus, kad tai yra naudingiau ekonominiu ar socialiniu požiūriu.

Preliminarioji sutartis negali būti sudaryta ilgesniam kaip 4 metų laikotarpiui, išskyrus pagrįstus atvejus, susijusius su pirkimo objektu. Tokie atvejai galėtų būti, kai tiekėjui būtina naudotis įranga, kurios amortizacijos laikotarpis yra ilgesnis kaip ketveri metai ir kuri privalo būti prieinama bet kuriuo preliminarosios sutarties galiojimo metu. Pirkimo sutartis preliminarosios sutarties pagrindu gali būti sudaryta ne vėliau nei preliminarosios sutarties galiojimo terminas, tačiau pati pirkimo sutartis gali galioti ir ilgiau.

Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, vėlavimo prevencijos įstatymo (toliau – Mokėjimų vėlavimo prevencijos įstatymas) 5 straipsnyje nustatyta, kad komercinėse sutartyse, kai prekių pirkėjas, paslaugų gavėjas ar darbų užsakovas yra viešasis subjektas, atsiskaitymo terminas neturi viršyti 30 dienų. Tam tikrais atvejais šis terminas gali būti ilgesnis (kai dėl to komercinėje sutartyje aiškiai susitariama kitaip, jeigu tai yra objektyviai pagrįsta, atsižvelgiant į konkretų komercinės sutarties pobūdį ar ypatumus), tačiau bet kuriuo atveju negali viršyti 60 dienų nuo prekių gavimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo dienos. Tačiau, Viešųjų pirkimų tarnybos duomenimis, minėtose sutartyse dažnai nustatomas ilgesnis terminas, trunkantis iki 90 ar net 120 dienų. Dėl ilgo atsiskaitymo termino įmonės patiria apyvartinių lėšų trūkumą, tai neigiamai atsiliepia jų veiklai ir galimybėms išlikti rinkoje, o tam tikrais atvejais gali lemti ir bankrotą. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte nustatoma, kad atsiskaitymų terminai turi atitikti Mokėjimų vėlavimo prevencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus. Viešųjų pirkimų tarnyba, prižiūrėdama kaip perkančiosios organizacijos laikosi Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų, kartu prižiūrės ir kaip viešojo pirkimo sutartyse nustatomi terminai atitinka Mokėjimų vėlavimo prevencijos įstatymo nuostatas.

Siekiant teisinio aiškumo, įstatyme nuspręsta apibrėžti subtiekimą sutarties sąvoką, nors jos ir nėra Direktyvoje 2014/24/ES. Subtiekimą sutartimi laikoma laimėjusio dalyvio ir vieno arba kelių ūkio subjektų (subtiekėjų) arba subtiekėjo ir vieno arba kelių ūkio subjektų (toliau taip pat vadinami

subtiekejais) raštu ar žodžiu sudaryta sutartis dėl ekonominės naudos tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus, numatytus perkančiosios organizacijos su laimėjusiu dalyviu sudarytoje pirkimo–pardavimo sutartyje. Taigi, subtiekimu laikomas dalies sudarytos pirkimo sutarties prievolių perdavimas pirmajai arba dar tolesnei subtiekėjų grandžiai. Tačiau subtiekimu nebus laikoma žaliavos, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai vykdyti, tiekimas arba pagalbinė veikla, kuri reikalinga vykdant pirkimo sutartį, tačiau nėra tiesioginis tos sutarties dalykas. Pavyzdžiui, kai perkamos anglų kalbos mokymo paslaugos ir reikalaujama kursų metu klausytojus aprūpinti vadovėliais, vadovėlių pirkimas (kurį atliks konkursą laimėjusi kalbų mokymo įmonė) nebus laikoma subtiekimu. Tačiau jeigu pirkimo objektas apimtų anglų kalbos mokymo paslaugą ir papildomai vadovėlio sukūrimą, tuomet vadovėlio sukūrimo perleidimas trečiajam subjektui būtų laikomas subtiekimu.

Perkančioji organizacija galės reikalauti tiekėjo nurodyti savo pasiūlyme, kuriai sutarties daliai jis ketina pasitelkti subtiekėjus, ir privalės reikalauti iš tiekėjo nurodyti tuo metu žinomų subtiekėjų pavadinimus. Pažymėtina, kad ne visais atvejais pasiūlymo pateikimo metu tiekėjas žinos subtiekėjus, kuriuos jis pasitelks vykdyti sutartį. Pavyzdžiui, kai pasiūlymą teikiantis tiekėjas turi perkančiosios organizacijos statusą ir nori pasitelkti subtieką, jis turi atlikti atskirą viešojo pirkimo procedūrą tam subtiekeiui parinkti. Taigi, tokiu atveju teikdamas pasiūlymą jis dar nežinos savo būsimo subtieko.

Sudarydama pirkimo sutartį, perkančioji organizacija turi reikalauti iš pagrindinio tiekėjo nurodyti jo pasitelkiamus subtiekėjus, o jei vykdant sutartį atsiranda naujų subtiekėjų ar jie pakeičiami, apie tai irgi privaloma informuoti. Vienas iš nuostatų dėl subtiekėjų nurodymo tikslų yra užtikrinti tam tikrą skaidrumą subtiekimui grandinėje. Perkančioji organizacija privalo turėti informaciją apie asmenis, kurie atlieka darbus ar teikia paslaugas pastatuose ar statiniuose (pavyzdžiui, savivaldybėse, mokyklose, uostuose, keliuose), už kuriuos ji yra atsakinga ar kuriuos ji prižiūri.

Įstatymo projekte įtraukta nauja nuostata dėl galimybės perkančiajai organizacijai tiesiogiai sumokėti subtiekeiui už jo tinkamai atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar patiektas prekes, jeigu tai leidžia pirkimo sutarties pobūdis ir subtiekas to prašo. Perkančioji organizacija turi sudaryti trišalę sutartį su pirkimo sutartį sudariusiu tiekėju ir jo subtieku, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtieku tvarka, atsižvelgiant į pirkimo dokumentuose ir subtiekimui sutartyje nustatytus reikalavimus. Tikimasi, kad tiesioginio atsiskaitymo su subtiekais galimybė bus ypač naudinga smulkiojo ir vidutinio verslo įmonėms.

Perkančioji organizacija gali patikrinti tiekėjo pasitelkiamų subtiekėjų atitiktį reikalavimams dėl pašalinimo pagrindų ir kvalifikacijos (išskyrus, tai privaloma padaryti, kai tiekėjas remiasi kito ūkio subjekto pajėgumais, kad atitiktų pirkimo dokumentuose keliamus reikalavimus). Tai galima atlikti ir vertinant tiekėjo pasiūlymą, ir sudarius sutartį (kai pasitelkiami subtiekėjai paaiškėja tik po sutarties sudarymo). Vienas iš tokios nuostatos tikslų yra suteikti perkančiajai organizacijai įrankį, padedantį užtikrinti, kad subtiekėjai laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir tarptautinėse konvencijose.

Įstatymo projekte įtvirtinamos naujos nuostatos, reguliuojančios sudarytų pirkimo sutarčių ir preliminarinių sutarčių keitimo ir nutraukimo tvarką, taip siekiant didesnio viešųjų pirkimų procedūrų patikimumo ir skaidrumo. Pirkimo sutarčių keitimo galimybės pagrįstos išaiškinimais ESTT bylose, ypač *Presstext C-454/06* ir *Wall C-91/08*. Jos gali būti taikomos ir viešojo pirkimo sutartims, ir preliminariosioms sutartims. Įstatymo projekte aprašytas pirkimo sutarčių keitimo galimybes bus galima taikyti ir toms sutartims, kurios sudarytos dar iki naujojo Viešųjų pirkimų įstatymo įsigaliojimo. Tačiau pirkimo sutartį galima pakeisti tik jos galiojimo laikotarpiu, o papildomų poreikių atsiradus vėliau, jau turės būti atliekama nauja pirkimo procedūra. Keičiant pirkimo sutartį nereikia atlikti jokios pirkimo procedūros.

Pirkimo sutartį ar preliminarinę sutartį galima pakeisti pagal iš anksto joje numatytas sutarties peržiūros sąlygas, įskaitant kainos indeksavimą, atlyginimų darbuotojams peržiūrą, ir pasirinkimo galimybes, įskaitant sutarties termino, perkamų kiekių, apimčių, objekto pakeitimą. Pavyzdžiui, perkant valymo paslaugas 1 metams, pasirinkimo galimybė gali būti sutarties pratęsimas dar metams. Kitas pavyzdys būtų, kai valymo paslaugos perkamos 3 metams 2 įstaigoms su pasirinkimo galimybe padidinti valomų įstaigų apimtį iki 3 įstaigų per tuos pačius 3 metus.

Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimas visada galimas, kai yra visos šios sąlygos kartu: bendra pakeitimų vertė neviršija atitinkamos pirkimo vertės ribos (atsižvelgiama į tai, ar sudarant pradinę sutartį sudaryta atlikus tarptautinį, ar supaprastintą pirkimą), vadinamosios *de minimis* ribos (prekėms ir paslaugoms 10 procentų, o darbams 15 procentų nuo pradinės sutarties vertės) ir pakeitimu iš esmės nepakeičiamas sutarties pobūdis. Be to, sutarties sudarytos atlikus supaprastintą pirkimą, pakeitimai negalimi, jeigu sudarant sutartį turėjo būti taikomos tarptautiniam pirkimui nustatytos taisyklės.

Taip pat leidžiami pirkimo sutarties pakeitimai, kurie nėra esminiai. Esminiais sutarties pakeitimais laikytini tokie, dėl kurių pirkimą galėtų laimėti kitas tiekėjas ar ekonominė pusiausvyra pasikeistų tiekėjo naudai, ar būtų ženkliai išplečiama pirkimo sutarties apimtis. Esminiais laikomi ir tokie pakeitimai, dėl kurių pakeičiamas bendras pirkimo sutarties pobūdis.

Sąlyga, kad negali būti iš esmės pakeičiamas sutarties pobūdis, turėtų būti suprantama taip, kad darbai, prekės ar paslaugos, kurias numatoma pirkti, negali būti pakeičiamos skirtingais dalykais arba negali būti iš esmės pakeičiama pirkimo rūšis. Pavyzdžiui, jeigu pagal sudarytą pirkimo sutartį buvo perkamos šiukšliavežės, o keičiant sutartį norima papildomai įsigyti lengvųjų automobilių arba darbo drabužių, tai jau būtų laikoma sutarties pobūdžio pakeitimu. Sąlygos dėl ženkliai išplečiamos pirkimo sutarties apimties praktinis pavyzdys galėtų būti atvejis, kad jeigu statoma atominė elektrinė, tai sprendimas pastatyti dar vieną tikrai būtų žymus pakeitimas, kuriuo ženkliai išplečiama pirkimo sutarties apimtis.

Kai kurios anksčiau buvusios neskelbiamų derybų sąlygos Įstatymo projekte nustatomos kaip sutarties pakeitimo sąlygos. Sutarties pakeitimu bus laikoma, kai iš to paties tiekėjo perkama papildomai, nes tiekėjo pakeitimas neįmanomas dėl ekonominių, techninių priežasčių ir tai pareikalautų išlaidų dubliavimo. Atskiros pakeitimo vertė negali viršyti 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų vertė – 100 procentų pradinės sutarties vertės. Taip pat sutarties pakeitimas galimas, kai jo būtinybė atsirado dėl aplinkybių, kurių pareiginga perkančioji organizacija negalėjo numatyti. Įstatymo projekte nustatyta, kad tokiu atveju negali būti iš esmės pakeičiamas sutarties pobūdis, atskiros pakeitimo vertė negali viršyti 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų vertė – 100 procentų pradinės sutarties vertės. Pažymėtina, kad atitinkamos Direktyvos 2014/24/ES 72 straipsnio 1 dalies b ir c punktų nuostatos yra lankstesnės – jose nereikalaujama, kad ne bendra atskirų pakeitimų vertė neviršytų 100 procentų pradinės sutarties vertės. Griežtesnis reguliavimas nacionalinėje teisėje pasirinktas atsižvelgus į Viešųjų pirkimų tarnybos siūlymą užkirsti kelią galimam perkančiųjų organizacijų piktnaudžiavimui ir Europos Komisijos ekspertų nuomonę, kad valstybė narė gali nustatyti griežtesnes sutarčių keitimo sąlygas. Atlikus bet kurį iš šių dviejų pirkimo sutarties pakeitimų, turi būti paskelbtas skelbimas apie sutarties pakeitimą per Europos Sąjungos leidinių biurą ir (ar) CVP IS.

Galiausiai pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis gali būti pakeičiama, kai sutarties šalis pakeičiama nauja dėl bent vienos iš šių priežasčių: iš anksto numatytos pirkimo sutarties sąlygos, tiekėjo reorganizavimo, likvidavimo, restruktūrizavimo ar bankroto, perkančiajai organizacijai perėmus pagrindinio tiekėjo įsipareigojimus subtiekejams. Kai tiekėjas pakeičiamas nauju dėl reorganizavimo, likvidavimo, restruktūrizavimo ar bankroto, tai naujas tiekėjas (kuris gali būti sukurtas kaip naujas subjektas po reorganizavimo ar tas, kuris įgijo bankrutavusio subjekto turtą po likvidavimo) turi atitikti anksčiau pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.

Šiuo metu galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme nėra nuostatų, sukuriančių pagrindą nutraukti pirkimo sutartį. Šis trūkumas pašalinamas naujomis Įstatymo projekto nuostatomis, kurios leidžia nutraukti pirkimo sutartį paaiškėjus, kad ji sudaryta neteisėtai ir dėl to priimtas ESTT sprendimas ar ji buvo pakeista pažeidžiant viešųjų pirkimų taisykles. Analogiškais atvejais bus galima nutraukti ir sutartį, kuria keičiama pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis. Be to, nurodoma, kad pirkimo sutartis gali būti nutraukiama ir sutartyje numatytais atvejais bei kitais Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytais atvejais.

Dėl valdymo viešųjų pirkimų srityje (Įstatymo projekto 90–97 straipsniai). Siekiant veiksmingo ir nuoseklaus viešųjų pirkimų taisyklių taikymo, svarbu stebėti viešųjų pirkimų politikos raidos tendencijas, nustatyti struktūrines problemas. Taip galima identifikuoti problemas viešųjų pirkimų

sirtyje ir ieškoti jų sprendimo būdų. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaitą reguliariai rengs viešųjų pirkimų priežiūrą atliekanti Viešųjų pirkimų tarnyba, o jos rezultatus ji pateiks Europos Komisijai ir paskelbs viešai. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaita apims dažniausius netinkamo viešųjų pirkimų taisyklių taikymo atvejus ir teisinio netikrumo priežastis, įskaitant galimas struktūrines ar pasikartojančias problemas, smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimo pirkimuose mastą, informaciją apie sukčiavimo, korupcijos, interesų konflikto ir kitų rimtų pažeidimų pirkimuose atvejų prevenciją, nustatymą, tinkamą pranešimą apie juos, supaprastintų pirkimų statistiką ir pan.

Perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų konsultavimas, informavimas ir pagalba jiems padeda siekti geresnių viešųjų pirkimų rezultatų. Todėl Viešųjų pirkimų tarnybai paliekamos funkcijos, susijusios su mokymais, konsultacijomis, metodinės pagalbos dėl pirkimų planavimo ir vykdymo teikimu, atitinkamų rekomendacijų ir gairių rengimu.

Viešųjų pirkimų tarnyba atliks ir kitas iki šiol jai priklausiusias funkcijas: įgyvendins viešųjų pirkimų politiką, atliks viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimų prevenciją, priežiūrės, kaip laikomasi šių taisyklių, teiks sutikimus perkančiosioms organizacijoms dėl vidaus sandorių sudarymo, tarptautinių pirkimų vykdymo neskelbiamų derybų būdu, atliks kitas Įstatymo projekte nurodytas funkcijas. Įstatymo projekte įtvirtinamos esminės asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Viešųjų pirkimų tarnyboje nuostatos (terminai, atsisakymo nagrinėti pagrindai ir informavimo apie nenagrinėjimą terminai, apibrėžiama kokiems skundams šios nuostatos taikomos). Asmenų skundų ir pranešimų dėl galimų pirkimų bei pirkimo sutarčių vykdymo pažeidimų nagrinėjimo tvarka bus detalizuojama Viešųjų pirkimų tarnybos parengtame tvarkos apraše. O kitų skundų ir pranešimų nagrinėjimui bus taikomos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos.

Įstatymo projekte nurodomos ir kitos viešųjų pirkimų valdyme dalyvaujančios institucijos. Formuojant Europos Sąjungos viešųjų pirkimų politiką dalyvauja, Europos Sąjungos viešųjų pirkimų teisę į nacionalinę teisę perkelia, valstybės viešųjų pirkimų politiką formuoja ir jos įgyvendinimą organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja ministerija, kurios ministras atsakingas už viešųjų pirkimų valdymo sritį. Viešųjų pirkimų priežiūrą atlieka ne tik Viešųjų pirkimų tarnyba, bet ir kitos valstybės institucijos pagal kompetenciją, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys pagal savo kompetenciją. Konkurencijos taryba konsultuoja ir teikia metodinę pagalbą tiekėjų susitarimų, kuriais iškreipiama pirkime dalyvaujančių tiekėjų konkurencija, nustatymo klausimais. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija rengia gaires interesų konfliktų nustatymo klausimais. Valstybės įmonė Registrų centras teikia duomenis apie pirkimo sutarčių ir vidaus sandorių vykdymą iš informacinės sistemos „E. sąskaita“ į CVP IS.

Dėl ginčų nagrinėjimo (Įstatymo projekto 99–105 straipsniai). Įstatymo projekte išlieka iki šiol galiojusi viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarka, išskyrus tai, kad nustatomi tam tikri neesminiai pakeitimai atsižvelgiant į praktikoje kylančius klausimus ir trumpinami sutarties atidėjimo bei pretenzijos pateikimo terminai. Pažymėtina, kad Įstatymo projekte aprašyta ginčų nagrinėjimo tvarka suderinta su Direktyva 2007/66/EB, kuri nebuvo keičiama.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymo projekto nuostatomis siekiama skaidresnių ir efektyvesnių viešųjų pirkimų, viešųjų lėšų sutaupymo, administracinės naštos mažinimo perkančiosioms organizacijoms ir tiekėjams, nepagrįstų tiekėjų skundų prevencijos. Naujasis viešųjų pirkimų reguliavimas labiau pritaikomas politiniams, socialiniams ir ekonominiams klausimams spręsti.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas turės teigiamą įtaką sprendžiant kriminogeninę situaciją. Tiekėjų pašalinimo pagrindai dėl teistumo už dalyvavimą nusikalstamoje organizacijoje, korupciją, sukčiavimą, pinigų plovimą papildyti naujais – už teroristinius nusikaltimus ir prekybą žmonėmis, o taip pat už turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, apgaulingą pareiškimą apie juridinio asmens veiklą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar piktnaudžiavimą, kai šiomis nusikalstamomis veikomis padaroma žalos Europos

Sąjungos finansiniams interesams, kaip apibrėžta Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos. Be to, bus privaloma šalinti tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu jis nubaustas už mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, nemokėjimą ir dėl to įsiteisėjęs galutinis teismo sprendimas.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekte ypatingas dėmesys skiriamas palankesnių sąlygų smulkiojo ir vidutinio verslo įmonėms dalyvauti viešuosiuose pirkimuose kūrimui. Perkančiosios organizacijos skatinamos skaidyti pirkimo objektą į dalis, taip sudarant galimybę stambiuose pirkimuose dalyvauti ir smulkesniems subjektams. Sudaroma galimybė perkančiosioms organizacijoms tiesiogiai sumokėti subtiekejams už jų tinkamai atliktus darbus, jeigu jie to pageidauja. Nustatoma sąlyga, kad reikalaujama tiekėjo apyvarta negali daugiau nei du kartus viršyti numatomos sutarties vertės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, kartu turės būti svarstomi ir priimami šie lydimieji įstatymų projektai: Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 1, 80, 423², 423³, 423⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 24¹, 25, 26, 31, 32, 44, 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo Nr. XI-570 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos kino įstatymo Nr. IX-752 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo Nr. IX-1873 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15¹ ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 28 straipsnio pakeitimo ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo projektas bei pirmiau išvardyti lydimieji įstatymų projektai turėtų būti svarstomi ir priimami kartu, kadangi šiais projektais keičiamas teisinis reguliavimas yra susijęs.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projekte esančios sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Įstatymo projekte vartojamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turės priimti

Viešųjų pirkimų tarnyba, Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Susisiekimo ministerija, Energetikos ministerija, Kultūros ministerija pagal kompetenciją turės priimti Įstatymo projekto įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2016 m. gruodžio 31 d.

12. Kiek valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Priėmus Įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektą, bus reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos atitinkamiems CVP IS modifikavimo darbams, kuriuos atliks Viešųjų pirkimų tarnyba. Reikalinga lėšų suma – 194000 EUR. Ši suma bus panaudojama CVP IS vidaus sandorių moduliui, skelbimų ir ataskaitų formoms (naujų skelbimų formų kūrimas, esamų skelbimų ir ataskaitų formų koregavimas, preliminarai – 33 formos), rinkos, taip pat nepriklausomų ekspertų, institucijų arba rinkos dalyvių, konsultacijų publikavimui. Be to, 2019 m. sukurtoje naujoje CVP IS kuriant susirašinėjimo modulį bei atliekant integraciją su kitomis valstybinėmis informacinėmis sistemomis (Įstatymo projekto 50, 90 straipsniai) taip pat bus reikalingos papildomos lėšos. Jas naujai CVP IS planuojama gauti pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.2-esfa-v-916 priemonę „Nacionalinių kovos su korupcija priemonių įgyvendinimas“.

Priėmus Įstatymo projektą bus sudarytos sąlygos efektyviau atlikti pirkimo procedūras (palankesnės sąlygos skatinti inovacijas, pasiūlymus vertinti pagal kainos ir kokybės santykį, reikalavimas pirkimus vykdyti elektroninėmis priemonėmis ir pan.), o tai turės įtakos valstybės lėšų sutaupymui ilgalaikėje (3 metų ir ilgesnėje) perspektyvoje.

13. Rengiant įstatymo projektą gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant pirminę Įstatymo projekto versiją buvo atsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus, kuriuos pateikė Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 4-234 „Dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2014/24/ES ir 2014/25/ES įgyvendinimo“ sudaryta darbo grupė, kurios sudėtyje buvo 43 suinteresuotų ministerijų ir institucijų, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, verslo ir kitų suinteresuotų asociacijų ir įstaigų, Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ atstovai. Įstatymo projektas svarstytas 7 darbo grupės posėdžiuose, kuriuose aptarti visi darbo grupės narių pateikti pasiūlymai ir pastabos. Siekiant išanalizuoti sudėtingesnius tam tikrų sričių klausimus, taip pat organizuoti atskiri pasitarimai su Viešųjų pirkimų tarnybos, Konkurencijos tarybos, Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“, Lietuvos statybininkų asociacijos, Nevyriausybinių organizacijų tarybos, mokslo institucijų atstovais.

Rengiant pirminę Įstatymo projekto versiją taip pat atsižvelgta į Europos Komisijos Vyriausybių viešųjų pirkimų ekspertų grupėje bei dvišaliuose Lietuvos bei Europos Komisijos ekspertų susitikimuose dėl Direktyvos 2014/24/ES ir Direktyvos 2014/25/ES įgyvendinimo nacionalinėje teisėje pateiktus išaiškinimus. Kilus abejonių dėl minėtų direktyvų nuostatų, organizuotos ir telefoninės konferencijos su Europos Komisijos ekspertais.

Lietuvos Respublikos Seimui grąžinus pirminę Įstatymo projekto versiją tobulinti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Ūkio ministerija Įstatymo projektą patobulino įvertinusi suinteresuotų subjektų pastabas ir pasiūlymus pateiktus svarstymų Lietuvos Respublikos Seime metu, įskaitant Lietuvos Respublikos Ekonomikos komiteto 2016 m. birželio 29 d. išvados Nr. 113-P-24 nurodytas ir papildomai darbo tvarka pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šioms projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra šie: „viešasis pirkimas“, „viešojo pirkimo sutartis“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įstatymas turėtų būti išverstas į anglų kalbą.

Ūkio ministras
Evaldas Gustas
2016-09-29

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo NR. I-1491 nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą NR. I-1491 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
ĮSTATYMO TAIKYMO SRITIS, PAGRINDINĖS SĄVOKOS, KLASIFIKACIJA**

1 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis

1. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti efektyvių ir skaidrių viešųjų pirkimų ir projekto konkursų atlikimą.
2. Šis įstatymas reglamentuoja viešųjų pirkimų valdymo, atlikimo, įskaitant viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių vykdymą ir ginčų sprendimo tvarką, nustato viešųjų pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę.
3. Šio įstatymo nuostatomis įgyvendinami šio įstatymo 7 priede nurodyti Europos Sąjungos teisės aktai.
4. Atliekant šio įstatymo reglamentuojamus viešuosius pirkimus, laikomasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio nuostatų.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atitikties vertinimo įstaiga** – vadovaujantis 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2008, nustatančiu su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinančiu Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL 2008, L 218, p. 30), akredituota įstaiga, vykdanči atitikties vertinimo veiklą, įskaitant kalibravimą, testavimą, sertifikavimą ir patikrą.
2. **Centralizuotų viešųjų pirkimų veikla** – nuolat vykdoma viena iš šių veiklų:
  - 1) prekių ir (arba) paslaugų, skirtų perkančiosioms organizacijoms, įsigijimas;
  - 2) perkančiosioms organizacijoms skirtų prekių, paslaugų ar darbų pirkimo procedūrų atlikimas arba preliminarinių viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymas.
3. **Centrinė perkančioji organizacija** – perkančioji organizacija, kuri vykdo centralizuotų viešųjų pirkimų veiklą ir gali vykdyti pagalbinę viešųjų pirkimų veiklą.
4. **Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema** – valstybės informacinė sistema, kurioje:
  - 1) teikiami ir tvarkomi viešųjų pirkimų skelbimai ir ataskaitos;
  - 2) atliekamos viešųjų pirkimų procedūros;

3) skelbiamos planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestinės, viešųjų pirkimų dokumentai, viešojo pirkimo–pardavimo sutartys, preliminariosios viešojo pirkimo–pardavimo sutartys ir kita informacija apie viešuosius pirkimus;

4) archyvuojami ir saugomi viešųjų pirkimų dokumentai;

5) atliekami kiti įstatymuose nustatyti veiksmai.

5. **Centrinių valstybinio administravimo subjektų sistemai nepriklausanti perkančioji organizacija** (toliau – ne centrinės valdžios perkančioji organizacija) – perkančioji organizacija, neįrašyta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą centrinių valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausančių perkančiųjų organizacijų sąrašą.

6. **Centrinių valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausanči perkančioji organizacija** (toliau – centrinės valdžios institucija) – perkančioji organizacija, įrašyta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą centrinių valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausančių perkančiųjų organizacijų sąrašą.

7. **Darbų viešojo pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – darbų pirkimo sutartis) – viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, kurios dalykas yra:

1) darbai, susiję su šio įstatymo 1 priede išvardytomis veiklos rūšimis, arba šie darbai ir jų projektavimo paslaugos;

2) statinio (kuris yra statybos ir (arba) inžinerinės veiklos, kaip visumos, rezultatas ir kuris gali savarankiškai atlikti ūkinę ar techninę funkciją) statybos darbai arba šie darbai ir statinio projektavimo paslaugos;

3) statinio statymas bet kokiomis priemonėmis pagal perkančiosios organizacijos, darančios lemiamą poveikį darbo pobūdžiui arba projektui, nustatytus reikalavimus.

8. **Elektroninės priemonės** – elektroninė įranga, naudojama duomenims, perduodamiems ir gaunamiems laidinėmis, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, apdoroti (įskaitant skaitmeninį glaudinimą) ir saugoti.

9. **Europos standartas** – Europos standartizacijos organizacijos priimtas visuomenei skirtas standartas.

10. **Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentas** – Europos techninio vertinimo įstaigos išduodamas dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad statybos produktas buvo įvertintas pagal esminius techninius reikalavimus.

11. **Gyvavimo ciklas** – visi vienas po kito einantys ir (arba) tarpusavyje susiję produkto tiekimo, darbų atlikimo ar paslaugų teikimo etapai nuo žaliavų įsigijimo ar išteklių gavimo iki produkto išėmimo iš apyvartos, utilizavimo, sunaikinimo ar paslaugų teikimo pabaigos, įskaitant atliktinus mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, gamybą, prekybą ir jos sąlygų įvertinimą, transportavimą, naudojimą ir priežiūrą.

12. **Informacinė sistema „E. sąskaita“** – valstybės informacinė sistema, skirta informacinių technologijų priemonėmis parengti, pateikti ir išsaugoti su viešųjų pirkimų sutarčių, sudarytų vadovaujantis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymu (toliau – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas), pirkimo sutarčių, sudarytų vadovaujantis Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymu (toliau – Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymas), vandens, energijos ar energijai gaminti skirtu kuro pirkimo sutarčių, sudarytų pagal Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo išimtį, ir vidaus sandorių vykdymu susijusias sąskaitas už įsigijamas prekes, paslaugas ir darbus, gauti informaciją apie pateiktų sąskaitų apmokėjimą.

13. **Informacinių ir ryšių technologijų bendroji techninė specifikacija** – dokumentas, kuriame pateikiami informacinių ir ryšių technologijų techniniai duomenys ir kuris sudaromas vadovaujantis 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos

sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL 2012 L 316, p. 12), 13 ir 14 straipsniais.

14. **Inovacija** – naujo arba iš esmės pagerinto produkto, paslaugos ar proceso, įskaitant gamybos, statybos, konstravimo ar kitus procesus, sukūrimas, naujo rinkodaros metodo arba naujo organizacinio metodo diegimas verslo praktikoje, organizacijoje arba plėtojant išorės ryšius, be kita ko, siekiant padėti spręsti visuomeninius uždavinius, taip pat sudaryti sąlygas įgyvendinti strategiją „Europa 2020“, patvirtintą Europos Komisijos 2010 m. kovo 3 d. komunikatu Nr. KOM (2010) „Europa 2020 pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui“.

15. **Konfidencialumo pasižadėjimas** – viešojo pirkimo komisijos nario, eksperto ar kito asmens rašytinis pasižadėjimas neteikti tretiesiems asmenims informacijos, kurios atskleidimas prieštarautų šio įstatymo reikalavimams, visuomenės interesams ar pažeistų teisėtus viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančių tiekėjų ir (arba) perkančiosios organizacijos interesus.

16. **Nacionalinis standartas** – nacionalinės standartizacijos institucijos priimtas visuomenei skirtas standartas.

17. **Nepriekaištingos reputacijos asmuo** – asmuo:

1) kuris atitinka Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nustatytus nepriekaištingos reputacijos kriterijus, keliamus asmeniui, einančiam valstybės tarnautojo pareigas;

2) kuriam nėra paskirta administracinė nuobauda (išskyrus įspėjimą) už šio įstatymo, Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo, taip pat šių įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimą arba sprendimas dėl tokios administracinės nuobaudos paskyrimo priimtas daugiau kaip prieš vienus metus;

3) kuris nėra pripažintas pažeidęs Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą arba dėl kurio sprendimas pripažinti pažeidusiu šį įstatymą priimtas daugiau kaip prieš vienus metus.

18. **Nepriimtinas viešojo pirkimo pasiūlymas** – pasiūlymas, atitinkantis vieną ar kelis šių požymių:

1) jis neatitinka perkančiosios organizacijos viešojo pirkimo dokumentuose nustatytų reikalavimų, įskaitant reikalavimų dėl tiekėjo pašalinimo pagrindų, kvalifikacijos, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų;

2) jame pasiūlyta kaina viršija viešajam pirkimui skirtas lėšas, perkančiosios organizacijos nustatytas prieš pradedant pirkimo procedūrą;

3) jis gautas pavėluotai;

4) dėl jo perkančioji organizacija turi įrodymų apie neleistino susitarimo ar korupcijos atvejus;

5) jame pasiūlyta tiekėjo nepagrįsta ar netinkamai pagrįsta neįprastai maža kaina.

19. **Nešališkumo deklaracija** – viešojo pirkimo komisijos nario ar eksperto arba kito asmens pareiškimas raštu, kad jis nešališkas tiekėjams.

20. **Netinkama viešojo pirkimo paraiška** – viešojo pirkimo paraiška, kurią pateikęs viešojo pirkimo kandidatas atitinka perkančiosios organizacijos viešojo pirkimo dokumentuose nustatytą tiekėjo pašalinimo pagrindą arba neatitinka minėtuose dokumentuose nustatytų kvalifikacijos reikalavimų, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų.

21. **Netinkamas viešojo pirkimo pasiūlymas** – viešojo pirkimo pasiūlymas, kuris neatitinka viešojo pirkimo objekto ir be esminių pakeitimų negalėtų patenkinti pirkimo dokumentuose nustatytų viešojo pirkimo objektui keliamų perkančiosios organizacijos poreikių ir reikalavimų.

22. **Pagalbinė viešųjų pirkimų veikla** – pagalbos atliekant viešuosius pirkimus teikimas, įskaitant šią ir kitą veiklą:

1) techninės infrastruktūros, kuria naudodamasi perkančioji organizacija gali atlikti prekių, paslaugų ar darbų viešųjų pirkimų procedūras arba sudaryti preliminarąsias viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, suteikimas;

2) konsultavimas dėl viešųjų pirkimų procedūrų atlikimo ar dokumentų rengimo;

3) parengimas atlikti viešuosius pirkimus ir viešųjų pirkimų procedūrų organizavimas.

23. **Pagalbinės viešųjų pirkimų veiklos paslaugų teikėjas** – tiekėjas, rinkoje siūlantis pagalbinės viešųjų pirkimų veiklos paslaugas.

24. Paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – paslaugų pirkimo sutartis) – viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, kurios dalykas yra paslaugų, išskyrus nurodytas šio straipsnio 26 dalyje, teikimas.

25. Perkančioji organizacija:

1) valstybės ar savivaldybės institucija;

2) viešasis ar privatusis juridinis asmuo, jeigu visa ar tam tikra jo veiklos dalis yra skirta specialiai nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams (kai subjektas vykdo veiklą įprastinėmis rinkos sąlygomis, siekia pelno ir pats prisiima savo veiklos nuostolius, laikoma, kad viešieji interesai, kuriems tenkinti jis įsteigtas arba kuriuos tenkinti jam nustatytas tikslas, yra pramoninio arba komercinio pobūdžio) tenkinti ir jei jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

a) jo veikla yra daugiau kaip 50 procentų finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžetų arba kitų valstybės ar savivaldybių fondų lėšų, arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų lėšų;

b) yra kontroliuojamas (valdomas) valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nustatytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų;

c) turi administraciją, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusė narių yra skiriami valstybės ar savivaldybių institucijų arba kitų šioje dalyje nurodytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų;

3) šios dalies 1 punkte ir (arba) 2 punkte nurodytų viešųjų ar privačiųjų juridinių asmenų asociacija.

26. Prekių viešojo pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – prekių pirkimo sutartis) – viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, kurios dalykas yra prekės (prekių pirkimas, nuoma, finansinė nuoma (lizingas), pirkimas išsimokėtinai, numatant jas įsigyti ar to nenumatant), taip pat įsigyjamų prekių pristatymo, montavimo, diegimo ir kitos jų parengimo naudoti paslaugos, jeigu šios paslaugos tik papildo prekių tiekimą.

27. Preliminarioji viešojo pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – preliminarioji sutartis) – vienos ar kelių perkančiųjų organizacijų ir vieno ar kelių tiekėjų sudaryta sutartis, kurios tikslas – nustatyti sąlygas, įskaitant kainą ir, kur to reikia, numatomą kiekį, taikomas viešojo pirkimo–pardavimo sutartims, kurios bus sudarytos per tam tikrą nurodytą laikotarpį.

28. Projekto konkursas – procedūra, kai perkančiajai organizacijai suteikiama galimybė įsigyti pateiktą ir vertinimo komisijos išrinktą planą ar projektą (paprastai teritorijų planavimo, architektūros, inžinerijos, duomenų apdorojimo, finansų inžinerijos). Projekto konkurso dalyviams gali būti skiriami prizai ar piniginės išmokos.

29. Raštu – informacijos pateikimas žodžiais arba skaitmenimis, kuriuos galima perskaityti, atgaminti ir perduoti, įskaitant elektroninėmis priemonėmis perduotą ir saugomą informaciją.

30. Standartas – standartizacijos institucijos priimta neprivaloma techninė specifikacija, skirta daugkartiniam ar nuolatiniam taikymui. Standartai pagal juos priimančius subjektus gali būti tarptautiniai, Europos, nacionaliniai.

31. Suinteresuotas viešojo pirkimo dalyvis (toliau – suinteresuotas dalyvis) – viešojo pirkimo dalyvis, išskyrus dalyvį, kuris galutinai pašalintas iš viešojo pirkimo procedūros, t. y. jam pranešta apie viešojo pirkimo pasiūlymo atmetimą, ir kurio pašalinimas dėl pasibaigusio apskundimo termino negali būti ginčijamas arba dėl kurio pašalinimo pagrįstumo yra įsiteisėjęs teismo sprendimas.

32. Suinteresuotas viešojo pirkimo kandidatas (toliau – suinteresuotas kandidatas) – viešojo pirkimo kandidatas, kuriam perkančioji organizacija nepranešė apie jo viešojo pirkimo paraiškos atmetimą iki pranešimo apie sprendimą nustatyti laimėjusį viešojo pirkimo pasiūlymą išsiuntimo suinteresuotiems dalyviams.

33. Tarptautinis standartas – tarptautinės standartizacijos organizacijos priimtas visuomenei skirtas standartas.

34. Techninė specifikacija:

1) perkant darbus – viešojo pirkimo dokumentuose pateikiama medžiagų, produktų, jų tiekimo procesui keliamų techninių reikalavimų visuma, apimanti duomenis, pagal kuriuos galima nustatyti,

ar medžiagos, produktai arba jų tiekimo procesas atitinka perkančiosios organizacijos reikmes. Šie duomenys apima poveikio aplinkai ir klimatui rodiklius, tinkamumo visiems naudotojams reikalavimus (taip pat galimybę naudotis neįgaliesiems) ir jų atitikties įvertinimą, eksploatacines ypatybes, saugos reikalavimus arba duomenis, apimančius kokybės užtikrinimo tvarką, terminiją, simbolius, bandymus ir bandymų metodus, pakavimą, žymėjimą ir ženklinį, vartojimo (naudojimo) instrukcijas, gamybos procesus ir metodus bet kuriuo darbų gyvavimo ciklo etapu. Duomenys taip pat apima nurodymus dėl projektavimo ir savikainos apskaičiavimo, patikrinimo, kontrolės ir darbų bei statybos metodų ar technologijos priėmimo sąlygas, taip pat visas kitas technines sąlygas, kurias perkančioji organizacija gali nustatyti pagal bendruosius ar specialiuosius reglamentus, susijusius su baigtais darbais ir medžiagomis ar jų sudedamosiomis dalimis;

2) perkant prekes ar paslaugas – viešojo pirkimo dokumentuose nustatyti produktui ar paslaugai apibūdinti reikalingi duomenys: kokybės lygis, poveikio aplinkai ir klimatui rodikliai, tinkamumo visiems naudotojams reikalavimai (taip pat galimybės naudotis neįgaliesiems) ir jų atitikties įvertinimas, eksploatacinės ypatybės, produkto vartojimas (naudojimas), saugumo reikalavimai arba duomenys, apimantys produkto reikalavimus: pavadinimas, kuriuo produktas parduodamas, terminija, simboliai, bandymai ir bandymų metodai, pakavimas, žymėjimas ir ženklinis, vartojimo (naudojimo) instrukcijos, gamybos procesai ir metodai bet kuriuo prekės ar paslaugos gyvavimo ciklo etapu, taip pat atitikties įvertinimo tvarka.

35. **Techninis pamatinis dokumentas** – Europos standartizacijos organizacijos pagal kintantiems rinkos poreikiams pritaikytas procedūras priimtas ir paskelbtas, techninei specifikacijai apibrėžti naudojamas, dokumentas, išskyrus Europos standartus.

36. **Tiekėjas** – ūkio subjektas – fizinis asmuo, privatusis ar viešasis juridinis asmuo, kita organizacija ir jų padalinys arba tokių asmenų grupė, įskaitant laikinas įmonių asociacijas, kurie rinkoje siūlo atlikti darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas.

37. **Viešasis pirkimas** (toliau – pirkimas) – vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų atliekamas prekių, paslaugų ar darbų įsigijimas su pasirinktu (pasirinktais) tiekėju (tiekėjais) sudarant viešojo pirkimo–pardavimo sutartį (sutartis), neatsižvelgiant į tai, ar prekės, paslaugos ar darbai yra skirti viešajam tikslui.

38. **Viešojo pirkimo dalyvis** (toliau – dalyvis) – pirkimui pasiūlymą pateikęs tiekėjas.

39. **Viešojo pirkimo dokumentai** (toliau – pirkimo dokumentai) – perkančiosios organizacijos pateikiami arba nurodomi dokumentai, kuriuose aprašomi ar nustatomi pirkimo ar jo procedūros elementai: skelbimas apie pirkimą, išankstinis informacinis skelbimas, naudojamas kaip kvietimo dalyvauti pirkime priemonė, techninė specifikacija, aprašomasis dokumentas, viešojo pirkimo–pardavimo sutarties projektas, viešojo pirkimo kandidatų ir dalyvių dokumentų teikimo tvarka, informacija apie pirkime taikomus reikalavimus ir (arba) kiti dokumentai, jų paaiškinimai (patikslinimai).

40. **Viešojo pirkimo kandidatas** (toliau – kandidatas) – tiekėjas, raštu išreiškęs siekį būti pakviestas arba jau pakviestas dalyvauti dialoge, kai pirkimas atliekamas konkurencinio dialogo būdu, ar pateikti pasiūlymo, kai pirkimas atliekamas riboto konkurso, skelbiamų derybų, neskelbiamų derybų arba inovacijų partnerystės būdu.

41. **Viešojo pirkimo paraiška** (toliau – paraiška) – tiekėjo raštu pateikiamų dokumentų ir duomenų visuma, kuria reiškiamas pageidavimas dalyvauti šiais būdais atliekamame pirkime: riboto konkurso, skelbiamų derybų, konkurencinio dialogo arba inovacijų partnerystės.

42. **Viešojo pirkimo–pardavimo sutarties arba preliminariosios viešojo pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo atidėjimo terminas** (toliau – atidėjimo terminas) – pagal šio įstatymo reikalavimus nustatytas laikotarpis, kuris prasideda nuo pranešimo apie sprendimą nustatyti laimėjusį viešojo pirkimo pasiūlymą išsiuntimo iš perkančiosios organizacijos suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams dienos ir kuriam pasibaigus sudaroma viešojo pirkimo–pardavimo sutartis arba preliminarioji viešojo pirkimo–pardavimo sutartis.

43. **Viešojo pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – pirkimo sutartis) – šio įstatymo nustatyta tvarka dėl ekonominės naudos vieno ar daugiau ūkio subjektų ir vienos ar kelių perkančiųjų organizacijų raštu, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus, kai pirkimo sutartis gali būti

sudaroma žodžiu, sudaroma sutartis, kurios dalykas yra prekės, paslaugos ar darbai. Ekonominė nauda laikomas piniginis atlygis arba kitoks atlygis tiekėjui, pavyzdžiui, teisė nemokėti mokesčių, pasinaudoti pirkimo sutarties vykdymo rezultatu, galimybė gauti pajamas iš trečiųjų asmenų ir panašiai.

44. **Viešojo pirkimo pasiūlymas** (toliau – pasiūlymas) – tiekėjo raštu pateikiamų dokumentų ir duomenų visuma ar žodžiu pateiktas siūlymas tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus pagal perkančiosios organizacijos pirkimo dokumentuose nustatytas sąlygas.

45. **Viešojo pirkimo subtiekimų sutartis** (toliau – subtiekimų sutartis) – laimėjusio dalyvio ir vieno arba kelių ūkio subjektų (toliau – subtiekiejai) arba subtiekiejo ir vieno arba kelių ūkio subjektų (toliau kartu – subtiekiejai) raštu ar žodžiu sudaroma sutartis dėl ekonominės naudos tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus, nurodytus perkančiosios organizacijos su laimėjusiu dalyviu sudarytoje pirkimo sutartyje.

46. **Ženklinimo dokumentas** – sertifikatas, liudijimas ar kitas dokumentas, kuriais patvirtinama, kad darbai, prekės, paslaugos, procesai ar procedūros atitinka ženklinimo reikalavimus.

47. **Ženklinimo reikalavimai** – reikalavimai, kuriuos turi atitikti prekės, paslaugos, darbai, procesai ar procedūros, kad būtų išduotas ženklinimo dokumentas.

48. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse, Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

3 straipsnis. Klasifikacija

1. Viešuosiuose pirkimuose taikoma klasifikacijos sistema pagal Bendrąjį viešųjų pirkimų žodyną (toliau – BVPŽ), nustatytą Reglamentu (EB) Nr. 2195/2002.

2. Jeigu apibrėžtys BVPŽ ir Europos Bendrijos statistiniame ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (toliau – NACE), nustatytame 1990 m. spalio 9 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3037/90 dėl statistinio Europos Bendrijos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (OL 1990 L 293, p. 1), skiriasi, taikoma BVPŽ nomenklatūra.

ANTRASIS SKIRSNIS PIRKIMO VERTĖ

4 straipsnis. Pirkimo vertės ribos

1. Tarptautiniu pirkimu laikomas pirkimas, kurio numatoma vertė be pridėtinės vertės mokesčio yra lygi arba viršija šias ribas:

1) Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio a, b ir c punktuose nustatytas ribas, kurias Europos Komisija kas dvejus metus peržiūri, tikslina ir skelbia Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Informacija apie šias ribas skelbiama ir Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Tais atvejais, kai krašto apsaugos sistemos perkančiųjų organizacijų prekių pirkimai yra susiję su šio įstatymo 6 priede nurodytais produktais, taikoma Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio b punkte nurodyta riba, kitais prekių pirkimų atvejais – Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio c punkte nurodyta riba. Šio įstatymo 6 priede nurodytas preliminarus produktų sąrašas sudarytas remiantis Pasaulio prekybos organizacijos sutarties dėl viešųjų pirkimų 1 priedo 3 punkto tekstu;

2) 750 000 Eur (septynių šimtų penkiasdešimt tūkstančių eurų), kai perkamos šio įstatymo 2 priede nurodytos socialinės ir kitos specialiosios paslaugos.

2. Supaprastintu pirkimu laikomas pirkimas, kurio numatoma vertė yra mažesnė už šio straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, ir šio įstatymo 5 straipsnio 8 dalyje nurodytas pirkimas.

3. Mažos vertės viešuoju pirkimu (toliau – mažos vertės pirkimas) laikomas supaprastintas pirkimas, kai prekių ar paslaugų pirkimo numatoma vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio), o darbų pirkimo

numatoma vertė mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio), ir šio įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nurodytas pirkimas.

5 straipsnis. Numatomos pirkimo vertės skaičiavimas

1. Numatoma pirkimo vertė skaičiuojama imant visas mokėtinas sumas be pridėtinės vertės mokesčio, į ją įtraukiant visas pirkimo sutarčių pasirinkimo ir atnaujinimo galimybes, kurios turi būti aiškiai numatytos pirkimo dokumentuose. Kai perkančioji organizacija numato prizus ir (arba) kitas išmokas kandidatams ar dalyviams, apskaičiuodama numatomą pirkimo vertę, ji turi į tai atsižvelgti. Numatoma pirkimo vertė skaičiuojama tokia, kokia ji yra pirkimo procedūrų pradžioje.

2. Kai perkančioji organizacija yra sudaryta iš atskirų padalinių, skaičiuojant numatomą pirkimo vertę atsižvelgiama į bendrą numatomą pirkimo vertę visiems padaliniais. Tačiau jei atskiras perkančiosios organizacijos padalinys savarankiškai atsako už savo pirkimą arba tam tikras to pirkimo kategorijas, numatomo pirkimo vertė gali būti skaičiuojama atskirai tam padaliniui. Atskiru padaliniu, savarankiškai atsakančiu už savo pirkimą arba tam tikras to pirkimo kategorijas, laikomas toks perkančiosios organizacijos padalinys, kuris tenkina visas šias sąlygas:

- 1) turi įgaliojimus savarankiškai atlikti pirkimus ir priimti sprendimus dėl pirkimų;
- 2) pirkimams turi atskirą biudžeto eilutę;
- 3) turi įgaliojimus savarankiškai priimti sprendimus dėl pirkimo sutarčių sudarymo ir mokėjimų pagal tas sutartis iš savo biudžeto eilutės atlikimo.

3. Perkančioji organizacija neturi teisės skaidyti pirkimo, jeigu taip galėtų būti išvengta šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo, išskyrus atvejus, kai tai yra pateisinama dėl šio straipsnio 2 dalyje nustatytų priežasčių.

4. Pasirenkant numatomo pirkimo vertės skaičiavimo būdą negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo.

5. Numatoma pirkimo vertė apskaičiuojama pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą pirkimo vertės apskaičiavimo metodiką.

6. Jeigu prekių ar paslaugų pirkimo sutartis yra reguliaraus pobūdžio arba jas numatyta per tam tikrą laikotarpį atnaujinti, numatoma pirkimo vertė skaičiuojama vienu iš šių būdų:

- 1) sumuojama bendra faktinė to paties tipo pirkimo sutarčių, sudarytų per pastaruosius 12 mėnesių arba finansinius metus, vertė, pakoreguota (jeigu įmanoma) atsižvelgiant į perkamo kiekio arba vertės pokyčius per 12 mėnesių nuo pradinės pirkimo sutarties sudarymo;
- 2) sumuojama bendra numatomų to paties tipo pirkimo sutarčių, kurios bus sudaromos per 12 mėnesių nuo pirmojo prekių pristatymo ar paslaugų suteikimo arba per visus finansinius metus, jeigu jie ilgesni kaip 12 mėnesių, vertė.

7. Jeigu darbai ar to paties tipo prekės ir paslaugos gali būti perkami sudarant atskiras pirkimo sutartis ar preliminarines sutartis atskiroms pirkimo dalims, tai apskaičiuojant numatomą pirkimo vertę atsižvelgiama į visas tokias pirkimo dalis. Kai atliekant pirkimą ketinama sudaryti pirkimo sutartį ar preliminariąją sutartį kiekvienai pirkimo daliai, vadovujamasi tomis šio įstatymo nuostatomis, kurios taikytinos atsižvelgiant į bendrą visų pirkimo dalių vertę.

8. Neatsižvelgdama į tai, kad numatoma pirkimo vertė yra lygi tarptautinio pirkimo vertės ribai arba ją viršija, perkančioji organizacija turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti supaprastintus pirkimus toms atskiroms pirkimo dalims, kurių kiekvienos vertė yra mažesnė kaip 80 000 Eur (aštuoniasdešimt tūkstančių eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio) perkant to paties tipo prekes ar paslaugas, 1 000 000 Eur (vienas milijonas eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio) perkant darbus, jeigu bendra tokių pirkimo dalių vertė yra ne didesnė kaip 20 procentų bendros visų pirkimo dalių vertės.

9. Neatsižvelgdama į tai, kad numatoma pirkimo vertė yra lygi mažos vertės pirkimo ribai arba ją viršija, perkančioji organizacija turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti mažos vertės pirkimą toms atskiroms pirkimo dalims, kurių bendra vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio) to paties tipo prekių ar paslaugų sutarčių vertės, o perkant darbus – mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio).

10. Jeigu numatoma pirkimo vertė yra lygi tarptautinio pirkimo vertės ribai arba ją viršija ir perkančioji organizacija pasinaudoja šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytomis teisėmis, turi būti užtikrinama, kad bendra pagal šio straipsnio 8 ir 9 dalis atliekamo pirkimo dalių vertė būtų ne didesnė kaip 20 procentų bendros visų pirkimo dalių vertės.

11. Apskaičiuojant numatomą darbų pirkimo vertę, įskaitomos ir numatomo darbų atlikimo bei projektavimo (tuo atveju, kai kartu perkamos ir tų darbų projektavimo paslaugos) ir darbams atlikti reikalingų kitų paslaugų ar prekių, kurias rangovui pateikia perkančioji organizacija, numatomos vertės.

12. Prekių nuomos, lizingo (finansinės nuomos), pirkimo išsimokėtinai numatoma pirkimo vertė skaičiuojama:

1) jeigu numatoma sudaryti terminuotą pirkimo sutartį, kurios trukmė yra 12 ar mažiau mėnesių, – bendra numatomos pirkimo sutarties vertė, arba, jeigu pirkimo sutarties trukmė yra daugiau kaip 12 mėnesių, – bendra numatomos pirkimo sutarties vertė, įskaitant numatomą likutinę vertę;

2) jeigu numatoma sudaryti neterminuotą pirkimo sutartį arba jeigu abejojama dėl pirkimo sutarties trukmės, pirkimo sutarties mėnesio vertė padauginama iš 48.

13. Skaičiuojant numatomą paslaugų pirkimo vertę atsižvelgiama:

1) draudimo paslaugų pirkimo atveju – į draudimo įmokų ar kitokio atlyginimo draudikui vertę;

2) bankų ar kitų finansinių paslaugų pirkimo atveju – į bankui mokamas įmokas, komisini atlyginimą, palūkanas ir kitokį atlyginimą už paslaugas;

3) projektavimo paslaugų pirkimo atveju – į mokesčius, komisini atlyginimą ir kitokį atlyginimą už paslaugas;

4) paslaugų pirkimo po projekto konkurso, kai su laimėtoju bus sudaroma paslaugos pirkimo sutartis, atveju – į numatomą perkamų paslaugų vertę, įskaitant visus galimus prizus ir (arba) kitas pinigines išmokas dalyviams;

5) paslaugų pirkimo po projekto konkurso, kai projekto konkurso laimėtojai ar dalyviai apdovanojami prizais ar kitomis piniginėmis išmokomis, atveju – į bendrą visų prizų ar kitokių piniginių išmokų vertę, įskaitant numatomą vertę paslaugų pirkimo sutarties, kuri vėliau gali būti sudaroma neskelbiamų derybų būdu pagal šio įstatymo 69 straipsnio 4 dalį, jeigu perkančioji organizacija skelbime apie projekto konkursą nurodo, kad tokia pirkimo sutartis bus sudaroma.

14. Jeigu numatytoje sudaryti paslaugų pirkimo sutartyje nebus nurodoma fiksuota kaina, skaičiuojant pirkimo vertę atsižvelgiama:

1) terminuotų sutarčių, kurių trukmė yra 48 ar mažiau mėnesių, atveju – į bendrą numatomos sudaryti pirkimo sutarties vertę;

2) neterminuotų sutarčių atveju arba tada, kai numatomos sudaryti pirkimo sutarties trukmė yra daugiau kaip 48 mėnesiai, – į numatomos sudaryti pirkimo sutarties mėnesio vertę, padaugintą iš 48.

15. Preliminariosios sutarties ar dinaminės pirkimo sistemos taikymo atvejais numatoma pirkimo vertė nustatoma atsižvelgiant į didžiausią numatomą visų per visą preliminarosios sutarties arba dinaminės pirkimo sistemos trukmę numatytų sudaryti pirkimo sutarčių vertę be pridėtinės vertės mokesčio.

16. Inovacijų partnerystės sutarties atveju apskaičiuojant numatomą pirkimo vertę atsižvelgiama į mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, kurią numatoma vykdyti per visus inovacijų partnerystės sutarties etapus, taip pat į didžiausias numatomas prekių, paslaugų ar darbų, kuriuos numatoma sukurti ir nusipirkti pagal inovacijų partnerystės sutartį, vertes be pridėtinės vertės mokesčio.

TREČIASIS SKIRSNIS

ŠIO ĮSTATYMO REIKALAVIMŲ NETAIKYMO ATVEJAI

6 straipsnis. Specialūs atvejai, kai šio įstatymo reikalavimai netaikomi paslaugų pirkimams
 Šio įstatymo reikalavimai netaikomi:

1) žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimui arba nuomai bet kokiomis finansinėmis priemonėmis ar teisių į šiuos daiktus įsigijimui. Tokių pirkimų tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

2) radijo ir audiovizualinės žiniasklaidos programų, jų sukūrimo, gaminimo pirkimams, kai tokius pirkimus atlieka radijo programų transliuotojas ar visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugos teikėjas, bei radijo ir audiovizualinės žiniasklaidos programų transliavimo eteryje laiko, kai sutartis sudaroma su radijo programų transliuotoju ar visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugos teikėju, pirkimams. Šių pirkimų tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

3) arbitražo ir taikinimo paslaugų pirkimams;

4) šių teisinių paslaugų pirkimams:

a) atstovavimo arbitražo ar taikinimo procese, vykstančiame valstybėje narėje, trečiojoje šalyje arba tarptautinėje arbitražo ar taikinimo institucijoje, arba atstovavimo teisminiame procese, vykstančiame valstybės narės ar trečiosios šalies teismuose, tribunoluose ar viešosiose institucijose arba tarptautiniuose teismuose, tribunoluose ar institucijose. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi šiame papunktyje nurodytų paslaugų pirkimams tik tuo atveju, jeigu tokias paslaugas teikia advokatas ar kitas teisininkas, kaip apibrėžta 1977 m. kovo 22 d. Tarybos direktyvos 77/249/EEB, skirtos padėti teisininkams veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 1 tomas, p. 52), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/25/ES (OL 2013 L 158, p. 368), (toliau – Direktyva 77/249/EEB) 1 straipsnyje;

b) teisinių konsultacijų, reikalingų rengiantis šio punkto a papunktyje nurodytiems veiksams, arba jeigu yra konkrečių požymių ar didelė tikimybė, kad klausimas bus nagrinėjamas arbitražo, taikinimo ar teisminėje institucijoje. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi šiame papunktyje nurodytų paslaugų pirkimams tik tuo atveju, jeigu tokias paslaugas teikia advokatas ar kitas teisininkas, kaip apibrėžta Direktyvos 77/249/EEB 1 straipsnyje;

c) notaro teikiamų dokumentų tvirtinimo ir liudijimo paslaugų;

d) patikėtinių, globėjų (rūpintojų) teikiamų teisinių paslaugų ar kitų teisinių paslaugų, kurių teikėjus skiria teismas arba tribunolas arba jie skiriami įstatymuose nustatytais pagrindais vykdyti specialių teismo prižiūrimų užduočių;

e) kitų teisinių paslaugų, susijusių su viešosios valdžios funkcijų atlikimu, kurių teikėjai yra skiriami ar atrenkami tokiu būdu, kuris dėl nuo perkančiosios organizacijos nepriklausančių priežasčių viešųjų pirkimų taisyklėmis negali būti reglamentuojamas;

5) finansinių paslaugų, susijusių su vertybinių popierių arba kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu, pirkimams;

6) centrinio banko paslaugų ir veiksmų, atliekamų su Europos finansinio stabilumo fondu ir Europos stabilumo mechanizmu, pirkimams;

7) paskoloms, susijusioms ar nesusijusioms su vertybinių popierių arba kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu;

8) darbo sutartims;

9) ne pelno siekiančių organizacijų ar asociacijų teikiamų civilinės gynybos, civilinės saugos ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ir 85143000-3 (išskyrus greitosios pagalbos paslaugas, skirtas pacientams vežti), pirkimams;

10) viešojo keleivinio transporto geležinkeliais arba metro paslaugų pirkimams;

11) paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra 79341400-0 (reklamos kampanijų paslaugos), 92111230-3 (propagandinių filmų gamyba) ir 92111240-6 (propagandinių vaizdajuosčių gamyba), skirtų politinei kampanijai, pirkimams, kai pirkimą atlieka politinė partija;

12) paslaugų, kai jas perkančioji organizacija perka iš kitos perkančiosios organizacijos arba iš perkančiųjų organizacijų asociacijos, turinčių tokioms paslaugoms teikti išimtinę teisę, suteiktą

įstatymu ar paskelbtu jo įgyvendinamuoju teisės aktu, kurio nuostatos atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas, pirkimams.

7 straipsnis. Pagal tarptautines taisykles atliekami pirkimai ir projekto konkursai

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkančioji organizacija įpareigota atlikti pagal kitas procedūrines taisykles, nustatytas:

1) tarptautinius įsipareigojimus nustatančiu dokumentu, tokiu kaip tarptautinis susitarimas, kuris sudarytas laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir apie kurį pranešta Europos Komisijai, tarp Lietuvos Respublikos ir vienos ar daugiau trečiųjų šalių ar jų teritorinių padalinių dėl prekių, paslaugų, darbų, skirtų bendram susitarimą pasirašiusių šalių projektui įgyvendinti ar juo pasinaudoti;

2) tarptautinės organizacijos.

2. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkančioji organizacija atlieka pagal kitas procedūrines taisykles, kurias nustatė tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija, visiškai finansuojanti tokį pirkimą ar projekto konkursą. Jeigu pirkimą ar projekto konkursą didžiąja dalimi finansuoja tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija, tai šalys turi susitarti dėl taikytinų pirkimo taisyklių.

3. Šis straipsnis netaikomas gynybos ir saugumo aspektus apimančioms pirkimams ir projekto konkursams, kurie atliekami pagal tarptautines taisykles vadovaujantis šio įstatymo 14 straipsniu.

8 straipsnis. Vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų organizacijų pirkimai

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų organizacijų pirkimams ir projekto konkursams:

1) kurie reikalingi Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytai veiklai ar kelioms veikloms vykdyti;

2) kuriems Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymas netaikomas vadovaujantis jo 14, 18 ir 29 straipsnių nuostatomis.

2. Šio įstatymo reikalavimai taip pat netaikomi perkančiosios organizacijos, teikiančios Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas pašto paslaugas, pirkimams ir projekto konkursams, reikalingiems šiai veiklai vykdyti:

1) pridėtinės vertės paslaugoms, susijusioms su elektroninėmis priemonėmis ir teikiamoms tik elektroninėmis priemonėmis, įskaitant saugų koduotų dokumentų perdavimą elektroninėmis priemonėmis, adresų valdymo paslaugas ir registruoto elektroninio pašto perdavimą, teikti;

2) finansinėms paslaugoms, kurių BVPŽ kodai yra nuo 66100000-1 iki 66720000-3 ir kurios nurodytos Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 16 straipsnio 5 punkte, įskaitant pinigų siuntimą pašto pinigų persiuntimo sistemomis, teikti;

3) pašto mokes ženklių ir filatelines gaminių leidybos paslaugoms teikti;

4) logistikos paslaugoms (paslaugoms, derinančioms fizinį pristatymą ir (arba) sandėliavimą su kitomis ne pašto funkcijomis) teikti.

9 straipsnis. Pirkimai elektroninių ryšių srityje

Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams ir projekto konkursams, kurių svarbiausias tikslas yra sudaryti galimybę perkančiosioms organizacijoms teikti ir eksploatuoti viešuosius ryšių tinklus arba teikti visuomenei vieną ar kelias elektroninių ryšių paslaugas.

10 straipsnis. Vidaus sandoriai

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi vidaus sandoriams, kuriuos perkančioji organizacija sudaro su kita perkančiąja organizacija, kai yra visos šios sąlygos kartu:

1) perkančioji organizacija kitą perkančiąją organizaciją kontroliuoja kaip savo pačios tarnybą ar struktūrinį padalinį, darydama lemiamą įtaką jos strateginiams tikslams ir reikšmingiems sprendimams, įskaitant sprendimus dėl: ilgalaikio turto investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo,

hipotekos; kitų ūkio subjektų akcijų įsigijimo arba perleidimo; teisės valdyti ūkio subjekto (subjektų) skyrius perdavimo. Tokią kontrolę gali atlikti ir kitas juridinis asmuo, kurį patį tokiu pačiu būdu kontroliuoja perkančioji organizacija;

2) per paskutinius 3 finansinius metus daugiau kaip 80 procentų kontroliuojamos perkančiosios organizacijos gautų vidutinių pajamų iš pirkimo–pardavimo sutarčių sudaro pajamos, gautos iš sutarčių, sudarytų su kontroliuojančia perkančiąja organizacija ar su juridiniais asmenimis, kuriuos kontroliuoja ta perkančioji organizacija, ir skirtų jos (jų) poreikiams tenkinti ar funkcijoms atlikti. Jeigu kontroliuojama perkančioji organizacija vykdė veiklą mažiau kaip 3 finansinius metus, tai atitinkami rezultatai turi būti numatyti pagal jos veiklos planus;

3) kontroliuojamoje perkančiojoje organizacijoje nėra tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo.

2. Vidaus sandoris sudaromas, jeigu tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos, nėra pažeidžiama Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme (toliau – Konkurencijos įstatymas) nustatyta viešojo administravimo subjekto pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę ir tokiam sandoriui sudaryti gaunamas Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas.

3. Siekdama sukurti sąlygas vidaus sandorių sudarymo priežiūrai, perkančioji organizacija:

1) tvirtindama šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytus einamaisiais kalendoriniais metais planuojamų atlikti viešųjų pirkimų planus, juose pateikia informaciją apie planuojamus atlikti šiame straipsnyje nurodytus pirkimus;

2) reikalauja tiekėjo, kad vykdant vidaus sandorius pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos būtų teikiamos naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis. Perkančioji organizacija turi teisę neapmokėti sąskaitų, jeigu tiekėjas jas pateikia ne šiame punkte reikalaujamomis priemonėmis;

3) per 15 dienų nuo vidaus sandorio sudarymo ar pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal jį pradžios Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka paskelbia sudarytą sutartį ir jos pakeitimus;

4) per 30 dienų nuo ataskaitinių kalendorinių metų pabaigos Viešųjų pirkimų tarnybai jos nustatyta tvarka pateikia visų per kalendorinius metus atliktų šiame straipsnyje nurodytų pirkimų ataskaitą.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai taikomi visu vidaus sandorio galiojimo laikotarpiu.

KETVIRTASIS SKIRSNIS PIRKIMŲ YPATUMAI

11 straipsnis. Mišrūs pirkimai

1. Jeigu sudaroma mišri pirkimo sutartis, kurios pirkimo objekto atskiroms dalims taikomos skirtingos šio įstatymo nuostatos, vadovaujamasi šiomis taisyklėmis:

1) kai pirkimo objektas yra darbai kartu su paslaugomis ir (arba) prekėmis, taikomos šio įstatymo nuostatos, taikytinos pagrindinei mišrios pirkimo sutarties objekto daliai;

2) kai pirkimo objektas apima šio įstatymo 2 priede nurodytas paslaugas ir kitas paslaugas arba paslaugas ir prekes, taikomos šio įstatymo nuostatos, taikytinos mišrios pirkimo sutarties objekto daliai, kurios numatoma pirkimo vertė tame pirkime yra didžiausia.

2. Jeigu dėl objektyvių priežasčių, susijusių su pirkimo objekto techninėmis ir (arba) ekonominėmis ypatybėmis, negali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai daliai – kitų teisės aktų nuostatos, tokiam pirkimui taikytinos teisės aktų nuostatos nustatomos atsižvelgiant į tai, kuri pirkimo sutarties objekto dalis yra pagrindinė.

3. Jeigu objektyviai gali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai daliai – kitų teisės aktų nuostatos, perkančioji organizacija gali sudaryti vieną pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto arba sudaryti sutartis dėl kiekvienos pirkimo objekto dalies atskirai. Tuo atveju, kai perkančioji organizacija nusprendžia sudaryti:

1) pirkimo sutartis dėl atskirų pirkimo objekto dalių, sprendimas dėl šio įstatymo nuostatų taikymo priimamas dėl kiekvienos dalies atskirai, įvertinus atitinkamos pirkimo objekto dalies ypatybes;

2) mišrią pirkimo sutartį, tokiam pirkimui, neatsižvelgiant į pirkimo vertę, taikomos šio įstatymo nuostatos, išskyrus šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytus atvejus;

3) mišrią pirkimo sutartį dėl pirkimo objekto, turinčio prekių, paslaugų, darbų pirkimo ir koncesijų elementų, tokiam pirkimui taikomos šio įstatymo nuostatos, jeigu pirkimo objekto dalies, kuriai taikytinos šio įstatymo nuostatos, numatoma pirkimo vertė viršija šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas mažos vertės pirkimo vertės ribas. Tačiau tais atvejais, kai pirkimo objekto dalies, kuriai taikytinos šio įstatymo nuostatos, numatoma pirkimo vertė yra mažesnė už šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytas tarptautinio pirkimo vertės ribas, o koncesijos objekto dalies, kuriai taikytinos Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nuostatos, numatoma koncesijos vertė yra ne mažesnė už tarptautinės koncesijos vertės ribą, taip pat tais atvejais, kai pirkimo objekto dalies, kuriai taikytinos šio įstatymo nuostatos, numatoma pirkimo vertė yra lygi arba mažesnė už šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas mažos vertės pirkimo vertės ribas, tokiai sutarčiai sudaryti taikomos Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nuostatos.

4. Jeigu sudaroma mišri pirkimo sutartis dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai daliai – Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo nuostatos, neatsižvelgiant į šio straipsnio 3 dalies nuostatas taikomos Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo 23 ir 24 straipsnių nuostatos.

12 straipsnis. Pirkimų, apimančių gynybos ir saugumo aspektus, ypatumai

1. Šio įstatymo reikalavimai taikomi pirkimams ir projekto konkursams, apimantiems gynybos ir saugumo aspektus, išskyrus pirkimus ir projekto konkursus, kuriems:

1) taikomas Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas;

2) Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas netaikomas vadovaujantis Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 3 straipsnio nuostatomis.

2. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi gynybos ir saugumo aspektus apimantiems pirkimams ir projekto konkursams, išskyrus pirkimus ir projekto konkursus, kuriems netaikomos išimtys pagal šio straipsnio 1 dalį, kai atliekant pirkimo procedūras ir projekto konkursus:

1) esminių valstybės saugumo interesų neįmanoma apsaugoti kitomis priemonėmis (pavyzdžiui, siekiama apsaugoti informacijos konfidencialų pobūdį) negu šio įstatymo reikalavimų netaikymas;

2) perkančioji organizacija turėtų atskleisti informaciją, kurios atskleidimas pažeistų esminius valstybės saugumo interesus.

3. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi, kai pirkimas, pirkimo sutarties vykdymas ar projekto konkursas yra pripažįstamas slaptu arba jiems valstybės saugumo aspektus reglamentuojančiuose įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose taikomi specialūs saugumo reikalavimai ir jeigu atitinkamų esminių valstybės saugumo interesų negalima apsaugoti kitomis priemonėmis negu šio įstatymo reikalavimų netaikymas.

4. Sprendimą dėl šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų pirkimų atlikimo priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

13 straipsnis. Mišrūs pirkimai, apimantys gynybos ar saugumo aspektus

1. Šio straipsnio nuostatos taikomos tais atvejais, kai sudaroma mišri pirkimo sutartis dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai daliai – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio arba Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos.

2. Jeigu objektyviai gali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl skirtingų pirkimo objekto dalių, perkančioji organizacija gali sudaryti vieną mišrią pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto arba sudaryti pirkimo sutartis dėl kiekvienos pirkimo objekto dalies atskirai. Tuo atveju, kai perkančioji organizacija nusprendžia sudaryti:

1) atskiras pirkimo sutartis dėl skirtingų pirkimo objekto dalių, sprendimas, kokio teisės akto nuostatas taikyti, priimamas dėl kiekvienos pirkimo sutarties atskirai, įvertinus atitinkamo pirkimo objekto ypatybes;

2) mišrią pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto, kurio daliai taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio nuostatos, tokiame pirkime šio įstatymo nuostatos netaikomos, jeigu mišrios pirkimo sutarties sudarymas pagrįstas objektyviomis priežastimis;

3) mišrią pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto, kurio daliai taikomos Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos, tokiame pirkime taikomos šiame punkte nurodyto įstatymo nuostatos, jeigu mišrios pirkimo sutarties sudarymas pagrįstas objektyviomis priežastimis. Ši nuostata taikoma atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme nustatytas pirkimo vertės ribas ir atvejus, kai Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo reikalavimai netaikomi;

4) mišrią pirkimo sutartį, kuriai gali būti taikomos šios dalies 2 ir 3 punktų nuostatos, taikomos šios dalies 2 punkto nuostatos.

3. Pasirinkimo sudaryti mišrią pirkimo sutartį negali nulemti siekis išvengti šio įstatymo ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatų taikymo.

4. Jeigu dėl objektyvių priežasčių, susijusių su pirkimo objekto techninėmis ir (arba) ekonominėmis ypatybėmis, negali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos:

1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio nuostatos, tokiame pirkime šio įstatymo nuostatos netaikomos;

2) Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos, tokiame pirkime taikomos šiame punkte nurodyto įstatymo nuostatos.

14 straipsnis. Pagal tarptautines taisykles atliekami pirkimai, apimantys gynybos ir saugumo aspektus

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi gynybos ir saugumo aspektus apimantiems pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkančioji organizacija įpareigota atlikti pagal kitas procedūrinės taisykles, nustatytas:

1) tarptautiniu susitarimu ar sutartimi (ar jų dalimis) tarp Lietuvos Respublikos ir vienos ar daugiau trečiųjų šalių dėl prekių, paslaugų, darbų, skirtų bendram susitarimą ar sutartį pasirašiusių šalių projektui įgyvendinti ar naudoti, jeigu jie yra sudaryti laikantis Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatytų principų ir apie tokius pirkimus perkančioji organizacija praneša Europos Komisijai;

2) tarptautiniu susitarimu ar sutartimi dėl karinių vienetų dislokavimo užsienio valstybėse, ir kurie yra susiję su valstybės narės ar trečiosios šalies įmonėmis;

3) tarptautinių organizacijų.

2. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi gynybos ir saugumo aspektus apimantiems pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkančioji organizacija vykdo pagal tarptautinės organizacijos ar tarptautinės finansų institucijos nustatytas procedūrinės taisykles ir kuriuos visiškai finansuoja tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija. Tuo atveju, kai tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija finansuoja didžiąją dalį pirkimų ir projekto konkursų, perkančioji organizacija ir šios institucijos sutaria dėl taikytinų procedūrinių taisyklių.

15 straipsnis. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugos

1. Šio įstatymo reikalavimai mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000-2 iki 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ir 73430000-5, pirkimams taikomi tik tuo atveju, kai yra tenkinamos visos šios sąlygos:

1) gauta nauda yra naudojama tik perkančiosios organizacijos veiklos poreikiams tenkinti;

2) už teikiamą paslaugą viską sumoka pati perkančioji organizacija.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos patvirtina šių pirkimų tvarkos aprašus:

1) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000-2 iki 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ir 73430000-5, pirkimų, kuriems šio įstatymo reikalavimai netaikomi pagal šio straipsnio 1 dalį ir kuriais siekiama tenkinti mokslo ir studijų institucijų poreikius;

2) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000-2 iki 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ir 73430000-5, pirkimų, kuriems šio įstatymo reikalavimai netaikomi pagal šio straipsnio 1 dalį ir kuriais siekiama sukurti inovatyvų produktą, paslaugą ar darbus (toliau – inovatyvusis produktas) ir taip tenkinti viešojo sektoriaus poreikius.

16 straipsnis. Pirkimo sutartis, kurią dotuoja perkančioji organizacija

1. Šio įstatymo reikalavimai taikomi:

1) darbų pirkimo sutartims, kurias tiesiogiai daugiau negu 50 procentų dotuoja perkančiosios organizacijos, kai tos sutartys apima vieną iš toliau nurodytų veiklos rūšių:

a) civilinės inžinerijos darbus, išvardytus šio įstatymo 1 priede;

b) ligoninių, mokyklų, universitetų, sporto, poilsio ir laisvalaikio paskirties infrastruktūros, administraciniais tikslais naudojamų pastatų statybos darbus;

2) paslaugų pirkimo sutartims, kurias tiesiogiai daugiau negu 50 procentų dotuoja perkančiosios organizacijos ir kurios yra susijusios su šios dalies 1 punkte nurodytomis darbų pirkimo sutartimis.

2. Perkančiosios organizacijos turi užtikrinti, kad visi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti pirkimai būtų atliekami vadovaujantis šiuo įstatymu, neatsižvelgiant į tai, kad dotuojamą pirkimą atlieka ne pati perkančioji organizacija arba ji tą pirkimą atlieka kito subjekto vardu ar kito subjekto naudai.

PENKTASIS SKIRSNIS BENDROSIOS TAISYKLĖS

17 straipsnis. Pagrindiniai pirkimų principai

1. Perkančioji organizacija užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo principų.

2. Perkančioji organizacija turi siekti, kad:

1) prekėms, paslaugoms ar darbams įsigyti skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai;

2) vykdant pirkimo sutartis būtų laikomasi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos ir nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir šio įstatymo 5 priede nurodytose tarptautinėse konvencijose.

3. Planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams.

4. Atsižvelgiant į Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų ir kitus tarptautinius susitarimus, kurie yra privalomi valstybėms narėms, perkančioji organizacija pirkimų metu turi taikyti vienodas sąlygas trečiųjų šalių, pasirašiusių atitinkamus tarptautinius susitarimus, ir valstybių narių tiekėjams, darbams, prekėms ir paslaugoms.

18 straipsnis. Tiekėjai

1. Jeigu tiekėjai pagal valstybės narės, kurioje jie registruoti, teisės aktus turi teisę teikti tam tikrą paslaugą, tiekti prekę ar atlikti darbus, tiekėjo pasiūlymas neturi būti atmetas remiantis vien tik tuo, kad pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra reikalaujama, jog šie tiekėjai turi būti fiziniai arba juridiniai asmenys. Tačiau prekių, paslaugų ar darbų pirkimo atveju iš juridinių asmenų gali būti reikalaujama paraiškoje arba pasiūlyme nurodyti už atitinkamos pirkimo sutarties įvykdymą atsakingų darbuotojų pavardes ir jų profesinę kvalifikaciją.

2. Paraišką arba pasiūlymą gali pateikti tiekėjų grupės, įskaitant laikinas tiekėjų grupes. Jeigu tokia grupė nori pateikti paraišką arba pasiūlymą, perkančioji organizacija iš šios grupės neturi reikalauti, kad ji įgytų tam tikrą teisinę formą, tačiau, perkančiajai organizacijai priėmus sprendimą

su tokia grupe sudaryti pirkimo sutartį, iš jos gali būti reikalaujama įgyti tam tikrą teisinę formą, jeigu tai yra būtina siekiant tinkamai įvykdyti pirkimo sutartį.

3. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose turi paaiškinti, kaip tiekėjų grupės turi atitikti kvalifikacijos reikalavimus, keliamus pagal šio įstatymo 46 straipsnį, ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus, reikalaujamus pagal šio įstatymo 47 straipsnį. Tiekėjų grupei keliami reikalavimai, taip pat pirkimo sutarties vykdymo sąlygos, įskaitant reikalavimus, kad tiekėjų grupė paskirtų bendrą atstovą arba vadovaujantį narį, nurodytų grupės sudėtį, kurios skiriasi nuo atskiriems dalyviams keliamų reikalavimų ir sąlygų, turi būti pagrįsti objektyviomis priežastimis ir proporcingi.

19 straipsnis. Viešojo pirkimo komisija, ekspertai, stebėtojai

1. Perkančioji organizacija pirkimo (pirkimų) procedūroms atlikti privalo (mažos vertės pirkimų procedūroms, pagal preliminarįją sutartį atliekamoms atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūroms – gali) sudaryti viešojo pirkimo komisiją (toliau – Komisija), nustatyti jai užduotis ir suteikti visus įgaliojimus toms užduotims atlikti. Jeigu perkančioji organizacija pirkimų procedūroms atlikti įgalioja kitą perkančiąją organizaciją, šiuos veiksmus atlieka įgaliotoji organizacija. Komisija dirba pagal ją sudariusios perkančiosios organizacijos patvirtintą darbo reglamentą, yra jai atskaitinga ir vykdo tik rašytines jos užduotis ir įpareigojimus.

2. Komisija sudaroma ją sudarančios perkančiosios organizacijos vadovo įsakymu (potvarkiu) iš ne mažiau kaip 3 fizinių asmenų – Komisijos pirmininko ir bent 2 Komisijos narių (toliau kartu – Komisijos narys, Komisijos nariai). Šie asmenys gali būti ir ne Komisiją sudarančios perkančiosios organizacijos darbuotojai. Komisiją sudaranti perkančioji organizacija turi teisę pasikviesti ekspertų – dalyko žinovų konsultuoti klausimu, kuriam reikia specialių žinių ar vertinimo.

3. Komisijos pirmininku skiriamas Komisiją sudariusios perkančiosios organizacijos vadovas arba jo įgaliotas šios perkančiosios organizacijos ar bendru pavaldumu susijusios kitos perkančiosios organizacijos darbuotojas. Skiriant Komisijos narius, turi būti atsižvelgiama į jų ekonomines, technines, teises žinias ir šio įstatymo bei kitų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų išmanymą. Komisijos nariais gali būti tik nepriekaištingos reputacijos asmenys. Komisijos posėdžiai ir priimami sprendimai yra teisėti, kai posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė visų Komisijos narių, o jeigu Komisija sudaryta iš 3 asmenų – kai posėdyje dalyvauja visi Komisijos nariai.

4. Komisiją sudariusi perkančioji organizacija gali kviesti Komisijos posėdžiuose stebėtojo teisėmis dalyvauti valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų atstovus, pateikusius atstovaujamo subjekto įgaliojimą (toliau – stebėtojai).

5. Komisija veikia nuo sprendimo ją sudaryti ir užduočių jai nustatymo iki sprendimo ją panaikinti priėmimo arba nuo ją sudariusios perkančiosios organizacijos rašytinių užduočių jai paskyrimo iki visų nustatytų užduočių įvykdymo arba sprendimo nutraukti pirkimo procedūras priėmimo. Komisija priima sprendimus posėdyje paprasta balsų dauguma atviru vardiniu balsavimu. Balsuoti galima tik už arba prieš siūlomą sprendimą. Jeigu balsai pasiskirsto lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas. Komisijos sprendimai įforminami protokolu. Protokole nurodomi Komisijos sprendimo motyvai, pateikiami paaiškinimai, Komisijos narių atskirosios nuomonės. Protokolą pasirašo visi Komisijos posėdyje dalyvavę nariai.

6. Komisijos posėdžiai gali vykti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis.

20 straipsnis. Konfidencialumas

1. Perkančioji organizacija, Komisija, jos nariai ar ekspertai ir kiti asmenys negali tretiesiems asmenims atskleisti iš tiekėjų gautos informacijos, kurią jie nurodė kaip konfidencialią.

2. Visas tiekėjo pasiūlymas ir paraiška negali būti laikomas konfidencialia informacija, tačiau tiekėjas gali nurodyti, kad tam tikra jo pasiūlyme pateikta informacija yra konfidenciali. Konfidencialia informacija gali būti, įskaitant, bet neapsiribojant, komercinė (gamybinė) paslaptis ir konfidencialieji pasiūlymų aspektai. Konfidencialia negalima laikyti informacijos:

1) jeigu tai pažeistų įstatymus, nustatančius informacijos atskleidimo ar teisės gauti informaciją reikalavimus, ir šių įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus;

2) jeigu tai pažeistų šio įstatymo 32 ir 56 straipsniuose nustatytus reikalavimus dėl paskelbimo apie sudarytą pirkimo sutartį, kandidatų ir dalyvių informavimo, įskaitant informaciją apie pasiūlyme nurodytą prekių, paslaugų ar darbų kainą, išskyrus jos sudedamąsias dalis;

3) pateiktos tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančiuose dokumentuose, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimai ar tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis sudarytas sutartis;

4) informacija apie pasitelktus subtiekejus, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimai ar tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis, kurie nėra perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai, sudarytas sutartis.

3. Jeigu perkančiajai organizacijai kyla abejonių dėl tiekėjo pasiūlyme nurodytos informacijos konfidencialumo, ji gali prašyti tiekėjo įrodyti, kodėl nurodyta informacija yra konfidenciali. Jeigu tiekėjas per perkančiosios organizacijos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, nepateikia tokių įrodymų arba pateikia netinkamus įrodymus, laikoma, kad tokia informacija yra nekonfidenciali.

4. Ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo pirkimo sutarties sudarymo suinteresuoti dalyviai gali prašyti perkančiosios organizacijos supažindinti juos su kitų tiekėjų pasiūlymais ar paraiškomis (kandidatai – su kitų tiekėjų paraiškomis), tačiau negali būti atskleidžiama informacija, kurią kandidatai ar dalyviai nurodė kaip konfidencialią nepažeisdami šio straipsnio 2 dalies nuostatų.

5. Perkančioji organizacija gali nustatyti reikalavimus tiekėjams, siekdama apsaugoti informacijos, kurią perkančiosios organizacijos teikia vykdant pirkimo procesą, konfidencialų pobūdį.

21 straipsnis. Interesų konfliktas

1. Pirkimuose kylantiems interesų konfliktams priskiriami atvejai, kai perkančiosios organizacijos ar pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjo darbuotojai, Komisijos nariai ar ekspertai, stebėtojai, dalyvaujantys pirkimo procedūroje ar galintys daryti įtaką jos rezultatams, turi tiesioginį ar netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokio pobūdžio asmeninį suinteresuotumą, galintį pakenkti jų nešališkumui ir nepriklausomumui pirkimo metu.

2. Perkančioji organizacija, siekdama užkirsti kelią pirkimuose kylantiems interesų konfliktams, turi reikalauti, kad kiekvienas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo pirkimo procedūrose dalyvautų ar su pirkimu susijusius sprendimus priimtų tik prieš tai pasirašęs konfidencialumo pasižadėjimą ir Viešųjų pirkimų tarnybos kartu su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija nustatytos formos nešališkumo deklaraciją.

3. Perkančiajai organizacijai gavus pagrįstos informacijos apie tai, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo gali būti patekęs į interesų konflikto situaciją ir nenusišalino nuo su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo proceso ar jo stebėjimo, perkančiosios organizacijos vadovas ar jo įgaliotasis atstovas sustabdo nurodyto asmens dalyvavimą su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo procese ar jo stebėjime ir atlieka to asmens su pirkimu susijusios veiklos patikrinimą. Perkančioji organizacija, nustačiusi, kad asmuo pateko į interesų konflikto situaciją, pašalina jį iš su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo proceso ar jo stebėjimo ir įvertina, ar dėl nustatyto interesų konflikto neatsirado šio įstatymo 45 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytas tiekėjo pašalinimo pagrindas. Jeigu nustatoma, kad į interesų konflikto situaciją pateko stebėtojas, perkančioji organizacija apie jo atžvilgiu priimtą sprendimą informuoja instituciją ar įstaigą, įgaliojusią asmenį stebėtojo teisėmis dalyvauti Komisijos posėdžiuose.

22 straipsnis. Bendravimas ir keitimasis informacija

1. Perkančiosios organizacijos ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija pagal šį įstatymą, įskaitant skelbimų apie pirkimą, kvietimų pateikti pasiūlymą ir kitų pirkimo dokumentų, tiekėjų paraiškų, pasiūlymų, sprendinių, projekto konkursų planų ir projektų pateikimą, vyksta naudojantis Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis. Šioje dalyje nustatytų reikalavimų gali būti nesilaikoma tik išimtiniais šiame įstatyme nurodytais atvejais.

2. Atliekant pirkimo procedūras centrinės perkančiosios organizacijos sudarytos preliminariosios sutarties ar sukurtos dinaminės pirkimų sistemos pagrindu, perkančiosios organizacijos ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija, įskaitant tiekėjų pasiūlymų pateikimą, gali vykti centrinės perkančiosios organizacijos siūlomomis elektroninėmis priemonėmis.

3. Pasirašant ar nutraukiant pirkimo ir preliminarįsias sutartis, vykdant ir keičiant pirkimo sutartis, perkančiosios organizacijos ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija gali vykti ne Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis. Vykdamas pirkimo sutartis, pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos turi būti teikiami naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus šio straipsnio 12 dalyje nustatytus atvejus ir kai pirkimo sutartys sudaromos žodžiu.

4. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonės, centrinės perkančiosios organizacijos siūlomos elektroninės priemonės, informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonės ir jų techninės charakteristikos turi nediskriminuoti tiekėjų, būti visiems prieinamos ir suderintos su visuotinai naudojamomis informacinių ir ryšių technologijų priemonėmis, neriboti tiekėjų galimybių dalyvauti pirkimo procedūrose.

5. Perkančioji organizacija gali nereikalauti teikiant paraiškas, pasiūlymus, sprendinius, projekto konkursų planus ir projektus (toliau – tiekėjo dokumentai) naudoti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemones, jeigu:

1) dėl specialaus pirkimo pobūdžio reikėtų elektroninių priemonių, įrangos ar rinkmenų formatų, kurie nėra visuotinai prieinami ar palaikomi visuotinai prieinamomis programomis;

2) tiekėjo dokumentams parengti reikėtų naudoti rinkmenų formatus, kuriuos galima perskaityti tik naudojant patentuotas programas ar programas, kurios nėra atviros ar visuotinai prieinamos ir kurių perkančioji organizacija negali sudaryti sąlygų atsisiųsti ar panaudoti nuotoliniu būdu;

3) elektroninių priemonių naudojimas pareikalautų specialios biuro įrangos, kuri nėra visuotinai prieinama perkančiosioms organizacijoms;

4) pirkimo dokumentuose reikalaujama pateikti modelius ar maketus, kurių neįmanoma perduoti elektroninėmis priemonėmis.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais tiekėjo dokumentai gali būti pateikiami per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją arba derinant pašto paslaugos teikėjo ar kito tinkamo vežėjo paslaugas ir Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemones.

7. Perkančioji organizacija ir tiekėjas bendrauti ir keistis informacija gali kitomis negu Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis, kai dėl pirkimo pobūdžio reikia naudoti specialių informacinių sistemų priemones ir įrangą, kurios nėra visuotinai naudojamos, pavyzdžiui, viešojo darbų pirkimo ar projekto konkurso atveju statinio informacinio modeliavimo priemonės. Tokiu atveju perkančioji organizacija turi pasiūlyti alternatyvią prieigą prie šių priemonių ir įrangos. Laikoma, kad perkančioji organizacija pasiūlė tinkamas alternatyvias prieigos galimybes bet kuriuo iš šių atvejų:

1) suteikė neatlygintą, neribotą ir visapusę tiesioginę prieigą elektroninėmis priemonėmis prie tų priemonių ir įrangos nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo dienos ir tame skelbime ar kvietime nurodė interneto adresą, kuriuo tos priemonės ir įranga yra prieinami;

2) užtikrino, kad dalyviai, kurie dėl nuo jų pačių nepriklausančių priežasčių neturi prieigos prie reikiamų priemonių ir įrangos ar negali laiku tokios prieigos gauti, galėtų dalyvauti pirkimo procedūroje naudodami suteiktus laikinus neatlygintinus prisijungimo kodus;

3) suteikė alternatyvų kanalą pasiūlymams teikti elektroninėmis priemonėmis.

8. Perkančioji organizacija gali nereikalauti iš tiekėjo teikiant dokumentus naudoti elektronines priemones, jeigu kitas negu elektronines priemones (teikiant dokumentus per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją) naudoti būtina dėl:

1) elektroninių priemonių saugumo pažeidimo;

2) ypač jautriai informacijai apsaugoti reikalingos tokio aukšto lygio apsaugos, kurios neįmanoma užtikrinti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis arba specialių informacinių sistemų priemonėmis ir įranga, suteikiant alternatyvią prieigą prie šių priemonių ir įrangos pagal šio straipsnio 7 dalį.

9. Perkančiosios organizacijos ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija, kuri naudojama vertinant tiekėjų paraiškas, pasiūlymus ar sprendinius, žodžiu leidžiamas tik tuo atveju, kai jo turinys įforminamas dokumentuose ar garso įrašuose. Žodžiu negali būti pateikiami pirkimo dokumentai, tiekėjo dokumentai ir išreiškiamas tiekėjo susidomėjimas pirkimu.

10. Neatsižvelgiant į pasirinktą perkančiosios organizacijos ir tiekėjo bendravimo ir keitimosi informacija būdą, turi būti užtikrinama, kad būtų išsaugotas duomenų vientisumas, tiekėjo dokumentų konfidencialumas. Taip pat būtina užtikrinti, kad perkančioji organizacija su tiekėjo dokumentais galėtų susipažinti tik pasibaigus nustatytam jų pateikimo terminui.

11. Centrinei viešųjų pirkimų informacinei sistemai, centrinės perkančiosios organizacijos siūlomoms elektroninėms priemonėms ir kitoms specialių informacinių sistemų priemonėms ir įrangai, skirtai tiekėjo dokumentams perduoti ir priimti, taikomi šio įstatymo 4 priede nustatyti reikalavimai. Naudojant šias priemones ir įrangą taip pat taikomos šios taisyklės:

1) suinteresuotosioms šalims turi būti prieinama informacija apie reikalavimus, būtinus tiekėjo dokumentams pateikti, įskaitant kodavimą ir laiko žymėjimą;

2) perkančioji organizacija, įvertinusi galimą riziką, gali reikalauti, kad tiekėjo dokumentai būtų pateikiami pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL 2014 L273, p. 73);

3) kvalifikuotas elektroninis parašas, patvirtintas galiojančiu kvalifikuotu elektroninio parašo sertifikatu, priimamas šiomis sąlygomis:

a) tiekėjo dokumentams pateikti skirtos elektroninės priemonės sudaro galimybes techniškai tvarkyti reikalaujamą kvalifikuoto elektroninio parašo formatą, nustatytą 2011 m. vasario 25 d. Komisijos sprendime 2011/130/ES, kuriuo nustatomi būtinieji dokumentų, kompetentingų institucijų pasirašomų elektroniniu būdu pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, tarptautinio tvarkymo reikalavimai (OL 2011 L 53, p. 66) (toliau – Komisijos sprendimas 2011/130/ES). Jeigu tiekėjo dokumentai pateikiami kitokiu elektroninio parašo formatu, į elektroninio parašo arba elektroninio dokumento laikmeną turi būti įtraukta informacija apie esamas patvirtinimo galimybes, kuriomis naudodamasi perkančioji organizacija turi galėti internetu, neatlygintinai ir asmenims, kuriems pateikiamų dokumentų kalba nėra gimtoji, suprantamu būdu patvirtinti gautą elektroninį parašą kaip kvalifikuotą elektroninį parašą, patvirtintą kvalifikuotu elektroninio parašo sertifikatu;

b) jeigu tiekėjo dokumentai pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu elektroninio parašo sertifikatu, kurį išdavė sertifikavimo paslaugų teikėjas, įtrauktas į patikimą sąrašą, sudarytą 2009 m. spalio 16 d. Europos Komisijos sprendimu 2009/767/EB, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje nustatomos priemonės procedūroms, atliekamoms naudojantis elektroninėmis priemonėmis ir kontaktinių centrų paslaugomis, palengvinti (OL 2009 L 274, p. 36), jokie papildomi reikalavimai nekeliami.

12. Jeigu mobilizacijos, karo ir nepaprastosios padėties atveju yra Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos ar informacinės sistemos „E. sąskaita“ pažeidimų, dėl kurių negalimas perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija naudojantis šiomis sistemomis, atliekant pirkimus gali būti naudojamos kitos šiame straipsnyje Centrinei viešųjų pirkimų informacinei sistemai keliamus reikalavimus atitinkančios elektroninės priemonės, vykdančios

pirkimo sutartis pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos gali būti teikiamos ne elektroninėmis priemonėmis.

13. Institucijos ir kiti subjektai, kompetentingi išduoti atliekant viešojo pirkimo procedūras reikalaujamus dokumentus, gali nustatyti kvalifikuoto parašo formatą pagal Komisijos sprendimo 2011/130/ES 1 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Tokiu atveju turi būti parengtos tam formatui techniškai tvarkyti būtinos priemonės ir informacija. Į tokių dokumentų elektroninį parašą arba elektroninio dokumento laikmeną įtraukiama informacija apie esamas patvirtinimo galimybes, kuriomis naudojantis gautus elektroninius parašus būtų galima patvirtinti internetu, neatlygintinai ir asmenims, kuriems pateikiamų dokumentų kalba nėra gimtoji, suprantamu būdu.

23 straipsnis. Rezervuota teisė dalyvauti pirkimuose

1. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose gali nustatyti sąlygas, sudarančias galimybę pirkimuose dalyvauti tik tokią statusą turintiems tiekėjams:

- 1) socialinei įmonei;
- 2) neįgaliųjų socialinei įmonei;
- 3) tiekėjui, kuriame nuteistųjų, atliekančių arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, dirba daugiau kaip 50 procentų to tiekėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus;
- 4) tiekėjui, kurio dalyviai yra sveikatos priežiūros įstaigos, kuriose darbo terapijos pagrindais dirba ne mažiau kaip 50 procentų pacientų to tiekėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus;

5) tiekėjui, kurio darbuotojai dalyvauja aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, nustatytose Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatyme ar panašaus pobūdžio kitos valstybės teisės akte, jeigu ne mažiau kaip 50 procentų to tiekėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus yra darbo rinkoje papildomai remiami asmenys.

2. Perkančioji organizacija, išskyrus Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės užsienio valstybėse, Lietuvos Respublikos atstovybės prie tarptautinių organizacijų, konsulines įstaigas ir specialiąsias misijas, taip pat kitas perkančiąsias organizacijas, kurios užsienyje įsigyja prekių, paslaugų ar darbų, skirtų užsienyje esantiems jų padaliniais, kariniams atstovams ar specialiesiems atašė, atlikdama supaprastintus pirkimus, ne mažiau kaip 2 procentus visų per kalendorinius metus atliktų supaprastintų pirkimų vertės pirkimų privalo rezervuoti šiame straipsnyje nurodytiems tiekėjams, išskyrus atvejus, kai šie tiekėjai perkančiajai organizacijai reikiamų prekių negamina, paslaugų neteikia ar darbų neatlieka.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti tiekėjai savo gaminamų prekių, teikiamų paslaugų ar atliekamų darbų sąrašus nuolat skelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

4. Pirkimo dokumentuose, įskaitant skelbimą apie pirkimą ar išankstinį informacinį skelbimą, turi būti nuoroda į rezervuotus pirkimus ir reikalavimas pagrįsti, kad tiekėjas atitinka šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus (pateikiamas kompetentingos institucijos išduotas dokumentas ar tiekėjo patvirtinta deklaracija). Šio straipsnio 1 dalies 3–5 punktuose nurodytų tiekėjų atitinkamai tikslinei grupei priklausančių darbuotojų dalis nuo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus apskaičiuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Pirkimo dokumentuose ir pirkimo sutartyje taip pat nustatoma sąlyga tiekėjui visą dalyvavimo pirkime ir pirkimo sutarties vykdymo laikotarpį atitikti šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus.

5. Tiekėjas, dalyvaujantis rezervuotuose pirkimuose, pirkimo sutarčiai įvykdyti kaip subtiekęs gali pasitelkti tik šio straipsnio 1 dalyje nurodytą statusą turinčius tiekėjus.

24 straipsnis. Tarptautinio pirkimo, supaprastinto pirkimo ir mažos vertės pirkimo atlikimas

1. Tarptautinį ar supaprastintą pirkimą perkančioji organizacija atlieka šiame įstatyme nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 2–4 dalyse nurodytus atvejus.

2. Atliekant mažos vertės pirkimus taikomos šio įstatymo I skyriaus, 25, 30, 33 straipsnių, 56 straipsnio 1 dalies, 84 straipsnio 5, 6, 7 ir 9 dalių, 89 straipsnio, VI ir VII skyriaus nuostatos ir Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintame mažos vertės pirkimų tvarkos apraše nustatytos taisyklės. Jeigu mažos vertės neskelbiamas pirkimas atliekamas šio įstatymo 30 straipsnio 3 dalies 2 punkte, 69 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, 5 ir 6 dalyje nustatytais sąlygomis ar į mažos vertės neskelbiamą pirkimą kviečiamas tik vienas tiekėjas, 22 straipsnio reikalavimų, išskyrus 22 straipsnio 3 dalyje nustatytą reikalavimą, gali būti nesilaikoma. .

3. Atliekant Lietuvos Respublikos diplomatinį atstovybių užsienio valstybėse, Lietuvos Respublikos atstovybių prie tarptautinių organizacijų, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų, taip pat kitų perkančiųjų organizacijų, kurios užsienyje įsigyja prekių, paslaugų ar darbų, skirtų užsienyje esantiems jų padaliniais, kariniams atstovams ar specialiesiems atašė arba skirtų užsienyje vykdomiems vystomojo bendradarbiavimo ir kitiems projektams, supaprastintus pirkimus taikomos šio įstatymo 1–17, 25 straipsnių, 84 straipsnio 7 dalies ir VI skyriaus nuostatos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame tokių pirkimų tvarkos apraše nustatytos taisyklės.

4. Atliekant ypatingos svarbos tarptautiniams renginiams organizuoti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų supaprastintus pirkimus taikomos šio įstatymo 1–17, 25 straipsnių, 84 straipsnio 7 dalies ir VI skyriaus nuostatos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame tokių pirkimų tvarkos apraše nustatytos taisyklės. Šioje dalyje nurodytų tarptautinių renginių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

II SKYRIUS

PIRKIMO PLANAVIMAS IR ATLIKIMAS, PIRKIMO DOKUMENTAI

PIRMASIS SKIRSNIS

PIRKIMO PLANAVIMAS IR PASIRENGIMAS PIRKIMUI

25 straipsnis. Pirkimų planai

1. Perkančioji organizacija turi parengti ir patvirtinti planuojamų atlikti einamaisiais kalendoriniais metais pirkimų planus ir pagal Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytus reikalavimus ir tvarką Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbti planuojamų atlikti pirkimų suvestinę. Ši suvestinė turi būti paskelbta kiekvienais metais ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, o patikslinus planuojamų atlikti einamaisiais kalendoriniais metais pirkimų planus, – ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka paskelbta planuojamų atlikti pirkimų suvestinė papildomai gali būti paskelbta perkančiosios organizacijos interneto svetainėje, specialiai tam skirtoje skiltyje (toliau – pirkėjo profilis). Paskelbtos planuojamų atlikti pirkimų suvestinės turinys visur turi būti tapatus.

26 straipsnis. Pasirengimas pirkimui

1. Perkančioji organizacija, siekdama pasirengti pirkimui ir pranešti tiekėjams apie savo pirkimo planus ir reikalavimus, gali:

1) prašyti suteikti ir gauti nepriklausomų ekspertų, institucijų arba rinkos dalyvių konsultacijas. Šiomis konsultacijomis remiamasi pirkimo metu, jeigu dėl tokių konsultacijų nėra iškreipiama konkurencija ir pažeidžiami nediskriminavimo ir skaidrumo principai. Perkančiajai organizacijai nusprendus paskelbti kvietimą suteikti šiame punkte nurodytas konsultacijas, šis kvietimas turi būti skelbiamas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka;

2) iš anksto Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbti pirkimų techninių specifikacijų projektus. Techninių specifikacijų projektai skelbiami, dėl šių projektų gautos pastabos ir pasiūlymai vertinami Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka.

2. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą kvietimą suteikti konsultacijas arba techninių specifikacijų projektą, šie dokumentai papildomai gali būti skelbiami pirkėjo profilyje, kitur internete ir (arba) leidiniuose. To paties dokumento turinys visur turi būti tapatus.

3. Tais atvejais, kai kandidatas ar dalyvis pats arba su juo bendradarbiaujantis ūkio subjektas padėjo pasirengti pirkimui, perkančioji organizacija privalo imtis tinkamų priemonių, kad dėl tokių kandidatų ir dalyvių dalyvavimo nebūtų pažeista konkurencija. Tinkamomis priemonėmis laikomas informacijos, kurią gavo pasirengti pirkimui padėję ūkio subjektai, pateikimas kitiems kandidatams ir dalyviams ir paskelbimas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, taip pat pakankamų pasiūlymų pateikimo terminų nustatymas.

4. Jeigu, perkančiosios organizacijos nuomone, šio straipsnio 3 dalyje nurodytų priemonių nepakanka norint užtikrinti tiekėjų lygiateisiškumo principo laikymąsi, tikrindama, ar nėra tiekėjo pašalinimo pagrindų, ji privalo prašyti kandidato ar dalyvio, padėjusio pasirengti pirkimui, raštu pagrįsti, kad jų išankstinės konsultacijos negalėjo pažeisti konkurencijos. Tokio kandidato ar dalyvio paraiška ar pasiūlymas šiuo pagrindu atmetamas tik tuo atveju, jeigu jis nepateikia perkančiajai organizacijai tinkamo pagrindimo.

27 straipsnis. Pirkimo objekto skaidymas į dalis

1. Tarptautinis pirkimas privalo būti, o supaprastintas ar šio įstatymo 2 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų pirkimas gali būti atliekamas skaidant pirkimo objektą į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, ir apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Pirkimo objektas skaidomas į dalis kiekybiniu, kokybiniu pagrindu ar pagal skirtingus jo įgyvendinimo etapus.

2. Tarptautinio pirkimo atveju šio straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga skaidyti pirkimo objektą į dalis netaikoma, jeigu perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose pagrindžia, kad dėl to sumažėtų tiekėjų konkurencija, pirkimo sutarties vykdymas taptų per daug brangus ar sudėtingas techniniu požiūriu, skirtingų pirkimo objekto dalių įgyvendinimas būtų glaudžiai susijęs ir dėl to perkančiajai organizacijai atsirastų būtinybė koordinuoti šių dalių tiekėjus, o tai keltų riziką netinkamai įvykdyti pirkimo sutartį, ar nurodo kitas pagrįstas aplinkybes, dėl kurių netikslinga pirkimo objekto skaidyti į dalis.

3. Tais atvejais, kai pirkimo objektas skaidomas į dalis, perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą ar kituose pirkimo dokumentuose, kuriais kviečiama dalyvauti pirkime, nurodo:

1) kelioms pirkimo objekto dalims (vienai, dviem ar daugiau) tas pats tiekėjas gali pateikti pasiūlymą;

2) maksimalų skaičių pirkimo objekto dalių, dėl kurių laimėtoju gali būti nustatomas tas pats tiekėjas, jeigu perkančioji organizacija nusprendžia šį skaičių riboti. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyti objektyvūs ir nediskriminaciniai kriterijai ar taisyklės, taikomos nustatant, kurias pirkimo objekto dalis laimėjo tiekėjas, jeigu pagal pasiūlymų vertinimo rezultatus tam pačiam tiekėjui turėtų atitekti didesnis negu nustatytas maksimalus pirkimo objekto dalių skaičius;

3) pirkimo objekto dalis, dėl kurių perkančioji organizacija gali sudaryti vieną pirkimo sutartį, jeigu dėl šių dalių laimėtoju nustatomas tas pats tiekėjas.

28 straipsnis. Pirkimo procedūrų pradžia ir pabaiga

1. Pirkimo ar projekto konkurso procedūros prasideda, kai:

1) Viešųjų pirkimų tarnyba išsiunčia Europos Sąjungos leidinių biurui (supaprastinto pirkimo atveju – paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje) perkančiosios organizacijos pateiktą skelbimą apie pirkimą, skelbimą apie projekto konkursą ar išankstinį informacinį skelbimą, kuriuo kviečiama dalyvauti pirkime;

2) tiekėjams išsiunčiamas kvietimas dalyvauti neskelbiamose derybose;

3) perkančioji organizacija priima sprendimą pirkimą atlikti pagal šio įstatymo 70 straipsnio 3 dalį;

4) tiekėjams, su kuriais sudaryta preliminarioji sutartis, išsiunčiamas kvietimas pateikti pasiūlymą atnaujintame tiekėjų varžymesi;

5) tiekėjams, kuriems leista dalyvauti dinaminėje pirkimų sistemoje, išsiunčiamas kvietimas pateikti pasiūlymą.

2. Pirkimo (ar atskiros pirkimo dalies) ar projekto konkurso procedūros baigiasi, kai:

1) sudaroma pirkimo sutartis ir pateikiamas sutarties įvykdymo užtikrinimas, jeigu jo buvo reikalaujama, sudaroma preliminarioji sutartis, sukuriama dinaminė pirkimų sistema arba nustatomas projekto konkurso laimėtojas;

2) atmetamos visos paraiškos, pasiūlymai, projekto konkurso planai ar projektai;

3) nutraukiamos pirkimo ar projekto konkurso procedūros;

4) per nustatytą terminą nepateikiama nė vienos paraiškos, pasiūlymo, projekto konkurso plano ar projekto;

5) baigiasi pasiūlymų galiojimo laikas ir pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis nesudaroma dėl priežasčių, kurios priklauso nuo tiekėjų;

6) visi tiekėjai atšaukia pasiūlymus, projekto konkurso planus ar projektus ar atsisako sudaryti pirkimo sutartį.

3. Bet kuriuo metu iki pirkimo sutarties (preliminariosios sutarties) sudarymo ar projekto konkurso laimėtojo nustatymo perkančioji organizacija turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, ir privalo tai padaryti, jeigu buvo pažeisti šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyti principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti.

ANTRASIS SKIRSNIS PIRKIMO SKELBIMAI

29 straipsnis. Išankstinis informacinis skelbimas

1. Perkančioji organizacija, norėdama iš anksto pranešti apie planuojamus pirkimus, gali paskelbti išankstinį informacinį skelbimą.

2. Laikotarpis, kuriam skelbiamas išankstinis informacinis skelbimas, negali būti ilgesnis kaip 12 mėnesių nuo jo išsiuntimo paskelbti dienos.

3. Perkančioji organizacija, atlikdama šio įstatymo 2 priede nurodytų socialinių ir kitų specialių paslaugų pirkimus ar supaprastintus pirkimus, o ne centrinės valdžios perkančioji organizacija – visais atvejais gali išankstiniu informaciniu skelbimu pakviesti tiekėjus dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose, jeigu toks skelbimas atitinka šiuos reikalavimus:

1) jame nurodytos prekės, paslaugos ar darbai, dėl kurių numatyta sudaryti pirkimo sutartį;

2) jame nurodyta, kad bus vykdomas ribotas konkursas ar skelbiamos derybos papildomai neskelbiant skelbimo apie pirkimą, o suinteresuoti tiekėjai bus kviečiami išreikšti susidomėjimą pirkimu;

3) jame pateikta visa informacija pagal šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus;

4) jis išsiųstas paskelbti likus ne mažiau kaip 35 dienoms (supaprastintų pirkimų atveju – likus ne mažiau kaip 15 dienų) ir ne daugiau kaip 12 mėnesių iki kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo dienos.

4. Paskelbusi išankstinį informacinį skelbimą apie atvirą konkursą, ribotą konkursą, skelbiamas derybas, perkančioji organizacija gali sutrumpinti pasiūlymų pateikimo terminus, kaip nustatyta šio įstatymo 58 straipsnio 2 dalyje, 60 straipsnio 4 dalyje, jeigu šis skelbimas paskelbtas ne mažiau kaip prieš 35 dienas (supaprastintų pirkimų atveju – likus ne mažiau kaip 15 dienų) ir ne daugiau kaip prieš 12 mėnesių iki skelbimo apie pirkimą išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos ir jame pateikta informacija apie pirkimą, kuri buvo žinoma paskelbimo metu, pagal šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Šios dalies nuostatos taikomos tik tais atvejais, kai išankstiniu informaciniu skelbimu nebuvo kviečiama dalyvauti pirkime, kaip nustatyta šio straipsnio 3 dalyje.

30 straipsnis. Skelbimas apie pirkimą ir skelbimas apie projekto konkursą

1. Perkančioji organizacija tiekėjus dalyvauti pirkime, atliekamame pagal šio įstatymo procedūras, kviečia skelbimu apie pirkimą ar skelbimu apie projekto konkursą, išskyrus atvejus, kai vyksta neskelbiamos derybos arba taikomos šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalies nuostatos.

2. Perkančioji organizacija tiekėjus dalyvauti mažos vertės pirkime kviečia skelbimu apie pirkimą, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus.

3. Apie mažos vertės pirkimą gali būti neskelbiama, jeigu yra šio įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 2, 3, 5 arba 6 dalyje nustatytų sąlygų arba bent viena iš šių sąlygų:

1) pirkime, apie kurį buvo skelbta, nebuvo gauta paraiškų ar pasiūlymų arba visos pateiktos paraiškos ar pasiūlymai yra netinkami, o pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos;

2) dėl įvykių, kurių perkančioji organizacija negalėjo iš anksto numatyti, būtina ypač skubiai įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų. Aplinkybės, kuriomis grindžiama ypatinga skuba, negali priklausyti nuo perkančiosios organizacijos;

3) paslaugos perkamos po projekto konkurso, apie kurį buvo skelbta Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, jeigu pirkimo sutartis sudaroma pagal projekto konkurse nustatytas taisykles ir perkama iš projekto konkurso laimėtojo arba vieno iš jų. Pastaruoju atveju į derybas kviečiami visi laimėtojai;

4) kai numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio).

31 straipsnis. Savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimas

Perkančioji organizacija, atlikdama pirkimą, apie kurį, jos manymu, neprivalo skelbti Europos Sąjungos leidinių biuras ir (arba) neprivaloma skelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, priėmusi sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą, gali paskelbti savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimą.

32 straipsnis. Skelbimai apie pirkimo ir projekto konkurso rezultatus

1. Tarptautinio pirkimo atveju perkančioji organizacija šiame straipsnyje nustatyta tvarka privalo paskelbti skelbimą apie pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymą, skelbimą apie projekto konkurso rezultatus, skelbimą apie pirkimo sutarties keitimą.

2. Skelbimas apie pirkimo sutarties sudarymą, preliminariosios sutarties sudarymą, projekto konkurso rezultatus skelbiamas ne vėliau kaip per 30 dienų po pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo arba po projekto konkurso rezultatų patvirtinimo. Šie skelbimai gali būti sugrupuojami ir skelbiami kas ketvirtį:

1) pirkimo sutarties sudarymo atlikus šio įstatymo 2 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų pirkimą ar pirkimo sutarties sudarymo preliminariosios sutarties pagrindu atvejais – ne vėliau kaip per 30 dienų ketvirčiui pasibaigus;

2) pirkimo sutarties sudarymo taikant dinaminę pirkimo sistemą atveju – ne vėliau kaip per 48 dienas ketvirčiui pasibaigus.

3. Jeigu išankstiniu informaciniu skelbimu tiekėjai buvo kviečiami dalyvauti pirkime, kaip nustatyta šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje, ir perkančioji organizacija per jo galiojimo laikotarpį nusprendė nebesudaryti kitų pirkimo sutarčių, tai turi būti nurodyta skelbime apie pirkimo sutarties sudarymą.

4. Skelbimas apie pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimą skelbiamas šio įstatymo 87 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po sutarties pakeitimo.

5. Skelbimuose apie pirkimo sutarties, preliminariosios sutarties sudarymą, projekto konkurso rezultatus neskelbiama informacija, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai.

33 straipsnis. Skelbimo rengimas ir paskelbimas

1. Šio įstatymo 29–32 straipsniuose nurodyti pirkimo skelbimai skelbiami šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Informacija, kuri turi būti nurodyta pirkimo skelbimuose, skelbimų, įskaitant klaidų ištaisymo skelbimus, standartinės formos ir skelbimų reikalavimai nustatyti:

1) tarptautinio pirkimo atveju – 2015 m. lapkričio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2015/1986, kuriuo nustatomos standartinės formos, naudojamos skelbiant su viešaisiais pirkimais susijusius pranešimus, ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (EB) Nr. 842/2011;

2) supaprastinto pirkimo atveju – Viešųjų pirkimų tarnybos priimtuose teisės aktuose.

3. Tarptautinio pirkimo skelbimai skelbiami per Europos Sąjungos leidinių biurą ir Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Išankstinis informacinis skelbimas, išskyrus šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, gali būti skelbiamas pirkėjo profilyje vietoj jo paskelbimo per Europos Sąjungos leidinių biurą. Tačiau prieš tai Europos Sąjungos leidinių biurui turi būti išsiųstas skelbimas apie išankstinio informacinio skelbimo paskelbimą pirkėjo profilyje, o išankstiniame informaciniame skelbime turi būti nurodyta jo išsiuntimo data.

4. Supaprastinto pirkimo skelbimai skelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

5. Visus skelbimus, kurie skelbiami per Europos Sąjungos leidinių biurą ir Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, perkančioji organizacija parengia ir pateikia Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai jos nustatyta tvarka.

6. Viešųjų pirkimų tarnyba, gavusi perkančiosios organizacijos pateiktus skelbimus, privalo:

1) tarptautinio pirkimo atveju – per 3 darbo dienas nuo jų gavimo Europos Komisijos nustatytu formatu išsiųsti Europos Sąjungos leidinių biurui ir po 48 valandų nuo patvirtinimo apie skelbimo gavimą Europos Sąjungos leidinių biuro paskelbti juos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Skelbimo paskelbimo data yra laikoma Europos Sąjungos leidinių biuro perkančiajai organizacijai atsiųstoje informacijoje nurodyta paskelbimo data;

2) supaprastinto pirkimo atveju – per 3 darbo dienas, mažos vertės pirkimo atveju – per vieną darbo dieną nuo jų gavimo paskelbti juos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Skelbimo paskelbimo data yra laikoma jo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje data.

7. Pirkimo skelbimai turi būti skelbiami lietuvių kalba. Papildomai jie gali būti skelbiami ir kitomis perkančiosios organizacijos pasirinktomis oficialiosiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis. Autentišku laikomas tik perkančiosios organizacijos parengtas skelbimų tekstas.

8. Pirkimo skelbimai papildomai gali būti skelbiami pirkėjo profilyje, kitur internete ir (arba) leidiniuose. Pirkėjo profilyje papildomai gali būti skelbiama ir kita informacija apie pirkimus, įskaitant informaciją apie galiojančius kvietimus teikti pasiūlymus, sudarytas pirkimo sutartis ir preliminarąsias sutartis, nutrauktas pirkimo procedūras ir kitą bendrojo pobūdžio informaciją (įstaigos, kurioje teikiama informacija apie pirkimą, pavadinimas, telefonų ir faksų numeriai, pašto adresai, elektroninio pašto adresai).

9. Skelbiant tarptautinio pirkimo skelbimus Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, pirkėjo profilyje, kitur internete ar leidiniuose, turi būti laikomasi šių reikalavimų:

1) prieš tai juos turi paskelbti Europos Sąjungos leidinių biuras.

2) juose turi būti nurodyta skelbimo išsiuntimo Europos Sąjungos leidinių biurui data;

3) to paties skelbimo turinys visur turi būti tapatus.

10. Supaprastinto pirkimo skelbimai prieš skelbiami pirkėjo profilyje, kitur internete ar leidiniuose turi būti paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir to paties skelbimo turinys visur turi būti tapatus.

11. Perkančioji organizacija šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali skelbti apie pirkimus, kuriems šiame įstatyme nenustatytas reikalavimas dėl paskelbimo per Europos Sąjungos leidinių biurą ar paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

TREČIASIS SKIRSNIS

PIRKIMO DOKUMENTAI IR TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

34 straipsnis. Pirkimo dokumentų turinys

1. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose pateikia visą informaciją apie pirkimo sąlygas ir procedūras.

2. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta:

1) pasiūlymų rengimo reikalavimai;

2) tiekėjų pašalinimo pagrindai, kvalifikacijos reikalavimai ir, jeigu taikytina, reikalaujami kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartai, tarp jų ir reikalavimai atskiriems bendrą paraišką ar pasiūlymą pateikiantiems tiekėjų grupės nariams;

3) informacija, kad jeigu tiekėjo kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne visa apimtimi, tiekėjas perkančiajai organizacijai įsipareigoja, kad pirkimo sutartį vykdys tik tokią teisę turintys asmenys.

4) tiekėjų kvalifikacijos vertinimo tvarka ir mažiausias pateikti pasiūlymus kviečiamų kandidatų skaičius, kai perkančioji organizacija šio įstatymo nustatytais atvejais apriboja pirkimo dalyvių skaičių;

5) tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir, jeigu taikytina, reikalaujamiems kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, patvirtinančių dokumentų sąrašas, informacija, kad tiekėjas turi pateikti Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą pagal šio įstatymo 49 straipsnyje nustatytus reikalavimus, o vykdant atvirą konkursą nurodoma, ar bus taikoma šio įstatymo 57 straipsnio 4 dalyje nurodyta galimybė pirmiausia vertinti tiekėjo pateiktą pasiūlymą, o vėliau tikrinti jo kvalifikaciją;

6) informacija apie šio įstatymo 45 straipsnio 3 ir 8 dalyse nustatytas galimybes nepašalinti iš pirkimo procedūros tiekėjo, neatitinkančio tam tikrų jam keliamų reikalavimų;

7) informacija, kad perkančioji organizacija gali nuspręsti nesudaryti pirkimo sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių tiekėju, jeigu paaiškėja, kad pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų;

8) prekių, paslaugų ar darbų pavadinimas, kiekis (apimtis), su prekėmis teiktinų paslaugų pobūdis, prekių tiekimo, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo terminai;

9) perkančiosios organizacijos sprendimo dėl tarptautinės vertės pirkimo objekto neskaidymo į dalis argumentai, kaip nustatyta šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje;

10) techninė specifikacija;

11) pasiūlymų vertinimo kriterijai ir sąlygos;

12) prekių, paslaugų ar darbų energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimai ir (arba) kriterijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka;

13) perkančiosios organizacijos siūlomos šalims sudaryti pirkimo sutarties sąlygos ir (arba) pirkimo sutarties projektas pagal šio įstatymo 85 straipsnyje nustatytus reikalavimus, jeigu jis yra parengtas. Jeigu ketinama sudaryti preliminarįją sutartį, pirkimo dokumentuose taip pat turi būti preliminariosios sutarties sąlygos ir (arba) preliminariosios sutarties projektas, jeigu jis yra parengtas;

14) teisinės formos reikalavimai, kai perkančioji organizacija reikalauja, kad, tiekėjų grupės pateiktą pasiūlymą nustačius laimėjusį ir pasiūlius sudaryti pirkimo sutartį, tiekėjų grupė įgytų tam tikrą teisinę formą. Jeigu reikalaujama, kad tiekėjų grupė įsteigtų juridinį asmenį, nurodoma pareiga tiekėjams laiduoti už jų įsteigto juridinio asmens prievoles, susijusias su pirkimo sutarties sąlygų įvykdymu;

15) subtiekimų reikalavimai, nustatyti vadovaujantis šio įstatymo 86 straipsnio nuostatomis;

16) informacija, ar perkančioji organizacija leidžia, neleidžia ar reikalauja pateikti alternatyvius pasiūlymus, šių pasiūlymų reikalavimai;

17) informacija, kaip turi būti apskaičiuota ir išreikšta pasiūlymuose nurodoma kaina ar sąnaudos. Į kainą ar sąnaudas turi būti įskaityti visi mokesčiai;

- 18) pasiūlymų galiojimo užtikrinimo, jeigu taikytina, reikalavimai;
  - 19) pasiūlymų pateikimo termino pabaiga, vieta ir būdas;
  - 20) būdai, kuriais tiekėjai gali prašyti pirkimo dokumentų paaiškinimų, sužinoti, ar perkančioji organizacija ketina rengti dėl to susitikimą su tiekėjais, taip pat būdai, kuriais perkančioji organizacija savo iniciatyva gali paaiškinti (patikslinti) pirkimo dokumentus;
  - 21) data, iki kada turi galioti pasiūlymas, arba laikotarpis, kurį turi galioti pasiūlymas;
  - 22) susipažinimo su pasiūlymais vieta, data, valanda ir minutė;
  - 23) susipažinimo su pasiūlymais ir jų nagrinėjimo procedūros;
  - 24) informacija, kad pasiūlymuose nurodytos kainos bus vertinamos eurais. Jeigu pasiūlymuose kainos nurodytos užsienio valiuta, jos bus perskaičiuojamos eurais pagal Europos centrinio banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį, o tais atvejais, kai orientacinio euro ir užsienio valiutų santykio Europos centrinis bankas neskelbia, – pagal Lietuvos banko nustatomą ir skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį paskutinę pasiūlymų pateikimo termino dieną;
  - 25) perkančiosios organizacijos valstybės tarnautojų ar darbuotojų arba Komisijos narių (vieno ar kelių), kurie įgalioti palaikyti tiesioginį ryšį su tiekėjais ir gauti iš jų (ne tarpininkų) pranešimus, susijusius su pirkimų procedūromis, vardai, pavardės, kontaktinė informacija;
  - 26) nuorodos į išankstinį informacinį skelbimą, paskelbtą Europos Sąjungos leidinių biuro, taip pat paskelbtą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, kituose leidiniuose ir internete, jeigu apie pirkimą buvo skelbta iš anksto;
  - 27) informacija apie atidėjimo termino taikymą, ginčų nagrinėjimo tvarką;
  - 28) informacija apie numatomą skelbti savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimą;
  - 29) informacija apie tai, ar į Komisijos posėdžius kviečiami dalyvauti stebėtojai, jų dalyvavimo sąlygos;
  - 30) informacija apie tai, kad tiekėjas privalo nurodyti, ar jo pasiūlyme yra konfidencialios informacijos, ir kuri informacija, vadovaujantis šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalimi, yra konfidenciali;
  - 31) informacija, kad perkančioji organizacija turi teisę neapmokėti sąskaitų, jeigu tiekėjas jas pateikia ne informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, kaip nustatyta šio įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje;
  - 32) kita Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta informacija.
3. Pirkimo dokumentų sudedamoji dalis yra išankstinis informacinis skelbimas ir skelbimas apie pirkimą. Perkančioji organizacija skelbimuose esančios informacijos vėliau papildomai gali neteikti. Tuo atveju, kai skelbime apie pirkimą ar išankstiniame informaciniame skelbime, kuriuo tiekėjai kviečiami dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose, kaip nurodyta šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje, pateikta informacija neatitinka informacijos, pateiktos kituose pirkimo dokumentuose, teisinga laikoma informacija, nurodyta skelbime apie pirkimą ir išankstiniame informaciniame skelbime, kuriuo tiekėjai kviečiami dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose.
4. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentus rengia vadovaudamasi šio įstatymo nuostatomis. Pirkimo dokumentai turi būti tikslūs, aiškūs, be dviprasmybių, kad tiekėjai galėtų pateikti pasiūlymus, o perkančioji organizacija – nupirkti tai, ko reikia.
5. Pirkimo dokumentai rengiami lietuvių kalba. Papildomai pirkimo dokumentai gali būti rengiami ir kitomis kalbomis.

35 straipsnis. Pirkimo dokumentų teikimas

1. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentus Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbia nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo ar kvietimo patvirtinti susidomėjimą arba kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos. Pirkimo dokumentai taip pat gali būti paskelbti ir pirkėjo profilyje, tačiau ne anksčiau, negu jie paskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.
2. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje turi būti užtikrinta neribota, visapusė, tiesioginė ir neatlygintina prieiga prie paskelbtų pirkimo dokumentų.

3. Skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą turi būti nurodytas interneto adresas, kuriuo pirkimo dokumentai yra pasiekiami.

4. Jeigu perkančioji organizacija negali pirkimo dokumentų paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, nes:

1) jų neįmanoma pateikti elektroninėmis priemonėmis dėl bent vienos šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje nurodytos priežasties, perkančioji organizacija gali skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodyti, kad pirkimo dokumentai bus pateikiami kitomis priemonėmis laikantis šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų;

2) taikomi šio įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje nurodyti konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimai, perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą turi nurodyti keliamus konfidencialumo reikalavimus ir kaip galima susipažinti su pirkimo dokumentais.

5. Jeigu papildomos su pirkimo dokumentais susijusios informacijos paprašoma laiku, perkančioji organizacija ją pateikia visiems tiekėjams ne vėliau kaip likus 6 dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Atviro konkurso, riboto konkurso, skelbiamų derybų pagreintųjų procedūrų atvejais, kaip nustatyta šio įstatymo 58 straipsnio 3 dalyje, 60 straipsnio 7 dalyje, šis terminas yra 4 dienos.

6. Tuo atveju, kai tikslinama pirkimo skelbimuose paskelbta informacija, šio įstatymo 33 straipsnyje nustatyta tvarka skelbiami klaidų ištaisymo skelbimai.

7. Jeigu perkančioji organizacija rengia susitikimą su tiekėjais dėl pirkimo dokumentų, ji surašo šio susitikimo protokolą. Protokole fiksuojami visi šio susitikimo metu pateikti klausimai dėl pirkimo dokumentų ir atsakymai į juos. Informacija apie planuojamą susitikimą su tiekėjais ir po susitikimo parengtas protokolo išrašas paskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

36 straipsnis. Techninė specifikacija

1. Perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybės apibūdinamos pirkimo dokumentuose pateikiamoje techninėje specifikacijoje. Kai kurių techninių specifikacijų sąvokos apibrėžtos šio įstatymo 2 straipsnio 10, 13, 30, 34, 35 dalyse. Techninėje specifikacijoje gali būti pateikiamos perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybės, susijusios ir su konkrečia prekių gamybos, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo procesu ar metodu arba konkrečia kito gyvavimo ciklo etapo procesu, net jeigu šie veiksniai nėra susiję su fizinėmis perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybėmis. Šios ypatybės turi būti susijusios su pirkimo objektu ir proporcingos perkamų prekių, paslaugų ar darbų vertei ir tikslams. Techninėje specifikacijoje taip pat gali būti nurodyta, ar bus reikalaujama kartu perduoti ar suteikti intelektinės nuosavybės teises.

2. Visų pirkimų, skirtų fiziniais asmenimis (visai visuomenei, perkančiosios organizacijos valstybės tarnautojams ar darbuotojams), techninės specifikacijos, išskyrus pagrįstus atvejus, turėtų būti parengtos taip, kad jose būtų atsižvelgta į neįgaliųjų kriterijus ir tinkamumą visiems naudotojams. Jeigu Europos Sąjungos ar nacionaliniu teisės aktu yra nustatyti privalomi neįgaliųjų kriterijai ir tinkamumo visiems naudotojams kriterijai, perkančioji organizacija privalo jais vadovautis rengdama technines specifikacijas.

3. Techninė specifikacija turi užtikrinti konkurenciją ir nediskriminuoti tiekėjų.

4. Nepažeidžiant privalomų nacionalinių techninių reikalavimų tiek, kiek jie neprieštarauja Europos Sąjungos teisei, techninė specifikacija gali būti parengta šiais būdais arba šių būdų deriniu:

1) apibūdinant norimą rezultatą arba nurodant pirkimo objekto funkcinius reikalavimus, įskaitant aplinkos apsaugos reikalavimus. Tokie reikalavimai turi būti tikslūs, kad tiekėjai galėtų parengti tinkamus pasiūlymus, o perkančioji organizacija – įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų;

2) nurodant standartą, techninį liudijimą ar bendrąsias technines specifikacijas. Techninėje specifikacijoje turi būti laikomasi tokios pirmumo tvarkos: pirmiausia nurodomas Europos standartą perimantis Lietuvos standartas, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentas, informacinių ir ryšių technologijų bendrosios techninės specifikacijos, tarptautinis standartas, kitos Europos standartizacijos organizacijų nustatytos techninių normatyvų sistemos arba, jeigu tokių

nėra, – nacionaliniai standartai, nacionaliniai techniniai liudijimai arba nacionalinės techninės specifikacijos, susijusios su darbų projektavimu, sąmatų apskaičiavimu ir vykdymu bei prekių naudojimu. Kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“;

3) apibūdinant norimą rezultatą arba pirkimo objekto funkcinius reikalavimus, nurodytus šios dalies 1 punkte, ir kaip šių reikalavimų atitikties priemonę – šios dalies 2 punkte nurodytas technines specifikacijas;

4) nurodant tam tikrų pirkimo objekto ypatybių technines specifikacijas pagal šios dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus, kitų ypatybių – apibūdinant 1 punkte nurodytą norimą rezultatą ar funkcinius reikalavimus.

5. Apibūdinant pirkimo objektą, techninėje specifikacijoje negali būti nurodytas konkretus modelis ar tiekimo šaltinis, konkretus procesas, būdingas konkrečiaus tiekėjo tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, ar prekių ženklas, patentas, tipai, konkreti kilmė ar gamyba, dėl kurių tam tikriems subjektams ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankesnės sąlygos arba jie būtų atmesti. Toks nurodymas yra leidžiamas išimties tvarka, kai pirkimo objekto yra neįmanoma tiksliai ir suprantamai apibūdinti pagal šio straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus. Šiuo atveju nurodymas pateikiamas įrašant žodžius „arba lygiavertis“.

6. Kai perkančioji organizacija nurodo technines specifikacijas, vadovaudamasi šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytais reikalavimais, ji neturi teisės atmesti pasiūlymo dėl to, kad siūlomos prekės ar paslaugos, ar darbai neatitinka nurodytų techninių specifikacijų, kuriomis ji rėmėsi, jeigu dalyvis savo pasiūlyme bet kokiomis perkančiajai organizacijai tinkamomis priemonėmis, įskaitant ir įstatymo 38 straipsnyje nurodytas priemones, įrodo, kad jo pasiūlyti sprendiniai yra lygiaverčiai ir atitinka techninėje specifikacijoje keliamus reikalavimus.

7. Kai perkančioji organizacija techninėje specifikacijoje nurodo objekto norimo rezultato apibūdinimo ar funkcinius reikalavimus pagal šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatytus reikalavimus, ji neturi teisės atmesti pasiūlymo dėl to, kad siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka Lietuvos standartą, perimančią Europos standartą, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentą, bendrą techninę specifikaciją, tarptautinį standartą arba Europos standartizacijos organizacijos nustatytą techninių normatyvų sistemą, jeigu juose yra nurodyti perkančiosios organizacijos keliami norimo rezultato ir funkciniai reikalavimai ir jeigu dalyvis savo pasiūlyme bet kokiomis perkančiajai organizacijai tinkamomis priemonėmis, įskaitant ir įstatymo 38 straipsnyje nurodytas priemones, įrodo, kad jo siūlomos technines specifikacijas atitinkančios prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiosios organizacijos keliamus norimo rezultato ir funkcinius reikalavimus.

37 straipsnis. Ženklimas

1. Kai perkamos specialiomis aplinkos apsaugos, socialinėmis ar kitomis ypatybėmis pasižyminčios prekės, paslaugos ar darbai, perkančioji organizacija, rengdama technines specifikacijas, nustatydamą pasiūlymų vertinimo kriterijus ar pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, gali reikalauti naudoti specialų ženklą kaip įrodymą, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka nustatytus reikalavimus, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

1) ženklui keliami reikalavimai yra susiję su tokiais kriterijais, kurie taikytini pirkimo objektui ir yra tinkami perkamų prekių, paslaugų ar darbų charakteristikoms apibrėžti;

2) ženklui keliami reikalavimai yra objektyviai patikrinami ir nediskriminaciniai;

3) ženklas sukuriamas taikant atvirą ir skaidrią procedūrą, kurioje gali dalyvauti visi susiję subjektai: valdžios institucijos ir įstaigos, vartotojai, socialiniai partneriai, gamintojai, platintojai, nevyriausybinės organizacijos;

4) ženklas yra prieinamas visiems suinteresuotiems subjektams;

5) ženklui keliami reikalavimai nustatomi institucijos ar įstaigos sprendimu, kuriam dėl ženklo suteikimo besikreipiantis ūkio subjektas nedarė lemiamos įtakos.

2. Tuo atveju, kai perkančioji organizacija nereikalauja specialaus ženklo, atitinkančio šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus, ji gali nurodyti, kokius ženklui keliamus reikalavimus turi atitikti perkamos prekės, paslaugos ar darbai.

3. Perkančioji organizacija pripažįsta bet kurią tiekėjo pateiktą ženklą, kuriuo patvirtinama, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka lygiaverčius perkančiosios organizacijos reikalaujamo ženklo reikalavimus. Jeigu tiekėjas dėl objektyvių priežasčių negalėjo gauti perkančiosios organizacijos reikalaujamo ar jam lygiaverčio ženklo per nustatytus terminus, perkančioji organizacija pripažįsta bet kokias jai tinkamas priemones, įskaitant ir gamintojo techninius duomenis, kuriomis tiekėjas įrodo, kad jo siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka specialius ženklo arba perkančiosios organizacijos nurodytus reikalavimus.

4. Kai konkretus ženklas atitinka šio straipsnio 1 dalies 2–5 punktuose nurodytas sąlygas, tačiau juo nustatomi su pirkimo objektu nesusiję reikalavimai, perkančioji organizacija negali reikalauti naudoti tokį ženklą. Tačiau perkančioji organizacija gali techninėje specifikacijoje nurodyti to ženklo reikalavimus, kurie yra susiję su pirkimo objektu ir yra tinkami pirkimo objekto ypatybėms apibrėžti.

38 straipsnis. Įrodinėjimo priemonės

1. Perkančioji organizacija gali reikalauti, kad tiekėjas kaip tinkamą priemonę, įrodančią, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka techninėse specifikacijose nurodytus reikalavimus ar kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus ar pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, pateiktą Lietuvos Respublikoje įsteigtos atitikties vertinimo įstaigos tyrimų ataskaitą ar pažymą. Perkančiosios organizacijos taip pat pripažįsta kitose šalyse įsteigtų lygiaverčių atitikties vertinimo įstaigų išduotas pažymas.

2. Jeigu tiekėjas negali gauti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pažymų ar tyrimų ataskaitų arba negali jų gauti per nustatytą laiką dėl nuo tiekėjo nepriklausančių aplinkybių ir įrodo, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka techninėse specifikacijose nurodytus reikalavimus ar kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus ar pirkimo sutarties sąlygas, perkančioji organizacija pripažįsta ir kitas tinkamas priemones.

KETVIRTASIS SKIRSNIS TIEKĖJO PARAIŠKOS IR PASIŪLYMO PATEIKIMAS

39 straipsnis. Paraiškos ir pasiūlymo pateikimas

1. Perkančioji organizacija privalo nustatyti pakankamą paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminą, kad tiekėjai spėtų laiku ir tinkamai parengti ir pateikti paraiškas ir pasiūlymus. Toks terminas turi būti ne trumpesnis kaip šio įstatymo 58, 60, 63, 67, 72 straipsniuose nurodyti trumpiausios paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai. Perkančioji organizacija, nustatydamą šį terminą, privalo atsižvelgti į pirkimo sudėtingumą ir laiką, reikalingą paraiškoms ir pasiūlymams parengti.

2. Šiame įstatyme nustatyti trumpiausios paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai skaičiuojami nuo skelbimo apie tarptautinį pirkimą išsiuntimo paskelbti iš Viešųjų pirkimų tarnybos Europos Sąjungos leidinių biurui, skelbimo apie supaprastintą pirkimą paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ar nuo kvietimo pateikti paraiškas ar pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos.

3. Jeigu pasiūlymus galima parengti tik apsilankius paslaugų teikimo ar darbų atlikimo vietoje arba tik vietoje susipažinus su pirkimo dokumentuose nustatytais reikalavimais, perkančioji organizacija nustato ilgesnius negu šio įstatymo 58, 60, 63, 67, 72 straipsniuose nustatyti pasiūlymų pateikimo terminus, kad visi suinteresuoti tiekėjai turėtų galimybę susipažinti su visa pasiūlymui parengti reikalinga informacija.

4. Perkančioji organizacija privalo pratęsti pasiūlymų pateikimo terminus, kad visi pirkime norintys dalyvauti tiekėjai turėtų galimybę susipažinti su visa pasiūlymui parengti reikalinga informacija, šiais atvejais:

1) jeigu dėl kokių nors priežasčių papildoma su pirkimo dokumentais susijusi informacija būtų pateikiama likus mažiau kaip 6 dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, nors šios informacijos buvo paprašyta laiku. Atviro konkurso, riboto konkurso, skelbiamų derybų pagreitinu

procedūrų atvejais, kaip nustatyta šio įstatymo 58 straipsnio 3 dalyje, 60 straipsnio 7 dalyje, šis terminas yra 4 dienos, supaprastinto pirkimo atveju – 3 dienos;

2) jeigu buvo padaryta reikšmingų pirkimo dokumentų pakeitimų.

5. Perkančioji organizacija, pratęsdama pasiūlymų pateikimo terminą šio straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais, privalo atsižvelgti į informacijos ir pirkimo dokumentų pakeitimų svarbą. Jeigu papildomos informacijos nebuvo paprašyta laiku arba ji neturi esminės įtakos pasiūlymų parengimui, perkančioji organizacija pasiūlymų pateikimo termino gali nepratęsti.

6. Paraiškos ir pasiūlymai pateikiami elektroninėmis priemonėmis laikantis šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

7. Jeigu perkančioji organizacija reikalauja, kad paraiškos ir pasiūlymai (ar jų dalis) būtų pateikiami per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją, kaip nustatyta šio įstatymo 22 straipsnio 6 ir 8 dalyse, jie turi būti pateikiami raštu ir pasirašyti tiekėjo ar jo įgalioto asmens. Tokiu atveju paraiška ar pasiūlymas turi būti pateikiami užklijuotame voke. Pasiūlymo (su priedais) lapai turi būti sunumeruoti, susiūti ir paskutinio lapo antroje pusėje patvirtinti tiekėjo ar jo įgalioto asmens parašu, nurodytas tiekėjo ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos (jeigu yra) ir pasiūlymą sudarančių lapų skaičius. Kartu su kitais pasiūlymo lapais įsiuvama ir sunumeruojama pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinančio dokumento kopija. Pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantis dokumentas neįsiuvamas ir nenumerojamas, jis įdedamas į bendrą voką. Tuo atveju, kai pasiūlymas yra didelės apimties ir susideda iš kelių dalių, šie reikalavimai taikomi kiekvienai pasiūlymo daliai.

8. Jeigu perkančioji organizacija numato pasiūlymus vertinti pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir jos pasirinktos vertinti pasiūlymo techninės charakteristikos nėra kiekybiškai vertinamos, pirkimo dokumentuose ji privalo nurodyti (išskyrus derybų ir dialogo atvejus), kad tiekėjai pasiūlymą pateiktų dviem dalimis, kurių vienoje būtų pateikta kaina arba sąnaudos, kitoje – likęs pasiūlymas (techniniai pasiūlymo duomenys, kita informacija ir dokumentai). Perkančiajai organizacijai reikalaujant pasiūlymus pateikti:

1) šio straipsnio 6 dalyje nurodytu būdu turi būti užtikrinama, kad perkančioji organizacija su pasiūlymo dalimi, kurioje pateikta kaina arba sąnaudos, galėtų susipažinti tik po to, kai buvo įvertinta pasiūlymo dalis, kurioje pateikti techniniai pasiūlymo duomenys, kita informacija ir dokumentai;

2) šio straipsnio 7 dalyje nurodytu būdu turi būti reikalaujama, kad tiekėjai minėtas pasiūlymo dalis pateiktų atskiruose užklijuotuose vokuose, kurie būtų įdėti į bendrą užklijuotą voką.

9. Tiekėjas gali pateikti tik vieną pasiūlymą, o jeigu pirkimo objektas suskaidytas į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, tiekėjas gali pateikti perkančiajai organizacijai po vieną pasiūlymą dėl vienos, kelių ar visų pirkimo objekto dalių, kaip nurodo perkančioji organizacija, išskyrus atvejus, kai pirkimo dokumentuose leidžiama pateikti alternatyvius pasiūlymus.

10. Tuo atveju, kai perkančioji organizacija nereikalauja pasiūlymus teikti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis ir tiekėjas prašo patvirtinti jo pasiūlymo gavimo faktą, perkančioji organizacija privalo ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo prašymo gavimo dienos pateikti rašytinį patvirtinimą ir jame nurodyti gavimo dieną, valandą ir minutę.

40 straipsnis. Pasiūlymo galiojimo terminas, jo keitimas ir atšaukimas

1. Pasiūlymas galioja jame tiekėjo nurodytą terminą. Šis terminas turi būti ne trumpesnis, negu yra nustatyta pirkimo dokumentuose. Jeigu pasiūlyme nenurodytas jo galiojimo terminas, laikoma, kad pasiūlymas galioja tiek, kiek nustatyta pirkimo dokumentuose.

2. Pirkimo procedūros metu perkančioji organizacija gali prašyti, kad tiekėjai pratęstų pasiūlymų galiojimą iki konkrečiai nurodyto termino. Tiekėjas gali atmesti tokį prašymą neprarasdamas teisės į savo pasiūlymo galiojimo užtikrinimą, jeigu jo buvo reikalaujama.

3. Tiekėjas, kuris sutinka pratęsti savo pasiūlymo galiojimo terminą ir apie tai raštu praneša perkančiajai organizacijai, pratęsia pasiūlymo galiojimo užtikrinimo terminą arba pateikia naują pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą, jeigu jo buvo reikalaujama. Jeigu tiekėjas

neatsako į perkančiosios organizacijos prašymą pratęsti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo terminą, jo nepratęsia arba nepateikia naujo pasiūlymo galiojimo užtikrinimo, laikoma, kad jis atmetė prašymą pratęsti savo pasiūlymo galiojimo terminą.

4. Kol nesuėjo pasiūlymų pateikimo terminas, tiekėjas gali pakeisti arba atšaukti savo pasiūlymą neprarasdamas teisės į savo pasiūlymo galiojimo užtikrinimą, jeigu jo buvo reikalaujama. Toks pakeitimas arba pranešimas, kad pasiūlymas atšaukiamas, pripažįstamas galiojančiu, jeigu perkančioji organizacija jį gavo iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos.

41 straipsnis. Pasiūlymo galiojimo ir pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimas

1. Perkančioji organizacija darbų tarptautinių pirkimų atvejais privalo, o kitų pirkimų atveju gali pareikalauti, kad pasiūlymų galiojimas būtų užtikrinamas, ir privalo pareikalauti, kad pirkimo sutarties įvykdymas būtų užtikrinamas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) nustatytais prievolių įvykdymo užtikrinimo būdais.

2. Perkančioji organizacija negali atmesti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo ir pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo remdamasi tuo, kad šiuos užtikrinimus suteikė ne Lietuvos Respublikos ūkio subjektas, jeigu toks pasiūlymo galiojimo užtikrinimas ir pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimas bei jį pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus.

3. Prieš pateikdamas pasiūlymo galiojimo užtikrinimą arba pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą, tiekėjas gali prašyti perkančiosios organizacijos patvirtinti, kad ji sutinka priimti jo siūlomą pasiūlymo galiojimo užtikrinimą arba pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą. Tokiu atveju perkančioji organizacija privalo duoti tiekėjui atsakymą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Šis patvirtinimas iš perkančiosios organizacijos neatima teisės atmesti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo arba pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo gavus informacijos, kad pasiūlymo galiojimą ar pirkimo sutarties įvykdymą užtikrinantis ūkio subjektas tapo nemokus ar neįvykdė įsipareigojimų perkančiajai organizacijai arba kitiems ūkio subjektams, ar netinkamai juos vykdė.

42 straipsnis. Alternatyvūs pasiūlymai

1. Perkančioji organizacija gali leisti arba reikalauti, kad tiekėjai pateiktų alternatyvius pasiūlymus. Skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą perkančioji organizacija privalo nurodyti, kad leidžiama, neleidžiama ar reikalaujama pateikti alternatyvius pasiūlymus. Alternatyvūs pasiūlymai turi būti susiję su pirkimo objektu.

2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti alternatyvūs pasiūlymai, ir konkrečius jų pateikimo reikalavimus, įskaitant tai, ar alternatyvūs pasiūlymai gali būti teikiami tik pateikus pagrindinį pasiūlymą. Perkančioji organizacija turi pasirinkti tokius pasiūlymų vertinimo kriterijus, kurie būtų tinkami ir pagrindiniams, ir alternatyviems pasiūlymams. Vertinami tik tie alternatyvūs pasiūlymai, kurie atitinka minimalius reikalavimus.

3. Jeigu pirkdama prekes ar paslaugas perkančioji organizacija nusprendė leisti pateikti ar reikalauti alternatyvių pasiūlymų, ji negali atmesti alternatyvaus pasiūlymo remdamasi vien tik tuo, kad, jeigu pasiūlymas būtų nustatytas laimėjęs, prekių pirkimas taptų paslaugų pirkimu arba atvirkščiai.

43 straipsnis. Susipažinimas su paraiška ar pasiūlymu

1. Pradinis susipažinimas su paraiškomis ar pasiūlymais vyksta Komisijos posėdyje. Pradiniu susipažinimu su paraiškomis ar pasiūlymais, pateiktais ne elektroninėmis priemonėmis, laikomas vokų su paraiškomis ar pasiūlymais atplėšimas.

2. Susipažinimas su paraiškomis ar pasiūlymais pradedamas pirkimo dokumentuose nurodytą dieną, valandą ir minutę. Jeigu paraiškos ir pasiūlymai teikiami ne elektroninėmis priemonėmis, Komisijos posėdžio diena ir valanda turi sutapti su paraiškų ar pasiūlymų pateikimo termino pabaiga. Pakeitus šį terminą, atitinkamai turi būti pakeistas ir susipažinimo su paraiškomis ar

pasiūlymais laikas. Nustatytu laiku turi įvykti pradinis susipažinimas su visomis paraiškomis ar pasiūlymais, gautais nepasibaigus jų pateikimo terminui.

3. Komisijos posėdyje, kuriame susipažįstama su pasiūlymais, turi teisę dalyvauti visi pasiūlymus pateikę tiekėjai arba jų atstovai, išskyrus atvejus, kai pirkimas atliekamas derybų, konkurencinio dialogo ar inovacijų partnerystės būdu. Tiekėjai arba jų atstovai, dalyvavę derybose ar dialoge, turi teisę atvykti į Komisijos posėdį tik tada, kai jame susipažįstama su pasiūlymais, kuriuose nurodytos galutinės tiekėjų siūlomos kainos ar sąnaudos ir galutiniai techniniai duomenys. Su pasiūlymais susipažįstama ir tuo atveju, jeigu į Komisijos posėdį tiekėjai ar jų atstovai neatvyksta.

4. Susipažįstant su ne elektroninėmis priemonėmis pateiktais pasiūlymais, vokus atplėšia vienas iš Komisijos narių pasiūlymus pateikusių ir Komisijos posėdyje dalyvaujančių tiekėjų ar jų atstovų akivaizdoje. Pasiūlymo paskutinio lapo antroje pusėje pasirašo posėdyje dalyvaujantys Komisijos nariai.

5. Jeigu perkančioji organizacija pasiūlymus vertina pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir jos pasirinktos vertinti pasiūlymo techninės charakteristikos nėra kiekybiškai įvertinamos, su pasiūlymais (išskyrus derybų ar dialogo atvejį) turi būti susipažįstama dviejuose Komisijos posėdžiuose. Pirmajame posėdyje susipažįstama tik su ta pasiūlymo dalimi, kurioje pateikti techniniai pasiūlymo duomenys ir kita informacija bei dokumentai, antrajame posėdyje – su pasiūlymo dalimi, kurioje nurodytos kainos ar sąnaudos. Antrasis posėdis gali įvykti tik tada, kai perkančioji organizacija patikrina, ar pateiktų pasiūlymų techniniai duomenys ir tiekėjai atitinka pirkimo dokumentuose keliamus reikalavimus, ir pagal pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus įvertina pasiūlymų techninius duomenis, o šio įstatymo nustatytais atvejais – ir tiekėjų kvalifikaciją. Apie šio patikrinimo ir vertinimo rezultatus perkančioji organizacija privalo raštu pranešti visiems tiekėjams, kartu nurodyti antrojo posėdžio laiką ir vietą. Jeigu perkančioji organizacija, patikrinusi ir įvertinusi pirmojo posėdžio metu tiekėjo pateiktus duomenis, atmeta jo pasiūlymą, su likusia pasiūlymo dalimi nėra susipažįstama ir ji saugoma kartu su kitais tiekėjo pateiktais dokumentais šio įstatymo 95 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Susipažįstant su pasiūlymais Komisijos posėdyje dalyvaujantiems tiekėjams ar jų atstovams skelbiama:

- 1) pasiūlymą pateikusio tiekėjo pavadinimas;
- 2) pasiūlyme nurodyta kaina ar sąnaudos. Jeigu pirkimas susideda iš atskirų pirkimo objekto dalių, skelbiama kiekvienos pirkimo objekto dalies kaina ar sąnaudos. Tuo atveju, kai pasiūlyme nurodyta kaina ar sąnaudos, išreikštos skaitmenimis, neatitinka kainos ar sąnaudų, nurodytų žodžiais, teisinga laikoma kaina ar sąnaudos, nurodytos žodžiais;
- 3) pagrindinės techninės pasiūlymo charakteristikos, kai pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį. Jeigu pageidauja nors vienas Komisijos posėdyje dalyvaujantis tiekėjas ar jo atstovas, turi būti paskelbtos visos pasiūlymų charakteristikos, į kurias bus atsižvelgta vertinant pasiūlymus. Tačiau jeigu šios pasiūlymų charakteristikos yra didelės apimties, Komisijos ir posėdyje dalyvaujančių tiekėjų sutarimu jos gali būti pateiktos tiekėjams raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po posėdžio;
- 4) ar elektroninėmis priemonėmis pateiktas pasiūlymas pasirašytas keliamus reikalavimus atitinkančiu elektroniniu parašu;
- 5) ar ne elektroninėmis priemonėmis pateiktas pasiūlymas yra susiūtas, sunumeruotas ir paskutinio lapo antroje pusėje patvirtintas tiekėjo ar jo įgalioto asmens parašu, ar nurodytas įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos ir pasiūlymą sudarančių lapų skaičius;
- 6) ar yra pateiktas pasiūlymo galiojimo užtikrinimas, jeigu jo reikalaujama.

7. Komisijos posėdyje dalyvaujantiems suinteresuotiems tiekėjams ar jų įgaliotiems atstovams, pateikusiems pasiūlymą ne elektroninėmis priemonėmis, turi būti leidžiama viešai ištaisyti pastebėtus pasiūlymų susiuvimo ar įforminimo trūkumus, kuriuos įmanoma ištaisyti posėdžio metu.

8. Kiekvienas Komisijos posėdyje, kuriame susipažįstama su pasiūlymais, dalyvaujantis tiekėjas ar jo atstovas turi teisę asmeniškai peržiūrėti viešai perskaitytą informaciją, tačiau perkančioji organizacija negali atskleisti tiekėjo pasiūlyme esančios konfidencialios informacijos.

9. Susipažinimo su paraiškomis ar pasiūlymais procedūros rezultatus Komisija įformina protokolu. Susipažinimo su pasiūlymais procedūros protokolo privalomuosius rekvizitus nustato Viešųjų pirkimų tarnyba.

10. Apie protokolu įformintus susipažinimo su pasiūlymais procedūros rezultatus turi būti raštu pranešama to pageidaujantiems pasiūlymus pateikusiems tiekėjams, tačiau negali būti atskleidžiama tiekėjo pasiūlyme esanti konfidenciali informacija.

11. Tolesnes pateiktų paraiškų ar pasiūlymų nagrinėjimo, vertinimo ir palyginimo procedūras Komisija atlieka pasiūlymus pateikusiems tiekėjams nedalyvaujant.

PENKTASIS SKIRSNIS

TIEKĖJO IR JO PATEIKTOS PARAIŠKOS IR PASIŪLYMO VERTINIMAS

44 straipsnis. Tiekėjo ir jo pateiktos paraiškos ir pasiūlymo vertinimo bendrieji principai

1. Perkančioji organizacija, vadovaudamasi šio įstatymo 53, 54 ir 55 straipsnių nuostatomis, laimėjusį nustato ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, jeigu jis nėra atmestas, nes tenkina visas šias sąlygas:

1) pasiūlymas atitinka skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą ir pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus, sąlygas ir kriterijus, atsižvelgiant ir į šio įstatymo 42 straipsnio, jeigu jis taikomas, nuostatas;

2) pasiūlymą pateikęs tiekėjas nėra pašalintas vadovaujantis šio įstatymo 45 straipsniu;

3) pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus pagal šio įstatymo 46 straipsnį ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus, reikalaujamus pagal šio įstatymo 47 straipsnį, nediskriminacines taisykles ir kriterijus nustatytus pagal šio įstatymo 52 straipsnį;

4) pasiūlymą pateikęs tiekėjas per perkančiosios organizacijos nustatytą terminą patikslino, papildė, paaiškino informaciją, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalyje;

5) pasiūlyta kaina nėra per didelė ir perkančiajai organizacijai nepriimtina. Laikoma, kad pasiūlyta kaina yra per didelė ir nepriimtina, jeigu ji viršija perkančiosios organizacijos pirkimui skirtas lėšas, nustatytas ir užfiksuotas perkančiosios organizacijos rengiamuose dokumentuose prieš pradėdant pirkimo procedūrą. Jeigu ekonomiškai naudingiausiame pasiūlyme nurodyta kaina yra per didelė ir nepriimtina ir perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nėra nurodžiusi pirkimui skirtų lėšų sumos, kiti pasiūlymų eilėje esantys pasiūlymai laimėjusiais negali būti nustatyti;

6) nėra šio įstatymo 55 straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių.

2. Perkančioji organizacija gali nuspręsti nesudaryti pirkimo sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiu tiekėju, jeigu ji nustato, kad pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų.

3. Jeigu kandidatas ar dalyvis pateikė netikslūs, neišsamius ar klaidingus dokumentus ar duomenis apie atitiktį pirkimo dokumentų reikalavimams ar šių dokumentų ar duomenų trūksta, perkančioji organizacija privalo nepažeisdama lygiateisiškumo ir skaidrumo principų prašyti kandidatą ar dalyvį šiuos dokumentus ar duomenis patikslinti, papildyti arba paaiškinti per jos nustatytą protingą terminą. Tikslinami, papildomi, paaiškinami ir pateikiami nauji gali būti tik dokumentai ar duomenys dėl tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimo, atitikties kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, tiekėjo įgaliojimas asmeniui pasirašyti paraišką ar pasiūlymą, jungtinės veiklos sutartis, pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantis dokumentas ir dokumentai, nesusiję su pirkimo objektu, jo techninėmis charakteristikomis, sutarties vykdymo sąlygomis ar pasiūlymo kaina. Kiti tiekėjo pasiūlymo dokumentai ar duomenys gali būti tikslinami, papildomi arba aiškinami vadovaujantis šio įstatymo 53 straipsnio 9 dalimi.

45 straipsnis. Tiekėjo pašalinimo pagrindai

1. Perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu patikrinusi pagal šio įstatymo 49 ir 50 straipsnius ar kitu būdu sužino, kad tiekėjas arba jo atsakingas asmuo, nurodytas šio straipsnio 2 dalies 2 punkte, nuteistas už šią nusikalstamą veiką:

- 1) dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam;
- 2) kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą;
- 3) sukčiavimą, turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, apgaulingą pareiškimą apie juridinio asmens veiklą, kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar piktnaudžiavimą, kai šiomis nusikalstamomis veikomis kėsinamasi į Europos Sąjungos finansinius interesus, kaip apibrėžta Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 1 straipsnyje;
- 4) nusikalstamą bankrotą;
- 5) teroristinį ir su teroristine veikla susijusį nusikaltimą;
- 6) nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą;
- 7) prekybą žmonėmis, vaiko pirkimą arba pardavimą;
- 8) nusikaltimą, apibrėžtą Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 1 dalyje išvardytus Europos Sąjungos teisės aktus įgyvendinančiuose kitų valstybių teisės aktuose, kuri atliko kitos valstybės tiekėjas.

2. Laikoma, kad tiekėjas arba jo atsakingas asmuo nuteistas už šio straipsnio 1 ar 3 dalyje nurodytą nusikalstamą veiką, kai dėl:

- 1) tiekėjo, kuris yra fizinis asmuo, per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;
- 2) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, vadovo, kito valdymo ar priežiūros organo nario ar kito asmens, turinčio (turinčių) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, ar buhalterio (buhalteriai) ar kito (kitų) asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus, per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;
- 3) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis arba šio straipsnio 3 dalies atveju – galutinis administracinis sprendimas, jeigu toks sprendimas priimamas pagal tiekėjo šalies teisės aktų reikalavimus.

3. Už įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, nevykdymą pagal šalies, kurioje registruotas tiekėjas, ar šalies, kurioje yra perkančioji organizacija, reikalavimus tiekėjas iš pirkimo procedūros pašalinamas, jeigu perkančioji organizacija sužino, kad tiekėjas už tai nuteistas, kaip apibrėžta šio straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktuose, arba turi kitų įrodymų apie šių įsipareigojimų nevykdymą. Tačiau ši nuostata netaikoma, jeigu:

- 1) tiekėjas yra įsipareigojęs ar yra įpareigotas sumokėti mokesčius, įskaitant socialinio draudimo įmokas ir dėl to laikomas jau įvykdžiusiu minėtus įsipareigojimus;
- 2) įsiskolinimo suma neviršija 50 Eur (penkiasdešimt eurų);
- 3) tiekėjas apie tikslią jo įsiskolinimo sumą informuotas tokiu metu, kad iki paraiškų ar pasiūlymų pateikimo termino pabaigos nespėjo sumokėti mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, sudaryti mokesstinės paskolos sutartis ar kito panašaus pobūdžio įpareigojančio susitarimo dėl jų sumokėjimo ar imtis kitų priemonių, kad atitiktų šios dalies 1 punkto nuostatas. Tiekėjas šiuo pagrindu nepašalinamas iš pirkimo procedūros, jeigu perkančiajai organizacijai reikalaujant pateikti aktuales dokumentus pagal šio įstatymo 49 straipsnio 6 dalį tiekėjas įrodo, kad jis jau yra laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokų, mokėjimu.

4. Perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu:

1) jis su kitais pirkime dalyvaujančiais tiekėjais yra sudaręs susitarimų, kurie iškreipia pirkime dalyvaujančių tiekėjų konkurenciją, ir perkančioji organizacija dėl to turi pagrįstų įrodymų;

2) jis pirkimo metu pateko į interesų konflikto situaciją, kaip apibrėžta šio įstatymo 21 straipsnyje, ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. Laikoma, kad atitinkamos padėties dėl interesų konflikto negalima ištaisyti, jei į interesų konfliktą patekę asmenys nulėmė Komisijos ar perkančiosios organizacijos sprendimus ir šių sprendimų pakeitimas prieštarautų šio įstatymo nuostatomis;

3) pažeista konkurencija, kaip nustatyta šio įstatymo 26 straipsnio 3 ir 4 dalyse, ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti;

4) tiekėjas pirkimo procedūrų metu nuslėpė ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį šiame straipsnyje ir šio įstatymo 46 straipsnyje nustatytiems reikalavimams, ir perkančioji organizacija gali tai įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis, arba tiekėjas negali pateikti patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal šio įstatymo 49 straipsnį;

5) tiekėjas pirkimo metu ėmėsi neteisėtų veiksmų, siekdamas daryti įtaką perkančiosios organizacijos sprendimams, gauti konfidencialios informacijos, kuri suteiktų jam neteisėtą pranašumą pirkimo procedūroje, ar teikė klaidinančią informaciją, kuri gali daryti esminę įtaką perkančiosios organizacijos sprendimams dėl tiekėjų pašalinimo, jų kvalifikacijos vertinimo, laimėtojo nustatymo, ir perkančioji organizacija gali tai įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis;

6) tiekėjas yra neįvykdęs viešojo pirkimo sutarties, pirkimo sutarties su perkančiuoju subjektu ar koncesijos sutarties ar netinkamai ją įvykdęs ir tai buvo esminis pirkimo sutarties pažeidimas, kaip nustatyta Civiliniame kodekse (toliau – esminis pirkimo sutarties pažeidimas), dėl kurio per pastaruosius 2 metus buvo nutraukta pirkimo sutartis arba per pastaruosius 2 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas perkančiosios organizacijos, perkančiojo subjekto ar suteikiančiosios institucijos reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais. Šiuo pagrindu tiekėjas taip pat pašalinamas iš pirkimo procedūros, kai vadovaujantis kitų valstybių teisės aktais per pastaruosius 2 metus nustatyta, kad jis vykdydamas ankstesnę viešojo pirkimo sutartį, ankstesnę pirkimo sutartį su perkančiuoju subjektu arba ankstesnę koncesijos sutartį, sutartyje nustatytą esminį reikalavimą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais ir dėl to ta ankstesnė sutartis buvo nutraukta anksčiau laiko, buvo pareikalauta atlyginti žalą ar taikomos kitos panašios sankcijos.

5. Perkančioji organizacija šio straipsnio 1 dalyje, 3 dalies 1 ir 2 punktuose, 4 dalyje nustatytais pagrindais gali nepašalinti tiekėjo iš pirkimo procedūros tik išimtiniais atvejais, kai būtina užtikrinti viešojo intereso apsaugą, įskaitant visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą.

6. Perkančioji organizacija gali pašalinti tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu jis:

1) yra pažeidęs bent vieną iš šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų ir už tai tiekėjui paskirta administracinė nuobauda ar ekonominė sankcija, nustatytos Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kitų valstybių teisės aktuose, kai nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta ši sankcija, įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 1 metai;

2) yra bankrutavęs, jam iškelta restruktūrizavimo ar bankroto byla, inicijuotos ar pradėtos likvidavimo procedūros, kai jo turtą valdo teismas ar bankroto administratorius, kai jis su kreditoriais yra sudaręs taikos sutartį (tiekėjo ir kreditorių susitarimą tęsti tiekėjo veiklą, kai tiekėjas prisiima tam tikrus įsipareigojimus, o kreditoriai sutinka savo reikalavimus atidėti, sumažinti ar jų atsisakyti), kai jo veikla sustabdyta ar apribota arba jo padėtis pagal šalies, kurioje jis registruotas, teisės aktus yra tokia pati ar panaši. Tačiau kai yra šiame punkte apibrėžta situacija, perkančioji organizacija negali pašalinti tiekėjo iš pirkimo procedūros, jeigu jis pateikė pagrįstų įrodymų, kad sugebės tinkamai įvykdyti pirkimo sutartį;

3) yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą ir dėl to kyla abejonių, kad jis sąžiningai vykdys sudarytą pirkimo sutartį. Šiuo pagrindu tiekėjas iš pirkimo procedūros gali būti pašalinamas, kai yra

bent vienas iš šių perkančiosios organizacijos pirkimo dokumentuose pasirinktinai nurodytų pažeidimų:

a) profesinės etikos pažeidimas, kai nuo tiekėjo pripažinimo nesilaikančiu profesinės etikos normų momento praėjo mažiau kaip 1 metai;

b) konkurencijos, darbuotojų saugos ir sveikatos, informacijos apsaugos, intelektinės nuosavybės apsaugos, finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimas, už kurį tiekėjui ar jo vadovui yra paskirta administracinė nuobauda ar ekonominė sankcija, nustatytos Lietuvos Respublikos ar kitų valstybių įstatymuose, kai nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta ši sankcija, įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 1 metai;

c) draudimo sudaryti draudžiamus susitarimus, įtvirtinto Konkurencijos įstatyme ar panašaus pobūdžio kitos valstybės teisės akte, pažeidimas, kai nuo sprendimo paskirti Konkurencijos įstatyme ar kitos valstybės teisės akte nustatytą ekonominę sankciją įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai;

d) tiekėjas, kuris yra fizinis asmuo, arba tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, vadovas, kitas valdymo ar priežiūros organo narys ar kitas asmuo, turintis (turintys) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, arba dalyvis, turintis balsų daugumą juridinio asmens dalyvių susirinkime, yra pripažintas kaltu dėl tyčinio bankroto, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme ar panašaus pobūdžio kitų valstybių teisės aktuose, kai nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai;

4) yra baustas už leidimą dirbti nelegaliai trečiųjų šalių piliečiams, kai už tai tiekėjui paskirta administracinė nuobauda ar ekonominė sankcija, nustatytos Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kitų valstybių teisės aktuose, ir nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta ši sankcija, įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 1 metai.

7. Perkančioji organizacija tiekėją pašalina iš pirkimo procedūros bet kuriame pirkimo procedūros etape, jeigu paaiškėja, kad dėl savo veiksmų ar neveikimo prieš pirkimo procedūrą ar jos metu jis atitinka bent vieną iš pirkimo dokumentuose nustatytų pašalinimo pagrindų.

8. Jeigu tiekėjas neatitinka reikalavimų, nustatytų pagal šio straipsnio 1, 4 ir 6 dalis, perkančioji organizacija jo nepašalina iš pirkimo procedūros, kai yra abi šios sąlygos kartu:

1) tiekėjas pateikė perkančiajai organizacijai informaciją apie tai, kad ėmėsi šių priemonių:

a) savanoriškai sumokėjo arba įsipareigojo sumokėti kompensaciją už žalą, padarytą dėl šio straipsnio 1, 4 ar 6 dalyje nurodytos nusikalstamos veikos arba pažeidimo, jeigu taikytina;

b) bendradarbiavo, aktyviai teikė pagalbą ar ėmėsi kitų priemonių, padedančių ištirti, išaiškinti jo padarytą nusikalstamą veiką ar pažeidimą, jeigu taikytina;

c) ėmėsi techninių, organizacinių, personalo valdymo priemonių, skirtų tolesnių nusikalstamų veikų ar pažeidimų prevencijai;

2) perkančioji organizacija įvertino tiekėjo informaciją, pateiktą pagal šios dalies 1 punktą, ir priėmė motyvuotą sprendimą, kad priemonės, kurių ėmėsi tiekėjas siekdamas įrodyti savo patikimumą, yra pakankamos. Šių priemonių pakankamumas vertinamas atsižvelgiant į nusikalstamos veikos ar pažeidimo rimtumą ir aplinkybes. Perkančioji organizacija turi pateikti tiekėjui motyvuotą sprendimą raštu ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šios dalies 1 punkte nurodytos tiekėjo informacijos gavimo.

46 straipsnis. Tiekėjo kvalifikacijos tikrinimas

1. Perkančioji organizacija privalo išsiaiškinti, ar tiekėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti pirkimo sąlygas, todėl ji turi teisę skelbime apie pirkimą ar kituose pirkimo dokumentuose nustatyti būtinus kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos reikalavimus ir šių reikalavimų atitiktį patvirtinančius dokumentus ar informaciją. Perkančiosios organizacijos nustatyti kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu, tikslūs ir aiškūs. Tikrinant tiekėjų kvalifikaciją pasirinktinai atsižvelgiama į jų:

1) teisę verstis atitinkama veikla;

2) finansinį ir ekonominį pajėgumą;

3) techninį ir profesinį pajėgumą.

2. Perkančioji organizacija turi teisę pirkimo dokumentuose pareikalauti, kad tiekėjas turėtų teisę verstis ta veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti. Paslaugų pirkimo atveju ji gali pareikalauti, kad tiekėjai turėtų specialų leidimą arba būtų tam tikrų organizacijų nariai, jeigu tai privaloma norint teikti atitinkamas paslaugas savo kilmės šalyje.

3. Tikrindama tiekėjo finansinį ir ekonominį pajėgumą perkančioji organizacija gali:

1) nustatyti tam tikrą reikalaujamą tiekėjų metinių pajamų iš visos veiklos arba iš veiklos, su kuria susijęs atliekamas pirkimas, sumą. Reikalaujama metinė tiekėjo veiklos pajamų suma negali būti daugiau kaip du kartus didesnė už numatomą atliekamo pirkimo vertę, išskyrus pagrįstus atvejus, kai dėl perkamų prekių, paslaugų ar darbų pobūdžio arba su tuo susijusios rizikos būtina nustatyti didesnę reikalaujamą metinę tiekėjo veiklos pajamų sumą. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose arba pirkimo procedūrų ataskaitoje nurodo pagrindines tokio reikalavimo priežastis;

2) atsižvelgti į tam tikrą finansinį santykį, įskaitant turimo turto ir įsipareigojimų santykį. Perkančioji organizacija gali atsižvelgti į tokį santykį, jeigu pirkimo dokumentuose ji nurodė skaidrius, objektyvius ir nediskriminacinius finansinio santykio vertinimo kriterijus ir metodus;

3) reikalauti atitinkamo lygio tiekėjo profesinės civilinės atsakomybės draudimo.

4. Jeigu pirkimo objektas skaidomas į dalis, šiame straipsnyje nurodyti reikalavimai nustatomi kiekvienai pirkimo objekto daliai atskirai. Tuo atveju, kai su tuo pačiu tiekėju galėtų būtų sudaroma pirkimo sutartis dėl kelių pirkimo objekto dalių, perkančioji organizacija gali taikyti šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytą reikalavimą dėl metinių veiklos pajamų, atsižvelgdama į tų pirkimo objekto dalių bendrą numatomą pirkimo vertę.

5. Kai pirkimo sutartį numatoma sudaryti preliminariosios sutarties pagrindu atnaujinant tiekėjų varžymąsi, reikalaujama didžiausia metinių tiekėjo veiklos pajamų suma pagal šio straipsnio 3 dalies 1 punktą nustatoma atsižvelgiant į didžiausią numatomą tuo pačiu metu vykdomų konkrečių pirkimo sutarčių vertę, jeigu ji žinoma, arba, jeigu nežinoma, į numatomą preliminariosios sutarties vertę. Kai pirkimo sutartį numatoma sudaryti dinaminės sistemos pagrindu, reikalaujama didžiausia metinių tiekėjo veiklos pajamų suma nustatoma atsižvelgiant į didžiausią numatomą konkrečių per dinaminę pirkimo sistemą sudaromų pirkimo sutarčių vertę.

6. Tikrindama tiekėjo techninį ir profesinį pajėgumą, perkančioji organizacija gali reikalauti žmogiškųjų ir techninių išteklių bei patirties, kurie reikalingi pirkimo sutarčiai įvykdyti pagal pirkimo dokumentuose pirkimo objektui nustatytus kokybės reikalavimus. Reikiama tiekėjo patirtis visų pirma gali būti įrodoma užsakovų pažymomis apie tinkamai įvykdytas ankstesnes sutartis. Perkančioji organizacija gali laikyti, kad tiekėjas neturi reikalaujamo profesinio pajėgumo, jeigu nustato tiekėjo interesų konfliktą, galintį neigiamai paveikti pirkimo sutarties vykdymą. Perkant prekes, kurias numatoma atvežti į vietą ir įrengti, paslaugas ar darbus, tiekėjo profesinis pajėgumas suteikti tokias paslaugas arba atlikti įrengimo ir kitus darbus gali būti vertinamas atsižvelgiant į pirkimo sutartį vykdysiančių jo darbuotojų kvalifikaciją, darbo produktyvumą, patirtį ir patikimumą.

7. Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodiką.

47 straipsnis. Kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartai

1. Perkančioji organizacija gali reikalauti, kad tiekėjas pateiktų nepriklausomos įstaigos išduotą sertifikatą, patvirtinantį, kad jis laikosi tam tikrų kokybės vadybos sistemos standartų, įskaitant ir prieinamumo neįgaliesiems standartus. Tam ji pirkimo dokumentuose turi nurodyti atitinkamų Europos standartų serijomis, kurias yra sertifikavusi Europos Sąjungos teisės aktų nustatyti reikalavimus atitinkanti sertifikavimo įstaiga, pagrįstą kokybės vadybos sistemą. Perkančioji organizacija turi pripažinti kitose valstybėse narėse įsisteigusių nepriklausomų įstaigų išduotus lygiaverčius sertifikatus. Atliekant supaprastintą pirkimą ar perkant šio įstatymo 2 priede nurodytas socialines ir kitas specialiąsias paslaugas, perkančioji organizacija priima ir kitus tiekėjo lygiaverčių

kokybės vadybos užtikrinimo priemonių įrodymus, patvirtinančius, kad jo siūlomos kokybės vadybos užtikrinimo priemonės atitinka reikalaujamus kokybės vadybos užtikrinimo standartus, o kitų pirkimų atvejais lygiaverčiai įrodymai priimami tik jeigu tiekėjas dėl nuo jo nepriklausančių objektyvių priežasčių negali pateikti sertifikatų per nustatytą laiką.

2. Jeigu perkančioji organizacija reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų išduotus sertifikatus, patvirtinančius, kad tiekėjas laikosi tam tikrų aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų, ji pirkimo dokumentuose turi nurodyti Europos Sąjungos aplinkos apsaugos vadybos ir audito sistemą (angl. *Eco-Management and Audit Scheme*, EMAS) arba kitas aplinkos apsaugos vadybos sistemas, pripažįstamas pagal 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriškojo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL 2009 L 342, p. 1), 45 straipsnį, arba kitus aplinkos apsaugos vadybos standartus, pagrįstus atitinkamais Europos arba tarptautiniais standartais, kuriuos yra patvirtinusios sertifikavimo įstaigos, atitinkančios Europos Sąjungos teisės aktus arba atitinkamus Europos ar tarptautinius sertifikavimo standartus. Perkančiosios organizacijos pripažįsta lygiaverčius sertifikatus, išduotus kitose valstybėse narėse įsteigtų nepriklausomų įstaigų. Atliekant supaprastintą pirkimą ar perkant šio įstatymo 2 priede nurodytas socialines ir kitas specialiąsias paslaugas, perkančioji organizacija priima ir kitus tiekėjo lygiaverčių aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonių įrodymus, kurie patvirtintų, kad jo siūlomos aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonės atitinka reikalaujamus aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus, o kitų pirkimų atvejais lygiaverčiai įrodymai priimami tik jeigu tiekėjas dėl nuo jo nepriklausančių objektyvių priežasčių negali pateikti sertifikatų per nustatytą laiką.

48 straipsnis. Rėmimasis kito ūkio subjekto pajėgumais

1. Tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, kad atitiktų pirkimo dokumentuose nustatytus finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimus pagal šio įstatymo 46 straipsnio 3 dalies nuostatas ar techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimus pagal šio įstatymo 46 straipsnio 6 dalies nuostatas, neatsižvelgiant į ryšio su tais ūkio subjektais teisinį pobūdį.

2. Jeigu reikalaujama išsilavinimo, profesinės kvalifikacijos ar profesinės patirties pagal šio įstatymo 50 straipsnio 7 dalies 7 punktą, tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais tik tuo atveju, jeigu tie subjektai patys suteiks paslaugas, atliks darbus, kuriems reikia jų turimų pajėgumų. Ši nuostata taikoma nepažeidžiant pagal šio straipsnio 7 dalį nustatyto reikalavimo.

3. Kai tiekėjas pageidauja remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, jis privalo perkančiajai organizacijai pasiūlyme (paraiškoje) įrodyti, kad vykdant pirkimo sutartį ūkio subjektų, kurių pajėgumais jis remiasi, ištekliai jam bus prieinami.

4. Perkančioji organizacija pagal šio įstatymo 49 ir 50 straipsnių nuostatas patikrina, ar ūkio subjektai, kurių pajėgumu ketina remtis tiekėjas, tenkina jiems keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir ar nėra tokio ūkio subjekto pašalinimo pagrindų. Jeigu ūkio subjektas netenkina jam keliamų kvalifikacijos reikalavimų arba jo padėtis atitinka bent vieną pagal šio įstatymo 45 straipsnį nustatytą pašalinimo pagrindą, perkančioji organizacija turi pareikalauti per jos nustatytą terminą pakeisti jį reikalavimus atitinkančiu ūkio subjektu.

5. Kai tiekėjas remiasi kitų ūkio subjektų pajėgumais, atsižvelgdamas į pirkimo dokumentuose nustatytus ekonominio ir finansinio pajėgumo reikalavimus, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad tiekėjas ir ūkio subjektai, kurių pajėgumais remiamasi, prisiimtų solidarią atsakomybę už pirkimo sutarties įvykdymą.

6. Šiame straipsnyje nurodytomis sąlygomis tiekėjų grupė gali remtis grupės dalyvių arba kitų ūkio subjektų pajėgumais.

7. Perkant darbus, paslaugas arba kai perkamas prekės reikia montuoti, diegti, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose gali reikalauti, kad jos nurodytas esmines užduotis atliktų pats pasiūlymą pateikęs tiekėjas, o jeigu pasiūlymą pateikė tiekėjų grupė, – tos grupės dalyvis.

49 straipsnis. Europos bendrasis viešojo pirkimo dokumentas

1. Perkančioji organizacija reikalauja, kad tiekėjas, teikdamas paraiškas ar pasiūlymus, pateiktų Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą – aktualią deklaraciją, pakeičiančią kompetentingų institucijų išduodamus dokumentus ir preliminariai patvirtinančią, kad tiekėjas ir subjektai, kurių pajėgumais jis remiasi pagal šio įstatymo 48 straipsnį, atitinka pirkimo dokumentuose pagal šio įstatymo 45, 46, 47 straipsnius nustatytus reikalavimus ir, jeigu taikytina, 52 straipsnį. Jeigu taikomos šio įstatymo 86 straipsnio 5 dalies nuostatos, perkančioji organizacija reikalauja, kad būtų pateiktas pasiūlymo teikimo metu žinomų subtiekiejų, kurių pajėgumais tiekėjas nesiremia, Europos bendrasis viešųjų pirkimų dokumentas.

2. Europos bendrasis viešųjų pirkimų dokumentas parengiamas pagal 2016 m. sausio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/7, kuriuo nustatoma Europos bendrojo viešųjų pirkimų dokumento standartinė forma, patvirtintą standartinę formą. Jame turi būti:

1) oficialus tiekėjo pareiškimas, kad nėra tiekėjo pašalinimo pagrindų, jis tenkina pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, laikosi reikalaujamų kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų. Kartu pateikiama perkančiosios organizacijos reikalaujama atitinkama informacija;

2) nurodyta kompetentinga institucija ar trečioji šalis, atsakinga už dokumentų, patvirtinančių tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, išdavimą;

3) oficialus tiekėjo pareiškimas, kad jis sugebės nedelsdamas, gavęs perkančiosios organizacijos prašymą, pateikti kompetentingos institucijos ar trečiosios šalies išduotus dokumentus, patvirtinančius jo pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams;

4) duomenų bazės, kurioje pateikiami dokumentai ar informacija, patvirtinantys tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams interneto adresus, tiekėjo identifikavimo duomenys ir, jeigu taikytina, tiekėjo sutikimo deklaracija. Tokia informacija pateikiama tik tais atvejais, kai perkančiajai organizacijai suteikiama tiesioginė prieiga prie šiame punkte nurodytoje duomenų bazėje esančių dokumentų, kaip nustatyta šio straipsnio 7 dalies 1 punkte.

3. Tiekėjai gali pakartotinai naudoti Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą, kurį jie naudojo ankstesnėje pirkimo procedūroje, jeigu jie patvirtina, kad minėtame dokumente esanti informacija yra teisinga.

4. Perkančioji organizacija bet kuriuo pirkimo procedūros metu gali paprašyti kandidatų ar dalyvių pateikti visus ar dalį dokumentų, patvirtinančių jų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, jeigu tai būtina siekiant užtikrinti tinkamą pirkimo procedūros atlikimą.

5. Perkančioji organizacija, įvertinusi Europos bendrajame viešųjų pirkimų dokumente pateiktą informaciją ir, jeigu taikytina, šio straipsnio 4 dalyje nurodytuose dokumentuose pateiktą informaciją, priima sprendimą dėl kiekvieno paraišką ar pasiūlymą pateikusių kandidato ar dalyvio atitikties reikalavimams ir kiekvienam iš jų ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu praneša apie šio patikrinimo rezultatus, pagrįsdama priimtus sprendimus. Teisę dalyvauti tolesnėse pirkimo procedūrose turi tik tie kandidatai ar dalyviai, kurie atitinka perkančiosios organizacijos keliamus reikalavimus.

6. Prieš nustatydama pasiūlymą laimėjusį, išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartis sudaroma preliminariosios sutarties pagrindu pagal šio įstatymo 76 straipsnio 4 dalį ar 5 dalies 1 punktą, perkančioji organizacija reikalauja, kad ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs tiekėjas pateiktų aktualius dokumentus, patvirtinančius jo pašalinimo pagrindų nebuvimą ir atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, pagal šio įstatymo 50 straipsnį ir, jeigu taikytina, patvirtinančius jo atitiktį kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, pagal šio įstatymo 47 straipsnį.

7. Perkančioji organizacija nereikalauja iš tiekėjo pateikti dokumentų, patvirtinančių jo pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, kaip nustatyta šio straipsnio 4 ir 6 dalyse, jeigu ji:

- 1) turi galimybę susipažinti su šiais dokumentais ar informacija tiesiogiai ir neatlygintinai prisijungusi prie nacionalinės duomenų bazės bet kurioje valstybėje narėje arba naudodamasi Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis;
- 2) šiuos dokumentus jau turi iš ankstesnių pirkimo procedūrų.

50 straipsnis. Europos bendrajame viešojo pirkimo dokumente pateikiamos informacijos patvirtinimo priemonės

1. Tikrindama, ar nėra tiekėjo pašalinimo pagrindų, nustatytų pagal šio įstatymo 45 straipsnį, ar tiekėjas atitinka kvalifikacijos reikalavimus, nustatytus pagal šio įstatymo 46 straipsnį, ar tiekėjas laikosi kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų, nustatytų pagal šio įstatymo 47 straipsnį, perkančioji organizacija reikalauja patvirtinančių dokumentų, nurodytų šiame straipsnyje ir šio įstatymo 47 straipsnyje. Tikrindama, ar tiekėjui bus prieinami kitų ūkio subjektų, kurių pajėgumais jis remiasi pagal šio įstatymo 48 straipsnį, turimi ištekliai, perkančioji organizacija iš jo priima bet kokias tai patvirtinančias priemones.

2. Perkančioji organizacija, reikalaudama, kad tiekėjas įrodytų, jog nėra šio įstatymo 45 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte nustatytų pašalinimo pagrindų, kaip pakankamą įrodymą priima teismo, valstybės įmonės Registrų centro ar kitos kompetentingos institucijos išduotą dokumentą. Tiekėjas nurodytoms aplinkybėms įrodyti gali pateikti valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą dokumentą, patvirtinantį jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis.

3. Jeigu tiekėjas negali pateikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų dokumentų, nes valstybėje narėje ar atitinkamoje šalyje tokie dokumentai neišduodami arba toje šalyje išduodami dokumentai neapima visų šio įstatymo 45 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte keliamų klausimų, jie gali būti pakeisti:

- 1) priesaikos deklaracija;
- 2) oficialia tiekėjo deklaracija, jeigu šalyje nenaudojama priesaikos deklaracija. Oficiali deklaracija turi būti patvirtinta valstybės narės ar tiekėjo kilmės šalies arba šalies, kurioje jis registruotas, kompetentingos teisinės ar administracinės institucijos, notaro arba kompetentingos profesinės ar prekybos organizacijos.

4. Perkančiajai organizacijai reikalaujant įrodyti, kad tiekėjas turi teisę verstis ta veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti, tiekėjas pateikia profesinių ar veiklos registrų tvarkytojų, valstybės įgaliotų institucijų pažymas, kaip yra nustatyta toje valstybėje narėje, kurioje jis registruotas, ar priesaikos deklaraciją, liudijančią tiekėjo teisę verstis atitinkama veikla. Paslaugų pirkimo atveju, jeigu tiekėjai, norėdami teikti atitinkamas paslaugas savo kilmės šalyje, turi turėti tam tikrą leidimą arba būti tam tikrų organizacijų nariais, jie pateikia tokius leidimus arba narystės įrodymus.

5. Perkančioji organizacija gali reikalauti iš tiekėjų pateikti šiuos dokumentus (vieną ar kelis), patvirtinančius jų finansinį ir ekonominį pajėgumą:

- 1) atitinkamas banko pažymas;
- 2) atitinkamus įrodymus, kad tiekėjas yra apsidraudęs profesiniu civilinės atsakomybės draudimu, jeigu tokia profesinė rizika yra draudžiama;
- 3) paskutinių finansinių metų ūkio subjekto finansinių ataskaitų rinkinį su auditoriaus išvada (tais atvejais, kai auditas atliktas) ar jo ištrauką, jeigu šalyje, kurioje registruotas tiekėjas, įstatymais reikalaujama skelbti metinį finansinių ataskaitų rinkinį;
- 4) daugiausia paskutinių 3 finansinių metų, o jeigu ūkio subjektas įregistruotas ar veiklą atitinkamoje srityje pradėjo vėliau, – nuo ūkio subjekto įregistravimo ar veiklos su pirkimu susijusioje srityje pradžios tiekėjo įmonės pažymą apie gautas pajamas iš visos veiklos ar iš veiklos, su kuria susijęs atliekamas pirkimas, jeigu ši informacija turima.

6. Jeigu tiekėjas dėl pateisinamų priežasčių negali pateikti perkančiosios organizacijos reikalaujamų jo finansinį ir ekonominį pajėgumą įrodančių dokumentų, jis turi teisę pateikti kitus perkančiajai organizacijai priimtinius dokumentus.

7. Perkančioji organizacija, atsižvelgdama į perkamų prekių, paslaugų ar darbų pobūdį, kiekį, svarbą ir paskirtį, gali reikalauti iš tiekėjų pateikti šiuos dokumentus (vieną ar kelis), patvirtinančius jų techninį ir profesinį pajėgumą:

1) per paskutinius 5 metus atliktų darbų sąrašą kartu su užsakovų pažymomis apie tai, kad svarbiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami. Perkančioji organizacija gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų darbų, atliktų anksčiau negu prieš 5 metus, įrodymus, jeigu to reikia siekiant užtikrinti tinkamą konkurenciją;

2) pagrindinių per paskutinius 3 metus patiektų prekių ar suteiktų paslaugų sąrašus, kuriuose nurodytos prekių ar paslaugų bendros sumos, datos ir prekių ar paslaugų gavėjai – tiek viešieji, tiek privatieji. Perkančiosios organizacijos gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų prekių ar paslaugų, pristatytų ar suteiktų anksčiau negu prieš 3 metus, įrodymus, jeigu to reikia siekiant užtikrinti tinkamą konkurenciją;

3) technikos specialistų ir techninių organizacijų, vykdydysiančių pirkimo sutartį, nepaisant jų pavaldumo tiekėjui, ypač atsakingų už kokybės kontrolę, o darbų pirkimo atveju – tų technikos specialistų ir techninių organizacijų, kuriuos rangovas kvies atlikti darbų, aprašymą;

4) tiekėjo įrangos ir priemonių, naudojamų kokybei užtikrinti, ir galimybių atlikti studijas ir tyrimus aprašymą;

5) tiekimo grandinės valdymo ir stebėjimo sistemų, kurias tiekėjas gali taikyti vykdydamas pirkimo sutartį, aprašymą;

6) jeigu reikalingos prekės ar paslaugos yra sudėtingos arba jeigu jos išimtiniais atvejais skirtos specialiems tikslams, * patikrinti tiekėjo prekių gamybos pajėgumų ar paslaugų teikimo technines galimybes ir, jeigu reikia, galimybes atlikti mokslo darbus ir mokslinius tyrimus bei jo turimas priemones kokybei įvertinti, kuriomis jis naudosis. Tiekėjus tikrina perkančioji organizacija arba jos vardu šalies, kurioje registruotas tiekėjas, kompetentinga oficiali institucija;

7) paslaugų teikėjo ar rangovo, ar jų vadovaujančio personalo išsilavinimo ir profesinės kvalifikacijos apibūdinimą, jeigu šie veiksniai nėra pasiūlymų vertinimo kriterijai;

8) aplinkosaugos vadybos priemonių, kurias tiekėjas galės taikyti vykdydamas pirkimo sutartį, apibūdinimą;

9) pažymą apie paslaugų teikėjo ar rangovo darbuotojų vidutinį metinį skaičių ir vadovaujančiųjų darbuotojų skaičių per paskutinius 3 metus;

10) pažymą apie paslaugų teikėjo arba rangovo sutarčiai vykdyti turimus įrankius, įrenginius ir technines priemones;

11) pažymą apie paslaugų, kurioms atlikti paslaugų teikėjas ketina pasitelkti subteikėjus, apimtį;

12) prekių pavyzdžius, aprašymus ar nuotraukas, kurių autentiškumą perkančiosios organizacijos pageidavimu tiekėjas turi patvirtinti;

13) oficialių kokybės kontrolės institucijų ar pripažintą kompetenciją turinčių agentūrų išduotas pažymas, kurios liudija, kad prekių kokybė tiksliai atitinka nurodytas specifikacijas ir standartus.

8. Viešųjų pirkimų tarnyba privalo sudaryti Lietuvos Respublikos įmonių ir institucijų, kompetentingų išduoti šio straipsnio 2 dalyje nurodytus tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančius dokumentus, sąrašą.

9. Perkančioji organizacija visų pirma reikalauja tokios rūšies pažymų ir tokių dokumentinių įrodymų formų, apie kuriuos pateikta informacija Europos Komisijos informacinėje dokumentų saugykloje „e-Certis“.

10. Jeigu perkančiajai organizacijai kyla abejonių dėl tiekėjo tinkamumo, ji turi teisę kreiptis į kompetentingas institucijas, kad gautų visą reikiamą informaciją. Jeigu reikalinga informacija yra susijusi su tiekėju iš kitos valstybės negu perkančioji organizacija, ji gali kreiptis į atitinkamas tos valstybės kompetentingas institucijas.

11. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tiekėjo prašymo gavimo dienos išduoda pažymą apie tiekėjo per paskutinius 5 metus atliktų svarbiausių darbų ir galutinių rezultatų tinkamumą vykdant su ja sudarytas pirkimo sutartis.

51 straipsnis. Sertifikavimo įstaigų išduodamos pažymos

1. Sertifikavimo įstaigos, vadovaudamosi šio įstatymo 45–50 straipsniuose ir šiame straipsnyje nustatytais reikalavimais, gali tiekėjams išduoti pažymą, kad nėra tiekėjo pašalinimo pagrindų ir tiekėjas atitinka tam tikrą kvalifikaciją. Šios pažymos išduodamos pagal Europos sertifikavimo standartus.

2. Kai prašymą išduoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pažymą pateikia tiekėjų grupei priklausančios tiekėjai, jie gali remtis kitų grupės ūkio subjektų pajėgumais. Šiuo atveju tokie ūkio subjektai sertifikavimo įstaigai privalo įrodyti, kad reikalingais pajėgumais jie galės naudotis visą pažymos galiojimo laiką ir visą šį laikotarpį šie ūkio subjektai atitiks reikalavimus.

3. Sertifikavimo įstaiga pažymą tiekėjams išduoda jų prašymu, jeigu jie pateikia tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą ir atitiktą kvalifikacijos reikalavimams patvirtinančias priemones, atitinkančias šio įstatymo 50 straipsnio ir, jeigu taikytina, atitiktą kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančias priemones, atitinkančias šio įstatymo 47 straipsnio nuostatas. Pažymos Lietuvos ir užsienio tiekėjams išduodamos vienodomis sąlygomis. Apie priimtą sprendimą dėl pažymos išdavimo sertifikavimo įstaigos tiekėjus informuoja kaip įmanoma greičiau.

4. Kiekvieno pirkimo atveju tiekėjas perkančiajai organizacijai gali pateikti sertifikavimo įstaigos išduotą pažymą, kurioje nurodomos sąlygos, kurių pagrindų tiekėjui išduota pažyma.

5. Perkančioji organizacija iš sertifikavimo įstaigos išduotą pažymą pateikęs tiekėjas, kurio pasiūlymas pagal vertinimo rezultatus pripažintas geriausiu, papildomai reikalauja pateikti pažymą apie socialinio draudimo ar mokesčių įmokas. Perkančioji organizacija nereikalauja dokumentų ir informacijos, jeigu yra šio įstatymo 49 straipsnio 7 dalyje nurodytų aplinkybių.

6. Perkančioji organizacija nereikalauja, kad tiekėjai, norintys dalyvauti pirkimo procedūrose, turėtų šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pažymas. Perkančioji organizacija pripažįsta kompetentingos institucijos išduotą pažymą, taip pat kitų valstybių narių kompetentingų institucijų išduotas lygiavertes pažymas ir be pagrindo negali jomis abejoti. Tiekėjas taip pat gali pateikti ir kitus dokumentus, įrodančius, kad jo kvalifikacija atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus.

7. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos įstaigos praneša savo adresus Europos Komisijai ir valstybėms narėms.

52 straipsnis. Kandidatų kvalifikacinė atranka

1. Atlikdama pirkimą riboto konkurso, skelbiamų derybų, konkurencinio dialogo ir inovacijų partnerystės būdu perkančioji organizacija gali apriboti kandidatų, kuriuos ji kvies pateikti pasiūlymus ar dalyvauti dialoge, skaičių. Tokia kvalifikacinė atranka atliekama tik iš kandidatų, dėl kurių nėra perkančiosios organizacijos nustatytų pašalinimo pagrindų, kurie atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus.

2. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodo objektyvius ir nediskriminacinius kvalifikacinės atrankos reikalavimus ir taisykles, mažiausią ir, jeigu reikia, didžiausią kviečiamų kandidatų skaičių. Riboto konkurso atveju kviečiamų kandidatų skaičius negali būti mažesnis kaip 5, skelbiamų derybų, konkurencinio dialogo ir inovacijų partnerystės atveju – ne mažesnis kaip 3. Kviečiamų kandidatų skaičius turi būti pakankamas konkurencijai užtikrinti.

3. Pateikti pasiūlymus ar dalyvauti dialoge turi būti pakviesta ne mažiau kandidatų, negu perkančiosios organizacijos nustatytas mažiausias kviečiamų kandidatų skaičius. Jeigu nustatytus reikalavimus dėl pašalinimo pagrindų, kvalifikacijos ir jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų atitinka mažiau kandidatų, negu nustatytas

mažiausias kviečiamų kandidatų skaičius, perkančioji organizacija pateikti pasiūlymus ar dalyvauti dialoge kviečia visus kandidatus, kurie atitinka šiuos reikalavimus. Šios procedūros metu perkančioji organizacija negali kviešti dalyvauti pirkime paraiškų nepateikusių kitų tiekėjų arba kandidatų, kurie neatitinka nustatytų reikalavimų dėl pašalinimo pagrindų ir kvalifikacijos.

53 straipsnis. Pasiūlymų vertinimas ir palyginimas

1. Perkančioji organizacija ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą išrenka pagal:

1) kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį. Vertinant atsižvelgiama į kainą arba sąnaudas ir kriterijus, susijusius su pirkimo objektu, įskaitant kokybinius, aplinkosaugos ir (arba) socialinius kriterijus, pavyzdžiui:

a) techninius pranašumus, estetiškes ir funkcines charakteristikas, prieinamumą, tinkamumą visiems vartotojams, socialines, aplinkosaugines ir inovatyvias charakteristikas bei sąžiningos prekybos sąlygas (pavyzdžiui, taikant šį kriterijų gali būti vertinama, kiek tiekėjo siūlomas atlyginimas pirkimo sutartį vykdysiantiems darbuotojams viršija jo arba ūkio subjekto, kurio pajėgumais remiamasi, kilmės šalyje nustatytą minimalų darbo užmokestį);

b) pirkimo sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų organizavimą, kvalifikaciją ir patirtį, kai tai daro reikšmingą įtaką pirkimo sutarties įvykdymo kokybei;

c) garantinę priežiūrą ir techninę pagalbą, pristatymo sąlygas (pavyzdžiui, pristatymo datą, procesą, trukmę arba įvykdymo laikotarpį);

2) sąnaudas, kurios apskaičiuojamos pagal gyvavimo ciklo sąnaudų metodą, aprašytą šio įstatymo 54 straipsnyje;

3) kainą.

2. Pirkimai, kuriuos atliekant ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, kiekvienais kalendoriniais metais negali sudaryti daugiau kaip 60 procentų bendros perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų vertės.

3. Pasiūlymus vertindama pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose gali iš anksto nustatyti fiksuotą kainą arba sąnaudas. Tokiu atveju tiekėjai konkuruoja ir ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik kokybės kriterijų pagrindu.

4. Laikoma, kad pasiūlymų vertinimo kriterijai yra susiję su pirkimo objektu, jeigu jie susiję su perkamais darbais, prekėmis ar paslaugomis bet koku atžvilgiu ir bet kuriame jų gyvavimo ciklo etape, įskaitant konkretaus gamybos, tiekimo, teikimo, atlikimo ar prekybos proceso arba kito gyvavimo ciklo etapo proceso veiksnus, net jeigu šie veiksniai neapima jų fizinių ypatybių.

5. Pasirinkti pasiūlymų vertinimo kriterijai neturi perkančiajai organizacijai suteikti neribotos pasirinkimo laisvės ir turi užtikrinti veiksmingą tiekėjų konkurenciją. Pasiūlymų vertinimo kriterijai turi būti suformuluoti taip, kad tiekėjų pasiūlymuose pateiktos informacijos atitiktų nustatytiems pasiūlymų vertinimo kriterijams būtų galima patikrinti. Kilus abejonių, perkančioji organizacija turi patikrinti tiekėjo pateiktos informacijos tikslumą ir įrodymus.

6. Perkančioji organizacija nurodo pirkimo dokumentuose ekonomiškai naudingiausiam pasiūlymui nustatyti pasirinkto kiekvieno kriterijaus lyginamąjį svorį, išskyrus atvejus, kai ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas tik pagal kainą. Kriterijų lyginamasis svoris išreiškiamas konkrečiu dydžiu arba nustatant intervalą, į kurį patenka kiekviena kriterijui priskiriama reikšmė. Tais atvejais, kai dėl pirkimo objekto ypatybių neįmanoma nustatyti kriterijų lyginamojo svorio, perkančioji organizacija turi nurodyti pirkimo dokumentuose taikomų kriterijų svarbos eiliškumą mažėjimo tvarka.

7. Jeigu perkančioji organizacija pasiūlymus vertina pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir jos pasirinktos vertinti pasiūlymo techninės charakteristikos nėra kiekybiškai vertinamos, ji privalo iš pradžių patikrinti ir įvertinti tik pasiūlymų techninius duomenis ir paskui, dalyviams pranešusi apie šio patikrinimo ir įvertinimo rezultatus, atsižvelgdama į pasiūlymo kainą, atlikti bendrą pasiūlymo vertinimą.

8. Perkančioji organizacija, norėdama priimti sprendimą dėl laimėjusio pasiūlymo, turi nedelsdama įvertinti pateiktus dalyvių pasiūlymus ir nustatyti pasiūlymų eilę (išskyrus atvejus, kai pasiūlymą pateikti kviečiamas tik vienas tiekėjas arba pasiūlymą pateikia tik vienas tiekėjas).

Pasiūlymų eilė nustatoma ekonominio naudingumo mažėjimo tvarka. Tais atvejais, kai kelių tiekėjų pasiūlymų ekonominis naudingumas yra vienodas, sudarant pasiūlymų eilę pirmesnis į šią eilę įrašomas tiekėjas, kurio pasiūlymas pateiktas anksčiausiai.

9. Vadovaudamasi šio įstatymo 44 straipsnio 3 dalimi, perkančioji organizacija gali prašyti dalyvių patikslinti, papildyti arba paaiškinti savo pasiūlymus, tačiau ji negali prašyti, siūlyti arba leisti pakeisti pasiūlymo, pateikto atviro ar riboto konkurso metu, ar galutinio pasiūlymo, pateikto konkurencinio dialogo, skelbiamų derybų, neskelbiamų derybų ar inovacijų partnerystės metu, esmės – pakeisti kainą arba padaryti kitų pakeitimų, dėl kurių pirkimo dokumentų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis pirkimo dokumentų reikalavimus. Perkančioji organizacija, pasiūlymų vertinimo metu radusi pasiūlyme nurodytos kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų, privalo paprašyti dalyvių per jos nurodytą terminą ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuotos kainos ar sąnaudų. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines klaidas, dalyvis gali taisyti kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis, tačiau neturi teisės atsisakyti kainos ar sąnaudų sudedamųjų dalių arba papildyti kainą ar sąnaudas naujomis dalimis.

10. Perkančioji organizacija gali nevertinti viso tiekėjo pasiūlymo, jeigu patikrinusi jo dalį nustato, kad pasiūlymas vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais turi būti atmetamas. Šios dalies nuostata netaikoma, jeigu perkančioji organizacija ketina pasinaudoti šio įstatymo 61 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta skelbiamų derybų sąlyga, kai leidžiama pakartotinai nebeskelbti skelbimo apie pirkimą.

54 straipsnis. Gyvavimo ciklo sąnaudos

1. Gyvavimo ciklo sąnaudos apima prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo laikotarpiu patiriamas visas šias išlaidas ar jų dalį:

- 1) perkančiųjų organizacijų ar kitų naudotojų patiriamas išlaidas:
  - a) su įsigijimu susijusias išlaidas, įskaitant kainą;
  - b) naudojimo išlaidas, pavyzdžiui, energijos ar kitų išteklių suvartojimo išlaidas;
  - c) eksploatavimo išlaidas;
  - d) gyvavimo ciklo pabaigos išlaidas, pavyzdžiui, atliekų surinkimo, perdirbimo išlaidas;

2) išlaidas, susijusias su prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo laikotarpiu sukeliama išoriniais aplinkos veiksniais, jeigu įmanoma nustatyti ir patikrinti tokių išlaidų piniginę vertę. Tokios išlaidos gali būti susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų ar kitų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimu, klimato kaitos mažinimu.

2. Kai perkančioji organizacija ketina vertinti sąnaudas pagal gyvavimo ciklo sąnaudų metodą, ji pirkimo dokumentuose nurodo, kokius duomenis savo pasiūlyme turi pateikti tiekėjas ir kokį metodą taikys perkančioji organizacija vertindama gyvavimo ciklo sąnaudas pagal tiekėjo pateiktus duomenis.

3. Perkančiosios organizacijos pasirinktas metodas, pagal kurį vertinamos su išoriniais aplinkos veiksniais susijusios sąnaudos, turi atitikti visas šias sąlygas:

1) jis turi būti pagrįstas objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais. Šis metodas negali tam tikriems tiekėjams sudaryti nepagrįstai palankesnių ar nepalankesnių sąlygų, ypač jeigu jis nebuvo sukurtas taikyti nuolat ir pakartotinai;

2) informaciją apie jį gali gauti visi suinteresuoti subjektai;

3) perkančiosios organizacijos prašomus duomenis turi gebėti pateikti pareigingas tiekėjas įprastomis pastangomis, įskaitant tiekėjus iš trečiųjų šalių, pasirašiusių Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų ar kitus Europos Sąjungą įpareigojančius tarptautinius susitarimus.

4. Vertinant gyvavimo ciklo sąnaudas, turi būti taikomi Europos Sąjungos teisės aktu patvirtinti privalomi bendrieji gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodai, įskaitant metodus, patvirtintus Direktyvą 2009/33/EB įgyvendinančiais nacionaliniais teisės aktais.

55 straipsnis. Neįprastai maža pasiūlyta kaina

1. Perkančioji organizacija reikalauja, kad dalyvis pagrįstų pasiūlyme nurodytą prekių, paslaugų, darbų ar jų sudedamųjų dalių kainą arba sąnaudas, jeigu jos atrodo neįprastai mažos. Pasiūlyme nurodyta prekių, paslaugų ar darbų kaina arba sąnaudos visais atvejais turi būti laikomi neįprastai mažais, jeigu jie yra 30 ir daugiau procentų mažesni už visų tiekėjų, kurių pasiūlymai neatmesti dėl kitų priežasčių, pasiūlytų kainų arba sąnaudų aritmetinį vidurkį.

2. Perkančioji organizacija, siekdama, kad neįprastai mažos kainos arba sąnaudos būtų pagrįstos, raštu kreipiasi į tokią kainą arba sąnaudas pasiūliusį dalyvį ir prašo pateikti, jos manymu, reikalingas pasiūlymo detales, įskaitant kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis ir skaičiavimus. Perkančioji organizacija, vertindama kainos ar sąnaudų pagrindimą, atsižvelgia į:

- 1) gamybos proceso, teikiamų paslaugų ar statybos metodo ekonomiškumą;
- 2) pasirinktus techninius sprendimus arba išskirtinai palankias sąlygas tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus;
- 3) dalyvio siūlomų prekių, paslaugų ar darbų originalumą;
- 4) šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir 86 straipsnio nuostatas;
- 5) dalyvio galimybę gauti valstybės pagalbą.

3. Perkančioji organizacija pasiūlymą, kuriame nurodyta neįprastai maža kaina ar sąnaudos, privalo atmesti bet kuriuo iš šių atvejų:

- 1) dalyvis nepateikia tinkamų pasiūlytos mažiausios kainos ar sąnaudų pagrįstumo įrodymų;
- 2) pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų.

4. Kai perkančioji organizacija nustato, kad neįprastai mažos kainos ar sąnaudos pasiūlytos dėl to, kad dalyvis yra gavęs valstybės pagalbą, šis pasiūlymas gali būti atmestas vien šiuo pagrindu, jeigu dalyvis negali per pakankamą perkančiosios organizacijos nustatytą laikotarpį įrodyti, kad valstybės pagalba buvo suteikta teisėtai. Atmetusi pasiūlymą šiuo pagrindu, perkančioji organizacija apie tai privalo pranešti Europos Komisijai. Valstybės pagalba laikoma bet kuri priemonė, atitinkanti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus.

56 straipsnis. Informavimas apie pirkimo procedūros rezultatus

1. Perkančioji organizacija suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams, išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu praneša apie priimtą sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą, dėl kurio bus sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, arba sprendimą leisti dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje, pateikia šio straipsnio 2 dalyje nurodytos atitinkamos informacijos, kuri dar nebuvo pateikta pirkimo procedūros metu, santrauką, nurodo nustatytą pasiūlymų eilę, laimėjusį pasiūlymą ir tikslų atidėjimo terminą. Perkančioji organizacija taip pat turi nurodyti priežastis, dėl kurių buvo priimtas sprendimas nesudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties, pradėti pirkimą ar dinaminę pirkimų sistemą iš naujo.

2. Perkančioji organizacija, gavusi suinteresuoto kandidato ar suinteresuoto dalyvio raštu pateiktą prašymą, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo jo gavimo dienos išsamiai pateikia šią informaciją:

- 1) kandidatui – jo paraiškos atmetimo priežastis;
- 2) dalyviui, kurio pasiūlymas nebuvo atmestas:
  - a) laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, dėl kurių šis pasiūlymas buvo pripažintas geriausiu, taip pat šį pasiūlymą pateikusio dalyvio ar preliminariosios sutarties šalių pavadinimus;
  - b) informaciją apie derybų ir dialogo su dalyviais eigą ir pažangą;
- 3) dalyviui, kurio pasiūlymas buvo atmestas, – pasiūlymo atmetimo priežastis, įskaitant, jeigu taikoma, informaciją, kad buvo pasinaudota šio įstatymo 53 straipsnio 10 dalimi, o šio įstatymo 36 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytais atvejais – taip pat priežastis, dėl kurių priimtas sprendimas dėl nelygiavertiškumo arba sprendimas, kad prekės, paslaugos ar darbai neatitinka nurodyto rezultatų apibūdinimo ar funkcinio reikalavimo.

3. Perkančioji organizacija šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais negali teikti informacijos, jeigu jos atskleidimas prieštarauja informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeidžia teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turi neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai.

4. Jeigu perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose prašo pateikti ir prekių pavyzdžių, ji, įvertinusi pasiūlymus, nustačiusi pasiūlymų eilę ir priėmusi sprendimą dėl laimėjusio pasiūlymo, iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo turi leisti visiems dalyviams susipažinti su pateiktais pavyzdžiais.

5. Susipažinti su visa su pirkimais susijusia informacija gali tik Komisijos nariai, Komisijos posėdžiuose dalyvaujantys stebėtojai ir perkančiosios organizacijos pakviesti ekspertai, Viešųjų pirkimų tarnybos atstovai, perkančiosios organizacijos vadovas, jo įgalioti asmenys, kiti asmenys ir institucijos, turinčios tokią teisę pagal jų veiklą reglamentuojančius Lietuvos Respublikos įstatymus, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys. Kiti asmenys gali susipažinti tik su ta su pirkimais susijusia informacija, kurią atskleisti leidžia šis įstatymas.

III SKYRIUS PIRKIMO BŪDAI

PIRMASIS SKIRSNIS ATVIRAS KONKURSAS

57 straipsnis. Atviro konkurso sąlygos ir vykdymas

1. Atvirą konkursą perkančioji organizacija gali vykdyti visais atvejais.
2. Atliekant pirkimą atviro konkurso būdu, pasiūlymą gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas. Dalyvių skaičius atvirame konkurse neribojamas.
3. Perkančioji organizacija atvirą konkursą vykdo šiais etapais:
  - 1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 30, 33 straipsniuose nustatyta tvarka kviesdama tiekėjus pateikti pasiūlymus;
  - 2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų dalyvių pašalinimo pagrindų, ar dalyviai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;
  - 3) nagrinėja, vertina ir palygina dalyvių pateiktus pasiūlymus, vadovaudamasi pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis.
4. Atlikdama pirkimą atviro konkurso būdu, perkančioji organizacija gali nesilaikyti šio straipsnio 3 dalyje nustatyto pirkimo procedūrų eiliškumo ir pirmiausia vertinti dalyvių pateiktus pasiūlymus, o įvertinusi pasiūlymus patikrinti, ar nėra ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių dalyvio pašalinimo pagrindų, ar šio dalyvio kvalifikacija atitinka nustatytus reikalavimus ir, jeigu taikytina, ar tiekėjas laikosi kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų. Perkančioji organizacija naudodamasi šia galimybe turi užtikrinti, kad dalyvio tikrinimas būtų atliekamas nešališkai ir skaidriai, o pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis būtų sudaroma tik su nustatytais reikalavimus atitinkančiu tiekėju.
5. Pirkimą atliekant atviro konkurso būdu, derybos tarp perkančiosios organizacijos ir tiekėjų yra draudžiamos.

58 straipsnis. Pasiūlymų pateikimo atviram konkursui terminai

1. Perkančioji organizacija pasiūlymų pateikimo terminą nustato vadovaudamasi šio įstatymo 39 straipsnio nuostatomis. Pasiūlymų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:
  - 1) 35 dienos nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinio pirkimo atveju;
  - 2) 12 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastinto pirkimo atveju.

2. Jeigu perkančioji organizacija paskelbė išankstinį informacinį skelbimą, kaip nustatyta šio įstatymo 29 straipsnio 4 dalyje, šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas terminas gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas terminas – iki 7 dienų.

3. Skubos atveju, kai neįmanoma pirkimo atlikti laikantis šio straipsnio 1 dalyje nustatytų terminų, perkančioji organizacija turi teisę atvirą konkursą įvykdyti taikydama pagreitiną procedūrą, prieš tai skelbime apie pirkimą nurodžiusi tokį pasirinkimą pagrindžiančias priežastis. Tokiu atveju pasiūlymų pateikimo terminas nustatomas ne trumpesnis kaip:

1) 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinio pirkimo atveju;

2) 7 dienos nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastinto pirkimo atveju.

4. Jeigu perkančioji organizacija paskelbdama apie pirkimą nurodo, kad pasiūlymai turi būti perduodami elektroninėmis priemonėmis laikantis šio įstatymo 22 straipsnio 1, 7 ir 11 dalyse nustatytų reikalavimų, šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas pasiūlymų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas 5 dienomis, šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas terminas – 3 dienomis.

5. Jeigu perkančioji organizacija negali pirkimo dokumentų ar jų dalies paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dėl šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ar 20 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių, ji pailgina pasiūlymų pateikimo terminą ne mažiau kaip 5 dienomis, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą skubos atvejį.

ANTRASIS SKIRSNIS RIBOTAS KONKURSAS

59 straipsnis. Riboto konkurso sąlygos ir vykdymas

1. Ribotą konkursą perkančioji organizacija gali vykdyti visais atvejais atsižvelgdama į konkretaus pirkimo ypatumus.

2. Atliekant pirkimą riboto konkurso būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, pasiūlymus teikia tik perkančiosios organizacijos pakviesti kandidatai. Perkančioji organizacija gali apriboti kandidatų, kuriuos ji kvies pateikti pasiūlymus, skaičių vadovaudamasi šio įstatymo 52 straipsnio nuostatomis.

3. Perkančioji organizacija ribotą konkursą vykdo šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 30, 33 straipsniuose nustatyta tvarka, kviesdama tiekėjus pateikti paraiškas;

2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nurodyta pirkimo dokumentuose;

4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pateikti pasiūlymus. Kvietime pateikiama šio įstatymo 3 priedo 1 punkte nurodyta informacija;

5) nagrinėja, vertina ir palygina pakviestų dalyvių pateiktus pasiūlymus, vadovaudamasi pirkimo dokumentuose nustatytomis sąlygomis.

4. Ne centrinės valdžios perkančioji organizacija ribotą konkursą gali atlikti šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje ir 33 straipsnyje nustatyta tvarka, kviesdama tiekėjus išreikšti susidomėjimą pirkimu;

2) išsiunčia kvietimus patvirtinti susidomėjimą vienu metu raštu visiems susidomėjimą išreiškusiems tiekėjams ir prašo jų pateikti paraiškas. Kvietime patvirtinti susidomėjimą pateikiama šio įstatymo 3 priedo 2 punkte nurodyta informacija;

3) toliau pirkimą atlieka šio straipsnio 3 dalies 2–5 punktuose nustatytais etapais.

5. Ribotame konkurse derybos tarp perkančiosios organizacijos ir tiekėjų yra draudžiamos.

60 straipsnis. Paraiškų ir pasiūlymų pateikimo ribotam konkursui terminai

1. Perkančioji organizacija paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminus nustato vadovaudamasi šio įstatymo 39 straipsnio nuostatomis.

2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

3. Pasiūlymų pateikimo terminas nuo kvietimų pateikti pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų – supaprastintų pirkimų atveju.

4. Jeigu perkančioji organizacija paskelbė išankstinį informacinį skelbimą, kaip nustatyta šio įstatymo 29 straipsnio 4 dalyje, šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas pasiūlymų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas iki 10 dienų, šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytas terminas – iki 5 dienų.

5. Jeigu perkančioji organizacija paskelbdama apie pirkimą nurodo, kad pasiūlymai turi būti perduodami elektroninėmis priemonėmis laikantis šio įstatymo 22 straipsnio 1, 7 ir 11 dalyse nustatytų reikalavimų, šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas pasiūlymų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas 5 dienomis, šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytas terminas – 3 dienomis.

6. Ne centrinės valdžios perkančioji organizacija su atrinktais kandidatais gali susiderinti kitą pasiūlymų pateikimo terminą, negu nustatytas šio straipsnio 3 dalyje tuo atveju, jeigu visi atrinkti kandidatai turės tiek pat laiko pasiūlymams parengti ir pateikti. Ne centrinės valdžios perkančioji organizacija užtikrina, kad derinant pasiūlymų pateikimo terminą nebūtų atskleisti atrinkti kandidatai. Jeigu ne centrinės valdžios perkančioji organizacija ir atrinkti kandidatai nesusiderina pasiūlymų pateikimo termino, šis terminas nuo kvietimų pateikti pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos negali būti trumpesnis kaip:

1) 10 dienų – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 7 dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

7. Skubos atveju, kai neįmanoma pirkimo atlikti laikantis šiame straipsnyje nustatytų terminų, perkančioji organizacija gali ribotą konkursą įvykdyti taikydama pagreitiną procedūrą, prieš tai skelbime apie pirkimą nurodžiusi tokį pasirinkimą pagrindžiančias priežastis. Tokiu atveju:

1) paraiškų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

a) 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

b) 7 dienos nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – supaprastintų pirkimų atveju;

2) pasiūlymų pateikimo terminas nuo kvietimų pateikti pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos negali būti trumpesnis kaip:

a) 10 dienų – tarptautinių pirkimų atveju;

b) 7 dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

8. Jeigu perkančioji organizacija negali pirkimo dokumentų ar jų dalies paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dėl šio įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje ar 20 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių, ji pailgina pasiūlymų pateikimo terminą ne mažiau kaip 5 dienomis, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje nurodytą skubos atvejį.

TREČIASIS SKIRSNIS SKELBIAMOS DERYBOS

61 straipsnis. Skelbiamų derybų sąlygos

1. Perkančioji organizacija tarptautinį pirkimą skelbiamų derybų būdu gali atlikti šiais atvejais:

1) kai perkamos prekės, paslaugos ar darbai atitinka bent vieną iš kriterijų:

a) perkančiosios organizacijos poreikiai negali būti patenkinti be specialaus lengvai prieinamų sprendinių pritaikymo;

b) prekės, paslaugos ar darbai apima inovatyvius ar projektinius sprendinius;

c) dėl specifinių aplinkybių, susijusių su prekių, paslaugų ar darbų pobūdžiu, sudėtingumu, teisine ar finansine prigimtimi arba tenkančia rizika, pirkimo sutartis negali būti sudaryta be išankstinių derybų;

d) perkančioji organizacija negali tiksliai apibrėžti perkamo objekto techninės specifikacijos pateikdama nuorodą į standartą, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentą, informacinių ir ryšių technologijų bendrąją techninę specifikaciją ar techninį pamatinį dokumentą, kurie apibrėžti šio įstatymo 2 straipsnio 10, 13, 30, 35 dalyse;

2) jeigu atviram ar ribotam konkursui visi pateikti pasiūlymai yra nepriimtini, o pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos. Perkančioji organizacija gali neskelbti skelbimo apie pirkimą, kai į derybas kviečiami visi vykusiame atvirame ar ribotame konkursui pasiūlymus pateikę tiekėjai, atitinkantys perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus dėl pašalinimo pagrindų, kvalifikacijos, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų ir formalius pirkimo procedūros reikalavimus.

2. Perkančioji organizacija visais atvejais gali pasirinkti skelbiamų derybų būdą, kai atliekamas supaprastintas pirkimas ar perkamos šio įstatymo 2 priede nurodytos socialinės ir kitos specialiosios paslaugos. Perkančioji organizacija gali neskelbti skelbimo apie pirkimą, kai skelbiamos derybos vyksta šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytais sąlygomis.

62 straipsnis. Skelbiamų derybų vykdymas

1. Atliekant pirkimą skelbiamų derybų būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, pirminius pasiūlymus teikia tik perkančiosios organizacijos pakviesti kandidatai. Perkančioji organizacija gali apriboti kandidatų, kuriuos ji kvies pateikti pirminius pasiūlymus, skaičių vadovaudamasi šio įstatymo 52 straipsnio nuostatomis.

2. Atlikdama pirkimą skelbiamų derybų būdu, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo pirkimo objektą, pasiūlymų vertinimo kriterijus ir minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti visi pasiūlymai. Pateikta informacija turi būti pakankamai tiksli, kad tiekėjai galėtų nustatyti pirkimo pobūdį ir apimtį ir nuspręsti, ar pateikti paraišką.

3. Perkančioji organizacija skelbiamas derybas vykdo šiais etapais, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 30, 33 straipsniuose nustatyta tvarka, kviesdama tiekėjus pateikti paraiškas;

2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nustatyta pirkimo dokumentuose;

4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pateikti pirminius pasiūlymus. Kvietime pateikiama šio įstatymo 3 priedo 1 punkte nurodyta informacija;

5) šio įstatymo 64 straipsnyje nustatyta tvarka derasi su dalyviais, kurių pirminiai ir vėlesni pasiūlymai atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus minimalius reikalavimus, prašo jų pateikti galutinius pasiūlymus;

6) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėtoją.

4. Ne centrinės valdžios perkančioji organizacija skelbiamas derybas gali vykdyti šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje ir 33 straipsnyje nustatyta tvarka, kviesdama tiekėjus išreikšti susidomėjimą pirkimu;

2) išsiunčia kvietimus patvirtinti susidomėjimą vienu metu raštu visiems susidomėjimą išreiškusiems tiekėjams ir prašo jų pateikti paraiškas. Kvietime patvirtinti susidomėjimą pateikiama šio įstatymo 3 priedo 2 punkte nurodyta informacija;

3) toliau pirkimą atlieka šio straipsnio 3 dalies 2–5 punktuose nustatytais etapais.

5. Vertinant pasiūlymus, kuriuose nurodytos galutinės tiekėjų siūlomos kainos ar sąnaudos, taip pat galutiniai duomenys, kurie vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, gali būti netaikomi šio įstatymo 53 straipsnio 7 dalyje nustatyti reikalavimai.

63 straipsnis. Paraiškų ir pirminių pasiūlymų pateikimo skelbiamoms deryboms terminai

1. Perkančioji organizacija paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminus nustato vadovaudamasi šio įstatymo 39 straipsnio nuostatomis.

2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

3. Pirminių pasiūlymų pateikimo terminas nuo kvietimų pateikti pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų – supaprastintų pirkimų atveju.

4. Nustatant paraiškų ir pirminių pasiūlymų pateikimo terminus, taikomos šio įstatymo 60 straipsnio 4–8 dalių nuostatos.

64 straipsnis. Derybų reikalavimai

1. Derybų metu perkančioji organizacija turi laikytis šių sąlygų:

1) tretiesiems asmenims neatskleisti jokios iš tiekėjo gautos informacijos be tiekėjo sutikimo, kuriame būtų nurodyta, kokią informaciją leidžiama atskleisti;

2) visiems tiekėjams taikyti vienodus reikalavimus, suteikti vienodas galimybes ir pateikti vienodą informaciją; teikdama informaciją perkančioji organizacija neturi diskriminuoti tiekėjų;

3) visus tiekėjus, kurių pasiūlymai nebuvo atmesti pagal šio straipsnio 4 dalį, raštu informuoti apie techninių specifikacijų ar kitų pirkimo dokumentų pakeitimus. Perkančiosios organizacijos nustatyti minimalūs reikalavimai negali būti keičiami. Atsižvelgdama į pirkimo dokumentų pakeitimus, perkančioji organizacija nustato pakankamą terminą tiekėjams pakeisti pateiktus pasiūlymus;

4) derybas vesti vadovaujantis šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Tuo atveju, kai surašomas derybų protokolai, jį pasirašo Komisijos pirmininkas ir dalyvio, su kuriuo derėtasi, įgaliotasis atstovas.

2. Perkančioji organizacija derasi, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytą atvejį, su kiekvienu iš tiekėjų dėl jų pateiktų pirminių ir vėlesnių pasiūlymų ir pirkimo sutarties sąlygų, siekdama geriausio rezultato pagal pirkimo dokumentuose keliamus reikalavimus. Atliekant pirkimą skelbiamų derybų būdu, negalima derėtis dėl pirkimo dokumentuose nustatytų minimalių reikalavimų, pasiūlymo vertinimo kriterijų ir tvarkos, galutinio derybų rezultato, užfiksuoto derybų protokoluose ar po derybų pateiktuose galutiniuose pasiūlymuose.

3. Perkančioji organizacija gali nesiderėti ir sudaryti pirkimo sutartį su pirminį pasiūlymą pateikusių tiekėju, jeigu apie tokią galimybę nurodė skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą.

4. Skelbiamos derybos gali vykti viena po kitos einančiomis pakopomis, kad būtų galima, vadovaujantis pirkimo dokumentuose nustatytais kriterijais, mažinti pasiūlymų, dėl kurių būtų deramasi, skaičių. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, ar perkančioji organizacija numato taikyti derybų pakopas. Jeigu taikomos derybų pakopos, dalyviams, kurie nekviečiami į kitą pakopą, per 3 darbo dienas nuo atitinkamo sprendimo priėmimo raštu pranešama, kokie pasiūlymai pasirinkti, nurodomos jų pasirinkimo priežastys. Paskutinėje pakopoje likęs dalyvių skaičius turi užtikrinti konkurenciją, jeigu yra pakankamai tinkamų pasiūlymų.

5. Perkančioji organizacija, ketindama baigti derybas, nustato terminą, iki kada dalyviai turi pateikti galutinius pasiūlymus, ir apie tai informuoja visus likusius dalyvius. Įvertinusi, ar galutiniai pasiūlymai atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus minimalius reikalavimus ir šio įstatymo

44 straipsnio 1 dalies nuostatas, perkančioji organizacija nustato laimėjusį pasiūlymą vadovaudamasi pirkimo dokumentuose nustatyta pasiūlymų vertinimo tvarka ir kriterijais.

KETVIRTASIS SKIRSNIS KONKURENCINIS DIALOGAS

65 straipsnis. Konkurencinio dialogo sąlygos

Perkančioji organizacija pirkimą konkurencinio dialogo būdu gali atlikti šio įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais.

66 straipsnis. Konkurencinio dialogo vykdymas

1. Atliekant pirkimą konkurencinio dialogo būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, dialoge gali dalyvauti tik perkančiosios organizacijos pakviesti tiekėjai. Perkančioji organizacija gali apriboti kandidatų, kuriuos ji kvies dalyvauti dialoge, skaičių vadovaudamasi šio įstatymo 52 straipsnio nuostatomis.

2. Perkančioji organizacija konkurencinį dialogą vykdo šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 30, 33 straipsniuose nustatyta tvarka ir kviečia tiekėjus pateikti paraiškas. Skelbime ir (arba) aprašomajame dokumente nurodomi perkančiosios organizacijos poreikiai ir reikalavimai, pasiūlymų vertinimo kriterijai ir orientacinis tvarkaraštis;

2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nurodyta pirkimo dokumentuose;

4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pradėti dialogą ir pateikti siūlomus sprendinius, kad būtų galima išsiaiškinti ir nustatyti priemones, geriausiai atitinkančias perkančiosios organizacijos poreikius. Kvietime pateikiama šio įstatymo 3 priedo 1 punkte nurodyta informacija;

5) šio įstatymo 68 straipsnyje nustatyta tvarka veda dialogą su dalyviais, prašo jų pateikti galutinius pasiūlymus;

6) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėtoją.

3. Atliekant pirkimą konkurencinio dialogo būdu, pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį.

4. Perkančioji organizacija konkurencinio dialogo dalyviams gali nustatyti prizus ir pinigines išmokas.

67 straipsnis. Paraiškų dalyvauti konkurenciniame dialoge pateikimo terminai

1. Perkančioji organizacija paraiškų dalyvauti konkurenciniame dialoge pateikimo terminus nustato vadovaudamasi šio įstatymo 39 straipsnio nuostatomis.

2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

68 straipsnis. Dialogo reikalavimai

1. Perkančioji organizacija, vedama dialogą, turi laikytis šių sąlygų:

1) visiems tiekėjams taikyti vienodus reikalavimus, suteikti vienodas galimybes ir pateikti vienodą informaciją;

2) tretiesiems asmenims neatskleisti jokios iš tiekėjo gautos informacijos be tiekėjo sutikimo, kuriame būtų nurodyta, kokią informaciją leidžiama atskleisti;

3) dialogą vesti vadovaujantis šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Tuo atveju, kai surašomas dialogo protokolas, jį pasirašo Komisijos pirmininkas ir dalyvio, su kuriuo konsultuotasi, įgaliotasis atstovas.

2. Konkurencinis dialogas gali būti vedamas viena po kitos einančiomis pakopomis, kad taikant skelbime apie pirkimą ar aprašomajame dokumente nustatytus kriterijus būtų sumažintas tuo konkurencinio dialogo etapu svarstytinų sprendinių skaičius. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, ar perkančioji organizacija numato taikyti dialogo pakopas. Jeigu taikomos dialogo pakopos, dalyviams, kurie nekviečiami į kitą pakopą, per 3 darbo dienas nuo atitinkamo sprendimo priėmimo raštu pranešama, kokie sprendiniai pasirinkti, nurodomos jų pasirinkimo priežastys. Paskutinėje pakopoje likęs dalyvių skaičius turi užtikrinti konkurenciją, jeigu yra pakankamai tinkamų sprendinių.

3. Perkančioji organizacija tęsia dialogą tol, kol ji gali nustatyti jos poreikius atitinkantį vieną ar kelis sprendinius.

4. Baigusi dialogą, perkančioji organizacija apie tai praneša likusiems dalyviams ir prašo kiekvieno jų pateikti galutinius pasiūlymus. Šiame kvietime nurodoma galutinio pasiūlymo pateikimo termino pabaiga, adresas ir kalba (kalbos), kuria (kuriomis) jie turi būti parengti. Galutiniai pasiūlymai rengiami pagal vykstant dialogui pateiktus ir patikslintus sprendinius. Šie pasiūlymai turi apimti visus būtinus ir pirkimui atlikti reikalingus elementus.

5. Perkančioji organizacija dalyvių gali prašyti galutinius pasiūlymus paaiškinti, patikslinti ir išsamiai apibūdinti, tačiau toks paaiškinimas, patikslinimas, išsamus apibūdinimas arba papildoma informacija negali pakeisti pasiūlymo esmės arba dalyvavimo dialoge reikalavimų, iškreipti ar apriboti konkurencijos ir diskriminuoti tiekėjų.

6. Gautus galutinius pasiūlymus perkančioji organizacija įvertina, remdamasi skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente nurodytais kriterijais. Perkančioji organizacija su dalyviu, kurio pasiūlymas atitinka geriausią kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, gali derėtis dėl finansinių įsipareigojimų ar kitų pasiūlyme nurodytų sąlygų patvirtinimo, galutinių pirkimo sutarties sąlygų nustatymo, tačiau tik tuo atveju, jeigu nebus keičiami pagrindiniai pasiūlymo ar kvietimo dalyvauti konkurenciniame dialoge elementai, įskaitant skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente nurodytus poreikius ir reikalavimus, tai nesukels pavojaus dėl konkurencijos iškreipimo ar diskriminacijos atsiradimo.

PENKTASIS SKIRSNIS NESKELBIAMOS DERYBOS

69 straipsnis. Neskelbiamų derybų sąlygos

1. Prekės, paslaugos ar darbai neskelbiamų derybų būdu gali būti perkami, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

1) jeigu atviram ar ribotam konkursui nepateikta paraiškų ar pasiūlymų arba visos pateiktos paraiškos ar pasiūlymai yra netinkami, o pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos ir jeigu Europos Komisijos prašymu jai pateikiama šiuo pagrindu atliekamo ar atlikto pirkimo procedūros ataskaita. Jeigu perkančioji organizacija ketina taikyti šį neskelbiamų derybų būdą, ji turi visiems atviro ar riboto konkurso kandidatams ir dalyviams pranešti, kad jie pateikė netinkamas viešojo pirkimo paraiškas ar netinkamus viešojo pirkimo pasiūlymus;

2) jeigu prekes patiekti, paslaugas pateikti ar darbus atlikti gali tik konkretus tiekėjas dėl vienos iš šių priežasčių:

- a) pirkimo tikslas yra sukurti arba įsigyti unikalų meno kūrinių ar meninių atlikimą;
- b) konkurencijos nėra dėl techninių priežasčių;
- c) dėl išimtinių teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, apsaugos;

3) jeigu neišvengiamai būtina pirkimą atlikti ypač skubiai dėl įvykio, kurio perkančioji organizacija negalėjo numatyti, kai tokio pirkimo neįmanoma atlikti atviro, riboto konkurso ar skelbiamų derybų būdais šiame įstatyme nustatytais terminais. Aplinkybės, kuriomis grindžiama ypatinga skuba, jokių būdu negali priklausyti nuo perkančiosios organizacijos.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkto b ir c papunkčiai gali būti taikomi tik tuo atveju, kai nėra pagrįstos alternatyvos ar pakaitalo ir konkurencijos nebuvimas nėra sukurtas perkančiosios organizacijos dirbtinai sugriežtinus pirkimo reikalavimus.

3. Neskelbiamų derybų būdu prekės taip pat gali būti perkamos, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

1) jeigu perkamos prekės gaminamos tik mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtros tikslais ir jeigu tokiu pirkimu nesiekama įsigyjamų prekių masine gamyba sustiprinti komercinio pajėgumo arba padengti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros išlaidų;

2) jeigu perkančioji organizacija pagal ankstesnę pirkimo sutartį iš kokio nors tiekėjo pirkė prekių ir nustatė, kad iš jo verta pirkti papildomai, siekiant iš dalies pakeisti turimas prekes ar įrenginius arba padidinti turimų prekių ar įrenginių kiekį, kai, pakeitus tiekėją, perkančiajai organizacijai reikėtų įsigyti medžiagų, turinčių kitokias technines charakteristikas, ir dėl to atsirastų nesuderinamumas arba per didelių techninių eksploatavimo ir priežiūros sunkumų. Tokių sutarčių, kaip ir pasikartojančių sutarčių, trukmė paprastai negali būti ilgesnė kaip 3 metai, skaičiuojant nuo pradinės pirkimo sutarties sudarymo momento;

3) jeigu prekės kotiruojamos ir perkamos prekių biržoje;

4) kai ypač palankiomis sąlygomis perkama iš tiekėjo, kuris yra likviduojamas, restruktūrizuojamas, bankrutuojantis, bankrutavęs ar su kreditoriais sudaręs taikos sutartį, arba tiekėjo atžvilgiu taikomos panašios procedūros pagal šalies, kurioje jis registruotas, teisės aktus.

4. Neskelbiamų derybų būdu paslaugos taip pat gali būti perkamos po projekto konkurso, vykdyto laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, jeigu pirkimo sutartis sudaroma pagal projekto konkurse nustatytas taisykles ir perkama iš projekto konkurso laimėtojo arba vieno iš jų. Pastaruoju atveju į derybas kviečiami visi laimėtojai.

5. Neskelbiamų derybų būdu paslaugos ir darbai taip pat gali būti perkami, kai iš to paties tiekėjo perkamos naujos paslaugos ar darbai, panašūs į tuos, kurie buvo pirkti pagal pirminę pirkimo sutartį, kai yra visos šios sąlygos kartu:

1) visi nauji pirkimai yra skirti tam pačiam projektui, dėl kurio buvo sudaryta pirminė pirkimo sutartis, vykdyti, o pagrindiniame projekte buvo numatyta galimų papildomų paslaugų ar darbų pirkimo apimtis ir sąlygos, kurioms esant bus perkama papildomai;

2) pirminė pirkimo sutartis buvo sudaryta paskelbus apie pirkimą šiame įstatyme nustatyta tvarka, skelbime nurodžius apie galimybę pirkti papildomai ir atsižvelgus į papildomų pirkimų vertę;

3) nauji pirkimai atliekami nuo pirminės pirkimo sutarties sudarymo momento praėjus ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui.

6. Supaprastintų pirkimų atvejais neskelbiamų derybų būdu taip pat gali būti perkamos:

1) prekės ir paslaugos naudojant reprezentacinėms išlaidoms skirtas lėšas;

2) muziejų eksponatai, archyvų ir bibliotekų dokumentai, prenumeruojami laikraščiai ir žurnalai;

3) prekės iš valstybės rezervo;

4) licencijos naudotis bibliotekiniais dokumentais ar duomenų (informacinėmis) bazėmis;

5) teisėjų, prokurorų, profesinės karo tarnybos karių, perkančiosios organizacijos valstybės tarnautojų ir (arba) pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų mokymo paslaugos;

6) ekspertų komisijų, komitetų, tarybų narių, taip pat jų pasitelkiamų ekspertų, valstybės institucijų kontrolės veiklai reikalingų ekspertų teikiamos nematerialaus pobūdžio (intelektinės) paslaugos;

7) mokslo ir studijų institucijų veiklos, mokslo, meninės veiklos, studijų, taip pat mokslo ir studijų institucijų paraiškų leidimui vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą gauti ekspertinio vertinimo paslaugos;

8) prekės, jeigu jos gaminamos tik mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtros tikslais ir yra ženklinamos kaip išimtinai mokslo tikslams skirtos prekės;

9) valstybės išdo funkcijoms atlikti reikalingos finansinės, kredito reitingo nustatymo ir finansinės informacijos teikimo paslaugos.

70 straipsnis. Neskelbiamų derybų vykdymas

1. Tarptautinis pirkimas neskelbiamų derybų būdu gali būti pradedamas tik gavus Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą dėl tokio pirkimo būdo pasirinkimo. Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas nereikalingas, jeigu perkančioji organizacija numato paskelbti savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimą ir informaciją apie tai nurodo pirkimo dokumentuose arba jeigu pirkimas atliekamas pagal šio įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1, 3 punktą ar 4 dalį.

2. Perkančioji organizacija neskelbiamas derybas vykdo šiais etapais:

1) pasirinktus tiekėjus raštu kviečia pateikti pasiūlymus;

2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų tiekėjų pašalinimo pagrindų, ar tiekėjai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) šio įstatymo 64 straipsnyje nustatyta tvarka derasi su dalyviais ir prašo jų pateikti galutinius pasiūlymus. Perkančioji organizacija neprivalo prašyti pateikti galutinio pasiūlymo tuo atveju, kai neskelbiamose derybose dalyvauja vienas tiekėjas;

4) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėtoją.³ Supaprastinto pirkimo ir šio įstatymo 2 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų tarptautinio pirkimo atvejais perkančioji organizacija, vykdydama neskelbiamas derybas šio įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punkte, 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, 5 ir 6 dalyje nustatytomis sąlygomis, gali pirkimo sutartį sudaryti nesilaikydama šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems etapams taikomų ir kitų pirkimo procedūroms keliamų reikalavimų.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS INOVACIJŲ PARTNERYSTĖ

71 straipsnis. Inovacijų partnerystės sąlygos ir vykdymas

1. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, siekiama sukurti inovatyvųjį produktą, paslaugą ar darbus, taip pat vėliau atlikti sukurto inovatyviojo produkto pirkimą, jeigu jis atitinka įvykdymo (rezultatyvumo) lygį ir maksimalias sąnaudas, dėl kurių susitarė perkančioji organizacija ir dalyviai.

2. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, o inovacijų partnerystės procedūroje gali dalyvauti tik perkančiosios organizacijos pakviesti kandidatai. Perkančioji organizacija gali apriboti kandidatų, kuriuos ji kvies dalyvauti inovacijų partnerystės procedūroje, skaičių vadovaudamasi šio įstatymo 52 straipsnio nuostatomis.

3. Atlikdama pirkimą inovacijų partnerystės būdu, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo:

1) inovatyviojo produkto poreikį, kurio negalima patenkinti rinkoje esančiais produktais, paslaugomis ir darbais;

2) norimos įsigyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos paslaugos inovatyviajam produktui sukurti aprašymą;

3) minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti pasiūlymai;

4) numatomus inovacijų partnerystės etapus ir jų trukmę.

4. Pirkimo dokumentuose pateikiama informacija turi būti pakankamai tiksli, kad tiekėjai galėtų įvertinti reikiamo sprendimo pobūdį ir apimtį ir nuspręsti, ar jiems tikslinga dalyvauti pirkime.

5. Perkančioji organizacija inovacijų partnerystę vykdo šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 30, 33 straipsniuose nustatyta tvarka, kviesdama tiekėjus pateikti paraiškas;

2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus, ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nurodyta pirkimo dokumentuose;

4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pateikti pirminius pasiūlymus, kurie gali apimti šiuos mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų etapų aprašymus: inovatyviojo produkto koncepcijos ar

prototipo, sukurto inovatyviojo produkto, kuris gali būti komercinamas, bandomosios partijos. Kvietime pateikiama šio įstatymo 3 priedo 1 punkte nurodyta informacija;

5) derasi su dalyviais, kurių pirminiai ir vėlesni pasiūlymai atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus minimalius reikalavimus, šio įstatymo 73 straipsnyje nustatyta tvarka;

6) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėjusį pasiūlymą ar kelis laimėjusius pasiūlymus, vadovaudamasi pirkimo dokumentuose nustatyta pasiūlymų vertinimo tvarka ir kriterijais;

7) su vienu ar keliais laimėjusiais tiekėjais (partneriais) sudaro inovacijų partnerystės sutartis. Šiose pirkimo sutartyse, atsižvelgiant į mokslinių tyrimų ir inovacijų proceso etapus, nurodomi vienas po kito einantys sutarties vykdymo etapai: inovatyviojo produkto koncepcijos sukūrimas ir patvirtinimas, inovatyviojo produkto prototipo sukūrimas, inovatyviojo produkto bandomosios partijos sukūrimas, sukurto inovatyviojo produkto pirkimas. Po kiekvieno iš nurodytų etapų, išskyrus etapą po inovatyviojo produkto bandomosios partijos sukūrimo, gali būti vedamos derybos. Pagal sutartyse nurodytus kiekvieno iš etapų vertinimo kriterijus perkančioji organizacija priima sprendimą dėl partnerių skaičiaus vykdyti kitą inovacijų partnerystės sutarties etapą;

8) kai inovacijų partnerystės sutartis sudaryta su keliais partneriais, sukūrus inovatyviojo produkto bandomąją partiją pagal sutartyje nustatytą tvarką priimamas sprendimas, iš kurio partnerio bus perkamas sukurtas inovatyvusis produktas.

6. Nustatant inovacijų partnerystės pirkimo sąlygas, kandidatams turi būti keliamas kvalifikacinis reikalavimas dėl patirties atliekant mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą ir kuriant bei įgyvendinant inovacijų sprendimus. Pirkimo dokumentuose nurodomos intelektinės nuosavybės teisės taikomos sąlygos.

7. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį.

8. Inovacijų partnerystės sutartį vykdant vienas po kito einančiais etapais, turi būti nustatomi kiekvieno etapo vertinimo kriterijai ir galimas maksimalus partnerių veiklos po kiekvieno inovacijų partnerystės sutarties vykdymo etapo apmokėjimas. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose gali nurodyti, kad, atlikus tarpinius vertinimus, ji gali nutraukti inovacijų partnerystės sutartį po kiekvieno etapo, o jeigu inovacijų partnerystės sutartis sudaromos su keliais partneriais – sumažinti partnerių skaičių ir atitinkamai nutraukti atskiras sutartis.

9. Sudarydama inovacijų partnerystės sutartį su keliais partneriais, perkančioji organizacija kitiems partneriams negali atskleisti jokios iš bet kurio partnerio gautos informacijos ar pasiūlytų sprendimų be šio sutikimo dėl konkrečios informacijos atskleidimo.

10. Perkančioji organizacija turi užtikrinti, kad inovacijų partnerystės struktūra ir įvairių jos etapų trukmė ir vertė atitiktų siūlomo sprendimo inovacijų laipsnį ir mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos, reikalingos inovatyviam sprendimui, kurio dar nėra rinkoje, kurti, seką. Numatoma inovatyviojo produkto vertė turėtų būti proporcinga investicijoms, reikalingoms tokiam produktui sukurti.

72 straipsnis. Paraiškų ir pasiūlymų pateikimo inovacijų partnerystei terminai

1. Perkančioji organizacija paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminus nustato vadovaudamasi šio įstatymo 39 straipsnio nuostatomis.

2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

73 straipsnis. Derybų reikalavimai atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu

1. Derybų metu perkančioji organizacija turi laikytis šių sąlygų:

1) tretiesiems asmenims neatskleisti jokios iš tiekėjo gautos informacijos be tiekėjo sutikimo, kuriame būtų nurodyta, kokią informaciją leidžiama atskleisti;

2) visiems tiekėjams taikyti vienodus reikalavimus, suteikti vienodas galimybes ir pateikti vienodą informaciją; teikdama informaciją perkančioji organizacija neturi diskriminuoti tiekėjų;

3) visus dalyvius, kurių pasiūlymai nebuvo atmesti pagal šio straipsnio 3 dalį, raštu informuoti apie techninių specifikacijų ar kitų pirkimo dokumentų pakeitimus. Perkančiosios organizacijos nustatyti minimalūs reikalavimai negali būti keičiami. Atsižvelgdama į pirkimo dokumentų pakeitimus, perkančioji organizacija nustato tiekėjams pakankamą pateiktų pasiūlymų pakeitimo terminą;

4) derybas vesti vadovaujantis šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Tuo atveju, kai surašomas derybų protokolas, jį pasirašo Komisijos pirmininkas ir dalyvio, su kuriuo derėtasi, įgaliotasis atstovas.

2. Perkančioji organizacija derasi su kiekvienu tiekėju dėl jų pateiktų pirminių ir vėlesnių pasiūlymų, siekdama geriausio rezultato pagal pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, negalima derėtis dėl pirkimo dokumentuose nustatytų minimalių reikalavimų, pasiūlymo vertinimo kriterijų ir tvarkos, galutinio derybų rezultato, užfiksuoto derybų protokoluose ar po derybų pateiktuose galutiniuose pasiūlymuose.

3. Perkančioji organizacija gali nustatyti derybų pakopas, kad būtų galima, vadovaujantis pirkimo dokumentuose nustatytais kriterijais, mažinti pasiūlymų, dėl kurių būtų deramasi, skaičių. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, ar perkančioji organizacija numato taikyti derybų pakopas.

IV SKYRIUS PIRKIMO PRIEMONĖS, BENDRAI ATLIEKAMI PIRKIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS PROJEKTO KONKURSAS

74 straipsnis. Projekto konkurso vykdymas

1. Šis skirsnis taikomas projekto konkursui, kai:

1) jis organizuojamas kaip dalis procedūros, kuria siekiama sudaryti paslaugų pirkimo sutartį, ir (arba)

2) dalyviams skiriami prizai ar atlygis.

2. Projekto konkursas skelbiamas ir apie projekto konkurso rezultatus pranešama vadovaujantis šio įstatymo 30, 32 ir 33 straipsnių nuostatomis. Jeigu perkančioji organizacija paslaugų pirkimą ketina tęsti neskelbiamų derybų būdu, tai turi būti nurodyta skelbime apie projekto konkursą.

3. Projekto konkurse turi teisę dalyvauti fiziniai, juridiniai asmenys, kitos organizacijos, jų padaliniai ar tokių asmenų grupė. Dalyvavimo projekto konkurse negalima riboti teritoriniu pagrindu ar kitaip diskriminuoti tiekėjų.

4. Perkančioji organizacija gali atlikti kandidatų, kuriuos pakvies pateikti planus ar projektus, kvalifikacinę atranką. Šiuo atveju perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose turi nustatyti aiškius, nediskriminacinius ir realią konkurenciją užtikrinančius kvalifikacinės atrankos kriterijus.

5. Projekto konkursas organizuojamas vadovaujantis šio skirsnio, šio įstatymo I skyriaus, išskyrus 19 straipsnį, 30, 32, 33 straipsnių nuostatomis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis projekto konkurso organizavimo taisyklėmis.

75 straipsnis. Projekto konkurso vertinimo komisija

1. Kandidatų pateiktus planus ar projektus vertina perkančiosios organizacijos arba įgaliotosios organizacijos sudaryta vertinimo komisija. Šiai komisijai vertinimo komisiją sudaranti organizacija privalo suteikti visus įgaliojimus, reikalingus planams ar projektams vertinti ir laimėtojams nustatyti.

2. Vertinimo komisija sudaroma ją sudarančios perkančiosios organizacijos vadovo įsakymu (potvarkiu) iš ne mažiau kaip 3 fizinių asmenų – komisijos pirmininko ir bent 2 komisijos narių. Vertinimo komisijos posėdžiai ir priimami sprendimai yra teisėti, kai posėdyje dalyvauja daugiau

kaip pusė visų komisijos narių, o jeigu komisija sudaryta iš 3 asmenų – kai posėdyje dalyvauja visi komisijos nariai.

3. Vertinimo komisijos pirmininku skiriamas ją sudariusios perkančiosios organizacijos vadovas arba jo įgaliotas šios perkančiosios organizacijos ar bendru pavaldumu susijusios kitos perkančiosios organizacijos darbuotojas. Vertinimo komisiją turi sudaryti su projekto dalyviais nesusiję fiziniai asmenys. Vertinimo komisijos nariais gali būti ne tik vertinimo komisiją sudarančios organizacijos darbuotojai. Vertinimo komisijos pirmininku ir nariais skiriami tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, pasirašę nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą. Jeigu projekto konkurso dalyviams keliami profesiniai reikalavimai, ne mažiau kaip trečdalis vertinimo komisijos narių turi būti bent tokios pačios arba lygiavertės kvalifikacijos. Vertinimo komisijos posėdžiai protokoluojami.

4. Vertinimo komisija sprendimus priima savarankiškai, paprasta balsų dauguma, balsuojant atviru vardinio balsavimo. Balsuoti galima tik už arba prieš priimamą sprendimą. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai lemia komisijos pirmininko balsas.

5. Pateikti planai ar projektai vertinami anonimiškai (vertinimo komisijos nariai gali sužinoti, kas pateikė pasiūlymus, tik komisijai priėjus prie bendros nuomonės ar priėmus sprendimą dėl geriausio plano ar projekto) ir pagal pirkimo dokumentuose nustatytus kriterijus, kurie nebūtinai turi remtis kaina, sąnaudomis arba kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu. Vertinimo komisija narių pasirašytame protokole nurodo projektų eiliškumą, remdamasi kiekvieno projekto pranašumais, ir kartu pateikia savo pastabų, dėl kurių reikia papildomo paaiškinimo.

6. Po to, kai vertinimo komisija prieina prie bendros nuomonės ar priima sprendimą, prireikus kandidatai gali būti kviečiami atsakyti į klausimus, kuriuos vertinimo komisija yra pateikusi protokole. Vertinimo komisijos narių ir kandidatų pokalbiai protokoluojami.

ANTRASIS SKIRSNIS

ELEKTRONINIŲ IR BENDRAI ATLIEKAMŲ PIRKIMŲ ATLIKIMO PRIEMONĖS, PIRKIMAI PAGAL ĮGALIOJIMĄ

76 straipsnis. Preliminarioji sutartis

1. Perkančiosios organizacijos turi teisę sudaryti preliminarąsias sutartis tuo atveju, kai jas sudarant yra taikomos šiame įstatyme nustatytos procedūros.

2. Sudarant pirkimo sutartis preliminariosios sutarties pagrindu taikomos šioje dalyje ir šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatytos procedūros. Šios sutartys gali būti sudaromos tik tarp skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjamą aiškiai nurodytų perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų, su kuriais sudaryta preliminarioji sutartis.

3. Kai pirkimo sutartys sudaromos preliminariosios sutarties pagrindu, šalys negali daryti esminių preliminariosios sutarties sąlygų pakeitimų.

4. Jeigu preliminarioji sutartis yra sudaryta su vienu tiekėju, šios sutarties pagrindu sudarydama pirkimo sutartį perkančioji organizacija gali raštu kreiptis į tiekėją, su kuriuo sudaryta preliminarioji sutartis, ir, kai reikia, prašyti papildyti pasiūlymą bei nurodyti, kad pasiūlymo papildymas turi neprieštarauti preliminariosios sutarties sąlygoms.

5. Kai preliminarioji sutartis sudaroma su keliais tiekėjais, ji vykdoma vienu iš šių būdų:

1) neatnaujinant tiekėjų varžymosi remiantis preliminariojoje sutartyje nustatytomis sąlygomis. Tokiu atveju pirkimo dokumentuose iš anksto turi būti nurodyta tvarka, pagal kurią bus nustatoma, kuris preliminarįją sutartį sudaręs tiekėjas tieks prekes, teiks paslaugas ar vykdys darbus ir kokiomis sąlygomis jis tai atliks;

2) atnaujinant tiekėjų varžymąsi, kai preliminariojoje sutartyje nustatytos ne visos prekių tiekimo, paslaugų teikimo ar darbų vykdymo sąlygos. Atnaujintame varžymesi dalyvauja preliminarįją sutartį sudarę tiekėjai;

3) iš dalies atnaujinant tiekėjų varžymąsi, kai derinamos šios dalies 1 ir 2 punktuose aprašytos procedūros. Jeigu pirkimo objektas buvo išskaidytas į dalis, kurioms sudaromos atskiros preliminariosios sutartys, perkančioji organizacija iš dalies atnaujintą tiekėjų varžymąsi gali taikyti

tik tam tikrose pasirinktose preliminariosiose sutartyse. Taikant iš dalies atnaujintą tiekėjų varžymąsi, pirkimo dokumentuose iš anksto turi būti numatyta:

- a) iš dalies atnaujinto tiekėjų varžymosi galimybė;
- b) objektyvūs kriterijai, taikomi nustatant, kurie darbai, prekės ar paslaugos bus perkami atnaujinant tiekėjų varžymąsi, o kurie – neatnaujinant tiekėjų varžymosi tiesiogiai pritaikius preliminariojoje sutartyje nustatytas darbų vykdymo, prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sąlygas;
- c) dėl kurių sąlygų vyks atnaujintas tiekėjų varžymasis.

6. Vykdydama šio straipsnio 5 dalies 2 arba 3 punkte nurodytą atnaujintą tiekėjų varžymąsi, perkančioji organizacija turi vadovautis tokiomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo taikomos sudarant preliminarįją sutartį, arba prireikus tiksliau suformuluotomis sąlygomis ar kitomis pirkimo dokumentuose nurodytomis sąlygomis. Atnaujintą tiekėjų varžymąsi perkančioji organizacija vykdo pagal šią procedūrą:

- 1) raštu kreipiasi į tiekėjus ir prašo iki nustatyto pasiūlymų pateikimo termino pabaigos raštu pateikti pasiūlymus dėl konkrečios pirkimo sutarties sudarymo;
- 2) nustato kiekvieno pirkimo atveju pakankamą pasiūlymų pateikimo terminą, atsižvelgdama į pirkimo objekto sudėtingumą, taip pat į kitus svarbius dalykus ir į laiką, kurio reikia pasiūlymams pateikti;
- 3) užtikrina, kad pasiūlymai išliktų konfidencialūs iki jų pateikimo termino pabaigos;
- 4) išrenka laimėjusį pasiūlymą pateikusių tiekėjų, vadovaudamasi pirkimo dokumentuose ir preliminariojoje sutartyje nustatytais pasiūlymų vertinimo kriterijais, ir su šį pasiūlymą pateikusių tiekėjų sudaro pirkimo sutartį.

7. Vykdydama šio straipsnio 5 dalies 2 arba 3 punkte nurodytą atnaujintą tiekėjų varžymąsi, perkančioji organizacija gali pasinaudoti elektroniniu katalogu, kaip nustatyta šio įstatymo 79 straipsnio 4 ir 5 dalyse.

77 straipsnis. Dinaminė pirkimo sistema

1. Perkančioji organizacija įprastiems pirkimams, kurių charakteristikos yra rinkoje visuotinai žinomos ir atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus, gali taikyti dinaminę pirkimo sistemą.

2. Taikydama šią sistemą ir jos pagrindu sudarydama pirkimo sutartį, perkančioji organizacija naudoja tik elektroninėmis priemonėmis.

3. Dinaminė pirkimo sistema gali būti suskirstyta į prekių, paslaugų ar darbų kategorijas, kurios objektyviai nustatomos atsižvelgiant į pirkimams, atliekamiems pagal tas kategorijas, būdingas charakteristikas. Tokios charakteristikos gali apimti maksimalią leidžiamą pirkimo sutarčių apimtį ar konkrečią geografinę teritoriją, kurioje bus vykdomos pirkimo sutartys.

4. Atlikdama pirkimus pagal dinaminę pirkimo sistemą, perkančioji organizacija laikosi riboto konkurso taisyklių. Dinaminėje pirkimo sistemoje leidžiama dalyvauti visiems kandidatams, kurie atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, o kandidatų skaičius pagal šio įstatymo 52 straipsnio nuostatas nėra ribojamas. Jeigu dinaminė pirkimo sistema suskirstyta į kategorijas, perkančioji organizacija nurodo kiekvienai kategorijai taikomus kvalifikacinius reikalavimus.

5. Taikant dinaminę pirkimo sistemą, turi būti laikomasi šių terminų:

1) tarptautinio pirkimo paraiškų pateikimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos, o supaprastinto pirkimo atveju – ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos. Išsiuntus pirmąjį kvietimą dalyvauti konkrečiame pirkime pagal dinaminę pirkimo sistemą, paraiškų pateikimo terminai nebetaikomi;

2) gautas kandidatų paraiškas perkančioji organizacija turi patikrinti per ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą. Šis terminas gali būti pailgintas iki 15 darbo dienų, kai tikrinamos pirmosios paraiškos, gautos po skelbimo apie pirkimą, kvietimo patvirtinti susidomėjimą arba kai prireikia papildomos dokumentacijos ar kitokio papildomo patikrinimo dėl kandidatų atitikties

kvalifikaciniams reikalavimams. Perkančioji organizacija negali išsiųsti pirmojo kvietimo teikti pasiūlymus dėl konkretaus pirkimo dinaminės pirkimo sistemos pagrindu, kol nesibaigė šis tiekėjų paraiškų tikrinimo terminas;

3) pasiūlymų pateikimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 10 dienų, supaprastinto pirkimo atveju – ne trumpesnis kaip 7 dienos, nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos. Jeigu pirkimą atlieka ne centrinės valdžios perkančioji organizacija, gali būti taikomos šio įstatymo 60 straipsnio 6 dalies nuostatos. Šio įstatymo 60 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatos netaikomos.

6. Norėdama sukurti dinaminę pirkimo sistemą, perkančioji organizacija:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje arba 30 ir 33 straipsniuose nustatyta tvarka ir skelbime nurodo, kad bus taikoma dinaminė pirkimo sistema;

2) be kitų dalykų, pirkimo dokumentuose nurodo pirkimo objekto pobūdį ir numatomą apimtį, taip pat būtiną informaciją apie dinaminę pirkimo sistemą, įskaitant jos veikimą, naudojamą elektroninę įrangą, techninio prisijungimo priemones ir jų specifikacijas. Pirkimo dokumentuose taip pat nurodomas kandidatų paraiškų tikrinimo terminas, įskaitant jo pratęsimo galimybę;

3) jeigu taikytina, skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodo dinaminės pirkimo sistemos prekių, paslaugų ar darbų kategorijas ir šių kategorijų pirkimams būdingas charakteristikas;

4) skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodo interneto adresą, kuriuo iki dinaminės sistemos pabaigos elektroninėmis priemonėmis nevaržomai, tiesiogiai ir be apribojimų galima susipažinti su pirkimo dokumentais.

7. Perkančioji organizacija, dinaminės pirkimo sistemos pagrindu sudarydama konkrečias pirkimo sutartis, gali pasinaudoti elektroniniu katalogu, kaip nustatyta šio įstatymo 79 straipsnio 6 dalyje.

8. Perkančioji organizacija suteikia galimybę visiems tiekėjams pateikti paraiškas per visą dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laiką ir dalyvauti šioje sistemoje šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytomis sąlygomis. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo sprendimo priėmimo dienos praneša tiekėjui apie leidimą dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje arba apie jo paraiškos atmetimą.

9. Perkančioji organizacija sukurtos dinaminės pirkimo sistemos pagrindu atlikdama kiekvieną konkretų pirkimą dėl pirkimo sutarties sudarymo, vienu metu raštu išsiunčia kvietimus visiems kandidatams, kuriems leista dalyvauti sistemoje, pateikti pasiūlymą. Kai dinaminė pirkimo sistema suskirstyta į kategorijas, perkančioji organizacija išsiunčia kvietimus visiems kandidatams, kuriems leista dalyvauti atitinkamoje pirkimo kategorijoje. Kvietime pateikiama šio įstatymo 3 priedo 1 punkte nurodyta informacija.

10. Perkančioji organizacija, vadovaudamasi pasiūlymų vertinimo kriterijais, nurodytais skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą, nustato laimėjusį pasiūlymą patekusį dalyvį ir su juo sudaro pirkimo sutartį. Prireikus šie kriterijai tiksliau apibrėžiami šio straipsnio 9 dalyje nurodytame kvietime pateikti pasiūlymą.

11. Perkančioji organizacija bet kuriuo dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu gali paprašyti tiekėjų, kuriems leista dalyvauti šioje sistemoje, per 5 darbo dienas nuo prašymo išsiuntimo dienos pateikti atnaujintas ar patikslintas deklaracijas, nurodytas šio įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje. Šio įstatymo 49 straipsnio 4,5 ir 6 dalių nuostatos dėl tiekėjų kvalifikaciją įrodančių dokumentų taikomos per visą dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpį.

12. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą turi nurodyti dinaminės pirkimo sistemos galiojimo terminą, o jeigu šis terminas pasikeičia, perkančioji organizacija apie tai praneša Europos Komisijai, užpildžiusi:

1) skelbimo apie pirkimą arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą formą pagal tai, kuri iš šių formų buvo panaudota pirminiam paskelbimui apie dinaminę pirkimo sistemą. Tokia tvarka taikoma, kai pakeičiamas dinaminės pirkimo sistemos galiojimo terminas pačios sistemos nenutraukiant;

2) skelbimo apie pirkimo sutarties sudarymą formą, kai dinaminė pirkimo sistema nutraukiama.

13. Perkančioji organizacija negali imti kokių nors mokesčių iš tiekėjų, suinteresuotų dalyvauti ar dalyvaujančių dinaminėje pirkimo sistemoje, nei prieš sukuriant šią sistemą, nei jos galiojimo laikotarpiu.

78 straipsnis. Elektroninis aukcionas

1. Perkančiosios organizacijos gali taikyti elektroninius aukcionus, kurių metu pateikiamos naujos sumažintos kainos ir (arba) tam tikros pasiūlymo elementų naujos reikšmės. Šiuo tikslu perkančiosios organizacijos rengia elektroninį aukcioną, kaip kartinį procesą, kurio metu pritaikius automatinį vertinimo metodą pasiūlymai išdėstomi iš eilės. Elektroninis aukcionas gali būti taikomas tik po išsamaus pasiūlymų įvertinimo. Tam tikroms paslaugų ar darbų pirkimo sutartims, kurių objektas – intelektinės veiklos rezultatai, tokie kaip darbų projektavimas, kuris negali būti vertinamas automatinio būdu, elektroninis aukcionas netaikomas.

2. Perkančioji organizacija gali taikyti elektroninius aukcionus atlikdama pirkimą atviro, riboto konkurso arba skelbiamų derybų būdu, kai pirkimo objekto techninė specifikacija tiksliai suformuluojama. Kai sąlygos yra tokios pačios, elektroninį aukcioną perkančioji organizacija gali taikyti atnaujinama varžymasi tarp preliminarinės sutarties šalių, kai preliminarioji sutartis sudaryta su keliais tiekėjais, ar vykdydama konkretų pirkimą dėl pirkimo sutarties sudarymo dinaminės pirkimo sistemos pagrindu.

3. Elektroniniam aukcionui pateikti pasiūlymai vertinami remiantis:

- 1) tik kainomis, kai pirkimo sutartis sudaroma vien kainos pagrindu;
- 2) kaina ir (arba) naujomis pasiūlymo kriterijų, nurodytų pirkimo dokumentuose, reikšmėmis, kai pirkimo sutartis sudaroma geriausio kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio pagrindu ar mažiausių sąnaudų pagrindu pritaikius gyvavimo ciklo sąnaudų metodą.

4. Perkančioji organizacija, nusprendusi taikyti elektroninį aukcioną, apie tai nurodo skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą, kartu pateikdama bent šią informaciją:

- 1) elektroninio aukciono metu vertinamas pasiūlymo reikšmės, jeigu jas galima išmatuoti ir išreikšti skaičiais arba procentais;
- 2) pasiūlymo reikšmių, kurios gali būti pateiktos, ribas, nurodytas pirkimo objekto specifikacijose;
- 3) informaciją, kuri bus pateikiama dalyviams elektroninio aukciono metu, ir, jeigu reikia, kada su ja bus galima susipažinti;
- 4) informaciją apie elektroninio aukciono eigą;
- 5) sąlygas, kuriomis dalyviai galės teikti savo pasiūlymus, ir, jeigu reikia, mažiausius reikalaujamus skirtumus tarp pasiūlymų;
- 6) informaciją apie naudojamą elektroninę įrangą, suderinimą ir ryšio technines specifikacijas.

5. Perkančioji organizacija, prieš pradėdama elektroninį aukcioną:

- 1) atlieka pradinį išsamų pasiūlymų vertinimą pagal taikomus pasiūlymų vertinimo kriterijus ir nustatytą kriterijų reikšmingumą;
- 2) vienu metu kviečia visus dalyvius, kurie atitinka reikalavimus, nustatytus pagal šio įstatymo 46, 47 ir 48 straipsnius, ir kurių pasiūlymai atitinka techninių specifikacijų reikalavimus, nėra nepriimtini viešojo pirkimo pasiūlymai ar netinkami viešojo pirkimo pasiūlymai, dalyvauti elektroniniame aukcione. Kvietime dalyviui nurodoma, kurią dieną, kuriuo laiku ir kaip prisijungti prie elektroninės įrangos. Elektroninis aukcionas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais. Elektroninis aukcionas negali prasidėti anksčiau kaip po 2 darbo dienų nuo tos dienos, kurią buvo išsiųsti kvietimai.

6. Kartu su kvietimu dalyvauti elektroniniame aukcione pateikiami atitinkamo dalyvio išsamaus pasiūlymo vertinimo rezultatai, atsižvelgiant į kriterijų lyginamuosius svorius, kaip nustatyta šio įstatymo 53 straipsnio 6 dalyje. Kvietime taip pat nurodoma matematinė formulė, kuri bus taikoma automatinio būdu nustatant pasiūlymų su naujomis kainomis ar naujomis pasiūlymų reikšmėmis eiliškumą. Išskyrus atvejus, kai ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas vien tik kainos pagrindu, sudarant šią formulę turi būti atsižvelgta į visų kriterijų, vertinamų nustatant ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, lyginamuosius svorius, nurodytus skelbime apie pirkimą ar kituose

pirkimo dokumentuose. Šiuo tikslu visi vertinamų kriterijų reikšmių intervalai turi būti iš anksto sumažinami iki nustatytos reikšmės. Jeigu leidžiami alternatyvūs pasiūlymai, kiekvienam alternatyviam pasiūlymui nurodoma atskira formulė.

7. Kiekviename elektroninio aukciono etape perkančioji organizacija vienu metu visiems dalyviams praneša informaciją, kurios turi pakakti, kad jie bet kuriuo metu galėtų nustatyti savo vietą pasiūlymų eilėje. Ji gali suteikti ir kitokią informaciją apie pateiktas kainas ir pasiūlymo reikšmes, jeigu tai nurodyta pirkimo dokumentuose. Perkančioji organizacija taip pat bet kuriuo metu gali paskelbti to aukciono etapo dalyvių skaičių, tačiau ji viso elektroninio aukciono metu negali atskleisti informacijos, leidžiančios atpažinti elektroninio aukciono dalyvio tapatybę.

8. Perkančioji organizacija uždaro elektroninį aukcioną vienu ar keliais iš šių būdų:

1) kvietime dalyvauti aukcione iš anksto nurodo nustatytą aukciono uždarymo datą ir laiką;
2) kai nebegauna naujų kainų arba naujų pasiūlymo reikšmių, kurios atitiktų perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus dėl mažiausio skirtumo tarp teikiamų pasiūlymo reikšmių. Šiuo atveju perkančioji organizacija kvietime dalyvauti aukcione nurodo laiką, kuris turi praeiti nuo paskutinio pasiūlymo pateikimo iki elektroninio aukciono uždarymo;

3) kai baigiami visi kvietime dalyvauti elektroniniame aukcione nurodyti aukciono etapai. Perkančiajai organizacijai nusprendus, kad elektroninis aukcionas bus baigiamas pagal šį punktą ar kartu derinant šį punktą su šios dalies 2 punktu, kvietime dalyvauti elektroniniame aukcione nurodomas kiekvieno aukciono etapo grafikas.

9. Perkančioji organizacija, uždariusi elektroninį aukcioną, remdamasi elektroninio aukciono rezultatais pagal šio įstatymo 53 straipsnyje nustatytus reikalavimus nustato laimėtoją, su kuriuo bus sudaryta pirkimo sutartis.

79 straipsnis. Elektroninis katalogas

1. Perkančioji organizacija gali reikalauti iš tiekėjų pateikti pasiūlymą elektroninio katalogo forma arba naudojantis elektroniniu katalogu. Elektroninio katalogo forma teikiamas pasiūlymas gali būti papildytas ir kitos formos dokumentais.

2. Tiekėjai elektroninius katalogus rengia pagal perkančiosios organizacijos nustatytą formatą ir technines specifikacijas. Elektroniniai katalogai turi atitikti elektroninėms priemonėms keliamus reikalavimus ir papildomus perkančiosios organizacijos nustatytus reikalavimus pagal šio įstatymo 22 straipsnio nuostatas.

3. Kai perkančioji organizacija reikalauja arba leidžia tiekėjams pasiūlymus pateikti elektroninio katalogo forma, ji turi apie tai pranešti šiomis formomis:

1) apie tai nurodyti skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą;
2) pirkimo dokumentuose nurodyti visą pagal šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalį reikiamą informaciją, susijusią su elektroninio katalogo formatu, naudojama elektronine įranga ir prisijungimo prie jos sąlygomis, specifikacijomis.

4. Perkančioji organizacija, sudariusi preliminarąją sutartį su keliais tiekėjais, pateikusiaisi pasiūlymus elektroninio katalogo forma, gali nustatyti, kad sudarant konkrečią pirkimo sutartį atnaujintas tiekėjų varžymasis vyks atnaujinamų elektroninių katalogų pagrindu. Tokiu atveju perkančioji organizacija taiko vieną iš šių metodų:

1) kviečia dalyvius iš naujo pateikti elektroninius katalogus, pritaikytus konkrečiai pirkimo sutarčiai;

2) praneša dalyviams, kad iš jų pateiktų elektroninių katalogų ji pati ketina susirinkti informaciją, reikalingą pasiūlymui, pritaikytam konkrečiai pirkimo sutarčiai, sudaryti. Apie šio metodo taikymą turi būti iš anksto nurodyta pirkimo dokumentuose.

5. Prieš atnaujinama tiekėjų varžymąsi pagal šio straipsnio 4 dalies 2 punktą, perkančioji organizacija turi pranešti dalyviams datą ir laiką, kada ji ketina rinkti informaciją, reikalingą pasiūlymui, pritaikytam konkrečiai pirkimo sutarčiai, sudaryti, ir turi suteikti dalyviams galimybę nesutikti, kad informacija būtų renkama tokiu būdu. Toks pranešimas turi būti išsiųstas ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki informacijos rinkimo dienos. Perkančioji organizacija negali priimti

sprendimo dėl laimėtojo, kol ji galimam laimėtojui nepateikia savo sudaryto pasiūlymo ir negauna iš jo patvirtinimo, kad šiame pasiūlyme nėra esminių klaidų.

6. Perkančioji organizacija, dinaminės pirkimo sistemos pagrindu sudarydama konkrečias pirkimo sutartis, gali:

- 1) reikalauti, kad pasiūlymas sudaryti šią sutartį būtų pateiktas elektroninio katalogo forma;
- 2) taikyti šio straipsnio 4 dalies 2 punkto ir 5 dalies nuostatas, jeigu tiekėjas kartu su prašymu dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje yra pateikęs ir elektroninį katalogą, atitinkantį perkančiosios organizacijos nurodytą formatą ir technines specifikacijas. Vėliau, gavę perkančiosios organizacijos pranešimą apie ketinimą sudaryti pasiūlymą pagal šio straipsnio 4 dalies 2 punkto nuostatas, kandidatai galutinai papildo elektroninio katalogo turinį.

80 straipsnis. Centralizuotų pirkimų veikla ir centrinės perkančiosios organizacijos

1. Perkančiosios organizacijos gali prekių ir (arba) paslaugų įsigyti iš centrinės perkančiosios organizacijos. Taip pat prekės, paslaugos ir darbai gali būti įsigijami naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos:

- 1) atlikta pirkimo procedūra;
- 2) valdoma dinamine pirkimo sistema. Jeigu centrinės perkančiosios organizacijos sukurta dinamine pirkimo sistema gali pasinaudoti kitos perkančiosios organizacijos, tai turi būti nurodyta skelbime apie pirkimą;

3) sudaryta preliminarieji sutartimi, kaip nustatyta šio įstatymo 76 straipsnio 2 dalyje.

2. Laikoma, kad perkančioji organizacija įvykdo įsipareigojimus pagal šį įstatymą, jeigu ji prekių, paslaugų ar darbų įsigyja iš centrinės perkančiosios organizacijos ar per ją pagal šio straipsnio 1 dalį. Tačiau perkančioji organizacija atsako už tinkamą šio įstatymo nuostatų laikymąsi, kai ji pati atlieka tam tikras procedūras, įskaitant:

1) pirkimo sutarties sudarymą centrinės perkančiosios organizacijos valdomos dinaminės pirkimo sistemos pagrindu;

2) atnaujinto tiekėjų varžymosi vykdymą centrinės perkančiosios organizacijos sudarytos preliminariosios sutarties pagrindu;

3) veiksmus, atliekamus pagal šio įstatymo 76 straipsnio 5 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytus reikalavimus, siekiant nustatyti tiekėją, su kuriuo bus sudaroma pirkimo sutartis centrinės perkančiosios organizacijos sudarytos preliminariosios sutarties pagrindu.

3. Centrinė perkančioji organizacija, atlikdama centralizuotus pirkimus, naudojasi tik elektroninėmis priemonėmis pagal šio įstatymo 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Perkančiosios organizacijos centrinės perkančiosios organizacijos teikiamas centralizuotos pirkimų veiklos paslaugas gali įsigyti netaikydamos šio įstatymo. Centralizuotos pirkimų veiklos paslaugų pirkimo sutartyje papildomai gali būti nurodytos ir joms teikti reikalingos pagalbinės pirkimų veiklos paslaugos.

5. Sprendimą dėl centrinių perkančiųjų organizacijų steigimo, jų teisinės formos ar teisės atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas perkančiajai organizacijai suteikimo pagal kompetenciją priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota (įgaliotos) institucija (institucijos) arba savivaldybės taryba.

6. Centrinės perkančiosios organizacijos veikla finansuojama iš įstaigai, kuri įgyvendina centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas atliekančio juridinio asmens dalyvio ar savininko teises ir pareigas, skirtų valstybės ar savivaldybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų.

7. Centrinė perkančioji organizacija ketvirčiui pasibaigus per 5 darbo dienas privalo pateikti Viešųjų pirkimų tarnybai informaciją apie perkančiųjų organizacijų centralizuotus pirkimus, atliktus per ketvirtį, ir kartu nurodyti informaciją apie atliktus žaliuosius pirkimus ir jų vertes bei energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų taikymą.

81 straipsnis. Įgaliojimų atlikti pirkimo procedūras suteikimas kitai perkančiajai organizacijai

1. Perkančioji organizacija pirkimams organizuoti, pirkimo procedūroms iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo atlikti, taip pat atlikto pirkimo procedūrų ataskaitai ar skelbimui apie sudarytą pirkimo ar preliminarįją sutartį pateikti gali įgalioti kitą perkančiąją organizaciją. Tam ji privalo įgaliotajai organizacijai nustatyti užduotis ir suteikti visus įgaliojimus toms užduotims vykdyti. Įgaliojimai įforminami Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Už perkančiosios organizacijos įgaliotajai organizacijai nustatytas užduotis atsako perkančioji organizacija, o už šių užduočių įvykdymą – įgaliotoji organizacija. Už pirkimo sutarties sudarymą, jos sąlygų vykdymą yra atsakinga perkančioji organizacija.

82 straipsnis. Bendrai atliekamas pirkimas

1. Kelios perkančiosios organizacijos gali susitarti ir kartu atlikti bendrus pirkimus.

2. Jeigu perkančiosios organizacijos savo vardu ir interesais (poreikiams patenkinti) kartu atlieka pirkimo procedūras, jos bendrai atsako už pirkimo procedūrų atlikimą pagal šio įstatymo nuostatas. Ši nuostata taikoma ir tuo atveju, kai viena perkančioji organizacija pirkimo procedūrą atlieka savo ir kitų perkančiųjų organizacijų interesais.

3. Jeigu perkančiosios organizacijos ne visas pirkimo procedūras atlieka savo pačių vardu ir interesais, jos kartu atsako tik už bendrai atliekamas pirkimo procedūras. Kiekviena perkančioji organizacija atsako už savo vardu ir interesais atliekamas pirkimo procedūros dalis.

83 straipsnis. Skirtingų valstybių narių perkančiųjų organizacijų bendrai atliekamas pirkimas

1. Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių perkančiosios organizacijos gali atlikti bendrus pirkimus bet kuriuo iš šiame straipsnyje nurodytų atvejų.

2. Perkančiosios organizacijos neturi teisės atlikti bendro pirkimo, jeigu taip galėtų būti išvengta šio įstatymo ar kitų valstybių narių, kurių perkančiosios organizacijos kartu atlieka bendrą pirkimą, teisės aktų, suderintų su Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais, taikymo.

3. Perkančiosios organizacijos gali naudotis kitoje valstybėje narėje veikiančios centrinės perkančiosios organizacijos centralizuotos pirkimo veiklos paslaugomis.

4. Centrinė perkančioji organizacija centralizuotos pirkimo veiklos paslaugas teikia vadovaudamasi valstybės narės, kurioje ji veikia, teisės aktų nuostatomis. Valstybės narės, kurioje veikia centrinė perkančioji organizacija, teisės aktų nuostatos taip pat taikomos:

- 1) dinaminės pirkimo sistemos pagrindu sudaromai pirkimo sutarčiai;
- 2) atnaujintam tiekėjų varžymuisi pagal preliminarįją sutartį;
- 3) tiekėjams, kurie yra preliminariosios sutarties šalys, vykdysiantiems atitinkamą užduotį, nustatyti vadovaujantis šio įstatymo 76 straipsnio 5 dalies 1 arba 3 punktu.

5. Kelios skirtingų valstybių narių perkančiosios organizacijos gali:

- 1) sudaryti vieną pirkimo sutartį;
- 2) sudaryti bendrą preliminarįją sutartį;
- 3) pirkimus atlikti taikydamos dinaminę pirkimo sistemą;
- 4) sudaryti sutartis preliminariosios sutarties arba dinaminės pirkimo sistemos pagrindu.

6. Tuo atveju, kai nėra tarp valstybių narių sudaryto tarptautinio susitarimo, reguliuojančio būtinus elementus, pačios perkančiosios organizacijos, norinčios kartu atlikti bendrą pirkimą, pasirašo susitarimą, kuriame nustato:

1) šalių atsakomybę ir taikytinas valstybių narių nacionalinių teisės aktų nuostatas. Pirkimo dokumentuose gali būti nustatyta kiekvienos dalyvaujančios perkančiosios organizacijos atsakomybė ir taikytinos nacionalinių teisės aktų nuostatos;

2) pirkimo procedūrų vidinį organizavimą, įskaitant procedūrų valdymą, numatomų pirkti prekių, paslaugų ar darbų pasiskirstymą, pirkimo ar preliminarųjų sutarčių sudarymą.

7. Laikoma, kad šio straipsnio 6 dalyje nurodytame susitarime dalyvaujanti perkančioji organizacija, išgydama prekių, paslaugų ar darbų iš perkančiosios organizacijos, atsakingos už pirkimo procedūros atlikimą, įvykdo šiame įstatyme nustatytas pareigas.

8. Kai kelios skirtingų valstybių narių perkančiosios organizacijos įsteigia bendrą subjektą, įskaitant ir Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes ar kitus pagal Europos Sąjungos teisę įsteigtus subjektus, dalyvaujančios perkančiosios organizacijos, vadovaudamosi įsteigto subjekto kompetentingo valdymo organo sprendimu, sutaria dėl vienos iš valstybių narių nacionalinių pirkimų taisyklių taikymo šia tvarka:

1) taikomos valstybės narės, kurioje yra bendro subjekto registruota buveinė, nacionalinių teisės aktų nuostatos. Šis susitarimas gali būti neterminuotas, jeigu tai nustatyta bendro subjekto steigimo dokumente, arba terminuotas – tam tikrų rūšių pirkimams arba vienam ar keliems atskiriems pirkimams;

2) taikomos valstybės narės, kurioje bendras subjektas vykdo veiklą, nacionalinių teisės aktų nuostatos.

V SKYRIUS

PIRKIMO SUTARTIES AR PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES SUDARYMAS IR VYKDYMAS

84 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymas

1. Dalyvis, kurio pasiūlymas nustatytas laimėjęs, sudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties kviečiamas raštu (išskyrus šio įstatymo nustatytus atvejus, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu) ir jam nurodomas laikas, iki kada jis turi sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį.

2. Jeigu tiekėjas, kuriam buvo pasiūlyta sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį, raštu atsisako ją sudaryti arba nepateikia pirkimo dokumentuose nustatyto pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinančio dokumento, arba iki perkančiosios organizacijos nurodyto laiko nepasirašo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties, ar atsisako sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį šiame įstatyme ir pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis arba tiekėjų grupė neįsteigia juridinio asmens, kaip nustatyta šio straipsnio 54 dalyje, laikoma, kad jis (jie) atsisakė sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį. Tuo atveju perkančioji organizacija siūlo sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį tiekėjui, kurio pasiūlymas pagal nustatytą pasiūlymų eilę yra pirmas po tiekėjo, atsisakiusio sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį, jeigu tenkinamos šio įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos.

3. Sudarant pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos, derybų ar dialogo atveju – galutinai suderėta kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos ir pirkimo dokumentuose nustatytos pirkimo sąlygos. Tuo atveju, kai mokesčius reguliuojančių įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka perkančioji organizacija pati turi sumokėti pridėtinės vertės mokestį į valstybės biudžetą už įsigytą pirkimo objektą, į pasiūlymo kainą ar sąnaudas įskaitytas šis mokestis sudarant pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį išskaičiuojamas.

4. Jeigu perkančioji organizacija reikalauja, kad tiekėjų grupė, kurios pasiūlymas nustatytas laimėjęs, įsteigtų juridinį asmenį, ji pirkimo sutartį ar preliminarniąją sutartį sudaro su šių ūkio subjektų įsteigtu juridiniu asmeniu. Juridinį asmenį įsteigę ūkio subjektai privalo laiduoti už jų įsteigto juridinio asmens prievoles, susijusias su pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sąlygų įvykdymu.

5. Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų nuo sutarties sudarymo prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį. Tokie atvejai gali apimti pirkimo sutartis dėl:

1) elektros energijos ir šilumos, dujų, karšto ir šalto vandens, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugų;

2) bankų ir kitų finansinių institucijų teikiamų finansinių paslaugų;

3) prekių nuomos, lizingo (finansinės nuomos), pirkimo išsimokėtinai;

4) aptarnavimo, remonto ar priežiūros paslaugų, kai įsigyjamo objekto pirkimo sutartis apima ir šias paslaugas;

- 5) dokumentų saugojimo paslaugų;
- 6) darbų ar statinio statybos techninės priežiūros paslaugų;
- 7) statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų arba statinio projektavimo ir statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų, kai šios paslaugos perkamos kartu;
- 8) investicijų projektų įgyvendinimo;
- 9) finansinių priemonių ar fondų fondo, kaip šios sąvokos apibrėžtos 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2 straipsnio 11 ir 27 punktuose, finansų inžinerijos priemonių, įskaitant kartu teikiamas subsidijas, valdymo ir (arba) įgyvendinimo paslaugų;
- 10) kitų prekių ir (ar) paslaugų, kai ilgesnis kaip 3 metų prekių tiekimo ir (ar) paslaugų teikimo laikotarpis ekonominiu ar socialiniu požiūriu yra naudingesnis ir perkančioji organizacija tai pagrindžia.

6. Preliminarioji sutartis negali būti sudaryta ilgesniam kaip 4 metų laikotarpiui, išskyrus pagrįstus, su pirkimo objektu susijusius atvejus, kurie nurodomi skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą. Pirkimo sutartis preliminariosios sutarties pagrindu gali būti sudaryta ne vėliau kaip iki preliminariosios sutarties galiojimo termino pabaigos, tačiau pati pirkimo sutartis gali galioti ir ilgiau.

7. Pirkimo sutartis žodžiu gali būti sudaroma tik tada, kai supaprastinto pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 3 000 Eur (trys tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio). Šio įstatymo 24 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytuose aprašuose gali būti leidžiama žodžiu sudaryti supaprastinto pirkimo sutartis, kurių vertė ne mažesnė kaip 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio).

8. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis turi būti sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau negu pasibaigė atidėjimo terminas, kuris negali būti trumpesnis nei 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – ne trumpesnis nei 5 darbo dienos), o jeigu pranešimas apie sprendimą nustatyti laimėjusį pirkimo pasiūlymą nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, negali būti trumpesnis nei 15 dienų. Atidėjimo terminas gali būti netaikomas, kai:

- 1) vienintelis suinteresuotas dalyvis yra tas, su kuriuo sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, ir nėra suinteresuotų kandidatų;
- 2) pirkimo sutartis sudaroma dinaminės pirkimo sistemos pagrindu arba preliminariosios sutarties pagrindu;
- 3) pirkimo sutartis sudaroma žodžiu.

9. Perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarąją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Šis reikalavimas netaikomas pirkimams, kai pasiūlymas pateikiamas žodžiu arba pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, pirkimams, kurie atlikti neskelbiamų derybų būdu (mažos vertės pirkimų atveju – neskelbiant apie pirkimą) esant šio įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir 6 dalies 5, 6, 7 punktuose nustatytoms sąlygoms, jeigu jų metu laimėjusiu dalyviu nustatomas fizinis asmuo, taip pat laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalimis, kai nėra techninių galimybių tokiu būdu paskelbti informacijos. Tokiu atveju perkančioji organizacija turi sudaryti galimybę susipažinti su nepaskelbtomis laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalimis.

85 straipsnis. Pirkimo sutarties turinys

1. Pirkimo sutartyje, kai ji sudaroma raštu, turi būti nustatyta:
  - 1) sutarties šalių teisės ir pareigos;
  - 2) perkamos prekės, paslaugos ar darbai, preliminarus, o jeigu įmanoma, – tikslus jų kiekis;
  - 3) kainodaros taisyklės, nustatytos pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą metodiką;
  - 4) mokėjimo tvarka. Mokėjimo laikotarpiai turi atitikti Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus;
  - 5) sutarties prievolių įvykdymo terminai;
  - 6) sutarties įvykdymo užtikrinimas;
  - 7) sutarties peržiūros sąlygos ar pasirinkimo galimybės, jeigu tai numatoma;
  - 8) ginčų sprendimo tvarka;
  - 9) sutarties nutraukimo atvejai, įskaitant šio įstatymo 88 straipsnyje nurodytus atvejus, ir tvarka;
  - 10) sutarties galiojimas;
  - 11) subtiektėjai, jeigu vykdant pirkimo sutartį jie pasitelkiami, ir jų keitimo tvarka.
2. Perkančioji organizacija gali nustatyti specialias pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, siejamas su ekonominiais, inovacijų, užimtumo, socialinės ir aplinkos apsaugos reikalavimais, jeigu tokios sąlygos:
  - 1) susijusios su pirkimo objektu, kaip nustatyta šio įstatymo 53 straipsnio 4 dalyje;
  - 2) nurodytos pirkimo dokumentuose.

86 straipsnis. Subtiekimas

1. Perkančioji organizacija turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai ir kokius subtiektėjus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti.
2. Jeigu tai leidžiama dėl pirkimo sutarties pobūdžio, perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose turi nustatyti tiesioginio atsiskaitymo su subtiektėjais galimybę ir tokio atsiskaitymo tvarką, kurioje, be kitų reikalavimų, turi būti nustatyta teisė tiekėjui prieštarauti nepagrįstiems mokėjimams. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodytos informacijos gavimo raštu informuoja subtiektėjus apie tokią tiesioginio atsiskaitymo galimybę, o subtiektėjas, norėdamas pasinaudoti tokia galimybe, raštu pateikia prašymą perkančiajai organizacijai. Tais atvejais, kai subtiektėjas išreiškia norą pasinaudoti tiesioginio atsiskaitymo galimybe, perkančioji organizacija turi sudaryti trišalę sutartį su pirkimo sutartį sudariusiu tiekėju ir jo subtiektėju, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiektėju tvarka, atsižvelgiant į pirkimo dokumentuose ir subtiekimu sutartyje nustatytus reikalavimus.
3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti reikalavimai nekeičia pagrindinio tiekėjo atsakomybės dėl numatomos sudaryti pirkimo sutarties įvykdymo.
4. Pirkimo dokumentuose turi būti nustatyta, kad, sudarius pirkimo sutartį, tačiau ne vėliau negu pirkimo sutartis pradeda vykdyti, tiekėjas išsipareigoja perkančiajai organizacijai pranešti tuo metu žinomų subtiektėjų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų atstovus. Perkančioji organizacija taip pat reikalauja, kad tiekėjas informuotų apie minėtos informacijos pasikeitimus visu pirkimo sutarties vykdymo metu, taip pat apie naujus subtiektėjus, kuriuos jis ketina pasitelkti vėliau. Jeigu taikomos šio straipsnio 5 dalies nuostatos, kartu su informacija apie naujus subtiektėjus pateikiami ir subtiektėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinantys dokumentai.
5. Tais atvejais, kai tiekėjas nesiremia subtiektėjo pajėgumais, perkančioji organizacija, siekdama užtikrinti tinkamą šio įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatų įgyvendinimą ir vadovaudamasi šio įstatymo 49, 50 straipsniuose nustatytais reikalavimais, gali patikrinti, ar nėra šio įstatymo 45 straipsnyje nurodytų tiekėjo subtiektėjo pašalinimo pagrindų. Tokiu atveju, jeigu subtiektėjo padėtis atitinka bent vieną pagal šio įstatymo 45 straipsnį nustatytą pašalinimo pagrindą, perkančioji organizacija reikalauja, kad tiekėjas per perkančiosios organizacijos nustatytą terminą pakeistų minėtą subtiektėją reikalavimus atitinkančiu subtiektėju.

87 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties keitimas jų galiojimo laikotarpiu

1. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiama neatliekant naujos pirkimo procedūros pagal šį įstatymą, kai yra bent vienas iš šių atvejų:

1) kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo piniginę vertę, iš anksto buvo aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai suformuluotas pirkimo dokumentuose nustatant pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties peržiūros, įskaitant kainos indeksavimą, atlyginimų darbuotojams peržiūrą, sąlygas ar pasirinkimo galimybes, įskaitant sutarties termino, perkamų kiekių, apimtį, objekto pakeitimą. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta galimų pakeitimų ar pasirinkimo galimybių apimtį, pobūdis ir aplinkybės, kurioms esant tai gali būti atliekama. Neleidžiami tokie pakeitimai ar pasirinkimo galimybės, dėl kurių iš esmės pasikeistų pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis;

2) kai prireikia iš to paties tiekėjo pirkti papildomų darbų, paslaugų ar prekių, kurie nebuvo įtraukti į pirminį pirkimą, kai yra visos šios sąlygos kartu:

a) tiekėjo pakeitimas negalimas dėl ekonominių ar techninių priežasčių, tokių kaip pagal pirminį pirkimą įsigytos įrangos, paslaugų ar įrenginių pakeičiamumo ir sąveikumo reikalavimų užtikrinimas, ir dėl to, kad perkančiajai organizacijai sukeltų didelių nepatogumų ar nemažą išlaidų dubliavimą;

b) atskiro pakeitimo vertė neviršija 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė – 100 procentų pradinės pirkimo sutarties vertės. Tokiais pakeitimais negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo;

3) kai pakeitimo būtinybė atsirado dėl aplinkybių, kurių protinga ir apdairi perkančioji organizacija negalėjo numatyti, ir kai kartu yra šios sąlygos:

a) pakeitimu iš esmės nepakeičiamas pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis;

b) atskiro pakeitimo vertė neviršija 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė – 100 procentų pradinės pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties vertės. Tokiais pakeitimais negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo;

4) kai pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties šalis, su kuria perkančioji organizacija sudarė sutartį, pakeičiama nauja sutarties šalimi dėl bent vienos iš šių priežasčių:

a) įgyvendinant pirkimo dokumentuose iš anksto nedviprasmiškai, laikantis šios dalies 1 punkte nustatytų reikalavimų, suformuluotą pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties peržiūros sąlygą ar pasirinkimo galimybę;

b) dėl pradinio tiekėjo reorganizavimo, likvidavimo, restruktūrizavimo ar bankroto procedūros naujas tiekėjas, atitinkantis anksčiau pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, visiškai arba iš dalies perima pradinio tiekėjo teises ir pareigas. Toks tiekėjo pakeitimas negali lemti kitų esminių sutarties pakeitimų ir taip negali būti siekiama išvengti šio įstatymo taikymo;

c) kai pati perkančioji organizacija prisiima tiekėjo išipareigojimus subtiekejų atžvilgiu. Toks sutarties pakeitimas galimas, jeigu pirkimo dokumentuose buvo nustatyta tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais galimybė kaip nustatyta šio įstatymo 86 straipsnio 2 dalyje;

5) kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo vertę, nėra esminis, kaip nustatyta šio straipsnio 4 dalyje.

2. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis jos galiojimo laikotarpiu taip pat gali būti keičiama pagal šį įstatymą neatliekant naujos pirkimo procedūros, nors ir nėra šio straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodytų aplinkybių, tačiau yra visos šios sąlygos kartu:

1) bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija atitinkamų tarptautinio pirkimo vertės ribų, nurodytų šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje;

2) bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija 10 procentų pradinės pirkimo sutarties vertės prekių ar paslaugų pirkimo atveju ir 15 procentų – darbų pirkimo atveju;

3) pakeitimu iš esmės nepakeičiamas pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis.

3. Jeigu pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties vertė buvo peržiūrėta pagal joje nurodytas kainų peržiūros sąlygas, taikant šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus ir 2 dalį atsižvelgiama į patikslintą sutarties vertę.

4. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimas jos galiojimo laikotarpiu laikomas esminiu pagal šio straipsnio 1 dalies 5 punktą, kai juo pakeičiamas pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties bendrasis pobūdis. Bet kuriuo atveju esminiais pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimais laikomi tokie pakeitimai, kai tenkinama bent viena iš šių sąlygų (taikant šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus atvejus į šias sąlygas neatsižvelgiama):

- 1) pakeitimu nustatoma tokia nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą būtų galima priimti kitų kandidatų paraiškų, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų;
- 2) dėl pakeitimo ekonominė pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pusiausvyra pasikeičia tiekėjo, su kuriuo sudaryta ši sutartis, naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje;
- 3) pakeitimu ženkliai išplečiama pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties apimtis;
- 4) kai tiekėją, su kuriuo sudaryta pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, pakeičia naujas tiekėjas dėl kitų priežasčių, negu šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytos priežastys.

5. Jeigu pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimas atliekamas kitais negu apibrėžti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse atvejais, tokiam pakeitimui atlikti turi būti atliekama nauja pirkimo procedūra pagal šio įstatymo reikalavimus.

88 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties nutraukimas

1. Perkančioji organizacija, laikydamosi Civiliniame kodekse nustatytą sutarties nutraukimo procedūrai taikomų reikalavimų, gali vienašališkai nutraukti pirkimo sutartį, preliminarniąją sutartį ar sutartį, kuria keičiama pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, jeigu:

- 1) pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis buvo pakeista pažeidžiant šio įstatymo 87 straipsnį;
- 2) paaiškėjo, kad tiekėjas, su kuriuo sudaryta pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, turėjo būti pašalintas iš pirkimo procedūros pagal šio įstatymo 45 straipsnio 1 dalį;
- 3) paaiškėjo, kad su tiekėju neturėjo būti sudaryta pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis dėl to, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas procese pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį pripažino, kad nebuvo įvykdyti įsipareigojimai pagal Europos Sąjungos steigiamąsias sutartis ir Direktyvą 2014/24/ES.

2. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis gali būti nutraukta ir sutartyje nurodytais atvejais bei kitais negu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti Civiliniame kodekse nustatytais atvejais.

89 straipsnis. Pirkimo sutarties neįvykdymas ar netinkamas įvykdymas

1. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip per 10 dienų Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka skelbia informaciją apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus (tiekėjų grupės atveju visus grupės narius), taip pat apie ūkio subjektus, kurių pajėgumais rėmėsi tiekėjas ir kurie su tiekėju prisiėmė solidarią atsakomybę už pirkimo sutarties įvykdymą pagal šio įstatymo 48 straipsnio 5 dalį, jeigu pažeidimas įvykdytas dėl tos pirkimo sutarties dalies, kuriai jie buvo pasitelkti, kai:

- 1) sutartis nutraukta dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo;
- 2) priimtas teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas perkančiosios organizacijos reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais.

2. Šio įstatymo 45 straipsnio 4 dalies 6 punkte ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas skaičiuojamas:

- 1) jeigu tiekėjas nesikreipė į teismą, ginčydamas pirkimo sutarties nutraukimą dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo, – nuo šio įstatymo 99 straipsnio 4 dalyje nurodyto termino pabaigos;
- 2) jeigu tiekėjas kreipėsi į teismą, ginčydamas pirkimo sutarties nutraukimą dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo, – nuo teismo sprendimo, kuriuo nustatoma, kad nėra pagrindo tenkinti tiekėjo reikalavimą, įsiteisėjimo dienos;
- 3) nuo teismo sprendimo, kuriuo tenkinamas perkančiosios organizacijos reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais, įsiteisėjimo dienos.

3. Perkančioji organizacija, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas apie tai informuoja tiekėją.

VI SKYRIUS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ VALDYMAS

90 straipsnis. Viešųjų pirkimų valdyme dalyvaujančios institucijos

1. Formuojant Europos Sąjungos viešųjų pirkimų politiką dalyvauja, Europos Sąjungos viešųjų pirkimų teisę į nacionalinę teisę perkelia, valstybės viešųjų pirkimų politiką formuoja ir jos įgyvendinimą organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja ministerija, pagal savo nuostatus atsakinga už viešųjų pirkimų politikos formavimą.

2. Viešųjų pirkimų politiką įgyvendina Viešųjų pirkimų tarnyba.

3. Viešųjų pirkimų priežiūrą atlieka Viešųjų pirkimų tarnyba ir kitos valstybės institucijos pagal kompetenciją, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys pagal savo kompetenciją.

4. Šio įstatymo 45 straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytų tiekėjų susitarimų, kuriais iškreipiama pirkime dalyvaujančių tiekėjų konkurencija, nustatymo klausimais perkančiasias organizacijas konsultuoja ir metodinę pagalbą teikia Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba.

5. Šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytų interesų konfliktų nustatymo gaires rengia Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

6. Centrinės valdžios institucijų sąrašą peržiūri, atnaujina ir apie jį Europos Komisiją informuoja šį sąrašą tvirtinanti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

7. Informaciją į kitų valstybių narių institucijų, perkančiųjų organizacijų ar tiekėjų paklausimus dėl šio įstatymo 36, 37 ir 38, 45, 46 ir 47, 49, 50, 51 ir 55 straipsnių teikia valstybės institucijos ir įstaigos pagal savo kompetenciją ir kiti asmenys, išduodantys dokumentus, susijusius su šioje dalyje nurodytų straipsnių nuostatų taikymu. Teikiant šią informaciją negali būti atskleidžiama konfidenciali informacija ir turi būti užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal įstatymų reikalavimus.

8. Sprendimų, kuriuos priėmė teismas pagal šio įstatymo 103 straipsnio 2 dalį, kopijas per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą Viešųjų pirkimų tarnybai teikia Nacionalinė teismų administracija.

9. Perkančiųjų organizacijų neatlygintą prieigą prie dokumentų ar informacijos, patvirtinančios tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą teikia tokius duomenis tvarkančios pagal šio įstatymo 50 straipsnio 8 dalį į Viešųjų pirkimų tarnybos sudaromą sąrašą įtrauktos institucijos.

10. Duomenis apie pirkimo sutarčių ir vidaus sandorių vykdymą iš informacinės sistemos „E. sąskaita“ į Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą teikia valstybės įmonė Registrų centras. Informaciją, kuri turi būti teikiama pagal šį reikalavimą, nustato Viešųjų pirkimų tarnyba.

91 straipsnis. Viešųjų pirkimų tarnyba

1. Viešųjų pirkimų tarnyba – valstybės biudžetinė įstaiga, veikianti pagal šį ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, tarptautinius įsipareigojimus, savo nuostatus ir finansuojama iš valstybės biudžeto.

2. Viešųjų pirkimų tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke ir antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu. Viešųjų pirkimų tarnybos administracijos struktūrą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba paveda ją tvirtinti Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriui. Viešųjų pirkimų tarnybos nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

3. Viešųjų pirkimų tarnybos darbo tvarką nustato Viešųjų pirkimų tarnybos darbo reglamentas, kurį tvirtina Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius.

4. Pasibaigus kalendoriniams metams, Viešųjų pirkimų tarnyba per 4 mėnesius parengia metinę veiklos ataskaitą, ją paskelbia Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainėje ir pateikia Lietuvos Respublikos Seimui ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

5. Viešųjų pirkimų tarnyba priima sprendimus savarankiškai ir nešališkai.

92 straipsnis. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius

1. Viešųjų pirkimų tarnybai vadovauja direktorius. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius – valstybės pareigūnas, kurį Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko teikimu 4 metams į pareigas priima ir iš jų atleidžia Respublikos Prezidentas. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius pareigas gali eiti ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

2. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius gali turėti pavaduotojų. Pavaduotojus skiria Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Kai direktoriaus nėra, jį laikinai pavaduoja vienas iš jo pavaduotojų.

3. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriumi gali būti nepriekaištingos reputacijos asmuo, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis ir turi magistro ar jam prilygintą kvalifikacinį laipsnį.

4. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius atleidžiamas iš pareigų šiais pagrindais:

- 1) savo noru;
- 2) kai pasibaigia jo kadencija;
- 3) kai jis išrenkamas arba paskiriamas į kitas pareigas;
- 4) kai įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis;
- 5) kai paaiškėja, kad jis šiurkščiai pažeidė savo pareigas;
- 6) jeigu savo poelgiu jis pažemino valstybės pareigūno vardą;
- 7) jeigu jis neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų;
- 8) kai jis netenka Lietuvos Respublikos pilietybės.

5. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius gali būti atleidžiamas iš pareigų dėl sveikatos būklės, kai jis dėl laikinojo nedarbingumo nedirba ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba ilgiau kaip 140 dienų per paskutinius 12 mėnesių. Į šiuos laikotarpius neįskaitomas laikas, per kurį jis gavo ligos socialinio draudimo pašalpą sergantiems šeimos nariams slaugyti ir ligos pašalpą dėl užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų nušalintiems nuo darbo.

6. Pasibaigus kadencijai, Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius eina pareigas tol, kol į pareigas bus priimtas naujas direktorius.

7. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius ir jo pavaduotojai negali eiti kitų renkamų ar skiriamų pareigų, dirbti verslo ar kitose privačiose įstaigose ar įmonėse, išskyrus pedagoginę ar kūrybinę veiklą.

8. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus darbo užmokestis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymą, materialinė atsakomybė ir kasmetinės atostogos pagal Valstybės tarnybos įstatymą. Kitiems jo darbo santykiams ir socialinėms garantijoms taikomos Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatos.

9. Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius organizuoja Viešųjų pirkimų tarnybos darbą, jai atstovauja, tiesiogiai atsako už tai, kad būtų įgyvendintos Viešųjų pirkimų tarnybai teisės aktais nustatytos funkcijos, priima įsakymus, Viešųjų pirkimų tarnybos vardu priima sprendimus ir sprendžia Viešųjų pirkimų tarnybai priskirtus klausimus.

93 straipsnis. Viešųjų pirkimų tarnybos kompetencija

1. Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijos:

- 1) rengia ir (arba) priima šiame įstatyme nurodytus teisės aktus;
- 2) vykdo šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimų prevenciją, prižiūri, kaip laikomasi šių teisės aktų reikalavimų, įskaitant šių teisės aktų reikalavimus vykdant pirkimo sutartis ir šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytus vidaus sandorius;
- 3) nagrinėja administracinių nusižengimų bylas pagal savo kompetenciją;
- 4) teikia metodinę pagalbą, rengia rekomendacijas ir gaires šio įstatymo taikymo ir įgyvendinimo, taip pat pirkimų planavimo ir jų atlikimo klausimais, moko perkančiąsias

organizacijas ir organizuoja jų mokymą, neatlygintinai konsultuoja perkančiąsias organizacijas ir tiekėjus šio įstatymo taikymo klausimais;

5) renka, kaupia ir analizuoja informaciją apie viešuosius pirkimus, sudarytas pirkimų sutartis, preliminarčiąsias sutartis ir pirkimo sutarčių įvykdymo rezultatus, viešųjų pirkimų ginčus, nustatytus viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimus ir viešųjų pirkimų praktikoje pasitaikančias problemas. Šią informaciją, išskyrus konfidencialią, skelbia Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainėje ir (arba) Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir teikia Europos Komisijai, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms;

6) analizuoja ir vertina pirkimų sistemą, pastebėjusi jos trūkumų rengia ir šio įstatymo 90 straipsnio 1 dalyje nurodytai ministerijai teikia pasiūlymus, kaip ją tobulinti;

7) bendradarbiauja su Europos Komisija viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo klausimais;

8) persiunčia Europos Sąjungos leidinių biurui skelbti perkančiųjų organizacijų skelbimus ir užtikrina perkančiųjų organizacijų perduodamų kitų pranešimų ir informacijos persiuntimą;

9) koordinuoja informacijos į kitų valstybių narių institucijų, perkančiųjų organizacijų ar tiekėjų paklausimus dėl šio įstatymo 36,37 ir 38, 45, 46 ir 47, 49, 50 ir 55 straipsnių teikimą, įskaitant informacijos teikimą per Vidaus rinkos informacinę sistemą, sukurtą vadovaujantis 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2008/49/EB (OL 2012 L 316, p. 1);

10) administruoja Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą;

11) administruoja perkančiųjų organizacijų pagal šio įstatymo 89 straipsnio 1 dalį paskelbtą informaciją apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus;

12) kiekvienais metais rengia ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytų pirkimų ataskaitą;

13) teikia ir nuolat atnauja Europos Komisijos informacinėje dokumentų saugykloje „e-Certis“ skelbiamą informaciją apie Lietuvoje išduodamas pažymas ir kitus tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą ir kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus, laisvai ir neatlygintinai prieinamų Lietuvos duomenų bazių, kuriose pateikiama informacija apie tiekėjus, kaip nurodyta šio įstatymo 49 straipsnio 7 dalies 1 punkte, sąrašą;

14) rengia ir kas trejus metus Europos Komisijai teikia šio įstatymo 96 straipsnio 2 dalyje nurodytą pirkimų stebėsenos ataskaitą;

15) Europos Komisijai teikia informaciją apie šio įstatymo 90 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas institucijas, taip pat apie nacionalines iniciatyvas, kurių imtasi siekiant perkančiosioms organizacijoms ar tiekėjams teikti rekomendacijas, padėti įgyvendinti viešųjų pirkimų taisyklės arba reaguoti į problemas, su kuriomis susiduriama įgyvendinant tas taisykles;

16) Europos Komisijos prašymu perduoda šio įstatymo 94 straipsnyje nurodytas ataskaitas ar pagrindinę ataskaitose pateiktą informaciją;

17) kiekvienais metais Europos Komisijai teikia visų sprendimų, kuriuos priėmė teismas pagal šio įstatymo 103 straipsnio 2 dalį, kopijas ir tuos sprendimus paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

18) Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbia informaciją apie tarptautinio pirkimo vertės ribas, įskaitant informaciją apie patikslintas vertės ribas;

19) atlieka kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

2. Viešųjų pirkimų tarnyba turi teisę:

1) savarankiškai pasirinkti tikrinimo objektą, būdą, mastą ir laiką;

2) gauti iš perkančiosios organizacijos ar kitų asmenų su pirkimu, įskaitant pirkimo sutarties vykdymą, susijusią informaciją ir dokumentus, reikalingus Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijoms atlikti, taip pat laikinai, ne ilgiau kaip 30 dienų, paimti iš perkančiosios organizacijos ar kitų asmenų šių dokumentų originalus, įforminusi tai dokumentų poėmio aktu. Prireikęs šis terminas gali būti pratęstas dar 30 dienų;

3) gauti perkančiosios organizacijos, Komisijos ar jos narių, pirkimo procedūrose dalyvaujančių ekspertų, kitų asmenų su pirkimu, įskaitant pirkimo sutarties vykdymą, susijusių veiksmų ir sprendimų paaiškinimus;

4) pateikti pirkimo dokumentus ir tiekėjų pasiūlymus papildomai ekspertizei;

5) įtarusi šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimus ir vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, įpareigoti perkančiąją organizaciją sustabdyti pirkimo procedūras iki perkančiosios organizacijos pateiktų dokumentų ir sprendimų įvertinimo, o nustačiusi šiuos pažeidimus, – įpareigoti perkančiąją organizaciją nutraukti pirkimo procedūras, pakeisti ar panaikinti neteisėtus sprendimus ar veiksmus;

6) šiame įstatyme nustatytais atvejais duoti sutikimą perkančiajai organizacijai sudaryti vidaus sandorius arba atlikti pirkimą neskelbiamų derybų būdu;

7) traukti administracinę atsakomybę šį įstatymą pažeidusius ir Viešųjų pirkimų tarnybos reikalavimų ar sprendimų nevykdančius asmenis;

8) nustačiusi šio įstatymo pažeidimus ar galimus Konkurencijos įstatymo pažeidimus, korupcijos apraiškas ar dokumentų klastojimą, medžiagą tolesniam tyrimui perduoti teisėsaugos institucijoms ar kitoms valstybės institucijoms nagrinėti pagal kompetenciją;

9) nustačiusi šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimus, gindama viešąjį interesą, kreiptis į teismą dėl pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia ir (arba) alternatyvių sankcijų taikymo;

10) gavusi kitų valstybių narių institucijų, perkančiųjų organizacijų ar tiekėjų paklausimą dėl šio įstatymo 36, 37 ir 38, 45, 46 ir 47, 49, 50 ir 55 straipsnių taikymo, persiųsti jį Lietuvos valstybės institucijoms, įstaigoms ar viešiesiems juridiniams asmenims, kurie pagal kompetenciją turi suteikti reikiamą informaciją;

11) patvirtinti konkrečių prekių, paslaugų ar darbų techninėms specifikacijoms taikomus reikalavimus;

12) grąžinti perkančiajai organizacijai šio įstatymo reikalavimų neatitinkančius skelbimus Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka.

3. Viešųjų pirkimų tarnyba sprendimą dėl šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodyto sutikimo priima ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo motyvuoto perkančiosios organizacijos kreipimosi gavimo dienos ir šio sprendimo priėmimo dieną jį paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Jeigu perkančioji organizacija kartu su kreipimusi nepateikia visų būtinų dokumentų, Viešųjų pirkimų tarnyba ne vėliau kaip per 3 darbo dienas gali paprašyti papildomų dokumentų, reikalingų sprendimui priimti, kuriuos perkančioji organizacija turi pateikti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Viešųjų pirkimų tarnybos prašymo gavimo dienos. Perkančiajai organizacijai pateikus motyvuotą prašymą, Viešųjų pirkimų tarnyba šį terminą pratęsia perkančiosios organizacijos nurodytam laikotarpiui. Papildomų dokumentų pateikimo termino pratęsimo atvejų skaičius neribojamas. Viešųjų pirkimų tarnyba sprendimą dėl sutikimo priima ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo papildomų dokumentų gavimo dienos. Jeigu perkančioji organizacija per nustatytą terminą nepateikia prašomų papildomų dokumentų, Viešųjų pirkimų tarnyba prašymo nenagrinėja, tačiau tai nekliudo perkančiajai organizacijai vėl kreiptis į Viešųjų pirkimų tarnybą su tuo pačiu prašymu dėl šiame punkte nurodyto sutikimo. Jeigu per šioje dalyje nustatytą terminą Viešųjų pirkimų tarnyba nepateikia jokio atsakymo, laikoma, kad sutikimas gautas. Kreipimosi dėl šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytų sutikimų tvarką nustato Viešųjų pirkimų tarnyba.

4. Viešųjų pirkimų tarnyba, paskyrusi administracinę nuobaudą perkančiosios organizacijos valstybės tarnautojui ar darbuotojui, ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo sprendimo skirti administracinę nuobaudą priėmimo apie tai praneša perkančiosios organizacijos vadovui.

5. Viešųjų pirkimų tarnybai teikiami asmenų, skundai ir pranešimai dėl galimų pirkimų bei pirkimo sutarčių vykdymo pažeidimų nagrinėjami Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka, vadovaujantis šiomis taisyklėmis:

1) Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytoje tvarkoje nurodytus reikalavimus atitinkantį skundą ar pranešimą Viešųjų pirkimų tarnyba turi išnagrinėti, priimti administracinį sprendimą dėl pirkimo ar

pirkimo sutarties atrinkimo ar neatrinkimo vertinimui ir jį išsiųsti faksu, elektroninėmis priemonėmis arba pasirašytinai per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją skundą ar pranešimą pateikusiam asmeniui per 20 darbo dienų nuo skundo ar pranešimo Viešųjų pirkimų tarnyboje gavimo dienos. Prireikus Viešųjų pirkimų tarnyba skundo ar pranešimo nagrinėjimo terminą gali pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Sprendimas dėl skundo ar pranešimo nagrinėjimo termino pratęsimo priimamas ir išsiunčiamas minėtomis priemonėmis ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo skundo ar pranešimo Viešųjų pirkimų tarnyboje gavimo dienos;

2) Viešųjų pirkimų tarnyba neteikia duomenų apie skundą ar pranešimą pateikusi asmenį, jeigu šis asmuo Viešųjų pirkimų tarnybai nurodo objektyvias priežastis dėl poreikio apsaugoti savo tapatybę arba, jeigu asmens duomenų atskleidimas pažeistų Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą;

3) Viešųjų pirkimų tarnybai pateikti skundai ar pranešimai nenagrinėjami, jeigu tuo pačiu klausimu teismui yra pateiktas ieškinys ar Viešųjų pirkimų tarnyba yra priėmusi administracinį sprendimą ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių ginčyti Viešųjų pirkimų tarnybos priimtą administracinį sprendimą, taip pat, jeigu nuo skunde ar pranešime nurodytų pažeidimų paaiškėjimo dienos iki skundo ar pranešimo pateikimo yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai. Sprendimas nenagrinėti skundo ar pranešimo priimamas ir išsiunčiamas jį pateikusiam asmeniui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo skundo ar pranešimo Viešųjų pirkimų tarnyboje gavimo dienos.

4) šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo turi teisę apskusti Viešųjų pirkimų tarnybos priimtą administracinį sprendimą savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai ir (arba) administraciniam teismui.

94 straipsnis. Perkančiųjų organizacijų registracija ir pirkimų ataskaitos

1. Perkančioji organizacija registruojasi Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje pagal Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytą tvarką.

2. Perkančioji organizacija Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai pateikia:

1) kiekvienų pirkimo procedūrų, įskaitant ir pirkimo procedūras, kurių metu sudaroma preliminarioji sutartis ar sudaroma pirkimo sutartis jos pagrindu, sukuriama dinaminė pirkimo sistema ar sudaroma pirkimo sutartis jos pagrindu, ataskaitą per 15 dienų pasibaigus pirkimo procedūroms, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal sudarytą pirkimo sutartį pradžios. Ši ataskaita neteikiama, kai pirkimo sutartis sudaroma pagal šio įstatymo 70 straipsnio 3 dalį atlikus supaprastintą pirkimą, preliminariosios sutarties pagrindu pagal šio įstatymo 76 straipsnio 4 dalį ar 76 straipsnio 5 dalies 1 punktą ar atliekant šio įstatymo 24 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą pirkimą ir mažos vertės pirkimą;

2) visų per kalendorinius metus sudarytų pirkimo sutarčių, kai pirkimo sutartis sudaroma atliekant šio įstatymo 24 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus pirkimus ar kai sudarytos pirkimo sutarties nereikalaujama paskelbti pagal šio įstatymo 84 straipsnio 9 dalies nuostatas, ataskaitą per 30 dienų, pasibaigus ataskaitiniams kalendoriniams metams.

3. Informaciją, kuri turi būti teikiama šio straipsnio 2 dalyje nurodytose ataskaitose, ataskaitų reikalavimus ir jų standartines formas nustato Viešųjų pirkimų tarnyba. Jeigu Viešųjų pirkimų tarnybos teisės aktuose reikalaujama pirkimo procedūros ataskaitose pateikti informaciją, kuri jau pateikta skelbime apie sudarytą pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį, parengtame pagal šio įstatymo 32 straipsnį, perkančioji organizacija, pildydama šią ataskaitą, gali pateikti nuorodą į tą skelbimą.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos ataskaitos ir šio įstatymo 90 straipsnio 10 dalyje nurodyti duomenys, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, skelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Perkančioji organizacija, laikydamasi šioje dalyje nustatytų reikalavimų, šio straipsnio 2 dalyje nurodytas ataskaitas gali paskelbti ir pirkėjo profilyje.

95 straipsnis. Pirkimo eigą pagrindžiantys dokumentai ir jų saugojimas

1. Perkančioji organizacija turi dokumentais pagrįsti atliekamo pirkimo eigą net ir tuo atveju, kai pirkimas atliekamas elektroninėmis priemonėmis.
2. Viešuosius pirkimus prižiūrinčios institucijos turi teisę stebėti visas pirkimų procedūras, prireikusias filmuoti Komisijos posėdžius ir kitas pirkimo procedūras.
3. Planavimo ir pasirengimo pirkimams dokumentai, pirkimo dokumentai, paraiškos, pasiūlymai bei jų nagrinėjimo ir vertinimo dokumentai, Komisijos sprendimų priėmimo, derybų, dialogo ar kiti protokolai, susirašinėjimo su tiekėjais dokumentai, kiti su pirkimu susiję dokumentai saugomi ne trumpiau kaip 4 metus nuo pirkimo pabaigos, preliminariosios sutartys, pirkimo sutartys, jų pakeitimai ir su jų vykdymu susiję dokumentai – ne trumpiau kaip 4 metus nuo sutarties įvykdymo.
4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyti dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

96 straipsnis. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaita

1. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaitą rengia ir Europos Komisijai teikia Viešųjų pirkimų tarnyba.
2. Europos Komisijai teikiama stebėsenos ataskaita apima:
  - 1) dažniausias netinkamo šio įstatymo taikymo ir teisinio netikrumo priežastis, įskaitant galimas struktūrines ar pasikartojančias problemas;
  - 2) labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių dalyvavimo pirkimuose mastą;
  - 3) informaciją apie sukčiavimo, korupcijos, interesų konflikto ir kitų rimtų pažeidimų atliekant pirkimus atvejų prevenciją, nustatymą, tinkamą pranešimą apie juos;
  - 4) supaprastintų pirkimų bendrą vertę per atitinkamą laikotarpį;
  - 5) kitą informaciją, kuri gali atskleisti pirkimų reglamentavimo ir praktikos problemas.
3. Į Europos Komisijai teikiamą stebėsenos ataskaitą taip pat įtraukiama šio įstatymo 93 straipsnio 1 dalies 15 punkte nurodyta informacija.
4. Viešųjų pirkimų tarnybos prašymu šio įstatymo 90 straipsnio 3 dalyje nurodytos pirkimų priežiūrą atliekančios institucijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys Viešųjų pirkimų tarnybai pateikia informaciją apie nustatytus šio įstatymo pažeidimus, sukčiavimo, korupcijos atliekant viešuosius pirkimus atvejus ir kitą turimą informaciją, reikalingą Europos Komisijai teikiamai stebėsenos ataskaitai parengti.

97 straipsnis. Europos Sąjungos teisės pažeidimo nagrinėjimas

1. Perkančioji organizacija, gavusi Viešųjų pirkimų tarnybos pranešimą, kad Europos Komisija nustatė rimtą Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimą, privalo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos visą su pirkimu susijusią informaciją raštu pateikti Viešųjų pirkimų tarnybai.
2. Perkančioji organizacija apie savo priimtus sprendimus ar atliktus veiksmus, susijusius su Europos Komisijos nustatyta rimtu Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimu, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo atitinkamų sprendimų priėmimo ar veiksmų atlikimo informuoja Viešųjų pirkimų tarnybą.
3. Viešųjų pirkimų tarnyba per 21 dieną nuo Europos Komisijos pranešimo apie nustatytą rimtą Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimą gavimo dienos privalo Europos Komisijai pateikti:
  - 1) patvirtinimą, kad pažeidimas ištaisytas;
  - 2) argumentuotą paaiškinimą, kodėl pažeidimas neištaisytas, jeigu atsisakyta pažeidimą ištaisyti;
  - 3) pranešimą apie tai, kad pirkimo procedūras sustabdė perkančioji organizacija savo iniciatyva arba kad sprendimą sustabdyti pirkimo procedūras priėmė Viešųjų pirkimų tarnyba arba teismas.
4. Argumentuotas paaiškinimas, nurodytas šio straipsnio 3 dalies 2 punkte, *inter alia* gali būti grindžiamas faktu, kad galimą pažeidimą jau nagrinėja Viešųjų pirkimų tarnyba, teismas ar kita

teisėsaugos institucija. Viešųjų pirkimų tarnyba apie tokių procesų rezultatus informuoja Europos Komisiją iš karto, kai apie juos sužino.

5. Viešųjų pirkimų tarnyba, pranešusi apie sustabdytas pirkimo procedūras, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalies 3 punkte, turi papildomai informuoti Europos Komisiją apie pirkimo procedūrų sustabdymo atšaukimą arba pradėtą kitą pirkimo procedūrą, visiškai ar iš dalies susijusią su tuo pačiu pirkimo objektu. Tokiu pranešimu turi būti patvirtinama, kad galimas pažeidimas ištaisytas, arba pateikiamas argumentuotas paaiškinimas, kodėl pažeidimas neištaisytas.

6. Gavusi Europos Komisijos pranešimą apie nustatytą rimtą Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimą, Viešųjų pirkimų tarnyba turi teisę kreiptis į teismą, jeigu mano, kad perkančioji organizacija pažeidė šio įstatymo reikalavimus ir pažeidimų neištaisė.

VII SKYRIUS

GINČŲ NAGRINĖJIMAS, ŽALOS ATLYGINIMAS, PIRKIMO SUTARTIES PRIPAŽINIMAS NEGALIOJANČIA, ALTERNATYVIOS SANKCIJOS

98 straipsnis. Teisė ginčyti perkančiosios organizacijos veiksmus ar priimtus sprendimus

1. Tiekėjas, kuris mano, kad perkančioji organizacija nesilaikė šio įstatymo reikalavimų ar nepagrįstai nutraukė sutartį dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo ir tuo pažeidė ar pažeis jo teisėtus interesus, šiame skyriuje nustatyta tvarka gali kreiptis į apygardos teismą, kaip pirmosios instancijos teismą, dėl:

- 1) perkančiosios organizacijos sprendimų, kurie neatitinka šio įstatymo reikalavimų, panaikinimo ar pakeitimo;
- 2) žalos atlyginimo;
- 3) pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia;
- 4) alternatyvių sankcijų taikymo pagal šio įstatymo 103 straipsnio 1 dalį;
- 5) pirkimo sutarties nutraukimo dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo pripažinimo nepagrįstu.

2. Tiekėjas gali pateikti prašymą teismui dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

3. Tiekėjas, norėdamas iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo teisme ginčyti perkančiosios organizacijos sprendimus ar veiksmus, pirmiausia raštu (faksu, elektroninėmis priemonėmis arba pasirašytinai per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją) turi pateikti pretenziją perkančiajai organizacijai. Perkančioji organizacija neprivalo nagrinėti tiekėjo pretenzijos, kuri teikiama praleidus šiame įstatyme nustatytus terminus ar teikiama pakartotinai dėl to paties perkančiosios organizacijos priimto sprendimo arba atlikto veiksmo.

99 straipsnis. Pretenzijos pateikimo perkančiajai organizacijai, prašymo pateikimo ar ieškinio pareiškimo teismui terminai

1. Tiekėjas turi teisę pateikti pretenziją perkančiajai organizacijai, pateikti prašymą ar pareikšti ieškinį teismui (išskyrus ieškinį dėl pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia ar ieškinį dėl pirkimo sutarties nutraukimo pripažinimo nepagrįstu):

- 1) per 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – per 5 darbo dienas) nuo perkančiosios organizacijos pranešimo raštu apie jos priimtą sprendimą išsiuntimo tiekėjams dienos, o jeigu šis pranešimas nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, – per 15 dienų;
- 2) per 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – per 5 darbo dienas) nuo paskelbimo apie perkančiosios organizacijos priimtą sprendimą dienos, jeigu šiame įstatyme nėra reikalavimo raštu informuoti tiekėjus apie perkančiosios organizacijos priimtus sprendimus.

2. Jeigu perkančioji organizacija per nustatytą terminą neišnagrinėja jai pateiktos pretenzijos, tiekėjas turi teisę pateikti prašymą ar pareikšti ieškinį teismui per 15 dienų nuo tos dienos, kurią perkančioji organizacija turėjo raštu pranešti apie priimtą sprendimą pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams.

3. Tiekėjas turi teisę pareikšti ieškinį dėl pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia per 6 mėnesius nuo pirkimo sutarties sudarymo dienos.

4. Tiekėjas, manydamas, kad perkančioji organizacija nepagrįstai nutraukė pirkimo sutartį dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo, turi teisę pareikšti ieškinį teismui per 30 dienų nuo pirkimo sutarties nutraukimo.

5. Tais atvejais, kai tiekėjui padaryta žala kildinama iš neteisėtų perkančiosios organizacijos veiksmų ar sprendimų, tačiau šiame įstatyme nenustatyta pareiga perkančiajai organizacijai raštu informuoti tiekėjus arba paskelbti apie jos veiksmus ar sprendimus, taikomi Civiliniame kodekse nustatyti ieškinio pareiškimo senaties terminai. Ši dalis netaikoma šio straipsnio 4 dalyje nustatytu atveju.

100 straipsnis. Pretenzijos nagrinėjimas perkančiojoje organizacijoje

1. Perkančioji organizacija privalo nagrinėti tik tas tiekėjų pretenzijas, kurios gautos iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo dienos ir pateiktos laikantis šio įstatymo 99 straipsnio 1 dalyje nustatytų terminų.

2. Perkančioji organizacija, gavusi pretenziją, nedelsdama sustabdo pirkimo procedūrą, kol bus išnagrinėta ši pretenzija ir priimtas sprendimas. Perkančioji organizacija negali sudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties anksčiau negu po 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – anksčiau negu po 5 darbo dienų) nuo rašytinio pranešimo apie jos priimtą sprendimą išsiuntimo pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams dienos, o jeigu šis pranešimas nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, – ne anksčiau kaip po 15 dienų.

3. Perkančioji organizacija privalo išnagrinėti pretenziją, priimti motyvuotą sprendimą ir apie jį, taip pat apie anksčiau praneštų pirkimo procedūros terminų pasikeitimą raštu pranešti pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams ne vėliau kaip per 6 darbo dienas nuo pretenzijos gavimo dienos.

101 straipsnis. Prašymo ar ieškinio nagrinėjimas teisme

1. Tiekėjas, pateikęs prašymą ar pareiškęs ieškinį teismui, privalo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pateikti perkančiajai organizacijai prašymo ar ieškinio kopiją su gavimo teisme įrodymais.

2. Perkančioji organizacija, gavusi tiekėjo prašymo ar ieškinio teismui kopiją, negali sudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties, kol nesibaigė atidėjimo terminas ar šio įstatymo 100 straipsnio 2 dalyje, 102 straipsnio 2 dalies 3 punkte ir 102 straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodyti terminai ir kol perkančioji organizacija negavo teismo pranešimo apie:

- 1) motyvuotą teismo nutartį, kuria atsisakoma priimti ieškinį;
- 2) motyvuotą teismo nutartį dėl tiekėjo prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones atmetimo, kai šis prašymas teisme buvo gautas iki ieškinio pareiškimo;
- 3) teismo rezoliuciją priimti ieškinį netaikant laikinųjų apsaugos priemonių.

3. Jeigu dėl tiekėjo prašymo pateikimo ar ieškinio pareiškimo teismui pratęsimi anksčiau tiekėjams pranešti pirkimo procedūrų terminai, apie tai perkančioji organizacija išsiunčia tiekėjams pranešimus ir nurodo terminų pratęsimo priežastis.

4. Perkančioji organizacija, sužinojusi apie teismo sprendimą dėl tiekėjo prašymo ar ieškinio, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu informuoja suinteresuotus kandidatus ir suinteresuotus dalyvius apie teismo priimtus sprendimus.

102 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimas negaliojančia

1. Teismas pripažįsta pirkimo sutartį ar preliminarnią sutartį negaliojančia bet kuriuo iš šių atvejų:

1) perkančioji organizacija sudarė pirkimo sutartį ar preliminarnią sutartį nepaskelbusi apie tarptautinį pirkimą Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba nepaskelbusi apie supaprastintą pirkimą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, kai tai nėra leidžiama pagal šio įstatymo reikalavimus;

2) perkančioji organizacija pažeidė šio įstatymo 84 straipsnio 8 dalyje, 100 straipsnio 2 dalyje ar 101 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, kartu pažeisdama ir kitus šio įstatymo reikalavimus,

ir tai turėjo neigiamą įtaką teismui prašymą pateikusiai ar ieškinį pareiškusiai dalyvio galimybėms sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarąją sutartį, ir šis dalyvis neturėjo galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis iki pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties sudarymo;

3) perkančioji organizacija pažeidė šio įstatymo 76 straipsnio 6 dalies ar 77 straipsnio 9 ir 10 dalių nuostatas ir, sudarydama pirkimo sutartį, pasinaudojo išimtimi, leidžiančia netaikyti atidėjimo termino;

4) nustačius kitų šio įstatymo imperatyviųjų nuostatų pažeidimų, kurie turėjo neigiamą įtaką teismui prašymą pateikusiai ar ieškinį pareiškusiai dalyvio galimybėms sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarąją sutartį, ir šis dalyvis neturėjo galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis iki pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties sudarymo.

2. Teismas negali pripažinti pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties negaliojančia pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, jeigu yra visos šios sąlygos:

1) perkančioji organizacija nusprendė, kad šiuo įstatymu leidžiama nepaskelbti apie tarptautinį pirkimą Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba nepaskelbti apie supaprastintą pirkimą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

2) perkančioji organizacija paskelbė savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimą;

3) pirkimo sutartis ar preliminaroji sutartis buvo sudaryta ne anksčiau kaip po 10 dienų (supaprastinto pirkimo atveju – ne anksčiau kaip po 5 darbo dienų) nuo savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimo paskelbimo dienos.

3. Teismas negali pripažinti pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties negaliojančia pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punktą, jeigu yra visos šios sąlygos:

1) perkančioji organizacija mano, kad sudarydama pirkimo sutartį ji laikėsi šio įstatymo 76 straipsnio 6 dalies ar 77 straipsnio 9 ir 10 dalių nuostatų;

2) perkančioji organizacija suinteresuotiems dalyviams išsiuntė pranešimus apie sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą pagal šio įstatymo 56 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus;

3) pirkimo sutartis buvo sudaryta ne anksčiau kaip po 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – ne anksčiau negu po 5 darbo dienų) nuo pranešimų apie sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą išsiuntimo suinteresuotiems dalyviams dienos, o jeigu šie pranešimai nebuvo siunčiami elektroninėmis priemonėmis, – ne anksčiau kaip po 15 dienų.

103 straipsnis. Alternatyvios sankcijos ir jų taikymas

1. Teismas taiko alternatyvias sankcijas pagal šio straipsnio 3 dalį, jeigu perkančioji organizacija pažeidė šio įstatymo 84 straipsnio 8 dalyje, 100 straipsnio 2 dalyje ar 101 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, tačiau nėra kitų šio įstatymo 102 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų aplinkybių.

2. Teismas gali nepripažinti pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties negaliojančia ir taikyti alternatyvias sankcijas pagal šio straipsnio 3 dalį, nors pirkimo sutartis ar preliminaroji sutartis buvo sudaryta neteisėtai pagal šio įstatymo 102 straipsnio 1 dalies nuostatas, jeigu dėl viešojo intereso, įskaitant su pirkimo sutartimi ar preliminarąja sutartimi nesusijusius ekonominius interesus, dėl kurių pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties pripažinimas negaliojančia turėtų neproporcingų pasekmių, būtina išsaugoti pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties pasekmes. Tiesiogiai su pirkimo sutartimi ar preliminarąja sutartimi susiję ekonominiai interesai apima *inter alia* išlaidas, susidariusias dėl vėlavimo vykdyti pirkimo sutartį, naujos pirkimo procedūros pradėjimo, pirkimo sutartį vykdančio tiekėjo pakeitimo, teisinių pareigų, kurios atsirado pripažinus pirkimo sutartį ar preliminarąją sutartį negaliojančia.

3. Teismo skiriamos alternatyvios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Teismas taiko šias alternatyvias sankcijas:

1) pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties trukmės sutrumpinimą;

2) perkančiajai organizacijai skiriamą baudą. Bauda skiriama ne didesnė negu 10 procentų pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties vertės.

4. Teismas, skirdamas alternatyvias sankcijas, turi atsižvelgti į visus reikšmingus aspektus, įskaitant pažeidimo rimtumą, perkančiosios organizacijos elgesį. Teismo skirta alternatyvi sankcija, įskaitant perkančiajai organizacijai skirtos baudos dydį, turi būti motyvuojama teismo sprendime.

104 straipsnis. Žalos atlyginimas dėl šio įstatymo reikalavimų nesilaikymo

1. Teismas tenkina tiekėjo reikalavimą tik dėl žalos atlyginimo, jeigu pirkimo sutartis jau sudaryta ir buvo laikomasi šio įstatymo 49 straipsnio 5 dalies, 53 straipsnio 8 dalies, 56 straipsnio 1 dalies, 84 straipsnio 1 ir 8 dalių, 99 straipsnio, 100 straipsnio 2 dalies, 101 straipsnio 2 dalies, 102 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių, 103 straipsnio nuostatų.

2. Tiekėjas, kreipdamasis į teismą dėl žalos atlyginimo, gali reikalauti atlyginti tiesioginius ar netiesioginius nuostolius, kurių atsirado dėl to, kad perkančioji organizacija nesilaikė šio įstatymo reikalavimų. Kai tiekėjas reikalauja atlyginti žalą, kuri apima ir tiesioginius, ir netiesioginius nuostolius, teismas tenkina didesnės vertės reikalavimą.

3. Kai reikalaujama atlyginti žalą, kuri yra tokio paties dydžio kaip pasiūlymo parengimo arba dalyvavimo pirkimo procedūroje išlaidos, žalos atlyginimo reikalaujantis tiekėjas turi įrodyti žalos dydį, taip pat tai, kad buvo pažeisti šio įstatymo reikalavimai ir kad dėl šio pažeidimo jis neteko galimybės sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarąją sutartį.

Lietuvos Respublikos
viešųjų pirkimų įstatymo
1 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO 7 DALYJE NURODYTŲ VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	NACE 1 red.					BVPŽ kodas
	F SEKCIJA			STATYBA		
	Skyrius	Grupė	Klasė	Pavadinimas	Pastabos	
1.	45			Statyba	Šis skyrius apima naujų pastatų statybą ir darbus, atnaujinimą ir įprastus remonto darbus.	45000000
2.		45.1		Statybvietės paruošimas		45100000
3.			45.11	Pastatų nugriovimas, išardymas; grunto pervežimas	Ši klasė apima: – pastatų ir kitų statinių nugriovimą, – statybviečių valymą, – grunto pervežimą: iškasimą, užkasimą, statybvietės išlyginimą, griovių kasimą, akmenų pašalinimą, sprogdinimą ir t. t., – vietovės paruošimą kasybos darbams: – nuodangos pašalinimą ir kitokį statybviečių bei kasybos darbų plėtojimą bei ruošimą. Ši klasė taip pat apima: – statybviečių drenažą, – žemės ir miškų ūkio paskirties naudmenų drenažą.	45110000

4.			45.12	Žvalgomasis gręžimas	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – žvalgomąjį gręžimą ir gręžinių atrinkimą statybinėms, geofizinėms, geologinėms ar panašioms reikmėms. <p>Ši klasė neapima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naftos ir gamtinių dujų pramoninės gavybos gręžinių gręžimo (žr. 11.20), – vandens gręžinių gręžimo (žr. 45.25), – šachtų įrengimo (žr. 45.25), – naftos ir gamtinių dujų telkinių žvalgymo, geofizinių, geologinių ir seisminių matavimų (žr. 74.20). 	45120000
5.		45.2		Pastatų ar jų dalių statyba; civilinė inžinerija		45200000
6.			45.21	Bendroji pastatų statyba ir civilinės inžinerijos darbai	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – visų rūšių pastatų statybą, civilinės inžinerijos statinių statybą: – tiltus, įskaitant tuos, kurie skirti estakadinėms magistralėms, viadukams, tuneliams ir požeminėms perėjoms, – ilgus nuotolių vamzdynus ir elektros linijas, – miesto vamzdynų, miesto komunikacijų ir elektros linijas, – papildomus miesto darbus, – surenkamų statinių statymą ir įrengimą statybvietyje. <p>Ši klasė neapima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – paslaugų, susijusių su naftos ir gamtinių dujų gavyba (žr. 11.20), – surenkamų statinių, kurių dalys nėra betoninės ir yra pačių pagamintos, įrengimo statybvietyje (žr. 20, 26 ir 28 skyrius), – stadionų, plaukimo baseinų, sporto salių, teniso ir golfo aikštelių ir kitų sportui skirtų įrenginių statybos darbų (išskyrus pastatų statybos darbus) (žr. 45.23), 	45210000, išskyrus: 45213316, 45220000, 45231000, 45232000

					<ul style="list-style-type: none"> – pastatų įrengimo (žr. 45.3), – pastatų apdailos (žr. 45.4), – architektūrinės ir inžinerinės veiklos (žr. 74.20), – statybos projektų valdymo (žr. 74.20). 	
7.			45.22	Stogų dangos ir stogo konstrukcijų įrengimas	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stogų įrengimą, – stogo dangų įrengimą, – sandarinimą. 	45261000
8.			45.23	Automagistralių, kelių tiesimas, aerodromų ir sporto įrenginių statyba	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – automagistralių, gatvių, kelių, kitų transporto ir pėsčiųjų kelių statybą, – geležinkelių statybą, – oro uosto pakilimo takų statybą, – stadionų, plaukimo baseinų, sporto salių, teniso ir golfo aikštelių statybą ir kitų sportui skirtų įrenginių statybos darbus (išskyrus pastatų statybos darbus), – kelių ir stovėjimo aikštelių ženklimą. <p>Ši klasė neapima pirminio grunto pervežimo (žr. 45.11).</p>	45212212 ir DA03 45230000, išskyrus: 45231000, 45232000, 5234115
9.			45.24	Vandens statinių statyba	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – statybą: – vandens kelių, uostų ir upių darbų, poilsinių prieplaukų (valčių prieplaukų), šliuzų ir t. t., – užtvankų ir nutekamųjų griovių, – dugno valymo darbus, – darbus po vandeniu. 	45240000
10.			45.25	Kiti statybos darbai, įskaitant specialiuosius profesinius darbus	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – statybos darbus, apimančius vieną konkrečią statybos sritį, kuriems atlikti reikia specialių žinių arba įrangos, – pamatų įrengimą, įskaitant polių įleidimą, – vandens šulinių gręžimą ir statybą, šachtų įrengimą, – ne savos gamybos plieno detalių montavimą, – plieno lankstymą, – mūrijimą ir grindimą, – pastolių ir darbo platformų įrengimą ir išardymą, įskaitant 	45250000, 45262000

					pastolių ir darbo platformų nuomą, – kaminų ir pramoninių krosnių įrengimą. Ši klasė neapima pastolių nuomos be jų įrengimo ir išardymo (žr. 71.32).	
11.		45.3		Pastatų įrengimas		45300000
12.			45.31	Elektros laidų ir kitokios armatūros įrengimas	Ši klasė apima: įrengimą pastatuose ar kituose statiniuose: – elektros laidų ir armatūros, – telekomunikacijos sistemų, – elektrinių šildymo sistemų, – radijo ir televizijos antenų (gyvenamiesiems namams), – priešgaisrinės signalizacijos, – įsilaužimo signalizacijos sistemų, – liftų ir eskalatorių, – žaibolaidžių ir t. t.	45213316, 45310000, išskyrus: 45316000
13.			45.32	Veikla, susijusi su izoliacijos darbais	Ši klasė apima šiluminės, garso arba vibracijos izoliacijos įrengimą pastatuose arba kituose statiniuose. Ši klasė neapima sandarinimo darbų (žr. 45.22).	45320000
14.			45.33	Santechnikos darbai	Ši klasė apima: – šiuos darbus pastatuose arba kituose statiniuose: – santechnikos ir sanitarijos įrangos montavimą, – dujotiekio armatūros įrengimą, – šildymo, vėdinimo, šaldymo ar kondicionavimo įrangos ir kanalų įrengimą, – automatinį gesinimo sistemų įrengimą. Ši klasė neapima elektrinių šildymo sistemų įrengimo (žr. 45.31).	45330000
15.			45.34	Kiti pastatų įrengimo darbai	Ši klasė apima: – kelių, geležinkelių, oro ir jūrų uostų apšvietimo ir signalų sistemų įrengimą, – armatūros ir armatūros reikmenų pastatuose ir kituose statiniuose įrengimą (niekur kitur nepriskirta).	45234115, 45316000, 45340000
16.		45.4		Pastatų apdaila		45400000

17.			45.41	Tinkavimas	Ši klasė apima vidaus ir išorės tinkavimo ar gipso klojimo darbus pastatuose ir kituose statiniuose, įskaitant grebėstų medžiagas.	45410000
18.			45.42	Staliaus dirbinių įrengimas	Ši klasė apima: – ne savos gamybos durų, langų, durų ir langų rėmų, sumontuojamųjų virtuvių, laiptinių, parduotuvių armatūros ir pan. iš medžio arba kitų medžiagų įrengimą, – vidaus apdailos darbus, pavyzdžiui, lubų, medinių sienų dangų, slankiųjų pertvarų ir t. t. įrengimą. Ši klasė neapima parketo ir kitokių medinių grindų dangų klojimo (žr. 45.43).	45420000
19.			45.43	Grindų ir sienų dengimas	Ši klasė apima: – šiuos klojimo, dengimo, kabinimo arba tiesimo darbus pastatuose ar kituose statiniuose: – keraminių, betoninių arba graviruoto akmens sienų arba grindų plytelių klojimą, – parketo ir kitokių medinių grindų dangų, kiliminių ir linoleumo grindų dangų klojimą, – įskaitant pagamintas iš gumos arba plastiko grindų dangas, – mozaikinio betono, marmuro, granito arba skalūno grindų dangų klojimą arba sienų dangų įrengimą, – tapetų klijavimą.	45430000
20.			45.44	Dažymas ir stiklinimas	Ši klasė apima: – pastatų išorės ir vidaus dažymą, – civilinės inžinerijos konstrukcijų dažymą, – stiklų, veidrodžių ir pan. įrengimą. Ši klasė neapima langų montavimo (žr. 45.42).	45440000
21.			45.45	Kiti statybos apdailos darbai	Ši klasė apima: – privačių baseinų įrengimą, – pastatų valymo garais, smėliasraučiu ir panašius	45212212 ir DA04 45450000

					pastatų išorės darbus, – kitus pastatų apdailos ir užbaigimo darbus (niekur kitur nepriskirtus). Ši klasė neapima pastatų ir kitų statinių vidaus valymo darbų (žr. 74.70).	
22.		45.5		Statybos ar griovimo įrenginių nuoma (su operatorių samdymu)		45500000
23.			45.50	Statybos ar griovimo įrenginių nuoma (su operatorių samdymu)	Ši klasė neapima statybos ar griovimo mašinų ir įrenginių nuomos nesamdant operatorių (žr. 71.32).	45500000

Lietuvos Respublikos
viešųjų pirkimų įstatymo
2 priedas

SOCIALINĖS IR KITOS SPECIALIOSIOS PASLAUGOS

Eil. Nr.	BVPŽ kodas	Aprašymas
1.	75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Namų ūkio pagalbinių darbininkų parūpinimo paslaugos]; 79624000-4 [Slaugos personalo parūpinimo paslaugos] ir 79625000-1 [Medicinos personalo parūpinimo paslaugos] nuo 85000000-9 iki 85323000-9; 98133100-5; 98133000- 4; 98200000-5; 98500000-8 [Privatūs namų ūkiai, samdantys namų ūkio darbininkus] ir 98513000-2– 98514000-9 [Namų ūkių darbo jėgos paslaugos, namų ūkių agentūrų darbuotojų paslaugos, namų ūkių raštinės darbuotojų paslaugos, namų ūkių laikinųjų darbuotojų paslaugos, pagalbos namuose paslaugos ir namų ūkio paslaugos]	Sveikatos, socialinės ir susijusios paslaugos
2.	85321000-5 ir 85322000-2; 75000000-6 [Administracinės, gynybos ir socialinės apsaugos paslaugos]; 75121000-0; 75122000-7; 75124000-1; nuo 79995000-5 iki 79995200-7; nuo 80000000-4 [Švietimo ir mokymo paslaugos] iki 80660000-8; nuo 92000000-1 iki 92700000-8 79950000-8 [Parodų, mugių ir kongresų organizavimo paslaugos]; 79951000-5 [Seminarų organizavimo paslaugos]; 79952000-2 [Su renginiais susijusios paslaugos]; 79952100-3 [Kultūrinių renginių organizavimo paslaugos]; 79953000-9 [Festivalių organizavimo paslaugos]; 79954000-6 [Pobūvių	Administracinės, socialinės, švietimo, sveikatos priežiūros ir kultūros paslaugos

Eil. Nr.	BVPŽ kodas	Aprašymas
	organizavimo paslaugos]; 79955000-3 [Madų šou organizavimo paslaugos]; 79956000-0 [Mugių ir parodų organizavimo paslaugos]	
3.	75300000-9	Privalomojo socialinio draudimo paslaugos (Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas netaikomas, jei šios paslaugos yra organizuojamos kaip viešojo intereso neekonominės paslaugos.)
4.	75310000-2; 75311000-9; 75312000-6; 75313000-3; 75313100-4; 75314000-0; 75320000-5; 75330000-8; 75340000-1	Išmokų paslaugos
5.	98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ir 98130000-3	Kitos bendruomenės, socialinės ir asmeninės aptarnavimo paslaugos, įskaitant profesinių organizacijų, politinių organizacijų, jaunimo asociacijų ir kitų narystės organizacijų teikiamas paslaugas
6.	98131000-0	Religinės paslaugos
7.	55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 55521000-8 [Pagaminto valgio tiekimo privatiems namų ūkiams paslaugos], 55521100-9 [Skubaus valgių pristatymo į namus paslaugos], 55521200-0 [Maisto pristatymo paslaugos] 55520000-1 [Pagaminto valgio tiekimo paslaugos], 55522000-5 [Pagaminto valgio tiekimo transporto įmonėms paslaugos], 55523000-2 [Pagaminto valgio tiekimo kitoms įmonėms ar kitoms institucijoms paslaugos], 55524000-9 [Pagaminto valgio tiekimo mokykloms paslaugos] 55510000-8 [Valgyklų paslaugos], 55511000-5 [Valgyklų ir kitų ribotos klientūros užkandinių paslaugos], 55512000-2 [Valgyklų valdymo paslaugos], 55523100-3 [Maisto mokykloms paslaugos]	Viešbučių ir restoranų paslaugos
8.	79100000-5–79140000-7; 75231100-5	Teisinės paslaugos, išskyrus tas, kurios nepatenka į taikymo sritį pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punktą
9.	75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3	Kitos administracinės ir valdžios paslaugos
10.	75200000-8–75231000-4	Paslaugų teikimas bendruomenei

Eil. Nr.	BVPŽ kodas	Aprašymas
11.	75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Kalėjimų paslaugos, visuomenės saugumo ir gelbėjimo paslaugos, išskyrus tas, kurios nepatenka į taikymo sritį pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 9 punktą
12.	79700000-1–79721000-4 [Tyrimo ir apsaugos paslaugos, apsaugos paslaugos, signalizacijos sistemų stebėsenos paslaugos, apsaugos paslaugos, stebėjimo paslaugos, suradimo sistemų paslaugos, pasislėpusių asmenų radimo paslaugos, patrulių paslaugos, tapatybės kortelių išleidimo paslaugos, tyrimo paslaugos ir detektyvų agentūrų paslaugos] 79722000-1 [Grafologijos paslaugos], 79723000-8 [Atliekų analizės paslaugos]	Tyrimo ir apsaugos paslaugos
13.	98900000-2 [Ekstrateritorialių organizacijų ir įstaigų paslaugos] ir 98910000-5 [Specifinės tarptautinių organizacijų ir institucijų paslaugos]	Tarptautinės paslaugos
14.	64000000-6 [Pašto ir telekomunikacijų paslaugos]; 64100000-7 [Pašto ir kurjerių paslaugos]; 64110000-0 [Pašto paslaugos]; 64111000-7 [Pašto paslaugos, susijusios su laikraščiais ir periodiniais leidiniais]; 64112000-4 [Pašto paslaugos, susijusios su laiškais]; 64113000-1 [Pašto paslaugos, susijusios su siuntiniais]; 64114000-8 [Pašto skyrių langelių paslaugos]; 64115000-5 [Pašto dėžučių nuoma]; 64116000-2 [Pašto paslaugos „iki pareikalavimo“]; 64122000-7 [Vidaus pašto ir kurjerių paslaugos]	Pašto paslaugos
15.	50116510-9 [Padangų restauravimo paslaugos]; 71550000-8 [Kalvystės paslaugos]	Įvairios paslaugos

Lietuvos Respublikos
viešųjų pirkimų įstatymo
3 priedas

KVIETIMO PATEIKTI PASIŪLYMĄ, DALYVAUTI DIALOGE IR KVIETIMO PATVIRTINTI SUSIDOMĖJIMĄ TURINYS

1. Kvietime pateikti pasiūlymą ar dalyvauti dialoge perkančioji organizacija pateikia šią informaciją:

1) interneto adresą, kuriuo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ar kitur paskelbti pirkimo dokumentai;

2) prideda pirkimo dokumentus, jeigu jie dėl šio įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje ar 22 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių neskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje arba su jais susipažinti nebuvo leista kitu būdu;

3) nuorodą į paskelbtą skelbimą apie pirkimą ar išankstinį informacinį skelbimą, kuriuo kviečiama dalyvauti pirkime;

4) kai kviečiama pateikti pasiūlymus, – pasiūlymo pateikimo termino pabaigą, adresą ir kalbą (kalbas), kuria (kuriomis) jis turi būti parengtas, o kai kviečiama dalyvauti dialoge, – dialogo pradžios datą, adresą ir kalbą (kalbas), kuria (kuriomis) jis vyks;

5) jeigu reikia, nurodo, kokius papildomus dokumentus, patvirtinančius atitiktį nustatytiems reikalavimams dėl pašalinimo pagrindų ir kvalifikacijos, turi pateikti tiekėjai;

6) pasiūlymų ar sprendinių, ar galutinių pasiūlymų vertinimo tvarką, vertinimo kriterijus, vertinimo kriterijų lyginamuosius svorius ir, jeigu reikia, – šių kriterijų reikšmingumą mažėjimo tvarka, jeigu jie nebuvo pateikti skelbime apie pirkimą, techninėse specifikacijose arba kituose pirkimo dokumentuose;

7) minimalius keliamus reikalavimus, dėl kurių negali būti deramasi, kai vyksta skelbiamos derybos ar inovacijų partnerystė;

8) kitą, perkančiosios organizacijos nuomone, reikalingą informaciją.

2. Kvietime patvirtinti susidomėjimą ne centrinės valdžios perkančioji organizacija pateikia bent šią informaciją:

1) interneto adresą, kuriuo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ar kitur paskelbti pirkimo dokumentai;

2) prideda pirkimo dokumentus, jeigu jie dėl šio įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje ar 22 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių neskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje arba su jais susipažinti nebuvo leista kitu būdu;

3) jeigu taikytina, ne centrinės valdžios perkančiosios organizacijos pateiktos konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimus pagal šio įstatymo 20 straipsnio 5 dalį;

4) adresą, galutinę datą ir kalbą (kalbas), kuria (kuriomis) galima kreiptis norint gauti likusius pirkimo dokumentus, kurie dar nebuvo pateikti;

5) perkamo objekto pobūdžio ir apimties aprašymą, įskaitant galimybes sudaryti papildomas sutartis, jų sudarymo laiką (jeigu įmanoma jį nurodyti), numatomas skelbimų dėl darbų, prekių ar paslaugų pirkimo konkursų paskelbimo datas (jeigu įmanoma jas nurodyti);

6) kad pirkimo būdas yra ribotas konkursas arba skelbiamos derybos;

7) jeigu įmanoma – datas, kada turi būti pradedamas ir baigiamas prekių tiekimas, paslaugų teikimas, darbų atlikimas;

8) ne centrinės valdžios perkančiosios organizacijos, kuri sudaro pirkimo sutartį, adresą;

9) apie ekonomines ir technines sąlygas, finansines garantijas ir informaciją, kurios reikalaujama iš tiekėjo;

10) apie sutarties, kurią ketinama sudaryti, rūšį: pirkimas, išperkamoji nuoma, nuoma, pirkimas išsimokėtinai ar šių būdų derinys;

11) pasiūlymų vertinimo kriterijus ir jų lyginamuosius svorius ar, jeigu reikia, – šių kriterijų išdėstymą pagal svarbą, jeigu atitinkama informacija nebuvo pateikta išankstiniame informaciniame skelbime, techninėse specifikacijose arba kituose pirkimo dokumentuose;

12) minimalius keliamus reikalavimus, dėl kurių negali būti deramasi, kai vyksta skelbiamos derybos;

13) kitą, ne centrinės valdžios perkančiosios organizacijos nuomone, reikalingą informaciją.

Lietuvos Respublikos
viešųjų pirkimų įstatymo
4 priedas

PASIŪLYMŲ, PARAIŠKŲ, PROJEKTO KONKURSŲ PLANŲ IR PROJEKTŲ ELEKTRONINĖMS GAVIMO PRIEMONĖMS IR PRIETAISAMS KELIAMI REIKALAVIMAI

Pasiūlymų, paraiškų, projekto konkursų planų ir projektų elektroninio gavimo priemonės ir prietaisai, naudojant technines priemones ir laikantis atitinkamų procedūrų, turi bent jau užtikrinti, kad:

1. Būtų galima nustatyti tikslų pasiūlymų, paraiškų, planų ir projektų pateikimo laiką ir datą;
2. Būtų tinkamai užtikrinta, kad iki nustatyto termino pabaigos niekas negalėtų susipažinti su duomenimis, perduotais pagal šiuos reikalavimus;
3. Tik valstybės informacinės sistemos tvarkytojo ar analogiškas funkcijas atliekančio asmens, jeigu naudojama ne valstybės informacinė sistema, įgalioti asmenys (toliau šiame priede – įgalioti asmenys) galėtų nustatyti arba keisti prieigos prie gautų duomenų datas;
4. Skirtingais pirkimo procedūros arba projekto konkurso etapais prieiga prie visų pateiktų duomenų arba jų dalies būtų įmanoma tik įgaliotiems asmenims;
5. Tik įgalioti asmenys galėtų suteikti prieigą prie perduotų duomenų, kuri būtų galima tik po nustatyto termino;
6. Laikantis šių reikalavimų gauti ir peržiūrėti duomenys ir toliau būtų prieinami tik tiems asmenims, kurie yra įgalioti susipažinti su tokiais duomenimis;
7. Būtų galima tiksliai nustatyti draudimo susipažinti su duomenimis ir šio priedo 2, 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytų reikalavimų pažeidimus ar bandymus padaryti tokius pažeidimus.

Lietuvos Respublikos
viešųjų pirkimų įstatymo
5 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO 2 DALIES 2 PUNKTE NURODYTŲ TARPTAUTINIŲ SOCIALINIŲ IR APLINKOS APSAUGOS KONVENCIJŲ SĄRAŠAS

1. Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. birželio 10 d. konvencija Nr. 29 dėl priverstinio ar privalomojo darbo.
2. Tarptautinės darbo organizacijos 1948 m. birželio 17 d. konvencija Nr. 87 dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo.
3. Tarptautinės darbo organizacijos 1949 m. liepos 1 d. konvencija Nr. 98 dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo.
4. Tarptautinės darbo organizacijos 1951 m. birželio 29 d. konvencija Nr. 100 dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą.
5. Tarptautinės darbo organizacijos 1957 m. birželio 25 d. konvencija Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo.
6. Tarptautinės darbo organizacijos 1958 m. birželio 25 d. konvencija Nr. 111 dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje.
7. Tarptautinės darbo organizacijos 1973 m. birželio 26 d. konvencija Nr. 138 dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus.
8. 1985 m. kovo 22 d. Vienos konvencija dėl ozono sluoksnio apsaugos ir jos 1987 m. rugsėjo 16 d. Monrealio protokolas dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų.
9. 1989 m. kovo 22 d. Bazelio konvencija dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės (Bazelio konvencija).
10. 1998 m. rugsėjo 10 d. Roterdamo konvencija dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje (UNEP/FAO) (IAPS, arba PIC konvencija), ir jos 3 regioniniai protokolai.
11. Tarptautinės darbo organizacijos 1999 m. birželio 17 d. konvencija Nr. 182 dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinių veiksmų tokiam darbui panaikinti.
12. 2001 m. gegužės 22 d. Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (Stokholmo POT konvencija).

Lietuvos Respublikos
viešųjų pirkimų įstatymo
6 priedas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO 1 DALIES 1
PUNKTE NURODYTŲ PRODUKTŲ, SUSIJUSIŲ KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS
PERKANČIŲJŲ ORGANIZACIJŲ PREKIŲ PIRKIMAIS, SĄRAŠAS**

1.	25 skyrius:	Druska, siera, žemės ir kietosios uolienos, tinkavimo medžiagos, kalkės ir cementas
2.	26 skyrius:	Metalo rūdos, šlakas ir pelenai
3.	27 skyrius:	Mineralinis kuras, mineralinės alyvos ir jų distiliavimo produktai, bituminės medžiagos, mineralinis vaškas, išskyrus: ex 27.10: specialiojo variklių kuro rūšys
4.	28 skyrius:	Neorganiniai chemikalai, organiniai ir neorganiniai tauriųjų metalų, retųjų žemių metalų, radioaktyviųjų elementų ir izotopų junginiai, išskyrus: ex 28.09: sprogstamosios medžiagos ex 28.13: sprogstamosios medžiagos ex 28.14: ašarinės dujos ex 28.28: sprogstamosios medžiagos ex 28.32: sprogstamosios medžiagos ex 28.39: sprogstamosios medžiagos ex 28.50: toksiški produktai ex 28.51: toksiški produktai ex 28.54: sprogstamosios medžiagos
5.	29 skyrius:	Organiniai chemikalai, išskyrus: ex 29.03: sprogstamosios medžiagos ex 29.04: sprogstamosios medžiagos ex 29.07: sprogstamosios medžiagos ex 29.08: sprogstamosios medžiagos ex 29.11: sprogstamosios medžiagos ex 29.12: sprogstamosios medžiagos ex 29.13: toksiški produktai ex 29.14: toksiški produktai ex 29.15: toksiški produktai ex 29.21: toksiški produktai ex 29.22: toksiški produktai ex 29.23: toksiški produktai ex 29.26: sprogstamosios medžiagos ex 29.27: toksiški produktai ex 29.29: sprogstamosios medžiagos

6.	30 skyrius:	Farmacijos produktai
7.	31 skyrius:	Trąšos
8.	32 skyrius:	Rauginimo ir dažymo ekstraktai, taninai ir jų dariniai, dažikliai, pigmentai, dažai ir lakas, poliravimo milteliai, glaistas ir kita mastika, rašalas
9.	33 skyrius:	Eteriniai aliejai ir kvapieji dervų ekstraktai (rezinoidai), parfumerijos, kosmetikos arba tualetiniai preparatai
10.	34 skyrius:	Muilas, organinės paviršinio aktyvumo medžiagos, skalbikliai, tepimo priemonės, dirbtinis vaškas, paruoštas vaškas, blizginimo arba šveitimo priemonės, žvakės ir panašūs dirbiniai, modeliavimo pasta, stomatologinis vaškas
11.	35 skyrius:	Albumininės medžiagos, klijai, fermentai (enzimai)
12.	37 skyrius:	Fotografijos ir kinematografijos prekės
13.	38 skyrius:	Įvairūs chemijos produktai, išskyrus ex 38.19: toksiški produktai
14.	39 skyrius:	Dirbtinės dervos ir plastinės medžiagos, celiuliozės eteriai ir jų dirbiniai, išskyrus ex 39.03: sprogstamosios medžiagos
15.	40 skyrius:	Kaučiukas, sintetinis kaučiukas, faktisas ir jo dirbiniai, išskyrus ex 40.11: neperšaunamos padangos
16.	41 skyrius:	Žalios (neišdirbtos) odos (išskyrus kailius) ir išdirbta oda
17.	42 skyrius:	Odos dirbiniai, balnai ir pakinktai, kelionės reikmenys, rankinės ar panašūs gaminiai, dirbiniai iš gyvūnų žarnų (išskyrus šilkaverpių žarnas)
18.	43 skyrius:	Kailiai, dirbtiniai kailiai ir jų dirbiniai
19.	44 skyrius:	Mediena ir medienos gaminiai, medžio anglys
20.	45 skyrius:	Kamštiena ir kamštienos dirbiniai
21.	46 skyrius:	Dirbiniai iš šiaudų, esparto arba iš kitų pynimo medžiagų, pintinės ir pinti dirbiniai
22.	47 skyrius:	Medžiagos, naudojamos popieriaus gamybai
23.	48 skyrius:	Popierius ir kartonas, popieriaus plaušienos, popieriaus ir kartono gaminiai
24.	49 skyrius:	Spausdintos knygos, laikraščiai, reprodukcijos ir kiti poligrafijos pramonės gaminiai, rankraščiai, mašinraščiai ir brėžiniai
25.	65 skyrius:	Galvos apdangalai ir jų dalys
26.	66 skyrius:	Skėčiai, skėčiai nuo saulės, lazdos, vytiniai, botagai ir jų dalys
27.	67 skyrius:	Paruoštos naudoti plunksnos ir pūkai bei dirbiniai iš plunksnų arba iš pūkų; dirbtinės gėlės; dirbiniai iš žmonių plaukų
28.	68 skyrius:	Dirbiniai iš akmens, gipso, cemento, asbesto, žėručio arba panašių medžiagų
29.	69 skyrius:	Keramikos dirbiniai
30.	70 skyrius:	Stiklas ir stiklo dirbiniai
31.	71 skyrius:	Perlai, brangakmeniai arba pusbrangiai akmenys, taurieji metalai, metalai, plakiruoti tauriuoju metalu, bei jų dirbiniai; dirbtinė bižuterija

32.	73 skyrius:	Geležis ir plienas bei jų gaminiai
33.	74 skyrius:	Varis ir vario gaminiai
34.	75 skyrius:	Nikelis ir nikelio gaminiai
35.	76 skyrius:	Aliuminis ir aliuminio gaminiai
36.	77 skyrius:	Magnis ir berilis bei jų gaminiai
37.	78 skyrius:	Švinas ir švino gaminiai
38.	79 skyrius:	Cinkas ir cinko gaminiai
39.	80 skyrius:	Alavas ir alavo gaminiai
40.	81 skyrius:	Kiti netaurieji metalai, naudojami metalurgijoje, ir gaminiai iš šių medžiagų
41.	82 skyrius:	Įrankiai, padargai, peiliai, šaukštai ir šakutės iš netauriųjų metalų, jų dalys, išskyrus: ex 82.05: įrankiai ex 82.07: įrankiai, dalys
42.	83 skyrius:	Įvairūs dirbiniai iš netauriųjų metalų
43.	84 skyrius:	Katilai, mašinos, mechaniniai įrenginiai ir jų dalys; išskyrus: ex 84.06: varikliai ex 84.08: kiti varikliai ex 84.45: mašinos ex 84.53: automatinio duomenų apdorojimo mašinos ex 84.55: 84.53 pozicijoje nurodytos sudėtinės mašinų dalys ex 84.59: branduoliniai reaktoriai
44.	85 skyrius:	Elektros mašinos ir įranga, jų dalys, išskyrus: ex 85.13: ryšių įranga ex 85.15: perdavimo aparatūra
45.	86 skyrius:	Geležinkelių ir tramvajaus lokomotyvai, riedmenys ir jų dalys, geležinkelių ir tramvajaus bėgių įrenginiai ir įtaisai, visų rūšių mechaninė eismo signalizacijos įranga (išskyrus elektrinę įrangą), išskyrus: ex 86.02: šarvuoti elektra varomi lokomotyvai ex 86.03: kiti šarvuoti lokomotyvai ex 86.05: šarvuoti vagonai ex 86.06: remontiniai vagonai ex 86.07: vagonai
46.	87 skyrius:	Antžeminio transporto priemonės, išskyrus geležinkelio ir tramvajaus riedmenis, jų dalys, išskyrus: ex 87.08: tankai ir kiti šarvuočiai ex 87.01: traktoriai ex 87.02: karinės transporto priemonės ex 87.03: avariniai sunkvežimiai ex 87.09: motociklai ex 87.14: sunkiasvorės priekabos
47.	89 skyrius:	Laivai, valtys ir plaukiojantieji įrenginiai, išskyrus ex 89.01A: karo laivai
48.	90 skyrius:	Optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, tikrinimo, tikslieji,

		medicinos ir chirurgijos prietaisai, aparatai ir jų dalys, išskyrus: ex 90.05: žiūronai ex 90.13: įvairūs instrumentai ir lazeriai ex 90.14: telemetriniai prietaisai ex 90.28: elektros ir elektroninės matavimo priemonės ex 90.11: mikroskopai ex 90.17: medicinos prietaisai ex 90.18: mechaniniai terapijos prietaisai ex 90.19: ortopedinė įranga ex 90.20: rentgeno aparatai
49.	91 skyrius:	Laikrodžių gamyba
50.	92 skyrius:	Muzikos instrumentai, garso įrašymo ir atgaminimo aparatai, televizijos vaizdo ir garso įrašymo bei atgaminimo aparatūra, šių gaminių dalys ir reikmenys
51.	94 skyrius:	Baldai ir jų dalys, patalynės reikmenys, čiužiniai, čiužinių karkasai, dekoratyvinės pagalvėlės ir panašūs kimštiniai baldų reikmenys, išskyrus ex 94.01A: lėktuvų sėdynės
52.	95 skyrius:	Gaminiai ir produkcija, gaunama iš liejimui ir raižymui skirtų medžiagų
53.	96 skyrius:	Šluotos, šepečiai, teptukai ir rėčiai
54.	98 skyrius:	Įvairūs kiti dirbiniai

Lietuvos Respublikos
viešųjų pirkimų įstatymo
7 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 1 tomas, p. 246) su pakeitimais, padarytais 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB (OL 2007 L 335, p. 31) ir paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES (OL 2014 L 94, p. 1).

2. 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2195/2002 dėl bendro viešųjų pirkimų žodyno (BVPŽ) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 5 tomas, p. 3) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 dėl kai kurių teisės aktų, kuriems galioja Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, nuostatų, susijusių su reguliavimo procedūra su tikrinimu, suderinimo su Tarybos sprendimu 1999/468/EB (OL 2009 L 188, p. 14).

3. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones (OL 2009 L 120, p. 5).

4. 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai (OL 2009 L 168, p. 24).

5. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).

6. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL 2014 L 94, p. 65).“

2 straipsnis. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 53 straipsnio pakeitimas

Pakeisti šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 53 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Pirkimai, kuriuos atliekant ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, kiekvienais kalendoriniais metais negali sudaryti daugiau kaip 30 procentų bendros perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų vertės.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 19 straipsnio 6 dalį, 90 straipsnio 9 dalį, šio įstatymo 2 straipsnį ir šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 19 straipsnio 6 dalis, 90 straipsnio 9 dalis įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.

3. Šio įstatymo 2 straipsnis įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

4. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 93 straipsnio 1 dalies 14 punkte nurodytą ataskaitą Viešųjų pirkimų tarnyba pirmą kartą Europos Komisijai turi pateikti iki 2017 m. balandžio 18 d.

5. Kompetentingos institucijos iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

6. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. pradėtos pirkimų procedūros tęsiamos, sudarytų preliminarinių sutarčių pagrindų atnaujintas tiekėjų varžymasis atliekamas, pradėtų pirkimų ataskaitos teikiamos pagal iki 2016 m. gruodžio 31 d. galiojusias Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas.

7. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. sudarytos pirkimo sutartys ir preliminariosios sutartys keičiamos vadovaujantis šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 87 straipsnio nuostatomis. Pažeidus šias nuostatas, perkančioji organizacija gali nutraukti pirkimo sutartį, preliminarinę sutartį ar sutartį, kuria keičiama pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 88 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. sudarytų pirkimo sutarčių vykdymas turi būti tęsiamas taikant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 22 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ūkio ministras
Evaldas Gustas
2016-09-28

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius
2016-09-28

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO
AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Pakartotinai teikiamas Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kuris yra patobulintas po gražinimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos Seimo vakarinio posėdžio 2016 m. birželio 30 d. protokolu Nr. SPP-373. Įstatymo projektas patobulintas įvertinus suinteresuotų subjektų pastabas ir pasiūlymus pateiktus svarstymų Lietuvos Respublikos Seime metu, įskaitant Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto 2016 m. birželio 29 d. išvadose Nr. 113-P-24 nurodytas ir papildomai darbo tvarka pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymo projektu įgyvendinami naujos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (toliau – Direktyva 2014/25/ES) reikalavimai. Direktyvos 2014/25/ES nuostatos turėjo būti perkeltos į nacionalinę teisę iki 2016 m. balandžio 18 dienos. Todėl Lietuva jau yra gavusi Europos Komisijos oficialų pranešimą dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimų procedūros Nr. 2016/0381 dėl Direktyvos 2014/25/ES neperkėlimo ir neįgyvendinimo nacionalinėje teisėje.

Įstatymo projektu siekiama suderinti Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityje (toliau – komunalinis sektorius), teisę su Europos Sąjungos teisės reikalavimais. Komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės supaprastinamos ir didinamas jų lankstumas, perkantiesiems subjektams suteikiama daugiau pasirinkimo galimybių, sumažinama jiems ir tiekėjams tenkanti administracinė našta. Tai padidins išlaidų efektyvumą, užtikrins geriausius pirkimų rezultatus pagal kainos ir kokybės santykį. Supaprastintos ir efektyvesnės pirkimų procedūros bus naudingos visiems ūkio subjektams, paskatins smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimą, pritrauks daugiau tiekėjų iš kitų valstybių narių.

Naujasis komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas bus labiau pritaikytas politiniams, socialiniams bei ekonominiais klausimams, numatytiems 2020 m. Europos strategijoje dėl pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, spręsti. Šie pirkimai galės būti pasitelkiami gerinant verslo aplinką ir sąlygas įmonių novatoriškumui, kuriant naujas darbo vietas, skatinant socialinę integraciją, žaliuosius pirkimus. Tai pagerins komunalinio sektoriaus pirkimų rezultatus, skatins konkurencingą, inovacijomis pagrįstą ekonomiką ir jos augimą.

Perkeliant į nacionalinę teisę 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (toliau – Direktyva 2014/24/ES) ir Direktyvą 2014/25/ES nutarta rengti du atskirus įstatymų projektus. Pagrindinė priežastis, paskatinusi atsisakyti dviejų direktyvų įgyvendinimo vienu įstatymu, – siekis sukurti paprastesnį ir aiškesnį teisinį reguliavimą. Minėtina, kad nors dalis Direktyvos 2014/24/ES (kuri skirta taip vadinamam klasikiniam sektoriui) ir Direktyvos 2014/25/ES (kuri skirta taip vadinamam komunaliniam sektoriui) nuostatų yra panašios, yra ir ženklių skirtumų, tokių kaip ne vienodos pirkimų vertės ribos, nuo kurių priklauso, koks pirkimų reguliavimas turi būti pasirenkamas, pirkimo būdų pasirinkimo sąlygos ir jų vykdymo tvarka, preliminarinių sutarčių reguliavimas ir net skirtingos pagrindinės sąvokos. Pavyzdžiui, klasikinio sektoriaus reguliavimas taikomas „perkančiosioms organizacijoms“ (valstybės ar savivaldybės institucijoms, taip pat juridiniams asmenims, kurių veikla skirta nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams tenkinti ir kurie didžiąja dalimi finansuojami, kontroliuojami, valdomi valstybės, savivaldybės ar kitų perkančiųjų organizacijų atstovų), o komunalinio sektoriaus – „perkantiesiems subjektams“, kurie gali būti trijų rūšių: 1)

perkančioji organizacija (kaip ir klasikiniame sektoriuje), 2) įmonė, kuriai lemiamą įtaką daro klasikinio sektoriaus perkančioji organizacija arba 3) privatus subjektas, kuriam suteikta specialioji ar išimtinė teisė užsiimti komunalinio sektoriaus veikla. Atsižvelgiant į tai, kad komunalinio sektoriaus direktyva taikoma ne tik viešojo sektoriaus, bet ir privataus sektoriaus subjektams, įgijusiems specialiąją ar išimtinę teisę verstis komunalinio sektoriaus veikla, šioje direktyvoje pirkimai nėra vadinami „viešaisiais pirkimais“. Be to, klasikiniam sektoriui skirtame viešųjų pirkimų reguliavime išskirtos centrinių valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausančių perkančiųjų organizacijų ir šiai sistemai nepriklausančių perkančiųjų organizacijų grupės, kurioms taikomas skirtingas reguliavimas. Komunaliniam sektoriui skirtame reguliavime tokio išskyrimo nėra, tačiau yra tam tikrų reguliavimo skirtumų perkantiesiems subjektams, kurie yra perkančiosios organizacijos Direktyvos 2014/24/ES prasme ir kurie nėra perkančiosios organizacijos (pavyzdžiui, nuostatos dėl interesų konflikto nustatymo, vidaus sandorių sudarymo).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad rengiant vieną įstatymą ir klasikiniame, ir komunaliniame sektoriui neišvengiamai atsirastų skirtingų sąvokų su beveik vienodomis apibrėžtimis, daug nuorodų į kitus straipsnius (jų dalis ar punktus) arba išimčių iš nustatytų taisyklių, o tai teisės aktą paverstų sunkiai skaitomu ir painiu, kas gali lemti didesnę įstatymo taikymo klaidų tikimybę. Toks Direktyvos 2014/24/ES ir Direktyvos 2014/25/ES perkėlimas į nacionalinę teisę ypatingai būtų nenaudingas perkančiosioms organizacijoms, kurioms komunaliniam sektoriui skirtas reguliavimas yra visiškai neaktualus (valstybės ir savivaldybės institucijoms, mokykloms, darželiams ir kt., kurie nevykdo veiklos komunaliniame sektoriuje). Subjektas, kuris yra ir klasikinio sektoriaus perkančioji organizacija, ir komunalinio sektoriaus perkantysis subjektas, privalėtų pasirinkti ir viešiesiems pirkimams taikyti vienokias normas, pirkimams, susijusiems su komunalinio sektoriaus veikla, – kitokias. Esant dviem atskiriems įstatymams, to bus išvengta, nes pirkimą atliekantis subjektas, atsižvelgdamas į tai, kuriam sektoriui priskiriamas pirkimas, pasirinks vieną įstatymą ir jį vadovausis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos Ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Viešųjų pirkimų politikos skyrius (vedėja – Birutė Mačiunskienė, tel. 8 706 64839, el. p. birute.maciunskiene@ukmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu komunalinio sektoriaus pirkimus reguliuoja Viešųjų pirkimų įstatymas, kuris buvo priimtas įgyvendinat 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (toliau – Direktyva 2004/17/EB) kartu su 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (toliau – Direktyva 2004/18/EB), 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2007/66/EB, iš dalies keičiančia Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB, dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo (toliau – Direktyva 2007/66/EB), ir kitas direktyvas.

Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo sritis apima komunalinio sektoriaus pirkimų tvarką, pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę, pirkimų kontrolę. Viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarką nustato Viešųjų pirkimų įstatymas kartu su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XXI¹ skyriumi. Kaip laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų, prižiūri Viešųjų pirkimų tarnyba.

Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnyje apibrėžiamos bendros sąvokos taikomos tiek klasikiniame sektoriuje, tiek komunaliniame sektoriuje, todėl tam tikrais atvejais nepakankamai užakcentuojami šių dviejų sektorių pirkimų reguliavimo skirtumai. Pavyzdžiui, taikoma bendra „viešojo pirkimo“ sąvoka neatspindi to, kad komunalinio sektoriaus reguliavimas gali būti taikomas ne tik viešojo, bet ir privataus sektoriaus subjektams. Taip pat, vartojama bendra sąvoka „perkančioji organizacija“ neatskleidžia skirtingo klasikiniame ir komunaliniame sektoriuose pirkimus atliekančių

subjektų statuso. Galiausiai, Viešųjų pirkimų įstatyme trūksta išsamesnio sąvokos „specialiosios ar išimtinės teisės“ paaiškinimo, nes ji yra itin svarbi priimant sprendimą, kada privatus subjektas įgijęs tokias teises turi vykdyti pirkimus pagal komunalinio sektoriaus pirkimų taisykles.

Komunalinio sektoriaus perkančiųjų organizacijų vykdomiems pirkimams taikomas iš dalies skirtingas ir lankstesnis reglamentavimas, nei klasikiniame sektoriuje veikiančių perkančiųjų organizacijų pirkimams. Perkančiosios organizacijos, kuri veikia vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje, tarptautiniai pirkimai, skirti veiklai minėtose srityse vykdyti, atliekami pagal Viešųjų pirkimų įstatymo III skyriaus nuostatas, taip pat šio įstatymo I ir II skyrių nuostatas, kiek jos neprieštarauja III skyriaus nuostatomis.

Taigi, perkančioji organizacija, atlikdama pirkimus, skirtus veiklai vykdyti dujų ir šilumos, elektros energijos, vandentvarkos (geriamojo vandens, nuotekų šalinimo ir kt.), transporto (geležinkelio, autobusų, troleibusų ir kt.), uostų ir oro uostų, pašto paslaugų, kitų nei pašto paslaugų, naftos, dujų, anglių ar kitokio kietojo kuro žvalgybos ir gavybos srityse turi vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu. Pažymėtina, kad plėtojantis rinkoms išvardintuose sektoriuose ir formuojantis teisinei bazei, skatinančiai konkurenciją šiose rinkose, turi būti peržiūrėtos ir patobulintos nuostatos, apibrėžiančios veiklų rūšis, kurioms taikytinas komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas.

Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo mastas priklauso nuo šio įstatymo 11 straipsnyje apibūdinamų tarptautinio pirkimo vertės ribų ir 2 straipsnio 15 dalyje numatytų mažos vertės pirkimo ribų, pagal kurias pirkimai priskiriami tarptautiniams, supaprastintiems arba mažos vertės pirkimams. Tarptautinio pirkimo vertės ribos nustatytos Direktyvoje 2004/17/EB ir Direktyvoje 2004/18/EB ir tikslinamos Europos Komisijos išleidžiamu reglamentu. Šiuo atveju komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo lankstumas pasireiškia tuo, kad šio sektoriaus pirkimams tarptautinio pirkimo vertės ribos yra aukštesnės nei klasikinio sektoriaus pirkimams. Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsnyje nustatoma numatomos pirkimo vertės apskaičiavimo tvarka. Pasiiekus tarptautinio pirkimo vertės ribą, pirkimas yra aktualus ne tik tiekėjams, veikiantiems tam tikroje valstybėje narėje, bet ir visoje Europos Sąjungoje. Dėl šios priežasties valstybės narės išpareigoja apie pirkimus, kurių vertės pasiekia tarptautinio pirkimo vertės ribas, skelbti Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, prieinamame kiekvienam suinteresuotam asmeniui. Taip skatinamas Europos Sąjungos bendros komunalinio sektoriaus pirkimų rinkos veikimas.

Viešųjų pirkimų įstatyme yra nustatytas skirtingas reguliavimas A ir B paslaugoms, t. y. Viešųjų pirkimų įstatymo 2 priedėlyje nurodytų B paslaugų pirkimai visais atvejais priskiriami supaprastintų pirkimų kategorijai neatsižvelgiant į pirkimo vertę. Perkančiosios organizacijos neturi pareigos apie šiuos pirkimus skelbti Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, išskyrus tai, kad jos turi paskelbti skelbimą apie sudarytą B paslaugų pirkimo sutartį, jeigu supaprastinto pirkimo vertė viršija tarptautinio pirkimo vertės ribą. Taigi, B paslaugų pirkimai labiau orientuojami į valstybių narių vidaus rinką, darant prielaidą, kad jos nėra patrauklios užsienio tiekėjams.

Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnyje nustatytas baigtinis sąrašas atvejų, kai šio įstatymo reikalavimai netaikomi. Nustatytos išimtys prekių, darbų ar paslaugų pirkimams, kuriems taikomi specialūs informacijos apsaugos reikalavimai, tarptautiniai susitarimai, kitos valstybės narės nustatytos procedūros, nekilnojamųjų daiktų pirkimams, pirkimams, kuriems taikomas Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas ir kt. Paslaugų pirkimo atveju taikomos išimtys darbo sutartims, kai kurių finansinių paslaugų, Lietuvos banko teikiamų paslaugų, arbitražo ir taikinimo paslaugų, tam tikrų paslaugų, susijusių su radijo ir televizijos programomis, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimams, taip pat paslaugų perkamų iš perkančiųjų organizacijų, turinčių išimtinę teisę teikti tas paslaugas, politinei kampanijai skirtos reklamos ir su ja susijusių paslaugų pirkimams, kai juos atlieka politinės partijos. Papildoma išimčių grupė, kuri taikoma tik komunaliniame sektoriuje, apima: pirkimus, kurie reikalingi komunalinio sektoriaus veiklai vykdomai trečiojoje šalyje ir tam fiziškai nenaudojami Europos Sąjungos tinklai ar geografinė erdvė; pirkimus, kurių tikslas perparduoti ar nuomoti tretiesiems asmenims pirkimo objektą, esant tam tikroms sąlygoms; vandens, skirto geriamajam vandeniui gaminti, pirkimus; energijos ar kuro, reikalingo energijai gaminti, pirkimus; pirkimus, skirtus teikti visuomenei autobusų transporto paslaugas, esant tam tikroms sąlygoms.

Minėtame straipsnyje įtvirtinta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktikoje taikoma „vidaus sandorio“ išimtis, nustatanti, kad jeigu perkančioji organizacija sudaro sutartį su atskira juridinio asmens statusą turinčiu subjektu, kurį ji kontroliuoja kaip savo pačios tarnybą ar struktūrinį padalinį ir kuriame ji yra vienintelė dalyvė (arba įgyvendina valstybės ar savivaldybės, kaip vienintelės dalyvės, teises ir pareigas), ir jeigu kontroliuojamas subjektas daugiau kaip 80 procentų pardavimo pajamų per paskutinius finansinius metus (arba per laiką nuo subjekto įsteigimo dienos, jeigu subjektas vykdė veiklą mažiau kaip vienus finansinius metus) gauna iš veiklos, skirtos perkančiosios organizacijos poreikiams tenkinti ar perkančiosios organizacijos funkcijoms atlikti, tokiu atveju ji gali netaikyti Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų.

Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme nėra išimčių pirkimams iš susijusių ar bendrai įsteigtų įmonių, nors jos ir buvo numatytos Direktyvoje 2004/17/EB. Minėtų išimčių buvo atsisakyta siekiant išvengti neefektyvių pirkimų rizikos, kai pagal išimtį įsigyjamų prekių, paslaugų ar darbų kainos viršija rinkos kainas.

Remiantis Direktyvos 2004/17/EB poveikio vertinimo rezultatais, pirmiau nurodytas atvejų, kada komunalinio sektoriaus pirkimų viešųjų pirkimų taisyklės netaikomos, sąrašas, turėtų būti patikslintas ir papildytas, atsižvelgiant į tam tikrų sričių specifinį pobūdį. Pavyzdžiui, reikėtų patobulinti ar naujai įtvirtinti šias išimtis: vidaus sandorių, pirkimų iš susijusių įmonių ar bendrai įsteigtų įmonių, pirkimų, susijusių su gynyba ar saugumu, teisinių, finansinių paslaugų, paskolų, keleivinių geležinkelių ir metro paslaugų, civilinės saugos paslaugų, viešojo autobusų transporto paslaugų.

Viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnyje apibūdinami pirkimų ypatumai – nurodomos tarptautiniams ir supaprastintiems pirkimams, klasikinio ir komunalinio sektoriaus pirkimams, koncesijoms taikytinos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos. Viešųjų pirkimų įstatyme pateikti mišraus pirkimo ypatumai, kai Viešųjų pirkimų įstatymo 2 priedėlio B paslaugų sąraše nurodytos paslaugos perkamos kartu su šio įstatymo 2 priedėlio A paslaugų sąraše nurodytomis paslaugomis (12 straipsnis), ar kai kartu perkamos prekės, paslaugos, darbai (2 straipsnio 31 dalis). Aptariami atvejai, kai pirkimo objektas yra dvejopo panaudojimo – ir komunalinio sektoriaus, ir klasikinio sektoriaus srityje. Vis dėlto, trūksta išsamesnių taisyklių, aiškiai apibrėžiančių mišrių pirkimo sutarčių sudarymo ypatumus.

Įgyvendinant Direktyvą 2004/17/EB Viešųjų pirkimų įstatymo III skyriuje yra įtvirtintas mechanizmas, kuriuo remiantis komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas netaikomas sutarčių sudarymui ir projekto konkursams, skirtiems Viešųjų pirkimų įstatymo 70 straipsnio 2 dalyje nurodytai veiklai vykdyti, jei šią veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, į kurias patekti nėra jokių apribojimų. Jeigu subjektai veikia rinkoje, kurioje tiekėjams sukuriama pagrindas konkuruoti, darytina išvada, kad jis lėšas naudos racionaliausiu būdu ir todėl nėra pagrindo perkančiąsias organizacijas įpareigoti pirkimus vykdyti pagal komunalinio sektoriaus pirkimų procedūras. Nustatymo, ar konkrečią veiklą tiesiogiai veikia konkurencija, procedūra aprašyta Viešųjų pirkimų įstatymo 71 straipsnyje. Gavusi perkančiosios organizacijos ar įgaliotos valstybės institucijos prašymą ir įvertinusi, kad atitinkamame sektoriuje veikia konkurencija ir į rinką patekti nėra jokių apribojimų, Europos Komisija turi leisti tame sektoriuje nebetaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo. Minėtas prašymas pateikiamas ir nagrinėjamas pagal 2005 m. sausio 7 d. Europos Komisijos sprendimą Nr. 2005/15/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB, numatančios pirkimų tvarkos derinimą vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, 30 straipsnyje numatytos procedūros taikymo būdų. Atsižvelgiant į tokių prašymų nagrinėjimo praktiką, pastebimas poreikis atnaujinti jų nagrinėjimo procedūrą, nustatyti lankstesnius šios procedūros terminus.

Viešųjų pirkimų įstatymas (24 straipsnio 4 dalis) suteikia perkančiajai organizacijai teisę nustatyti specialias sutarties vykdymo sąlygas, siejamas su socialinės ir aplinkos apsaugos reikalavimais, jei jos atitinka Europos Sąjungos teisę. Atitinkamus reikalavimus perkančioji organizacija gali nustatyti apibrėždama techninę specifikaciją, tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus, pirkimo sutarties vykdymo sąlygas. Socialiniai aspektai gali būti įtraukiami ir į pasiūlymų vertinimo kriterijus, į juos gali būti atsižvelgiama vertinant neįprastai mažos kainos pagrindimą. Nepaisant šių

galimybių, manoma, kad komunalinio sektoriaus pirkimai galėtų būti dar geriau naudojami palaikant aplinkos, socialinės apsaugos, darbo teisės politikos kryptis.

Viešųjų pirkimų įstatymo 15¹ straipsnyje nurodoma bendra pareiga perkančiosioms organizacijoms ne mažiau kaip 50% visų pirkimų bendros vertės atlikti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) priemonėmis. Taip skatinami elektroniniai pirkimai, siekiama didesnio viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumo ir efektyvumo, racionalaus lėšų panaudojimo, konkurencijos didinimo ir korupcijos pasireiškimo galimybių mažinimo. Tačiau, norint dar veiksmingiau šiuos tikslus įgyvendinti, svarbus dar platesnis komunalinio sektoriaus pirkimų perkėlimas į elektroninę erdvę.

Siekiant spręsti žmonių su negalia integravimo į visuomenę ir darbo rinką problemas, Viešųjų pirkimų įstatyme yra įtvirtinta galimybė rezervuoti tarptautinius pirkimus neįgaliųjų socialinėms įmonėms.

Priešingai negu tarptautinius pirkimus, supaprastintus komunalinio sektoriaus pirkimus Viešųjų pirkimų įstatymas reguliuoja minimaliai – suteikiama paprastesnio, lankstesnio ir efektyvesnio tokių pirkimų reguliavimo galimybė. Perkančiosios organizacijos pačios pasitvirtina supaprastintų komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės atsižvelgdamos į savo poreikius ir atliekamų pirkimų specifiką. Tokiose taisyklėse turi būti užtikrinami Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyti principai. Be to, Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta atskira supaprastintų pirkimų tvarka literatūros, mokslo ir meno kūrinių autorių, atlikėjų ar jų kolektyvo paslaugų, taip pat mokslo, kultūros ir meno sričių projektų vertinimo ir pretendentų gauti teisės aktų nustatyta tvarka įsteigtas premijas veiklos šiose srityse vertinimo paslaugų supaprastintiems pirkimams. Šią tvarką patvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Toks skirtingas tarptautinių ir supaprastintų komunalinio sektoriaus pirkimų reglamentavimas sudaro galimybę liberaliau ir lanksčiau atlikti supaprastintų pirkimų procedūras, tačiau, kita vertus, tai apsunkina Viešųjų pirkimų įstatymo taikymą ir padidina perkančiųjų organizacijų, tiekėjų bei kontroliuojančių institucijų klaidų tikimybę.

Viešųjų pirkimų įstatyme perkančiosioms organizacijoms nustatyta pareiga parengti ir patvirtinti einamaisiais biudžetiniais metais planuojamų atlikti pirkimų planus ir paskelbti CVP IS šių planų suvestinę. Taip pat perkančiosios organizacijos savo tinklalapyje ir CVP IS privalo skelbti techninių specifikacijų projektus (išskyrus mažos vertės pirkimų atvejus) bei vertinti dėl jų gautas pastabas.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 74 straipsnį perkančioji organizacija gali pakviesti tiekėjus dalyvauti komunalinio sektoriaus pirkime šiais būdais: reguliariu orientaciniu skelbimu, skelbimu, kad yra kvalifikacinė sistema arba skelbimu apie pirkimą. Pirkimų skelbimai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir CVP IS, o skelbimai apie supaprastintą pirkimą – CVP IS. Neskelbiamų derybų atveju ar perkančiosios organizacijos taisyklėse nustatytais mažos vertės pirkimų atvejais reikalavimas paskelbti apie pirkimą netaikomas. Pasibaigus tarptautiniam pirkimui, perkančioji organizacija Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbia skelbimą apie sudarytą pirkimo sutartį ar projekto konkurso rezultatus.

Kadangi viešumas yra svarbiausia pirkimų skaidrumo prielaida, Viešųjų pirkimų įstatyme yra nustatyta pareiga perkančiosioms organizacijoms, laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį ir pirkimo sutarties sąlygų pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų teisės aktams arba teisėtiems tiekėjų komerciniams interesams arba trukdytų laisvai konkuruoti tarpusavyje, paskelbti CVP IS.

Viešųjų pirkimų įstatymas nustato pirkimo dokumentų ir techninės specifikacijos turinio reikalavimus, kuriais vadovaudamosi perkančiosios organizacijos rengia konkurso sąlygas. Pirkimo dokumentuose privalo būti nurodyta visa Viešųjų pirkimų įstatymo 24 straipsnyje pateikta informacija, išskyrus tam tikras išlygas neskelbiamų derybų ir supaprastintų pirkimų atvejais. Viešųjų pirkimų įstatymo 25 straipsnyje nustatytos techninių specifikacijų rengimo taisyklės, kurios sumažina tiekėjų diskriminavimo rizikos tikimybę. Perkančioji organizacija negali atmesti tiekėjo pasiūlymo, jeigu jis bet kokiomis perkančiajai organizacijai tinkamomis priemonėmis įrodo, kad jo pasiūlyti sprendimai yra lygiaverčiai ir atitinka techninėje specifikacijoje keliamus reikalavimus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 28 straipsnyje nustatyti paraiškų ir pasiūlymų teikimo reikalavimai. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose turi nustatyti tikslų laiką, t. y. datą, valandą ir minutę, iki kurio tiekėjai gali pateikti savo paraiškas ar pasiūlymus. Tiekėjui draudžiama pateikti daugiau kaip vieną pasiūlymą pirkimui (arba jo daliai), išskyrus atvejus, kai perkančioji organizacija leidžia pateikti alternatyvius pasiūlymus. Alternatyvūs pasiūlymai gali būti leidžiami tik tuo atveju, kai taikomas ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus. Taip pat Viešųjų pirkimų įstatymas reikalauja tiekėjų pasiūlymuose nurodyti subrangovus, subtiekęjus ar subteikėjus. Pažymėtina, kad subrangovo, subtiekejo, subteikejo sąvokos neapibrėžtos šiame įstatyme.

Viešųjų pirkimų įstatymo 75 straipsnyje yra nustatyti paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai, kurie nustatomi priklausomai nuo pasirinkto komunalinio sektoriaus pirkimo būdo. Atsižvelgiant į tai, kad pagal dabartinį reglamentavimą pirkimui gali būti pateikiami spausdinti pasiūlymai, šio įstatymo 31 straipsnyje akcentuojama vokų su pasiūlymais atplėšimo procedūra. Elektroninio pirkimo atveju tai prilyginama susipažinimui su tiekėjų pateiktais pasiūlymais.

Viešųjų pirkimų įstatymo 32–37 straipsnių nuostatomis reglamentuojama tiekėjų kvalifikacijos reikalavimų nustatymo, tiekėjų kvalifikacijos atitikimo pirkimo sąlygų reikalavimams tikrinimo ir vertinimo procedūros, kurios klasikiniame ir komunaliniame sektoriuose yra analogiškos. Viešųjų pirkimų įstatymo 32 straipsnio 1 dalis įtvirtina pareigą perkančiajai organizacijai įsitikinti tiekėjo kompetencija, patikimumu ir pajėgumu vykdyti pirkimo sutartį. Tuo tikslu perkančioji organizacija nustato kvalifikacijos reikalavimus, susijusius su kandidatų ar dalyvių teise verstis atitinkama veikla, jų ekonomine ir finansine būkle, techniniu ir profesiniu pajėgumu, kokybės vadybos ir aplinkos apsaugos vadybos standartų taikymu, ir reikalauja, kad tiekėjai pateiktų atitinkamus keliamus reikalavimus pagrindžiančius dokumentus ir informaciją. Siekiant administracinės naštos mažinimo, numatyta, kad perkančioji organizacija negali reikalauti dokumentų ir informacijos, kurie perkančiajai organizacijai yra neatlygintinai prieinami Lietuvos registruose ir informacinėse sistemose. Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyti privalomi (esant teistumui) ir galimi atvejai (pvz., esant rimtam profesiniam pažeidimui), kai tiekėjai pašalinami iš pirkimo. Kaip pakankamas įrodymas, pagrindžiantis aplinkybių, ribojančių dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose, nebuvimą, yra teismo, valstybės įmonės Registrų centro ar kitos kompetentingos institucijos išduotas patvirtinantis dokumentas. Siekdamą operatyviau įvertinti, ar tiekėjų kvalifikacija atitinka nustatytus reikalavimus, komunalinio sektoriaus perkančioji organizacija gali pati sukurti ar naudotis kitų perkančiųjų organizacijų sukurtą tiekėjų kvalifikacine sistema. Prašymą pateikęs tiekėjas įtraukiamas į kvalifikacinę sistemą, jeigu jis atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus kvalifikacijos ir techninių specifikacijų reikalavimus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 39 straipsnyje reglamentuojama viena iš pagrindinių pirkimų procedūrų dalių – tiekėjų pateiktų pasiūlymų vertinimas ir palyginimas. Nustatomas draudimas keisti pasiūlymus, pasibaigus pasiūlymų pateikimo terminui. Perkančioji organizacija kilus neaiškumų dėl pasiūlymo, gali kreiptis į tiekėją su prašymu paaiškinti ar patikslinti pasiūlymą nekeičiant jo pateikto pasiūlymo. Vykdamą derybas, tiekėjas ir perkančioji organizacija derasi dėl kainos ir kitų pasiūlymo aspektų, dėl kurių derybas numato pirkimo sąlygos, tačiau pateikti galutiniai pasiūlymai ir derybų protokoluose užfiksuoti rezultatai negali būti keičiami. Minėtame straipsnyje taip pat nustatyti imperatyvūs atvejai, kada perkančioji organizacija privalo atmesti tiekėjo pasiūlymą. Siekiant, kad sutartys būtų sudaromos remiantis objektyviais kriterijais, kurie užtikrintų skaidrumo, nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principų laikymąsi ir garantuotų, kad pasiūlymai būtų vertinami veiksmingos konkurencijos sąlygomis, Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyti du galimi pasiūlymų vertinimo kriterijai: ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo ir mažiausios kainos. Priklausomai nuo pasirinkto pasiūlymų vertinimo kriterijaus, pirkimą laimi pirmuoju numeriu pasiūlymų eilėje įrašytas tiekėjas, surinkęs daugiausiai ekonominio naudingumo balų, arba tiekėjas, pasiūlęs mažiausią kainą, kurio kvalifikacija ir pasiūlymas atitinka pirkimo dokumentų reikalavimus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 40 straipsnyje įtvirtintas neįprastai mažos kainos institutas, užkertantis kelią tiekėjams siūlyti nepagrįstą neįprastai mažą kainą, už kurią jie negalėtų tinkamai įvykdyti pirkimo sutarties. Perkančioji organizacija privalo įsitikinti tiekėjo pasiūlymo pagrįstumu ir realumu prašydama pagrįsti pasiūlyme nurodytą neįprastai mažą kainą. Lietuvos Respublikos

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija apibrėžia pasiūlyme nurodytos prekių, paslaugų ar darbų neįprastai mažos kainos sąvoką. Tiekėjui nepagrindus neįprastai mažos kainos, perkančioji organizacija privalo atmesti tokį tiekėjo pasiūlymą.

Viešųjų pirkimų įstatymo 41 ir 79 straipsniuose nustatyta perkančiosios organizacijos pareiga ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu informuoti suinteresuotus kandidatus ir suinteresuotus dalyvius apie priimtus sprendimus (sudaryti pirkimo sutartį, sudaryti preliminarįją sutartį, dėl leidimo dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje), kartu pateikiant savo sprendimo argumentų santrauką, nurodant nustatytą pasiūlymų eilę, laimėjusį pasiūlymą, tikslų sutarties sudarymo atidėjimo terminą.

Viešųjų pirkimų įstatymo 82 straipsnis nustato galimybes riboti tiekėjų, siūlančių trečiųjų šalių kilmės prekes, dalyvavimą komunalinio sektoriaus pirkimuose. Toks ribojimas galimas tik tada, kai tiekėjų pasiūlymai apima trečiųjų šalių, su kuriomis Europos Sąjunga nėra sudariusi nei daugiašalio, nei dvišalio susitarimo, užtikrinančio Europos Sąjungos įmonių konkurencinį ir veiksmingą patekimą į tų šalių rinkas.

Tarptautinį pirkimą komunalinio sektoriaus perkančioji organizacija gali atlikti atviro konkurso, riboto konkurso, skelbiamų ir neskelbiamų derybų būdu. Komunaliniame sektoriuje netaikomas konkurencinio dialogo pirkimo būdas. Atviro konkurso, riboto konkurso ar skelbiamų derybų būdu perkančioji organizacija turi teisę vykdyti pirkimą visais atvejais ir juose gali dalyvauti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas. Atlikti pirkimą neskelbiamų derybų būdu perkančioji organizacija gali, kai yra tenkinamos Viešųjų pirkimų įstatyme nurodytos sąlygos. Atliekant komunalinio sektoriaus pirkimus gali būti naudojamos tokios priemonės kaip preliminarioji sutartis, elektroninis aukcionas, dinaminė pirkimo sistema. Komunaliniame sektoriuje preliminarioji sutartis sudaroma pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, o jos trukmė neribojama. Preliminariosios sutarties pagrindu sudarant pagrindinę sutartį gali būti vykdomos neskelbiamos derybos. Dinaminė pirkimo sistema vykdoma atviro konkurso pagrindu reikalaujant iš tiekėjų pateikti orientacinius pasiūlymus. Ji sudaroma ne ilgesniam nei 4 metų laikotarpiui.

Viešųjų pirkimų įstatymas nustato pareigą perkančiosioms organizacijoms pirkti per centrinę perkančiąją organizaciją, kai jos elektroniniame kataloge siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius. Centralizuoti pirkimai atliekami perkant prekes, paslaugas ar darbus iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją.

Pirkimo sutartis sudaroma ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus atvejus. Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintas bendras draudimas keisti pirkimo sutarties sąlygas, išskyrus išimtinius atvejus, kai tokiais sutarties sąlygų keitimais nepažeidžiami pirkimų principai ir yra gautas Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas. Pirkimo sutarties nutraukimui taikoma Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatyta tvarka.

Viešųjų pirkimų įstatymo V skyrius kartus su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XXI¹ skyriumi nustato efektyvią ginčų nagrinėjimo sistemą, sudarančią galimybę tiekėjams dėl galbūt pažeistų teisių kreiptis į teismą, prieš tai pateikiant pretenziją perkančiajai organizacijai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl įstatymo taikymo srities, pagrindinių sąvokų, klasifikacijos (Įstatymo projekto 1–4 straipsniai). Komunaliniame sektoriuje naujai apibrėžiama pirkimo sąvoka, kuri suderinta su klasikiniame sektoriuje vartojama viešojo pirkimo sąvoka kartu atsižvelgiant į vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektorių specifiką. Pirkimo sąvoka apima prekių, paslaugų ar darbų įsigijimą, įskaitant pirkimo procedūrų atlikimą ir sutarties įvykdymą. Klasikiniame sektoriuje vartojama „viešojo pirkimo“ sąvoka, o komunaliniame – „pirkimo“ sąvoka, nes komunalinio sektoriaus reguliavimas gali būti taikomas ne tik viešojo sektoriaus subjektams arba subjektams, kuriems viešojo sektoriaus subjektai turi lemiamą įtaką, tačiau ir privatiems subjektams, įgijusiems specialiąją ar išimtinę teisę verstis komunalinio sektoriaus veikla. Geriausiai tai atsiskleidžia nagrinėjant perkančiojo subjekto sąvoką.

Komunalinio sektoriaus perkančiuoju subjektu gali būti trijų rūšių subjektai, jeigu jie veikia vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityje:

1) perkančioji organizacija, atitinkanti analogiškus kriterijus kaip klasikiniame sektoriuje (t. y. valstybės ar savivaldybės institucija, taip pat juridinis asmuo, kurio veikla skirta nekomercinio ir nepramoninio pobūdžio viešiesiems interesams tenkinti ir kuris didžiąja dalimi finansuojamas, kontroliuojamas, valdomas valstybės, savivaldybės ar kitų perkančiųjų organizacijų atstovų);

2) įmonė, kuriai perkančioji organizacija gali daryti lemiamą įtaką dėl turimos joje nuosavybės, finansinio dalyvavimo ar įmonės veiklą reguliuojančių teisės aktų;

3) privatus subjektas (t. y. nei perkančioji organizacija, nei įmonė, kuriai perkančioji organizacija gali daryti lemiamą įtaką), kuriam suteikta specialioji ar išimtinė teisė vykdyti veiklą komunaliniame sektoriuje.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal naująjį reguliavimą vartojamos dvi atskiros sąvokos – „perkantysis subjektas“, kuris atitinka komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklėse apibrėžtus kriterijus, ir „perkančioji organizacija“, kuri atitinka klasikinio sektoriaus viešųjų pirkimų taisyklėse apibrėžtus kriterijus. Galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme šios abi subjektų kategorijos vadinamos vienu bendru terminu „perkančioji organizacija“. Įstatymo projekte sąvoka „perkantysis subjektas“ apibrėžiama atskirame straipsnyje, o ne bendrame straipsnyje prie visų kitų sąvokų. Toks sprendimas pasirinktas, atsižvelgiant į sąvokos „perkantysis subjektas“ kompleksiskumą – ji apima ne tik trijų rūšių perkančiojo subjekto (perkančioji organizacija; įmonė, kuriai perkančioji organizacija gali daryti lemiamą įtaką; privatus subjektas) aprašymus, bet ir papildomus apibrėžimus, kas laikoma „lemiamą įtaką“, „specialiosiomis išimtinėmis teisėmis“. Pažymėtina, kad ir Direktyvoje 2014/25/ES sąvoka „perkantysis subjektas“ aprašoma atskirame straipsnyje, o ne prie visų kitų sąvokų.

Norint teisingai priimti sprendimą, ar privataus subjekto pirkimams taikomas komunalinio sektoriaus reguliavimas, labai svarbu tinkamai išaiškinti „specialiosios ar išimtinės teisės“ sąvoką. Įstatymo projekte pateikiamas toks išaiškinimas apibendrinus informaciją, kuri pateikta Europos Komisijos aiškinamajame dokumente dėl išimtinių ir specialiųjų teisių sąvokos (6 punktas), ESTT byloje C–302/94 (34 dalis) ir Direktyvos 2014/25/ES 25 preambulėje. Taigi, specialiąja ar išimtinė teise verstis veikla vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuje laikoma tada, kai vienai ar kelioms įmonėms kompetentinga institucija tokią teisę suteikia įstatymu ar kitu teisės aktu ir tai daro esminį poveikį kitų įmonių galimybei vykdyti tokią veiklą. Tačiau specialiosiomis ar išimtinėmis teisėmis nelaikomos tokios teisės, kurios suteiktos įvykdžius skelbiamą pirkimo procedūrą pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, Pirkimų, atliekamų perkančiųjų subjektų, veikiančių vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityje, įstatymą, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymą, Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymą. Taip pat specialiosiomis ar išimtinėmis teisėmis nelaikoma, kai atitinkami įgaliojimai suteikiami pagal skaidrias ir objektyvius kriterijais pagrįstas procedūras, nustatytas Europos Sąjungos direktyvose 2009/73/EB, 2009/72/EB, 97/67/EB, 94/22/EB ar Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007, taikomas išduodant leidimus vykdyti veiklą gamtinių dujų, elektros energijos, pašto, viešojo transporto srityse.

Siekiant aiškiau apibrėžti komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių taikymo sritį ir atsižvelgiant į ESTT praktiką, Įstatymo projektu tikslinamos ir kitos pagrindinės sąvokos: pirkimo–pardavimo sutartis, darbų pirkimo sutartis, paslaugų pirkimo sutartis, centrinė perkančioji organizacija, centralizuotų pirkimų veikla. Atsižvelgiant į ESTT praktiką (byla C-399/98, *Ordine degli Architetti delle Province di Milano*, 76-81, 84-86 dalys bei byla C-220/05, *Jean Auroux*, 45 dalis), pirkimo–pardavimo sutarties sąvoka papildyta apibrėžtyje vartojamų žodžių „ekonominė nauda“ paaiškinimu. Minėtose bylose teigiama, kad pirkimų sutartys yra atlygintinos sutartys, kurioms turi būti taikomos Europos Sąjungos direktyvos nepriklausomai nuo to, kokia forma atlyginama tiekėjams už jų suteiktas prekes, paslaugas ar darbus. Toks atlyginimas gali būti ne tik mokėjimas pinigine išraiška, bet ir, pavyzdžiui, teisė nemokėti mokesčių ar panaudoti griovimo darbų metu gautas medžiagas. Pirkimo sutarties atlygintinumas gali pasireikšti ir tiekėjo galimybe gauti pajamų iš trečiųjų asmenų.

Įstatymo projekte taip pat nustatoma naujų sąvokų: nepriimtinas pasiūlymas, netinkama paraiška, netinkamas pasiūlymas, pagalbinė pirkimų veikla, pirkimo subtiekimu sutartis. Dalis

sąvokų yra identiškos Viešųjų pirkimų įstatyme vartojamoms sąvokoms, todėl Įstatymo projekte nurodoma, kad jos turi būti suprantamos taip, kaip apibrėžtos Viešųjų pirkimų įstatyme. Pažymėtina, kad Įstatymo projekte perkančiosios organizacijos nėra išskirtos į centrinės valdžios institucijas ir subcentrines perkančiąsias organizacijas, kaip tai padaryta klasikiniame sektoriuje. Taip yra todėl, kad klasikiniame sektoriuje skirtingo pobūdžio perkančiosioms organizacijoms taikomas skirtingas reguliavimas. Pavyzdžiui, klasikiniame sektoriuje subcentrinės perkančiosios organizacijos gali naudoti išankstinį informacinį skelbimą kaip priemonę pakviesti tiekėjus dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose, o centrinės valdžios institucijos to negali daryti. Tuo tarpu komunaliniame sektoriuje visoms perkančiosioms organizacijoms taisyklės vienodos ir visos jos gali pasinaudoti šia galimybe.

Nagrinėjant Įstatymo projekto taikymo sritį svarbu paaiškinti, kad jis reguliuoja tik tuos komunalinio sektoriaus pirkimus, kuriuos atlieka perkantieji subjektai veikiantys vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje ir kurie skirti šiai veiklai vykdyti. Kitoms veikloms vykdyti skirtiems perkančiojo subjekto pirkimams įstatymas netaikomas. Tačiau, jeigu perkantysis subjektas kartu turi ir perkančiosios organizacijos statusą, tai pirkimams, kurie skirti kitai nei vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities veiklai vykdyti, jis turės taikyti klasikinio sektoriaus Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas.

Aplinkybės, kurioms esant laikoma, kad pirkimas yra skirtas vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities veiklai vykdyti turi būti aiškinamos pakankamai plačiai. Pavyzdžiui, Europos Komisijos parengtame dokumente (*Commission Staff Working Paper, Evaluation Report - Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation, Part 1 (SEC(2011) 853 final of 27.6.2011)*, 13 psl.) nurodoma, kad komunalinio sektoriaus reguliavimas taikytinas ne tik turbinų elektros gamybai ar elektros stulpų pirkimams, bet ir darbo drabužių perkančiosios organizacijos darbuotojams, biuro įrangos įmonės administracijai, kuro įmonės transportui ir pan. pirkimams, kai jie skirti veiklai energetikos sektoriuje vykdyti. Be to, komunalinio sektoriaus reguliavimas būtų taikomas ir tais atvejais, kai prekės, darbai ar paslaugos yra skirti energetikos sektoriaus veiklai sukurti (pavyzdžiui, elektrinės statybos darbų pirkimui).

Galiausiai dėl komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių taikymo srities svarbu paaiškinti, kad Įstatymo projektas nedaro poveikio socialinės apsaugos teisės aktams. Taip pat jis neužkerta kelio valstybei pasirinkti, kaip organizuoti privalomųjų socialinių paslaugų arba kitų paslaugų (kaip antai pašto paslaugų) teikimą – ar jas teikti kaip bendrojo ekonominio intereso paslaugas ar kaip bendrojo intereso neekonominės paslaugas, ar kaip šių dviejų rūšių paslaugų derinį. Tikslinga paaiškinti, kad Įstatymo projektas netaikomas bendrojo intereso neekonominėms paslaugoms.

Įstatymo projektu neribojama nacionalinių ir vietos valdžios institucijų, įgyvendinančių viešąją politiką, teisė laisvai spręsti, laikantis Europos Sąjungos teisės, kaip apibrėžti bendrojo ekonominio intereso paslaugas, nustatyti jų taikymo sritį ir teiktinos paslaugos ypatybes, įskaitant visas su paslaugos kokybe susijusias sąlygas. Taip pat, Įstatymo projektu nedaromas poveikis nacionalinių ir vietos valdžios institucijų įgaliojimams pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 14 straipsnį ir Protokolą Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų, pridėtą prie SESV ir Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis), teikti, pavesti teikti ir finansuoti bendrojo ekonominio intereso paslaugas. Galiausiai Įstatymo projektu nenagrinėjami bendrojo ekonominio intereso paslaugų finansavimo klausimai ir pagal Europos Sąjungos konkurencijos taisyklės valstybės suteiktos paramos, visų pirma socialinėje srityje, sistemos.

Įstatymo projektu nustatoma, kad komunalinio sektoriaus pirkimuose taikoma klasifikacijos sistema pagal Bendrąjį viešųjų pirkimų žodyną (toliau – BVPŽ), nustatytą reglamentu (EB) Nr. 2195/2002.

Dėl perkančiųjų subjektų veiklos rūšių (Įstatymo projekto 5–11 straipsniai). Įstatymo projekte apibrėžiamos veiklos, kurioms vykdyti skirti pirkimai turi būti atliekami pagal komunalinio sektoriaus taisykles. Naujų veiklų, palyginti su ankstesniu reguliavimu neįtraukiama, tačiau tam tikrų pakeitimų nustatoma. Įstatymo projektas apima veiklas dujų, šilumos, elektros energetikos, vandentvarkos, transporto paslaugų, uostų ir oro uostų, pašto paslaugų, naftos ir dujų gamybos ir anglies ar kito kietojo kuro žvalgyimo arba gamybos srityse.

Perkantieji subjektai, vykdančys veiklą šilumos srityje kartu gali užsiimti ir veikla vėsinimo srityje, todėl gali kilti neaiškumų dėl taikytinų pirkimų taisyklių. Taigi, reiktų paaiškinti, kad Įstatymo projektas taikomas tik tiems perkančiųjų subjektų pirkimams, kurie skirti veiklai šilumos srityje. Veiklai vėsinimo srityje Įstatymo projektas netaikomas. Tačiau, jeigu perkantysis subjektas tuo pačiu turi ir perkančiosios organizacijos statusą, tai pirkimus, skirtus veiklai vėsinimo srityje, jis privalės atlikti pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, o jeigu jis yra įmonė, kuriai perkančioji organizacija gali daryti lemiamą įtaką, ar privatus subjektas, tai vėsinimo veiklai skirtiems pirkimams neprivalės taikyti nei komunalinio, nei klasikinio sektoriaus reguliavimo.

Geriamojo vandens sektoriuje veikiantys perkantieji subjektai gali vykdyti ir kitokią su vandeniu susijusią veiklą, pavyzdžiui, vykdyti projektus hidraulinės inžinerijos, žemės sausinimo ar drėkinimo arba nuotekų šalinimo ir valymo srityse. Tokiais atvejais perkantieji subjektai gali vadovautis Įstatymo projekte aprašytais pirkimų taisyklėmis atlikdami pirkimus visoms su vandeniu susijusioms jų veiklos rūšims, įskaitant visus vandens vartojimo ciklo etapus.

Patikslinta veiklos transporto paslaugų srityje apibrėžtis. Įstatymo projekte nebeliko šiuo metu galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme (10 straipsnio 3 dalies 7 punkte) esančios išimties pirkimams, kuriuos atlieka įmonė, teikianti visuomenei autobusų transporto paslaugas, jei teikiamos paslaugos nelaikomos šio įstatymo reglamentuojama komunalinio sektoriaus veikla. Ši išimtis įgyvendino Direktyvos 2004/17/EB 5 straipsnio 2 dalį, kuri nustatė išimtį subjektams, teikiantiems visuomenei autobusų transporto paslaugas, jeigu jie veikė konkurencingomis sąlygomis (kaip nustatyta Direktyvos 93/38/EB 2 straipsnio 4 dalyje). Tačiau praktikoje buvo teisinio netikrumo dėl šios išimties taikymo, nes nebuvo jokio teisės akto, nustatančio sąrašą subjektų ar teritorijų, kurioms taikytina ši išimtis. Todėl Direktyvoje 2014/25/ES atitinkamos išimties nebeliko. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad teoriškai analogišką išimtį užtikrins Įstatymo projekto nuostatos, pagal kurias galima kreiptis į Europos Komisiją prašant netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo tam tikrame sektoriuje, kurį veikia konkurencija ir į kurį patekti nėra apribojimų.

Palyginti su ankstesniu reguliavimu tam tikrų pakeitimų nustatyta pašto paslaugų srityje. Pagal Įstatymo projektą komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas nebebus taikomas pašto sektoriaus perkančiojo subjekto pirkimams, kurie reikalingi šioms paslaugoms teikti: 1) saugiam koduotų dokumentų perdavimui elektroninėmis priemonėmis, registruoto elektroninio pašto perdavimui ir pan.; 2) finansinėms paslaugoms, kurių BVPŽ kodai yra nuo 66100000-1 iki 66720000-3 (pvz. pinigų siuntimas pašto perlaidomis ir pašto *žiro* pervedimai); 3) filatelinėms paslaugoms; 4) logistikos paslaugoms. Pagal Direktyvą 2004/17/EB ir ankstesnį Viešųjų pirkimų įstatymą minėtos paslaugos buvo laikomos veikla pašto paslaugų sektoriuje ir vykdančiosios veiklos skirtus pirkimus turėjo būti taikomos komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad minėtų pašto paslaugų sektoriuje veikia konkurencija, joms nebetaikomas nei komunalinio sektoriaus reguliavimas, nei klasikinio sektoriaus reguliavimas (žr. išimtį Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalyje, kuri perkelia Direktyvos 2014/24/ES 7 straipsnį).

Atliekant Direktyvos 2004/17/EB poveikio vertinimą, nustatyta, kad naftos ir dujų žvalgybos sektoriuje veikia efektyvi konkurencija, naujiems subjektams patekti į šias rinkas nėra apribojimų, todėl nebėra tikslo taikyti griežto direktyvinio komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo šiame sektoriuje. Konkurencijos padėtis šiame sektoriuje buvo vertinama atsižvelgiant į keturis skirtingus valstybių narių pateiktus prašymus Europos Komisijai nustatyti išimtį šio sektoriaus pirkimams pagal procedūrą nustatytą Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnyje (atitikmuo šiuo metu galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme – 71 straipsnis). Visais keturiais atvejais buvo nustatyta, kad aktuali geografinė rinka apima visą pasaulį. Nuolat buvo prieinama prie išvados, kad žvalgybos rinka nėra labai koncentruota. Be valstybinių įmonių, rinkoje veikia trys tarptautiniai vertikalieji integruoti privatūs rinkos dalyviai, vadinamosios ypač stambios bendrovės (BP, ExxonMobil ir Shell), taip pat keletas vadinamųjų stambiųjų bendrovių, tačiau kiekvienos jų, įskaitant ypač stambias bendroves, atskirai užimama rinkos dalis nesiekia vieno procento. Taigi buvo prieinama prie išvados, kad ši informacija patvirtina tiesioginės konkurencijos buvimą, o galimybę patekti į rinką dar labiau padidino 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EEB dėl leidimų

žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų nuostatos. Todėl išvengiant būtinybės pagal Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnį priiminėti atskirus sprendimus dėl kiekvienos iš likusių 23 valstybių narių ir siekiant sumažinti administracinę naštą visoms suinteresuotosioms šalims Direktyvoje 2014/25/ES ir atitinkamai Įstatymo projekte nustatoma, kad pirkimai, skirti veiklai naftos ir dujų žvalgyimo sektoriuje vykdyti, nebepatenka į komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimą. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad naftos ir dujų gavybai ir toliau taikomas komunalinio sektoriaus reguliavimas.

Dėl pirkimo vertės (Įstatymo projekto 12–13 straipsniai). Įstatymo projekte išskiriamos tarptautinio, supaprastinto ir mažos vertės pirkimo ribos. Bendrosios tarptautinio pirkimo vertės ribos nėra apibrėžiamos pačiame įstatyme – jos nustatytos Direktyvoje 2014/25/ES ir kas dvejus metus peržiūrimos Europos Komisijos bei skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir CVP IS. Tuo siekiama išvengti periodinio Pirkimų, atliekamų perkančiųjų subjektų, veikiančių vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityje, įstatymo pakeitimo pasikeitus tarptautinio pirkimo vertės riboms. Socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų (sveikatos, švietimo, socialinių, kultūros ir pan.) tarptautinio pirkimo vertės riba yra fiksuota – 1 000 000 EUR, ir ji nustatoma pačiame įstatyme.

Numatomos pirkimo vertės skaičiavimo tvarka iš principo nepasikeitė. Pagrindinė naujovė yra galimybė perkančiajam subjektui atskirai skaičiuoti numatomą pirkimo vertę savo padaliniais, savarankiškai atsakantiems už pirkimus. Toks padalinys gali neturėti atskiro juridinio asmens statuso, tačiau turi savarankiškai priimti sprendimus dėl pirkimų ir juos savarankiškai atlikti, turėti atskirą biudžeto eilutę savo pirkimams, savarankiškai sudaryti pirkimo sutartis ir iš savo biudžeto apmokėti tas sutartis. Jeigu padalinių turintis perkantysis subjektas tik atlieka pirkimus decentralizuotai, tačiau jo padaliniai netenkina pirmiau aprašytų sąlygų, jis numatomą pirkimo vertę turi skaičiuoti visiems padaliniais bendrai.

Dėl atvejų, kai įstatymo reikalavimai netaikomi (Įstatymo projekto 14–21 straipsniai). Pagrindiniai komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių taikymo srities patikslinimai, susiję su šiomis patobulintomis arba naujai įtvirtintomis išimtimis: pirkimų iš susijusių įmonių ar bendrai įsteigtų įmonių, pirkimų, susijusių su gynyba ar saugumu, teisinių, finansinių paslaugų, paskolų, keleivinių geležinkelių ir metro paslaugų, civilinės saugos paslaugų, viešojo autobusų transporto paslaugų pirkimų.

Atsižvelgiant į ESTT praktiką, Direktyvoje 2014/25/ES pirmą kartą sureguliuotos išimtys vidaus sandoriams ir bendradarbiavimo sutartims, kurias gali sudaryti tik perkantieji subjektai, turintys ir perkančiosios organizacijos statusą. Šiame kontekste svarbios šios ESTT bylos dėl vidaus sandorių: *Teckal C–107/98*, *Stadt Halle ir RPL Lochau C–26/03*, *Parking Brixen C–458/03*, *Carbotermo C–340/04* ir šios ESTT bylos dėl bendradarbiavimo sutarčių: *Hamburg C–480/06*, *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce ir kt. C–159/11*, *Piepenbrock C–386/11*. Vadovaujantis teismų praktika, vien tai, kad abi susitarimo šalys yra viešojo sektoriaus institucijos, savaime nereiškia, jog viešųjų pirkimų taisyklės netaikomos. Tačiau viešųjų pirkimų taisyklių taikymas neturėtų riboti viešojo sektoriaus institucijų laisvės vykdyti joms pavestas viešųjų paslaugų teikimo užduotis naudojantis savo ištekliais, įskaitant galimybę bendradarbiauti su kitomis viešojo sektoriaus institucijomis.

Lietuva, naudodamasi valstybės narės diskrecijos teise perkelti ESTT sprendimus į savo nacionalinę teisę, jau ir anksčiau buvo įteisinusi vidaus sandorius, kuriuos galėjo sudaryti ir komunaliniame sektoriuje veikiančios perkančiosios organizacijos. Direktyvoje 2014/25/ES vidaus sandorių koncepcija dar labiau išplėtotą – atsirado įvairesnių vidaus sandorio formų. Vidaus sandoriai galimi, kai perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, perka iš savo kontroliuojamo juridinio asmens, kuriame privataus kapitalo dalyvavimas leistinas tik išimtiniais atvejais (t. y. kai privataus kapitalo dalyvavimas privalomas pagal nacionalinius teisės aktus, atitinkančius Europos Sąjungos steigiamąsias sutartis, ir jis nesuteikia kontrolės, blokavimo ar lemiamos įtakos sprendimams teisės) ir kurio daugiau kaip 80 procentų veiklos skiriama kontroliuojančiai perkančiajai organizacijai. Vidaus sandoriai leistini ir tada, kai kontroliuojamas subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, perka iš kontroliuojančios perkančiosios organizacijos arba iš kito tos

pačios perkančiosios organizacijos kontroliuojamo subjekto, arba kai perkančioji organizacija perka iš juridinio asmens, kurį ji kontroliuoja bendrai kartu su kitomis perkančiosiomis organizacijomis.

Vidaus sandorių instituto įtvirtinimas sukuria nemažai pranašumų. Sudaromos palankesnės sąlygos perkančiųjų organizacijų investicijoms į viešųjų paslaugų teikimo infrastruktūrą, užtikrinama didesnė sudarytų vidaus sandorių vykdymo kontrolė, lankstesnis sutarčių vykdymas ir sklandesnis viešųjų poreikių tenkinimas. Dėl šių priežasčių tam tikrais atvejais tik sudarius vidaus sandorį įmanoma užtikrinti viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumą, gerą kokybę ir prieinamumą. Tačiau vidaus sandorių taikymas praktikoje sulaukia ir nemažai prieštarų suinteresuotų institucijų (Viešųjų pirkimų tarnybos, Konkurencijos tarybos, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir kitų) nuomonių, kurios ypač išryškėjo Lietuvos Respublikos Seimo komitetuose svarstant pirminę Įstatymo projekto versiją. Dėl vidaus sandorių gali sumažėti pirkimų skaidrumas, konkurencija, efektyvumas (galimi pirkimai didesnėmis nei rinkos kainomis) ir tai lemtų neigiamas pasekmes vartotojų gerovei. Gali susidaryti prielaidos monopolijoms ir konkurencijos teisės pažeidimams, gali būti dirbtinai palaikomas neefektyviai veikiančių perkančiųjų organizacijų įsteigtų ir kontroliuojamų įmonių egzistavimas.

Atsižvelgiant į galimas prieštaras vidaus sandorių įteisinimo pasekmes, taip pat į labai išsiskyrusias suinteresuotų institucijų nuomones dėl jų įteisinimo, nutarta, šiame etape iš esmės nekeisti galiojančio vidaus sandorių reguliavimo, o ateityje šį klausimą išsamiau išanalizuoti ir prireikus papildomai patobulinti teisinį reguliavimą. Taigi, Įstatymo projekte sugriežtinami Direktyvoje 2014/25/ES nustatyti vidaus sandorio sudarymo kriterijai, nes jame išlieka šiuo metu galiojantis reguliavimas, kuris papildytas apribojimu, kad vidaus sandorius gali sudaryti tik perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, su kitu perkančiuoju subjektu (kuris gali ir neturėti perkančiosios organizacijos statuso) arba su klasikinio sektoriaus perkančiąja organizacija (kuri nevykdo veiklos komunaliniame sektoriuje). Šis apribojimas nustatytas atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų tarnybos, įvykdžius Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos įgyvendinimo 2015-2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 648 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos įgyvendinimo 2015-2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ priemonę 4.1.4 „Atlikti vidaus sandorių reguliavimo poveikio įvertinimą ir prireikus apriboti galimybes sudaryti vidaus sandorius“, pateiktą siūlymą. Konkurencijos tarybos siūlymu, Įstatymo projekte taip pat įtvirtinama papildoma vidaus sandorio sudarymo sąlyga, kad sudarant tokį sandorį negali būti pažeidžiama Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme nustatyta viešojo administravimo subjekto pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Be to, nebus galima pasinaudoti Direktyvoje 2014/25/ES apibrėžtomis įvairesnėmis vidaus sandorio formomis, t. y., kai kontroliuojamas subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, perka iš kontroliuojančios perkančiosios organizacijos arba iš kito tos pačios perkančiosios organizacijos kontroliuojamo subjekto, arba kai perkančioji organizacija perka iš juridinio asmens, kurį ji kontroliuoja bendrai kartu su kitomis perkančiosiomis organizacijomis. Galiausiai, išlieka reikalavimas gauti Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimą dėl vidaus sandorio sudarymo. Siekiant sukurti sąlygas vidaus sandorių sudarymo priežiūrai, perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, ar perkančioji organizacija įpareigojami CVP IS viešinamuose metiniuose pirkimų planuose nurodyti planuojamus sudaryti vidaus sandorius, paskelbti sudarytus vidaus sandorius ir jų pakeitimus, sąskaitas faktūras pagal vykdomus vidaus sandorius teikti per informacinę sistemą „E. sąskaita“.

Šalia vidaus sandorių Direktyvoje 2014/25/ES nustatyta ir visiškai nauja subjektų horizontaliojo bendradarbiavimo forma. Tai išimtis taikoma, kai perkantysis subjektas, kuris kartu yra ir perkančioji organizacija, kelių perkančiųjų subjektų, turinčių ir perkančiosios organizacijos statusą, tarpusavio susitarimams, kurių tikslas teikti bendrai jiems priskirtą paslaugą siekiant viešojo intereso tikslų, pavyzdžiui, konkrečioms įstaigoms pagal viešąją teisę pavestas teikti paslaugas. Horizontaliojo bendradarbiavimo sutarties šalys nebūtinai turi teikti identiškas paslaugas – tai gali būti ir viena kitą papildančios paslaugos. Atviroje rinkoje tokios perkančiosios organizacijos gali vykdyti mažiau nei 20 procentų veiklų, kurios patenka į bendradarbiavimo sutarties objektą. Įstatymo

projekte atsisakyta įtvirtinti šią išimtį siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo ir neigiamų pasekmių konkurencijai. Manytina, kad griežtesnė Lietuvos pozicija, priėmus sprendimą neperkelti į nacionalinę teisę išimties dėl bendradarbiavimo sutarčių, nesutrukdys tinkamai įgyvendinti Direktyvos 2014/25/ES, o tik dar labiau padės pasiekti vienų iš pagrindinių jos tikslų užtikrinti skaidrumą ir konkurenciją komunalinio sektoriaus pirkimuose.

Įstatymo projekte susiaurintai perkeliama Direktyvos 2014/25/ES išimtis pirkimams iš susijusių įmonių ar perkančiųjų subjektų bendrai įsteigtų įmonių, nustatant papildomą apribojimą, kad šios išimties leidžiamos tik sudarant sutartį su kitu perkančiuoju subjektu ar perkančiąja organizacija. Priešingai nei vidaus sandorių atveju, šiomis išimtimis gali pasinaudoti visi komunalinio sektoriaus perkantieji subjektai, o ne tik tie, kurie turi ir perkančiosios organizacijos statusą. Daugelis perkančiųjų subjektų yra sudaryti kaip ekonominė grupė, kuri gali apimti kelias atskiras įmones. Dažnai kiekviena iš tokių įmonių atlieka specializuotą vaidmenį bendroje ekonominės grupės veikloje. Todėl tikslinga netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių tam tikroms pirkimo sutartims, sudaromoms su susijusia įmone, jeigu šios įmonės pagrindinė veikla yra perkamų paslaugų teikimas, prekių tiekimas ar darbų atlikimas grupei, kuriai ji priklauso, o ne jų siūlymas rinkai.

Įmonės laikomos susijusiomis, jeigu perkantysis subjektas ir atitinkama įmonė yra susieti tiesiogine ar netiesiogine lemiama įtaka arba jeigu jiems abiems lemiamą įtaką daro kita įmonė. Šiuo atveju privataus kapitalo dalyvavimas savaime neturi reikšmės. Visais atvejais, kai subjektų metinės finansinės ataskaitos turi būti konsoliduojamos, laikoma kad jie yra susijusios įmonės. O kai taisyklės dėl konsoliduotųjų metinių ataskaitų nėra taikomos, tuomet analizuojama, ar egzistuoja tiesioginė ar netiesioginė lemiama įtaka atsižvelgiant į nuosavybę, finansinį dalyvavimą ar tas įmones reglamentuojančias taisykles.

Taip pat tikslinga netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių tam tikroms pirkimo sutartims, kurias sudaro perkantysis subjektas su bendrąja įmone, kurią jis įsteigė kartu su kitais perkančiaisiais subjektais komunalinio sektoriaus veiklai vykdyti.

Komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės netaikomos teisinėms paslaugoms, kurias teikia advokatas, atstovaudamas ar teikdamas konsultacijas dėl atstovavimo arbitražo, taikinimo, teisiniame procese. Taip pat įstatymas netaikytinas notarų teikiamoms dokumentų tvirtinimo ir liudijimo paslaugoms, teisinėms paslaugoms, kurių teikėjus skiria teismas ar tribunolas (patikėtiniai, globėjai (rūpintojai)) ar paslaugoms, kurios susijusios su viešosios valdžios (kaip ji apibrėžta SESV 51 straipsnyje ir ES sutarties 45 straipsnyje) funkcijų atlikimu ir kurių teikėjai yra skiriami arba atrenkami tokiu būdu, kuris dėl nuo perkančiojo subjekto nepriklausančių priežasčių komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklėmis negali būti reglamentuojamas.

Paaškinant finansinių paslaugų išimtį Įstatymo projekte nurodyta, kad vartojama finansinių priemonių sąvoka turi būti suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme, kuris įgyvendina 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančią Tarybos direktyvą 93/22/EEB. Papildomai nustatyta, kad įstatymas netaikomas veiksams, atliekamiems su neseniai įsteigtu Europos finansinio stabilumo fondu ir Europos stabilumo mechanizmu.

Nauja išimtis paskoloms leidžia netaikyti pirkimų taisyklių paskoloms, susijusioms ar nesusijusioms su vertybinių popierių arba kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu.

Projekte numatoma keleivinių geležinkelių ir metro paslaugų išimtis siekiant aiškiau apibūdinti Įstatymo projekto santykį su 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančiu Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70, kuris taikomas minėtų paslaugų pirkimams. Pagal minėto reglamento 5 straipsnio 1 dalį keleivinio transporto autobusais ar tramvajais paslaugų pirkimams komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės yra taikomos.

Komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės netaikytinos ne pelno siekiančių organizacijų ar asociacijų teikiamoms civilinės gynybos, civilinės saugos ir ekstremalių situacijų prevencijos paslaugoms, nes tų organizacijų ypatingą pobūdį būtų sunku išsaugoti, jeigu paslaugos teikėją reikėtų pasirinkti pagal įstatymo nuostatas. Vis dėlto ši išimtis negalioja pacientų vežimui skirtoms greitosios pagalbos paslaugoms. Šioje situacijoje svarbu paaiškinti, kad BVPŽ grupė 601 „Sausumos transporto paslaugos“ neapima greitosios pagalbos paslaugų, kurios patenka į BVPŽ klasę 8514. Pacientų vežimui skirtos greitosios pagalbos paslaugos, kurių BVPŽ kodas yra 85143000-3, patenka tarp socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų, kurių pirkimams taikomas liberalesnis reguliavimas.

Įstatymo projekte išlieka ir šiuo metu galiojanti direktyvinė išimtis vandens, energijos ar energijai gaminti skirto kuro pirkimams, kurie reikalingi vykdant veiklą vandentvarkos, dujų ir šilumos ūkio, elektros energetikos srityse, taip pat naftos ir dujų gavybos ir anglies ar kito kietojo kuro žvalgybos arba gavybos srityse. Pažymėtina, kad Europos Komisijos išaiškinimu, elektros energetikos ir gamtinių dujų sektoriuose ši išimtis taikytina ne tik tais atvejais, kai energija ar kuras yra perkami gamybos tikslais, bet ir siekiant užtikrinti energijos ar kuro teikimą, tinklo veikimą ir balansavimą.

Dėl pirkimų ypatumų (Įstatymo projekto 22–28 straipsniai). Įstatymo projekte perkeliama Direktyvoje 2014/25/ES nustatytos išsamios taisyklės dėl mišrių pirkimo sutarčių sudarymo ypatumų, kurios yra analogiškos kaip klasikiniame sektoriuje. Jeigu mišrios pirkimo sutarties dalys dėl objektyvių priežasčių, susijusių su pirkimo objekto techninėmis ir (ar) ekonominėmis ypatybėmis, yra neatskiriamos, tuomet ši sutartis sudaroma pagal taisyklės, taikytinas pagrindiniam sutarties objektui. Kai mišrios sutarties dalys yra objektyviai atskiriamos, perkantysis subjektas visada gali atlikti atskirus pirkimus skirtingoms sutarties dalims ir taikyti toms dalims būdingas pirkimų taisykles. Tačiau, jeigu perkantysis subjektas tokias objektyviai atskiriamas sutarties dalis nori sujungti ir atlikti vieną pirkimą, tai jis bendram pirkimui turi taikyti komunalinio sektoriaus pirkimų taisykles, jeigu jos būtų taikomos atliekant savarankišką pirkimą dėl bent vienos sutarties dalies (išskyrus atvejus, kai patenka gynybos ar saugumo aspektai).

Vertinant, ar mišrios sutarties dalys yra atskiriamos, nagrinėjamas kiekvienas atvejis atskirai ir vadovaujamasi ESTT sprendimais bylose *Gestion Hotelera* C–331/92, *Loutraki* C–145/08 ir C–149/08, *Mehiläinen* C–215/09. Nustatant, koks yra pagrindinis mišrios sutarties objektas, kai perkami darbai ir prekės arba darbai ir paslaugos, vadovaujamasi ESTT sprendimais bylose *Köln Messe* C–536/07, *Legge Merloni* C–412/04, *Auroux* C–220/05.

Specialios taisyklės taikomos mišrioms sutartims, apimančioms gynybos ir saugumo aspektus, arba į SESV reguliavimą patenkančias sutarties dalis. Tokiais atvejais galima netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių, jeigu mišrios sutarties sudarymas pagrįstas objektyviomis priežastimis ir tuo nėra siekiama išvengti Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo ar Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo taikymo.

Įstatymo projekte atskirai aptariami atvejai, kai pirkimo sutartis apima vieną pirkimo objektą, kuris panaudojamas kelių rūšių veiklai vykdyti (komunalinio ar klasikinio sektoriaus, koncesijų). Tokiais atvejais perkantysis subjektas gali sudaryti atskiras pirkimo sutartis, skirtas kiekvienos atskiros rūšies veiklai vykdyti, arba vieną pirkimo sutartį, skirtą visų rūšių veiklai vykdyti. Sudarant vieną pirkimo sutartį visų rūšių veiklai vykdyti, paprastai vadovaujamasi Įstatymo projekto reikalavimais, taikomais tai veiklos rūšiai, kurios pirkimo objekto panaudojimo sritis yra pagrindinė. Nustatant kuri pirkimo objekto panaudojimo sritis yra pagrindinė vadovaujamasi Europos Komisijos parengtu aiškinamuoju dokumentu (*Explanatory Note – Utilities Directive. Contracts Involving More than One Activity* http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/explanatory-notes/utilities-dir-contracts_en.pdf). Jeigu neįmanoma nustatyti, kuri pirkimo objekto panaudojimo sritis pagrindinė, tuomet pirkimas atliekamas taikant griežtesnįjį reguliavimą. Pavyzdžiui, jeigu perkantysis subjektas (turintis ir perkančiosios organizacijos statusą) perka kopijavimo aparatą, kurį panaudos ir komunalinio ir klasikinio sektoriaus veikloms vykdyti, ir neįmanoma nustatyti, kuri iš panaudojimo sričių bus pagrindinė, tuomet pirkimas vykdomas pagal griežtesnes klasikinio sektoriaus viešųjų pirkimų taisykles.

Komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės netaikomos tais atvejais, kai esminių valstybės saugumo interesų negalima apsaugoti kitomis priemonėmis nei Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo reikalavimų netaikymas. Sprendimą, ar yra minėtos aplinkybės, priims Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Tokiems ypatingiems pirkimų atvejams taisyklės nenustatomos, tačiau perkantysis subjektas turėtų užtikrinti, kad prekės, paslaugos ar darbai būtų įsigyti racionaliai naudojant tam skirtas lėšas ir laikantis proporcingumo principo.

Įstatymo projekte specialios taisyklės nustatytos ir tiems atvejams, kai pirkimas apima kelių rūšių veiklą ir gynybos ar saugumo aspektus.

Dėl veiklos, tiesiogiai veikiamos konkurencijos (Įstatymo projekto 29–30 straipsniai). Reguliavimas dėl veiklų, kurios tiesiogiai veikiamos konkurencijos, apibrėžiamas dviejuose Įstatymo straipsniuose – viename jų nustatomos sąlygos, kada laikoma, kad veikla veikiamą konkurencijos, o kitame – aprašomi procedūriniai aspektai dėl kreipimosi į Europos Komisiją prašant netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo tam tikrame sektoriuje, kurį veikia konkurencija.

Išliko anksčiau galiojusios principinės sąlygos, kada laikoma, kad veiklą tiesiogiai veikia konkurencija, t. y. kai į tam tikrą sektorių patekti nėra jokių apribojimų ir dėl to tame sektoriuje susikūrė konkurencinės sąlygos. Jeigu šios sąlygos tenkinamos *de facto* ir *de jure*, tai Europos Komisija gali priimti sprendimą, kad tame sektoriuje veikiantys subjektai pirkimams, skirtiems to sektoriaus veiklai vykdyti gali nebetaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo. Pažymėtina, kad laikoma, jog į rinką patekti nėra apribojimų, jeigu valstybė narė įgyvendino ir taiko Įstatymo projekto 3 priede (Direktyvos 2014/25/ES III priede) išvardintas direktyvas, reguliuojančias gamtinių dujų, elektros energijos, geležinkelių erdvės, pašto paslaugų, angliavandenilių žvalgyimo, tyrimo ir išgavimo sektorius.

Įstatymo projekte apibrėžiama nauja rinkos geografinės aprėpties sąvoka, reiškianti teritoriją, kurioje egzistuoja atitinkamų ūkio subjektų teikiamų produktų ar teikiamų paslaugų pasiūla bei paklausa, kurioje konkurencijos sąlygos yra pakankamai vienodos ir kuri gali būti atskirta nuo kaimyninių teritorijų, kuriose vyraujančios konkurencijos sąlygos yra pastebimai skirtingos. Šią sąvoką pritaikius praktikoje, gali susidaryti situacija, kad ne visoje šalyje, o tik tam tikroje jos dalyje konkrečią veiklą veikia konkurencija, ir Europos Komisija gali nuspręsti, kad tik toje šalies dalyje veikiantiems subjektams būtų galima netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo.

Patobulinta procedūra dėl prašymų netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo sektoriuje, kuriame veikia konkurencija, nagrinėjimo Europos Komisijoje. Išlieka galimybė ne tik valstybės narės kompetentingai institucijai, bet ir pačiam perkančiajam subjektui pateikti tokį prašymą. Tačiau nebeliko galimybės Europos Komisijai pačiai savo iniciatyva pradėti tokią procedūrą, nes praktika parodė, kad tai perteklinė nuostata. Kartu su prašymu Europos Komisijai netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo tam tikrame sektoriuje gali būti teikiama atitinkamoje veiklos srityje kompetentingos nepriklausomos priežiūros institucijos nuomonė, jei tokia buvo priimta.

Prašymo netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo tam tikrame sektoriuje nagrinėjimo Europos Komisijoje terminai ir pati procedūra tapo kiek lankstesni. Nustatytas vieningas prašymų nagrinėjimo terminas, nepriklausomai nuo to, ar prašymą pateikė valstybės narės kompetentinga institucija, ar pats perkantysis subjektas. Šis terminas skaičiuojamas ne kalendorinėmis dienomis (kaip buvo anksčiau), o darbo dienomis. Nustatytos galimybės pratęsti prašymų nagrinėjimo procedūros terminus, nes anksčiau galioję griežti terminai versdavo Europos Komisiją vien dėl laiko stokos prašyti valstybės narės, kad ji atsiimtų savo prašymą ir vėliau jį vėl pateiktų siekiant, kad terminai būtų pradėti skaičiuoti iš naujo ir kad dėl laiko stokos netektų priimti neigiamo sprendimo. Pasikeitus prašymų netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo tam tikrame sektoriuje nagrinėjimo procedūrai, atitinkamai bus patikslintas 2005 m. sausio 7 d. Komisijos sprendimas 2005/15/EC, kuris detaliau nustato tokių prašymų nagrinėjimo procedūrą.

Svarbu paaiškinti, kad prašymo netaikyti komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo tam tikrame sektoriuje pateikimas Europos Komisijai nesietinas tik su viena konkrečia pirkimo procedūra ir jos vykdymu (sustabdymu), su konkrečia sudaryta pirkimo sutartimi, jos vykdymu ar galiojimu. Toks prašymas apima apskritai visus tam tikrame sektoriuje ir tam tikroje rinkos geografinėje

teritorijoje vykdomus perkančiųjų subjektų pirkimus. Europos Komisijai priėmus palankų sprendimą tame sektoriuje veikiantiems subjektams nebereikėtų laikytis Pirkimų, atliekamų perkančiųjų subjektų, veikiančių vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityje, įstatymo norint vykdyti pirkimus, skirtus to sektoriaus veiklai vykdyti.

Valstybės narės kompetentingai institucijai ar perkančiajam subjektui pateikus prašymą Europos Komisijai dėl komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimo netaikymo tam tikrame sektoriuje dar automatiškai nereikia, kad jau galima nebetaikyti atitinkamų taisyklių – reikia sulaukti palankaus Europos Komisijos sprendimo. Tačiau jeigu praėjus nustatytam terminui, Europos Komisija nepriima sprendimo, komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklės atitinkamoje srityje nebetaikomos.

Dėl bendrųjų taisyklių (Įstatymo projekto 31–38 straipsniai). Įstatymo projekte, kaip ir Direktyvoje 2014/25/ES, ypatingas dėmesys skiriamas aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės reikalavimų integravimui komunalinio sektoriaus pirkimuose. Perkantieji subjektai turi siekti, kad tiekėjai ir jų subtieėjai laikytųsi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir tarptautinėse konvencijose, galiojančiose toje vietoje, kur teikiamos paslaugos ar atliekami darbai. Šie reikalavimai turi būti suderinami su pagrindiniais Europos Sąjungos teisės principais, nediskriminuoti kitų valstybių narių tiekėjų ir darbuotojų bei užtikrinti jiems lygias galimybes. Taip pat jie turi atitikti Lietuvos Respublikos garantijų komandiruotiems darbuotojams įstatymo nuostatas.

Aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės nuostatų laikymasis tikrinamas atitinkamose pirkimo procedūros stadijose, apibrėžiant bendruosius tiekėjų atrankos ar pasiūlymų vertinimo principus, įskaitant reikalavimus dėl tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimo, neiprastai mažos pasiūlytos kainos pagrindimo, techninių specifikacijų, ir nustatant sutarties vykdymo sąlygas. Svarbu pažymėti, kad tokie kriterijai visada turi būti susiję su pirkimo objektu, todėl jie negali būti orientuoti tik į bendrąją tiekėjo įmonės socialinės atsakomybės ar poveikio aplinkai atsakomybės politiką. Pavyzdžiui, vertinant pasiūlymus pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį galima skirti didesnę balą tiekėjui, kuris įsipareigos įtraukti nepalankioje padėtyje esančius asmenis (bedarbius, neįgaliuosius ar pan.) vykdydamas konkrečią pirkimo sutartį. Tačiau didesnio balo negalima skirti vien už tai, kad tiekėjo įmonė laikosi socialinės atsakomybės politikos, nes aprūpina savo darbuotojus jų vaikams skirtu darželiu ar suteikia jiems laisvą darbo grafiką, nes tokie kriterijai nėra susiję su konkrečios pirkimo sutarties vykdymo sąlygomis. Kitas socialinio kriterijaus taikymo pavyzdys būtų, pasirinkus kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų, vertinti, kiek tiekėjo siūlomas atlyginimas pirkimo sutartį vykdysiantiems darbuotojams viršija jo arba ūkio subjekto, kurio pajėgumais remiamasi, kilmės šalyje nustatytą minimalų darbo užmokestį. Kuo daugiau tiekėjo pasiūlytas atlyginimas darbuotojams viršija minimalų užmokestį, tuo didesnis balas skiriamas. Taikant tokį socialinį kriterijų siekiama, kad tiekėjai mokėtų padorų atlygį savo darbuotojams, vykdantiems sudarytą pirkimo sutartį.

Perkantysis subjektas galės pasirinkti, ar socialinius, aplinkos apsaugos, darbo teisės kriterijus vertinti kaip tiekėjų pasiūlymų vertinimo, ar kaip sutarties vykdymo sąlygas. Tarp šių pasirinkimo galimybių yra vienas esminis skirtumas. Jeigu perkantysis subjektas socialinį kriterijų vertina kaip pasiūlymų vertinimo kriterijų, tai reiškia, kad jis nesiekia visiškos garantijos, kad vykdant pirkimo sutartį bus laikomasi to kriterijaus. Tokiu atveju pirkimo laimėtoją gali nulemti aukštesnis kitų kriterijų (kainos, kokybės, sutartį vykdysiančių darbuotojų kvalifikacijos) įvertinimas, o laimėtojo pasiūlymui priskirtas socialinio kriterijaus balas gali būti labai žemas arba net nulinis. Jeigu perkantysis subjektas socialinį kriterijų nustato kaip pirkimo sutarties įvykdymo sąlygą, tai jis bus visiškai garantuotas, kad pirkimo laimėtojas turės laikytis to kriterijaus vykdydamas pirkimo sutartį.

Tiekėjo pasiūlymą privaloma atmesti, jeigu jis pasiūlė neiprastai mažą kainą dėl to, kad pažeidė teisės aktuose nustatytus aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimus. Pavyzdžiui, jeigu tiekėjo pasiūlyme nurodyta kaina yra pernelyg maža dėl to, kad jis savo darbuotojams numatė mokėti žemesnį atlygį nei jo kilmės šalyje patvirtintas oficialus minimalus atlygis, tai jo pasiūlymas privalės būti atmetamas. Tokia griežta sankcija taikoma dėl dvejopo pažeidimo pobūdžio – pažeidžiamos ne tik privalomos teisės normos, bet kartu taikomas ir socialinis

dempingas darbuotojams mokant per mažą atlyginimą. Kita vertus, Įstatymo projekte nustatyta tik galimybė, bet ne prievolė atmesti tiekėjo pasiūlymą, kai jame nesilaikyta aplinkos apsaugos, socialinių, darbo teisės aktų, tačiau kartu nėra siūloma neįprastai maža kaina. Ši situacija skiriasi tuo, kad faktiškai dar nebuvo minėtų teisės aktų pažeidimo – jis atsirastų tik sudarius pirkimo sutartį, todėl dar išlieka galimybė atitaisyti situaciją vykdant sutartį.

Siekiant sudaryti galimybes perkančiajam subjektui ne tik skaidriai atlikti pirkimus, bet ir tai parodyti kitoms institucijoms, nustatoma kad perkantysis subjektas gali pasikviesti pirkimo komisijos posėdžiuose stebėtojo teisėmis dalyvauti valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų atstovus. Tokiu atveju, perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose privalės nurodyti, kad į pirkimo komisijos posėdžius kviečiami dalyvauti stebėtojai, bei aptarti jų dalyvavimo sąlygas. Pirkimo posėdžius stebėti norintys asmenys turės pateikti atstovaujamo subjekto įgaliojimą.

Įstatymo projektas suteikia suinteresuotiems dalyviams bei kandidatams teisę susipažinti su kitų kandidatų paraiškėmis ar dalyvių pasiūlymais. Šiomis nuostatomis įgyvendinama tiekėjų teisė peržiūrėti perkančiojo subjekto priimtus sprendimus ir, jei tiekėjai mano, kad jų teisėti interesai pažeisti, juos ginčyti. Susiklosčius netinkamai praktikai, kuomet pirkimo dalyviai piktnaudžiauja jiems suteikta teise ir su kitų dalyvių pasiūlymais prašo susipažinti, kai jau perkančiojo subjekto sprendimai nebegali būti skundžiami, pavyzdžiui, praėjus metams ar ilgesniam laikotarpiui nuo pirkimo pabaigos, ir siekiant išvengti perkančiajam subjektui sukuriama papildoma administracinė našta, nustatomas 6 mėnesių nuo pirkimo sutarties sudarymo terminas, per kurį kandidatai ar suinteresuoti dalyviai turi teisę susipažinti su kitų dalyvių paraiškėmis ar pasiūlymais. Šis terminas pasirinktas atsižvelgiant į Įstatymo projekte nustatytą maksimalų 6 mėnesių terminą, per kurį gali būti ginčijamas perkančiojo subjekto sprendimas sudaryti pirkimo sutartį (pareikšti ieškinį dėl pirkimo sutarties pripažinimo negaliojančia).

Pirkimų perkėlimas į elektroninę erdvę padeda sutaupyti lėšų, pagerina pirkimų rezultatus, sumažina klaidų tikimybę. Siekiant elektroninių pirkimų plėtros Įstatymo projekte nustatoma, kad pirkimų skelbimai ir kiti pirkimo dokumentai, tiekėjų pasiūlymai, paraiškos, paraiškos dėl kvalifikavimo pagal kvalifikacijos vertinimo sistemą, pasiūlymai, sprendiniai, projekto konkursų planai ir projektai turi būti pateikiami elektronine forma per CVP IS. Šis reikalavimas galės būti netaikomas tik išimtiniais pagrindais atvejais, kai jo įgyvendinimas pareikalautų visuotinai neprieinamos įrangos ar rinkmenų formatų, specialios biuro įrangos (pavyzdžiui, plačiaformačių spausdintuvų) naudojimo ar taip būtų atskleista slapta informacija. Tais atvejais, kai dokumentų negalima perduoti elektroninėmis priemonėmis, naudojama pašto paslaugos teikėjų ar kitų tinkamų vežėjų (tai apima ir dokumentų įteikimą asmeniškai) paslaugomis arba derinamos skirtingos priemonės (pašto paslaugos teikėjų ar kitų tinkamų vežėjų paslaugos, elektroninės priemonės). Įstatymo projekte nereikalaujama CVP IS priemonėmis pasirašyti sutartį, taip pat naudoti šias priemones perkančiajai organizacijai bendraujant ir keičiantis informaciją su tiekėju jau pasirašius sutartį – vykdant, keičiant ar nutraukiant sutartį.

Vykdant pirkimo sutartis pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos turi būti teikiamos naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus Įstatymo projekte nustatytus atvejus, kai pirkimo sutartys gali būti sudaromos žodžiu. Tokia nuostata Įstatymo projekte įtvirtinta įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 228 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių patvirtinimo“, 13 punktą „Parengti teisės aktų pakeitimus, įpareigojančius nurodytoms perkančiosioms organizacijoms nustatytuose viešuosiuose pirkimuose teikti tik elektronines sąskaitas faktūras“. Įtvirtinus reikalavimą sąskaitas teikti per vieningą informacinę sistemą „E. sąskaita“ bus sudaryta galimybė valstybei kontroliuoti finansinius srautus komunalinio sektoriaus pirkimų srityje, nes Lietuvos Respublikos finansų ministerija elektroniniu būdu gaus aktualią informaciją apie perkančiųjų subjektų pateiktas sąskaitas, kurių pagrindu rengiamos mokėjimo paraiškos. Be to, Viešųjų pirkimų tarnyba ir viešoji įstaiga CPO LT, atliekanti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas, elektroniniu būdu gaus informaciją apie komunalinio sektoriaus pirkimų sutarčių vykdymą

– sąskaitų pateikimą ir apmokėjimą ir tokiu būdu galės tikrintai, ar tinkamai vykdomos sudarytos pirkimų sutartys. Pereinamasis laikotarpis dėl sąskaitų teikimo per informacinę sistemą „E. sąskaita“ nenustatomas, nes jau šiuo metu galioja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 26 d. Nr. 654, kuriuo rekomenduojama perkančiosioms organizacijoms viešojo pirkimo–pardavimo sutartyse nustatyti, kad už prekes, paslaugas ir darbus tiekėjai pridėtinės vertės mokesčio sąskaitas faktūras, sąskaitas faktūras, kreditinius ir debetinius dokumentus bei avansines sąskaitas teiktų elektroniniu būdu, naudodamiesi informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis. Ši rekomendacija taikoma ir komunalinio sektoriaus pirkimų sutartims.

Pagrindiniai pirkimų dokumentai, tiekėjų paraiškos, paraiškos dėl kvalifikavimo pagal kvalifikacijos vertinimo sistemą, pasiūlymai, sprendiniai, projekto konkursų planai ir projektai, pretenzijos teikiami tik raštu. Kitais atvejais leidžiama bendrauti ir keistis informacija žodžiu, tačiau su sąlyga, kad toks bendravimas, turintis įtakos pasiūlymų turiniui ir jų vertinimui, įforminamas dokumentuose ar garso įrašuose. Tai svarbu siekiant užtikrinti skaidrumą ir galimybę patikrinti, ar pirkimo procedūros metu buvo laikomasi lygiateisiškumo principo.

Įstatymo projekte numatyta priemonių, apsaugančių nuo nesąžiningos verslo praktikos, kai pasireiškia interesų konfliktai, korupcija. Pirkimo procedūroje dalyvaujantys perkančiojo subjekto (turinčio perkančiosios organizacijos statusą), darbuotojai ar įtaką sprendimams galintys daryti administracijos darbuotojai (net ir nedalyvaudami pačioje pirkimo procedūroje) gali turėti tiesioginį ar netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokio pobūdžio asmeninį suinteresuotumą, galintį daryti neigiamą įtaką pirkimo procedūroje priimamų sprendimų nešališkumui ir nepriklausomumui. Todėl perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, turi imtis priemonių dėl esamų, galimų ar prežiuruojamų interesų konfliktų su pirkime dalyvaujančio tiekėjo darbuotojais – užkirsti kelią tokiems interesų konfliktams, juos nustatyti ar pašalinti, o jeigu padėties negalima ištaisyti kitomis priemonėmis, – pašalinti iš pirkimo patį tiekėją. Visos priemonės, kurių buvo imtasi dėl interesų konfliktų, pateikiamos pirkimo procedūros ataskaitoje. Atsižvelgiant į perkančiųjų organizacijų ir kitų įmonių sprendimų priėmimo procesų skirtumus, Direktyvoje 2014/25/ES nustatyta, kad šios nuostatos dėl interesų konfliktų taikomos tik perkančiųjų subjektų, kurie yra perkančiosios organizacijos, vykdomiems pirkimams. Atitinkamas reguliavimas perkeltas ir Įstatymo projekte.

Užimtumas profesinėje srityje padeda integruotis į visuomenę ir yra svarbus veiksnys užtikrinant lygias galimybes visiems. Šiuo požiūriu svarbus socialinis verslas (socialinės įmonės, neįgaliųjų socialinės įmonės, aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse dalyvaujantys tiekėjai), kurio vienas svarbiausių tikslų yra integruoti į darbo rinką nepalankioje padėtyje esančius asmenis. Socialiniu verslu užsiimančios įmonės gali būti nepajėgios laimėti pirkimų įprastomis rinkos sąlygomis, todėl Įstatymo projekte suteikiama teisė perkantiesiems subjektams rezervuoti tam tikrus pirkimus ar jų dalį socialiniu verslu užsiimančioms įmonėms.

Įstatymo projekto atskirame straipsnyje aptariama tarptautinių, supaprastintų ir mažos vertės pirkimų atlikimo tvarka. Pažymėtina, kad Direktyvos 2014/25/ES poveikio vertinimo metu atlikta kiekybinė analizė atskleidė, kad paslaugos socialinėje, sveikatos ar švietimo srityse dėl savo specifikos yra patrauklios užsienio tiekėjams tik tada, kai jų vertė viršija 1 000 000 EUR. Todėl apie tokius pirkimus ir jų metu sudarytas sutartis perkantysis subjektas turės paskelbti tarptautiniu lygiu per Europos Sąjungos oficialiųjų leidinių biurą. Tačiau socialinės ir kitos specialiosios paslaugos paprastai teikiamos ypatingomis aplinkybėmis, kurios valstybėse narėse skiriasi dėl skirtingų administracinių, organizavimo ir kultūrinių aplinkybių. Atsižvelgiant į tai, valstybėms narėms suteikiama plati diskrecija ir joms pačioms leidžiama apsibrėžti ir taikyti tokiems pirkimams specialias taisykles, kurios užtikrintų pagrindinius skaidrumo ir lygiateisiškumo principus.

Supaprastintiems ir socialinių bei kitų specialiųjų paslaugų (sveikatos, švietimo, kultūros srityje) pirkimams Įstatymo projekte nustatytos iš esmės vienodos taisyklės kaip ir tarptautiniams pirkimams, išskyrus tai, kad nustatomi trumpesni paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai supaprastintuose pirkimuose, nustatoma daugiau neskelbiamų derybų atvejų supaprastintuose pirkimuose, neskelbiamų supaprastintų derybų procedūras leidžiama vykdyti lanksčiau, nereikalaujama skelbti apie supaprastintų pirkimų ir projekto konkursų rezultatus. Manytina, kad vienodas tarptautinių ir supaprastintų pirkimų reguliavimas palengvins įstatymo taikymą

perkantiesiems subjektams, tiekėjams ir priežiūrą atliekančioms institucijoms. Tiekėjams ir priežiūrą atliekančioms institucijoms nebereikės perprasti daugelio skirtingų perkančiųjų subjektų pasitvirtintų supaprastintų pirkimų taisyklių, sumažės klaidų tikimybė atliekant pirkimų procedūras.

Į Įstatymo projektą neperkeltas Direktyvos 2014/25/ES 94 straipsnis, pagal kurį valstybėms narėms numatyta galimybė tam tikrus sveikatos, socialinių, kultūros paslaugų pirkimus rezervuoti įmonėms, kurių tikslas vykdyti viešosios paslaugos uždavinį, kurių pelnas naudojamas tik įmonės tikslams ir jos valdyme aktyviai dalyvauja darbuotojai. Tokios statuso įmonės nereguliuotos Lietuvos teisėje, todėl nuostatos dėl pirkimų rezervavimo tokioms įmonėms nėra aktualios.

Mažos vertės pirkimus perkantieji subjektai turės atlikti pagal pačių pasitvirtintas taisykles. Jiems taikomi lankstesni reikalavimai dėl bendravimo ir keitimosi informacija elektroninėmis priemonėmis.

Įstatymo projekte atsisakyta atskiros supaprastintų pirkimų tvarkos kultūros ir meno srities pirkimams. Poreikio nustatyti atskirą tvarką šiems pirkimams neliko Įstatymo projekte supaprastinus neskelbiamų derybų vykdymą ir ataskaitų už šiuo pirkimo būdu atliktas pirkimo procedūras teikimą. Taip pat Įstatymo projekte išspręstas kultūros ir meno srities pirkimuose ypač aktualus klausimas dėl pirkimo sutarčių, sudarytų su fiziniais asmenimis, viešinimo, t.y., atsižvelgiant į tai, kad asmens atlyginimo paskelbimas prieštarauja asmens duomenų apsaugos teisės aktams, atsisakyta reikalavimo viešinti fizinio asmens pateiktą pasiūlymą ir su juo sudarytą pirkimo sutartį.

Dėl pirkimo planavimo ir pasirengimo pirkimui (Įstatymo projekto 39–42 straipsniai). Įstatymo projekte išlieka anksčiau galiojusios nacionalinės nuostatos dėl metinių pirkimų planų sudarymo ir jų viešinimo. Taip pat perkantieji subjektai galės (tačiau neprivalės, kaip buvo anksčiau) skelbti techninių specifikacijų projektus bei vertinti dėl jų gautas pastabas. Papildomai iš Direktyvos 2014/25/ES perkeliama išankstinių rinkos konsultacijų galimybė. Tai reiškia, kad siekdamas kokybiškesnių pirkimų, perkantysis subjektas gali konsultuotis su nepriklausomais ekspertais, institucijomis, rinkos dalyviais dėl pirkimų planavimo, atlikimo, pirkimo dokumentų rengimo. Tokios konsultacijos turi vykti nepažeidžiant tiekėjų konkurencijos, nediskriminavimo, skaidrumo principų. Pirkime nedraudžiama dalyvauti tiekėjui, kuris padėjo jam pasirengti, tačiau jeigu jo dalyvavimas pažeidžia tiekėjų konkurenciją ir to neįmanoma atitaisyti mažiau intervencinėmis priemonėmis, tokio tiekėjo pasiūlymas atmetamas.

Siekdami padidinti konkurenciją komunalinio sektoriaus pirkimuose, paskatinti smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimą, perkantieji subjektai gali skaidyti pirkimo objektą į dalis. Atsižvelgiant į tai, kad komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas yra liberalesnis, Įstatymo projekte nenustatoma pareigos skaidyti tarptautinio pirkimo objekto į dalis, kaip to reikalaujama klasikiniame sektoriuje. Pirkimo objektas gali būti skaidomas į dalis kiekybiniu pagrindu – kad pirkimo sutarties apimtys atitiktų smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių pajėgumus, kokybiniu pagrindu – kad būtų atsižvelgiama į smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių specializaciją ir jų veiklos sektorių, ar pagal skirtingus pirkimo objekto įgyvendinimo etapus.

Tam tikrais atvejais, siekiami užtikrinti didesnę konkurenciją ar patikimesnę sutarties vykdymą, perkantieji subjektai gali apriboti pirkimo objekto dalių skaičių, kuriam tas pats tiekėjas gali pateikti pasiūlymą arba kurį gali laimėti tas pats tiekėjas.

Įstatymo projekte įtvirtinama nauja prievolė perkančiajam subjektui savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo procedūras, jeigu buvo pažeisti pirkimų principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. Pažymėtina, kad pagal Įstatymo projekto nuostatas Viešųjų pirkimų tarnyba, nustačiusi komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių pažeidimus, gali įpareigoti perkantįjį subjektą nutraukti pirkimo procedūras. Tokį sprendimą galėtų priimti ir teismas, išnagrinėjęs komunalinio sektoriaus pirkimo bylą. Tačiau praktikoje gali susidaryti situacija, kai perkantysis subjektas pats nustato, kad konkretaus pirkimo, kurio nenagrinėja Viešųjų pirkimų tarnyba ar teismas, metu buvo pažeisti komunalinio sektoriaus pirkimų principai (pavyzdžiui, susiklostė interesų konflikto situacija) ir atitinkamos padėties neįmanoma ištaisyti. Tokiais atvejais tikslinga įpareigoti perkantįjį subjektą patį inicijuoti pirkimo procedūros nutraukimą.

Dėl pirkimo skelbimų (Įstatymo projekto 43–48 straipsniai). Paprastai norėdamas pakviesti tiekėjus dalyvauti pirkime, perkantysis subjektas skelbia apie tarptautinį pirkimą per Europos

Sąjungos leidinių biurą, o apie supaprastintą pirkimą – CVP IS. Reikalavimas dėl skelbimo apie pirkimą netaikomas tik neskelbiamų derybų ar perkančiojo subjekto taisyklėse nustatytais mažos vertės pirkimų atvejais. Tačiau Direktyva 2014/25/ES numato ir kitų būdų perkantiesiems subjektams pakviesti tiekėjus dalyvauti pirkimuose.

Perkantysis subjektas reguliariu orientaciniu skelbimu gali pakviesti tiekėjus dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose. Jis taip pat gali pasinaudoti skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą kaip kvietimu dalyvauti ribotame konkurse, skelbiamose derybose, konkurenciniame dialoge ar inovacijų partnerystėje. Pasinaudojus šiomis galimybėmis, nebereikia skelbti atskiro skelbimo apie pirkimą prieš pradedant pirkimo procedūrą. Tikėtina, kad perkėlus atitinkamas nuostatas į Įstatymo projektą, perkantieji subjektai galės pasinaudoti lankstesnėmis procedūromis ir sumažės jiems tenkanti administracinė našta.

Tarptautinio pirkimo atveju perkantysis subjektas privalo per Europos Sąjungos leidinių biurą paskelbti skelbimą apie pirkimo sutarties ir preliminariosios sutarties sudarymą, skelbimą apie projekto konkurso rezultatus, skelbimą apie pirkimo sutarties ir preliminariosios sutarties keitimą.

Informacija, kuri turi būti nurodyta tarptautinio pirkimo skelbimuose, jų standartinės formos ir skelbimų reikalavimai apibrėžiami 2015 m. lapkričio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2015/1986, kuriuo nustatomos standartinės formos, naudojamos skelbiant su viešaisiais pirkimais susijusius pranešimus, ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (EB) Nr. 842/2011.

Dėl pirkimo dokumentų ir techninės specifikacijos (Įstatymo projekto 49–53 straipsniai). Įstatymo projekte išlieka anksčiau galiojusios nacionalinės nuostatos, susisteminančios pirkimo dokumentų turinį ir taip padedančios perkantiesiems subjektams rengti konkurso sąlygas bei išvengti klaidų.

Siekiant perkelti pirkimus į elektroninę erdvę nustatoma, kad pirkimo dokumentai turi būti teikiami tiekėjams elektronine forma per CVP IS, išskyrus atvejus, kai techniškai to neįmanoma padaryti ar būtina apsaugoti konfidencialią informaciją. Perkantysis subjektas atskirai gali neteikti techninės specifikacijos, kuri pagrįsta tiekėjams nurodytais laisvai, nemokamai ir tiesiogiai prieinamais dokumentais, jeigu pirkimo dokumentuose pateikiama nuoroda į tokius dokumentus.

Techninės specifikacijos rengimo reikalavimai iš esmės nepakito, palyginti su ankstesniu reguliavimu. Išlieka galioti principas, kad perkančiųjų subjektų parengtos pirkimų techninės specifikacijos turi užtikrinti tiekėjų konkurenciją ir siekti tvarumo tikslų. Jos gali būti rengiamos laisvai pasirenkant Įstatymo projekte nurodytus metodus (apibūdinant norimą rezultatą, nurodant funkcinius reikalavimus, standartą, techninį liudijimą, bendrąsias technines specifikacijas ar naudojant šių būdų derinį) ir iš perkančiųjų subjektų nereikalaujama pagrįsti savo pasirinkimo.

Tobulinant reguliavimą Įstatymo projektas papildomas nuostatomis, kad techninės specifikacijos reikalavimai turi būti susiję su pirkimo objektu (apimant jo gamybos ar kito gyvavimo ciklo etapo procesus) ir turi būti atsižvelgiama į tinkamumo visiems naudotojams, įskaitant neįgaliuosius, kriterijus. Be to, patikslinama nuostatų dėl techninių specifikacijų terminologija atsižvelgiant į 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB ir 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos terminologijos.

Perkantysis subjektas, norėdamas įsigyti aplinkos apsaugos, socialinėmis ar kitomis savybėmis pasižyminčių produktų, gali reikalauti, kad jie atitiktų konkretų ženklą, įskaitant Europos ekologinius ženklus, nacionalinius ar kelių šalių ekologinius ženklus. Toks ženklas turi būti sukurtas objektyviai patikrinamų ir nediskriminacinių kriterijų pagrindu taikant atvirą ir skaidrią procedūrą, kurioje gali dalyvauti suinteresuoti subjektai, ir jis turi būti prieinamas visiems suinteresuotiems subjektams. Pirkimo dokumentuose galima reikalauti konkretaus ženklo tik tada, kai visi šio ženklo kriterijai yra susiję su pirkimo objektu. Turi būti priimami ir ženklai, lygiaverčiai pirkimo dokumentuose nurodytajam ženklui, kurių visi kriterijai atitinka perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus pirkimo objektui. Tačiau perkantysis subjektas negali formuluoti reikalavimo, kad perkamas objektas atitiktų tik kai kuriuos konkretaus ženklo kriterijus. Tokiais atvejais pirkimo dokumentuose turėtų

būti nukopijuojami perkančiajam subjektui aktualūs ženklų kriterijai, o ne pateikiama nuoroda į tą ženklą.

Jeigu tiekėjas iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos nespėja ar dėl objektyvių priežasčių negali įsigyti perkančiojo subjekto reikalaujamo ženklo, perkantysis subjektas iš jo priima kitas lygiavertes priemones. Įstatymo projekte nebeliko anksčiau galiojusios sąlygos, kuri visais atvejais įpareigojo perkantįjį subjektą priimti ženklui lygiavertes kitas įrodinėjimo priemones. Tokiu pakeitimu siekiama paskatinti ženklų kūrimą ir naudojimą, nes, leidžiant perkantiesiems subjektams visada priimti ženklui lygiavertes įrodinėjimo priemones, tokios paskatos nebeliktų.

Dėl tiekėjo paraiškos ir pasiūlymo pateikimo (Įstatymo projekto 54–58 straipsniai). Paraiškos ir pasiūlymai pateikiami elektroniniu būdu per CVP IS, todėl sutrumpinamas ir jų pateikimo terminas. Taigi, pirkimai vyks greičiau ir paprasčiau. Perkantysis subjektas turi pratęsti pirmiau nustatytus pasiūlymų pateikimo terminus, jeigu papildoma arba reikšmingai pakeičiama pirkimo dokumentuose nurodyta informacija. Ribotuose konkursuose ir skelbiamose derybose perkantysis subjektas gali su tiekėjais susitarti dėl pasiūlymų pateikimo terminų.

Perkantysis subjektas gali leisti tiekėjams pateikti alternatyvius pasiūlymus, prieš tai apie tokią galimybę nurodęs skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą. Alternatyvūs pasiūlymai leidžiami ne tik taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio vertinimo kriterijų (kaip buvo pagal ankstesnį reguliavimą), o visais atvejais. Perkantysis subjektas taip pat gali reikalauti, kad alternatyvūs pasiūlymai būtų teikiami tik pateikus ir pagrindinį pasiūlymą.

Atsižvelgiant į tai, kad pirkimai perkeliama į elektroninę erdvę, patikslinama pradinio susipažinimo su paraiškomis ir pasiūlymais tvarka. Ankstesnė vokų su paraiškomis ir pasiūlymais atplėšimo procedūra perrašoma atsižvelgiant į tai, kad pagrindinė pasiūlymų ir paraiškų pateikimo forma yra elektroninė, o ne spausdinta.

Dėl tiekėjo ir jo pateiktos paraiškos ir pasiūlymo vertinimo (Įstatymo projekto 59–68 straipsniai). Patobulinama tiekėjų vertinimo tvarka, taip siekiant lankstesnių pirkimo procedūrų ir mažesnės administracinės naštos perkantiesiems subjektams ir tiekėjams. Įstatymo projekte nurodoma, kad reikalavimai dėl tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimo ir kvalifikacijos tikrinimo nustatomi ir patvirtinimo priemonės dėl jų teikiamos *mutatis mutandis* vadovaujantis klasikinio sektoriaus Viešųjų pirkimų įstatymo 45, 46, 49, 50 straipsnių nuostatomis, tačiau perkančiųjų subjektų, kurie neturi perkančiosios organizacijos statuso, pirkimuose Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 1 dalies, 3 dalies 1 ir 2 punktų ir 4 dalies sąlygos nėra privalomai taikomos. Atitinkamos nuostatos dėl tiekėjo vertinimo išsamiai aprašytos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projekte numatyta galimybė tiekėjo vertinimui panaudoti perkančiojo subjekto sukurta kvalifikacijos vertinimo sistemą (atkreiptinas dėmesys, kad tokia galimybė nenumatyta klasikiniam sektoriuje). Nusprendęs pasinaudoti tokia galimybe, perkantysis subjektas turi paskelbti skelbimą apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, nurodydamas jos panaudojimo tikslą, galiojimo laikotarpį. Paraišką dėl kvalifikavimo pateikęs tiekėjas įtraukiamas į kvalifikacijos vertinimo sistemą, jeigu jis atitinka perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus dėl pašalinimo, kvalifikacijos ar techninių specifikacijų. Perkantysis subjektas gali imti mokesčius iš tiekėjų, norinčių pateikti ar išsilaikyti jo sukurtoje kvalifikacijos vertinimo sistemoje.

Pirkimų praktikoje vertinant tiekėjų pateiktus pasiūlymus pernelyg dažnai taikomas mažiausios kainos tiekėjų pasiūlymų vertinimo kriterijus, o ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus taikomas retai. Dėl to nukenčia pirkimo objekto kokybė ir išlaidų efektyvumas. Siekiant spręsti šią problemą Direktyvoje 2014/25/ES numatyta tam tikrų priemonių, kurios buvo įtrauktos ir į Įstatymo projektą. Pirmiausia siekiama pakeisti principinį požiūrį nustatant, kad vienintelis pirkimuose taikomas pasiūlymų vertinimo kriterijus yra ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo ir praktikoje jis pritaikomas vienu iš trijų būdų, t. y. vertinant pagal kainą, sąnaudas arba kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį. Taigi, kurį iš būdų bepasirinktų perkantysis subjektas, jis visada turi siekti ekonomiškai naudingiausio sprendimo. Atkreiptinas dėmesys, kad ekonomiškai naudingiausiu negalėtų būti išrinktas pasiūlymas, kuriame nurodyta kaina viršija perkančiojo subjekto pirkimui skirtas lėšas, nustatytas ir užfiksuotas dokumentuose prieš pradedant pirkimo procedūrą. Susipažinęs

su tiekėjų pasiūlymais perkantysis subjektas paprastai nebegalėtų padidinti pirkimui skirto biudžeto, išskyrus atvejus, kai tenkinamos šios dvi sąlygos: pirkimui skirtas biudžetas nebuvo nurodytas skelbime apie pirkimą ar kituose pirkimo dokumentuose ir visų tiekėjų, kurių pasiūlymai atitiko pirkimo dokumentų reikalavimus, pasiūlymai viršijo perkančiojo subjekto nustatytą biudžetą.

Kadangi pasiūlymų vertinimo pirkimuose terminologija pasikeitė, svarbu paaiškinti jos santykį su ankstesniu reguliavimu. Anksčiau vartota ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijaus sąvoka atitiks naująją kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijaus sąvoką, o mažiausios kainos pasiūlymų vertinimo kriterijus atitiks naująją kainos kriterijų. Į tai reikės atsižvelgti aiškinant ankstesniąją teismų praktiką.

Siekiant kokybiškesnių pirkimų rezultatų, Direktyva 2014/25/ES leidžia valstybėms narėms apriboti kainos ir sąnaudų kriterijaus taikymą. Naudojantis šia galimybe, Įstatymo projekte numatoma, kad iki 2019 metų gruodžio 31 d. pirkimai, atliekami taikant kainos kriterijų, kiekvienais kalendoriniais metais negali sudaryti daugiau kaip 60 procentų nuo perkančiojo subjekto pirkimų bendros vertės, o nuo 2020 metų sausio 1 d. – negali sudaryti daugiau kaip 30 procentų nuo perkančiojo subjekto pirkimų bendros vertės.

Taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų pasiūlymams vertinti gali būti atsižvelgiama į įvairiausių kokybinius, aplinkosaugos, socialinius kriterijus, tačiau visada turi būti vertinamas ir kainos ar sąnaudų elementas. Vertinami kriterijai turi būti susiję su perkamą objektu (apimant visus jo gyvavimo ciklo etapus nuo produktui skirtų žaliavų išgavimo iki produkto utilizavimo), jie turi užtikrinti tiekėjų konkurenciją, būti efektyviai patikrinami ir jais perkančiajam subjektui negali būti suteikiama neribota pasirinkimo laisvė. Išsamiau šių kriterijų reikalavimai yra aptarti ESTT byloje *Wienstrom C-448/01*.

Svarbi naujovė taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų yra galimybė vertinti tiekėjo personalo organizavimą ir patirtį. Tai gali užtikrinti aukštesnę ekonominę vertę ir geresnę pirkimo sutarties įvykdymo kokybę. Šiuo atveju turi būti vertinami komandos (asmenų), kurie tiesiogiai vykdys pirkimo sutartį, sugebėjimai ir patirtis. Todėl svarbu, kad tie asmenys, kurie buvo nurodyti pasiūlymų vertinimo metu, vėliau ir vykdytų sudarytą pirkimo sutartį.

Pasirinkęs kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų, perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose gali iš anksto nustatyti fiksuotą kainą arba sąnaudas. Tokiu atveju tiekėjai konkuruoja ir ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik kokybės kriterijų pagrindu. Kaina arba sąnaudos gali būti užfiksuoti nacionaliniuose teisės aktuose arba juos konkrečiai pirkimo procedūrai gali užfiksuoti pats perkantysis subjektas. Vienas iš tokios galimybės privalumų – išvengiama situacijų, kai gaunami nepriimtini tiekėjų pasiūlymai, kurių kaina viršija perkančiojo subjekto turimą biudžetą.

Pasiūlymų vertinimui pasirinkus sąnaudų kriterijų, atsižvelgiama į produkto gyvavimo ciklo metu (nuo produktui skirtų žaliavų išgavimo iki produkto utilizavimo) patiriamas sąnaudas. Pavyzdžiui, apskaičiuojant spausdintuvų įsigijimo sąnaudas gali būti įtraukiama prekės įsigijimo kaina, rašalo, elektros sunaudojimo, atliekų pašalinimo sąnaudos. Skirtingoms sąnaudų kategorijoms suteikiami lyginamieji svoriai, o bendras sąnaudų įvertinimas apskaičiuojamas panašia tvarka kaip ir geriausias kainos ar sąnaudų ir kokybės santykis.

Jeigu Europos Sąjungos lygiu yra patvirtintas bendras gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodas, tai apskaičiuojant sąnaudas turi būti remiamasi tokiu metodu. Šiuo metu toks gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodas yra patvirtintas 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones. Jeigu nėra Europos Sąjungos lygiu patvirtinto gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodo, tai valstybė narė tam tikriems produktams gali nusistatyti nacionalinę metodologiją arba gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodologiją gali pasirengti ekspertų asociacijos ar patys perkantieji subjektai.

Šiuo metu Europos Sąjungos lygiu vyksta diskusijos dėl horizontaliųjų nuostatų, reglamentuojančių santykius su trečiosiomis šalimis viešųjų pirkimų kontekste. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte pereinamuoju laikotarpiu išlieka anksčiau galiojusios nuostatos dėl tiekėjų

pasiūlymų, apimančių trečiųjų šalių kilmės prekes. Šios nuostatos įgyvendina atitinkamas Direktyvos 2014/25/ES 85 ir 86 straipsnių nuostatas.

Dėl pirkimo būdų (Istatymo projekto 69–83 straipsniai). Atsižvelgiant į komunalinio sektoriaus pirkimų praktiką modernizuojami ir lanksčiau praktikoje pritaikomi pirkimų būdai. Valstybės narės turi į nacionalinę teisę persikelti visus Direktyvoje 2014/25/ES nustatytus pirkimo būdus ir jų taikymo sąlygas, išskyrus tai, kad gali būti susiaurinti neskelbiamų derybų taikymo atvejai. Komunalinio sektoriaus pirkimuose taikomi šie būdai: atviras konkursas, ribotas konkursas, skelbiamos derybos, konkurencinis dialogas, neskelbiamos derybos ir inovacijų partnerystė. Pažymėtina, kad pagal ankstesnį reguliavimą komunaliniame sektoriuje nebuvo taikomas konkurencinio dialogo pirkimo būdas.

Atvirą konkursą, ribotą konkursą, skelbiamas derybas, konkurencinį dialogą perkantieji subjektai gali pasirinkti visais atvejais ir kiekvienas suinteresuotas tiekėjas gali pateikti pasiūlymą (atitinkamais atvejais paraišką) šiuose pirkimuose. Atkreiptinas dėmesys, kad komunalinio sektoriaus reguliavimas dėl skelbiamų derybų ir konkurencinio dialogo skiriasi nuo klasikinio sektoriaus, kuriame šias procedūras galima pasirinkti ne visada, o tik konkrečiais įstatyme apibrėžtais atvejais. Spręsdamas, kurį iš laisvai pasirenkamų pirkimo būdų taikyti, perkantysis subjektas vis dėlto turėtų atsižvelgti į konkretaus pirkimo ypatumus ir pasirinkti tinkamiausią procedūrą. Pavyzdžiui, kaip teigiama Direktyvos 2014/25/ES 60 preambulėje, konkurencinis dialogas naudingas tais atvejais, kai perkantysis subjektas nepajėgia apibrėžti, kokiomis priemonėmis galėtų patenkinti savo poreikius, arba įvertinti, kokius techninius, finansinius ar teisinius sprendimus gali pasiūlyti rinka. Tokia padėtis gali susiklostyti įgyvendinant inovacinius projektus, didelius integruotus transporto infrastruktūros projektus, didelius kompiuterių tinklų projektus ar projektus, susijusius su kompleksiniu ir struktūrizuotu finansavimu.

Siekiant pagreitinti pirkimų procesus, atvirame konkurse leidžiama pasirinkti, ar pirmiau vertinti tiekėjų kvalifikaciją, ar pasiūlymus.

Tobulinant konkurencinio dialogo procedūrą nustatoma, kad pradžioje turės būti parengiamas šios procedūros atlikimo grafikas, o pateikus galutinius pasiūlymus, perkantysis subjektas dar galės dėl jų vykdyti tam tikras derybas (dėl finansinių išsipareigojimų, galutinių sutarties vykdymo sąlygų), tačiau užtikrindamas, kad jų metu nebūtų keičiami pagrindiniai pasiūlymo ar kvietimo dalyvauti konkurenciniame dialoge elementai ir tai nesukeltų pavojaus dėl konkurencijos iškreipimo ar diskriminacijos atsiradimo. Konkurencinio dialogo metu atliekamų procedūrų orientacinis tvarkaraštis, kaip ir perkančiosios organizacijos poreikiai bei reikalavimai, pasiūlymų vertinimo kriterijai nurodomi skelbime ir (ar) aprašomajame dokumente. Aprašomasis dokumentas yra techninės specifikacijos, kuri rengiama pirkimus atliekant kitais pirkimo būdais, atitikmuo. Toks terminas pasirinktas siekiant nurodyti, kad šis dokumentas yra mažiau detalus negu įprasta techninė specifikacija.

Neskelbiamų derybų vykdymo sąlygos iš esmės nepasikeitė, palyginti su ankstesniu reguliavimu. Tam tikros neskelbiamų derybų sąlygų formuluotės (t. y. kai perkamą objektą dėl techninių ir meninių priežasčių gali pasiūlyti tik konkretus tiekėjas) buvo peržiūrėtos siekiant suderinamumo su Pasaulio prekybos organizacijos sutartimi dėl viešųjų pirkimų. Taip pat atsirado aiškos neskelbiamų derybų sąlygose vartojamų sąvokų ir „netinkamas pasiūlymas“ ir „netinkama paraiška“ apibrėžtys. Tam tikrų neskelbiamų derybų sąlygų (kai iš to paties tiekėjo perkama papildomai dėl ekonominių ar techninių priežasčių ar perkama papildomai dėl aplinkybių, kurių pareigingas perkantysis subjektas negalėjo numatyti) nebeliko, nes jos buvo performuluotos kaip pirkimo sutarties keitimo sąlygos. Siekiant išsaugoti nuoseklumą ir atsižvelgiant į anksčiau galiojusį reguliavimą, supaprastintuose pirkimuose nustatoma daugiau atvejų, kada leidžiama taikyti neskelbiamas derybas, nei tarptautiniuose pirkimuose.

Supaprastintų pirkimų neskelbiamų derybų pasirinkimo sąlygos taip pat beveik nepasikeitė. Peržiūrėta neskelbiamų derybų pasirinkimo sąlyga, susijusi su ekspertų komisijų, komitetų, tarybų narių teikiamomis nematerialaus pobūdžio (intelektinėmis) paslaugomis. Ji praplėsta įtraukiant ir šių komisijų, komitetų, tarybų pasitelkiamų ekspertų paslaugų pirkimus, tuo siekiant kad šių ekspertų paslaugos būtų kokybiškos, patikimos, atitiktų perkančiosios organizacijos lūkesčius ir poreikius. Be

to, atsižvelgiant į tai, kad ekspertų komisijų, komitetų, tarybų, vertinančių pretendentų gauti valstybės premijas, sudarymo tvarką nebūtinai nustato įstatymai ar jų įgyvendinamieji teisės aktai, atsisakyta reikalavimo, kad šia sąlyga būtų galima naudotis tik tuo atveju, kai ekspertų komisijų, komitetų, tarybų narių sudarymo tvarka nustatyta įstatymu. Įvertinus mokslo įstaigų keliamas problemas, kad siekiant tinkamai atlikti mokslinius tyrimus ar eksperimentus dažnai reikia skubiai įsigyti konkrečių jiems reikalingų specialių prekių (reagentų, prietaisų ir pan.), o atliekant pirkimo procedūras atviro konkurso būdu (ar kitais skelbiamais pirkimo būdais) stabdomi moksliniai tyrimai ar eksperimentai ir rizikuojama įsigyti ne visiškai poreikius atitinkančių prekių, siūloma leisti neskelbiamų derybų pirkimo būdu taip pat įsigyti prekių, jeigu jos gaminamos tik mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtos tikslais ir yra ženklinamos kaip išimtinai mokslo tikslams skirtos prekės.

Įstatymo projekte nustatoma, kad tam tikrais neskelbiamų derybų atvejais (pavyzdžiui, kai pirkimo sutartį gali įvykdyti tik konkretus tiekėjas, kai perkama prekių biržoje, visais supaprastintų neskelbiamų derybų atvejais) perkantysis subjektas gali pirkimo sutartį sudaryti nesilaikydamas šiam pirkimo būdui taikomų ir kitų pirkimo procedūroms, t.y., nuo jų pradžios iki pabaigos, kaip nustatyta Įstatymo projekte, keliamų reikalavimų. Tačiau veiksams, atliekamiems iki tokiu būdu vykdomo pirkimo procedūrų pradžios ir joms pasibaigus, Įstatymo projekto reikalavimai taikomi.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos yra vienas svarbiausių ekonominės pažangos variklių, todėl perkantieji subjektai turėtų stengtis strategiškai panaudoti pirkimus inovacijoms skatinti. Inovatyvių prekių, paslaugų ir darbų pirkimas gerina viešųjų paslaugų efektyvumą ir kokybę, padeda pasiekti geriausią kainos ir kokybės santykį, užtikrinti didesnę ekonominę naudą, naudą aplinkai ir visuomenei. Įstatymo projekte siūlomas naujas pirkimo būdas inovatyviems pirkimams atlikti – inovacijų partnerystė. Šis pirkimo būdas gali būti pasirenkamas tada, kai perkantysis subjektas nori įsigyti naujo produkto, kurio dar nėra rinkoje, sukūrimą. Inovacijų partnerystė atliekama dviem etapais – pirmiausia sukuriamas inovatyvus produktas, o vėliau perkamas didesnis to sukurtto produkto kiekis. Inovacijų partnerystės pirkimo procedūra artima skelbiamų derybų procedūrai. Ji atliekama tik taikant kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų. Atlikus inovacijų partnerystės procedūrą pirkimo sutartis gali būti sudaroma su vienu ar keletu laimėtojų. Tačiau ši sutartis gali būti nutraukta bet kurioje stadijoje, jeigu paaiškėja, kad tiekėjui nepavyksta sukurti kokybiško produkto, sąnaudos tampa per didelės ar dėl rinkos raidos pasiūloje atsiranda reikiamas produktas ir perkančiajam subjektui nebelieka prasmės jo kurti. Jeigu vykdant sudarytą pirkimo sutartį buvo sukurtas tinkamas inovatyvus produktas, perkantysis subjektas perka didesnę to produkto kiekį. Jeigu pirkimo sutartis buvo sudaryta su keletu tiekėjų, tai pagal iš anksto pirkimo sutartyje aprašytas sąlygas atrenkamas tas tiekėjas, iš kurio bus perkamas didesnis šio produkto kiekis.

Dėl pirkimo priemonių ir bendrai vykdomų pirkimų (Įstatymo projekto 84–93 straipsniai). Įstatymo projektu patobulinamos esamos ir sukuriamos naujų priemonių, naudojamų elektroniniuose pirkimuose. Patobulinamos nuostatos dėl preliminarinių sutarčių sudarymo komunaliniame sektoriuje. Ankstesnioji Direktyva 2004/18/EB nustatė minimalų reguliavimą dėl preliminarinių sutarčių sudarymo – netgi buvo leidžiama pasirinkti, ar preliminarinę sutartį sudaryti pagal komunalinio sektoriaus pirkimų taisykles, ar ne. Naujojoje Direktyvoje 2014/25/ES atsiranda daugiau reguliavimo dėl preliminarinių sutarčių sudarymo, nors jis ir ne toks detalus, kaip klasikiniame sektoriuje. Jau nebelieka galimybių sudaryti preliminarinę sutartį apskritai nesilaikant komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių. Taip pat nebelieka ir neskelbiamų derybų sąlygos, kurią galima būtų pasirinkti, kai pagrindinė sutartis sudaroma preliminarinės sutarties pagrindu. Taigi, perkeltant Direktyvos 2014/25/ES nuostatas Įstatymo projekte nustatoma, kad preliminarioji sutartis sudaroma pagal komunalinio sektoriaus pirkimų taisykles. Sudarydamas pagrindines sutartis preliminarinės sutarties pagrindu perkantysis subjektas turi vadovauti pirkimo dokumentuose aprašytomis objektyviomis taisyklėmis ir kriterijais, kurie gali apimti atnaujinto varžymosi galimybę. Šios pirkimo sutartys gali būti sudaromos tik tarp perkančiųjų subjektų aiškiai nurodytų skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą ir tiekėjų, su kuriais sudaryta preliminarioji sutartis. Tačiau tai nereiškia, kad būtina išvardinti tikslus perkančiųjų subjektų pavadinimus – galima nurodyti tik jų grupes pagal geografines teritorijas. Taisyklė dėl perkančiųjų subjektų, kurie yra preliminarinės sutarties šalys, įvardijimo galioja ir centrinėms perkančiosioms organizacijoms,

sudarančioms tokias sutartis. Skirtingai nei klasikiniame sektoriuje, Įstatymo projekte nedetalizuojamos taisyklės, kurios taikomos sudarant pagrindines sutartis preliminariosios sutarties pagrindu – jame tik pabrėžiama, kad šios taisyklės turi užtikrinti tiekėjų lygiateisiškumą.

Komunalinio sektoriaus pirkimų praktikoje iškilo poreikis atnaujinti ir supaprastinti dinaminę pirkimų sistemą, kad perkantysis subjektas galėtų kuo efektyviau pasinaudoti jos teikiamais pranašumais. Dinaminė pirkimo sistema taikoma įprastiems pirkimams, kurių charakteristikos rinkoje yra visuotinai žinomos. Nuo šiol dinaminė pirkimo sistema bus pagrįsta riboto, o ne atviro konkurso procedūromis, todėl tiekėjams nebereikės teikti orientacinių pasiūlymų, kurie buvo tapę viena iš pagrindinių administracinę naštą dinaminėje pirkimo sistemoje didinančių priežasčių. Į dinaminę pirkimo sistemą pateks kandidatai, kurie jos galiojimo laikotarpiu yra pateikę paraiškas ir atitinka perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus dėl pašalinimo pagrindų nebuvimo ir kvalifikacijos. Pirmąjį konkretų pirkimą dinaminės pirkimo sistemos pagrindu perkantysis subjektas galės pradėti tik įvertinęs visas po pirmojo kvietimo dalyvauti pirkime gautas paraiškas. Atlikdamas konkretų pirkimą, perkantysis subjektas kvies pateikti pasiūlymus visus dinaminėje pirkimo sistemoje esančius kandidatus. Taip jis galės pasinaudoti ypač dideliu tiekėjų pasiūlymų skaičiumi, o tai padės užtikrinti efektyvią konkurenciją ir optimaliai panaudoti lėšas.

Nebelieka anksčiau galiojusio ribojimo, kad dinaminė pirkimo sistema turi galioti ne ilgiau kaip 4 metus. Nuo šiol tik reikalaujama skelbime apie pirkimą nurodyti jos galiojimo terminą, o jam pasikeitus, papildomai apie tai paskelbti.

Nauja elektroninių pirkimų atlikimo priemonė – elektroninis katalogas – padidins tiekėjų konkurenciją, supaprastins pirkimų procesus, ypač laiko ir finansinių sąnaudų prasme. Elektroninis katalogas yra visiems tiekėjams bendras informacijos pateikimo ir jos automatinio apdorojimo formatas. Norėdami dalyvauti konkrečioje pirkimo procedūroje, tiekėjai sudaro elektroninius katalogus pagal perkančiojo subjekto nustatytas technines specifikacijas ir formą. Tiekėjas negali automatiškai panaudoti savo turimo prekių katalogo – jis turi jį pritaikyti pagal konkretų pirkimą. Tuo siekiama užtikrinti, kad tiekėjo pateiktame elektroniniame kataloge būtų tik tos prekės, paslaugos ir darbai, kuriuos nori įsigyti perkantysis subjektas ir kurie atitinka jo keliamus reikalavimus. Elektroninį katalogą perkantieji subjektai gali pasitelkti visose pirkimo procedūrose, kuriose naudojamos elektroninės komunikavimo priemonės. Iš anksto pateiktų elektroninių katalogų pagrindu gali būti vykdomas atnaujintas tiekėjų varžymasis pagal preliminarąją sutartį ar jie gali būti naudojami sudarant konkrečią pirkimo sutartį dinaminės pirkimo sistemos pagrindu. Tokiais atvejais net pats perkantysis subjektas galėtų susiformuoti pasiūlymą iš anksčiau tiekėjo pateiktame elektroniniame kataloge nurodytos informacijos ir prašyti tiekėjų patvirtinti tokį pasiūlymą. Ši priemonė ypač tiktų centrinių perkančiųjų organizacijų vykdomiems stambiams komunalinio sektoriaus pirkimams.

Praktikoje ryškėja centralizuotai vykdomų pirkimų tendencija, taip sukuriant masto ekonomijos efektą, sumažinantį pirkimų kainas ir sandorių sudarymo sąnaudas bei padidinantį pirkimų valdymo profesionalumą. Tačiau pastebėta, kad šiuo metu galiojanti pareiga pirkti centralizuotai, jei centrinė perkančioji organizacija siūlo tinkamus produktus ir jų negalima įsigyti efektyvesniu būdu tam tikrais atvejais turi neigiamą poveikį smulkiąjam verslui. Regionuose įsikūrusios mažos įmonės, įvertinusios tai, kad neturės pajėgumų vykdyti sutartis bet kurioje Lietuvos dalyje esančiam perkančiajam subjektui, nesiekia dalyvauti centrinės perkančiosios organizacijos pirkimuose dėl preliminarųjų sutarčių sudarymo ir tokiu būdu praranda galimybes sudaryti pirkimo sutartis su tame pačiame regione esančiais perkančiaisiais subjektais. Dėl minėtos pareigos taip pat nukenčia naujai įsisteigusios įmonės ar tiekėjai, kurie dėl įvairių priežasčių nesudalyvavo ir nelaimėjo centrinės perkančiosios organizacijos pirkime dėl preliminarųjų sutarčių sudarymo, kadangi jos praranda galimybes sudaryti pirkimo sutartis su perkančiaisiais subjektais visam preliminarosios sutarties galiojimo laikotarpiui. Atsižvelgiant į tai, atsisakoma šiuo metu galiojančios pareigos pirkti centralizuotai ir paliekama teisė patiems perkantiesiems subjektams spręsti, ar vykdyti pirkimą pasinaudojant centrinės perkančiosios organizacijos paslaugomis, ar ne.

Įstatymo projekte patikslinama centrinės perkančiosios organizacijos ir centralizuotos pirkimų veiklos sąvokos. Pabrėžiama, kad centralizuota pirkimų veikla laikoma tik tada, kai centralizuoti

pirkimai atliekami nuolatos. Taigi, centrine perkančiąja organizacija nebus laikomas perkantysis subjektas ar perkančioji organizacija, kuri keletą kartų atliko centralizuotus komunalinio sektoriaus pirkimus ir tai nėra jo nuolatinė veikla. Be to, komunalinio sektoriaus centralizuotus pirkimus gali vykdyti ne tik perkančiojo subjekto, bet ir perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje, statusą turinti centrinė perkančioji organizacija.

Perkant centralizuotai galima pirkti iš centrinės perkančiosios organizacijos kaip iš didmeninės arba pasinaudoti jos atlikta pirkimo procedūra, sudaryta preliminarąja sutartimi bei dinamine pirkimo sistema. Centrinė perkančioji organizacija gali užsiimti ir pagalbine pirkimų veikla, apimančia konsultacijas pirkimų klausimais, pirkimų valdymą. Perkantysis subjektas netaiko komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių įsigydamas iš centrinės perkančiosios organizacijos centralizuotų pirkimų atlikimo paslaugas ir su šiomis paslaugomis tiesiogiai susijusias pagalbinės pirkimų veiklos paslaugas.

Centralizuotuose pirkimuose svarbus atsakomybės už pirkimų taisyklių laikymąsi paskirstymo klausimas. Įstatymo projekte nustatoma pagrindinė taisyklė – laikoma, kad perkantysis subjektas tenkina komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių reikalavimus, jeigu jis perka per ar iš centrinės perkančiosios organizacijos. Tačiau tai galioja tik tuo atveju, kai centrinė perkančioji organizacija pati atlieka visą pirkimo procedūrą. Jeigu dalį pirkimo procedūros perkantysis subjektas atlieka savarankiškai (pavyzdžiui, atnaujintą tiekėjų varžymąsi preliminarosios sutarties pagrindu ar konkrečios pirkimo sutarties sudarymą dinaminės pirkimo sistemos pagrindu), tai jis prisiima atsakomybę už tą pirkimo procedūros dalį.

Įstatymo projekte skiriama dėmesio ir kitoms grupinių pirkimų formoms nei centralizuoti pirkimai – tai bendrai kelių tos pačios ar skirtingų valstybių narių perkančiųjų subjektų atliekami pirkimai. Bendras pirkimų atlikimas gali būti įvairių formų. Pavyzdžiui, perkantieji subjektai gali pasirengti bendras prekių, paslaugų ar darbų pirkimų technines specifikacijas, pagal kurias vėliau kiekvienas atskirai atliks savo pirkimus, arba keli perkantieji subjektai gali kartu atlikti pirkimo procedūrą ar pavesti vienas kitam atlikti tam tikras užduotis.

Atsakomybės už komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių laikymąsi paskirstymo klausimas taip pat svarbus bendrai atliekamuose pirkimuose. Šiuo atveju galioja bendra taisyklė – kai keli perkantieji subjektai kartu atlieka pirkimo procedūrą, jie prisiima solidariąją atsakomybę. Tačiau jeigu tik dalis pirkimo procedūros atliekama bendrai, tai solidarioji atsakomybė atitenka tik už bendrai atliekamą pirkimo dalį. Kiekvienas perkantysis subjektas atskirai atsako už pirkimo dalį, kurią jis atlieka savarankiškai.

Kai keli perkantieji subjektai iš skirtingų valstybių narių bendrai atlieka pirkimą, svarbu nuspręsti, kurios šalies komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklėmis bus vadovaujamasi, kaip bus pasidalijamos užduotys. Jei šie klausimai neišspręsti tarp tų perkančiųjų subjektų atstovaujamų valstybių narių sudarytame tarptautiniame susitarime, tai perkantieji subjektai patys turi sudaryti susitarimą ir jame tai aptarti. Taip pat skirtingų valstybių narių perkantieji subjektai gali įsteigti bendrą subjektą. Tuomet steigimo dokumentuose nustatoma, koks komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas bus taikomas įsteigto bendro subjekto atliekamiems pirkimams – ar tos šalies, kurioje registruota bendro subjekto buveinė, ar tos šalies, kurioje bendras subjektas vykdo veiklą.

Dėl pirkimo (preliminarosios) sutarties sudarymo ir vykdymo (Įstatymo projekto 94–99 straipsniai). Įstatymo projektu apribojama pirkimo sutarčių ir preliminarųjų sutarčių sudarymo trukmė taip siekiant labiau atverti komunalinio sektoriaus pirkimų rinką konkurencijai. Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį. Tokie atvejai gali apimti pirkimo sutartis dėl elektros energijos ir šilumos, dujų, karšto ir šalto vandens, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugų; bankų ir kitų finansinių institucijų teikiamų finansinių paslaugų; prekių nuomos, lizingo (finansinės nuomos), pirkimo išsimokėtinai; dokumentų saugojimo paslaugų; darbų; investicijų projektų įgyvendinimo ir pan. Pirkimo sutartyse gali būti nustatomas ilgesnis kaip 3 metų prekių tiekimo ar paslaugų teikimo laikotarpis ir kitais Įstatymo projekte nenurodytais atvejais perkančiajam subjektui pagrindus, kad tai yra naudingiau ekonominiu ar socialiniu požiūriu.

Preliminarioji sutartis negali galioti ilgiau kaip 8 metus, tačiau pagrįstais atvejais šį terminą galima pratęsti. Tokie atvejai galėtų būti, kai dėl pirkimo objekto ypatybių tiekėjas, norėdamas įvykdyti preliminariosios sutarties sąlygas, turi panaudoti įrangą, kurios amortizacijos laikotarpis yra ilgesnis nei 8 metai, arba kai preliminarąja sutartimi siekiama užtikrinti tinklų techninę priežiūrą, kuriai atlikti reikalingas specializuotas darbuotojų mokymas ir siekiama užtikrinti paslaugų tęstinumą ir sumažinti galimų sutrikimų riziką. Pagrindinė pirkimo sutartis preliminariosios sutarties pagrindu gali būti sudaryta ne vėliau nei preliminariosios sutarties galiojimo terminas, tačiau pagrindinė pirkimo sutartis gali galioti ir ilgiau.

Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, vėlavimo prevencijos įstatymo (toliau – Mokėjimų vėlavimo prevencijos įstatymas) 5 straipsnyje nustatyta, kad komercinėse sutartyse, kai prekių pirkėjas, paslaugų gavėjas ar darbų užsakovas yra viešasis subjektas, atsiskaitymo terminas neturi viršyti 30 dienų. Tam tikrais atvejais šis terminas gali būti ilgesnis (kai dėl to komercinėje sutartyje aiškiai susitariama kitaip, jeigu tai yra objektyviai pagrįsta, atsižvelgiant į konkretų komercinės sutarties pobūdį ar ypatumus), tačiau bet kuriuo atveju negali viršyti 60 dienų nuo prekių gavimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo dienos. Tačiau, Viešųjų pirkimų tarnybos duomenimis, minėtose sutartyse dažnai nustatomas ilgesnis terminas, trunkantis iki 90 ar net 120 dienų. Dėl ilgo atsiskaitymo termino įmonės patiria apyvartinių lėšų trūkumą, tai neigiamai atsiliepia jų veiklai ir galimybėms išlikti rinkoje, o tam tikrais atvejais gali lemti ir bankrotą. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte nustatoma, kad atsiskaitymų terminai turi atitikti Mokėjimų vėlavimo prevencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus. Viešųjų pirkimų tarnyba, kontroliuodama kaip perkantieji subjektai laikosi Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų įstatymo reikalavimų, kartu kontroliuos ir kaip komunalinio sektoriaus pirkimo sutartyse nustatomi terminai atitinka Mokėjimų vėlavimo prevencijos įstatymo nuostatas.

Siekiant teisinio aiškumo, įstatyme nuspręsta apibrėžti pirkimo subtieikimo sutarties sąvoką, nors jos ir nėra Direktyvoje 2014/25/ES. Pirkimo subtieikimo sutartimi laikoma laimėjusio pirkimo dalyvio ir vieno arba kelių ūkio subjektų (toliau – subtieikėjai) arba subtieikėjo ir vieno arba kelių ūkio subjektų (toliau taip pat vadinami subtieikėjais) raštu ar žodžiu sudaroma sutartis dėl ekonominės naudos tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus, nurodytus perkančiojo subjekto su laimėjusiu dalyviu sudarytoje pirkimo–pardavimo sutartyje. Taigi, subtieikimu laikomas dalies sudarytos pirkimo sutarties prievolių perdavimas pirmajai arba dar tolesnei subtieikėjų grandžiai. Tačiau subtieikimu nebus laikoma žaliavos, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai vykdyti, tiekimas arba pagalbinė veikla, kuri reikalinga vykdant pirkimo sutartį, tačiau nėra tiesioginis tos sutarties dalykas. Pavyzdžiui, kai perkamos anglų kalbos mokymo paslaugos ir reikalaujama kursų metu klausytojus aprūpinti vadovėliais, vadovėlių pirkimas (kurį atliks konkursą laimėjusi kalbų mokymo įmonė) nebus laikoma subtieikimu. Tačiau jeigu pirkimo objektas apimtų anglų kalbos mokymo paslaugą ir papildomai vadovėlio sukūrimą, tuomet vadovėlio sukūrimo perleidimas trečiajam subjektui būtų laikomas subtieikimu.

Perkantysis subjektas galės reikalauti tiekėjo nurodyti savo pasiūlyme, kuriai sutarties daliai jis ketina pasitelkti subtieikėjus, ir privalės reikalauti iš tiekėjo nurodyti tuo metu žinomų subtieikėjų pavadinimus. Pažymėtina, kad ne visais atvejais pasiūlymo pateikimo metu tiekėjas žinos subtieikėjus, kuriuos jis pasitelks vykdyti sutartį. Pavyzdžiui, kai pasiūlymą teikiantis tiekėjas turi perkančiojo subjekto statusą ir nori pasitelkti subtieikėją, jam gali tekti atlikti atskirą pirkimo procedūrą tam subtieikėjui parinkti. Taigi, tokiu atveju teikdamas pasiūlymą jis dar nežinos savo būsimo subtieikėjo.

Sudarydamas pirkimo sutartį, perkantysis subjektas turi reikalauti iš pagrindinio tiekėjo nurodyti jo pasitelkiamus subtieikėjus, o jei vykdant sutartį atsiranda naujų subtieikėjų ar jie pakeičiami, apie tai irgi privaloma informuoti. Vienas iš nuostatų dėl subtieikėjų nurodymo tikslų yra užtikrinti tam tikrą skaidrumą subtieikimo grandinėje. Perkantysis subjektas privalo turėti informaciją apie asmenis, kurie atlieka darbus ar teikia paslaugas pastatuose ar statiniuose (pavyzdžiui, uostuose, oro uostuose, keliuose, elektros pastotėse), už kuriuos jis yra atsakingas ar kuriuos jis prižiūri.

Įstatymo projekte įtraukta nauja nuostata dėl galimybės perkančiajam subjektui tiesiogiai sumokėti subtiekejui už jo tinkamai atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar patiektas prekes, jeigu tai leidžia pirkimo sutarties pobūdis ir subtiekęs to prašo. Perkantysis subjektas turi sudaryti trišalę sutartį su pirkimo sutartį sudariusiu tiekėju ir jo subtiekeju, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiekeju tvarka, atsižvelgiant į pirkimo dokumentuose ir subtiekimui sutartyje nustatytus reikalavimus. Tikimasi, kad tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais galimybė bus ypač naudinga smulkiojo ir vidutinio verslo įmonėms.

Perkantysis subjektas gali patikrinti tiekėjo pasitelkiamų subtiekėjų atitiktį reikalavimams dėl pašalinimo pagrindų nebuvimo ir kvalifikacijos (išskyrus, tai privaloma padaryti, kai tiekėjas remiasi kito ūkio subjekto pajėgumais, kad atitiktų pirkimo dokumentuose keliamus reikalavimus). Tai galima atlikti ir vertinant tiekėjo pasiūlymą, ir sudarius sutartį (kai pasitelkiami subrangovai paaiškėja tik po pirkimo sutarties sudarymo). Vienas iš tokios nuostatos tikslų yra suteikti perkančiajam subjektui įrankį, padedantį užtikrinti, kad subtiekejai laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir tarptautinėse konvencijose.

Įstatymo projekte įtvirtinamos naujos nuostatos, reguliuojančios sudarytų pirkimo sutarčių ir preliminarinių sutarčių keitimo ir nutraukimo tvarką, taip siekiant didesnio komunalinio sektoriaus pirkimų procedūrų patikimumo ir skaidrumo. Pirkimo sutarčių ar preliminarinių sutarčių keitimo galimybės pagrįstos išaiškinimais ESTT bylose, ypač *Pressetext C-454/06* ir *Wall C-91/08*. Įstatymo projekte aprašytas pirkimo sutarčių ar preliminarinių sutarčių keitimo galimybes bus galima taikyti ir toms sutartims, kurios sudarytos dar iki naujojo Pirkimų, atliekamų perkančiųjų subjektų, veikiančių vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityje, įstatymo įsigaliojimo. Tačiau pirkimo sutartį ar preliminarinę sutartį galima pakeisti tik jos galiojimo laikotarpiu, o atsiradus papildomų poreikių vėliau, jau turės būti atliekama nauja pirkimo procedūra. Keičiant pirkimo sutartį ar preliminarinę sutartį nereikia atlikti jokios pirkimo procedūros.

Pirkimo sutartį ar preliminarinę sutartį galima pakeisti pagal iš anksto joje numatytas sutarties peržiūros sąlygas, įskaitant kainos indeksavimą, atlyginimų darbuotojams peržiūrą, ir pasirinkimo galimybes, įskaitant sutarties termino, perkamų kiekių, apimčių, objekto pakeitimą.

Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimas visada galimas, kai yra visos šios sąlygos kartu: bendra pakeitimų vertė neviršija atitinkamos pirkimo vertės ribos (atsižvelgiama į tai, ar sudarant pradinę sutartį sudaryta atlikus tarptautinį, ar supaprastintą pirkimą), vadinamosios *de minimis* ribos (prekėms ir paslaugoms 10 procentų, o darbams 15 procentų nuo pradinės sutarties vertės) ir pakeitimu iš esmės nepakeičiamas sutarties pobūdis. Be to, sutarties sudarytos atlikus supaprastintą pirkimą, pakeitimai negalimi, jeigu sudarant sutartį turėjo būti taikomos tarptautiniam pirkimui nustatytos taisyklės.

Taip pat leidžiami pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimai, kurie nėra esminiai. Esminiais sutarties pakeitimais laikytini tokie, dėl kurių pirkimą galėtų laimėti kitas tiekėjas ar ekonominė pusiausvyra pasikeistų tiekėjo naudai, ar būtų ženkliai išplečiama pirkimo sutarties apimtis. Esminiais laikomi ir tokie pakeitimai, dėl kurių pakeičiamas bendras sutarties pobūdis.

Sąlyga, kad negali būti iš esmės pakeičiamas sutarties pobūdis turėtų būti suprantama taip, kad darbai, prekės ar paslaugos, kurias numatoma pirkti, negali būti pakeičiamos skirtingais dalykais arba negali būti iš esmės pakeičiama pirkimo rūšis. Pavyzdžiui, jeigu pagal sudarytą pirkimo sutartį buvo perkami sunkvežimiai, o keičiant sutartį norima papildomai įsigyti lengvųjų automobilių arba darbo drabužių – tai jau būtų laikoma sutarties pobūdžio pakeitimu. Sąlygos dėl ženkliai išplečiamos pirkimo sutarties apimties praktinis pavyzdys galėtų būti atvejis, kad – jeigu statoma atominė elektrinė, tai sprendimas pastatyti dar vieną tikrai būtų žymus pakeitimas, kuriuo ženkliai išplečiama pirkimo sutarties apimtis.

Kai kurios anksčiau buvusios neskelbiamų derybų sąlygos Įstatymo projekte performuluojamos kaip pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimo sąlygos. Sutarties pakeitimu bus laikoma, kai iš to paties tiekėjo perkama papildomai, nes tiekėjo pakeitimas neįmanomas dėl ekonominių, techninių priežasčių ir tai pareikalautų išlaidų dubliavimo. Taip pat sutarties pakeitimas galimas, kai jo būtinybė atsirado dėl aplinkybių, kurių pareiginga perkančioji organizacija negalėjo

numatyti. Tokiu atveju negali būti iš esmės pakeičiamas sutarties pobūdis. Papildomai Įstatymo projekte nustatyta, kad pirmiau aprašytų pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimų atvejais negali būti iš esmės pakeičiamas sutarties pobūdis, atskiro pakeitimo vertė negali viršyti 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų vertė – 100 procentų pradinės sutarties vertės. Pažymėtina, kad atitinkamos Direktyvos 2014/25/ES 89 straipsnio 1 dalies b ir c punktų nuostatos šių papildomų reikalavimų nenustato. Tačiau griežtesnis reguliavimas nacionalinėje teisėje pasirinktas gavus Viešųjų pirkimų tarnybos siūlymą užkirsti kelią galimam perkančiųjų subjektų piktnaudžiavimui ir Europos Komisijos ekspertų nuomonei, kad valstybė narė gali nustatyti griežtesnes sutarčių keitimo sąlygas. Atlikus bet kurį iš šių dviejų pirkimo sutarties pakeitimų, turi būti paskelbtas skelbimas apie sutarties pakeitimą per Europos Sąjungos leidinių biurą ir (ar) CVP IS.

Galiausiai pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis gali būti pakeičiama, kai sutarties šalis pakeičiama nauja dėl bent vienos iš šių priežasčių: iš anksto numatytos pirkimo sutarties sąlygos, tiekėjo reorganizavimo, likvidavimo, restruktūrizavimo ar bankroto, perkančiajam subjektui perėjus pagrindinio tiekėjo įsipareigojimus subteikėjams. Kai tiekėjas pakeičiamas nauju dėl reorganizavimo, likvidavimo, restruktūrizavimo ar bankroto, tai naujas tiekėjas (kuris gali būti sukurtas kaip naujas subjektas po reorganizavimo ar tas, kuris įgijo bankrutavusio subjekto turtą po likvidavimo) turi atitikti anksčiau pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.

Šiuo metu galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme nėra nuostatų, sukuriančių pagrindą nutraukti komunalinio sektoriaus pirkimo sutartį. Šis trūkumas pašalinamas naujomis Įstatymo projekto nuostatomis, kurios leidžia nutraukti pirkimo sutartį ESTT priėmus sprendimą, kad ji buvo sudaryta neteisėtai, ar paaiškęs, kad sutartis buvo pakeista pažeidžiant komunalinio sektoriaus pirkimų taisykles. Analogiškais atvejais bus galima nutraukti ir sutartį, kuria keičiama pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis. Be to, nurodoma, kad pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis gali būti nutraukiama ir sutartyje numatytais atvejais bei kitais Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytais atvejais.

Dėl valdymo pirkimų srityje (Įstatymo projekto 100–105 straipsniai). Siekiant veiksmingo ir nuoseklaus komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių taikymo, svarbu stebėti pirkimų politikos raidos tendencijas, nustatyti struktūrines problemas. Taip galima identifikuoti problemas pirkimų srityje ir ieškoti jų sprendimo būdų. Komunalinio sektoriaus pirkimų stebėsenos ataskaitą reguliariai rengs pirkimų priežiūrą atliekanti Viešųjų pirkimų tarnyba, o jos rezultatus ji pateiks Europos Komisijai ir paskelbs viešai. Stebėsenos ataskaita apims dažniausius netinkamo komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių taikymo atvejus ir teisinio netikrumo priežastis, įskaitant galimas struktūrines ar pasikartojančias problemas, smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių dalyvavimo pirkimuose mastą, informaciją apie sukčiavimo, korupcijos, interesų konflikto ir kitų rimtų pažeidimų pirkimuose atvejų prevenciją, nustatymą, tinkamą pranešimą apie juos, supaprastintų pirkimų statistiką ir pan.

Perkančiųjų subjektų ir tiekėjų konsultavimas, informavimas ir pagalba jiems padeda siekti geresnių komunalinio sektoriaus pirkimų rezultatų. Todėl Viešųjų pirkimų tarnybai paliekamos funkcijos, susijusios su mokymais, konsultacijomis, metodinės pagalbos dėl pirkimų planavimo ir vykdymo teikimu, atitinkamų rekomendacijų ir gairių rengimu.

Viešųjų pirkimų tarnyba atliks ir kitas iki šiol jai priklausiusias funkcijas: įgyvendins komunalinio sektoriaus pirkimų politiką, atliks pirkimų taisyklių pažeidimų prevenciją, kontroliuos kaip laikomasi šių taisyklių, teiks sutikimus perkantiesiems subjektams dėl vidaus sandorių sudarymo, atliks kitas Įstatymo projekte nurodytas funkcijas. Įstatymo projekte įtvirtinamos esminės asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Viešųjų pirkimų tarnyboje nuostatos (terminai, atsisakymo nagrinėti pagrindai ir informavimo apie nenagrinėjamą terminai, apibrėžiama kokiems skundams šios nuostatos taikomos). Asmenų skundų ir pranešimų dėl galimų pirkimų bei pirkimo sutarčių vykdymo pažeidimų nagrinėjimo tvarka bus detalizuojama Viešųjų pirkimų tarnybos parengtame tvarkos apraše. O kitų skundų ir pranešimų nagrinėjimui bus taikomos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos.

Įstatymo projekte nurodomos ir kitos komunalinio sektoriaus pirkimų valdyme dalyvaujančios institucijos. Formuojant Europos Sąjungos komunalinio sektoriaus pirkimų politiką dalyvauja, Europos Sąjungos komunalinio sektoriaus pirkimų teisę į nacionalinę teisę perkelia,

valstybės komunalinio sektoriaus pirkimų politiką formuoja ir jos įgyvendinimą organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja ministerija, kurios ministras atsakingas už pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, valdymo sritį. Pirkimų priežiūrą atlieka ne tik Viešųjų pirkimų tarnyba, bet ir kitos valstybės institucijos pagal kompetenciją, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys pagal savo kompetenciją. Konkurencijos taryba konsultuoja ir teikia metodinę pagalbą tiekėjų susitarimų, kuriais iškreipiama pirkime dalyvaujančių tiekėjų konkurencija, nustatymo klausimais. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija rengia gaires interesų konfliktų nustatymo klausimais. Valstybės įmonė Registrų centras teikia duomenis apie pirkimo sutarčių ir vidaus sandorių vykdymą iš informacinės sistemos „E. sąskaita“ į CVP IS.

Dėl ginčų nagrinėjimo (Įstatymo projekto 106–112 straipsniai). Įstatymo projekte išlieka iki šiol galiojusi komunalinio sektoriaus pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarka, išskyrus tai, kad nustatomi tam tikri neesminiai pakeitimai atsižvelgiant į praktikoje kylančius klausimus ir trumpinami sutarties atidėjimo bei pretenzijos pateikimo terminai. Pažymėtina, kad Įstatymo projekte aprašyta ginčų nagrinėjimo tvarka suderinta su Direktyva 2007/66/EB, kuri nebuvo keičiama.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymo projekto nuostatomis siekiama skaidresnių ir efektyvesnių komunalinio sektoriaus pirkimų, lėšų sutaupymo, administracinės naštos mažinimo perkantiesiems subjektams ir tiekėjams. Naujasis komunalinio sektoriaus pirkimų reguliavimas labiau pritaikomas politiniams, socialiniams ir ekonominiams klausimams spręsti.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas turės teigiamą įtaką sprendžiant kriminogeninę situaciją. Galimi tiekėjų pašalinimo pagrindai dėl teistumo už dalyvavimą nusikalstamoje organizacijoje, korupciją, sukčiavimą, pinigų plovimą papildyti naujais – už teroristinius nusikaltimus ir prekybą žmonėmis, o taip pat už turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, apgaulingą pareiškimą apie juridinio asmens veiklą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar piktnaudžiavimą, kai šiomis nusikalstamomis veikomis padaroma žalos Europos Sąjungos finansiniams interesams, kaip apibrėžta Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos. Be to, tiekėjų bus galima šalinti iš pirkimo procedūros, jeigu jis nubaustas už mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, nemokėjimą ir dėl to įsiteisėjęs galutinis teismo sprendimas.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekte skiriama dėmesio palankesnių sąlygų smulkiojo ir vidutinio verslo įmonėms dalyvauti komunalinio sektoriaus pirkimuose kūrimui. Perkantieji subjektai gali skaidyti pirkimo objektą į dalis, taip sudarydami galimybę stambiuose pirkimuose dalyvauti ir smulkesniems subjektams. Sudaroma galimybė perkantiesiems subjektams tiesiogiai sumokėti subtiekejams už jų tinkamai atliktus darbus, jeigu jie to pageidauja. Komunaliniame sektoriuje (kaip ir klasikiniame sektoriuje) galioja sąlyga, kad reikalaujama tiekėjo apyvarta negali daugiau nei du kartus viršyti numatomos sutarties vertės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, kartu turės būti svarstomi ir priimami šie lydimieji įstatymų projektai: Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 1, 80, 423², 423³, 423⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 16, 24, 24¹, 25, 26, 31, 32, 44, 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo Nr. XI-570 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos kino įstatymo Nr. IX-752 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12¹ straipsnio pakeitimo įstatymo

projektas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis, vėlavimo prevencijos įstatymo Nr. IX-1873 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 15¹ ir 15² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 28 straipsnio pakeitimo ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas..

Įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektas bei pirmiau išvardyti lydimieji įstatymų projektai turėtų būti svarstomi ir priimami kartu, kadangi projektais keičiamas teisinis reguliavimas susijęs.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekte esančios sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Įstatymo projekte vartojamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Viešųjų pirkimų tarnyba, Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Susisiekimo ministerija, Energetikos ministerija, Kultūros ministerija pagal kompetenciją turės priimti Įstatymo projekto įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2016 m. gruodžio 31 d.

12. Kiek valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Priėmus Įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektą, bus reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos atitinkamiems CVP IS modifikavimo darbams, kuriuos atliks Viešųjų pirkimų tarnyba. Reikalinga lėšų suma – 194000 EUR. Ši suma bus panaudojama CVP IS vidaus sandorių moduliui, skelbimų ir ataskaitų formoms (naujų skelbimų formų kūrimas, esamų skelbimų ir ataskaitų formų koregavimas, preliminarai – 33 formos), rinkos, taip pat nepriklausomų ekspertų, institucijų arba rinkos dalyvių, konsultacijų publikavimui.

Be to, 2019 m. sukurtoje naujoje CVP IS kuriant susirašinėjimo modulį bei atliekant integraciją su kitomis valstybinėmis informacinėmis sistemomis (Įstatymo projekto 60, 100 straipsniai) taip pat bus reikalingos papildomos lėšos. Jas naujajai CVP IS planuojama gauti pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.2-esfa-v-916 priemonę „Nacionalinių kovos su korupcija priemonių įgyvendinimas“.

Priėmus Įstatymo projektą bus sudarytos sąlygos efektyviau atlikti pirkimo procedūras (palankesnės sąlygos skatinti inovacijas, pasiūlymus vertinti pagal kainos ir kokybės santykį, reikalavimas pirkimus vykdyti elektroninėmis priemonėmis ir pan.), o tai turės įtakos valstybės lėšų sutaupymui ilgalaikėje (3 metų ir ilgesnėje) perspektyvoje.

13. Rengiant Įstatymo projektą gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant pirminę Įstatymo projekto versiją buvo atsižvelgta į pastabas ir pasiūlymus, kuriuos pateikė Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 4-234 „Dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2014/24/ES ir 2014/25/ES įgyvendinimo“ sudaryta darbo

grupė, kurios sudėtyje buvo 43 suinteresuotų ministerijų ir institucijų, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, verslo ir kitų suinteresuotų asociacijų ir įstaigų, Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ atstovai.

Rengiant pirminę Įstatymo projekto versiją taip pat atsižvelgta į Europos Komisijos Vyriausybių viešųjų pirkimų ekspertų grupėje bei dvišaliuose Lietuvos bei Europos Komisijos ekspertų susitikimuose dėl Direktyvos 2014/24/ES ir Direktyvos 2014/25/ES įgyvendinimo nacionalinėje teisėje pateiktus išaiškinimus. Kilus abejonių dėl minėtų direktyvų nuostatų, organizuotos ir telefoninės konferencijos su Europos Komisijos ekspertais.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra šie: „pirkimas“, „pirkimo sutartis“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įstatymas turėtų būti išversti į anglų kalbą.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016-09-29

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR
PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ,
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
ĮSTATYMO TAIKYMO SRITIS, PAGRINDINĖS SĄVOKOS, KLASIFIKACIJA**

1 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis

1. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų ir projekto konkursų efektyvumą ir skaidrumą.
2. Šis įstatymas reglamentuoja pirkimų valdymo, atlikimo, įskaitant pirkimo–pardavimo sutarčių vykdymą ir ginčų sprendimo tvarką, nustato šių pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę.
3. Šio įstatymo nuostatomis įgyvendinami šio įstatymo 8 priede nurodyti Europos Sąjungos teisės aktai.
4. Atliekant šio įstatymo reglamentuojamus pirkimus laikomasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio nuostatų.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Centralizuotų pirkimų veikla** – nuolat vykdoma viena iš šių veiklų:
  - 1) prekių ir (arba) paslaugų, skirtų perkantiesiems subjektams, įsigijimas;
  - 2) perkantiesiems subjektams skirtų prekių, paslaugų ar darbų pirkimo procedūrų atlikimas arba preliminarinių pirkimo–pardavimo sutarčių sudarymas.
2. **Centrinė perkančioji organizacija** – perkantysis subjektas, kaip apibrėžta šio įstatymo 4 straipsnyje, arba perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje, kurie vykdo centralizuotų pirkimų veiklą ir gali vykdyti pagalbinę pirkimų veiklą. Centrinės perkančiosios organizacijos pirkimai, skirti centralizuotų pirkimų veiklai vykdyti, laikomi pirkimais, skirtais šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytai veiklai vykdyti, ir jiems netaikomos šio įstatymo 15 straipsnio nuostatos.
3. **Darbų pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – darbų pirkimo sutartis) – pirkimo–pardavimo sutartis, kurios dalykas yra:
  - 1) darbai, susiję su šio įstatymo 1 priede išvardytomis veiklos rūšimis, arba šie darbai ir jų projektavimo paslaugos;
  - 2) statinio (kuris yra statybos ir (arba) inžinerinės veiklos, kaip visumos, rezultatas, ir kuris gali savarankiškai atlikti ūkinę ar techninę funkciją) statybos darbai arba šie darbai ir statinio projektavimo paslaugos;
  - 3) statinio statymas bet kokiomis priemonėmis pagal perkančiojo subjekto, darančio lemiamą įtaką darbo pobūdžiui arba projektui, nustatytus reikalavimus.
4. **Konfidencialumo pasižadėjimas** – pirkimo komisijos nario, eksperto ar kito asmens rašytinis pasižadėjimas neteikti tretiesiems asmenims informacijos, kurios atskleidimas prieštarautų šio

įstatymo reikalavimams, visuomenės interesams ar pažeistų teisėtus pirkimuose dalyvaujančių tiekėjų ir (arba) perkančiojo subjekto interesus.

5. Nepriekaištingos reputacijos asmuo – asmuo:

1) kuris atitinka Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nustatytus nepriekaištingos reputacijos kriterijus, keliamus asmeniui, einančiam valstybės tarnautojo pareigas;

2) kuriam per pastaruosius vienus metus nėra paskirta administracinė nuobauda (išskyrus įspėjimą) už šio įstatymo, Viešųjų pirkimų įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo (toliau – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo), taip pat šių įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimą arba sprendimas dėl tokios administracinės nuobaudos paskyrimo priimtas daugiau kaip prieš vienus metus;

3) kuris nėra pripažintas pažeidęs Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą arba dėl kurio sprendimas pripažinti pažeidusiu šį įstatymą priimtas daugiau kaip prieš vienus metus.

6. Nešališkumo deklaracija – pirkimo komisijos nario ar eksperto arba kito asmens pareiškimas raštu, kad jis nešališkas tiekėjams.

7. Nepriimtinas pirkimo pasiūlymas – pasiūlymas, atitinkantis vieną ar kelis šių požymių:

1) jis neatitinka perkančiojo subjekto pirkimo dokumentuose nustatytų reikalavimų, įskaitant reikalavimų dėl tiekėjo pašalinimo pagrindų, kvalifikacijos, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų;

2) jame pasiūlyta kaina viršija pirkimui skirtas lėšas, perkančiojo subjekto nustatytas prieš pradedant pirkimo procedūrą;

3) jis gautas pavėluotai;

4) dėl jo perkantysis subjektas turi įrodymų apie neleistino susitarimo ar korupcijos atvejus;

5) jame pasiūlyta tiekėjo nepagrįsta ar netinkamai pagrįsta neįprastai maža kaina.

8. Netinkama pirkimo paraiška – pirkimo paraiška, kurią pateikęs pirkimo kandidatas atitinka perkančiojo subjekto pirkimo dokumentuose nustatytą tiekėjo pašalinimo pagrindą arba neatitinka minėtuose dokumentuose nustatytų kvalifikacijos reikalavimų, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų.

9. Netinkamas pirkimo pasiūlymas – pirkimo pasiūlymas, kuris neatitinka pirkimo objekto ir be esminių pakeitimų negalėtų patenkinti pirkimo dokumentuose nustatytų pirkimo objektui keliamų perkančiojo subjekto poreikių ir reikalavimų.

10. Pagalbinė pirkimų veikla – pagalbos atliekant pirkimus teikimas, įskaitant šią ir kitą veiklą:

1) techninės infrastruktūros, kuria naudodamasis perkantysis subjektas gali atlikti prekių, paslaugų ar darbų pirkimų procedūras arba sudaryti preliminarąsias pirkimo–pardavimo sutartis, suteikimas;

2) konsultavimas dėl pirkimų procedūrų atlikimo ar dokumentų rengimo;

3) parengimas atlikti pirkimus ir pirkimų procedūrų organizavimas.

11. Pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjas – tiekėjas, rinkoje siūlantis pagalbinės pirkimų veiklos paslaugas.

12. Paslaugų pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – paslaugų pirkimo sutartis) – pirkimo–pardavimo sutartis, kurios dalykas yra paslaugų, išskyrus nurodytas šio straipsnio 22 dalyje, teikimas.

13. Pirkimas – vieno ar daugiau perkančiųjų subjektų atliekamas prekių, paslaugų ar darbų įsigijimas su pasirinktu (pasirinktais) tiekėju (tiekėjais) sudarant pirkimo–pardavimo sutartį (sutartis), kai šios prekės, paslaugos ar darbai yra skirti šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytai veiklai vykdyti.

14. Pirkimo dalyvis (toliau – dalyvis) – pirkimui pasiūlymą pateikęs tiekėjas.

15. Pirkimo dokumentai – perkančiojo subjekto pateikiami arba nurodomi dokumentai, kuriuose aprašomi ar nustatomi pirkimo ar jo procedūros elementai: skelbimas apie pirkimą, reguliarius orientacinis skelbimas ar skelbimas apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, kurie naudojami kaip kvietimo dalyvauti pirkime priemonė, techninė specifikacija, aprašomasis

dokumentas, pirkimo-pardavimo sutarties projektas, pirkimo kandidatų ir dalyvių dokumentų teikimo tvarka, informacija apie pirkimui taikomus reikalavimus ir (arba) kiti dokumentai, jų paaiškinimai (patikslinimai).

16. Pirkimo kandidatas (toliau – kandidatas) – tiekėjas, raštu išreiškęs siekį būti pakviestas arba jau pakviestas dalyvauti dialoge, kai pirkimas atliekamas konkurencinio dialogo būdu, ar pateikti pasiūlymo, kai pirkimas atliekamas riboto konkurso, skelbiamų derybų, neskelbiamų derybų arba inovacijų partnerystės būdu.

17. Pirkimo paraiška (toliau – paraiška) – tiekėjo raštu pateikiamų dokumentų ir duomenų visuma, kuria reiškiamas pageidavimas dalyvauti šiais būdais atliekamame pirkime: riboto konkurso, skelbiamų derybų, konkurencinio dialogo arba inovacijų partnerystės.

18. Pirkimo pasiūlymas (toliau – pasiūlymas) – tiekėjo raštu pateikiamų dokumentų ir duomenų visuma ar žodžiu pateiktas siūlymas tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus pagal perkančiojo subjekto pirkimo dokumentuose nustatytas sąlygas.

19. Pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – pirkimo sutartis) – šio įstatymo nustatyta tvarka dėl ekonominės naudos vieno ar daugiau ūkio subjektų ir vieno ar kelių perkančiųjų subjektų raštu, išskyrus šiame įstatyme nurodytus atvejus, kai pirkimo sutartis gali būti sudaroma žodžiu, sudaroma sutartis, kurios dalykas yra prekės, paslaugos ar darbai. Ekonominė nauda laikomas piniginis atlygis arba kitoks atlygis tiekėjui, pavyzdžiui, teisė nemokėti mokesčių, pasinaudoti pirkimo sutarties vykdymo rezultatu, galimybė gauti pajamas iš trečiųjų asmenų ir panašiai.

20. Pirkimo–pardavimo sutarties arba preliminariosios pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo atidėjimo terminas (toliau – atidėjimo terminas) – pagal šio įstatymo reikalavimus nustatytas laikotarpis, kuris prasideda nuo pranešimo apie sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą išsiuntimo iš perkančiojo subjekto suinteresuotiems pirkimo kandidatams ir suinteresuotiems pirkimo dalyviams dienos ir kuriam pasibaigus sudaroma pirkimo sutartis arba preliminarioji pirkimo–pardavimo sutartis.

21. Pirkimo subtiekimą sutartis (toliau – subtiekimą sutartis) – laimėjusio dalyvio ir vieno arba kelių ūkio subjektų (toliau – subtiekejai) arba subtiekėjo ir vieno arba kelių ūkio subjektų (toliau kartu – subtiekejai) raštu ar žodžiu sudaroma sutartis dėl ekonominės naudos tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus, nurodytus perkančiojo subjekto su laimėjusiu dalyviu sudarytoje pirkimo sutartyje.

22. Prekių pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – prekių pirkimo sutartis) – pirkimo sutartis, kurios dalykas yra prekės (prekių pirkimas, nuoma, finansinė nuoma (lizingas), pirkimas išsimokėtinai, numatant jas įsigyti ar to nenumatant), taip pat įsigyjamų prekių pristatymo, montavimo, diegimo ir kitos jų parengimo naudoti paslaugos, jeigu šios paslaugos tik papildo prekių tiekimą.

23. Preliminarioji pirkimo–pardavimo sutartis (toliau – preliminarioji sutartis) – vieno ar kelių perkančiųjų subjektų ir vieno ar kelių tiekėjų sudaryta sutartis, kurios tikslas – nustatyti sąlygas, įskaitant kainą ir, kur to reikia, numatomą kiekį, taikomas pirkimo sutartims, kurios bus sudarytos per tam tikrą nurodytą laikotarpį.

24. Projekto konkursas – procedūra, kai perkančiajam subjektui suteikiama galimybė įsigyti pateiktą ir vertinimo komisijos išrinktą planą ar projektą (paprastai teritorijų planavimo, architektūros, inžinerijos, duomenų apdorojimo, finansų inžinerijos). Projekto konkurso dalyviams gali būti skiriami prizai ar piniginių išmokos.

25. Suinteresuotas pirkimo dalyvis (toliau – suinteresuotas dalyvis) – dalyvis, išskyrus dalyvį, kuris galutinai pašalintas iš pirkimo procedūros, t. y. jam pranešta apie pasiūlymo atmetimą, ir kurio pašalinimas dėl pasibaigusio apskundimo termino negali būti ginčijamas arba dėl kurio pašalinimo pagrįstumo yra įsiteisėjęs teismo sprendimas.

26. Suinteresuotas pirkimo kandidatas (toliau – suinteresuotas kandidatas) – kandidatas, kuriam perkantysis subjektas nepranešė apie jo paraiškos atmetimą iki pranešimo apie sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą išsiuntimo suinteresuotiems dalyviams.

27. Techninė specifikacija:

1) perkant darbus – pirkimo dokumentuose pateikiama medžiagų, produktų, jų tiekimo procesui keliamų techninių reikalavimų visuma, apimanti duomenis, pagal kuriuos galima nustatyti, ar medžiagos, produktai arba jų tiekimo procesas atitinka perkančiojo subjekto reikmes. Šie duomenys apima poveikio aplinkai ir klimatui rodiklius, tinkamumo visiems naudotojams reikalavimus (taip pat galimybę naudotis neįgaliesiems) ir jų atitikties įvertinimą, eksploatacines ypatybes, saugos reikalavimus arba duomenis, apimančius kokybės užtikrinimo tvarką, terminiją, simbolius, bandymus ir bandymų metodus, pakavimą, žymėjimą ir ženklumą, vartojimo (naudojimo) instrukcijas, gamybos procesus ir metodus bet kuriuo darbų gyvavimo ciklo etapu. Duomenys taip pat apima nurodymus dėl projektavimo ir savikainos apskaičiavimo, patikrinimo, kontrolės ir darbų bei statybos metodų ar technologijos priėmimo sąlygas, taip pat visas kitas technines sąlygas, kurias perkantysis subjektas gali nustatyti pagal bendruosius ar specialiuosius reglamentus, susijusius su baigtais darbais ir medžiagomis ar jų sudedamosiomis dalimis;

2) perkant prekes ar paslaugas – pirkimo dokumentuose nustatyti produktui ar paslaugai apibūdinti reikalingi duomenys: kokybės lygis, poveikio aplinkai ir klimatui rodikliai, tinkamumo visiems naudotojams reikalavimai (taip pat galimybės naudotis neįgaliesiems) ir jų atitikties įvertinimas, eksploatacinės ypatybės, produkto vartojimas (naudojimas), saugumo reikalavimai arba duomenys, apimantys produkto reikalavimus: pavadinimas, kuriuo produktas parduodamas, terminija, simboliai, bandymai ir bandymų metodai, pakavimas, žymėjimas ir ženklumas, vartojimo (naudojimo) instrukcijos, gamybos procesai ir metodai bet kuriuo prekės ar paslaugos gyvavimo ciklo etapu, taip pat atitikties įvertinimo tvarka.

28. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Viešųjų pirkimų įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, Lietuvos Respublikos pašto įstatyme (toliau – Pašto įstatymas), Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

3 straipsnis. Klasifikacija

1. Pirkimuose taikoma klasifikacijos sistema pagal Bendrąjį viešųjų pirkimų žodyną (toliau – BVPŽ), nustatytą Reglamentu (EB) Nr. 2195/2002.

2. Jeigu apibrėžtys BVPŽ ir Europos Bendrijos statistiniame ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (toliau – NACE), nustatytame 1990 m. spalio 9 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3037/90 dėl statistinio Europos Bendrijos ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (OL 1990 L 293, p. 1), skiriasi, taikoma BVPŽ nomenklatūra.

4 straipsnis. Perkantysis subjektas

1. Pagal šį įstatymą perkančiuoju subjektu laikomas subjektas, vykdamas bent vienos iš šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytų rūšių veiklą, jeigu jis:

- 1) yra perkančioji organizacija pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 25 dalį;
- 2) yra įmonė, kuriai perkančioji organizacija gali daryti tiesioginę ar netiesioginę lemiamą įtaką dėl turimos joje nuosavybės, finansinio dalyvavimo arba įmonės veiklą reguliuojančių teisės aktų. Laikoma, kad perkančioji organizacija daro lemiamą įtaką, kai ji įmonėje tiesiogiai ar netiesiogiai:
  - a) valdo daugiau kaip pusę įmonės įstatinio kapitalo;
  - b) kontroliuoja daugiau kaip pusę balsų, kuriuos suteikia įmonės išleistos akcijos;
  - c) turi teisę skirti daugiau kaip pusę įmonės valdymo ar priežiūros organų narių, administracijos pareigūnų;

3) nėra nei perkančioji organizacija, nei šios dalies 2 punkte nurodyta įmonė, tačiau kompetentinga institucija jam suteikė specialiąsias arba išimtinės teises vykdyti šią veiklą, kaip nustatyta šio straipsnio 2 dalyje.

2. Specialiosios arba išimtinės teisės – tai teisės, kurias suteikė kompetentinga institucija vienai ar kelioms įmonėms pagal įstatymus ir jų įgyvendinamuosius teisės aktus, reguliuojančius teisės verstis šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodyta veikla suteikimo tvarką, ir tai daro esminį poveikį kitų įmonių galimybei vykdyti tokią veiklą. Tačiau specialiosiomis arba išimtinėmis teisėmis nelaikomos teisės, suteiktos remiantis objektyviais kriterijais pagal šias viešas procedūras:

1) skelbiamą pirkimo procedūrą, atliekamą pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymą, Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymą (toliau – Koncesijų įstatymas) arba šį įstatymą;

2) procedūrą, atliekamą pagal šio įstatymo 2 priede nurodytus teisės aktus, užtikrinant objektyviais kriterijais pagrįstą ir skaidrų atitinkamų įgaliojimų suteikimą.

ANTRASIS SKIRSNIS PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ VEIKLOS RŪŠYS

5 straipsnis. Dujų ir šilumos ūkis

1. Dujų ir šilumos ūkio srityje šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems šioms veiklos rūšims:

1) įrenginių, skirtų teikti vartotojams dujų, šilumos ir (arba) karšto vandens gavybos, gamybos, perdavimo, skirstymo ir (arba) tiekimo paslaugas, statyba, įrengimas ir (arba) eksploatavimas;

2) dujų, šilumos ir (arba) karšto vandens gavyba, gamyba ir (arba) tiekimas (įskaitant didmeninę ir mažmeninę prekybą).

2. Perkančiojo subjekto, kuris nėra perkančioji organizacija, veikla nelaikoma šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla dujų ir šilumos ūkio srityse, jeigu tenkinamos šios abi sąlygos kartu:

1) dujos, šiluma ir (arba) karštas vanduo gaminami kitoms veikloms negu nurodytos šio straipsnio 1 dalyje ar šio įstatymo 6, 7 ir 8 straipsniuose;

2) dujos, šiluma ir (arba) karštas vanduo išgaunami, gaminami ir (arba) tiekiami, įskaitant didmeninę ir mažmeninę prekybą jais, tik siekiant ekonomiško, o jų kiekiai neviršija 20 procentų įmonės vidutinių pardavimo pajamų per 3 metus, įskaitant 2 paskutinius ir einamuosius finansinius metus.

6 straipsnis. Elektros energetika

1. Elektros energetikos sektoriuje šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems šioms veiklos rūšims:

1) elektros įrenginių, skirtų elektros energijai gaminti, perduoti ar skirstyti vartotojams, statyba, įrengimas ir (arba) eksploatavimas;

2) elektros energijos gamyba ir tiekimas, kuris apima didmeninę ir mažmeninę prekybą elektros energija.

2. Perkančiojo subjekto, kuris nėra perkančioji organizacija, veikla nelaikoma šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla elektros energetikos sektoriuje, jeigu tenkinamos šios abi sąlygos kartu:

1) elektros energija gaminama kitoms veikloms negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje ar šio įstatymo 5, 7 ar 8 straipsniuose;

2) elektros energijos gamybos ir tiekimo, kuris apima didmeninę ir mažmeninę prekybą elektros energija, kiekiai priklauso tik nuo elektros suvartojimo savo reikmėms ar ūkio poreikiams ir neviršija 30 procentų įmonės pagaminto vidutinio elektros energijos kiekio per 3 metus, įskaitant 2 paskutinius ir einamuosius finansinius metus.

7 straipsnis. Vandentvarka

1. Vandentvarkos srityje šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems šioms veiklos rūšims:

1) įrenginių, skirtų teikti vartotojams geriamojo vandens gavybos, gamybos ir (arba) tiekimo paslaugas, statyba, įrengimas ir (arba) eksploatavimas;

2) geriamojo vandens gavyba, gamyba ir (arba) tiekimas (įskaitant didmeninę ir mažmeninę prekybą).

2. Šis įstatymas taip pat taikomas, kai perkantysis subjektas, vykdamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, sudaro pirkimo sutartį ar rengia projekto konkursą, susijusį su:

1) hidraulinės inžinerijos projektais, žemei sausinti ar drėkinti skirtais projektais, jeigu daugiau kaip 20 procentų šių projektų įgyvendinimo metu pagaminamo vandens tiekama kaip geriamasis vanduo;

2) nuotekų tvarkymo veikla.

3. Perkančiojo subjekto, kuris nėra perkančioji organizacija, veikla nelaikoma šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla vandentvarkos srityje, jeigu tenkinamos šios abi sąlygos kartu:

1) perkančiojo subjekto gaminamas geriamasis vanduo reikalingas kitai nei šio įstatymo 5–8 straipsniuose nurodytai veiklai vykdyti;

2) vartotojams skirto geriamojo vandens gavybos, gamybos ir (arba) tiekimo (įskaitant didmeninę ir mažmeninę prekybą), kiekiai priklauso tik nuo paties perkančiojo subjekto suvartojimo ir neviršija 30 procentų perkančiojo subjekto vidutinio geriamojo vandens gamybos kiekio per 3 metus, įskaitant 2 paskutinius ir einamuosius finansinius metus.

8 straipsnis. Transporto paslaugos

1. Šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems veiklos rūšims, susijusioms su tinklu, skirtu teikti visuomenei geležinkelio, automatizuotų transporto sistemų, tramvajų, troleibusų, autobusų ar funikulierių transporto paslaugas, statyba, įrengimu ir (arba) eksploatavimu.

2. Transporto paslaugų srityje tinklu laikomas paslaugos teikimas pagal kompetentingos institucijos nustatytas veiklos sąlygas, tokias kaip paslaugos teikimo maršrutai, dažnis, privalomi pervežimų kiekiai.

9 straipsnis. Uostai ir oro uostai

Šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems veiklos rūšims, susijusioms su geografinės teritorijos eksploatavimu siekiant sudaryti galimybę pasinaudoti oro, jūrų ar vidaus vandenų uostais arba kitais terminalais vežėjams, vykdančioms vežimo oro, jūrų ar vidaus vandenų keliais veiklą.

10 straipsnis. Pašto paslaugos

1. Šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems veiklos rūšims, susijusioms su:

1) pašto paslaugų teikimu;

2) kitų negu pašto paslaugų teikimu, jeigu jas teikia ūkio subjektas, teikiantis ir pašto paslaugas, neatitinkančias šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies sąlygų.

2. Taikant šį įstatymą pašto paslaugos ir pašto siuntos sąvokos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į šias sąlygas:

1) pašto paslauga apima universaliąją pašto paslaugą ir universaliąją pašto paslaugą nelaikomą pašto paslauga;

2) kitomis negu pašto paslauga laikomos šios paslaugos:

a) su pašto paslauga susijusios paslaugos (paslaugos prieš ir po pašto siuntų surinkimo, įskaitant bet kokius pašto siuntų apdorojimo procesus);

b) paslaugos, susijusios su pašto siunta, kuri nepatenka į Pašto įstatyme pateiktą pašto siuntos apibrėžtį.

11 straipsnis. Naftos ir dujų gavyba ir anglies ar kito kietojo kuro žvalgymas arba gavyba

Šis įstatymas taikomas perkančiojo subjekto pirkimams, skirtiems veiklos rūšims, susijusioms su geografinės teritorijos eksploatavimu naftos arba dujų gavybos, anglių arba kito kietojo kuro žvalgymo ir gavybos tikslais. Žvalgymu laikoma veikla, kurios tikslas yra patikrinti, ar konkrečioje

teritorijoje yra anglių ar kito kietojo kuro ir, jei jo yra, ar jis tinkamas naudoti komercinėms reikmėms.

TREČIASIS SKIRSNIS PIRKIMO VERTĖ

12 straipsnis. Pirkimo vertės ribos

1. Tarptautiniu pirkimu laikomas pirkimas, kurio numatoma vertė be pridėtinės vertės mokesčio yra lygi arba viršija šias ribas:

1) Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnio a ir b punktuose nustatytas ribas, kurias Europos Komisija kas dvejus metus peržiūri, tikslina ir skelbia Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Informacija apie šias ribas skelbiama ir Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

2) 1 000 000 Eur (vienas milijonas eurų), kai perkamos šio įstatymo 4 priede nurodytos socialinės ir kitos specialiosios paslaugos.

2. Supaprastintu pirkimu laikomas pirkimas, kurio numatoma vertė yra mažesnė už šio straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, ir šio įstatymo 13 straipsnio 8 dalyje nurodytas pirkimas.

3. Mažos vertės pirkimu laikomas supaprastintas pirkimas, kai prekių ar paslaugų pirkimo numatoma vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio), o darbų pirkimo numatoma vertė mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio), ir šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nurodytas pirkimas.

13 straipsnis. Numatomos pirkimo vertės skaičiavimas

1. Numatoma pirkimo vertė skaičiuojama imant visas mokėtinas sumas be pridėtinės vertės mokesčio, į ją įtraukiant visas pirkimo sutarčių pasirinkimo ir atnaujinimo galimybes, kurios turi būti aiškiai numatytos pirkimo dokumentuose. Kai perkantysis subjektas numato prizus ir (arba) kitas išmokas kandidatams ar dalyviams, apskaičiuodamas numatomą pirkimo vertę, jis turi į tai atsižvelgti. Numatoma pirkimo vertė skaičiuojama tokia, kokia ji yra pirkimo procedūrų pradžioje.

2. Kai perkantysis subjektas yra sudarytas iš atskirų padalinių, skaičiuojant numatomą pirkimo vertę atsižvelgiama į bendrą numatomą pirkimo vertę visiems padaliniams. Tačiau jei atskiras perkančiojo subjekto padalinys savarankiškai atsako už savo pirkimą arba tam tikras to pirkimo kategorijas, numatomo pirkimo vertės gali būti skaičiuojamos atskirai tam padaliniui. Atskiru padaliniu, savarankiškai atsakančiu už savo pirkimą arba tam tikras to pirkimo kategorijas, laikomas toks perkančiojo subjekto padalinys, kuris tenkina visas šias sąlygas:

1) turi įgaliojimus savarankiškai atlikti pirkimus ir priimti sprendimus dėl pirkimų;

2) pirkimams turi atskirą biudžeto eilutę;

3) turi įgaliojimus savarankiškai priimti sprendimus dėl pirkimo sutarčių sudarymo ir mokėjimų pagal tas sutartis iš savo biudžeto eilutės atlikimo..

3. Perkantysis subjektas neturi teisės skaidyti pirkimo, jeigu taip galėtų būti išvengta šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo, išskyrus atvejus, kai tai yra pateisinama dėl šio straipsnio 2 dalyje nustatytų priežasčių.

4. Pasirenkant numatomo pirkimo vertės skaičiavimo būdą negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo.

5. Numatoma pirkimo vertė apskaičiuojama pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą pirkimo vertės apskaičiavimo metodiką.

6. Jeigu prekių ar paslaugų pirkimo sutartis yra reguliaraus pobūdžio arba jas numatyta per tam tikrą laikotarpį atnaujinti, numatoma pirkimo vertė skaičiuojama vienu iš šių būdų:

1) sumuojama bendra faktinė to paties tipo pirkimo sutarčių, sudarytų per pastaruosius 12 mėnesių arba finansinius metus, vertė, pakoreguota (jeigu įmanoma) atsižvelgiant į perkamo kiekio arba vertės pokyčius per 12 mėnesių nuo pradinės pirkimo sutarties sudarymo;

2) sumuojama bendra numatomų to paties tipo pirkimo sutarčių, kurios bus sudaromos per 12 mėnesių nuo pirmojo prekių pristatymo ar paslaugų suteikimo arba per visus finansinius metus, jeigu jie ilgesni kaip 12 mėnesių, vertė.

7. Jeigu darbai ar to paties tipo prekės ir paslaugos gali būti perkami sudarant atskiras pirkimo sutartis ar preliminarįsias sutartis atskiroms pirkimo dalims, tai apskaičiuojant numatomą pirkimo vertę atsižvelgiama į visas tokias pirkimo dalis. Kai atliekant pirkimą ketinama sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį kiekvienai pirkimo daliai, vadovaujamas tomis šio įstatymo nuostatomis, kurios taikytinos atsižvelgiant į bendrą visų pirkimo dalių vertę.

8. Neatsižvelgdamas į tai, kad numatoma pirkimo vertė yra lygi tarptautinio pirkimo vertės ribai arba ją viršija, perkantysis subjektas turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti supaprastintus pirkimus toms atskiroms pirkimo dalims, kurių kiekvienos vertė yra mažesnė kaip 80 000 Eur (aštuoniasdešimt tūkstančių eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio) perkant to paties tipo prekes ar paslaugas, 1 000 000 Eur (vienas milijonas eurų) – perkant darbus, jeigu bendra tokių pirkimo dalių vertė yra ne didesnė kaip 20 procentų bendros visų pirkimo dalių vertės.

9. Neatsižvelgdamas į tai, kad numatoma pirkimo vertė yra lygi mažos vertės pirkimo vertės ribai arba ją viršija, perkantysis subjektas turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka atlikti mažos vertės pirkimą toms atskiroms pirkimo dalims, kurių bendra vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur (penkiasdešimt aštuoni tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio) to paties tipo prekių ar paslaugų sutarčių vertės, o perkant darbus – mažesnė kaip 145 000 Eur (šimtas keturiasdešimt penki tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio).

10. Jeigu numatoma pirkimo vertė yra lygi tarptautinio pirkimo vertės ribai arba ją viršija ir perkantysis subjektas pasinaudoja šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytais teisėmis, turi būti užtikrinama, kad bendra pagal šio straipsnio 8 ir 9 dalis atliekamo pirkimo dalių vertė būtų ne didesnė kaip 20 procentų bendros visų pirkimo dalių vertės.

11. Apskaičiuojant numatomą darbų pirkimo vertę, įskaitomos ir numatomo darbų atlikimo bei projektavimo (tuo atveju, kai kartu perkamos ir tų darbų projektavimo paslaugos) ir darbams atlikti reikalingų kitų paslaugų ar prekių, kurias rangovui pateikia perkantysis subjektas, numatomos vertės.

12. Prekių nuomos, lizingo (finansinės nuomos), pirkimo išsimokėtinai numatoma pirkimo vertė skaičiuojama:

1) jeigu numatoma sudaryti terminuotą pirkimo sutartį, kurios trukmė yra 12 ar mažiau mėnesių, – bendra numatomos pirkimo sutarties vertė, arba, jeigu pirkimo sutarties trukmė yra daugiau kaip 12 mėnesių, – bendra numatomos pirkimo sutarties vertė, įskaitant numatomą likutinę vertę;

2) jeigu numatoma sudaryti neterminuotą pirkimo sutartį arba jeigu abejojama dėl pirkimo sutarties trukmės, – pirkimo sutarties mėnesio vertė padauginama iš 48.

13. Skaičiuojant numatomą paslaugų pirkimo vertę atsižvelgiama:

1) draudimo paslaugų pirkimo atveju – į draudimo įmokų ar kitokio atlyginimo draudikui vertę;

2) bankų ar kitų finansinių paslaugų pirkimo atveju – į bankui mokamas įmokas, komisinį atlyginimą, palūkanas ir kitokį atlyginimą už paslaugas;

3) projektavimo paslaugų pirkimo atveju – į mokesčius, komisinį atlyginimą ir kitokį atlyginimą už paslaugas;

4) paslaugų pirkimo po projekto konkurso, kai su laimėtoju bus sudaroma paslaugos pirkimo sutartis, atveju – į numatomą perkamų paslaugų vertę, įskaitant visus galimus prizus ir (arba) kitas pinigines išmokas dalyviams;

5) paslaugų pirkimo po projekto konkurso, kai projekto konkurso laimėtojai ar dalyviai apdovanojami prizais ar kitomis piniginėmis išmokomis, atveju – į bendrą visų prizų ar kitokių piniginių išmokų vertę, įskaitant numatomą vertę paslaugų pirkimo sutarties, kuri vėliau gali būti sudaroma neskelbiamų derybų būdu pagal šio įstatymo 79 straipsnio 4 dalį, jeigu perkantysis subjektas skelbime apie projekto konkursą nurodo, kad tokia pirkimo sutartis bus sudaroma.

14. Jeigu numatytoje sudaryti paslaugų pirkimo sutartyje nebus nurodoma fiksuota kaina, skaičiuojant pirkimo vertę atsižvelgiama:

1) terminuotų sutarčių, kurių trukmė yra 48 ar mažiau mėnesių, atveju – į bendrą numatomos sudaryti pirkimo sutarties vertę;

2) neterminuotų sutarčių atveju arba tada, kai numatomos sudaryti pirkimo sutarties trukmė yra daugiau kaip 48 mėnesiai, – į numatomos sudaryti pirkimo sutarties mėnesio vertę, padaugintą iš 48.

15. Preliminariosios sutarties ar dinaminės pirkimo sistemos taikymo atvejais numatoma pirkimo vertė nustatoma atsižvelgiant į didžiausią numatomą visų per visą preliminariosios sutarties arba dinaminės pirkimo sistemos trukmę numatytų sudaryti pirkimo sutarčių vertę be pridėtinės vertės mokesčio.

16. Inovacijų partnerystės sutarties atveju apskaičiuojant numatomą pirkimo vertę atsižvelgiama į mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, kurią numatoma vykdyti per visus inovacijų partnerystės sutarties etapus, taip pat į didžiausias numatomas prekių, paslaugų ar darbų, kuriuos numatoma sukurti ir nusipirkti pagal inovacijų partnerystės sutartį, vertes be pridėtinės vertės mokesčio.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ŠIO ĮSTATYMO REIKALAVIMŲ NETAIKymo ATVEJAI

14 straipsnis. Perpardavimo arba lizingo (finansinės nuomos) tikslais sudaromos pirkimo sutartys

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams, kurių tikslas – perparduoti arba pagal lizingo sutartį nuomoti tretiesiems asmenims pirkimo objektą, jeigu perkantysis subjektas neturi specialios ar išimtinės teisės perpardavinėti ar pagal lizingo sutartį nuomoti tokio pirkimo objekto, o kiti ūkio subjektai gali laisvai tokį pirkimo objektą perpardavinėti ar pagal lizingo sutartį nuomoti tokiomis pat sąlygomis, kuriomis prekiauja ar nuomoja perkantysis subjektas.

2. Perkantysis subjektas Europos Komisijos prašymu turi pranešti jai apie bet kokias veiklos ar produktų kategorijas, kurioms taikomos šio straipsnio 1 dalies nuostatos.

15 straipsnis. Pirkimai, skirti kitai negu vandentvarkos, energetikos, transporto, pašto paslaugų veiklai vykdyti ar šiai veiklai vykdyti trečiojoje šalyje

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams, kurie reikalingi kitai, negu nustatyta šio įstatymo 5–11 straipsniuose, veiklai vykdyti ar kai nurodyta veikla vykdoma trečiojoje šalyje ir tam fiziškai nenaudojami Europos Sąjungos teritorijoje esantys tinklai ar Europos Sąjungos geografinė erdvė, ar tokiems tikslams rengiamiems projekto konkursams.

2. Perkantysis subjektas Europos Komisijos prašymu turi pranešti jai apie bet kokias veiklos rūšis, kurioms taikomos šio straipsnio 1 dalies nuostatos.

16 straipsnis. Specialūs atvejai, kai šio įstatymo reikalavimai netaikomi paslaugų pirkimams

Šio įstatymo reikalavimai netaikomi:

1) žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimui arba nuomai bet kokiomis finansinėmis priemonėmis ar teisių į šiuos daiktus įsigijimui. Tokius pirkimus perkantysis subjektas atlieka pagal savo nustatytą tvarką;

2) radijo ir audiovizualinės žiniasklaidos programų transliavimo eteryje laiko ir jau parengtų programų, kai sutartis sudaroma su radijo programų transliuotoju ar visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugos teikėju, pirkimams. Tokius pirkimus perkantysis subjektas atlieka pagal savo nustatytą tvarką;

3) arbitražo ir taikinimo paslaugų pirkimams;

4) šių teisinių paslaugų pirkimams:

a) atstovavimo arbitražo ar taikinimo procese, vykstančiame valstybėje narėje, trečiojoje šalyje arba tarptautinėje arbitražo ar taikinimo institucijoje, arba atstovavimo teisminiame procese, vykstančiame valstybės narės ar trečiosios šalies teismuose, tribunoluose ar viešosiose institucijose

arba tarptautiniuose teismuose, tribunoluose ar institucijose. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi šiame papunktyje nurodytų paslaugų pirkimams tik tuo atveju, jeigu tokias paslaugas teikia advokatas ar kitas teisininkas, kaip apibrėžta 1977 m. kovo 22 d. Tarybos direktyvos 77/249/EEB, skirtos padėti teisininkams veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 1 tomas, p. 52) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/25/ES (OL 2013 L 158, p. 368), (toliau – Direktyva 77/249/EEB) 1 straipsnyje;

b) teisinių konsultacijų, reikalingų rengiant šios punkto a papunktyje nurodytiems veiksams arba jeigu yra konkrečių požymių ar didelė tikimybė, kad klausimas bus nagrinėjamas arbitražo, taikinimo ar teisminėje institucijoje. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi šiame papunktyje nurodytų paslaugų pirkimams tik tuo atveju, jeigu tokias paslaugas teikia advokatas ar kitas teisininkas, kaip apibrėžta Direktyvos 77/249/EEB 1 straipsnyje;

c) notaro teikiamų dokumentų tvirtinimo ir liudijimo paslaugų;

d) patikėtinių, globėjų (rūpintojų) teikiamų teisinių paslaugų ar kitų teisinių paslaugų, kurių teikėjus skiria teismas arba tribunolas arba jie skiriami įstatymuose nustatytais pagrindais vykdyti specialių teismo prižiūrimų užduočių;

e) kitų teisinių paslaugų, susijusių su viešosios valdžios funkcijų atlikimu, kurių teikėjai yra skiriami ar atrenkami tokiu būdu, kuris dėl nuo perkančiojo subjekto nepriklausančių priežasčių pirkimų taisyklėmis negali būti reglamentuojamas;

5) finansinių paslaugų, susijusių su vertybinių popierių arba kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu, pirkimams;

6) veiksams, atliekamiems su Europos finansinio stabilumo fondu ir Europos stabilumo mechanizmu;

7) paskoloms, susijusioms ar nesusijusioms su vertybinių popierių arba kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu;

8) darbo sutartims;

9) ne pelno siekiančių organizacijų ar asociacijų teikiamų civilinės gynybos, civilinės saugos ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ir 85143000-3 (išskyrus greitosios pagalbos paslaugas, skirtas pacientams vežti), pirkimams;

10) viešojo keleivinio transporto geležinkeliais arba metro paslaugų pirkimams;

11) paslaugų, kai jas perkantysis subjektas perka iš perkančiosios organizacijos arba iš perkančiųjų organizacijų asociacijos, turinčių tokioms paslaugoms teikti išimtinę teisę, suteiktą įstatymu ar paskelbtu jo įgyvendinamuoju teisės aktu, kurio nuostatos atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas, pirkimams.

17 straipsnis. Pagal tarptautines taisykles atliekami pirkimai ir projekto konkursai

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkantysis subjektas įpareigotas atlikti pagal kitas procedūrines taisykles, nustatytas:

1) tarptautiniu susitarimu ar panašiu tarptautinius įsipareigojimus nustatančiu dokumentu, apie kurį pranešta Europos Komisijai ir kuris sudarytas laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo tarp Lietuvos Respublikos ir vienos ar daugiau trečiųjų šalių ar jų teritorinių padalinių dėl prekių, paslaugų, darbų, skirtų bendram susitarimą pasirašiusių šalių projektui įgyvendinti ar juo pasinaudoti;

2) tarptautinės organizacijos.

2. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkantysis subjektas atlieka pagal kitas procedūrines taisykles, kurias nustatė tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija, visiškai finansuojanti tokį pirkimą ar projekto konkursą. Jeigu pirkimą ar projekto konkursą didžiąja dalimi finansuoja tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija, tai šalys turi susitarti dėl taikytinų pirkimo taisyklių.

3. Šis straipsnis netaikomas pirkimams ir projekto konkursams, apimantiems gynybos ir saugumo aspektus, kurie atliekami pagal tarptautines taisykles vadovaujantis šio įstatymo 27 straipsniu.

18 straipsnis. Tam tikrų perkančiųjų subjektų vandens, energijos ar energijai gaminti skirtu kuro pirkimai

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams:

1) atliekamiems vandentvarkos srities perkančiojo subjekto, kai jis vykdo šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą ir įsigyja tam reikalingą vandenį;

2) atliekamiems energetikos srities perkančiojo subjekto, kai jis vykdo šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, 6 straipsnio 1 dalyje ir 11 straipsnyje nurodytą veiklą ir įsigyja tam reikalingos energijos ar energijai gaminti skirtu kuro.

2. Šiame straipsnyje nurodytų pirkimų tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o jos įgyvendinimą ir taikymo priežiūrą užtikrina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

19 straipsnis. Vidaus sandoriai

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi vidaus sandoriams, kuriuos perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, sudaro su kitu perkančiuoju subjektu ar perkančiąja organizacija, kai yra visos šios sąlygos kartu:

1) perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, kitą perkantįjį subjektą ar perkančiąją organizaciją kontroliuoja kaip savo paties tarnybą ar struktūrinį padalinį, darydamas lemiamą įtaką jo (jos) strateginiams tikslams ir reikšmingiems sprendimams, įskaitant sprendimus dėl: ilgalaikio turto investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, hipotekos; kitų ūkio subjektų akcijų įsigijimo arba perleidimo; teisės valdyti ūkio subjekto (subjektų) skyrius perdavimo. Tokią kontrolę gali atlikti ir kitas juridinis asmuo, kurį patį tokiu pačiu būdu kontroliuoja perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija;

2) per paskutinius 3 finansinius metus daugiau kaip 80 procentų kontroliuojamo perkančiojo subjekto ar perkančiosios organizacijos gautų vidutinių pajamų iš pirkimo–pardavimo sutarčių sudaro pajamos, gautos iš sutarčių, sudarytų su kontroliuojančiu perkančiuoju subjektu, kuris yra perkančioji organizacija, ar su juridiniais asmenimis, kuriuos kontroliuoja tas perkantysis subjektas, ir skirtų jo (jų) poreikiams tenkinti ar funkcijoms atlikti. Jeigu kontroliuojamas perkantysis subjektas ar perkančioji organizacija vykdė veiklą mažiau kaip 3 finansinius metus, tai atitinkami rezultatai turi būti numatyti pagal jo (jos) veiklos planus;

3) kontroliuojamame perkančiąjame subjekte ar perkančiojoje organizacijoje nėra tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo.

2. Vidaus sandoris sudaromas, jeigu tenkinamos šio straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos, nėra pažeidžiama Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme (toliau – Konkurencijos įstatymas) nustatyta viešojo administravimo subjekto pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę ir tokiame sandoriui sudaryti gaunamas Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas.

3. Siekdamas sukurti sąlygas vidaus sandorių sudarymo priežiūrai, perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija:

1) tvirtindamas šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nurodytus einamaisiais kalendoriniais metais planuojamų atlikti pirkimų planus, juose pateikia informaciją apie planuojamus atlikti šiame straipsnyje nurodytus pirkimus;

2) reikalauja tiekėjo, kad vykdant vidaus sandorius pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos būtų teikiamos naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis. Perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, turi teisę neapmokėti sąskaitų, jeigu tiekėjas jas pateikia ne šiame punkte reikalaujamomis priemonėmis;

3) per 15 dienų nuo vidaus sandorio sudarymo ar pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal jį pradžios Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka paskelbia sudarytą sutartį ir jos pakeitimus;

4) per 30 dienų nuo ataskaitinių kalendorinių metų pabaigos Viešųjų pirkimų tarnybai jos nustatyta tvarka pateikia visų per kalendorinius metus atliktų šiame straipsnyje nurodytų pirkimų ataskaitą.

4. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai taikomi visu vidaus sandorio galiojimo laikotarpiu.

20 straipsnis. Pirkimas iš susijusios įmonės

1. Pagal šį straipsnį susijusia įmone laikoma įmonė, kurios metinė finansinė atskaitomybė yra konsoliduota su perkančiojo subjekto atskaitomybe pagal Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimus.

2. Tuo atveju, kai įmonei netaikomas Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymas, susijusia įmone laikoma bet kuri įmonė, jeigu lemiamą įtaką pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą:

1) šiai įmonei tiesiogiai ar netiesiogiai gali daryti perkantysis subjektas;

2) ši įmonė gali daryti perkančiajam subjektui;

3) šiai įmonei ir kartu perkančiajam subjektui daro kita įmonė dėl turimos joje nuosavybės, finansinio dalyvavimo arba įmonės veiklą reguliuojančių teisės aktų.

3. Šis įstatymas, neatsižvelgiant į jo 19 straipsnį, netaikomas, kai perkantysis subjektas atlieka pirkimą iš perkančiojo subjekto ar perkančiosios organizacijos statusą turinčios susijusios įmonės arba įmonė, įsteigta kelių perkančiųjų subjektų, siekiant vykdyti šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytą veiklą, atlieka pirkimą iš perkančiojo subjekto ar perkančiosios organizacijos statusą turinčios įmonės, susijusios su bent vienu iš šių perkančiųjų subjektų, ir kai tenkinamos šios sąlygos:

1) paslaugų pirkimo sutarčių atveju – jeigu per paskutinius trejus metus bent 80 procentų susijusios įmonės vidutinių pardavimo pajamų iš paslaugų teikimo buvo gauta suteikus paslaugas perkančiajam subjektui ar kitoms įmonėms, su kuriomis ji yra susijusi. Jeigu įmonė vykdė veiklą trumpiau kaip 3 metus, tai atitinkami rezultatai turi būti numatyti pagal jos veiklos planus;

2) prekių pirkimo sutarčių atveju – jeigu per paskutinius trejus metus bent 80 procentų susijusios įmonės vidutinių pardavimo pajamų iš prekių tiekimo buvo gauta patiekus jas perkančiajam subjektui ar kitoms įmonėms, su kuriomis ji yra susijusi. Jeigu įmonė vykdė veiklą trumpiau kaip 3 metus, tai atitinkami rezultatai turi būti numatyti pagal jos veiklos planus;

3) darbų pirkimo sutarčių atveju, jeigu per paskutinius trejus metus bent 80 procentų susijusios įmonės vidutinių pardavimo pajamų iš darbų atlikimo buvo gauta atlikus darbus perkančiajam subjektui ar kitoms įmonėms, su kuriomis ji yra susijusi. Jeigu įmonė vykdė veiklą trumpiau kaip 3 metus, tai atitinkami rezultatai turi būti numatyti pagal jos veiklos planus.

4. Tuo atveju, kai daugiau kaip vienos perkančiojo subjekto susijusios įmonės teikiamos paslaugos, tiekiamos prekės ar atliekami darbai yra tie patys ar panašūs, taikant šio straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktus įvertinamos visų šių susijusių įmonių bendrai gaunamos pardavimo pajamos.

5. Perkantysis subjektas Europos Komisijos prašymu turi pranešti jai šią informaciją apie pirkimus iš susijusių įmonių (šios informacijos kopija turi būti pateikiama ir Viešųjų pirkimų tarnybai):

1) susijusių įmonių pavadinimus;

2) pirkimo sutarties pobūdį ir vertę;

3) reikiamą pagrindimą, kad perkančiojo subjekto ir susijusios įmonės, su kuria sudaryta pirkimo sutartis, santykinai atitinka šio straipsnio reikalavimus.

21 straipsnis. Pirkimas iš bendrai įsteigtos įmonės arba tokiai įmonei priklausančio perkančiojo subjekto

1. Jeigu keli perkantieji subjektai įsteigia įmonę siekdami bent 3 metus vykdyti šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytą veiklą ir įmonės steigimo dokumentuose nurodoma, kad bent jau tuo laikotarpiu perkantieji subjektai išliks steigiamo juridinio asmens dalyviais, šis įstatymas, neatsižvelgiant į jo 19 straipsnį, netaikomas, kai:

1) perkančiojo subjekto ar perkančiosios organizacijos statusą turinti įmonė, įsteigta išskirtinai kelių perkančiųjų subjektų siekiančių vykdyti šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytą veiklą, atlieka pirkimą iš vieno ją įsteigusią perkančiųjų subjektų;

2) perkantysis subjektas atlieka pirkimą iš perkančiojo subjekto ar perkančiosios organizacijos statusą turinčios įmonės, kurią jis yra įsteigęs bendrai su kitais perkančiaisiais subjektais.

2. Perkantysis subjektas Europos Komisijos prašymu turi pranešti jai šią informaciją apie pirkimus iš bendrai įsteigtos įmonės arba tokiai įmonei priklausančio perkančiojo subjekto (šios informacijos kopija turi būti pateikiama ir Viešųjų pirkimų tarnybai):

1) bendrai įsteigtų įmonių pavadinimus;

2) pirkimo sutarties pobūdį ir vertę;

3) reikiamą pagrindimą, kad perkančiojo subjekto ir bendrai įsteigtos įmonės, su kuria sudaryta pirkimo sutartis, santykinai atitinka šio straipsnio reikalavimus.

PENKTASIS SKIRSNIS PIRKIMŲ YPATUMAI

22 straipsnis. Mišrūs pirkimai, apimantys tą pačią veiklą

1. Jeigu sudaroma mišri pirkimo sutartis, kurios pirkimo objekto atskiroms dalims taikomos skirtingos šio įstatymo nuostatos, vadovaujamosi šiomis taisyklėmis:

1) kai pirkimo objektas yra darbai kartu su paslaugomis ir (arba) prekėmis, taikomos šio įstatymo nuostatos, taikytinos pagrindinei mišrios pirkimo sutarties objekto daliai;

2) kai pirkimo objektas apima šio įstatymo 4 priede nurodytas paslaugas ir kitas paslaugas arba paslaugas ir prekes, taikomos šio įstatymo nuostatos, taikytinos mišrios pirkimo sutarties objekto daliai, kurios numatoma pirkimo vertė tame pirkime yra didžiausia.

2. Jeigu dėl objektyvių priežasčių, susijusių su pirkimo objekto techninėmis ir (arba) ekonominėmis ypatybėmis, negali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai daliai – kitų teisės aktų nuostatos, tokiam pirkimui taikytinos teisės aktų nuostatos nustatomos atsižvelgiant į tai, kuri pirkimo sutarties objekto dalis yra pagrindinė.

3. Jeigu objektyviai gali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai daliai – kitų teisės aktų nuostatos, perkantysis subjektas gali sudaryti vieną pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto arba sudaryti sutartis dėl kiekvienos pirkimo objekto dalies atskirai. Tuo atveju, kai perkantysis subjektas nusprendžia sudaryti:

1) pirkimo sutartis dėl atskirų pirkimo objekto dalių, sprendimas dėl šio įstatymo nuostatų taikymo priimamas dėl kiekvienos dalies atskirai, įvertinus atitinkamos pirkimo objekto dalies ypatybes;

2) mišrią pirkimo sutartį, tokiam pirkimui neatsižvelgiant į pirkimo vertę taikomos šio įstatymo nuostatos, išskyrus šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytus atvejus;

3) mišrią pirkimo sutartį dėl pirkimo objekto, turinčio prekių, paslaugų, darbų pirkimo ir koncesijų elementų, tokiam pirkimui taikomos šio įstatymo nuostatos, jeigu pirkimo objekto dalies, kuriai taikytinos šio įstatymo nuostatos, numatoma pirkimo vertė viršija šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nurodytas mažos vertės pirkimo ribas. Tačiau tais atvejais, kai pirkimo objekto dalies, kuriai taikytinos šio įstatymo nuostatos, numatoma pirkimo vertė yra mažesnė už šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodytas tarptautinio pirkimo vertės ribas, o koncesijos objekto dalies, kuriai taikytinos Koncesijų įstatymo nuostatos, numatoma koncesijos vertė yra ne mažesnė už tarptautinės koncesijos vertės ribą, taip pat tais atvejais, kai pirkimo objekto dalies, kuriai taikytinos šio įstatymo nuostatos, numatoma pirkimo vertė yra lygi arba mažesnė už šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nurodytas mažos vertės pirkimo ribas, tokiai sutarčiai sudaryti taikomos Koncesijų įstatymo nuostatos.

23 straipsnis. Pirkimas, apimantis kelių rūšių veiklą

1. Jeigu pirkimas yra skirtas kelių rūšių veiklai vykdyti, perkantysis subjektas gali sudaryti atskiras pirkimo sutartis, skirtas kiekvienos atskiros rūšies veiklai vykdyti, arba vieną pirkimo sutartį, skirtą visų rūšių veiklai vykdyti. Perkantysis subjektas, nusprendęs sudaryti atskiras pirkimo sutartis, sprendimą kokį teisinį reguliavimą taikyti, priima įvertinęs atitinkamos atskiros veiklos ypatybes.

2. Perkantysis subjektas, nusprendęs sudaryti vieną pirkimo sutartį, vadovaujasi šio straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatomis. Tuo atveju, kai vienai iš veiklų, kurias apima atliekamas pirkimas, taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio ar Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos, pirkimas atliekamas vadovaujantis šio įstatymo 26 straipsnio nuostatomis.

3. Jeigu pirkimas apima kelių rūšių veiklą, jis atliekamas vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais, nustatytais tos rūšies veiklai, kurios pirkimo objekto naudojimo sritis yra pagrindinė.

4. Jeigu objektyviai neįmanoma nustatyti, kuri pirkimo objekto, apimančio kelias veiklos rūšis, naudojimo sritis yra pagrindinė, pirkimas atliekamas vadovaujantis šiomis nuostatomis:

1) pirkimas atliekamas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, jeigu vienai pirkimo daliai, apimančiai vieną iš veiklos rūšių, taikomos šio įstatymo, o kitai pirkimo daliai – Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos;

2) pirkimas atliekamas vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis, jeigu vienai pirkimo daliai, apimančiai vieną iš veiklos rūšių, taikomos šio įstatymo, o kitai – Koncesijų įstatymo nuostatos;

3) pirkimas atliekamas vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis, jeigu vienai pirkimo daliai, apimančiai vieną iš veiklos rūšių, taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai – netaikomos nei šio įstatymo, nei Viešųjų pirkimų įstatymo ar Koncesijų įstatymo nuostatos.

5. Perkančiojo subjekto pasirinkimo sudaryti vieną ar kelias pirkimo sutartis negali nulemti siekis išvengti šio įstatymo arba, jeigu taikoma, Viešųjų pirkimų įstatymo ar Koncesijų įstatymo nuostatų taikymo.

24 straipsnis. Pirkimų, apimančių gynybos ir saugumo aspektus, ypatumai

1. Šio įstatymo reikalavimai taikomi pirkimams ir projekto konkursams, apimantiems gynybos ir saugumo aspektus, išskyrus pirkimus ir projekto konkursus, kuriems:

1) taikomas Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas;

2) Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas netaikomas vadovaujantis Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo 3 straipsnio nuostatomis.

2. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi gynybos ir saugumo aspektus apimantiems pirkimams ir projekto konkursams, išskyrus pirkimus ir projekto konkursus, kuriems netaikomos išimtys pagal šio straipsnio 1 dalį, kai atliekant pirkimo procedūras ir projekto konkursus:

1) esminių valstybės saugumo interesų neįmanoma apsaugoti kitomis priemonėmis (pavyzdžiui, siekiama apsaugoti informacijos konfidencialų pobūdį) negu šio įstatymo reikalavimų netaikymas;

2) perkantysis subjektas turėtų atskleisti informaciją, kurios atskleidimas pažeistų esminius valstybės saugumo interesus.

3. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi, kai pirkimas, pirkimo sutarties vykdymas ar projekto konkursas yra pripažįstamas slaptu arba jiems valstybės saugumo aspektus reglamentuojančiuose įstatymuose ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose taikomi specialūs saugumo reikalavimai ir jeigu atitinkamų esminių valstybės saugumo interesų negalima apsaugoti kitomis priemonėmis negu šio įstatymo reikalavimų netaikymas.

4. Sprendimą dėl šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų pirkimų atlikimo priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

25 straipsnis. Mišrūs pirkimai, apimantys tą pačią veiklą ir gynybos ar saugumo aspektus

1. Šio straipsnio nuostatos taikomos tais atvejais, kai tai pačiai veiklai vykdyti sudaroma mišri pirkimo sutartis dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai daliai –

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio arba Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos.

2. Jeigu objektyviai gali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl skirtingų pirkimo objekto dalių, perkantysis subjektas gali sudaryti vieną mišrią pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto arba sudaryti pirkimo sutartis dėl kiekvienos pirkimo objekto dalies atskirai. Tuo atveju, kai perkantysis subjektas nusprendžia sudaryti:

1) atskiras pirkimo sutartis dėl skirtingų pirkimo objekto dalių, sprendimas, kokio teisės akto nuostatas taikyti, priimamas dėl kiekvienos pirkimo sutarties atskirai, įvertinus atitinkamo pirkimo objekto ypatybes;

2) mišrią pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto, kurio daliai taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio nuostatos, tokiam pirkimui šio įstatymo nuostatos netaikomos, jeigu mišrios pirkimo sutarties sudarymas pagrįstas objektyviomis priežastimis;

3) mišrią pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto, kurio daliai taikomos Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos, tokiam pirkimui taikomos šiame punkte nurodyto įstatymo nuostatos, jeigu mišrios pirkimo sutarties sudarymas pagrįstas objektyviomis priežastimis. Ši nuostata taikoma atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme nustatytas pirkimo vertės ribas ir atvejus, kai Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo reikalavimai netaikomi;

4) mišrią pirkimo sutartį, kuriai gali būti taikomos šios dalies 2 ir 3 punktų nuostatos, taikomos šios dalies 2 punkto nuostatos.

3. Pasirinkimo sudaryti mišrią pirkimo sutartį negali nulemti siekis išvengti šio įstatymo ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatų taikymo.

4. Jeigu dėl objektyvių priežasčių, susijusių su pirkimo objekto techninėmis ir (arba) ekonominėmis ypatybėmis, negali būti sudaromos atskiros pirkimo sutartys dėl pirkimo objekto, kurio daliai taikomos:

1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio nuostatos, tokiam pirkimui šio įstatymo nuostatos netaikomos;

2) Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos, tokiam pirkimui taikomos šiame punkte nurodyto įstatymo nuostatos.

26 straipsnis. Pirkimai, apimantys kelių rūšių veiklą ir gynybos ar saugumo aspektus

1. Jeigu pirkimas yra skirtas kelių rūšių veiklai vykdyti, perkantysis subjektas gali sudaryti:

1) atskiras pirkimo sutartis dėl pirkimo objekto dalių, skirtų kiekvienos atskiros rūšies veiklai vykdyti. Šiuo atveju perkantysis subjektas, nusprendęs sudaryti atskiras pirkimo sutartis, sprendimą, kokį teisinį reguliavimą taikyti, priima įvertinęs atitinkamos pirkimo objekto dalies ypatybes;

2) vieną pirkimo sutartį dėl viso pirkimo objekto, skirtą visų rūšių veiklai vykdyti, kai pirkimo objektas dėl objektyvių priežasčių, susijusių su jo techninėmis ir (arba) ekonominėmis ypatybėmis, negali būti suskaidytas į dalis.

2. Sudarant vieną pirkimo sutartį pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą:

1) šis įstatymas netaikomas, jeigu vienai pirkimo objekto daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kita pirkimo objekto dalis yra susijusi su informacija, kurios atskleidimas pažeistų esminius valstybės saugumo interesus;

2) šis įstatymas netaikomas, jeigu vienai pirkimo objekto daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, kitai – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos, o dar kitai pirkimo objekto daliai yra taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnio nuostatos;

3) taikomos Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos, jeigu vienai pirkimo objekto daliai taikomos šio įstatymo nuostatos, o kitai – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatos.

3. Pasirinkimo sudaryti vieną ar kelias pirkimo sutartis negali nulemti siekis išvengti šio įstatymo ar Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo nuostatų taikymo.

27 straipsnis. Pagal tarptautines taisykles atliekami pirkimai, apimantys gynybos ir saugumo aspektus

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi gynybos ir saugumo aspektus apimantiems pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkantysis subjektas įpareigotas atlikti pagal kitas procedūrinės taisykles, nustatytas:

1) tarptautiniu susitarimu ar sutartimi (ar jų dalimis) tarp Lietuvos Respublikos ir vienos ar daugiau trečiųjų šalių dėl prekių, paslaugų, darbų, skirtų bendram susitarimą ar sutartį pasirašiusių šalių projektui įgyvendinti ar naudoti, jeigu jie yra sudaryti laikantis Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatytų principų ir apie tokius pirkimus perkantysis subjektas praneša Europos Komisijai;

2) tarptautiniu susitarimu ar sutartimi dėl karinių vienetų dislokavimo užsienio valstybėse, ir kurie yra susiję su valstybės narės ar trečiosios šalies įmonėmis;

3) tarptautinių organizacijų.

2. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi gynybos ir saugumo aspektus apimantiems pirkimams ir projekto konkursams, kuriuos perkantysis subjektas vykdo pagal tarptautinės organizacijos ar tarptautinės finansų institucijos nustatytas procedūrinės taisykles, ir kuriuos visiškai finansuoja tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija. Tuo atveju, kai tarptautinė organizacija ar tarptautinė finansų institucija finansuoja didžiąją dalį pirkimų ir projekto konkursų, perkantysis subjektas ir šios institucijos sutaria dėl taikytinų procedūrinių taisyklių.

28 straipsnis. Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugos

1. Šio įstatymo reikalavimai mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000-2 iki 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ir 73430000-5, pirkimams taikomi tik tuo atveju, kai yra tenkinamos visos šios sąlygos:

1) gauta nauda yra naudojama tik perkančiojo subjekto veiklos poreikiams tenkinti;

2) už teikiamą paslaugą viską sumoka pats perkantysis subjektas.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos patvirtina šių pirkimų tvarkos aprašus:

1) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000-2 iki 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ir 73430000-5, pirkimų, kuriems šio įstatymo reikalavimai netaikomi pagal šio straipsnio 1 dalį ir kuriais siekiama tenkinti mokslo ir studijų institucijų poreikius;

2) mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000-2 iki 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ir 73430000-5, pirkimų, kuriems šio įstatymo reikalavimai netaikomi pagal šio straipsnio 1 dalį ir kuriais siekiama sukurti inovatyvų produktą, paslaugą ar darbus (toliau – inovatyvusis produktas) ir taip tenkinti viešojo sektoriaus poreikius.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS VEIKLOS, TIESIOGIAI VEIKIAMOS KONKURENCIJOS

29 straipsnis. Veiklos, tiesiogiai veikiamos konkurencijos

1. Šio įstatymo reikalavimai netaikomi pirkimams, skirtiems šio įstatymo 5–11 straipsnyje nurodytai veiklai vykdyti, jeigu perkantysis subjektas arba įgaliotos valstybės institucijos, pagal savo kompetenciją pateikę šio įstatymo 30 straipsnyje nurodytą prašymą, gali įrodyti, kad šią veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, į kurias patekti nėra jokių apribojimų, ir projekto konkursams, rengiamiems šiai veiklai vykdyti toje geografinėje vietovėje. Šioje dalyje nurodyta atitinkama veikla gali būti suprantama kaip tam tikro didesnio sektoriaus veiklos dalis arba veikla, vykdoma tam tikroje teritorijoje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas vertinimas nedaro poveikio taikant konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir yra atliekamas atsižvelgiant į atitinkamų rūšių veiklos rinką ir atitinkamos rinkos geografinę aprėptį.

3. Taikant šio straipsnio 1 dalį ir sprendžiant, ar veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, vadovaujamas kriterijais, atitinkančiais Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas dėl konkurencijos. Tokie kriterijai paprastai yra atitinkamų produktų arba paslaugų ypatybės, alternatyvūs produktai arba paslaugos, kurie gali būti pakeičiami paklausos ir pasiūlos požiūriu, kainos ir esamas ar galimas daugiau kaip vienas atitinkamų produktų ar paslaugų tiekėjas.

4. Atitinkamos rinkos geografinė aprėptis yra teritorija, kurioje egzistuoja atitinkamų ūkio subjektų teikiamų produktų ar teikiamų paslaugų pasiūla bei paklausa, kurioje konkurencijos sąlygos yra palyginti vienodos ir kuri gali būti atskirta nuo kaimyninių teritorijų, kuriose vyraujančios konkurencijos sąlygos yra pastebimai skirtingos. Atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą, atsižvelgiama į atitinkamų produktų arba paslaugų objektyvias charakteristikas ir paskirtį, kliūtis, ribojančias ūkio subjektų patekimą į rinką, arba paklausos bei pasiūlos struktūrą tiriamoje rinkoje, ūkio subjektų užimamą rinkos dalį pradinėje geografinėje teritorijoje ir kaimyninėse teritorijose arba reikšmingus kainų skirtumus.

5. Laikoma, kad patekti į rinką nėra jokių apribojimų, jei yra įgyvendinti ir taikomi šio įstatymo 3 priede nurodytų Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimai. Jeigu negalima daryti prielaidos, kad patekti į rinką galima nevaržomai, turi būti įrodyta, kad patekti į atitinkamą rinką galima laisvai.

30 straipsnis. Nustatymo, ar konkrečią veiklą tiesiogiai veikia konkurencija, procedūra

1. Perkantysis subjektas arba įgaliota atitinkamoje vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto srityje, kurioje veikia perkantysis subjektas, kompetentinga Lietuvos Respublikos institucija gali pateikti prašymą Europos Komisijai dėl nustatymo, kad tam tikrai tos srities veiklai vykdyti skirtiems pirkimams ar projekto konkursams šis įstatymas netaikomas. Toks prašymas teikiamas laikantis šių sąlygų:

1) prašyme nurodoma, kad pagal šio įstatymo 29 straipsnio 3–5 dalyse nurodytus kriterijus atitinkamą veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, į kurias patekti nėra jokių apribojimų;

2) kartu su prašymu pateikiama motyvuota atitinkamoje vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto veiklos srityje kompetentingos nepriklausomos priežiūros institucijos nuomonė, kurioje išsamiai išanalizuotos galimybės atitinkamai veiklai taikyti šio įstatymo 29 straipsnio 1 ir 2 dalį, laikantis to straipsnio 3–5 dalių nuostatų, jeigu tokia nuomonė buvo priimta;

3) prašymas gali būti susijęs su veikla, kuri yra tik dalis platesnio veiklos sektoriaus arba kuri vykdoma tik tam tikroje Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje;

4) prašyme pateikiama informacija apie visus svarbius faktus, priimtus teisės aktus, patvirtinančius šio įstatymo 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų sąlygų egzistavimą.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą teikia perkantysis subjektas, tai jo kopiją jis turi išsiųsti ir įgaliotai atitinkamoje vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto srityje, kurioje veikia perkantysis subjektas, kompetentingai Lietuvos Respublikos institucijai.

3. Valstybei narei gavus Europos Komisijos pranešimą apie tai, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą pateikęs perkantysis subjektas kartu nepateikė šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos motyvuotos atitinkamoje vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto veiklos srityje kompetentingos nepriklausomos priežiūros institucijos nuomonės, tokiu atveju atitinkamoje vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto veiklos srityje kompetentinga nepriklausoma valstybės priežiūros institucija pateikia Europos Komisijai šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą trūkstamą informaciją, kurios nepateikė pats perkantysis subjektas.

4. Šis įstatymas netaikomas pirkimams ar projekto konkursams, kurie skirti šio įstatymo 5–11 straipsniuose nurodytai veiklai vykdyti, jeigu Europos Komisija priima įgyvendinimo aktą, nustatantį, kad atitinkamą veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, kaip nustatyta šio įstatymo 29 straipsnyje arba jo nepriima praėjus šioje dalyje nustatytiems terminams. Europos Komisijos įgyvendinimo akto priėmimo terminai ir jų taikymo sąlygos yra šios:

1) 90 darbo dienų, jeigu patekti į atitinkamą rinką nėra jokių apribojimų, nes valstybė narė yra įgyvendinusi ir taiko Europos Sąjungos teisės aktus, išvardytus šio įstatymo 3 priede;

2) 130 darbo dienų – kitais negu šios dalies 1 punkte nurodytais atvejais;

3) šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti terminai pratęsimi dar 15 darbo dienų, jeigu kartu su prašymu nepateikta šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyta motyvuota atitinkamoje vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto veiklos srityje kompetentingos nepriklausomos priežiūros institucijos nuomonė. Be to, Europos Komisija gali pratęsti minėtus terminus pritarus prašymą pateikusiam subjektui;

4) šioje dalyje nurodyti terminai pradedami skaičiuoti nuo kitos darbo dienos po to, kai Europos Komisija gauna prašymą arba gauna visą informaciją, kai kartu su prašymu pateikta informacija nebuvo pakankama;

5) jeigu vėluojama per Europos Komisijos nustatytą terminą pateikti jos prašomą trūkstamą informaciją, paaiškinti ar patikslinti prašyme pateiktą informaciją ar tokia papildoma informacija nėra tinkamai pateikta, šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti terminai sustabdomi laikotarpiui nuo Europos Komisijos paklausime nurodyto termino pabaigos iki tinkamo trūkstamos informacijos, paaiškinimų, patikslinimų pateikimo dienos.

5. Perkantysis subjektas arba įgaliota atitinkamoje vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto srityje, kurioje veikia perkantysis subjektas, kompetentinga Lietuvos Respublikos institucija, pateikusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą, pritarus Europos Komisijai gali šį prašymą iš esmės pakeisti, įskaitant jame nurodytos veiklos ar geografinės teritorijos pakeitimą. Tokiu atveju, vadovaujantis šio straipsnio 3 dalimi, nustatomas naujas Europos Komisijos įgyvendinimo akto priėmimo terminas, išskyrus atvejus, kai Europos Komisija ir prašymą pateikęs subjektas susitarė dėl trumpesnio termino.

6. Jeigu vykstant procedūroms pagal šio straipsnio 1, 3, 5 dalis dėl tam tikros veiklos valstybėje narėje Europos Komisijoje gaunamas kitas prašymas dėl tos pačios veiklos Lietuvos Respublikoje, tai nauja procedūra nebepradedama, o vėlesnio prašymo nagrinėjimas įtraukiamas į jau vykstančią procedūrą.

SEPTINTASIS SKIRSNIS BENDROSIOS TAISYKLĖS

31 straipsnis. Pagrindiniai pirkimų principai ir tikslai

1. Perkantysis subjektas užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo principų.

2. Perkantysis subjektas turi siekti, kad:

- 1) prekėms, paslaugoms ar darbams įsigyti skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai;
- 2) vykdant pirkimo sutartis būtų laikomasi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir šio įstatymo 7 priede nurodytose tarptautinėse konvencijose.

3. Planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams.

4. Atsižvelgiant į Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų ir kitus tarptautinius susitarimus, kurie yra privalomi valstybėms narėms, perkantysis subjektas, nurodytas šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, pirkimų metu turi taikyti vienodas sąlygas trečiųjų šalių, pasirašiusių atitinkamus tarptautinius susitarimus, ir valstybių narių tiekėjams, darbams, prekėms bei paslaugoms.

32 straipsnis. Tiekėjai

1. Jeigu tiekėjai pagal valstybės narės, kurioje jie registruoti, teisės aktus turi teisę teikti tam tikrą paslaugą, tiekti prekę ar atlikti darbus, tiekėjo pasiūlymas neturi būti atmestas remiantis vien tik tuo, kad pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra reikalaujama, jog šie tiekėjai turi būti fiziniai arba juridiniai asmenys. Tačiau prekių, paslaugų ar darbų pirkimo atveju iš juridinių asmenų gali būti

reikalaujama paraiškoje arba pasiūlyme nurodyti už atitinkamos pirkimo sutarties įvykdymą atsakingų darbuotojų pavardes ir jų profesinę kvalifikaciją.

2. Paraišką arba pasiūlymą gali pateikti tiekėjų grupės, įskaitant laikinas tiekėjų grupes. Jeigu tokia grupė nori pateikti paraišką arba pasiūlymą, perkantysis subjektas iš šios grupės neturi reikalauti, kad ji įgytų tam tikrą teisinę formą, tačiau, perkančiajam subjektui priėmus sprendimą su tokia grupe sudaryti pirkimo sutartį, iš jos gali būti reikalaujama įgyti tam tikrą teisinę formą, jeigu tai yra būtina siekiant tinkamai įvykdyti pirkimo sutartį.

3. Perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose turi paaiškinti, kaip tiekėjų grupės turi atitikti reikalavimus, keliamus pagal šio įstatymo 60–63 straipsnius, ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus, reikalaujamus pagal šio įstatymo 61 straipsnį. Tiekėjų grupei keliami reikalavimai, taip pat pirkimo sutarties vykdymo sąlygos, įskaitant reikalavimus, kad tiekėjų grupė paskirtų bendrą atstovą arba vadovaujantį narį, nurodytų grupės sudėtį, kurios skiriasi nuo atskiriems dalyviams keliamų reikalavimų ir sąlygų, turi būti pagrįsti objektyviomis priežastimis ir proporcingi.

33 straipsnis. Pirkimo komisija, ekspertai, stebėtojai

1. Perkantysis subjektas pirkimo (pirkimų) procedūroms atlikti privalo (mažos vertės pirkimų procedūroms, pagal preliminarąją sutartį atliekamoms atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūroms – gali) sudaryti pirkimo komisiją (toliau – Komisija), nustatyti jai užduotis ir suteikti visus įgaliojimus toms užduotims atlikti. Jeigu perkantysis subjektas pirkimų procedūroms atlikti įgalioja kitą perkantįjį subjektą ar perkančiąją organizaciją, šiuos veiksmus atlieka įgaliotasis subjektas. Komisija dirba pagal ją sudariusio subjekto patvirtintą darbo reglamentą, yra jam atskaitinga ir vykdo tik rašytines jo užduotis ir įpareigojimus.

2. Komisija sudaroma ją sudarančio subjekto vadovo įsakymu (potvarkiu) iš ne mažiau kaip 3 fizinių asmenų – Komisijos pirmininko ir bent 2 Komisijos narių (toliau kartu – Komisijos narys, Komisijos nariai). Šie asmenys gali būti ir ne Komisiją sudarančio subjekto darbuotojai. Komisiją sudarantis subjektas turi teisę pasikviesti ekspertų – dalyko žinovų konsultuoti klausimu, kuriam reikia specialių žinių ar vertinimo.

3. Komisijos pirmininku skiriamas Komisiją sudariusio subjekto vadovas arba jo įgaliotas šio subjekto ar bendru pavaldumu susijusio kito subjekto darbuotojas. Skiriant Komisijos narius, turi būti atsižvelgiama į jų ekonomines, technines, teises žinias ir šio įstatymo bei kitų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų išmanymą. Komisijos nariais gali būti tik nepriekaištingos reputacijos asmenys. Komisijos posėdžiai ir priimami sprendimai yra teisėti, kai posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė visų Komisijos narių, o jeigu Komisija sudaryta iš 3 asmenų – kai posėdyje dalyvauja visi Komisijos nariai.

4. Komisiją sudaręs subjektas gali kviešti Komisijos posėdžiuose stebėtojo teisėmis dalyvauti valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų atstovus, pateikusius atstovaujamo subjekto įgaliojimą (toliau – stebėtojai).

5. Komisija veikia nuo sprendimo ją sudaryti ir užduočių jai nustatymo iki sprendimo ją panaikinti priėmimo arba nuo ją sudariusio subjekto rašytinių užduočių jai paskyrimo iki visų nustatytų užduočių įvykdymo arba sprendimo nutraukti pirkimo procedūras priėmimo. Komisija priima sprendimus posėdyje paprasta balsų dauguma atviru vardiniu balsavimu. Balsuoti galima tik už arba prieš siūlomą sprendimą. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas. Komisijos sprendimai įforminami protokolu. Protokole nurodomi Komisijos sprendimo motyvai, pateikiami paaiškinimai, Komisijos narių atskirosios nuomonės. Protokolą pasirašo visi Komisijos posėdyje dalyvavę nariai.

6. Komisijos posėdžiai gali vykti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis.

34 straipsnis. Konfidencialumas

1. Perkantysis subjektas, Komisija, jos nariai ar ekspertai ir kiti asmenys negali tretiesiems asmenims atskleisti iš tiekėjų gautos informacijos, kurią jie nurodė kaip konfidencialią.

2. Visas tiekėjo pasiūlymas ir paraiška negali būti laikomi konfidencialia informacija, tačiau tiekėjas gali nurodyti, kad tam tikra jo pasiūlyme pateikta informacija yra konfidenciali. Konfidencialia informacija gali būti, įskaitant, bet jais neapsiribojant, komercinė (gamybinė) paslaptis ir konfidencialieji pasiūlymų aspektai. Konfidencialia negalima laikyti informacijos:

1) jeigu tai pažeistų įstatymų, nustatančių informacijos atskleidimo ar teisės gauti informaciją reikalavimus, ir šiuos įstatymus įgyvendinančių teisės aktų nuostatas;

2) jeigu tai pažeistų šio įstatymo 47 ir 68 straipsniuose nustatytus reikalavimus dėl paskelbimo apie sudarytą pirkimo sutartį, kandidatų ir dalyvių informavimo, įskaitant informaciją apie pasiūlyme nurodytą prekių, paslaugų ar darbų kainą, išskyrus jos sudedamąsias dalis;

3) pateiktos tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančiuose dokumentuose, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimai ar tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis sudarytas sutartis;

4) informacija apie pasitelktus subteikėjus, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimai ar tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis, kurie nėra perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai, sudarytas sutartis.

3. Jeigu perkančiajam subjektui kyla abejonių dėl tiekėjo pasiūlyme nurodytos informacijos konfidencialumo, jis gali prašyti tiekėjo įrodyti, kodėl nurodyta informacija yra konfidenciali. Jeigu tiekėjas per perkančiojo subjekto nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, nepateikia tokių įrodymų arba pateikia netinkamus įrodymus, laikoma, kad tokia informacija yra nekonfidenciali.

4. Ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo pirkimo sutarties sudarymo suinteresuoti dalyviai gali prašyti perkančiojo subjekto supažindinti juos su kitų tiekėjų pasiūlymais ar paraiškomis (kandidatai – su kitų tiekėjų paraiškomis), tačiau negali būti atskleidžiama informacija, kurią kandidatai ar dalyviai nurodė kaip konfidencialią nepažeisdami šio straipsnio 2 dalies nuostatų.

5. Perkantysis subjektas gali nustatyti reikalavimus tiekėjams, siekdamas apsaugoti informacijos, kurią perkantieji subjektai teikia vykdant pirkimo procesą, konfidencialų pobūdį, įskaitant informaciją apie kvalifikacijos vertinimo sistemą.

35 straipsnis. Interesų konfliktas

1. Pirkimuose kylantiems interesų konfliktams priskiriami atvejai, kai perkantieji subjektai, kurie yra perkančiosios organizacijos ar pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjo darbuotojai, Komisijos nariai, ekspertai ar stebėtojai, dalyvaujantys pirkimo procedūroje ar galintys daryti įtaką jos rezultatams, turi tiesioginį ar netiesioginį finansinį, ekonominį ar kitokio pobūdžio asmeninį suinteresuotumą, galintį pakenkti jų nešališkumui ir nepriklausomumui pirkimo metu.

2. Perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, siekdamas užkirsti kelią pirkimuose kylantiems interesų konfliktams, turi reikalauti, kad kiekvienas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo pirkimo procedūrose dalyvautų ar su pirkimu susijusius sprendimus priimtų tik prieš tai pasirašęs konfidencialumo pasižadėjimą ir Viešųjų pirkimų tarnybos kartu su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija nustatytos formos nešališkumo deklaraciją.

3. Perkančiajam subjektui, kuris yra perkančioji organizacija, gavus pagrįstos informacijos apie tai, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo gali būti patekęs į interesų konflikto situaciją ir nenusišalino nuo su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo proceso ar jo stebėjimo, šio perkančiojo subjekto vadovas ar jo įgaliotasis atstovas sustabdo nurodyto asmens dalyvavimą su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo procese ar jo stebėjime ir atlieka to asmens su pirkimu susijusios veiklos patikrinimą. Perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, nustatęs, kad asmuo pateko į interesų konflikto situaciją, pašalina jį iš su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo proceso ar jo stebėjimo ir įvertina, ar dėl nustatyto interesų konflikto neatsirado *mutatis mutandis* taikomame Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytas tiekėjo pašalinimo pagrindas. Jeigu nustatoma, kad į interesų konflikto situaciją pateko

stebėtojas, perkantysis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, apie jo atžvilgiu priimtą sprendimą informuoja instituciją ar įstaigą, įgaliojusią asmenį stebėtojo teisėmis dalyvauti Komisijos posėdžiuose.

36 straipsnis. Bendravimas ir keitimasis informacija

1. Perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija pagal šį įstatymą, įskaitant skelbimų apie pirkimą, kvietimų pateikti pasiūlymą ir kitų pirkimo dokumentų, tiekėjų paraiškų, paraiškų dėl kvalifikavimo pagal kvalifikacijos vertinimo sistemą, pasiūlymų, sprendinių, projekto konkurso planų ir projektų pateikimą, vyksta naudojantis Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis. Šioje dalyje nustatytų reikalavimų gali būti nesilaikoma tik išimtiniais šiame įstatyme nurodytais atvejais.

2. Atliekant pirkimo procedūras centrinės perkančiosios organizacijos sudarytos preliminariosios sutarties ar sukurtos dinaminės pirkimų sistemos pagrindu, perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija, įskaitant tiekėjų pasiūlymų pateikimą, gali vykti centrinės perkančiosios organizacijos siūlomomis elektroninėmis priemonėmis.

3. Pasirašant ar nutraukiant pirkimo ir preliminarįsias sutartis, vykdant ir keičiant pirkimo sutartis, perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija gali vykti ne Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis. Vykdamas pirkimo sutartis, pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos turi būti teikiami naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus šio straipsnio 12 dalyje nustatytus atvejus ir kai pirkimo sutartys sudaromos žodžiu.

4. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonės, centrinės perkančiosios organizacijos siūlomos elektroninės priemonės, informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonės ir jų techninės charakteristikos turi nediskriminuoti tiekėjų, būti visiems prieinamos ir suderintos su visuotinai naudojamomis informacinių ir ryšių technologijų priemonėmis, neriboti tiekėjų galimybių dalyvauti pirkimo procedūrose.

5. Perkantysis subjektas gali nereikalauti teikiant paraiškas, paraiškas dėl kvalifikavimo pagal kvalifikacijos vertinimo sistemą, pasiūlymus, sprendinius, projekto konkursų planus ir projektus, (toliau – tiekėjo dokumentai) naudoti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemones, jeigu:

1) dėl specialaus pirkimo pobūdžio reikėtų elektroninių priemonių, įrangos ar rinkmenų formatų, kurie nėra visuotinai prieinami ar palaikomi visuotinai prieinamomis programomis;

2) tiekėjo dokumentams parengti reikėtų naudoti rinkmenų formatus, kuriuos galima perskaityti tik naudojant patentuotas programas ar programas, kurios nėra atviros ar visuotinai prieinamos ir kurių perkantysis subjektas negali sudaryti sąlygų atsisųsti ar panaudoti nuotoliniu būdu;

3) elektroninių priemonių naudojimas pareikalautų specialios biuro įrangos, kuri nėra visuotinai prieinama perkantiesiems subjektams;

4) pirkimo dokumentuose reikalaujama pateikti modelius ar maketus, kurių neįmanoma perduoti elektroninėmis priemonėmis.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais tiekėjo dokumentai gali būti pateikiami per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją arba derinant pašto paslaugos teikėjo ar kito tinkamo vežėjo paslaugas ir Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemones.

7. Perkantysis subjektas ir tiekėjas bendrauti ir keistis informacija gali kitomis negu Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis, kai dėl pirkimo pobūdžio reikia naudoti specialių informacinių sistemų priemones ir įrangą, kurios nėra visuotinai naudojamos, pavyzdžiui, darbų pirkimo ar projekto konkurso atveju statinio informacinio modeliavimo priemonės. Tokiu atveju perkantysis subjektas turi pasiūlyti alternatyvią prieigą prie šių priemonių ir įrangos. Laikoma, kad perkantysis subjektas pasiūlė tinkamas alternatyvias prieigos galimybes bet kuriuo iš šių atvejų:

1) suteikė neatlygintą, neribotą ir visapusę tiesioginę prieigą elektroninėmis priemonėmis prie tų priemonių ir įrangos nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo arba kvietimo patvirtinti

susidomėjimą išsiuntimo dienos ir tame skelbime ar kvietime nurodė interneto adresą, kuriuo tos priemonės ir įranga yra prieinami;

2) užtikrino, kad dalyviai, kurie dėl nuo jų pačių nepriklausančių priežasčių neturi prieigos prie reikiamų priemonių ir įrangos ar negali laiku tokios prieigos gauti, galėtų dalyvauti pirkimo procedūroje naudodami suteiktus laikinus neatlygintinus prisijungimo kodus;

3) suteikė alternatyvų kanalą pasiūlymams teikti elektroninėmis priemonėmis.

8. Perkantysis subjektas gali nereikalauti iš tiekėjo teikiant dokumentus naudoti elektronines priemones, jeigu kitas negu elektronines priemones (teikiant dokumentus per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją) naudoti būtina dėl:

1) elektroninių priemonių saugumo pažeidimo;

2) ypač jautriai informacijai apsaugoti reikalingos tokio aukšto lygio apsaugos, kurios neįmanoma užtikrinti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis arba specialių informacinių sistemų priemonėmis ir įranga, suteikiant alternatyvią prieigą prie šių priemonių ir įrangos pagal šio straipsnio 7 dalį.

9. Perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija, kuri naudojama vertinant tiekėjų paraiškas, pasiūlymus ar sprendinius, žodžiu leidžiamas tik tuo atveju, kai jo turinys įforminamas dokumentuose ar garso įrašuose. Žodžiu negali būti pateikiami pirkimo dokumentai ir tiekėjo dokumentai, išreiškiamas tiekėjo susidomėjimas pirkimu.

10. Neatsižvelgiant į pasirinktą perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimo ir keitimosi informacija būdą, turi būti užtikrinama, kad būtų išsaugotas duomenų vientisumas, tiekėjo dokumentų konfidencialumas. Taip pat būtina užtikrinti, kad perkantysis subjektas su tiekėjo dokumentais galėtų susipažinti tik pasibaigus nustatytam jų pateikimo terminui.

11. Centrinei viešųjų pirkimų informacinei sistemai, centrinės perkančiosios organizacijos siūlomoms elektroninėms priemonėms ir kitoms specialių informacinių sistemų priemonėms ir įrangai, skirtai tiekėjo dokumentams perduoti ir priimti, taikomi šio įstatymo 6 priede nustatyti reikalavimai. Naudojant šias priemones ir įrangą taip pat taikomos šios taisyklės:

1) suinteresuotosioms šalims turi būti prieinama informacija apie reikalavimus, būtinus tiekėjo dokumentams pateikti, įskaitant kodavimą ir laiko žymėjimą;

2) perkantysis subjektas, įvertinęs galimą riziką, gali reikalauti, kad tiekėjo dokumentai būtų pateikiami pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL 2014 L273, p. 73);

3) kvalifikuotas elektroninis parašas, patvirtintas galiojančiu kvalifikuotu elektroninio parašo sertifikatu, priimamas šiomis sąlygomis:

a) tiekėjo dokumentams pateikti skirtos elektroninės priemonės sudaro galimybes techniškai tvarkyti reikalaujamą kvalifikuoto elektroninio parašo formatą, nustatytą 2011 m. vasario 25 d. Komisijos sprendime 2011/130/ES, kuriuo nustatomi būtinieji dokumentų, kompetentingų institucijų pasirašomų elektroniniu būdu pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, tarptautinio tvarkymo reikalavimai (OL, 2011 L 53, p. 66) (toliau – Komisijos sprendimas 2011/130/ES). Jeigu tiekėjo dokumentai pateikiami kitokiu elektroninio parašo formatu, į elektroninio parašo arba elektroninio dokumento laikmeną turi būti įtraukta informacija apie esamas patvirtinimo galimybes, kuriomis naudodamasis perkantysis subjektas turi galėti internetu, neatlygintinai ir asmenims, kuriems pateikiamų dokumentų kalba nėra gimtoji, suprantamu būdu patvirtinti gautą elektroninį parašą kaip kvalifikuotą elektroninį parašą, patvirtintą kvalifikuotu elektroninio parašo sertifikatu;

b) jeigu tiekėjo dokumentai pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu elektroninio parašo sertifikatu, kurį išdavė sertifikavimo paslaugų teikėjas, įtrauktas į patikimą sąrašą, sudarytą 2009 m. spalio 16 d. Europos Komisijos sprendimu 2009/767/EB, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje nustatomos priemonės procedūroms, atliekamoms naudojantis elektroninėmis priemonėmis ir

kontaktinių centrų paslaugomis, palengvinti (OL, 2009 L 274, p. 36), jokie papildomi reikalavimai nekeliami.

12. Jeigu mobilizacijos, karo ir nepaprastosios padėties atveju yra Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos ar informacinės sistemos „E. sąskaita“ pažeidimų, dėl kurių negalimas perkančiojo subjekto ir tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija naudojantis šiomis sistemomis, atliekant pirkimus gali būti naudojamos kitos šiame straipsnyje Centrinei viešųjų pirkimų informacinei sistemai keliamus reikalavimus atitinkančios elektroninės priemonės, vykdančios pirkimo sutartis pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos gali būti teikiamos ne elektroninėmis priemonėmis.

13. Institucijos ir kiti subjektai, kompetentingi išduoti vykdančios pirkimo procedūras reikalaujamus dokumentus, gali nustatyti kvalifikuoto parašo formatą pagal Komisijos sprendimo 2011/130/ES 1 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Tokiu atveju turi būti parengtos tam formatui techniškai tvarkyti būtinos priemonės ir informacija. Į tokių dokumentų elektroninį parašą arba elektroninio dokumento laikmeną įtraukiama informacija apie esamas patvirtinimo galimybes, kuriomis naudojantis gautus elektroninius parašus būtų galima patvirtinti internetu, neatlygintinai ir asmenims, kuriems pateikiamų dokumentų kalba nėra gimtoji, suprantamu būdu.

37 straipsnis. Rezervuota teisė dalyvauti pirkimuose

1. Perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose gali nustatyti sąlygas, sudarančias galimybę pirkimuose dalyvauti tik tokį statusą turintiems tiekėjams:

- 1) socialinei įmonei;
- 2) neįgaliųjų socialinei įmonei;
- 3) tiekėjui, kuriame nuteistųjų, atliekančių arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, dirba daugiau kaip 50 procentų to tiekėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus;
- 4) tiekėjui, kurio dalyviai yra sveikatos priežiūros įstaigos, kuriose darbo terapijos pagrindais dirba ne mažiau kaip 50 procentų pacientų to tiekėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus;
- 5) tiekėjui, kurio darbuotojai dalyvauja aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, nustatytose Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatyme ar panašaus pobūdžio kitos valstybės teisės akte, jeigu ne mažiau kaip 50 procentų to tiekėjo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus yra darbo rinkoje papildomai remiami asmenys.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti tiekėjai savo gaminamų prekių, teikiamų paslaugų ar atliekamų darbų sąrašus nuolat skelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

3. Pirkimo dokumentuose, įskaitant skelbimą apie pirkimą, reguliarią orientacinį skelbimą ar skelbimą apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, turi būti nuoroda į rezervuotus pirkimus ir reikalavimas pagrįsti, kad tiekėjas atitinka šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus (pateikiamas kompetentingos institucijos išduotas dokumentas ar tiekėjo patvirtinta deklaracija). Šio straipsnio 1 dalies 3–5 punktuose nurodytų tiekėjų atitinkamai tikslinei grupei priklausančių darbuotojų dalis nuo metinio vidutinio sąrašuose esančių darbuotojų skaičiaus apskaičiuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Pirkimo dokumentuose ir pirkimo sutartyje taip pat nustatoma sąlyga tiekėjui visą dalyvavimo pirkime ir pirkimo sutarties vykdymo laikotarpį atitikti šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Tiekėjas, dalyvaujantis rezervuotuose pirkimuose, pirkimo sutarčiai įvykdyti kaip subtiekęs gali pasitelkti tik atitinkamose šio straipsnio dalyse nurodytą statusą turinčius tiekėjus.

38 straipsnis. Tarptautinio pirkimo, supaprastinto pirkimo ir mažos vertės pirkimo atlikimas

1. Tarptautinį ar supaprastintą pirkimą perkantysis subjektas atlieka šiame įstatyme nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus.

2. Atliekant mažos vertės pirkimus taikomos šio įstatymo I skyriaus, 39, 45, 48 straipsnių, 68 straipsnio 1 dalies, 94 straipsnio 5, 6, 7 ir 9 dalių, 99 straipsnio, VI ir VII skyriaus nuostatos ir

perkančiojo subjekto patvirtintame mažos vertės pirkimų tvarkos apraše nustatytos taisyklės. Jeigu mažos vertės neskelbiamas pirkimas atliekamas šio įstatymo 30 straipsnio 3 dalies 2 punkte, 69 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, 5 ir 6 dalyje nustatytomis sąlygomis ar į mažos vertės neskelbiamą pirkimą kviečiamas tik vienas tiekėjas, 22 straipsnio reikalavimų, išskyrus 22 straipsnio 3 dalyje nustatytą reikalavimą, gali būti nesilaikoma. .

II SKYRIUS

PIRKIMO PLANAVIMAS IR ATLIKIMAS, PIRKIMO DOKUMENTAI

PIRMASIS SKIRSNIS

PIRKIMO PLANAVIMAS IR PASIRENGIMAS PIRKIMUI

39 straipsnis. Pirkimų planai

1. Perkantysis subjektas turi parengti ir patvirtinti planuojamų atlikti einamaisiais kalendoriniais metais pirkimų planus ir pagal Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytus reikalavimus ir tvarką Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbti planuojamų atlikti pirkimų suvestinę. Ši suvestinė turi būti paskelbta kiekvienais metais ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, o patikslinus planuojamų atlikti einamaisiais kalendoriniais metais pirkimų planus, – ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka paskelbta planuojamų atlikti pirkimų suvestinė papildomai gali būti paskelbta perkančiojo subjekto interneto svetainėje, specialiai tam skirtoje skiltyje (toliau – pirkėjo profilis). Paskelbtos planuojamų atlikti pirkimų suvestinės turinys visur turi būti tapatus.

40 straipsnis. Pasirengimas pirkimui

1. Perkantysis subjektas, siekdamas pasirengti pirkimui ir pranešti tiekėjams apie savo pirkimų planus ir reikalavimus, gali:

1) prašyti suteikti ir gauti nepriklausomų ekspertų, institucijų arba rinkos dalyvių konsultacijas. Šiomis konsultacijomis remiamasi pirkimo metu, jeigu dėl tokių konsultacijų nėra iškreipiama konkurencija ir pažeidžiami nediskriminavimo ir skaidrumo principai. Perkančiajam subjektui nusprendus paskelbti kvietimą suteikti šiame punkte nurodytas konsultacijas, šis kvietimas turi būti skelbiamas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka;

2) iš anksto Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbti pirkimų, techninių specifikacijų projektus. Techninių specifikacijų projektai, dėl šių projektų gautos pastabos ir pasiūlymai vertinami Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka.

2. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą kvietimą suteikti konsultacijas arba techninių specifikacijų projektą, šie dokumentai papildomai gali būti skelbiami pirkėjo profilyje, kitur internete ir (arba) leidiniuose. To paties dokumento turinys visur turi būti tapatus.

3. Tais atvejais, kai kandidatas ar dalyvis pats arba su juo bendradarbiaujantis ūkio subjektas padėjo pasirengti pirkimui, perkantysis subjektas privalo imtis tinkamų priemonių, kad dėl tokių kandidatų ir dalyvių dalyvavimo nebūtų pažeista konkurencija. Tinkamomis priemonėmis laikomas informacijos, kurią gavo pasirengti pirkimui padėję ūkio subjektai, pateikimas kitiems kandidatams ir dalyviams ir paskelbimas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, taip pat pakankamų pasiūlymų pateikimo terminų nustatymas.

4. Jeigu, perkančiojo subjekto nuomone, šio straipsnio 3 dalyje nurodytų priemonių nepakanka norint užtikrinti tiekėjų lygiateisiškumo principo laikymąsi, tikrindamas, ar nėra tiekėjo pašalinimo pagrindų, jis privalo prašyti kandidato ar dalyvio, padėjusio pasirengti pirkimui, raštu pagrįsti, kad jų išankstinės konsultacijos negalėjo pažeisti konkurencijos. Tokio kandidato ar dalyvio paraiška ar

pasiūlymas šiuo pagrindu atmetamas tik tuo atveju, jeigu jis nepateikia perkančiajam subjektui tinkamo pagrindimo.

41 straipsnis. Pirkimo objekto skaidymas į dalis

1. Pirkimas gali būti atliekamas skaidant pirkimo objektą į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, ir apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Pirkimo objektas skaidomas kiekybiniu, kokybiniu pagrindu ar pagal skirtingus jo įgyvendinimo etapus.

2. Tais atvejais, kai pirkimo objektas skaidomas į dalis, perkantysis subjektas skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą ar kituose pirkimo dokumentuose, kuriais kviečiama dalyvauti pirkime, nurodo:

1) kelioms pirkimo objekto dalims (vienai, dviem ar daugiau) tas pats tiekėjas gali pateikti pasiūlymą;

2) maksimalų skaičių pirkimo objekto dalių, dėl kurių laimėtoju gali būti nustatomas tas pats tiekėjas, jeigu perkantysis subjektas nusprendžia šį skaičių riboti. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyti objektyvūs ir nediskriminaciniai kriterijai ar taisyklės, taikomos nustatant, kurias pirkimo objekto dalis laimėjo tiekėjas, jeigu pagal pasiūlymų vertinimo rezultatus tam pačiam tiekėjui turėtų atitekti didesnis negu nustatytas maksimalus pirkimo objekto dalių skaičius;

3) pirkimo objekto dalis, dėl kurių perkantysis subjektas gali sudaryti vieną pirkimo sutartį, jeigu dėl šių dalių laimėtoju nustatomas tas pats tiekėjas.

42 straipsnis. Pirkimo procedūrų pradžia ir pabaiga

1. Pirkimo ar projekto konkurso procedūros prasideda, kai:

1) Viešųjų pirkimų tarnyba išsiunčia Europos Sąjungos leidinių biurui (supaprastinto pirkimo atveju – paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje) perkančiojo subjekto pateiktą skelbimą apie pirkimą, skelbimą apie projekto konkursą, reguliarių orientacinį skelbimą ar skelbimą apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, kuriais kviečiama dalyvauti pirkime;

2) tiekėjams išsiunčiamas kvietimas dalyvauti neskelbiamose derybose;

3) perkantysis subjektas priima sprendimą pirkimą atlikti pagal šio įstatymo 80 straipsnio 2 dalį;

4) tiekėjams, su kuriais sudaryta preliminarioji sutartis, išsiunčiamas kvietimas pateikti pasiūlymą atnaujintame tiekėjų varžymesi;

5) tiekėjams, kuriems leista dalyvauti dinaminėje pirkimų sistemoje, išsiunčiamas kvietimas pateikti pasiūlymą.

2. Pirkimo (ar atskiros pirkimo dalies) ar projekto konkurso procedūros baigiasi, kai:

1) sudaroma pirkimo sutartis ir pateikiamas sutarties įvykdymo užtikrinimas, jeigu jo buvo reikalaujama, sudaroma preliminarioji sutartis, sukuriamą dinaminę pirkimų sistema arba nustatomas projekto konkurso laimėtojas;

2) atmetamos visos paraiškos, pasiūlymai, projekto konkurso planai ar projektai;

3) nutraukiamos pirkimo ar projekto konkurso procedūros;

4) per nustatytą terminą nepateikiama nė vienos paraiškos, pasiūlymo, projekto konkurso plano ar projekto;

5) baigiasi pasiūlymų galiojimo laikas ir pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis nesudaroma dėl priežasčių, kurios priklauso nuo tiekėjų;

6) visi tiekėjai atšaukia pasiūlymus, projekto konkurso planus ar projektus ar atsisako sudaryti pirkimo sutartį.

3. Bet kuriuo metu iki pirkimo sutarties (preliminariosios sutarties) sudarymo ar projekto konkurso laimėtojo nustatymo perkantysis subjektas turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, ir privalo tai padaryti, jeigu buvo pažeisti šio įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje nustatyti principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti.

PIRKIMO SKELBIMAI

43 straipsnis. Reguliarus orientacinis skelbimas

1. Perkantysis subjektas, norėdamas iš anksto pranešti apie planuojamus pirkimus, gali paskelbti reguliarių orientacinį skelbimą.

2. Laikotarpis, kuriam skelbiamas reguliarus orientacinis skelbimas negali būti ilgesnis kaip 12 mėnesių nuo jo išsiuntimo paskelbti dienos.

3. Perkantysis subjektas reguliariu orientaciniu skelbimu gali pakviesti tiekėjus dalyvauti ribotame konkurse ar skelbiamose derybose. Toks skelbimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) jame nurodytos prekės, paslaugos ar darbai, dėl kurių numatyta sudaryti pirkimo sutartį;

2) jame nurodyta, kad bus vykdomas ribotas konkursas ar skelbiamos derybos papildomai neskelbiant skelbimo apie pirkimą, o suinteresuoti tiekėjai bus kviečiami išreikšti susidomėjimą pirkimu;

3) jame pateikta visa informacija pagal šio įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus;

4) jis išsiųstas paskelbti likus ne mažiau kaip 35 dienoms (supaprastintų pirkimų atveju – likus ne mažiau kaip 15 dienų) ir ne daugiau kaip 12 mėnesių iki kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo dienos.

4. Paskelbęs reguliarių orientacinį skelbimą apie atvirą konkursą, perkantysis subjektas gali sutrumpinti pasiūlymų pateikimo terminus, kaip nustatyta šio įstatymo 70 straipsnio 2 dalyje, jeigu šis skelbimas paskelbtas ne mažiau kaip prieš 35 dienas (supaprastintų pirkimų atveju – ne mažiau kaip prieš 15 dienų) ir ne daugiau kaip prieš 12 mėnesių iki skelbimo apie pirkimą išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos ir jame pateikta informacija apie pirkimą, kuri buvo žinoma paskelbimo metu, pagal šio įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Šios dalies nuostatos taikomos tik tais atvejais, kai reguliariu orientaciniu skelbimu nebuvo kviečiama dalyvauti pirkime, kaip nustatyta šio straipsnio 3 dalyje.

44 straipsnis. Skelbimas apie kvalifikacijos vertinimo sistemą

1. Perkantysis subjektas, nusprendęs taikyti kvalifikacijos vertinimo sistemą, kaip nustatyta šio įstatymo 62 straipsnyje, privalo paskelbti skelbimą apie kvalifikacijos vertinimo sistemą ir jame nurodyti kvalifikacijos vertinimo sistemos tikslą, galiojimo terminą ir kaip galima susipažinti su kvalifikacijos vertinimo sistemos taikymo taisyklėmis.

2. Skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą perkantysis subjektas gali pakviesti tiekėjus dalyvauti ribotame konkurse, skelbiamose derybose, konkurenciniame dialoge ar inovacijų partnerystėje.

3. Perkantysis subjektas turi informuoti Europos leidinių biurą apie kvalifikacijos vertinimo sistemos galiojimo termino pasikeitimus, naudodamas šias standartines formas:

1) skelbimo apie kvalifikacijos vertinimo sistemą – jeigu galiojimo terminas pakeičiamas nenutraukiant kvalifikacijos vertinimo sistemos taikymo;

2) skelbimo apie pirkimo sutarties sudarymą – jeigu kvalifikacijos vertinimo sistemos taikymas nutraukiamas.

45 straipsnis. Skelbimas apie pirkimą ir skelbimas apie projekto konkursą

1. Perkantysis subjektas tiekėjus dalyvauti pirkime, atliekamame pagal šio įstatymo procedūras, kviečia skelbimu apie pirkimą ar skelbimu apie projekto konkursą, išskyrus atvejus, kai vyksta neskelbiamos derybos arba taikomos šio įstatymo 43 straipsnio 3 dalies ar 44 straipsnio 2 dalies nuostatos.

2. Perkantysis subjektas, norėdamas pakviesti tiekėjus dalyvauti mažos vertės pirkime, skelbia apie pirkimą, išskyrus perkančiojo subjekto taisyklėse nustatytus atvejus.

46 straipsnis. Savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimas

Perkantysis subjektas, atlikdamas pirkimą, apie kurį, jo manymu, neprivalo skelbti Europos Sąjungos leidinių biuras ir (arba) neprivaloma skelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, priėmęs sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą, gali paskelbti savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimą.

47 straipsnis. Skelbimai apie pirkimo ir projekto konkurso rezultatus

1. Tarptautinio pirkimo atveju perkantysis subjektas šiame straipsnyje nustatyta tvarka privalo paskelbti skelbimą apie pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymą, skelbimą apie projekto konkurso rezultatus, skelbimą apie pirkimo sutarties keitimą.

2. Skelbimas apie pirkimo sutarties sudarymą, preliminariosios sutarties sudarymą, projekto konkurso rezultatus skelbiamas ne vėliau kaip per 30 dienų po pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo arba po projekto konkurso rezultatų patvirtinimo. Šie skelbimai gali būti sugrupuojami ir skelbiami kas ketvirtį:

1) pirkimo sutarties sudarymo atlikus šio įstatymo 4 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų pirkimą ar pirkimo sutarties sudarymo preliminariosios sutarties pagrindu atvejais – ne vėliau kaip per 30 dienų ketvirčiui pasibaigus;

2) pirkimo sutarties sudarymo taikant dinaminę pirkimo sistemą atveju – ne vėliau kaip per 48 dienas ketvirčiui pasibaigus.

3. Jeigu reguliariu orientaciniu skelbimu tiekėjai buvo kviečiami dalyvauti pirkime, kaip nustatyta šio įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje, ir perkantysis subjektas per jo galiojimo laikotarpį nusprendė nebesudaryti kitų pirkimo sutarčių, tai turi būti nurodyta skelbime apie pirkimo sutarties sudarymą.

4. Skelbimas apie pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimą skelbiamas šio įstatymo 97 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po sutarties pakeitimo.

5. Skelbimuose apie pirkimo sutarties, preliminariosios sutarties sudarymą, projekto konkurso rezultatus neskelbiama informacija, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai.

6. Skelbime apie mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimo sutarties sudarymą informacija apie paslaugų pobūdį ir apimtį gali būti pateikiama glaustai:

1) pažymint, kad tai mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugos, kai pirkimas atliktas neskelbiamų derybų būdu pagal šio įstatymo 79 straipsnio 1 dalies 2 punktą;

2) pakartojant skelbime apie pirkimą ar kitame pirkimo dokumente, kuriuo buvo kviečiama dalyvauti pirkime, nurodytą atitinkamą informaciją.

7. Skelbimuose pateikta informacija, pažymėta kaip ne vieša, skelbiama supaprastinta forma statistikos tikslais.

48 straipsnis. Skelbimo rengimas ir paskelbimas

1. Šio įstatymo 43–47 straipsniuose nurodyti pirkimo skelbimai skelbiami šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Informacija, kuri turi būti nurodyta pirkimo skelbimuose, skelbimų, įskaitant klaidų ištaisymo skelbimus, standartinės formos ir skelbimų reikalavimai nustatyti:

1) tarptautinio pirkimo atveju – 2015 m. lapkričio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2015/1986, kuriuo nustatomos standartinės formos, naudojamos skelbiant su viešaisiais pirkimais susijusius pranešimus, ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (EB) Nr. 842/2011;

2) supaprastinto pirkimo atveju – Viešųjų pirkimų tarnybos priimtuose teisės aktuose.

3. Tarptautinio pirkimo skelbimai skelbiami per Europos Sąjungos leidinių biurą ir Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Reguliarus orientacinis skelbimas, išskyrus šio įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, gali būti skelbiamas pirkėjo profilyje vietoj jo paskelbimo per Europos Sąjungos leidinių biurą. Tačiau prieš tai Europos Sąjungos leidinių biurui turi būti

išsiųstas skelbimas apie reguliaraus orientacinio skelbimo paskelbimą pirkėjo profilyje, o reguliariame orientaciniame skelbime turi būti nurodyta jo išsiuntimo data.

4. Supaprastinto pirkimo skelbimai skelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

5. Visus skelbimus, kurie skelbiami per Europos Sąjungos leidinių biurą ir Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, perkantysis subjektas parengia ir pateikia elektroninėmis priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai jos nustatyta tvarka.

6. Viešųjų pirkimų tarnyba, gavusi perkančiojo subjekto pateiktus skelbimus, privalo:

1) tarptautinio pirkimo atveju – per 3 darbo dienas nuo jų gavimo Europos Komisijos nustatyto formatu išsiųsti Europos Sąjungos leidinių biurui ir po 48 valandų nuo patvirtinimo apie skelbimo gavimą Europos Sąjungos leidinių biure paskelbti juos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Skelbimo paskelbimo data yra laikoma Europos Sąjungos leidinių biuro perkančiajam subjektui atsiųstoje informacijoje nurodyta paskelbimo data;

2) supaprastinto pirkimo atveju – per 3 darbo dienas, mažos vertės pirkimo atveju – per vieną darbo dieną nuo jų gavimo paskelbti juos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Skelbimo paskelbimo data yra laikoma jo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje data.

7. Pirkimo skelbimai turi būti skelbiami lietuvių kalba. Papildomai jie gali būti skelbiami ir kitomis perkančiojo subjekto pasirinktomis oficialiosiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis. Autentišku laikomas tik perkančiojo subjekto parengtas skelbimų tekstas.

8. Pirkimo skelbimai papildomai gali būti skelbiami pirkėjo profilyje, kitur internete ir (arba) leidiniuose. Pirkėjo profilyje papildomai gali būti skelbiama ir kita informacija apie pirkimus, įskaitant informaciją apie galiojančius kvietimus teikti pasiūlymus, sudarytas pirkimo sutartis ir preliminarąsias sutartis, nutrauktas pirkimo procedūras ir kitą bendrojo pobūdžio informaciją (įstaigos, kurioje teikiama informacija apie pirkimą, pavadinimas, telefonų ir faksų numeriai, pašto adresai, elektroninio pašto adresai).

9. Skelbiant tarptautinio pirkimo skelbimus Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, pirkėjo profilyje, kitur internete ar leidiniuose, turi būti laikomasi šių reikalavimų:

1) prieš tai juos turi paskelbti Europos Sąjungos leidinių biuras;

2) juose turi būti nurodyta skelbimo išsiuntimo Europos Sąjungos leidinių biurui data;

3) to paties skelbimo turinys visur turi būti tapatus.

10. Supaprastinto pirkimo skelbimai, prieš skelbiami pirkėjo profilyje, kitur internete ar leidiniuose turi būti paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir to paties skelbimo turinys visur turi būti tapatus.

11. Perkantysis subjektas šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali skelbti apie pirkimus, kuriems šiame įstatyme nenustatytas reikalavimas dėl paskelbimo per Europos Sąjungos leidinių biurą ar paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

TREČIASIS SKIRSNIS PIRKIMO DOKUMENTAI IR TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

49 straipsnis. Pirkimo dokumentų turinys

1. Perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose pateikia visą informaciją apie pirkimo sąlygas ir procedūras, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus.

2. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta:

1) pasiūlymų rengimo reikalavimai;

2) tiekėjų pašalinimo pagrindai, kvalifikacijos reikalavimai, ir, jeigu taikytina, reikalaujami kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartai, tarp jų ir reikalavimai atskiriems bendrą paraišką ar pasiūlymą pateikiantiems tiekėjų grupės nariams;

3) informacija, kad jeigu tiekėjo kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne visa apimtimi, tiekėjas perkančiajam subjektui įsipareigoja, kad pirkimo sutartį vykdys tik tokią teisę turintys asmenys;

4) tiekėjų kvalifikacijos vertinimo tvarka ir mažiausias pateikti pasiūlymus kviečiamų kandidatų skaičius, kai perkantysis subjektas šio įstatymo nustatytais atvejais apriboja pirkimo dalyvių skaičių;

5) tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir, jeigu taikytina, reikalaujami kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančių dokumentų sąrašas, informacija, kad tiekėjas turi pateikti Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą pagal šio įstatymo 60 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus, o vykdant atvirą konkursą nurodoma, ar bus taikoma šio įstatymo 69 straipsnio 4 dalyje nurodyta galimybė pirmiausia vertinti tiekėjo pateiktą pasiūlymą, o vėliau tikrinti jo kvalifikaciją;

6) informacija pagal šio įstatymo 60 straipsnį ir *mutatis mutandis* taikomuose Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 3 ir 8 dalyse nustatytas galimybes nepašalinti iš pirkimo procedūros tiekėjo, neatitinkančio tam tikrų pirkimo dokumentų reikalavimų;

7) informacija, kad perkantysis subjektas gali nuspręsti nesudaryti pirkimo sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių tiekėju, jeigu paaiškėja, kad pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų;

8) prekių, paslaugų ar darbų pavadinimas, kiekis (apimtis), su prekėmis teiktinų paslaugų pobūdis, prekių tiekimo, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo terminai;

9) techninė specifikacija;

10) pasiūlymų vertinimo kriterijai ir sąlygos;

11) prekių, paslaugų ar darbų energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimai ir (arba) kriterijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka;

12) perkančiojo subjekto siūlomos šalims sudaryti pirkimo sutarties sąlygos ir (arba) pirkimo sutarties projektas pagal šio įstatymo 95 straipsnyje nustatytus reikalavimus, jeigu jis yra parengtas. Jeigu ketinama pasirašyti preliminarįją sutartį, pirkimo dokumentuose taip pat turi būti preliminariosios sutarties sąlygos ir (arba) preliminariosios sutarties projektas, jeigu jis yra parengtas;

13) teisinės formos reikalavimai, kai perkantysis subjektas reikalauja, kad, tiekėjų grupės pateiktą pasiūlymą nustačius laimėjusį ir pasiūlius sudaryti pirkimo sutartį, tiekėjų grupė įgytų tam tikrą teisinę formą. Jeigu reikalaujama, kad tiekėjų grupė įsteigtų juridinį asmenį, nurodoma pareiga tiekėjų grupės nariams laiduoti už jų įsteigto juridinio asmens prievolės, susijusias su pirkimo sutarties sąlygų įvykdymu;

14) subtiekimą reikalavimai, nustatyti vadovaujantis šio įstatymo 96 straipsnio nuostatomis;

15) informacija, ar perkantysis subjektas leidžia, neleidžia ar reikalauja pateikti alternatyvius pasiūlymus, šių pasiūlymų reikalavimai;

16) informacija, kaip turi būti apskaičiuota ir išreikšta pasiūlymuose nurodoma kaina ar sąnaudos. Į kainą ar sąnaudas turi būti įskaityti visi mokesčiai;

17) pasiūlymų galiojimo užtikrinimo, jeigu taikytina, reikalavimai;

18) pasiūlymų pateikimo termino pabaiga, vieta ir būdas;

19) būdai, kuriais tiekėjai gali prašyti pirkimo dokumentų paaiškinimų, sužinoti, ar perkantysis subjektas ketina rengti dėl to susitikimą su tiekėjais, taip pat būdai, kuriais perkantysis subjektas savo iniciatyva gali paaiškinti (patikslinti) pirkimo dokumentus;

20) data, iki kada turi galioti pasiūlymas, arba laikotarpis, kurį turi galioti pasiūlymas;

21) susipažinimo su pasiūlymais vieta, data, valanda ir minutė;

22) susipažinimo su pasiūlymais ir jų nagrinėjimo procedūros;

23) informacija, kad pasiūlymuose nurodytos kainos ar sąnaudos bus vertinamos eurai. Jeigu pasiūlymuose kainos nurodytos užsienio valiuta, jos bus perskaičiuojamos eurai pagal Europos centrinio banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį, o tais atvejais, kai

orientacinio euro ir užsienio valiutų santykio Europos centrinis bankas neskelbia, – pagal Lietuvos banko nustatomą ir skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį paskutinę pasiūlymų pateikimo termino dieną;

24) perkančiojo subjekto darbuotojų arba Komisijos narių (vieno ar kelių), kurie įgalioti palaikyti tiesioginį ryšį su tiekėjais ir gauti iš jų (ne tarpininkų) pranešimus, susijusius su pirkimų procedūromis, vardai, pavardės, kontaktinė informacija;

25) nuorodos į reguliary orientacinį skelbimą ar skelbimą apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, paskelbtą Europos Sąjungos leidinių biuro, taip pat paskelbtą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, kituose leidiniuose ir internete, jeigu apie pirkimą buvo skelbta tokiu būdu;

26) informacija apie atidėjimo termino taikymą, ginčų nagrinėjimo tvarką;

27) informacija apie numatomą skelbti savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimą;

28) informacija apie tai, ar į Komisijos posėdžius kviečiami dalyvauti stebėtojai, jų dalyvavimo sąlygos;

29) informacija apie tai, kad tiekėjas privalo nurodyti, ar jo pasiūlyme yra konfidencialios informacijos, ir kuri informacija, vadovaujantis šio įstatymo 34 straipsnio 2 dalimi, yra konfidenciali;

30) jeigu taikoma, perkančiojo subjekto pateiktos konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimai pagal šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalį, kai skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą kviečiama dalyvauti pirkime;

31) informacija, kad perkantysis subjektas turi teisę neapmokėti sąskaitų, jeigu tiekėjas jas pateikia ne informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, kaip nustatyta šio įstatymo 36 straipsnio 3 dalyje;

32) kita Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta informacija.

3. Pirkimo dokumentų sudedamoji dalis yra reguliarys orientacinis skelbimas, skelbimas apie pirkimą, skelbimas apie kvalifikacijos vertinimo sistemą. Perkantysis subjektas skelbimuose esančios informacijos vėliau papildomai gali neteikti. Perkantysis subjektas taip pat gali neteikti techninės specifikacijos, kuri pagrįsta tiekėjams nurodytais laisvai, neatlygintinai ir tiesiogiai prieinamais dokumentais ir yra pateikta nuoroda į tuos dokumentus. Tuo atveju, kai skelbime apie pirkimą, reguliariame orientaciniame skelbime, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, kuriais kviečiama dalyvauti pirkime, kaip nurodyta šio įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje ir 44 straipsnio 2 dalyje, pateikta informacija neatitinka informacijos, pateiktos kituose pirkimo dokumentuose, teisinga laikoma informacija, nurodyta skelbime apie pirkimą, reguliariame orientaciniame skelbime, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, kuriais kviečiama dalyvauti pirkime.

4. Perkantysis subjektas pirkimo dokumentus rengia vadovaudamasis šio įstatymo nuostatomis. Pirkimo dokumentai turi būti tikslūs, aiškūs, be dviprasmybių, kad tiekėjai galėtų pateikti pasiūlymus, o perkantysis subjektas – nupirkti tai, ko reikia.

5. Pirkimo dokumentai rengiami lietuvių kalba. Papildomai pirkimo dokumentai gali būti rengiami ir kitomis kalbomis.

50 straipsnis. Pirkimo dokumentų teikimas

1. Perkantysis subjektas pirkimo dokumentus Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbia nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo ar kvietimo patvirtinti susidomėjimą arba kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos. Jeigu kaip kvietimas konkurse naudojamas skelbimas apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, pirkimo dokumentai paskelbiami kaip galima greičiau ir ne vėliau kaip kvietimo pateikti pasiūlymus arba dalyvauti derybose išsiuntimo dieną. Pirkimo dokumentai taip pat gali būti paskelbti ir pirkėjo profilyje, tačiau ne anksčiau, negu jie paskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

2. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje turi būti užtikrinta neribota, visapusė, tiesioginė ir neatlygintina prieiga prie paskelbtų pirkimo dokumentų.

3. Skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą ar skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, jeigu jis konkurse naudojamas kaip kvietimas, turi būti nurodytas interneto adresas, kuriuo pirkimo dokumentai yra pasiekiami.

4. Jeigu perkantysis subjektas negali pirkimo dokumentų paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, nes:

1) jų neįmanoma pateikti elektroninėmis priemonėmis dėl bent vienos šio įstatymo 36 straipsnio 5 dalyje nurodytos priežasties, perkantysis subjektas gali skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą ar kituose pirkimo dokumentuose (kai pirkime kviečiama dalyvauti skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą) nurodyti, kad pirkimo dokumentai bus pateikiami kitomis priemonėmis laikantis šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų;

2) taikomi šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalyje nurodyti konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimai, perkantysis subjektas skelbime apie pirkimą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą, ar kituose pirkimo dokumentuose (kai pirkime kviečiama dalyvauti skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą) turi nurodyti keliamus konfidencialumo reikalavimus ir kaip galima susipažinti su pirkimo dokumentais.

5. Jeigu papildomos su pirkimo dokumentais susijusios informacijos paprašoma laiku, perkantysis subjektas ją pateikia visiems tiekėjams ne vėliau kaip likus 6 dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Atviro konkurso pagreintųjų procedūrų atvejais, kaip nustatyta šio įstatymo 70 straipsnio 3 dalyje, šis terminas yra 4 dienos. 6. Tuo atveju, kai tikslinama pirkimo skelbimuose paskelbta informacija, šio įstatymo 48 straipsnyje nustatyta tvarka skelbiami klaidų ištaisymo skelbimai.

7. Jeigu perkantysis subjektas rengia susitikimą su tiekėjais dėl pirkimo dokumentų, jis surašo šio susitikimo protokolą. Protokole fiksuojami visi šio susitikimo metu pateikti klausimai dėl pirkimo dokumentų ir atsakymai į juos. Informacija apie planuojamą susitikimą su tiekėjais ir po susitikimo parengtas protokolas išrašas paskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

51 straipsnis. Techninė specifikacija

1. Perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybės apibūdinamos pirkimo dokumentuose pateikiamoje techninėje specifikacijoje. Techninėje specifikacijoje taip pat gali būti pateikiamos perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybės, susijusios su konkrečia prekių gamybos, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo procesu ar metodu arba konkrečia kito gyvavimo ciklo etapo procesu, net jeigu šie veiksniai nėra susiję su fizinėmis perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybėmis. Šios ypatybės turi būti susijusios su pirkimo objektu ir proporcingos perkamų prekių, paslaugų ar darbų vertei ir tikslams. Techninėje specifikacijoje taip pat gali būti nurodyta, ar bus reikalaujama kartu perduoti ar suteikti intelektinės nuosavybės teises.

2. Visų pirkimų, skirtų fiziniais asmenimis (visai visuomenei, perkančiojo subjekto darbuotojams), techninės specifikacijos, išskyrus pagrįstus atvejus, turėtų būti parengtos taip, kad jose būtų atsižvelgta į neįgaliųjų kriterijus ir tinkamumą visiems naudotojams. Jeigu Europos Sąjungos ar nacionaliniu teisės aktu yra nustatyti privalomi neįgaliųjų kriterijai ir tinkamumo visiems naudotojams kriterijai, perkantysis subjektas privalo jais vadovautis rengdamas technines specifikacijas.

3. Techninė specifikacija turi užtikrinti konkurenciją ir nediskriminuoti tiekėjų.

4. Nepažeidžiant privalomų nacionalinių techninių reikalavimų tiek, kiek jie neprieštarauja Europos Sąjungos teisei, techninė specifikacija gali būti parengta šiais būdais arba šių būdų deriniu:

1) apibūdinant norimą rezultatą arba nurodant pirkimo objekto funkcinius reikalavimus. Funkciniai reikalavimai gali apimti ir aplinkos apsaugos reikalavimus. Tokie reikalavimai turi būti tikslūs, kad tiekėjai galėtų parengti tinkamus pasiūlymus, o perkantysis subjektas – įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų;

2) nurodant standartą, techninį liudijimą ar bendrąsias technines specifikacijas. Techninėje specifikacijoje turi būti laikomasi tokios pirmumo tvarkos: pirmiausia nurodomas Europos standartą perimantis Lietuvos standartas, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentas,

informacinių ir ryšių technologijų bendrosios techninės specifikacijos, tarptautinis standartas, kitos Europos standartizacijos organizacijų nustatytos techninių normatyvų sistemos arba, jeigu tokių nėra, – nacionaliniai standartai, nacionaliniai techniniai liudijimai arba nacionalinės techninės specifikacijos, susijusios su darbų projektavimu, sąmatų apskaičiavimu ir vykdymu bei prekių naudojimu. Kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“;

3) apibūdinant norimą rezultatą arba pirkimo objekto funkcinius reikalavimus, nurodytus šios dalies 1 punkte, ir kaip šių reikalavimų atitikties priemonę – šios dalies 2 punkte nurodytas technines specifikacijas;

4) nurodant tam tikrų pirkimo objekto ypatybių technines specifikacijas pagal šios dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus, kitų ypatybių – apibūdinant šios dalies 1 punkte nurodytą norimą rezultatą ar funkcinius reikalavimus.

5. Apibūdinant pirkimo objektą, techninėje specifikacijoje negali būti nurodytas konkretus modelis ar tiekimo šaltinis, konkretus procesas, būdingas konkrečiam tiekėjo tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, ar prekių ženklas, patentas, tipai, konkreti kilmė ar gamyba, dėl kurių tam tikriems subjektams ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankesnės sąlygos arba jie būtų atmesti. Toks nurodymas yra leidžiamas išimties tvarka, kai pirkimo objekto yra neįmanoma tiksliai ir suprantamai apibūdinti pagal šio straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus. Šiuo atveju nurodymas pateikiamas įrašant žodžius „arba lygiavertis“.

6. Kai perkantysis subjektas nurodo technines specifikacijas, vadovaudamasis šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytais reikalavimais, jis neturi teisės atmesti pasiūlymo dėl to, kad siūlomos prekės ar paslaugos, ar darbai neatitinka nurodytų techninių specifikacijų, kuriomis jis rėmėsi, jeigu dalyvis savo pasiūlyme bet kokiomis perkančiajam subjektui tinkamomis priemonėmis, įskaitant ir šio įstatymo 53 straipsnyje nurodytas priemones, įrodo, kad jo pasiūlyti sprendiniai yra lygiaverčiai ir atitinka techninėje specifikacijoje keliamus reikalavimus.

7. Kai perkantysis subjektas techninėje specifikacijoje nurodo objekto norimo rezultato apibūdinimo ar funkcinius reikalavimus pagal šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatytus reikalavimus, jis neturi teisės atmesti pasiūlymo dėl to, kad siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka Lietuvos standartą, perimančią Europos standartą, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentą, bendrą techninę specifikaciją, tarptautinį standartą arba Europos standartizacijos organizacijos nustatytą techninių normatyvų sistemą, jeigu juose yra nurodyti perkančiojo subjekto keliami norimo rezultato ir funkciniai reikalavimai ir jeigu dalyvis savo pasiūlyme bet kokiomis perkančiajam subjektui tinkamomis priemonėmis, įskaitant ir įstatymo 53 straipsnyje nurodytas priemones, įrodo, kad jo siūlomos technines specifikacijas atitinkančios prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiojo subjekto keliamus norimo rezultato ir funkcinius reikalavimus.

52 straipsnis. Ženklinimas

1. Kai perkamos specialiomis aplinkos apsaugos, socialinėmis ar kitomis ypatybėmis pasižyminčios prekės, paslaugos ar darbai, perkantysis subjektas, rengdamas technines specifikacijas, nustatydamas pasiūlymų vertinimo kriterijus ar pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, gali reikalauti naudoti specialų ženklą kaip įrodymą, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka nustatytus reikalavimus, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

1) ženklui keliami reikalavimai yra susiję su tokiais kriterijais, kurie taikytini pirkimo objektui ir yra tinkami perkamų prekių, paslaugų ar darbų charakteristikoms apibrėžti;

2) ženklui keliami reikalavimai yra objektyviai patikrinami ir nediskriminaciniai;

3) ženklas sukuriama taikant atvirą ir skaidrią procedūrą, kurioje gali dalyvauti visi susiję subjektai: valdžios institucijos ir įstaigos, vartotojai, socialiniai partneriai, gamintojai, platintojai, nevyriausybinės organizacijos;

4) ženklas yra prieinamas visiems suinteresuotiems subjektams;

5) ženklui keliami reikalavimai nustatomi institucijos ar įstaigos sprendimu, kuriam dėl ženklo suteikimo besikreipiantis ūkio subjektas nedarė lemiamos įtakos.

2. Tuo atveju, kai perkantysis subjektas nereikalauja specialaus ženklo, atitinkančio šio straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus, jis gali nurodyti, kokius ženklui keliamus reikalavimus turi atitikti perkamos prekės, paslaugos ar darbai.

3. Perkantysis subjektas pripažįsta bet kurį tiekėjo pateiktą ženklą, kuriuo patvirtinama, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka lygiaverčius perkančiojo subjekto reikalaujamo ženklo reikalavimus. Jeigu tiekėjas dėl objektyvių priežasčių negalėjo gauti perkančiojo subjekto reikalaujamo ar jam lygiaverčio ženklo per nustatytus terminus, perkantysis subjektas pripažįsta bet kokias jam tinkamas priemones, įskaitant ir gamintojo techninius duomenis, kuriomis tiekėjas įrodo, kad jo siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka specialius ženklo arba perkančiojo subjekto nurodytus reikalavimus.

4. Kai konkretus ženklas atitinka šio straipsnio 1 dalies 2–5 punktuose nurodytas sąlygas, tačiau juo nustatomi su pirkimo objektu nesusiję reikalavimai, perkantysis subjektas negali reikalauti naudoti tokį ženklą. Tačiau perkantysis subjektas gali techninėje specifikacijoje nurodyti to ženklo reikalavimus, kurie yra susiję su pirkimo objektu ir yra tinkami pirkimo objekto ypatybėms apibrėžti.

53 straipsnis. Įrodinėjimo priemonės

1. Perkantysis subjektas gali reikalauti, kad tiekėjas, kaip tinkamą priemonę, įrodančią, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka techninėse specifikacijose nurodytus reikalavimus ar kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus ar pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, pateiktų Lietuvos Respublikoje įsteigtos atitikties vertinimo įstaigos tyrimų ataskaitą ar pažymą. Perkantieji subjektai taip pat pripažįsta kitose šalyse įsteigtų lygiaverčių atitikties vertinimo įstaigų išduotas pažymas.

2. Jeigu tiekėjas negali gauti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pažymų ar tyrimų ataskaitų arba negali jų gauti per nustatytą laiką dėl nuo tiekėjo nepriklausančių aplinkybių ir įrodo, kad prekės, paslaugos ar darbai atitinka techninėse specifikacijose nurodytus reikalavimus ar kriterijus, pasiūlymų vertinimo kriterijus ar pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, perkantysis subjektas pripažįsta ir kitas tinkamas priemones.

KETVIRTASIS SKIRSNIS TIEKĖJO PARAIŠKOS IR PASIŪLYMO PATEIKIMAS

54 straipsnis. Paraiškos ir pasiūlymo pateikimas

1. Perkantysis subjektas privalo nustatyti pakankamą paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminą, kad tiekėjai spėtų laiku ir tinkamai parengti ir pateikti paraiškas ir pasiūlymus. Toks terminas turi būti ne trumpesnis kaip šio įstatymo 70, 72, 74, 77, 82 straipsniuose nurodyti trumpiausi paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai. Perkantysis subjektas, nustatydamas šį terminą, privalo atsižvelgti į pirkimo sudėtingumą ir laiką, reikalingą paraiškoms ir pasiūlymams parengti.

2. Šiame įstatyme nustatyti trumpiausi paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminai skaičiuojami nuo skelbimo apie tarptautinį pirkimą išsiuntimo paskelbti iš Viešųjų pirkimų tarnybos Europos Sąjungos leidinių biuro, skelbimo apie supaprastintą pirkimą paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ar nuo kvietimo pateikti paraiškas ar pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos.

3. Jeigu pasiūlymus galima parengti tik apsilankius paslaugų teikimo ar darbų atlikimo vietoje arba tik vietoje susipažinus su pirkimo dokumentuose nustatytais reikalavimais, perkantysis subjektas nustato ilgesnius negu šio įstatymo 70, 72, 74, 77, 82 straipsniuose nustatyti pasiūlymų pateikimo terminus, kad visi suinteresuoti tiekėjai turėtų galimybę susipažinti su visa pasiūlymui parengti reikalinga informacija.

4. Perkantysis subjektas privalo pratęsti pasiūlymų pateikimo terminus, kad visi pirkime norintys dalyvauti tiekėjai turėtų galimybę susipažinti su visa pasiūlymui parengti reikalinga informacija, šiais atvejais:

1) jeigu dėl kokių nors priežasčių papildoma su pirkimo dokumentais susijusi informacija būtų pateikiama likus mažiau kaip 6 dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, nors jų buvo paprašyta laiku. Atviro konkurso procedūrų taikymo atveju, kaip nustatyta šio įstatymo 70 straipsnio 3 dalyje, šis terminas yra 4 dienos, supaprastinto pirkimo atveju – 3 dienos.

2) jeigu buvo padaryta reikšmingų pirkimo dokumentų pakeitimų.

5. Perkantysis subjektas, pratęsdamas pasiūlymų pateikimo terminą šio straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais, privalo atsižvelgti į informacijos ir pirkimo dokumentų pakeitimų svarbą. Jeigu papildomos informacijos nebuvo paprašyta laiku arba ji neturi esminės įtakos pasiūlymų parengimui, perkantysis subjektas pasiūlymų pateikimo termino gali nepratęsti.

6. Paraiškos ir pasiūlymai perduodami elektroninėmis priemonėmis laikantis šio įstatymo 36 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

7. Jeigu perkantysis subjektas reikalauja, kad paraiškos ir pasiūlymai (ar jų dalis) būtų pateikiami per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją, kaip nustatyta šio įstatymo 36 straipsnio 6 ir 8 dalyse, tai jie turi būti pateikiami raštu ir pasirašyti tiekėjo ar jo įgalioto asmens. Tokiu atveju paraiška ar pasiūlymas turi būti pateikiami užklijuotame voke. Pasiūlymo (su priedais) lapai turi būti sunumeruoti, susiūti ir paskutinio lapo antroje pusėje patvirtinti tiekėjo ar jo įgalioto asmens parašu, nurodytas tiekėjo ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos (jeigu yra) ir pasiūlymą sudarančių lapų skaičius. Kartu su kitais pasiūlymo lapais įsiuvama ir sunumeruojama pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinančio dokumento kopija. Pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantis dokumentas neįsiuvamas ir nenumerojamas, jis įdedamas į bendrą voką. Tuo atveju, kai pasiūlymas yra didelės apimties ir susideda iš kelių dalių, šie reikalavimai taikomi kiekvienai pasiūlymo daliai.

8. Jeigu perkantysis subjektas numato pasiūlymus vertinti pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir jo pasirinktos vertinti pasiūlymo techninės charakteristikos nėra kiekybiškai vertinamos, pirkimo dokumentuose jis privalo nurodyti (išskyrus derybų ir dialogo atvejus), kad tiekėjai pasiūlymą pateiktų dviem dalimis, kurių vienoje būtų pateikta kaina arba sąnaudos, kitoje – likęs pasiūlymas (techniniai pasiūlymo duomenys, kita informacija ir dokumentai). Perkančiajam subjektui reikalaujant pasiūlymus pateikti:

1) šio straipsnio 6 dalyje nurodytu būdu turi būti užtikrinama, kad perkantysis subjektas su pasiūlymo dalimi, kurioje pateikta kaina arba sąnaudos, galėtų susipažinti tik po to, kai buvo įvertinta pasiūlymo dalis, kurioje pateikti techniniai pasiūlymo duomenys, kita informacija ir dokumentai;

2) šio straipsnio 7 dalyje nurodytu būdu turi būti reikalaujama, kad tiekėjai minėtas pasiūlymo dalis pateiktų atskiruose užklijuotuose vokuose, kurie būtų įdėti į bendrą užklijuotą voką.

9. Tiekėjas gali pateikti tik vieną pasiūlymą, o jeigu pirkimo objektas suskaidytas į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, tiekėjas gali pateikti perkančiajam subjektui po vieną pasiūlymą dėl vienos, kelių ar visų pirkimo objekto dalių, kaip nurodo perkantysis subjektas, išskyrus atvejus, kai pirkimo dokumentuose leidžiama pateikti alternatyvius pasiūlymus.

10. Tuo atveju, kai perkantysis subjektas nereikalauja pasiūlymus teikti Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis ir tiekėjas prašo patvirtinti jo pasiūlymo gavimo faktą, perkantysis subjektas privalo ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo prašymo gavimo dienos pateikti rašytinį patvirtinimą ir jame nurodyti gavimo dieną, valandą ir minutę.

55 straipsnis. Pasiūlymo galiojimo terminas, jo keitimas ir atšaukimas

1. Pasiūlymas galioja jame tiekėjo nurodytą terminą. Šis terminas turi būti ne trumpesnis, negu yra nustatyta pirkimo dokumentuose. Jeigu pasiūlyme nenurodytas jo galiojimo terminas, laikoma, kad pasiūlymas galioja tiek, kiek nustatyta pirkimo dokumentuose.

2. Pirkimo procedūros metu perkantysis subjektas gali prašyti, kad tiekėjai pratęstų pasiūlymų galiojimą iki konkrečiai nurodyto termino. Tiekėjas gali atmesti tokį prašymą neprarasdamas teisės į savo pasiūlymo galiojimo užtikrinimą, jeigu jo buvo reikalaujama.

3. Tiekėjas, kuris sutinka pratęsti savo pasiūlymo galiojimo terminą ir apie tai raštu praneša perkančiajam subjektui, pratęsia pasiūlymo galiojimo užtikrinimo terminą arba pateikia naują

pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą, jeigu jo buvo reikalaujama. Jeigu tiekėjas neatsako į perkančiojo subjekto prašymą pratęsti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo terminą, jo nepratęsia arba nepateikia naujo pasiūlymo galiojimo užtikrinimo, laikoma, kad jis atmetė prašymą pratęsti savo pasiūlymo galiojimo terminą.

4. Kol nesuėjo pasiūlymų pateikimo terminas, tiekėjas gali pakeisti arba atšaukti savo pasiūlymą neprarasdamas teisės į savo pasiūlymo galiojimo užtikrinimą, jeigu jo buvo reikalaujama. Toks pakeitimas arba pranešimas, kad pasiūlymas atšaukiamas, pripažįstamas galiojančiu, jeigu perkantysis subjektas jį gavo iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos.

56 straipsnis. Pasiūlymo galiojimo ir pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimas

1. Perkantysis subjektas darbų tarptautinių pirkimų atvejais privalo, o kitų pirkimų atveju gali pareikalauti, kad pasiūlymų galiojimas būtų užtikrinamas, ir privalo pareikalauti, kad pirkimo sutarties įvykdymas būtų užtikrinamas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) nustatytais prievolių įvykdymo užtikrinimo būdais.

2. Perkantysis subjektas negali atmesti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo ir pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo remdamasis tuo, kad šiuos užtikrinimus suteikė ne Lietuvos Respublikos ūkio subjektas, jeigu toks pasiūlymo galiojimo užtikrinimas ir pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimas bei jį pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus.

3. Prieš pateikdamas pasiūlymo galiojimo užtikrinimą arba pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą, tiekėjas gali prašyti perkančiojo subjekto patvirtinti, kad jis sutinka priimti jo siūlomą pasiūlymo galiojimo užtikrinimą arba pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą. Tokiu atveju perkantysis subjektas privalo duoti tiekėjui atsakymą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Šis patvirtinimas iš perkančiojo subjekto neatima teisės atmesti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo arba pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo gavus informacijos, kad pasiūlymo galiojimą ar pirkimo sutarties įvykdymą užtikrinantis ūkio subjektas tapo nemokus ar neįvykdė išpareigojimų perkančiajam subjektui arba kitiems ūkio subjektams, ar netinkamai juos vykdė.

57 straipsnis. Alternatyvūs pasiūlymai

1. Perkantysis subjektas gali leisti ar reikalauti, kad tiekėjai pateiktų alternatyvius pasiūlymus. Skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą perkantysis subjektas privalo nurodyti, kad leidžiama, neleidžiama ar reikalaujama pateikti alternatyvius pasiūlymus. Alternatyvūs pasiūlymai turi būti susiję su pirkimo objektu.

2. Perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose nurodo minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti alternatyvūs pasiūlymai, ir konkrečius jų pateikimo reikalavimus, įskaitant tai, ar alternatyvūs pasiūlymai gali būti teikiami tik pateikus pagrindinį pasiūlymą. Perkantysis subjektas turi pasirinkti tokius pasiūlymų vertinimo kriterijus, kurie būtų tinkami ir pagrindiniams, ir alternatyviems pasiūlymams. Vertinami tik tie alternatyvūs pasiūlymai, kurie atitinka minimalius reikalavimus.

3. Jeigu pirkdamas prekes ar paslaugas perkantysis subjektas nusprendė leisti pateikti ar reikalauti alternatyvių pasiūlymų, jis negali atmesti alternatyvaus pasiūlymo remdamasis vien tik tuo, kad, jeigu pasiūlymas būtų nustatytas laimėjęs, prekių pirkimas taptų paslaugų pirkimu arba atvirkščiai.

58 straipsnis. Susipažinimas su paraiška ar pasiūlymu

1. Pradinis susipažinimas su paraiškomis ar pasiūlymais vyksta Komisijos posėdyje. Pradiniu susipažinimu su paraiškomis ar pasiūlymais, pateiktais ne elektroninėmis priemonėmis, laikomas vokų su paraiškomis ar pasiūlymais atplėšimas.

2. Susipažinimas su paraiškomis ar pasiūlymais pradedamas pirkimo dokumentuose nurodytą dieną, valandą ir minutę. Jeigu paraiškos ir pasiūlymai teikiami ne elektroninėmis priemonėmis, Komisijos posėdžio diena ir valanda turi sutapti su paraiškų ar pasiūlymų pateikimo termino pabaiga. Pakeitus šį terminą, atitinkamai turi būti pakeistas ir susipažinimo su paraiškomis ar

pasiūlymais laikas. Nustatytu laiku turi įvykti pradinis susipažinimas su visomis paraiškomis ar pasiūlymais, gautais nepasibaigus jų pateikimo terminui.

3. Komisijos posėdyje, kuriame susipažįstama su pasiūlymais, turi teisę dalyvauti visi pasiūlymus pateikę tiekėjai arba jų atstovai, išskyrus atvejus, kai pirkimas atliekamas derybų, konkurencinio dialogo ar inovacijų partnerystės būdu. Tiekėjai arba jų atstovai, dalyvavę derybose ar dialoge, turi teisę atvykti į Komisijos posėdį tik tada, kai jame susipažįstama su pasiūlymais, kuriuose nurodytos galutinės tiekėjų siūlomos kainos ar sąnaudos ir galutiniai techniniai duomenys. Su pasiūlymais susipažįstama ir tuo atveju, jeigu į Komisijos posėdį tiekėjai ar jų atstovai neatvyksta.

4. Susipažįstant su ne elektroninėmis priemonėmis pateiktais pasiūlymais, vokus atplėšia vienas iš Komisijos narių pasiūlymus pateikusių ir Komisijos posėdyje dalyvaujančių tiekėjų ar jų atstovų akivaizdoje. Pasiūlymo paskutinio lapo antroje pusėje pasirašo posėdyje dalyvaujantys Komisijos nariai.

5. Jeigu perkantysis subjektas pasiūlymus vertina pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir jo pasirinktos vertinti techninės charakteristikos nėra kiekybiškai įvertinamos, su pasiūlymais (išskyrus derybų ar dialogo atvejį) turi būti susipažįstama dviejuose Komisijos posėdžiuose. Pirmajame posėdyje susipažįstama tik su ta pasiūlymo dalimi, kurioje pateikti techniniai pasiūlymo duomenys ir kita informacija bei dokumentai, antrajame posėdyje – su pasiūlymo dalimi, kurioje nurodytos kainos ar sąnaudos. Antrasis posėdis gali įvykti tik tada, kai perkantysis subjektas patikrina, ar pateiktų pasiūlymų techniniai duomenys ir tiekėjai atitinka pirkimo dokumentuose keliamus reikalavimus, ir pagal pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus įvertina pasiūlymų techninius duomenis, o šio įstatymo nustatytais atvejais – ir tiekėjų kvalifikaciją. Apie šio patikrinimo ir vertinimo rezultatus perkantysis subjektas privalo raštu pranešti visiems tiekėjams, kartu nurodyti antrojo posėdžio laiką ir vietą. Jeigu perkantysis subjektas, patikrinęs ir įvertinęs pirmojo posėdžio metu tiekėjo pateiktus duomenis, atmeta jo pasiūlymą, su likusia pasiūlymo dalimi nėra susipažįstama ir ji saugoma kartu su kitais tiekėjo pateiktais dokumentais šio įstatymo 103 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Susipažįstant su pasiūlymais Komisijos posėdyje dalyvaujantiems tiekėjams ar jų atstovams skelbiama:

- 1) pasiūlymą pateikusių tiekėjų pavadinimas;
- 2) pasiūlyme nurodyta kaina ar sąnaudos. Jeigu pirkimas susideda iš atskirų pirkimo objekto dalių, skelbiama kiekvienos pirkimo objekto dalies kaina ar sąnaudos. Tuo atveju, kai pasiūlyme nurodyta kaina ar sąnaudos, išreikštos skaitmenimis, neatitinka kainos ar sąnaudų, nurodytų žodžiais, teisinga laikoma kaina ar sąnaudos, nurodytos žodžiais;
- 3) pagrindinės techninės pasiūlymo charakteristikos, kai pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį. Jeigu pageidauja nors vienas Komisijos posėdyje dalyvaujantis tiekėjas ar jo atstovas, turi būti paskelbtos visos pasiūlymų charakteristikos, į kurias bus atsižvelgta vertinant pasiūlymus. Tačiau jeigu šios pasiūlymų charakteristikos yra didelės apimties, Komisijos ir posėdyje dalyvaujančių tiekėjų sutarimu jos gali būti pateiktos tiekėjams raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po posėdžio;
- 4) ar elektroninėmis priemonėmis pateiktas pasiūlymas pasirašytas keliamus reikalavimus atitinkančiu elektroniniu parašu;
- 5) ar ne elektroninėmis priemonėmis pateiktas pasiūlymas yra susiūtas, sunumeruotas ir paskutinio lapo antroje pusėje patvirtintas tiekėjo ar jo įgalioto asmens parašu, ar nurodytas įgalioto asmens vardas, pavardė, pareigos ir pasiūlymą sudarančių lapų skaičius;
- 6) ar yra pateiktas pasiūlymo galiojimo užtikrinimas, jeigu jo reikalaujama.

7. Komisijos posėdyje dalyvaujantiems suinteresuotiems tiekėjams ar jų įgaliotiems atstovams, pateikusiems pasiūlymą ne elektroninėmis priemonėmis, turi būti leidžiama viešai ištaisyti pastebėtus pasiūlymų susiuvimo ar įforminimo trūkumus, kuriuos įmanoma ištaisyti posėdžio metu.

8. Kiekvienas Komisijos posėdyje, kuriame susipažįstama su pasiūlymais, dalyvaujantis tiekėjas ar jo atstovas turi teisę asmeniškai peržiūrėti viešai perskaitytą informaciją, tačiau perkantysis subjektas negali atskleisti tiekėjo pasiūlyme esančios konfidencialios informacijos.

9. Susipažinimo su paraiškomis ar pasiūlymais procedūros rezultatus Komisija įformina protokolu. Susipažinimo su pasiūlymais procedūros protokolo privalomuosius rekvizitus nustato Viešųjų pirkimų tarnyba.

10. Apie protokolu įformintus susipažinimo su pasiūlymais procedūros rezultatus turi būti raštu pranešama to pageidaujantiems pasiūlymus pateikusiems tiekėjams, tačiau negali būti atskleidžiama tiekėjo pasiūlyme esanti konfidenciali informacija.

11. Tolesnes pateiktų paraiškų ar pasiūlymų nagrinėjimo, vertinimo ir palyginimo procedūras Komisija atlieka pasiūlymus pateikusiems tiekėjams nedalyvaujant.

PENKTASIS SKIRSNIS

TIEKĖJO IR JO PATEIKTOS PARAIŠKOS IR PASIŪLYMO VERTINIMAS

59 straipsnis. Tiekėjo ir jo pateiktos paraiškos ir pasiūlymo vertinimo bendrieji principai

1. Perkantysis subjektas, vadovaudamasis šio įstatymo 64, 65 ir 66 straipsnių nuostatomis, laimėjusį nustato ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, jeigu jis nėra atmestas, nes tenkina visas šias sąlygas:

1) pasiūlymas atitinka skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą ir pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus, sąlygas ir kriterijus, atsižvelgiant ir į šio įstatymo 57 straipsnio, jeigu jis taikomas, nuostatas;

2) pasiūlymą pateikęs tiekėjas nėra pašalintas vadovaujantis šio įstatymo 60 straipsnio 1 dalimi;

3) pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus pagal šio įstatymo 60 straipsnio 1 dalį ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus reikalaujamus pagal šio įstatymo 61 straipsnį, nediskriminacines taisykles ir kriterijus, nustatytus pagal šio įstatymo 60 straipsnio 2 dalį;

4) pasiūlymą pateikęs tiekėjas per perkančiojo subjekto nustatytą terminą patikslino, papildė, papaiškino informaciją, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje;

5) pasiūlyta kaina nėra per didelė ir perkančiajam subjektui nepriimtina. Laikoma, kad pasiūlyta kaina yra per didelė ir nepriimtina, jeigu ji viršija perkančiojo subjekto pirkimui skirtas lėšas, nustatytas ir užfiksuotas perkančiojo subjekto rengiamuose dokumentuose prieš pradedant pirkimo procedūrą. Jeigu ekonomiškai naudingiausiame pasiūlyme nurodyta kaina yra per didelė ir nepriimtina ir perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose nėra nurodęs pirkimui skirtų lėšų sumos, kiti pasiūlymų eilėje esantys pasiūlymai laimėjusiais negali būti nustatyti;

6) nėra šio įstatymo 66 straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių.

2. Kai dalyvauti pirkime kviečiama skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, perkantysis subjektas konkrečioje pirkimo procedūroje dalyvius įvertina ir atranka šia tvarka:

1) atlieka tiekėjų kvalifikavimą pagal šio įstatymo 62 straipsnį;

2) kvalifikuotiems tiekėjams taiko šio straipsnio 1 dalies nuostatas tokia tvarka, kokia jos taikomos ribotam konkursui, skelbiamoms deryboms, konkurenciniam dialogui ar inovacijų partnerystei.

3. Riboto konkurso, skelbiamų derybų, konkurencinio dialogo ar inovacijų partnerystės būdu atliekamame pirkime vertindamas dalyvių kvalifikaciją ar patikslindamas kriterijus ir taisykles, perkantysis subjektas turi:

1) visiems tiekėjams taikyti vienodus administracinius, techninius ir finansinius reikalavimus;

2) nereikalauti įrodinėjimo priemonių ir kitų dokumentų, kurie dubliuotų perkančiojo subjekto jau turimą informaciją.

4. Perkantysis subjektas gali nuspręsti nesudaryti pirkimo sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių tiekėju, jeigu nustato, kad pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų.

5. Jeigu kandidatas ar dalyvis pateikė netikslius, neišsamius ar klaidingus dokumentus ar duomenis apie savo atitiktį pirkimo dokumentų reikalavimams ar šių dokumentų ar duomenų trūksta, perkantysis subjektas privalo nepažeisdamas lygiateisiškumo ir skaidrumo principų prašyti kandidatą ar dalyvį šiuos dokumentus ar duomenis patikslinti, papildyti arba paaiškinti per jo nustatytą protingą terminą. Tikslinami, papildomi, paaiškinami ir pateikiami nauji gali būti tik dokumentai ar duomenys dėl tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimo, atitikties kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, tiekėjo įgaliojimas asmeniui pasirašyti paraišką ar pasiūlymą, jungtinės veiklos sutartis, pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantis dokumentas ir dokumentai, nesusiję su pirkimo objektu, jo techninėmis charakteristikomis, sutarties vykdymo sąlygomis ar pasiūlymo kaina. Kiti tiekėjo pasiūlymo dokumentai ar duomenys gali būti tikslinami, pildomi arba aiškinami vadovaujantis šio įstatymo 64 straipsnio 9 dalimi.

60 straipsnis. Tiekėjo pašalinimo pagrindų ir kvalifikacijos reikalavimų taikymas

1. Perkantysis subjektas skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą ar kvietime patvirtinti susidomėjimą nustato kandidatų ar dalyvių pašalinimo taisykles ir kvalifikacijos (teisės verstis atitinkama veikla, finansinio, ekonominio ir techninio pajėgumo) reikalavimus. Reikalavimai dėl tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimo ir kvalifikacijos tikrinimo nustatomi ir patvirtinimo priemonės dėl jų teikiamos *mutatis mutandis* taikant Viešųjų pirkimų įstatymo 45, 46, 49, 50 straipsnių nuostatas, tačiau perkančiųjų subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos, pirkimuose Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 1 dalies, 3 dalies 1 ir 2 punkto ir 4 dalies sąlygos neprivalomos.

2. Atliekant pirkimą riboto konkurso, skelbiamų derybų, konkurencinio dialogo ir inovacijų partnerystės būdu, perkantysis subjektas, atsižvelgdamas į konkretaus pirkimo ypatybes ir jam atlikti reikalingus išteklius, gali apriboti kandidatų, kuriuos jis kvies pateikti pasiūlymus, skaičių. Šiuo tikslu pirkimo dokumentuose nustatomos objektyvios kandidatų kvalifikacinės atrankos taisyklės ir kriterijai. Atrinktų kandidatų skaičius turi būti pakankamas konkurencijai užtikrinti.

61 straipsnis. Kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartai

1. Perkantysis subjektas gali reikalauti, kad tiekėjas pateiktų nepriklausomos įstaigos išduotą sertifikatą, patvirtinantį, kad jis laikosi tam tikrų kokybės vadybos sistemos standartų, įskaitant ir prieinamumo neįgaliesiems standartus. Tam jis pirkimo dokumentuose turi nurodyti atitinkamų Europos standartų serijomis, kurias yra sertifikavusi Europos Sąjungos teisės aktų nustatyti reikalavimus atitinkanti sertifikavimo įstaiga, pagrįstą kokybės vadybos sistemą. Perkantysis subjektas turi pripažinti kitose valstybėse narėse įsisteigusių nepriklausomų įstaigų išduotus lygiaverčius sertifikatus. Atliekant supaprastintą pirkimą ar perkant šio įstatymo 4 priede nurodytas socialines ir kitas specialiąsias paslaugas, perkantysis subjektas priima ir kitus tiekėjo lygiaverčių kokybės vadybos užtikrinimo priemonių įrodymus, patvirtinančius, kad jo siūlomos kokybės vadybos užtikrinimo priemonės atitinka reikalaujamus kokybės vadybos užtikrinimo standartus, o kitų pirkimų atvejais lygiaverčiai įrodymai priimami tik jeigu tiekėjas dėl nuo jo nepriklausančių objektyvių priežasčių negali pateikti sertifikatų per nustatytą laiką.

2. Jeigu perkantysis subjektas reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų išduotus sertifikatus, patvirtinančius, kad tiekėjas laikosi tam tikrų aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų, jis pirkimo dokumentuose turi nurodyti Europos Sąjungos aplinkos apsaugos vadybos ir audito sistemą (angl. *Eco-Management and Audit Scheme*, EMAS) arba kitas aplinkos apsaugos vadybos sistemas, pripažįstamas pagal 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriškojo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL, 2009 L 342, p. 1), 45 straipsnį, arba kitus aplinkos apsaugos vadybos standartus, pagrįstus atitinkamais Europos arba tarptautiniais standartais, kuriuos yra patvirtinusios sertifikavimo įstaigos, atitinkančios Europos Sąjungos teisės aktus arba atitinkamus Europos ar tarptautinius sertifikavimo standartus. Perkantieji subjektai pripažįsta lygiaverčius

sertifikatus, išduotus kitose valstybėse narėse įsteigtų nepriklausomų įstaigų. Atliekant supaprastintą pirkimą ar perkant šio įstatymo 4 priede nurodytas socialines ir kitas specialiąsias paslaugas, perkantysis subjektas priima ir kitus tiekėjo lygiaverčių aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonių įrodymus, kurie patvirtintų, kad jo siūlomos aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonės atitinka reikalaujamus aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus, o kitų pirkimų atvejais lygiaverčiai įrodymai priimami tik jeigu tiekėjas dėl nuo jo nepriklausančių objektyvių priežasčių negali pateikti sertifikatų per nustatytą laiką.

62 straipsnis. Kvalifikacijos vertinimo sistema

1. Perkantysis subjektas gali sudaryti ir taikyti tiekėjų kvalifikacijos vertinimo sistemą. Sudarydamas ir taikydamas šią sistemą, perkantysis subjektas užtikrina, kad tiekėjo prašymu jo kvalifikacija visada būtų įvertinta. Sprendimą dėl tiekėjų įrašymo ar neįrašymo į kvalifikuotų tiekėjų sąrašą perkantysis subjektas priima per 6 mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos.

2. Kvalifikacijos vertinimo sistema sudaroma taikant perkančiojo subjekto nustatytus objektyvius tiekėjų, pateikusių paraiškas dėl kvalifikavimo, pašalinimo ir kvalifikacijos vertinimo kriterijus ir taisykles ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus. Tiekėjų kvalifikacija gali būti vertinama keliais etapais. Perkantysis subjektas nustato objektyvius kvalifikacijos vertinimo sistemos taikymo kriterijus ir taisykles, įskaitant registraciją sistemoje ir nuolatinio kvalifikavimo atnaujinimo tvarką ir, jeigu taikoma, sistemos veikimo trukmę. Kai į šiuos kriterijus ir taisykles įtraukiamos techninės specifikacijos, vadovaujamosi šio įstatymo 51, 52 ir 53 straipsnių nuostatomis.

3. Reikalavimai dėl tiekėjų pašalinimo ir kvalifikacijos vertinimo, tiekėjų kvalifikacijos vertinimo sistemos taikymo kriterijai ir taisyklės, nustatyti šio straipsnio 2 dalyje, ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartai pateikiami tiekėjams jų prašymu. Prireikus šie reikalavimai, kriterijai ir taisyklės gali būti atnaujinami, o apie jų atnaujinimą pranešama suinteresuotiems tiekėjams.

4. Jeigu, perkančiojo subjekto nuomone, kitų subjektų ar organizacijų kvalifikacijos vertinimo sistema atitinka jo keliamus reikalavimus, perkantysis subjektas suinteresuotiems tiekėjams nurodo tų subjektų ar organizacijų pavadinimus.

5. Perkantysis subjektas, įvertinęs tiekėjų kvalifikaciją, sudaro kvalifikuotų tiekėjų sąrašą. Sudarant šį sąrašą, tiekėjai gali būti suskirstyti į atskiras kategorijas, kurioms, atsižvelgiant į pirkimo rūšį, taikomi atitinkami kvalifikacijos reikalavimai.

6. Jeigu skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą kviečiama dalyvauti ribotame konkurse, skelbiamose derybose, konkurenciniame dialoge ar inovacijų partnerystėje, dalyviai pagal nustatytus vienodus atrankos kriterijus atrenkami iš kvalifikuotų tiekėjų sąrašo.

7. Teikiant paraiškas dėl kvalifikavimo arba prašant atnaujinti ar išlaikyti kvalifikaciją, kuri buvo įvertinta pagal kvalifikacijos vertinimo sistemą, gali būti taikomi mokesčiai, kurie turi būti proporcingi patiriamoms sąnaudoms.

63 straipsnis. Rėmimasis kito ūkio subjekto pajėgumais

1. Tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, kad atitiktų perkančiojo subjekto pirkimo dokumentuose nustatytus finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimus, *mutatis mutandis* taikant Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 3 dalies nuostatas, ar techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimus, *mutatis mutandis* taikant Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 6 dalies nuostatas, neatsižvelgiant į ryšio su tais ūkio subjektais teisinį pobūdį.

2. Jeigu reikalaujama išsilavinimo, profesinės kvalifikacijos ar profesinės patirties, *mutatis mutandis* taikant Viešųjų pirkimų įstatymo 50 straipsnio 7 dalies 7 punktą, tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais tik tuo atveju, jeigu tie subjektai patys suteiks paslaugas, atliks darbus, kuriems reikia jų turimų pajėgumų. Ši nuostata taikoma nepažeidžiant pagal šio straipsnio 7 dalį nustatyto reikalavimo.

3. Kai tiekėjas pageidauja remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, jis privalo perkančiajam subjektui pasiūlyme (paraiškoje) įrodyti, kad per visą kvalifikacijos vertinimo sistemos galiojimo

laikotarpį ar vykdant pirkimo sutartį ūkio subjektą, kurių pajėgumais jis remiasi, ištekliai jam bus prieinami.

4. Perkantysis subjektas, vadovaudamasis šio įstatymo 60 straipsnio nuostatomis, patikrina, ar ūkio subjektai, kurių pajėgumu ketina remtis tiekėjas, tenkina jiems keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir ar nėra tokio ūkio subjekto pašalinimo pagrindų. Jeigu ūkio subjektas netenkina jam keliamų kvalifikacijos reikalavimų arba jo padėtis atitinka bent vieną vadovaujantis *mutatis mutandis* taikomo Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsniu nustatytą pašalinimo pagrindą, perkantysis subjektas turi pareikalauti per jo nustatytą terminą pakeisti jį reikalavimus atitinkančiu ūkio subjektu.

5. Kai tiekėjas remiasi kitų ūkio subjektų pajėgumais, atsižvelgdamas į pirkimo dokumentuose nustatytus ekonominio ir finansinio pajėgumo reikalavimus, perkantysis subjektas gali reikalauti, kad tiekėjas ir ūkio subjektai, kurių pajėgumais remiamasi, prisiimtų solidarią atsakomybę už pirkimo sutarties įvykdymą.

6. Šiame straipsnyje nurodytomis sąlygomis tiekėjų grupė gali remtis tiekėjų grupės dalyvių arba kitų ūkio subjektų pajėgumais.

7. Perkant darbus, paslaugas arba kai perkamas prekes reikia montuoti, diegti, perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose gali reikalauti, kad jo nurodytas esmines užduotis atliktų pats pasiūlymą pateikęs tiekėjas, o jeigu pasiūlymą pateikė tiekėjų grupė, – tos grupės dalyvis.

64 straipsnis. Pasiūlymų vertinimas ir palyginimas

1. Perkantysis subjektas ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą išrenka pagal:

1) kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį. Vertinant atsižvelgiama į kainą arba sąnaudas ir kriterijus, susijusius su pirkimo objektu, įskaitant kokybinius, aplinkosaugos ir (arba) socialinius kriterijus, pavyzdžiui:

a) techninius pranašumus, estetiškes ir funkcinės charakteristikas, prieinamumą, tinkamumą visiems vartotojams, socialines, aplinkosaugines ir inovatyvias charakteristikas bei sąžiningos prekybos sąlygas (pavyzdžiui, taikant šį kriterijų gali būti vertinama, kiek tiekėjo siūlomas atlyginimas pirkimo sutartį vykdysiantiems darbuotojams viršija jo arba ūkio subjekto, kurio pajėgumais remiamasi, kilmės šalyje nustatytą minimalų darbo užmokestį);

b) pirkimo sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų organizavimą, kvalifikaciją ir patirtį, kai tai daro reikšmingą įtaką pirkimo sutarties įvykdymo kokybei;

c) garantinę priežiūrą ir techninę pagalbą, pristatymo sąlygas (pavyzdžiui, pristatymo datą, procesą, trukmę arba įvykdymo laikotarpį);

2) sąnaudas, kurios apskaičiuojamos pagal gyvavimo ciklo sąnaudų metodą, aprašytą šio įstatymo 65 straipsnyje;

3) kainą.

2. Pirkimai, kuriuos atliekant ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, kiekvienais kalendoriniais metais negali sudaryti daugiau kaip 60 procentų nuo bendros perkančiojo subjekto pirkimų vertės.

3. Pasiūlymus vertindamas pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose gali iš anksto nustatyti fiksuotą kainą arba sąnaudas. Tokiu atveju tiekėjai konkuruoja ir ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik kokybės kriterijų pagrindu.

4. Laikoma, kad pasiūlymų vertinimo kriterijai yra susiję su pirkimo objektu, jeigu jie susiję su perkamais darbais, prekėmis ar paslaugomis bet koku atžvilgiu ir bet kuriame jų gyvavimo ciklo etape, įskaitant konkretaus gamybos, tiekimo, teikimo, atlikimo ar prekybos proceso arba kito gyvavimo ciklo etapo proceso veiksmus, net jeigu šie veiksniai neapima jų fizinių ypatybių.

5. Pasirinkti pasiūlymų vertinimo kriterijai neturi perkančiajam subjektui suteikti neribotos pasirinkimo laisvės ir turi užtikrinti veiksmingą tiekėjų konkurenciją. Pasiūlymų vertinimo kriterijai turi būti suformuluoti taip, kad tiekėjų pasiūlymuose pateiktos informacijos atitiktų nustatytiems pasiūlymų vertinimo kriterijams būtų galima patikrinti. Kilus abejonų, perkantysis subjektas turi patikrinti tiekėjo pateiktos informacijos tikslumą ir įrodymus.

6. Perkantysis subjektas nurodo pirkimo dokumentuose ekonomiškai naudingiausiajam pasiūlymui nustatyti pasirinkto kiekvieno kriterijaus lyginamąjį svorį, išskyrus atvejus, kai ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas tik pagal kainą. Kriterijų lyginamasis svoris išreiškiamas konkrečiu dydžiu arba nustatant intervalą, į kurį patenka kiekviena kriterijui priskiriama reikšmė. Tais atvejais, kai dėl pirkimo objekto ypatybių neįmanoma nustatyti kriterijų lyginamojo svorio, perkantysis subjektas turi nurodyti pirkimo dokumentuose taikomų kriterijų svarbos eiliškumą mažėjimo tvarka.

7. Jeigu perkantysis subjektas pasiūlymus vertina pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį ir jo pasirinktos vertinti pasiūlymo techninės charakteristikos nėra kiekybiškai vertinamos, jis privalo iš pradžių patikrinti ir įvertinti tik pasiūlymų techninius duomenis ir paskui, dalyviams pranešęs apie šio patikrinimo ir įvertinimo rezultatus, atsižvelgdamas į pasiūlymo kainą, atlikti bendrą pasiūlymo vertinimą.

8. Perkantysis subjektas, norėdamas priimti sprendimą dėl laimėjusio pasiūlymo, turi nedelsdamas įvertinti pateiktus dalyvių pasiūlymus ir nustatyti pasiūlymų eilę (išskyrus atvejus, kai pasiūlymą pateikti kviečiamas tik vienas tiekėjas arba pasiūlymą pateikia tik vienas tiekėjas). Pasiūlymų eilė nustatoma ekonominio naudingumo mažėjimo tvarka. Tais atvejais, kai kelių tiekėjų pasiūlymų ekonominis naudingumas yra vienodas, sudarant pasiūlymų eilę pirmesnis į šią eilę įrašomas tiekėjas, kurio pasiūlymas pateiktas anksčiausiai.

9. Vadovaudamasis šio įstatymo 59 straipsnio 5 dalimi, perkantysis subjektas gali prašyti dalyvių patikslinti, papildyti arba paaiškinti savo pasiūlymus, tačiau jis negali prašyti, siūlyti arba leisti pakeisti pasiūlymo, pateikto atviro ar riboto konkurso metu, ar galutinio pasiūlymo, pateikto konkurencinio dialogo, skelbiamų derybų, neskelbiamų derybų ar inovacijų partnerystės metu, esmės – pakeisti kainą arba padaryti kitų pakeitimų, dėl kurių pirkimo dokumentų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis pirkimo dokumentų reikalavimus. Perkantysis subjektas, vertindamas pasiūlymus radęs pasiūlyme nurodytos kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų, privalo paprašyti dalyvių per jo nurodytą terminą ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuotos kainos ar sąnaudų. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines klaidas, dalyvis gali taisyti kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis, tačiau neturi teisės atsisakyti kainos ar sąnaudų sudedamųjų dalių arba papildyti kainą ar sąnaudas naujomis dalimis. 10. Perkantysis subjektas gali nevertinti viso tiekėjo pasiūlymo, jeigu patikrinęs jo dalį nustato, kad pasiūlymas vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais turi būti atmetamas.

65 straipsnis. Gyvavimo ciklo sąnaudos

1. Gyvavimo ciklo sąnaudos apima prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo laikotarpiu patiriamas visas šias išlaidas ar jų dalį:

1) perkančiojo subjekto ar kitų naudotojų patiriamas išlaidas:

a) su įsigijimu susijusias išlaidas, įskaitant kainą;

b) naudojimo išlaidas, pavyzdžiui, energijos ar kitų išteklių suvartojimo išlaidos;

c) eksploatavimo išlaidas;

d) gyvavimo ciklo pabaigos išlaidas, pavyzdžiui, atliekų surinkimo, perdirbimo išlaidas;

2) išlaidas, susijusias su prekių, paslaugų ar darbų gyvavimo laikotarpiu sukeliama išoriniais aplinkos veiksniais, jeigu įmanoma nustatyti ir patikrinti tokių išlaidų piniginę vertę. Tokios išlaidos gali būti susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų ar kitų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimu, klimato kaitos mažinimu.

2. Kai perkantysis subjektas ketina vertinti sąnaudas pagal gyvavimo ciklo sąnaudų metodą, jis pirkimo dokumentuose nurodo, kokius duomenis savo pasiūlyme turi pateikti tiekėjas ir kokį metodą taikys perkantysis subjektas vertindamas gyvavimo ciklo sąnaudas pagal tiekėjo pateiktus duomenis.

3. Perkančiojo subjekto pasirinktas metodas, pagal kurį vertinamos su išoriniais aplinkos veiksniais susijusios sąnaudos, turi atitikti visas šias sąlygas:

1) jis turi būti pagrįstas objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais. Šis metodas negali tam tikriems tiekėjams sudaryti nepagrįstai palankesnių ar nepalankesnių sąlygų, ypač jeigu jis nebuvo sukurtas taikyti nuolat ir pakartotinai;

2) informaciją apie jį gali gauti visi suinteresuoti subjektai;

3) perkančiojo subjekto prašomus duomenis turi gebėti pateikti pareigingas tiekėjas įprastomis pastangomis, įskaitant tiekėjus iš trečiųjų šalių, pasirašiusių Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų ar kitus Europos Sąjungą įpareigojančius tarptautinius susitarimus.

4. Vertinant gyvavimo ciklo sąnaudas, turi būti taikomi Europos Sąjungos teisės aktu patvirtinti privalomi bendrieji gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodai, įskaitant metodus, patvirtintus Direktyvą 2009/33/EB įgyvendinančiais nacionaliniais teisės aktais.

66 straipsnis. Neįprastai maža pasiūlyta kaina

1. Perkantysis subjektas gali reikalauti, kad dalyvis pagrįstų pasiūlyme nurodytą prekių, paslaugų, darbų ar jų sudedamųjų dalių kainą arba sąnaudas, jeigu jos atrodo neįprastai mažos. Pasiūlyme nurodyta prekių, paslaugų ar darbų kaina arba sąnaudos visais atvejais turi būti laikomi neįprastai mažais, jeigu jie yra 30 ir daugiau procentų mažesni už visų tiekėjų, kurių pasiūlymai neatmesti dėl kitų priežasčių, pasiūlytų kainų arba sąnaudų aritmetinį vidurkį.

2. Perkantysis subjektas, siekdamas, kad neįprastai mažos kainos arba sąnaudos būtų pagrįstos, raštu kreipiasi į tokią kainą arba sąnaudas pasiūliusį dalyvį ir prašo pateikti, jo manymu, reikalingas pasiūlymo detales, įskaitant kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis ir skaičiavimus. Perkantysis subjektas, vertindamas kainos ar sąnaudų pagrindimą, atsižvelgia į:

1) gamybos proceso, teikiamų paslaugų ar statybos metodo ekonomiškumą;

2) pasirinktus techninius sprendimus arba išskirtinai palankias sąlygas tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus;

3) dalyvio siūlomų prekių, paslaugų ar darbų originalumą;

4) šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir 96 straipsnio nuostatas;

5) dalyvio galimybę gauti valstybės pagalbą.

3. Perkantysis subjektas pasiūlymą, kuriame nurodyta neįprastai maža kaina ar sąnaudos, privalo atmesti bet kuriuo iš šių atvejų:

1) dalyvis nepateikia tinkamų pasiūlytos mažiausios kainos ar sąnaudų pagrįstumo įrodymų;

2) pasiūlymas neatitinka šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytų aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų.

4. Kai perkantysis subjektas nustato, kad neįprastai mažos kainos ar sąnaudos pasiūlytos dėl to, kad dalyvis yra gavęs valstybės pagalbą, šis pasiūlymas gali būti atmestas vien šiuo pagrindu, jeigu dalyvis negali per pakankamą perkančiojo subjekto nustatytą laikotarpį įrodyti, kad valstybės pagalba buvo suteikta teisėtai. Atmetęs pasiūlymą šiuo pagrindu, perkantysis subjektas apie tai privalo pranešti Europos Komisijai. Valstybės pagalba laikoma bet kuri priemonė, atitinkanti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus.

67 straipsnis. Pasiūlymai, apimantys trečiųjų šalių kilmės prekes

1. Šio straipsnio reikalavimai taikomi pasiūlymams dėl produktų, kilusių iš trečiųjų šalių, su kuriomis Europos Sąjunga nėra sudariusi nei daugiašalio, nei dvišalio susitarimo, užtikrinančio Europos Sąjungos įmonių konkurencinį ir veiksmingą patekimą į tų šalių rinkas. Šie reikalavimai taikomi nepažeidžiant Europos Sąjungos ar jos valstybių narių įsipareigojimų trečiosioms šalims.

2. Bet kuris pasiūlymas tiekti prekes gali būti atmestas, kai trečiųjų šalių kilmės produktų dalis, nustatyta pagal 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL 2013 L 269, p. 1), sudaro daugiau kaip 50 procentų visos pasiūlytos produktų vertės. Šiuo atveju programinė įranga, naudojama telekomunikacijų tinklo įrenginiuose, laikoma produktu.

3. Tais atvejais, kai pagal perkančiojo subjekto nustatytus pasiūlymų vertinimo kriterijus du ar daugiau pasiūlymų yra lygiaverčiai, pirmenybę turi tie pasiūlymai, kurie negali būti atmesti pagal šio straipsnio 2 dalies reikalavimą. Pasiūlytos kainos laikomos lygiavertėmis, jeigu kainų skirtumas

taikant šį straipsnį nėra didesnis kaip 3 procentai. Ši pirmenybė netaikoma tais atvejais, jeigu ją taikant perkančiajam subjektui tektų įsigyti įrangą, kurios techninės charakteristikos skirtųsi nuo turimos įrangos charakteristikų, atsirastų nesuderinamumas ir techniniai eksploataavimo bei priežiūros sunkumai ar per didelės sąnaudos.

4. Nustatant trečiųjų šalių kilmės produktų dalį, šio straipsnio 2 dalies reikalavimai netaikomi toms trečiosioms šalims, kurioms tokia teisė suteikta Tarybos sprendimu.

5. Perkantieji subjektai ir tiekėjai informuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotą instituciją apie visus bendrojo pobūdžio teisinius ar praktinius sunkumus, su kuriais jie susiduria norėdami sudaryti paslaugų sutartis trečiosiose šalyse. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija šią informaciją pateikia Europos Komisijai.

6. Perkantieji subjektai ir tiekėjai informuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotą instituciją apie visus teisinius ir praktinius sunkumus, su kuriais jie susiduria siekdami sudaryti pirkimo sutartis trečiosiose šalyse ir kurių iškyla dėl to, kad nesilaikoma šio įstatymo 7 priede nurodytų tarptautinės darbo organizacijos teisės aktų normų.

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija šio straipsnio 6 dalyje nurodytą informaciją pateikia Europos Komisijai.

68 straipsnis. Informavimas apie pirkimo procedūros rezultatus ir įtraukimą į kvalifikacijos vertinimo sistemą

1. Perkantysis subjektas suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams, išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu praneša apie priimtą sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą, dėl kurio bus sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, arba sprendimą leisti dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje, pateikia šio straipsnio 2 dalyje nurodytos atitinkamos informacijos, kuri dar nebuvo pateikta atliekant pirkimo procedūrą, santrauką, nurodo nustatytą pasiūlymų eilę, laimėjusį pasiūlymą ir tikslų atidėjimo terminą. Perkantysis subjektas taip pat turi nurodyti priežastis, dėl kurių buvo priimtas sprendimas nesudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties, pradėti pirkimą ar dinaminę pirkimų sistemą iš naujo. Jeigu naujas pirkimo procedūras ketinama vykdyti neskelbiamų derybų būdu, vadovaujantis šio įstatymo 79 straipsnio 1 dalies 1 punktu, visi kandidatai ir dalyviai papildomai turi būti informuojami, kad jie pateikė netinkamas pirkimo paraiškas ar netinkamus pirkimo pasiūlymus.

2. Perkantysis subjektas, gavęs suinteresuoto kandidato ar suinteresuoto dalyvio raštu pateiktą prašymą, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo jo gavimo dienos išsamiai pateikia šią informaciją:

- 1) kandidatui – jo paraiškos atmetimo priežastis;
- 2) dalyviui, kurio pasiūlymas nebuvo atmetas:
  - a) laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, dėl kurių šis pasiūlymas buvo pripažintas geriausiu, taip pat šį pasiūlymą pateikusio dalyvio ar preliminariosios sutarties šalių pavadinimus;
  - b) informaciją apie derybų ir dialogo su dalyviais eigą ir pažangą;
- 3) dalyviui, kurio pasiūlymas buvo atmetas, – pasiūlymo atmetimo priežastis, įskaitant, jeigu taikoma, informaciją, kad buvo pasinaudota šio įstatymo 64 straipsnio 10 dalimi, o šio įstatymo 51 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytais atvejais – taip pat priežastis, dėl kurių priimtas sprendimas dėl nelygiavertiškumo arba sprendimas, kad prekės, paslaugos ar darbai neatitinka nurodyto rezultatų apibūdinimo ar funkcinių reikalavimų.

3. Perkantysis subjektas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais negali teikti informacijos, jeigu jos atskleidimas prieštarauja informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeidžia teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turi neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai.

4. Jeigu perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose prašo pateikti ir prekių pavyzdžių, jis, įvertinęs pasiūlymus, nustatęs pasiūlymų eilę ir priėmęs sprendimą dėl laimėjusio pasiūlymo, iki pirkimo sutarties sudarymo turi leisti visiems dalyviams susipažinti su pateiktais pavyzdžiais.

5. Tiekėjų kvalifikacijos vertinimo sistemą sudaręs ir taikantis perkantysis subjektas ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo paraiškos dėl kvalifikavimo gavimo dienos įvertina tiekėjo kvalifikaciją ir informuoja ją pateikusį tiekėją apie kvalifikacijos vertinimo rezultatus. Jeigu tiekėjo kvalifikacijos vertinimas užtruks ilgiau nei 4 mėnesius, tai perkantysis subjektas per 2 mėnesius nuo paraiškos dėl kvalifikavimo gavimo dienos raštu pateikia tiekėjui priežastis, dėl kurių jo kvalifikacijos vertinimas užsitęs, kartu nurodo konkrečią datą (ši data negali būti vėlesnė kaip 6 mėnesiai nuo paraiškos dėl kvalifikavimo gavimo dienos), kurią jis gaus perkančiojo subjekto sprendimą dėl įtraukimo ar neįtraukimo į kvalifikuotų tiekėjų sąrašą.

6. Perkantysis subjektas, nusprendęs neįtraukti paraišką dėl kvalifikavimo pateikusio tiekėjo į kvalifikuotų tiekėjų sąrašą, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo sprendimo priėmimo raštu informuoja tokį tiekėją apie savo sprendimą ir pateikia jo motyvuotus argumentus, pagrįstus šio įstatymo 62 straipsnio 2 dalyje nurodytais kriterijais.

7. Tiekėjų kvalifikacijos vertinimo sistemą sudaręs ir taikantis perkantysis subjektas gali pašalinti tiekėją iš kvalifikuotų tiekėjų sąrašo tik remdamasis šio įstatymo 62 straipsnio 2 dalyje nurodytais kriterijais. Apie tokį ketinimą perkantysis subjektas turi raštu motyvuodamas savo sprendimą pranešti tiekėjui prieš 15 dienų iki jo pašalinimo iš kvalifikuotų tiekėjų sąrašo.

8. Susipažinti su visa su pirkimais susijusia informacija gali tik Komisijos nariai, Komisijos posėdžiuose dalyvaujantys stebėtojai ir perkančiojo subjekto ar jo įgaliotojo subjekto pakviesti ekspertai, Viešųjų pirkimų tarnybos atstovai, perkančiojo subjekto vadovas, jo įgalioti asmenys, kiti asmenys ir institucijos, turinčios tokią teisę pagal jų veiklą reglamentuojančius Lietuvos Respublikos įstatymus, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys. Kiti asmenys gali susipažinti tik su ta su pirkimais susijusia informacija, kurią atskleisti leidžia šis įstatymas.

III SKYRIUS PIRKIMO BŪDAI

PIRMASIS SKIRSNIS ATVIRAS KONKURSAS

69 straipsnis. Atviro konkurso vykdymas

1. Atvirą konkursą perkantysis subjektas gali vykdyti visais atvejais.
2. Atliekant pirkimą atviro konkurso būdu, pasiūlymą gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas. Dalyvių skaičius atvirame konkurse neribojamas.
3. Perkantysis subjektas atvirą konkursą vykdo šiais etapais:
  - 1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 45, 48 straipsniuose nustatyta tvarka kviesdamas tiekėjus pateikti pasiūlymus;
  - 2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų dalyvių pašalinimo pagrindų, ar dalyviai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamas kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;
  - 3) nagrinėja, vertina ir palygina dalyvių pateiktus pasiūlymus, vadovaudamasis pirkimo dokumentuose nustatytomis sąlygomis.
4. Atlikdamas pirkimą atviro konkurso būdu, perkantysis subjektas gali nesilaikyti šio straipsnio 3 dalyje nustatyto pirkimo procedūrų eiliškumo ir pirmiausia vertinti dalyvių pateiktus pasiūlymus, o įvertinęs pasiūlymus patikrinti, ar nėra ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusio dalyvio pašalinimo pagrindų, ar šio dalyvio kvalifikacija atitinka nustatytus reikalavimus ir, jeigu taikytina, ar tiekėjas laikosi kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų. Perkantysis subjektas naudodamasis šia galimybe turi užtikrinti, kad dalyvio tikrinimas būtų atliekamas nešališkai ir skaidriai, o pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis būtų sudaroma tik su nustatytus reikalavimus atitinkančiu tiekėju.

5. Pirkimą atliekant atviro konkurso būdu, derybos tarp perkančiojo subjekto ir tiekėjų yra draudžiamos.

70 straipsnis. Pasiūlymų pateikimo atviram konkursui terminai

1. Perkantysis subjektas pasiūlymų pateikimo terminą nustato vadovaudamasis šio įstatymo 54 straipsnio nuostatomis. Pasiūlymų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 35 dienos nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinio pirkimo atveju;

2) 12 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastinto pirkimo atveju.

2. Jeigu perkantysis subjektas paskelbė reguliarių orientacinį skelbimą, kaip nustatyta šio įstatymo 43 straipsnio 4 dalyje, šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas terminas gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas terminas – iki 7 dienų.

3. Skubos atveju, kai neįmanoma pirkimo atlikti laikantis šio straipsnio 1 dalyje nustatytų terminų, perkantysis subjektas turi teisę atvirą konkursą vykdyti taikydamas pagreitintą procedūrą, prieš tai skelbime apie pirkimą nurodęs tokį pasirinkimą pagrindžiančias priežastis. Tokiu atveju pasiūlymų pateikimo terminas nustatomas ne trumpesnis kaip:

1) 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinio pirkimo atveju;

2) 7 dienos nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastinto pirkimo atveju.

4. Jeigu perkantysis subjektas paskelbdamas apie pirkimą nurodo, kad pasiūlymai turi būti perduodami elektroninėmis priemonėmis laikantis šio įstatymo 36 straipsnio 1, 7 ir 11 dalyse nustatytų reikalavimų, šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas pasiūlymų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas 5 dienomis, šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas terminas – 3 dienomis.

5. Jeigu perkantysis subjektas negali pirkimo dokumentų ar jų dalies paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dėl šio įstatymo 36 straipsnio 5 dalyje ar 34 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių, jis pailgina pasiūlymų pateikimo terminą ne mažiau kaip 5 dienomis, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą skubos atvejį.

ANTRASIS SKIRSNIS RIBOTAS KONKURSAS

71 straipsnis. Riboto konkurso vykdymas

1. Ribotą konkursą perkantysis subjektas gali vykdyti visais atvejais.

2. Atliekant pirkimą riboto konkurso būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, pasiūlymus teikia tik perkančiojo subjekto pakviesti kandidatai.

3. Perkantysis subjektas, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį, ribotą konkursą vykdo šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 44 arba 45 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka, kviesdamas tiekėjus pateikti paraiškas;

2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nurodyta pirkimo dokumentuose;

4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pateikti pasiūlymus. Kvietime pateikiama šio įstatymo 4 priedo 1 punkte nurodyta informacija;

5) nagrinėja, vertina ir palygina pakviestų dalyvių pateiktus pasiūlymus, vadovaudamasis pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis.

4. Kai dalyvauti pirkime kviečiama reguliaru orientaciniu skelbimu, ribotą konkursą perkantysis subjektas gali atlikti šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje ir 48 straipsnyje nustatyta tvarka, kviesdamas tiekėjus išreikšti susidomėjimą pirkimu;

2) išsiunčia kvietimus patvirtinti susidomėjimą vienu metu raštu visiems susidomėjimą išreiškusiems tiekėjams ir prašo jų pateikti paraiškas. Kvietime patvirtinti susidomėjimą pateikiama šio įstatymo 4 priedo 2 punkte nurodyta informacija;

3) toliau pirkimą atlieka šio straipsnio 3 dalies 2–5 punktuose nustatytais etapais.

5. Ribotame konkurse derybos tarp perkančiojo subjekto ir tiekėjų yra draudžiamos.

72 straipsnis. Paraiškų ir pasiūlymų pateikimo ribotam konkursui terminai

1. Perkantysis subjektas paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminus nustato vadovaudamasis šio įstatymo 54 straipsnio nuostatomis.

2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

3. Perkančiojo subjekto vertinimu pagrįstais atvejais šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas trumpiausias paraiškų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, 2 punkte – iki 7 dienų.

4. Pasiūlymų pateikimo terminą perkantysis subjektas su atrinktais kandidatais gali susiderinti tuo atveju, jeigu visi atrinkti kandidatai turės tiek pat laiko pasiūlymams parengti ir pateikti. Perkantysis subjektas užtikrina, kad derinant pasiūlymų pateikimo terminą nebūtų atskleisti atrinkti kandidatai. Jeigu perkantysis subjektas ir atrinkti kandidatai nesusiderina pasiūlymų pateikimo termino, tai šis terminas nuo kvietimų pateikti pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos negali būti trumpesnis kaip:

1) 10 dienų – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 7 dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

5. Jeigu perkantysis subjektas negali pirkimo dokumentų ar jų dalies paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dėl šio įstatymo 36 straipsnio 5 dalyje ar 34 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių, jis pailgina pasiūlymų pateikimo terminą ne mažiau kaip 5 dienomis, išskyrus atvejus, kai perkantysis subjektas su atrinktais kandidatais jį susiderino pagal šio straipsnio 3 dalį.

TREČIASIS SKIRSNIS SKELBIAMOS DERYBOS

73 straipsnis. Skelbiamų derybų vykdymas

1. Skelbiamas derybas perkantysis subjektas gali vykdyti visais atvejais.

2. Atliekant pirkimą skelbiamų derybų būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, pirminius pasiūlymus teikia tik perkančiojo subjekto pakviesti kandidatai.

3. Perkantysis subjektas skelbiamas derybas vykdo šiais etapais, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 44 arba 45 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka, kviesdamas tiekėjus pateikti paraiškas;

2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nustatyta pirkimo dokumentuose;

4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pateikti pasiūlymus. Kvietime pateikiama šio įstatymo 4 priedo 1 punkte nurodyta informacija;

5) šio įstatymo 75 straipsnyje nustatyta tvarka derasi su dalyviais, prašo jų pateikti galutinius pasiūlymus;

6) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėtoją.

4. Kai dalyvauti pirkime kviečiama reguliariu orientaciniu skelbimu, skelbiamas derybas perkantysis subjektas gali vykdyti šiais etapais:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 44 arba 45 ir 48 straipsnyje nustatyta tvarka, kviesdamas tiekėjus išreikšti susidomėjimą pirkimu;

2) išsiunčia kvietimus patvirtinti susidomėjimą vienu metu raštu visiems susidomėjimą išreiškusiems tiekėjams ir prašo jų pateikti paraiškas. Kvietime patvirtinti susidomėjimą pateikiama šio įstatymo 4 priedo 2 punkte nurodyta informacija;

3) toliau pirkimą atlieka šio straipsnio 3 dalies 2–5 punktuose nustatytais etapais.

5. Vertinant pasiūlymus, kuriuose nurodytos galutinės tiekėjų siūlomos kainos ar sąnaudos, taip pat galutiniai duomenys, kurie vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, gali būti netaikomi šio įstatymo 64 straipsnio 7 dalyje nustatyti reikalavimai.

74 straipsnis. Paraiškų ir pirminių pasiūlymų pateikimo skelbiamoms deryboms terminai

1. Perkantysis subjektas paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminus nustato vadovaudamasis šio įstatymo 54 straipsnio nuostatomis.

2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

3. Perkančiojo subjekto vertinimu pagrįstais atvejais šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas trumpiausias paraiškų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, 2 punkte – iki 7 dienų.

4. Pirminių pasiūlymų pateikimo terminą perkantysis subjektas su atrinktais kandidatais gali susiderinti tuo atveju, jeigu visi atrinkti kandidatai turės tiek pat laiko pasiūlymams parengti ir pateikti. Perkantysis subjektas užtikrina, kad derinant pasiūlymų pateikimo terminą nebūtų atskleisti atrinkti kandidatai. Jeigu perkantysis subjektas ir atrinkti kandidatai nesusiderina pasiūlymų pateikimo termino, tai šis terminas nuo kvietimų pateikti pasiūlymus išsiuntimo tiekėjams dienos negali būti trumpesnis kaip:

1) 10 dienų – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 7 dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

5. Nustatant paraiškų ir pirminių pasiūlymų pateikimo terminus, taikomos šio įstatymo 72 straipsnio 5 dalies nuostatos.

75 straipsnis. Derybų reikalavimai

1. Derybų procedūrų metu perkantysis subjektas turi laikytis šių sąlygų:

1) tretiesiems asmenims neatskleisti jokios iš tiekėjo gautos informacijos be tiekėjo sutikimo, kuriame būtų nurodyta, kokią informaciją leidžiama atskleisti;

2) visiems tiekėjams taikyti vienodus reikalavimus, suteikti vienodas galimybes ir pateikti vienodą informaciją; teikdamas informaciją perkantysis subjektas neturi diskriminuoti tiekėjų;

3) visus tiekėjus, kurių pasiūlymai nebuvo atmesti pagal šio straipsnio 4 dalį, raštu informuoti apie techninių specifikacijų ar kitų pirkimo dokumentų pakeitimus. Atsižvelgdamas į pirkimo dokumentų pakeitimus, perkantysis subjektas nustato pakankamą terminą tiekėjams pakeisti pateiktus pasiūlymus;

4) derybas vesti vadovaujantis šio įstatymo 36 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Tuo atveju, kai surašomas derybų protokolas, jį pasirašo Komisijos pirmininkas ir dalyvio, su kuriuo derėtasi, įgaliotasis atstovas.

2. Perkantysis subjektas derasi, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytą atvejį, su kiekvienu iš tiekėjų dėl jų pateiktų pirminių ir vėlesnių pasiūlymų ir pirkimo sutarties sąlygų, siekdamas

geriausio rezultato pagal pirkimo dokumentuose keliamus reikalavimus. Atliekant pirkimą skelbiamų derybų būdu, negalima derėtis dėl pirkimo dokumentuose nustatytų minimalių reikalavimų, pasiūlymo vertinimo kriterijų ir tvarkos, galutinio derybų rezultato, užfiksuoto derybų protokoluose ar po derybų pateiktuose galutiniuose pasiūlymuose.

3. Perkantysis subjektas gali nesiderėti ir sudaryti pirkimo sutartį su pirminį pasiūlymą pateikusių tiekėju, jeigu apie tokią galimybę nurodė skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą ar kituose pirkimo dokumentuose (kai dalyvauti pirkime kviečiama skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą).

4. Skelbiamos derybos gali vykti viena po kitos einančiomis pakopomis, kad būtų galima, vadovaujantis pirkimo dokumentuose nustatytais kriterijais, mažinti pasiūlymų, dėl kurių būtų deramasi, skaičių. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, ar perkantysis subjektas numato taikyti derybų pakopas. Jeigu taikomos derybų pakopos, dalyviams, kurie nekviečiami į kitą pakopą, per 3 darbo dienas nuo atitinkamo sprendimo priėmimo raštu pranešama, kokie pasiūlymai pasirinkti, nurodomos jų pasirinkimo priežastys. Paskutinėje pakopoje likęs dalyvių skaičius turi užtikrinti konkurenciją, jeigu yra pakankamai tinkamų pasiūlymų.

5. Perkantysis subjektas, ketindamas baigti derybas, nustato terminą, iki kada dalyviai turi pateikti galutinius pasiūlymus, ir apie tai informuoja visus likusius dalyvius. Perkantysis subjektas laimėjusį pasiūlymą nustato vadovaudamasis pirkimo dokumentuose nustatyta pasiūlymų vertinimo tvarka ir kriterijais.

KETVIRTASIS SKIRSNIS KONKURENCINIS DIALOGAS

76 straipsnis. Konkurencinio dialogo vykdymas

1. Perkantysis subjektas pirkimą konkurencinio dialogo būdu gali atlikti visais atvejais.
2. Atliekant pirkimą konkurencinio dialogo būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, dialoge gali dalyvauti tik perkančiojo subjekto pakviesti kandidatai.
3. Perkantysis subjektas konkurencinį dialogą vykdo šiais etapais:
  - 1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 44 arba 45 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka ir kviečia tiekėjus pateikti paraiškas. Skelbime ir (arba) aprašomajame dokumente nurodomi perkančiojo subjekto poreikiai ir reikalavimai, pasiūlymų vertinimo kriterijai ir orientacinis tvarkaraštis;
  - 2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamus kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;
  - 3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nurodyta pirkimo dokumentuose;
  - 4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pradėti dialogą ir pateikti siūlomus sprendinius, kad būtų galima išsiaiškinti ir nustatyti priemones, geriausiai atitinkančias perkančiojo subjekto poreikius. Kvietime pateikiama šio įstatymo 4 priedo 1 punkte nurodyta informacija;
  - 5) šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka veda dialogą su dalyviais, prašo jų pateikti galutinius pasiūlymus;
  - 6) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėtoją.
4. Atliekant pirkimą konkurencinio dialogo būdu, pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį.
5. Perkantysis subjektas konkurencinio dialogo dalyviams gali nustatyti prizus ir pinigines išmokas.

77 straipsnis. Paraiškų dalyvauti konkurenciniame dialoge pateikimo terminai

1. Perkantysis subjektas paraiškų dalyvauti konkurenciniame dialoge pateikimo terminus nustato vadovaudamasis šio įstatymo 54 straipsnio nuostatomis.
2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

- 1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinių pirkimų atveju;
- 2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastintų pirkimų atveju.
3. Perkančiojo subjekto vertinimu pagrįstais atvejais šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas paraiškų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, 2 punkte – iki 7 dienų.

78 straipsnis. Dialogo reikalavimai

1. Perkantysis subjektas, vesdamas dialogą, turi laikytis šių sąlygų:
  - 1) visiems tiekėjams taikyti vienodus reikalavimus, suteikti vienodas galimybes ir pateikti vienodą informaciją;
  - 2) tretiesiems asmenims neatskleisti jokios iš tiekėjo gautos informacijos be tiekėjo sutikimo, kuriame būtų nurodyta, kokią informaciją leidžiama atskleisti;
  - 3) dialogą vesti vadovaujantis šio įstatymo 36 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Tuo atveju, kai surašomas dialogo protokolas, jį pasirašo Komisijos pirmininkas ir dalyvio, su kuriuo konsultuotasi, įgaliotasis atstovas.
2. Konkurencinis dialogas gali būti vedamas viena po kitos einančiomis pakopomis, kad taikant skelbime apie pirkimą ar aprašomajame dokumente nustatytus kriterijus būtų sumažintas tuo konkurencinio dialogo etapu svarstytinų sprendinių skaičius. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, ar perkantysis subjektas numato taikyti dialogo pakopas. Jeigu taikomos dialogo pakopos, dalyviams, kurie nekviečiami į kitą pakopą, per 3 darbo dienas nuo atitinkamo sprendimo priėmimo raštu pranešama, kokie sprendiniai pasirinkti, nurodomos jų pasirinkimo priežastys. Paskutinėje pakopoje likęs dalyvių skaičius turi užtikrinti konkurenciją, jeigu yra pakankamai tinkamų sprendinių.
3. Perkantysis subjektas tęsia dialogą tol, kol jis gali nustatyti jo poreikius atitinkantį vieną ar kelis sprendinius.
4. Baigęs dialogą, perkantysis subjektas, apie tai praneša likusiems dalyviams ir prašo kiekvieno jų pateikti galutinius pasiūlymus. Šiame kvietime nurodoma galutinio pasiūlymo pateikimo terminas, adresas ir kalba (kalbos), kuria (kuriomis) jie turi būti parengti. Galutiniai pasiūlymai rengiami pagal vykstant dialogui pateiktus ir patikslintus sprendinius. Šie pasiūlymai turi apimti visus būtinus ir pirkimui atlikti reikalingus elementus.
5. Perkantysis subjektas dalyvių gali prašyti galutinius pasiūlymus paaiškinti, patikslinti ir išsamiai apibūdinti, tačiau toks paaiškinimas, patikslinimas, išsamus apibūdinimas arba papildoma informacija negali pakeisti pasiūlymo esmės arba dalyvavimo dialoge reikalavimų, iškreipti ar apriboti konkurencijos ir diskriminuoti tiekėjų.
6. Gautus galutinius pasiūlymus perkantysis subjektas įvertina, remdamasis skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą arba aprašomajame dokumente nurodytais kriterijais. Perkantysis subjektas su dalyviu, kurio pasiūlymas atitinka geriausią kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį, gali derėtis dėl finansinių įsipareigojimų ar kitų pasiūlyme nurodytų sąlygų patvirtinimo, galutinių pirkimo sutarties sąlygų nustatymo, tačiau tik tuo atveju, jeigu nebus keičiami pagrindiniai pasiūlymo ar kvietimo dalyvauti konkurenciniame dialoge elementai, įskaitant skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą arba aprašomajame dokumente nurodytus poreikius ir reikalavimus, tai nesukels pavojaus dėl konkurencijos iškreipimo ar diskriminacijos atsiradimo.

PENKTASIS SKIRSNIS NESKELBIAMOS DERYBOS

79 straipsnis. Neskelbiamų derybų sąlygos

1. Prekės, paslaugos ar darbai neskelbiamų derybų būdu gali būti perkami, kai yra viena iš šių sąlygų:

1) jeigu atviram ar ribotam konkursui, skelbiamoms deryboms, konkurenciniam dialogui, inovacijų partnerystei nepateikta paraiškų ar pasiūlymų arba pateiktos visos netinkamos pirkimo paraiškos ar netinkami pirkimo pasiūlymai, o pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos. Jeigu perkančioji organizacija ketina taikyti šį neskelbiamų derybų būdą, ji turi visiems atviro ar riboto konkurso, skelbiamų derybų, konkurencinio dialogo, inovacijų partnerystės kandidatams ir dalyviams pranešti, kad jie pateikė netinkamas pirkimo paraiškas ar netinkamus pirkimo pasiūlymus;

2) jeigu perkama tik mokslo, eksperimentų, studijų, mokslinio ar techninio tobulinimo tikslais, jeigu nesiekama gauti pelno arba padengti mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtros ar techninio tobulinimo išlaidų ir jeigu toks pirkimas neribos konkurencijos vėlesniuose tokiuose pirkimuose;

3) jeigu prekes pateikti, paslaugas pateikti ar darbus atlikti gali tik konkretus tiekėjas dėl vienos iš šių priežasčių:

- a) pirkimo tikslas yra sukurti ar įsigyti unikalų meno kūrinį ar meninį atlikimą;
- b) konkurencijos nėra dėl techninių priežasčių;
- c) dėl išimtinių teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, apsaugos;

4) jeigu neišvengiamai būtina pirkimą atlikti ypač skubiai dėl įvykio, kurio perkantysis subjektas negalėjo numatyti, kai tokio pirkimo neįmanoma atlikti atviro, riboto konkurso ar skelbiamų derybų būdais šiame įstatyme nustatytais terminais. Aplinkybės, kuriomis grindžiama ypatinga skuba, jokių būdų negali priklausyti nuo perkančiojo subjekto.

2. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkto b ir c papunkčiai gali būti taikomi tik tuo atveju, kai nėra pagrįstos alternatyvos ar pakaitalo ir konkurencijos nebuvimas nėra sukurtas perkančiojo subjekto dirbtinai sugriežtinus pirkimo reikalavimus.

3. Neskelbiamų derybų būdu prekės taip pat gali būti perkamos, kai yra bent viena iš šių sąlygų:

1) jeigu perkantysis subjektas pagal ankstesnę pirkimo sutartį iš kokio nors tiekėjo pirkė prekių ir nustatė, kad iš jo verta pirkti papildomai, siekiant iš dalies pakeisti turimas prekes ar įrenginius arba padidinti turimų prekių ar įrenginių kiekį, kai, pakeitus tiekėją, perkančiajam subjektui reikėtų įsigyti medžiagų, turinčių kitokias technines charakteristikas, ir dėl to atsirastų nesuderinamumas arba per didelių techninių eksploatavimo ir priežiūros sunkumų;

2) jeigu prekės kotiruojamos ir perkamos prekių biržoje;

3) jeigu yra trumpalaikės ypač palankios sąlygos, leidžiančios reikalingas prekes įsigyti už daug mažesnę negu rinkos kainą;

4) kai ypač palankiomis sąlygomis perkama iš tiekėjo, kuris yra likviduojamas, restruktūrizuojamas, bankrutuojantis, bankrutavęs ar su kreditoriais sudaręs taikos sutartį, arba tiekėjo atžvilgiu taikomos panašios procedūros pagal šalies, kurioje jis registruotas, teisės aktus.

4. Neskelbiamų derybų būdu paslaugos taip pat gali būti perkamos po projekto konkurso, vykdyto laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, jeigu pirkimo sutartis sudaroma pagal projekto konkurse nustatytas taisykles ir perkama iš projekto konkurso laimėtojo arba vieno iš jų. Pastaruoju atveju į derybas kviečiami visi laimėtojai.

5. Neskelbiamų derybų būdu paslaugos ir darbai taip pat gali būti perkami, kai iš to paties tiekėjo perkamos naujos paslaugos ar darbai, panašūs į tuos, kurie buvo pirkti pagal pirminę pirkimo sutartį, kai yra visos šios sąlygos kartu:

1) visi nauji pirkimai yra skirti tam pačiam projektui, dėl kurio buvo sudaryta pirminė pirkimo sutartis, vykdyti, o pagrindiniame projekte buvo numatyta galimų papildomų paslaugų ar darbų pirkimo apimtis ir sąlygos, kurioms esant bus perkama papildomai;

2) pirminė pirkimo sutartis buvo sudaryta paskelbus apie pirkimą šiame įstatyme nustatyta tvarka, skelbime nurodžius apie galimybę pirkti papildomai ir atsižvelgus į papildomų pirkimų vertę.

6. Supaprastintų pirkimų atvejais neskelbiamų derybų būdu taip pat gali būti perkamos:

- 1) prekės ir paslaugos naudojant reprezentacinėms išlaidoms skirtas lėšas;
- 2) muziejų eksponatai, archyvų ir bibliotekų dokumentai, prenumeruojami laikraščiai ir žurnalai;
- 3) prekės iš valstybės rezervo;

- 4) licencijos naudotis bibliotekiniais dokumentais ar duomenų (informacinėmis) bazėmis;
- 5) perkančiojo subjekto darbuotojų mokymo paslaugos;
- 6) ekspertų komisijų, komitetų, tarybų narių, taip pat jų pasitelkiamų ekspertų teikiamos nematerialaus pobūdžio (intelektinės) paslaugos;
- 7) prekės, jeigu jos gaminamos tik mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtros tikslais ir yra ženklinamos kaip išimtinai mokslo tikslams skirtos prekės;
- 8) prekės, paslaugos ir darbai, kai atliekami mažos vertės pirkimai perkančiojo subjekto taisyklėse nustatytais atvejais.

80 straipsnis. Neskelbiamų derybų vykdymas

1. Perkantysis subjektas neskelbiamas derybas vykdo šiais etapais:
  - 1) pasirinktus tiekėjus raštu kviečia pateikti pasiūlymus;
  - 2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų tiekėjų pašalinimo pagrindų, ar tiekėjai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamas kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;
  - 3) šio įstatymo 75 straipsnyje nustatyta tvarka derasi su dalyviais, prašo jų pateikti galutinius pasiūlymus. Perkantysis subjektas neprivalo prašyti pateikti galutinio pasiūlymo tuo atveju, kai neskelbiamose derybose dalyvauja vienas tiekėjas;
  - 4) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėtoją.
2. Supaprastinto pirkimo ir šio įstatymo 4 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų tarptautinio pirkimo atvejais perkantysis subjektas, vykdydamas neskelbiamas derybas šio įstatymo 79 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punkte, 3, 5 ir 6 dalyse nustatytais sąlygomis, gali pirkimo sutartį sudaryti nesilaikydamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems etapams taikomų ir kitų pirkimo procedūroms keliamų reikalavimų.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS INOVACIJŲ PARTNERYSTĖ

81 straipsnis. Inovacijų partnerystės sąlygos ir vykdymas

1. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, siekiama sukurti inovatyvų produktą, taip pat vėliau atlikti sukurtą inovatyviojo produkto pirkimą, jeigu jis atitinka įvykdymo (rezultatyvumo) lygį ir maksimalias sąnaudas, dėl kurių susitarė perkantysis subjektas ir dalyviai.
2. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, paraišką gali pateikti kiekvienas suinteresuotas tiekėjas, o inovacijų partnerystės procedūroje gali dalyvauti tik perkančiojo subjekto pakviesti kandidatai.
3. Atlikdamas pirkimą inovacijų partnerystės būdu, perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose nurodo:
  - 1) inovatyviojo produkto poreikį, kurio negalima patenkinti rinkoje esančiais produktais, paslaugomis ir darbais;
  - 2) norimos įsigyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugos inovatyviajam produktui sukurti aprašymą;
  - 3) minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti pasiūlymai;
  - 4) numatomas inovacijų partnerystės etapus ir jų trukmę.
4. Pirkimo dokumentuose pateikta informacija turi būti pakankamai tiksli, kad tiekėjai galėtų įvertinti reikiamo sprendimo pobūdį ir apimtį ir nuspręsti, ar jiems tikslinga dalyvauti pirkime.
5. Perkantysis subjektas inovacijų partnerystę vykdo šiais etapais:
  - 1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 44 arba 45 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka, kviesdamas tiekėjus pateikti paraiškas;
  - 2) patikrina, ar nėra pirkimo dokumentuose nustatytų kandidatų pašalinimo pagrindų, ar kandidatai atitinka keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir, jeigu taikytina, reikalaujamas kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartus;

3) atlieka kandidatų kvalifikacinę atranką pagal nustatytas procedūras ir kriterijus, jeigu tokia atranka nurodyta pirkimo dokumentuose;

4) atrinktus kandidatus vienu metu raštu kviečia pateikti pirminius pasiūlymus, kurie gali apimti šiuos mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų etapų aprašymus: inovatyviojo produkto koncepcijos ar prototipo, sukurtas inovatyviojo produkto, kuris gali būti komercinamas, bandomosios partijos. Kvietime pateikiama šio įstatymo 4 priedo 1 punkte nurodyta informacija;

5) derasi su dalyviais, kurių pirminiai ir vėlesni pasiūlymai atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus minimalius reikalavimus, šio įstatymo 83 straipsnyje nustatyta tvarka;

6) įvertina galutinius pasiūlymus ir nustato laimėjusį pasiūlymą ar kelis laimėjusius pasiūlymus, vadovaudamasis pirkimo dokumentuose nustatyta pasiūlymų vertinimo tvarka ir kriterijais;

7) su vienu ar keliais laimėjusiais tiekėjais (partneriais) sudaro inovacijų partnerystės sutartis. Šiose pirkimo sutartyse, atsižvelgiant į mokslinių tyrimų ir inovacijų proceso etapus, nurodomi vienas po kito einantys sutarties vykdymo etapai: inovatyviojo produkto koncepcijos sukūrimas ir patvirtinimas, inovatyviojo produkto prototipo sukūrimas, inovatyviojo produkto bandomosios partijos sukūrimas, sukurtas inovatyviojo produkto pirkimas. Po kiekvieno iš nurodytų etapų, išskyrus etapą po inovatyviojo produkto bandomosios partijos sukūrimo, gali būti vedamos derybos. Pagal sutartyse nurodytus kiekvieno iš etapų vertinimo kriterijus perkantysis subjektas priima sprendimą dėl partnerių skaičiaus vykdyti kitą inovacijų partnerystės sutarties etapą;

8) kai inovacijų partnerystės sutartis sudaryta su keliais partneriais, sukūrus inovatyviojo produkto bandomąją partiją pagal sutartyje nustatytą tvarką priimamas sprendimas, iš kurio partnerio bus perkamas sukurtas inovatyvusis produktas.

6. Nustatant inovacijų partnerystės pirkimo sąlygas, kandidatams turi būti keliamas kvalifikacinis reikalavimas dėl patirties atliekant mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą ir kuriant bei įgyvendinant inovacijų sprendimus. Pirkimo dokumentuose nurodomos intelektinės nuosavybės teisės taikomos sąlygos.

7. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį.

8. Inovacijų partnerystės sutartį vykdant vienas po kito einančiais etapais, turi būti nustatomi kiekvieno etapo vertinimo kriterijai ir galimas maksimalus partnerių veiklos po kiekvieno inovacijų partnerystės sutarties vykdymo etapo apmokėjimas. Perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose gali nurodyti, kad, atlikus tarpinius vertinimus, jis gali nutraukti inovacijų partnerystės sutartį po kiekvieno etapo, o jeigu inovacijų partnerystės sutartis sudaromos su keliais partneriais – sumažinti partnerių skaičių ir atitinkamai nutraukti atskiras sutartis.

9. Sudarydamas inovacijų partnerystės sutartį su keliais partneriais, perkantysis subjektas kitiems partneriams negali atskleisti jokios iš bet kurio partnerio gautos informacijos ar pasiūlytų sprendimų be šio sutikimo dėl konkrečios informacijos atskleidimo.

10. Perkantysis subjektas turi užtikrinti, kad inovacijų partnerystės struktūra ir įvairių jos etapų trukmė ir vertė atitiktų siūlomo sprendimo inovacijų laipsnį ir mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos, reikalingos inovatyviam sprendimui, kurio dar nėra rinkoje, kurti seką. Numatoma inovatyviojo produkto vertė turėtų būti proporcinga investicijoms, reikalingoms tokiam produktui sukurti.

82 straipsnis. Paraiškų ir pasiūlymų pateikimo inovacijų partnerystei terminai

1. Perkantysis subjektas paraiškų ir pasiūlymų pateikimo terminus nustato vadovaudamasis šio įstatymo 54 straipsnio nuostatomis.

2. Paraiškų dalyvauti pirkime pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip:

1) 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos – tarptautinių pirkimų atveju;

2) 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos – supaprastintų pirkimų atveju.

3. Perkančiojo subjekto vertinimu pagrįstais atvejais šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas paraiškų pateikimo terminas gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytas terminas – iki 7 dienų.

83 straipsnis. Derybų reikalavimai atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu

1. Derybų metu perkantysis subjektas turi laikytis šių sąlygų:

- 1) tretiesiems asmenims neatskleisti jokios iš tiekėjo gautos informacijos be tiekėjo sutikimo, kuriame būtų nurodyta, kokią informaciją leidžiama atskleisti;
- 2) visiems tiekėjams taikyti vienodus reikalavimus, suteikti vienodas galimybes ir pateikti vienodą informaciją; teikdamas informaciją perkantysis subjektas neturi diskriminuoti tiekėjų;
- 3) visus dalyvius, kurių pasiūlymai nebuvo atmesti pagal šio straipsnio 3 dalį, raštu informuoti apie techninių specifikacijų ar kitų pirkimo dokumentų pakeitimus. Perkančiojo subjekto nustatyti minimalūs reikalavimai negali būti keičiami. Atsižvelgdamas į pirkimo dokumentų pakeitimus, perkantysis subjektas nustato tiekėjams pakankamą pateiktų pasiūlymų pakeitimo terminą;
- 4) derybas vesti vadovaujantis šio įstatymo 36 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Tuo atveju, kai surašomas derybų protokolas, jį pasirašo Komisijos pirmininkas ir dalyvio, su kuriuo derėtasi, įgaliotasis atstovas.

2. Perkantysis subjektas derasi su kiekvienu tiekėju dėl jų pateiktų pirminių ir vėlesnių pasiūlymų, siekdamas geriausio rezultato pagal pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus. Atliekant pirkimą inovacijų partnerystės būdu, negalima derėtis dėl pirkimo dokumentuose nustatytų minimalių reikalavimų, pasiūlymo vertinimo kriterijų ir tvarkos, galutinio derybų rezultato, užfiksuoto derybų protokoluose ar po derybų pateiktuose galutiniuose pasiūlymuose.

3. Perkantysis subjektas gali nustatyti derybų pakopas, kad būtų galima, vadovaujantis pirkimo dokumentuose nustatytais kriterijais, mažinti pasiūlymų, dėl kurių būtų deramasi, skaičių. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, ar perkantysis subjektas numato taikyti derybų pakopas.

IV SKYRIUS PIRKIMO PRIEMONĖS, BENDRAI ATLIEKAMI PIRKIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS PROJEKTO KONKURSAS

84 straipsnis. Projekto konkurso vykdymas

1. Šis skirsnis taikomas projekto konkursui, kai:

1) jis organizuojamas kaip dalis procedūros, kuria siekiama sudaryti paslaugų pirkimo sutartį, ir (arba)

2) dalyviams skiriami prizai ar atlygis.

2. Projekto konkursas skelbiamas ir apie projekto konkurso rezultatus pranešama vadovaujantis šio įstatymo 45, 47 ir 48 straipsnių nuostatomis. Jeigu perkantysis subjektas paslaugų pirkimą ketina tęsti neskelbiamų derybų būdu, tai turi būti nurodyta skelbime apie projekto konkursą.

3. Projekto konkurse turi teisę dalyvauti fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai ar tokių asmenų grupė. Dalyvavimo projekto konkurse negalima riboti teritoriniu pagrindu ar kitaip diskriminuoti tiekėjų.

4. Pasiūlymų pateikimo terminas, nustatytas pirkimo dokumentuose, negali būti trumpesnis kaip 35 dienos nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos.

5. Perkantysis subjektas gali atlikti kandidatų, kuriuos pakvies pateikti planus ar projektus, kvalifikacinę atranką. Šiuo atveju perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose turi nustatyti aiškius, nediskriminacinius ir realią konkurenciją užtikrinančius kvalifikacinės atrankos kriterijus.

6. Projekto konkursas organizuojamas vadovaujantis šio skirsnio ir šio įstatymo 1–32, 34–38, 42, 45, 47, 48, 67 straipsnių nuostatomis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis projekto konkurso organizavimo taisyklėmis.

85 straipsnis. Projekto konkurso vertinimo komisija

1. Kandidatų pateiktus planus ar projektus vertina perkančiojo subjekto arba įgaliotojo subjekto sudaryta vertinimo komisija. Šiai komisijai vertinimo komisiją sudarantis subjektas privalo suteikti visus įgaliojimus, reikalingus planams ar projektams vertinti ir laimėtojams nustatyti.

2. Vertinimo komisija sudaroma ją sudarančio subjekto vadovo įsakymu (potvarkiu) iš ne mažiau kaip 3 fizinių asmenų – komisijos pirmininko ir bent 2 komisijos narių. Vertinimo komisijos posėdžiai ir priimami sprendimai yra teisėti, kai posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė visų komisijos narių, o jeigu komisija sudaryta iš 3 asmenų – kai posėdyje dalyvauja visi komisijos nariai.

3. Vertinimo komisijos pirmininku skiriamas ją sudariusio subjekto vadovas arba jo įgaliotas šio subjekto ar bendru pavaldumu susijusio kito subjekto darbuotojas. Vertinimo komisiją turi sudaryti su projekto dalyviais nesusiję fiziniai asmenys. Vertinimo komisijos nariais gali būti ne tik vertinimo komisiją sudarančio subjekto darbuotojai. Vertinimo komisijos pirmininku ir nariais skiriami tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, pasirašę nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą. Jeigu projekto konkurso dalyviams keliama profesiniai reikalavimai, ne mažiau kaip trečdalis vertinimo komisijos narių turi būti bent tokios pačios arba lygiavertės kvalifikacijos. Vertinimo komisijos posėdžiai protokoluojami.

4. Vertinimo komisija sprendimus priima savarankiškai, paprasta balsų dauguma, balsuojant atviru vardiniu balsavimu. Balsuoti galima tik už arba prieš priimamą sprendimą. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai lemia komisijos pirmininko balsas.

5. Pateikti planai ar projektai vertinami anonimiškai (vertinimo komisijos nariai gali sužinoti, kas pateikė pasiūlymus, tik komisijai priėjus prie bendros nuomonės ar priėmus sprendimą dėl geriausio plano ar projekto) ir pagal pirkimo dokumentuose nustatytus kriterijus, kurie nebūtinai turi remtis kaina, sąnaudomis arba kainos ar sąnaudų ir kokybės santykiu. Vertinimo komisija narių pasirašytame protokole nurodo projektų eiliškumą, remdamasi kiekvieno projekto pranašumais ir kartu pateikia savo pastabų, dėl kurių reikia papildomo paaiškinimo.

6. Po to, kai vertinimo komisija prieina prie bendros nuomonės ar priima sprendimą, prireikus kandidatai gali būti kviečiami atsakyti į klausimus, kuriuos vertinimo komisija yra pateikusi protokole. Vertinimo komisijos narių ir kandidatų pokalbiai protokoluojami.

ANTRASIS SKIRSNIS

ELEKTRONINIŲ IR BENDRAI ATLIEKAMŲ PIRKIMŲ ATLIKIMO PRIEMONĖS, PIRKIMAI PAGAL ĮGALIOJIMĄ

86 straipsnis. Preliminarioji sutartis

1. Perkantysis subjektas turi teisę sudaryti preliminariąsias sutartis tuo atveju, kai jas sudarant yra taikomos šiame įstatyme nustatytos procedūros.

2. Sudarydamas pirkimo sutartis preliminariosios sutarties pagrindu, perkantysis subjektas turi vadovautis pirkimo dokumentuose aprašytais objektyviomis taisyklėmis ir kriterijais, kurie gali apimti atnaujinto, neatnaujinto ar iš dalies atnaujinto tiekėjų varžymosi galimybes. Šios pirkimo sutartys sudaromos tik tarp skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą aiškiai nurodytų perkančiųjų subjektų ir tiekėjų, su kuriais sudaryta preliminarioji sutartis.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos objektyvios taisyklės ir kriterijai turi užtikrinti tiekėjų, kurie yra preliminariosios sutarties šalys, lygiateisiškumą. Atnaujindami tiekėjų varžymąsi, perkantieji subjektai turi nustatyti pakankamą pasiūlymų dėl konkrečios pirkimo sutarties sudarymo preliminariosios sutarties pagrindu pateikimo terminą. Laimėtojas, su kuriuo bus sudaroma pirkimo sutartis, išrenkamas pagal pirkimo dokumentuose nustatytus pasiūlymų vertinimo kriterijus.

4. Vykdydamas atnaujintą ar iš dalies atnaujintą tiekėjų varžymąsi, perkantysis subjektas gali pasinaudoti elektroniniu katalogu, kaip nustatyta šio įstatymo 89 straipsnio 4 ir 5 dalyse.

5. Perkantysis subjektas negali vykdyti preliminariosios sutarties nesąžiningai ar siekdamas užkirsti kelią konkurencijai, ją apriboti ar iškreipti.

87 straipsnis. Dinaminė pirkimo sistema

1. Perkantysis subjektas įprastiems pirkimams, kurių charakteristikos yra rinkoje visuotinai žinomos ir atitinka perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus, atlikti gali taikyti dinaminę pirkimo sistemą.

2. Taikydamas šią sistemą ir jos pagrindu sudarydamas pirkimo sutartis, perkantysis subjektas naudojami tik elektroninėmis priemonėmis.

3. Dinaminė pirkimo sistema gali būti suskirstyta į objektyviai apibrėžtas prekių, paslaugų ar darbų kategorijas, kurios objektyviai nustatomos atsižvelgiant į pirkimams, atliekamiems pagal tas kategorijas, būdingas charakteristikas. Tokios charakteristikos gali apimti maksimalią leidžiamą pirkimo sutarčių apimtį ar konkrečią geografinę teritoriją, kurioje bus vykdomos pirkimo sutartys.

4. Atlikdamas pirkimus pagal dinaminę pirkimo sistemą, perkantysis subjektas laikosi riboto konkurso taisyklių. Dinaminėje pirkimo sistemoje leidžiama dalyvauti visiems kandidatams, kurie atitinka perkančiojo subjekto nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, o kandidatų skaičius pagal šio įstatymo 60 straipsnio 2 dalies nuostatas nėra ribojamas. Jeigu dinaminė pirkimo sistema suskirstyta į kategorijas, perkantysis subjektas nurodo kiekvienai kategorijai taikomus kvalifikacinius reikalavimus.

5. Taikant dinaminę pirkimo sistemą, turi būti laikomasi šių terminų:

1) tarptautinio pirkimo paraiškų pateikimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo skelbimo išsiuntimo iš Viešųjų pirkimų tarnybos dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos, o supaprastinto pirkimo atveju – ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo skelbimo paskelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje dienos arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą išsiuntimo tiekėjams dienos. Šie terminai pagrįstais atvejais gali būti sutrumpinami: tarptautinio pirkimo atveju – iki 15 dienų, o supaprastinto pirkimo atveju – iki 7 dienų. Išsiuntus pirmąjį kvietimą dalyvauti konkrečiame pirkime pagal dinaminę pirkimo sistemą, paraiškų pateikimo terminai nebetaikomi;

2) gautas kandidatų paraiškas perkantysis subjektas turi patikrinti per ne ilgesnį kaip per 10 darbo dienų terminą. Šis terminas gali būti pailgintas iki 15 darbo dienų, kai tikrinamos pirmosios paraiškos, gautos po skelbimo apie pirkimą, skelbimo apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, kvietimo patvirtinti susidomėjimą arba kai prireikia papildomos dokumentacijos ar kitokio papildomo patikrinimo dėl kandidatų atitikties kvalifikaciniams reikalavimams. Perkantysis subjektas negali išsiųsti pirmojo kvietimo teikti pasiūlymus dėl konkretaus pirkimo dinaminės pirkimo sistemos pagrindu, kol nesibaigė šis tiekėjų paraiškų tikrinimo terminas;

3) pasiūlymų pateikimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 10 dienų, supaprastinto pirkimo atveju – ne trumpesnis kaip 7 dienos nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos. Taip pat gali būti taikomos šio įstatymo 72 straipsnio 3 ir 4 dalies nuostatos dėl pasiūlymų pateikimo termino nustatymo.

6. Norėdamas sukurti dinaminę pirkimo sistemą, perkantysis subjektas:

1) skelbia apie pirkimą šio įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje, 44 arba 45 ir 48 straipsniuose nustatyta tvarka ir skelbime nurodo, kad bus taikoma dinaminė pirkimo sistema;

2) be kitų dalykų, pirkimo dokumentuose nurodo pirkimo objekto pobūdį ir numatomą apimtį, taip pat būtiną informaciją apie dinaminę pirkimo sistemą, įskaitant jos veikimą, naudojamą elektroninę įrangą, techninio prisijungimo priemones ir jų specifikacijas. Pirkimo dokumentuose taip pat nurodomas kandidatų paraiškų tikrinimo terminas, įskaitant jo pratęsimo galimybę;

3) jeigu taikytina, skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodo dinaminės pirkimo sistemos prekių, paslaugų ar darbų kategorijas ir šių kategorijų pirkimams būdingas charakteristikas;

4) skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą nurodo interneto adresą, kuriuo iki dinaminės sistemos pabaigos elektroninėmis priemonėmis nevaržomai, tiesiogiai ir be apribojimų galima susipažinti su pirkimo dokumentais.

7. Perkantysis subjektas, dinaminės pirkimo sistemos pagrindu sudarydamas konkrečias pirkimo sutartis, gali pasinaudoti elektroniniu katalogu, kaip nustatyta šio įstatymo 89 straipsnio 6 dalyje.

8. Perkantysis subjektas suteikia galimybę visiems tiekėjams pateikti paraiškas per visą dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laiką ir dalyvauti šioje sistemoje šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytomis sąlygomis. Perkantysis subjektas ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo sprendimo priėmimo dienos praneša tiekėjui apie leidimą dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje arba apie jo paraiškos atmetimą.

9. Perkantysis subjektas sukurtos dinaminės pirkimo sistemos pagrindu atlikdamas kiekvieną konkretų pirkimą dėl pirkimo sutarties sudarymo, vienu metu raštu išsiunčia kvietimus visiems kandidatams, kuriems leista dalyvauti sistemoje, pateikti pasiūlymą. Kai dinaminė pirkimo sistema suskirstyta į kategorijas, perkantysis subjektas išsiunčia kvietimus visiems kandidatams, kuriems leista dalyvauti atitinkamoje pirkimo kategorijoje. Kvietime pateikiama šio įstatymo 4 priedo 1 punkte nurodyta informacija.

10. Perkantysis subjektas, vadovaudamasis pasiūlymų vertinimo kriterijais, nurodytais skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą, nustato laimėjusį pasiūlymą pateikusį dalyvį ir su juo sudaro pirkimo sutartį. Prireikus šie kriterijai tiksliau apibrėžiami šio straipsnio 9 dalyje nurodytame kvietime pateikti pasiūlymą.

11. Perkantysis subjektas bet kuriuo dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu gali paprašyti tiekėjų, kuriems leista dalyvauti šioje sistemoje, per 5 darbo dienas nuo prašymo išsiuntimo dienos pateikti atnaujintą ar patikslintą Europos bendrąjį viešojo pirkimo dokumentą, nurodytą Viešųjų pirkimų įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje. Per visą dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laiką *mutatis mutandis* taikomos Viešųjų pirkimų įstatymo 49 straipsnio 4, 5 ir 6 dalių nuostatos dėl tiekėjų kvalifikaciją įrodančių dokumentų.

12. Perkantysis subjektas skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą turi nurodyti dinaminės pirkimo sistemos galiojimo terminą, o jeigu šis terminas pasikeičia, perkantysis subjektas apie tai praneša Europos Komisijai, užpildęs:

1) skelbimo apie pirkimą, skelbimo apie kvalifikacijos vertinimo sistemą arba kvietimo patvirtinti susidomėjimą formą pagal tai, kuri iš šių formų buvo panaudota pirminiam paskelbimui apie dinaminę pirkimo sistemą. Tokia tvarka taikoma, kai pakeičiamas dinaminės pirkimo sistemos galiojimo terminas pačios sistemos nenutraukiant;

2) skelbimo apie pirkimo sutarties sudarymą formą, kai dinaminė pirkimo sistema nutraukiama.

13. Perkantysis subjektas negali imti kokių nors mokesčių iš tiekėjų, suinteresuotų dalyvauti ar dalyvaujančių dinaminėje pirkimo sistemoje, nei prieš sukuriant šią sistemą, nei jos galiojimo laikotarpiu.

88 straipsnis. Elektroninis aukcionas

1. Perkantieji subjektai gali taikyti elektroninius aukcionus, kurių metu pateikiamos naujos sumažintos kainos ir (arba) tam tikros pasiūlymo elementų naujos reikšmės. Šiuo tikslu perkantieji subjektai rengia elektroninį aukcioną, kaip kartojamą procesą, kurio metu pritaikius automatinis vertinimo metodus pasiūlymai išdėstomi iš eilės. Elektroninis aukcionas gali būti taikomas tik atlikus išsamų pasiūlymų įvertinimą. Tam tikroms paslaugų ar darbų pirkimo sutartims, kurių objektas – intelektinės veiklos rezultatai, tokie kaip darbų projektavimas, kuris negali būti vertinamas automatinio būdu, elektroninis aukcionas netaikomas.

2. Perkantysis subjektas gali taikyti elektroninius aukcionus atlikdamas pirkimą atviro, riboto konkurso arba skelbiamų derybų būdu, kai pirkimo objekto techninė specifikacija tiksliai suformuluojama. Kai sąlygos yra tokios pačios, elektroninį aukcioną perkantysis subjektas gali taikyti atnaujindamas varžymąsi tarp preliminariosios sutarties šalių, kai preliminarioji sutartis sudaryta su keliais tiekėjais ar vykdydamas konkretų pirkimą dėl pirkimo sutarties sudarymo dinaminės pirkimo sistemos pagrindu.

3. Elektroniniam aukcionui pateikti pasiūlymai vertinami remiantis:

1) tik kainomis, kai pirkimo sutartis sudaroma vien kainos pagrindu;

2) kaina ir (arba) naujomis pasiūlymo kriterijų, nurodytų pirkimo dokumentuose, reikšmėmis, kai pirkimo sutartis sudaroma geriausio kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio pagrindu ar mažiausių sąnaudų pagrindu pritaikius gyvavimo ciklo sąnaudų metodą.

4. Perkantysis subjektas, nusprendęs taikyti elektroninį aukcioną, apie tai nurodo skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą ar kvietime pateikti pasiūlymą (kai pirkime kviečiama dalyvauti skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą), kartu pateikdamas bent šią informaciją:

1) elektroninio aukciono metu vertinamas pasiūlymo reikšmės, jeigu jas galima išmatuoti ir išreikšti skaičiais arba procentais;

2) pasiūlymo reikšmių, kurios gali būti pateiktos, ribas, nurodytas pirkimo objekto specifikacijose;

3) informaciją, kuri bus pateikiama dalyviams elektroninio aukciono metu, ir, jeigu reikia, kada su ja bus galima susipažinti;

4) informaciją apie elektroninio aukciono eigą;

5) sąlygas, kuriomis dalyviai galės teikti savo pasiūlymus, ir, jeigu reikia, mažiausius reikalaujamus skirtumus tarp pasiūlymų;

6) informaciją apie naudojamą elektroninę įrangą, suderinimą ir ryšio technines specifikacijas.

5. Perkantysis subjektas, prieš pradėdamas elektroninį aukcioną:

1) atlieka pradinį išsamų pasiūlymų vertinimą pagal taikomus pasiūlymų vertinimo kriterijus ir nustatytą kriterijų reikšmingumą;

2) vienu metu kviečia visus dalyvius, kurie atitinka reikalavimus, nustatytus pagal šio įstatymo 60–63 straipsnius, ir kurių pasiūlymai atitinka techninių specifikacijų reikalavimus, nėra nepriimtini ar netinkami, dalyvauti elektroniniame aukcione. Kvietime dalyviui nurodoma, kurią dieną, kuriuo laiku ir kaip prisijungti prie elektroninės įrangos. Elektroninis aukcionas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais. Elektroninis aukcionas negali prasidėti anksčiau kaip po 2 darbo dienų nuo tos dienos, kurią buvo išsiųsti kvietimai.

6. Kartu su kvietimu dalyvauti elektroniniame aukcione pateikiami atitinkamo dalyvio išsamaus pasiūlymo vertinimo rezultatai, atsižvelgiant į kriterijų lyginamuosius svorius, kaip nustatyta šio įstatymo 64 straipsnio 6 dalyje. Kvietime taip pat nurodoma matematinė formulė, kuri bus taikoma automatinio būdu nustatant pasiūlymų su naujomis kainomis ar naujomis pasiūlymų reikšmėmis eiliškumą. Išskyrus atvejus, kai ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas vien tik kainos pagrindu, sudarant šią formulę turi būti atsižvelgta į visų kriterijų, vertinamų nustatant ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, lyginamuosius svorius, nurodytus skelbime apie pirkimą ar kituose pirkimo dokumentuose. Šiuo tikslu visi vertinamų kriterijų reikšmių intervalai turi būti iš anksto sumažinami iki nustatytos reikšmės. Jeigu leidžiami alternatyvūs pasiūlymai, kiekvienam pasiūlymui nurodoma atskira formulė.

7. Kiekviename elektroninio aukciono etape perkantysis subjektas vienu metu visiems dalyviams praneša informaciją, kurios turi pakakti, kad jie bet kuriuo metu galėtų nustatyti savo vietą pasiūlymų eilėje. Jis taip pat gali suteikti ir kitokią informaciją apie pateiktas kainas ir pasiūlymo reikšmes, jeigu tai nurodyta pirkimo dokumentuose. Perkantysis subjektas taip pat bet kuriuo metu gali paskelbti to aukciono etapo dalyvių skaičių, tačiau jis viso elektroninio aukciono metu negali atskleisti informacijos, leidžiančios atpažinti elektroninio aukciono dalyvio tapatybę.

8. Perkantysis subjektas uždaro elektroninį aukcioną vienu ar keliais iš šių būdų:

1) kvietime dalyvauti aukcione iš anksto nurodo nustatytą aukciono uždarymo datą ir laiką;

2) kai nebegauna naujų kainų arba naujų pasiūlymo reikšmių, kurios atitiktų perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus dėl mažiausio skirtumo tarp teikiamų pasiūlymo reikšmių. Šiuo atveju perkantysis subjektas kvietime dalyvauti aukcione nurodo laiką, kuris turi praeiti nuo paskutinio pasiūlymo pateikimo iki elektroninio aukciono uždarymo;

3) kai baigiami visi kvietime dalyvauti elektroniniame aukcione nurodyti aukciono etapai. Perkančiajam subjektui nusprendus, kad elektroninis aukcionas bus baigiamas pagal šį punktą ar kartu derinant šį punktą su šios dalies 2 punktu, kvietime dalyvauti elektroniniame aukcione nurodomas kiekvieno aukciono etapo grafikas.

9. Perkantysis subjektas, uždaręs elektroninį aukcioną, remdamasis elektroninio aukciono rezultatais pagal šio įstatymo 64 straipsnyje nustatytus reikalavimus nustato laimėtoją, su kuriuo bus sudaryta pirkimo sutartis.

89 straipsnis. Elektroninis katalogas

1. Perkantysis subjektas gali reikalauti iš tiekėjų pateikti pasiūlymą elektroninio katalogo forma arba naudojantis elektroniniu katalogu. Elektroninio katalogo forma teikiamas pasiūlymas gali būti papildytas ir kitos formos dokumentais.

2. Tiekėjai elektroninius katalogus rengia pagal perkančiojo subjekto nustatytą formatą ir technines specifikacijas. Elektroniniai katalogai turi atitikti elektroninėms priemonėms keliamus reikalavimus ir papildomus perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus pagal šio įstatymo 36 straipsnio nuostatas.

3. Kai perkantysis subjektas reikalauja arba leidžia tiekėjams pateikti pasiūlymus elektroninio katalogo forma, jis turi apie tai pranešti šiomis formomis:

1) apie tai nurodyti skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą arba, jeigu pirkime kviečiama dalyvauti skelbimu apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, kvietime pateikti pasiūlymą, arba dalyvauti derybose;

2) pirkimo dokumentuose nurodyti visą pagal šio įstatymo 36 straipsnio 11 dalį reikiamą informaciją, susijusią su elektroninio katalogo formatu, naudojama elektronine įranga ir prisijungimo prie jos sąlygomis, specifikacijomis.

4. Perkantysis subjektas, sudaręs preliminarąją sutartį su keliais tiekėjais, pateikusiais pasiūlymų elektroninio katalogo forma, gali nustatyti, kad sudarant konkrečią pirkimo sutartį, atnaujintas tiekėjų varžymasis vyks atnaujinamų elektroninių katalogų pagrindu. Tokiu atveju perkantysis subjektas taiko vieną iš šių metodų:

1) kviečia dalyvius iš naujo pateikti elektroninius katalogus, pritaikytus konkrečiai pirkimo sutarčiai;

2) praneša dalyviams, kad iš jų pateiktų elektroninių katalogų jis pats ketina susirinkti informaciją, reikalingą pasiūlymui, pritaikytam konkrečiai pirkimo sutarčiai, sudaryti. Apie šio metodo taikymą turi būti iš anksto nurodyta pirkimo dokumentuose.

5. Prieš atnaujinamas tiekėjų varžymąsi pagal šio straipsnio 4 dalies 2 punktą, perkantysis subjektas turi pranešti dalyviams datą ir laiką, kada jis ketina rinkti informaciją, reikalingą pasiūlymui, pritaikytam konkrečiai pirkimo sutarčiai, sudaryti, ir turi suteikti dalyviams galimybę nesutikti, kad informacija būtų renkama tokiu būdu. Toks pranešimas turi būti išsiųstas ne vėliau kaip likus 3 darbo dienoms iki informacijos rinkimo dienos. Perkantysis subjektas negali priimti sprendimo dėl laimėtojo, kol jis galimam laimėtojui nepateikia savo sudaryto pasiūlymo ir negauna iš jo patvirtinimo, kad šiame pasiūlyme nėra esminių klaidų.

6. Perkantysis subjektas, dinaminės pirkimo sistemos pagrindu sudarydamas konkrečias pirkimo sutartis, gali:

1) reikalauti, kad pasiūlymas sudaryti šią sutartį būtų pateiktas elektroninio katalogo forma;

2) taikyti šio straipsnio 4 dalies 2 punkto ir 5 dalies nuostatas, jeigu tiekėjas kartu su prašymu dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje yra pateikęs ir elektroninį katalogą, atitinkantį perkančiojo subjekto nurodytą formatą ir technines specifikacijas. Vėliau, gavę perkančiojo subjekto pranešimą apie ketinimą sudaryti pasiūlymą pagal šio straipsnio 4 dalies 2 punkto nuostatas, kandidatai galutinai papildo elektroninio katalogo turinį.

90 straipsnis. Centralizuotų pirkimų veikla ir centrinės perkančiosios organizacijos

1. Perkantieji subjektai gali prekių ir (arba) paslaugų įsigyti iš centrinės perkančiosios organizacijos. Taip pat prekės, paslaugos ir darbai gali būti įsigijami naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos:

1) atlikta pirkimo procedūra;

2) valdoma dinamine pirkimo sistema. Jeigu centrinės perkančiosios organizacijos sukurta dinamine pirkimo sistema gali pasinaudoti kiti perkantieji subjektai, tai turi būti nurodyta skelbime apie pirkimą;

3) sudaryta preliminarąją sutartimi, kaip nustatyta šio įstatymo 86 straipsnio 2 dalyje.

2. Laikoma, kad perkantysis subjektas įvykdo įsipareigojimus pagal šį įstatymą, jeigu jis įsigyja prekių, paslaugų ar darbų iš centrinės perkančiosios organizacijos ar per ją pagal šio straipsnio

1 dalį. Tačiau perkantysis subjektas atsako už tinkamą šio įstatymo nuostatų laikymąsi, kai jis pats atlieka tam tikras procedūras, įskaitant:

1) pirkimo sutarties sudarymą centrinės perkančiosios organizacijos valdomos dinaminės pirkimo sistemos pagrindu;

2) atnaujinto tiekėjų varžymosi vykdymą centrinės perkančiosios organizacijos sudarytos preliminarinės sutarties pagrindu.

3. Centrinė perkančioji organizacija, atlikdama centralizuotus pirkimus, naudojasi tik elektroninėmis priemonėmis pagal šio įstatymo 36 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Perkantieji subjektai centrinės perkančiosios organizacijos teikiamas centralizuotos pirkimų veiklos paslaugas gali įsigyti netaikydami šio įstatymo. Centralizuotos pirkimų veiklos paslaugų pirkimo sutartyje papildomai gali būti nurodytos ir joms teikti reikalingos pagalbinės pirkimų veiklos paslaugos.

5. Sprendimą dėl centrinių perkančiųjų organizacijų steigimo, jų teisinės formos ar teisės atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas perkančiajam subjektui suteikimo pagal kompetenciją priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota (įgaliotos) institucija (institucijos) arba savivaldybės taryba.

6. Centrinės perkančiosios organizacijos veikla finansuojama iš įstaigai, kuri įgyvendina centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas atliekančio juridinio asmens dalyvio ar savininko teisės ir pareigas, skirtų valstybės ar savivaldybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų.

7. Centrinė perkančioji organizacija ketvirčiui pasibaigus per 5 darbo dienas privalo pateikti Viešųjų pirkimų tarnybai informaciją apie perkančiųjų subjektų centralizuotus pirkimus, atliktus per ketvirtį, ir kartu nurodyti informaciją apie atliktus žaliuosius pirkimus ir jų vertes bei energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų taikymą.

91 straipsnis. Įgaliojimų atlikti pirkimo procedūras suteikimas kitam perkančiajam subjektui

1. Perkantysis subjektas pirkimams organizuoti, pirkimo procedūroms iki pirkimo sutarties ar preliminarinės sutarties sudarymo atlikti, taip pat atlikto pirkimo procedūrų ataskaitai ar skelbimui apie sudarytą pirkimo ar preliminarinę sutartį pateikti gali įgalioti kitą perkantįjį subjektą ar perkančiąją organizaciją. Tam jis privalo įgaliotajam subjektui nustatyti užduotis ir suteikti visus įgaliojimus toms užduotims vykdyti. Įgaliojimais įforminami Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Už perkančiojo subjekto įgaliotajam subjektui nustatytas užduotis atsako perkantysis subjektas, o už šių užduočių įvykdymą – įgaliotasis subjektas. Už pirkimo sutarties sudarymą, jos sąlygų vykdymą yra atsakingas perkantysis subjektas.

92 straipsnis. Bendrai atliekamas pirkimas

1. Keli perkantieji subjektai gali susitarti ir kartu atlikti bendrus pirkimus.

2. Jeigu perkantieji subjektai savo vardu ir interesais (poreikiams patenkinti) kartu atlieka pirkimo procedūras, jie bendrai atsako už pirkimo procedūrų atlikimą pagal šio įstatymo nuostatas. Ši nuostata taikoma ir tuo atveju, kai vienas perkantysis subjektas pirkimo procedūrą atlieka savo ir kitų perkančiųjų subjektų interesais.

3. Jeigu perkantieji subjektai ne visas pirkimo procedūras atlieka savo pačių vardu ir interesais, jie kartu atsako tik už bendrai atliekamas pirkimo procedūras. Kiekvienas perkantysis subjektas atsako už savo vardu ir interesais atliekamas pirkimo procedūros dalis.

93 straipsnis. Skirtingų valstybių narių perkančiųjų subjektų bendrai atliekamas pirkimas

1. Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių perkantieji subjektai gali atlikti bendrus pirkimus bet kuriuo iš šiame straipsnyje nurodytų atvejų.

2. Perkantieji subjektai neturi teisės atlikti bendro pirkimo, jeigu taip galėtų būti išvengta šio įstatymo ar kitų valstybių narių, kurių perkantieji subjektai kartu atlieka bendrą pirkimą, teisės aktų, suderintų su Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais, taikymo.

3. Perkantieji subjektai gali naudotis kitoje valstybėje narėje veikiančios centrinės perkančiosios organizacijos centralizuotos pirkimo veiklos paslaugomis.

4. Centrinė perkančioji organizacija centralizuotos pirkimo veiklos paslaugas teikia vadovaudamasi valstybės narės, kurioje ji veikia, teisės aktų nuostatomis. Valstybės narės, kurioje veikia centrinė perkančioji organizacija, teisės aktų nuostatos taip pat taikomos:

- 1) dinaminės pirkimo sistemos pagrindu sudaromai pirkimo sutarčiai;
- 2) atnaujintam tiekėjų varžymuisi pagal preliminarįją sutartį.

5. Keli skirtingų valstybių narių perkantieji subjektai gali:

- 1) sudaryti vieną pirkimo sutartį;
- 2) sudaryti bendrą preliminarįją sutartį;
- 3) pirkimus atlikti taikydami dinaminę pirkimo sistemą;
- 4) sudaryti sutartis preliminariosios sutarties arba dinaminės pirkimo sistemos pagrindu.

6. Tuo atveju, kai nėra tarp valstybių narių sudaryto tarptautinio susitarimo, reguliuojančio būtinus elementus, patys perkantieji subjektai, norintys kartu atlikti bendrą pirkimą, pasirašo susitarimą, kuriame nustato:

1) šalių atsakomybę ir taikytinas valstybių narių nacionalinių teisės aktų nuostatas. Pirkimo dokumentuose gali būti nustatyta kiekvieno dalyvaujančio perkančiojo subjekto atsakomybė ir taikytinos nacionalinių teisės aktų nuostatos;

2) pirkimo procedūrų vidinį organizavimą, įskaitant procedūrų valdymą, numatomų pirkti prekių, paslaugų ar darbų pasiskirstymą, pirkimo ar preliminarųjų sutarčių sudarymą.

7. Laikoma, kad šio straipsnio 6 dalyje nurodytame susitarime dalyvaujantis perkantysis subjektas, įsigydamas prekių, paslaugų ar darbų iš perkančiojo subjekto, atsakingo už pirkimo procedūros atlikimą, įvykdo šiame įstatyme nustatytas pareigas.

8. Kai keli skirtingų valstybių narių perkantieji subjektai įsteigia bendrą subjektą, įskaitant ir Europos teritorinio bendradarbiavimo grupes ar kitus pagal Europos Sąjungos teisę įsteigtus subjektus, dalyvaujantys perkantieji subjektai, vadovaudamiesi įsteigto subjekto kompetentingo valdymo organo sprendimu, sutaria dėl vienos iš valstybių narių nacionalinių pirkimų taisyklių taikymo šia tvarka:

1) taikomos valstybės narės, kurioje yra bendro subjekto registruota buveinė, nacionalinių teisės aktų nuostatos. Šis susitarimas gali būti neterminuotas, jeigu tai nustatyta bendro subjekto steigimo dokumente, arba terminuotas – tam tikrų rūšių pirkimams arba vienam ar keliems atskiriems pirkimams;

2) taikomos valstybės narės, kurioje bendras subjektas vykdo veiklą, nacionalinių teisės aktų nuostatos.

V SKYRIUS

PIRKIMO SUTARTIES AR PRELIMINARIOSIOS SUTARTIES SUDARYMAS IR VYKDYMAS

94 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymas

1. Dalyvis, kurio pasiūlymas nustatytas laimėjęs, sudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties kviečiamas raštu (išskyrus šio įstatymo nustatytus atvejus, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu) ir jam nurodomas laikas, iki kada jis turi sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį.

2. Jeigu tiekėjas, kuriam buvo pasiūlyta sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį, raštu atsisako ją sudaryti arba nepateikia pirkimo dokumentuose nustatyto pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinančio dokumento, arba iki perkančiojo subjekto nurodyto laiko nepasirašo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties, arba atsisako sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį šiame įstatyme ir pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis ar tiekėjų grupė neįsteigia juridinio asmens, kaip nustatyta šio straipsnio 5 dalyje, laikoma, kad jis (jie) atsisakė sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį. Tuo atveju perkantysis subjektas siūlo

sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį tiekėjui, kurio pasiūlymas pagal nustatytą pasiūlymų eilę yra pirmas po tiekėjo, atsisakiusio sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį, jeigu tenkinamos šio įstatymo 59 straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos.

3. Sudarant pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos, derybų ar dialogo atveju – galutinai suderėta kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos ir pirkimo dokumentuose nustatytos pirkimo sąlygos. Tuo atveju, kai mokesčius reguliuojančių įstatymų ir šių įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka perkantysis subjektas pats turi sumokėti pridėtinės vertės mokestį į valstybės biudžetą už įsigytą pirkimo objektą, į pasiūlymo kainą ar sąnaudas įskaitytas šis mokestis sudarant pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį išskaičiuojamas.

4. Jeigu perkantysis subjektas reikalauja, kad tiekėjų grupė, kurios pasiūlymas nustatytas laimėjęs, įsteigtų juridinį asmenį, jis pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį sudaro su šių ūkio subjektų įsteigtu juridiniu asmeniu. Juridinį asmenį įsteigę ūkio subjektai privalo laiduoti už jų įsteigto juridinio asmens prievoles, susijusias su pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sąlygų įvykdymu.

5. Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų nuo sutarties sudarymo prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį. Tokie atvejai gali apimti pirkimo sutartis dėl:

- 1) elektros energijos ir šilumos, dujų, karšto ir šalto vandens, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugų;
- 2) bankų ir kitų finansinių institucijų teikiamų finansinių paslaugų;
- 3) prekių nuomos, lizingo (finansinės nuomos), pirkimo išsimokėtinai;
- 4) aptarnavimo, remonto ar priežiūros paslaugų, kai įsigyjamo objekto pirkimo sutartis apima ir šias paslaugas;
- 5) dokumentų saugojimo paslaugų;
- 6) darbų ar statinio statybos techninės priežiūros paslaugų;
- 7) statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų arba statinio projektavimo ir statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų, kai šios paslaugos perkamos kartu;
- 8) investicijų projektų įgyvendinimo;
- 9) finansinių priemonių ar fondų fondo, kaip šios sąvokos apibrėžtos 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2 straipsnio 11 ir 27 punktuose, finansų inžinerijos priemonių, įskaitant kartu teikiamas subsidijas, valdymo ir (arba) įgyvendinimo paslaugų;
- 10) kitų prekių ir (ar) paslaugų, kai ilgesnis kaip 3 metų prekių tiekimo ir (ar) paslaugų teikimo laikotarpis ekonominiu ar socialiniu požiūriu yra naudingesnis ir perkantysis subjektas tai pagrindžia.

6. Preliminarioji sutartis negali būti sudaryta ilgesniam kaip 8 metų laikotarpiui, išskyrus pagrįstus, su pirkimo objektu susijusius atvejus, kurie nurodomi skelbime apie pirkimą arba kvietime patvirtinti susidomėjimą. Tokie atvejai galėtų būti, kai dėl pirkimo objekto ypatybių tiekėjas, norėdamas įvykdyti preliminariosios sutarties sąlygas, turi panaudoti įrangą, kurios amortizacijos laikotarpis yra ilgesnis kaip 8 metai, arba kai preliminarįją sutartimi siekiama užtikrinti tinklų techninę priežiūrą, kuriai atlikti reikalingas specializuotas darbuotojų mokymas ir siekiama užtikrinti paslaugų tęstinumą ir sumažinti galimų sutrikimų riziką. Pirkimo sutartis preliminariosios sutarties pagrindu gali būti sudaryta ne vėliau kaip iki preliminariosios sutarties galiojimo termino pabaigos, tačiau pati pirkimo sutartis gali galioti ir ilgiau.

7. Pirkimo sutartis žodžiu gali būti sudaroma tik tada, kai supaprastinto pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 3 000 Eur (trys tūkstančiai eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio).

8. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis turi būti sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau negu pasibaigė atidėjimo terminas, kuris negali būti trumpesnis kaip 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – ne trumpesnis nei 5 darbo dienų), o jeigu pranešimas apie sprendimą nustatyti laimėjusį pirkimo pasiūlymą nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, negali būti trumpesnis nei 15 dienų. Atidėjimo terminas gali būti netaikomas, kai:

1) vienintelis suinteresuotas dalyvis yra tas, su kuriuo sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, ir nėra suinteresuotų kandidatų;

2) pirkimo sutartis sudaroma dinaminės pirkimo sistemos pagrindu arba supaprastinto pirkimo sutartis sudaroma preliminariosios sutarties pagrindu;

3) pirkimo sutartis sudaroma žodžiu.

9. Perkantysis subjektas laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminariąją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal jas pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Šis reikalavimas netaikomas pirkimams, kai pasiūlymas pateikiamas žodžiu arba pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, pirkimams, kurie atlikti neskelbiamų derybų būdu (mažos vertės pirkimų atveju – neskelbiant apie pirkimą) esant šio įstatymo 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 6 dalies 5, 6, 7 punktuose nustatytoms sąlygoms, jeigu jų metu laimėjusiu dalyviu nustatomas fizinis asmuo, taip pat laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalims, kai nėra techninių galimybių tokiu būdu paskelbti informacijos. Tokiu atveju perkantysis subjektas turi sudaryti galimybę susipažinti su nepaskelbtomis laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalimis.

95 straipsnis. Pirkimo sutarties turinys

1. Pirkimo sutartyje, kai ji sudaroma raštu, ar preliminariojoje sutartyje turi būti nustatyta:

- 1) sutarties šalių teisės ir pareigos;
- 2) perkamos prekės, paslaugos ar darbai, preliminarus, o jeigu įmanoma, – tikslus jų kiekis;
- 3) kainodaros taisyklės, nustatytos pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą metodiką;
- 4) mokėjimo tvarka. Mokėjimo laikotarpiai turi atitikti Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercines sutartis vėlavimo prevencijos įstatymo 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus;

5) sutarties prievolių įvykdymo terminai;

6) sutarties įvykdymo užtikrinimas;

7) sutarties peržiūros sąlygos ar pasirinkimo galimybės, jeigu tai numatoma;

8) ginčų sprendimo tvarka;

9) sutarties nutraukimo atvejai, įskaitant šio įstatymo 98 straipsnyje nurodytus atvejus, ir tvarka;

10) sutarties galiojimas;

11) subtieėjai, jeigu vykdant pirkimo sutartį jie pasitelkiami, ir jų keitimo tvarka.

2. Perkantysis subjektas gali nustatyti specialias pirkimo sutarties vykdymo sąlygas, siejamas su ekonominiais, inovacijų, užimtumo, socialinės ir aplinkos apsaugos reikalavimais, jeigu tokios sąlygos:

- 1) susijusios su pirkimo objektu, kaip nustatyta šio įstatymo 64 straipsnio 4 dalyje;
- 2) nurodytos pirkimo dokumentuose.

96 straipsnis. Subtieikimas

1. Perkantysis subjektas turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai jis ketina pasitelkti subtieėjus ir kokius subtieėjus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti.

2. Jeigu tai leidžiama dėl pirkimo sutarties pobūdžio, perkantysis subjektas pirkimo dokumentuose turi nustatyti tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais galimybę ir tokio atsiskaitymo tvarką, kurioje, be kitų reikalavimų, turi būti nustatyta teisė tiekėjui prieštarauti nepagrįstiems mokėjimams. Perkantysis subjektas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio straipsnio 4 dalyje nurodytos informacijos gavimo raštu informuoja subtiekęjus apie tokią tiesioginio atsiskaitymo galimybę, o subtiekęjas, norėdamas pasinaudoti tokia galimybe, raštu pateikia prašymą perkančiajam subjektui. Tais atvejais, kai subtiekęjas išreiškia norą pasinaudoti tiesioginio atsiskaitymo galimybe, perkantysis subjektas turi sudaryti trišalę sutartį su pirkimo sutartį sudariusiu tiekėju ir jo subtiekeju, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiekeju tvarka, atsižvelgiant į pirkimo dokumentuose ir subtiekimu sutartyje nustatytus reikalavimus.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti reikalavimai nekeičia pagrindinio tiekėjo atsakomybės dėl numatomos sudaryti pirkimo sutarties įvykdymo.

4. Pirkimo dokumentuose turi būti nustatyta, kad, sudarius pirkimo sutartį, tačiau ne vėliau negu pirkimo sutartis pradeda vykdyti, tiekėjas įsipareigoja perkančiajam subjektui pranešti tuo metu žinomų subtiekejų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų atstovus. Perkantysis subjektas taip pat reikalauja, kad tiekėjas informuotų apie minėtos informacijos pasikeitimus visu pirkimo sutarties vykdymo metu, taip pat apie naujus subtiekęjus, kuriuos jis ketina pasitelkti vėliau. Jeigu taikomos šio straipsnio 5 dalies nuostatos, kartu su informacija apie naujus subtiekęjus pateikiami ir subtiekejo pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinantys dokumentai.

5. Tais atvejais, kai tiekėjas nesiremia subtiekejo pajėgumais, perkantysis subjektas, siekdamas užtikrinti tinkamą šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatų įgyvendinimą ir vadovaudamasis šio įstatymo 60 straipsnio 1 dalyje nustatytais reikalavimais, gali patikrinti, ar nėra *mutatis mutandis* taikomo Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnyje nurodytų tiekėjo subtiekejo pašalinimo pagrindų. Tokiu atveju, jeigu subtiekejo padėtis atitinka bent vieną vadovaujantis *mutatis mutandis* taikomo Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsniu nustatytą pašalinimo pagrindą, perkantysis subjektas reikalauja per perkančiojo subjekto nustatytą terminą pakeisti minėtą subtiekęją reikalavimus atitinkančiu subtiekeju.

97 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties keitimas jų galiojimo laikotarpiu

1. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiama neatliekant naujos pirkimo procedūros pagal šį įstatymą, kai yra bent vienas iš šių atvejų:

1) kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo piniginę vertę, iš anksto buvo aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai suformuluotas pirkimo dokumentuose nustatant pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties peržiūros, įskaitant kainos indeksavimą, atlyginimų darbuotojams peržiūrą, sąlygas ar pasirinkimo galimybes, įskaitant sutarties termino, perkamų kiekių, apimtį, objekto pakeitimą. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta galimų pakeitimų ar pasirinkimo galimybių apimtys, pobūdis ir aplinkybės, kurioms esant tai gali būti atliekama. Neleidžiami tokie pakeitimai ar pasirinkimo galimybės, dėl kurių iš esmės pasikeistų pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis;

2) kai prireikia iš to paties tiekėjo pirkti papildomų darbų, paslaugų ar prekių, kurie nebuvo įtraukti į pirminį pirkimą, kai yra visos šios sąlygos kartu:

a) tiekėjo pakeitimas negalimas dėl ekonominių ar techninių priežasčių, tokių kaip pagal pirminį pirkimą įsigytos įrangos, paslaugų ar įrenginių, programinės įrangos pakeičiamumo ir sąveikumo reikalavimų užtikrinimas, ir dėl to, kad perkančiajam subjektui sukeltų didelių nepatogumų ar nemažą išlaidų dubliavimą;

b) atskiro pakeitimo vertė neviršija 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė – 100 procentų pradinės pirkimo sutarties vertės. Tokiais pakeitimais negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo;

3) kai pakeitimo būtinybė atsirado dėl aplinkybių, kurių protingas ir apdairus perkantysis subjektas negalėjo numatyti, ir kai kartu yra šios sąlygos:

a) pakeitimu iš esmės nepakeičiamas pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis;

b) atskiro pakeitimo vertė neviršija 50 procentų, o bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė – 100 procentų pradinės pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties vertės. Tokiais pakeitimais negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme pirkimui nustatytos tvarkos taikymo;

4) kai pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties šalis, su kuria perkantysis subjektas sudarė sutartį, pakeičiama nauja sutarties šalimi dėl bent vienos iš šių priežasčių:

a) įgyvendinant pirkimo dokumentuose iš anksto nedviprasmiškai, laikantis šios dalies 1 punkte nustatytų reikalavimų, suformuluotą pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties peržiūros sąlygą ar pasirinkimo galimybę;

b) dėl pradinio tiekėjo reorganizavimo, likvidavimo, restruktūrizavimo ar bankroto procedūros naujas tiekėjas, atitinkantis anksčiau pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, visiškai arba iš dalies perima pradinio tiekėjo teises ir pareigas. Toks tiekėjo pakeitimas negali lemti kitų esminių sutarties pakeitimų ir taip negali būti siekiama išvengti šio įstatymo taikymo;

c) kai pats perkantysis subjektas prisiima tiekėjo įsipareigojimus subtiekejų atžvilgiu. Toks sutarties pakeitimas galimas, jeigu pirkimo dokumentuose buvo nustatyta tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais galimybė kaip nustatyta šio įstatymo 96 straipsnio 2 dalyje;

5) kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo vertę, nėra esminis, kaip nustatyta šio straipsnio 4 dalyje.

2. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis jos galiojimo laikotarpiu taip pat gali būti keičiama pagal šį įstatymą neatliekant naujos pirkimo procedūros, nors ir nėra šio straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodytų aplinkybių, tačiau yra visos šios sąlygos kartu:

1) bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija atitinkamų tarptautinio pirkimo vertės ribų, nurodytų šio įstatymo 12 straipsnyje;

2) bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija 10 procentų pradinės pirkimo sutarties vertės prekių ar paslaugų pirkimo atveju ir 15 procentų – darbų pirkimo atveju;

3) pakeitimu iš esmės nepakeičiamas pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis.

3. Jeigu pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties vertė buvo peržiūrėta pagal joje nurodytas kainų peržiūros sąlygas, taikant šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus ir 2 dalį atsižvelgiama į patikslintą sutarties vertę.

4. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimas jos galiojimo laikotarpiu laikomas esminiu pagal šio straipsnio 1 dalies 5 punktą, kai juo pakeičiamas pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties bendrasis pobūdis. Bet kuriuo atveju esminiais pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimais laikomi tokie pakeitimai, kai tenkinama bent viena iš šių sąlygų (taikant šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus atvejus į šias sąlygas neatsižvelgiama):

1) pakeitimu nustatoma tokia nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą būtų galima priimti kitų kandidatų paraiškų, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų;

2) dėl pakeitimo ekonominė pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pusiausvyra pasikeičia tiekėjo, su kuriuo sudaryta ši sutartis, naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje;

3) pakeitimu ženkliai išplečiama pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties apimtis;

4) kai tiekėja, su kuriuo sudaryta pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, pakeičia naujas tiekėjas dėl kitų priežasčių, negu šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytos priežastys.

5. Jeigu pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pakeitimas atliekamas kitais negu apibrėžti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse atvejais, tokiam pakeitimui atlikti turi būti atliekama nauja pirkimo procedūra pagal šio įstatymo reikalavimus.

98 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties nutraukimas

1. Perkantysis subjektas, laikydamasis Civiliniame kodekse nustatytų sutarties nutraukimo procedūrai taikomų reikalavimų, gali vienašališkai nutraukti pirkimo sutartį, preliminarniąją sutartį ar sutartį, kuria keičiama pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, jeigu:

1) pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis buvo pakeista pažeidžiant šio įstatymo 97 straipsnį;

2) paaiškėjo, kad tiekėjas, su kuriuo sudaryta pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, turėjo būti pašalintas iš pirkimo procedūros *mutatis mutandis* taikant Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 1 dalį, kuri taikoma kartu su šio įstatymo 60 straipsnio 1 dalimi;

3) paaiškėjo, kad su tiekėju neturėjo būti sudaryta pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis dėl to, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas procese pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį pripažino, kad nebuvo įvykdyti įsipareigojimai pagal Europos Sąjungos steigiamąsias sutartis ir Direktyvą 2014/25/ES.

2. Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis gali būti nutraukta ir sutartyje nurodytais atvejais bei kitais negu šio straipsnio 1 dalyje nurodyti, Civiliniame kodekse nustatytais atvejais.

99 straipsnis. Pirkimo sutarties neįvykdymas ar netinkamas įvykdymas

1. Perkantysis subjektas ne vėliau kaip per 10 dienų Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka skelbia informaciją apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus (tiekėjų grupės atveju visus grupės narius), taip pat apie ūkio subjektus, kurių pajėgumais rėmėsi tiekėjas ir kurie su tiekėju prisiėmė solidarią atsakomybę už pirkimo sutarties įvykdymą pagal šio įstatymo 63 straipsnio 5 dalį, jeigu pažeidimas įvykdytas dėl tos pirkimo sutarties dalies, kuriai jie buvo pasitelkti, kai:

1) sutartis nutraukta dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo, kaip nustatyta Civiliniame kodekse (toliau – esminis pirkimo sutarties pažeidimas);

2) priimtas teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas perkančiojo subjekto reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje ir *mutatis mutandis* taikomo Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 4 dalies 6 punkte nurodytas terminas skaičiuojamas:

1) jeigu tiekėjas nesikreipė į teismą, ginčydamas pirkimo sutarties nutraukimą dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo, – nuo šio įstatymo 107 straipsnio 4 dalyje nurodyto termino pabaigos;

2) jeigu tiekėjas kreipėsi į teismą, ginčydamas pirkimo sutarties nutraukimą dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo, – nuo teismo sprendimo, kuriuo nustatoma, kad nėra pagrindo tenkinti tiekėjo reikalavimą, įsiteisėjimo dienos;

3) nuo teismo sprendimo, kuriuo tenkinamas perkančiojo subjekto reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais, įsiteisėjimo dienos.

3. Perkantysis subjektas, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje paskelbęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas apie tai informuoja tiekėją.

VI SKYRIUS PIRKIMŲ VALDYMAS

100 straipsnis. Pirkimų valdyme dalyvaujančios institucijos

1. Formuojant Europos Sąjungos pirkimų politiką dalyvauja, Europos Sąjungos pirkimų teisę į nacionalinę teisę perkelia, valstybės pirkimų politiką formuoja ir jos įgyvendinimą organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja ministerija, pagal savo nuostatus atsakinga už pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, politikos formavimą.

2. Pirkimų politiką įgyvendina Viešųjų pirkimų tarnyba.

3. Pirkimų priežiūrą atlieka Viešųjų pirkimų tarnyba ir kitos valstybės institucijos pagal kompetenciją, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys pagal savo kompetenciją.

4. *Mutatis mutandis* taikomame Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytų tiekėjų susitarimų, kuriais iškreipiama pirkime dalyvaujančių tiekėjų konkurencija,

nustatymo klausimais perkančiuosius subjektus konsultuoja ir metodinę pagalbą teikia Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba.

5. Šio įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje nurodytų interesų konfliktų nustatymo gaires rengia Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

6. Informaciją į kitų valstybių narių institucijų, perkančiųjų subjektų ar tiekėjų paklausimus dėl šio įstatymo 51, 52 ir 53, 60, 61, 62 ir 66 straipsnių teikia valstybės institucijos ir įstaigos pagal savo kompetenciją ir kiti asmenys, išduodantys dokumentus, susijusius su šioje dalyje nurodytų straipsnių nuostatų taikymu. Teikiant šią informaciją negali būti atskleidžiama konfidenciali informacija ir turi būti užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal įstatymų reikalavimus.

7. Sprendimų, kuriuos priėmė teismas pagal šio įstatymo 111 straipsnio 2 dalį, kopijas per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą Viešųjų pirkimų tarnybai teikia Nacionalinė teismų administracija.

8. Perkančiųjų subjektų neatlygintina prieiga prie dokumentų ar informacijos, patvirtinančios tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą teikia tokius duomenis tvarkančios pagal *mutatis mutandis* taikomą Viešųjų pirkimų įstatymo 50 straipsnio 8 dalį į Viešųjų pirkimų tarnybos sudaromą sąrašą įtrauktos institucijos.

9. Duomenis apie pirkimo sutarčių ir vidaus sandorių vykdymą iš informacinės sistemos „E. sąskaita“ į Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą teikia valstybės įmonė Registrų centras. Informaciją, kuri turi būti teikiama pagal šį reikalavimą, nustato Viešųjų pirkimų tarnyba.

101 straipsnis. Viešųjų pirkimų tarnybos kompetencija

1. Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijos:

1) rengia ir (arba) priima šiame įstatyme nurodytus teisės aktus;

2) vykdo šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimų prevenciją, prižiūri, kaip laikomasi šių teisės aktų reikalavimų, įskaitant šių teisės aktų reikalavimus vykdant pirkimo sutartis ir šio įstatymo 19 straipsnyje nurodytus vidaus sandorius;

3) nagrinėja administracinių nusižengimų bylas pagal savo kompetenciją;

4) teikia metodinę pagalbą, rengia rekomendacijas ir gaires šio įstatymo taikymo ir įgyvendinimo, taip pat pirkimų planavimo ir jų atlikimo klausimais, moko perkančiuosius subjektus ir organizuoja jų mokymą, neatlygintinai konsultuoja perkančiuosius subjektus ir tiekėjus šio įstatymo taikymo klausimais;

5) renka, kaupia ir analizuoja informaciją apie pirkimus, sudarytas pirkimų sutartis, preliminarąsias sutartis ir pirkimo sutarčių įvykdymo rezultatus, pirkimų ginčus, nustatytus pirkimų tvarkos pažeidimus ir pirkimų praktikoje pasitaikančias problemas. Šią informaciją, išskyrus konfidencialią, skelbia Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainėje ir (arba) Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir teikia Europos Komisijai, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms;

6) analizuoja ir vertina pirkimų sistemą, pastebėjusi jos trūkumų rengia ir šio įstatymo 100 straipsnio 1 dalyje nurodytai ministerijai teikia pasiūlymus, kaip ją tobulinti;

7) bendradarbiauja su Europos Komisija pirkimų teisės aktų taikymo klausimais;

8) persiunčia Europos Sąjungos leidinių biurui skelbti perkančiųjų subjektų skelbimus ir užtikrina kitų pranešimų ir informacijos persiuntimą;

9) koordinuoja informacijos į kitų valstybių narių institucijų, perkančiųjų subjektų ar tiekėjų paklausimus dėl šio įstatymo 51, 52 ir 53, 60, 61, 62 ir 66 straipsnių teikimą, taip pat informacijos teikimą per Vidaus rinkos informacinę sistemą, sukurtą vadovaujantis 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2008/49/EB (OL 2012 L 316, p. 1);

10) administruoja perkančiųjų subjektų pagal šio įstatymo 99 straipsnio 1 dalį paskelbtą informaciją apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus;

11) rengia ir kas trejus metus Europos Komisijai teikia 104 straipsnio 2 dalyje nurodytą pirkimų stebėsenos ataskaitą;

12) Europos Komisijai teikia informaciją apie šio įstatymo 100 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas institucijas, taip pat apie nacionalines iniciatyvas, kurių imtasi siekiant perkantiesiems subjektams ar tiekėjams teikti rekomendacijas, padėti įgyvendinti pirkimų taisyklės arba reaguoti į problemas, su kuriomis susiduriama įgyvendinant tas taisykles;

13) Europos Komisijos prašymu perduoda šio įstatymo 102 straipsnyje nurodytas ataskaitas ar pagrindinę ataskaitose pateiktą informaciją;

14) kiekvienais metais Europos Komisijai teikia visų sprendimų, kuriuos priėmė teismas pagal šio įstatymo 111 straipsnio 2 dalį, kopijas ir tuos sprendimus paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

15) Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbia informaciją apie tarptautinio pirkimo vertės ribas, įskaitant informaciją apie patikslintas vertės ribas;

16) atlieka kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

2. Viešųjų pirkimų tarnyba turi teisę:

1) savarankiškai pasirinkti tikrinimo objektą, būdą, mastą ir laiką;

2) gauti iš perkančiojo subjekto ar kitų asmenų su pirkimu, įskaitant pirkimo sutarties vykdymą, susijusią informaciją ir dokumentus, reikalingus Viešųjų pirkimų tarnybos funkcijoms atlikti, taip pat laikinai, ne ilgiau kaip 30 dienų, paimti iš perkančiojo subjekto ar kitų asmenų šių dokumentų originalus, įforminusi tai dokumentų poėmio aktu. Prireikus šis terminas gali būti pratęstas dar 30 dienų;

3) gauti perkančiojo subjekto, pirkimo komisijos ar jos narių, pirkimo procedūrose dalyvaujančių ekspertų, kitų asmenų su pirkimu, įskaitant pirkimo sutarties vykdymą, susijusių veiksmų ir sprendimų paaiškinimus;

4) pateikti pirkimo dokumentus ir tiekėjų pasiūlymus papildomai ekspertizei;

5) įtarusi šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimus ir vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, įpareigoti perkantįjį subjektą sustabdyti pirkimo procedūras iki perkančiojo subjekto pateiktų dokumentų ir sprendimų įvertinimo, o nustačiusi šiuos pažeidimus, – įpareigoti perkantįjį subjektą nutraukti pirkimo procedūras, pakeisti ar panaikinti neteisėtus sprendimus ar veiksmus;

6) šiame įstatyme nustatytais atvejais duoti sutikimą sudaryti vidaus sandorius;

7) traukti administracinę atsakomybę šį įstatymą pažeidusius ir Viešųjų pirkimų tarnybos reikalavimų ar sprendimų nevykdančius asmenis;

8) nustačiusi šio įstatymo pažeidimus ar galimus Konkurencijos įstatymo pažeidimus, korupcijos apraiškas ar dokumentų klastojimą, medžiagą tolesniam tyrimui perduoti teisėsaugos institucijoms ar kitoms valstybės institucijoms nagrinėti pagal kompetenciją;

9) nustačiusi šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimus, gindama viešąjį interesą, kreiptis į teismą dėl pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia ir (arba) alternatyvių sankcijų taikymo;

10) gavusi kitų valstybių narių institucijų, perkančiųjų subjektų ar tiekėjų paklausimą dėl šio įstatymo 51, 52 ir 53, 60, 61, 62 ir 66 straipsnių taikymo, persiųsti jį Lietuvos valstybės institucijoms, įstaigoms ar viešiesiems juridiniams asmenims, kurie pagal kompetenciją turi suteikti reikiamą informaciją;

11) patvirtinti konkrečių prekių, paslaugų ar darbų techninėms specifikacijoms taikomus reikalavimus;

12) grąžinti perkančiajam subjektui šio įstatymo reikalavimų neatitinkančius skelbimus Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka.

3. Viešųjų pirkimų tarnyba sprendimą dėl šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodyto sutikimo priima ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo motyvuoto perkančiojo subjekto kreipimosi gavimo dienos ir šio sprendimo priėmimo dieną jį paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Jeigu perkantysis subjektas kartu su kreipimusi nepateikia visų būtinų dokumentų, Viešųjų pirkimų tarnyba ne vėliau kaip per 3 darbo dienas gali paprašyti papildomų dokumentų, reikalingų sprendimui priimti, kuriuos perkantysis subjektas turi pateikti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Viešųjų pirkimų tarnybos prašymo gavimo dienos. Perkančiajam subjektui pateikus

motyvuotą prašymą, Viešųjų pirkimų tarnyba šį terminą pratęsia perkančiojo subjekto nurodytam laikotarpiui. Papildomų dokumentų pateikimo termino pratęsimo atvejų skaičius neribojamas. Viešųjų pirkimų tarnyba sprendimą dėl sutikimo priima ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo papildomų dokumentų gavimo dienos. Jeigu perkantysis subjektas per nustatytą terminą nepateikia prašomų papildomų dokumentų, Viešųjų pirkimų tarnyba prašymo nenagrinėja, tačiau tai nekliudo perkančiajam subjektui vėl kreiptis į Viešųjų pirkimų tarnybą su tuo pačiu prašymu dėl šiame punkte nurodyto sutikimo. Jeigu per šioje dalyje nustatytą terminą Viešųjų pirkimų tarnyba nepateikia jokio atsakymo, laikoma, kad sutikimas gautas. Kreipimosi dėl šio straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytų sutikimų tvarką nustato Viešųjų pirkimų tarnyba.

4. Viešųjų pirkimų tarnyba, paskyrusi administracinę nuobaudą perkančiojo subjekto darbuotojui, ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo sprendimo skirti administracinę nuobaudą priėmimo apie tai praneša perkančiojo subjekto vadovui.

5. Viešųjų pirkimų tarnybai teikiami asmenų skundai ir pranešimai dėl galimų pirkimų bei pirkimo sutarčių vykdymo pažeidimų nagrinėjami Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka, vadovaujantis šiomis taisyklėmis:

1) Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytoje tvarkoje nurodytus reikalavimus atitinkantį skundą ar pranešimą Viešųjų pirkimų tarnyba turi išnagrinėti, priimti administracinį sprendimą dėl pirkimo ar pirkimo sutarties atrinkimo ar neatrinkimo vertinimui ir jį išsiųsti faksu, elektroninėmis priemonėmis arba pasirašytinai per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją skundą ar pranešimą pateikusiam asmeniui per 20 darbo dienų nuo skundo ar pranešimo Viešųjų pirkimų tarnyboje gavimo dienos. Prireikus Viešųjų pirkimų tarnyba skundo ar pranešimo nagrinėjimo terminą gali pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Sprendimas dėl skundo ar pranešimo nagrinėjimo termino pratęsimo priimamas ir išsiunčiamas minėtomis priemonėmis ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo skundo ar pranešimo Viešųjų pirkimų tarnyboje gavimo dienos;

2) Viešųjų pirkimų tarnyba neteikia duomenų apie skundą ar pranešimą pateikusių asmenį, jeigu šis asmuo Viešųjų pirkimų tarnybai nurodo objektyvias priežastis dėl poreikio apsaugoti savo tapatybę arba, jeigu asmens duomenų atskleidimas pažeistų Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą;

3) Viešųjų pirkimų tarnybai pateikti skundai ar pranešimai nenagrinėjami, jeigu tuo pačiu klausimu teismui yra pateiktas ieškinys ar Viešųjų pirkimų tarnyba yra priėmusi administracinį sprendimą ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių ginčyti Viešųjų pirkimų tarnybos priimtą administracinį sprendimą, taip pat, jeigu nuo skunde ar pranešime nurodytų pažeidimų paaikšėjimo dienos iki skundo ar pranešimo pateikimo yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai. Sprendimas nenagrinėti skundo ar pranešimo priimamas ir išsiunčiamas jį pateikusiam asmeniui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo skundo ar pranešimo Viešųjų pirkimų tarnyboje gavimo dienos.

4) šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo turi teisę apskųsti Viešųjų pirkimų tarnybos priimtą administracinį sprendimą savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai ir (arba) administraciniam teismui.

102 straipsnis. Perkančiųjų subjektų registracija ir pirkimų ataskaitos

1. Perkantysis subjektas registruojasi Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje pagal Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytą tvarką.

2. Perkantysis subjektas Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai pateikia:

1) kiekvienų pirkimo procedūrų, įskaitant ir pirkimo procedūras, kurių metu sudaroma preliminarioji sutartis ar sudaroma pirkimo sutartis preliminariosios sutarties pagrindu, sukuriama dinaminė pirkimo sistema ar sudaroma pirkimo sutartis jos pagrindu, ataskaitą per 15 dienų pasibaigus pirkimo procedūroms, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal sudarytą pirkimo sutartį pradžios. Ši ataskaita neteikiama, kai pirkimo sutartis sudaroma pagal šio įstatymo 80 straipsnio 2 dalį atlikus supaprastintą pirkimą ar atlikus mažos vertės pirkimą;

2) visų per kalendorinius metus sudarytų pirkimo sutarčių, kai sudarytos pirkimo sutarties nereikalaujama paskelbti pagal šio įstatymo 94 straipsnio 9 dalies nuostatas, ataskaitą per 30 dienų, pasibaigus ataskaitiniams kalendoriniams metams.

3. Informaciją, kuri turi būti teikiama šio straipsnio 2 dalyje nurodytose ataskaitose, ataskaitų reikalavimus ir jų standartines formas nustato Viešųjų pirkimų tarnyba. Jeigu Viešųjų pirkimų tarnybos teisės aktuose reikalaujama pirkimo procedūros ataskaitose pateikti informaciją, kuri jau pateikta skelbime apie sudarytą pirkimo sutartį ar preliminarįją sutartį, parengtame pagal šio įstatymo 47 straipsnį, perkantysis subjektas, pildydamas šią ataskaitą, gali pateikti nuorodą į tą skelbimą.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos ataskaitos ir šio įstatymo 100 straipsnio 9 dalyje nurodyti duomenys, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, skelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Perkantysis subjektas, laikydamasis šioje dalyje nustatytų reikalavimų, šio straipsnio 2 dalyje nurodytas ataskaitas gali paskelbti ir pirkėjo profilyje.

103 straipsnis. Pirkimo eigą pagrindžiantys dokumentai ir jų saugojimas

1. Perkantysis subjektas turi dokumentais pagrįsti atliekamo pirkimo eigą net ir tuo atveju, kai pirkimas atliekamas elektroninėmis priemonėmis.

2. Pirkimus prižiūrinčios institucijos turi teisę stebėti visas pirkimų procedūras, prireikus filmuoti Komisijos posėdžius ir kitas pirkimo procedūras.

3. Planavimo ir pasirengimo pirkimams dokumentai, pirkimo dokumentai, paraiškos, pasiūlymai bei jų nagrinėjimo ir vertinimo dokumentai, pirkimo komisijos sprendimų priėmimo, derybų, dialogo ar kiti protokolai, susirašinėjimo su tiekėjais dokumentai, kiti su pirkimu susiję dokumentai saugomi ne trumpiau kaip 4 metus nuo pirkimo pabaigos, preliminariosios sutartys, pirkimo sutartys, jų pakeitimai ir su jų vykdymu susiję dokumentai – ne trumpiau kaip 4 metus nuo sutarties įvykdymo.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyti dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

104 straipsnis. Pirkimų stebėsenos ataskaita

1. Pirkimų stebėsenos ataskaitą rengia ir Europos Komisijai teikia Viešųjų pirkimų tarnyba.

2. Europos Komisijai teikiama stebėsenos ataskaita apima:

1) dažniausias netinkamo šio įstatymo taikymo ir teisinio netikrumo priežastis, įskaitant galimas struktūrines ar pasikartojančias problemas;

2) labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių dalyvavimo pirkimuose mastą;

3) informaciją apie sukčiavimo, korupcijos, interesų konflikto ir kitų rimtų pažeidimų atliekant pirkimus atvejų prevenciją, nustatymą, tinkamą pranešimą apie juos;

4) supaprastintų pirkimų bendrą vertę per atitinkamą laikotarpį;

5) kitą informaciją, kuri gali atskleisti pirkimų reglamentavimo ir praktikos problemas.

3. Į Europos Komisijai teikiamą stebėsenos ataskaitą taip pat įtraukiama šio įstatymo 101 straipsnio 1 dalies 12 punkte nurodyta informacija.

4. Viešųjų pirkimų tarnybos prašymu, šio įstatymo 100 straipsnio 3 dalyje nurodytos pirkimų priežiūrą atliekančios institucijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys Viešųjų pirkimų tarnybai pateikia informaciją apie nustatytus šio įstatymo pažeidimus, sukčiavimo, korupcijos atliekant pirkimus atvejus ir kitą turimą informaciją, reikalingą Europos Komisijai teikiamai stebėsenos ataskaitai parengti.

105 straipsnis. Europos Sąjungos teisės pažeidimo nagrinėjimas

1. Perkantysis subjektas, gavęs Viešųjų pirkimų tarnybos pranešimą, kad Europos Komisija nustatė rimtą Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimą, privalo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas

nuo pranešimo gavimo dienos visą su pirkimu susijusią informaciją raštu pateikti Viešųjų pirkimų tarnybai.

2. Perkantysis subjektas apie savo priimtus sprendimus ar atliktus veiksmus, susijusius su Europos Komisijos nustatyto rimto Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimu, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo atitinkamų sprendimų priėmimo ar veiksmų atlikimo informuoja Viešųjų pirkimų tarnybą.

3. Viešųjų pirkimų tarnyba per 21 dieną nuo Europos Komisijos pranešimo apie nustatytą rimtą Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimą gavimo dienos privalo Europos Komisijai pateikti:

- 1) patvirtinimą, kad pažeidimas ištaisytas;
- 2) argumentuotą paaiškinimą, kodėl pažeidimas neištaisytas, jeigu atsisakyta pažeidimą ištaisyti;
- 3) pranešimą apie tai, kad pirkimo procedūras sustabdė perkantysis subjektas savo iniciatyva arba kad sprendimą sustabdyti pirkimo procedūras priėmė Viešųjų pirkimų tarnyba arba teismas.

4. Argumentuotas paaiškinimas, nurodytas šio straipsnio 3 dalies 2 punkte, *inter alia* gali būti grindžiamas faktu, kad galimą pažeidimą jau nagrinėja Viešųjų pirkimų tarnyba, teismas ar kita teisėsaugos institucija. Viešųjų pirkimų tarnyba apie tokių procesų rezultatus informuoja Europos Komisiją iš karto, kai apie juos sužino.

5. Viešųjų pirkimų tarnyba, pranešusi apie sustabdytas pirkimo procedūras, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalies 3 punkte, turi papildomai informuoti Europos Komisiją apie pirkimo procedūrų sustabdymo atšaukimą arba pradėtą kitą pirkimo procedūrą, visiškai ar iš dalies susijusią su tuo pačiu pirkimo objektu. Tokiu pranešimu turi būti patvirtinama, kad galimas pažeidimas ištaisytas, arba pateikiamas argumentuotas paaiškinimas, kodėl pažeidimas neištaisytas.

6. Gavusi Europos Komisijos pranešimą apie nustatytą rimtą Europos Sąjungos teisės nuostatų pažeidimą, Viešųjų pirkimų tarnyba turi teisę kreiptis į teismą, jeigu mano, kad perkantysis subjektas pažeidė šio įstatymo reikalavimus ir pažeidimų neištaisė.

VII SKYRIUS

GINČŲ NAGRINĖJIMAS, ŽALOS ATLYGINIMAS, PIRKIMO SUTARTIES PRIPAŽINIMAS NEGALIOJANČIA, ALTERNATYVIOS SANKCIJOS

106 straipsnis. Teisė ginčyti perkančiojo subjekto veiksmus ar priimtus sprendimus

1. Tiekėjas, kuris mano, kad perkantysis subjektas nesilaikė šio įstatymo reikalavimų ar nepagrįstai nutraukė sutartį dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo ir tuo pažeidė ar pažeis jo teisėtus interesus, šiame skyriuje nustatyta tvarka gali kreiptis į apygardos teismą, kaip pirmosios instancijos teismą, dėl:

- 1) perkančiojo subjekto sprendimų, kurie neatitinka šio įstatymo reikalavimų, panaikinimo ar pakeitimo;
- 2) žalos atlyginimo;
- 3) pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia;
- 4) alternatyvių sankcijų taikymo pagal šio įstatymo 111 straipsnio 1 dalį;
- 5) pirkimo sutarties nutraukimo dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo pripažinimo nepagrįstu.

2. Tiekėjas gali pateikti prašymą teismui dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

3. Tiekėjas, norėdamas iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo teisme ginčyti perkančiojo subjekto sprendimus ar veiksmus, pirmiausia raštu (faksu, elektroninėmis priemonėmis arba pasirašytinai per pašto paslaugos teikėją ar kitą tinkamą vežėją) turi pateikti pretenziją perkančiajam subjektui. Perkantysis subjektas neprivalo nagrinėti tiekėjo pretenzijos, kuri teikiama praleidus šiame įstatyme nustatytus terminus ar teikiama pakartotinai dėl to paties perkančiojo subjekto priimto sprendimo arba atlikto veiksmo.

107 straipsnis. Pretenzijos pateikimo perkančiajam subjektui, prašymo pateikimo ar ieškinio pareiškimo teismui terminai

1. Tiekėjas turi teisę pateikti pretenziją perkančiajam subjektui, pateikti prašymą ar pareikšti ieškinį teismui (išskyrus ieškinį dėl pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia ar ieškinį dėl pirkimo sutarties nutraukimo pripažinimo nepagrįstu):

1) per 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – per 5 darbo dienas) nuo perkančiojo subjekto pranešimo raštu apie jo priimtą sprendimą išsiuntimo tiekėjams dienos, o jeigu šis pranešimas nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, – per 15 dienų;

2) per 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – per 5 darbo dienas) nuo paskelbimo apie perkančiojo subjekto priimtą sprendimą dienos, jeigu šiame įstatyme nėra reikalavimo raštu informuoti tiekėjus apie perkančiojo subjekto priimtus sprendimus.

2. Jeigu perkantysis subjektas per nustatytą terminą neišnagrinėja jam pateiktos pretenzijos, tiekėjas turi teisę pateikti prašymą ar pareikšti ieškinį teismui per 15 dienų nuo tos dienos, kurią perkantysis subjektas turėjo raštu pranešti apie priimtą sprendimą pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams.

3. Tiekėjas turi teisę pareikšti ieškinį dėl pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimo negaliojančia per 6 mėnesius nuo pirkimo sutarties sudarymo dienos.

4. Tiekėjas, manydamas, kad perkantysis subjektas nepagrįstai nutraukė pirkimo sutartį dėl esminio pirkimo sutarties pažeidimo, turi teisę pareikšti ieškinį teismui per 30 dienų nuo pirkimo sutarties nutraukimo.

5. Tais atvejais, kai tiekėjui padaryta žala kildinama iš neteisėtų perkančiojo subjekto veiksmų ar sprendimų, tačiau šiame įstatyme nenustatyta pareiga perkančiajam subjektui raštu informuoti tiekėjus arba paskelbti apie jo veiksmus ar sprendimus, taikomi Civiliniame kodekse nustatyti ieškinio pareiškimo senaties terminai. Ši dalis netaikoma šio straipsnio 4 dalyje nustatytu atveju.

108 straipsnis. Pretenzijos nagrinėjimas perkančiame subjekte

1. Perkantysis subjektas privalo nagrinėti tik tas tiekėjų pretenzijas, kurios gautos iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo dienos ir pateiktos laikantis šio įstatymo 107 straipsnio 1 dalyje nustatytų terminų.

2. Perkantysis subjektas, gavęs pretenziją, nedelsdamas sustabdo pirkimo procedūrą, kol bus išnagrinėta ši pretenzija ir priimtas sprendimas. Perkantysis subjektas negali sudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties anksčiau negu po 10 (supaprastintų pirkimų atveju – anksčiau negu po 5 darbo dienų) dienų nuo rašytinio pranešimo apie jo priimtą sprendimą išsiuntimo pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams dienos, o jeigu šis pranešimas nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, – ne anksčiau kaip po 15 dienų.

3. Perkantysis subjektas privalo išnagrinėti pretenziją, priimti motyvuotą sprendimą ir apie jį, taip pat apie anksčiau praneštą pirkimo procedūros terminų pasikeitimą raštu pranešti pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems kandidatams ir suinteresuotiems dalyviams ne vėliau kaip per 6 darbo dienas nuo pretenzijos gavimo dienos.

109 straipsnis. Prašymo ar ieškinio nagrinėjimas teisme

1. Tiekėjas, pateikęs prašymą ar pareiškęs ieškinį teismui, privalo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pateikti perkančiajam subjektui prašymo ar ieškinio kopiją su gavimo teisme įrodymais.

2. Perkantysis subjektas, gavęs tiekėjo prašymo ar ieškinio teismui kopiją, negali sudaryti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties, kol nesibaigė atidėjimo terminas ar šio įstatymo 108 straipsnio 2 dalyje, 110 straipsnio 2 dalies 3 punkte ir 110 straipsnio 3 dalies 3 punkte nurodyti terminai ir kol perkantysis subjektas negavo teismo pranešimo apie:

1) motyvuotą teismo nutartį, kuria atsisakoma priimti ieškinį;

2) motyvuotą teismo nutartį dėl tiekėjo prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones atmetimo, kai šis prašymas teisme buvo gautas iki ieškinio pareiškimo;

3) teismo rezoliuciją priimti ieškinį netaikant laikinųjų apsaugos priemonių.

3. Jeigu dėl tiekėjo prašymo pateikimo ar ieškinio pareiškimo teismui pratęsimi anksčiau tiekėjams pranešti pirkimo procedūrų terminai, apie tai perkantysis subjektas išsiunčia tiekėjams pranešimus ir nurodo terminų pratęsimo priežastis.

4. Perkantysis subjektas, sužinojęs apie teismo sprendimą dėl tiekėjo prašymo ar ieškinio, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu informuoja suinteresuotus kandidatus ir suinteresuotus dalyvius apie teismo priimtus sprendimus.

110 straipsnis. Pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pripažinimas negaliojančia

1. Teismas pripažįsta pirkimo sutartį ar preliminarnią sutartį negaliojančia bet kuriuo iš šių atvejų:

1) perkantysis subjektas sudarė pirkimo sutartį ar preliminarnią sutartį nepaskelbęs apie tarptautinį pirkimą Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba nepaskelbęs apie supaprastintą pirkimą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, kai tai nėra leidžiama pagal šio įstatymo reikalavimus;

2) perkantysis subjektas pažeidė šio įstatymo 94 straipsnio 8 dalyje, 108 straipsnio 2 dalyje ar 109 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, kartu pažeisdamas ir kitus šio įstatymo reikalavimus, ir tai turėjo neigiamą įtaką teismui prašymą pateikusio ar ieškinį pareiškusio dalyvio galimybėms sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarnią sutartį, ir šis dalyvis neturėjo galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo;

3) perkantysis subjektas pažeidė šio įstatymo 87 straipsnio 9 ir 10 dalių nuostatas ir, sudarydamas pirkimo sutartį, pasinaudojo išimtimi, leidžiančia netaikyti atidėjimo termino;

4) nustačius kitų šio įstatymo imperatyviųjų nuostatų pažeidimų, kurie turėjo neigiamą įtaką teismui prašymą pateikusio ar ieškinį pareiškusio dalyvio galimybėms sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarnią sutartį, ir šis dalyvis neturėjo galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo.

2. Teismas negali pripažinti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties negaliojančia pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, jeigu yra visos šios sąlygos:

1) perkantysis subjektas nusprendė, kad šiuo įstatymu leidžiama nepaskelbti apie tarptautinį pirkimą Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba nepaskelbti apie supaprastintą pirkimą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;

2) perkantysis subjektas paskelbė savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimą;

3) pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis buvo sudaryta ne anksčiau kaip po 10 dienų (supaprastinto pirkimo atveju – ne anksčiau kaip po 5 darbo dienų) nuo savanoriško *ex ante* skaidrumo skelbimo paskelbimo dienos.

3. Teismas negali pripažinti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties negaliojančia pagal šio straipsnio 1 dalies 3 punktą, jeigu yra visos šios sąlygos:

1) perkantysis subjektas mano, kad sudarydamas pirkimo sutartį jis laikėsi šio įstatymo 87 straipsnio 9 ir 10 dalių nuostatų;

2) perkantysis subjektas suinteresuotiems dalyviams išsiuntė pranešimus apie sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą pagal šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus;

3) pirkimo sutartis buvo sudaryta ne anksčiau kaip po 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – ne anksčiau negu po 5 darbo dienų) nuo pranešimų apie sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą išsiuntimo suinteresuotiems dalyviams dienos, o jeigu šie pranešimai nebuvo siunčiami elektroninėmis priemonėmis, – ne anksčiau kaip po 15 dienų.

111 straipsnis. Alternatyvios sankcijos ir jų taikymas

1. Teismas taiko alternatyvias sankcijas pagal šio straipsnio 4 dalį, jeigu perkantysis subjektas pažeidė šio įstatymo 94 straipsnio 8 dalyje, 108 straipsnio 2 dalyje ar 109 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, tačiau nėra kitų šio įstatymo 110 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų aplinkybių.

2. Teismas gali nepripažinti pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties negaliojančia ir taikyti alternatyvias sankcijas pagal šio straipsnio 3 dalį, nors pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis

buvo sudaryta neteisėtai pagal šio įstatymo 110 straipsnio 1 dalies nuostatas, jeigu dėl viešojo intereso, įskaitant su pirkimo sutartimi ar preliminarąja sutartimi nesusijusius ekonominius interesus, dėl kurių pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties pripažinimas negaliojančia turėtų neproporcingų pasekmių, būtina išsaugoti pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties pasekmes. Tiesiogiai su pirkimo sutartimi ar preliminarąja sutartimi susiję ekonominiai interesai apima *inter alia* išlaidas, susidariusias dėl vėlavimo vykdyti pirkimo sutartį, naujos pirkimo procedūros pradėjimo, pirkimo sutartį vykdančio tiekėjo pakeitimo, teisinių pareigų, kurios atsirado pripažinus pirkimo sutartį ar preliminarąją sutartį negaliojančia.

3. Teismo skiriamos alternatyvios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Teismas taiko šias alternatyvias sankcijas:

- 1) pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties trukmės sutrumpinimą;
- 2) perkančiajam subjektui skiriamą baudą. Bauda skiriama ne didesnė negu 10 procentų pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties vertės.

4. Teismas, skirdamas alternatyvias sankcijas, turi atsižvelgti į visus reikšmingus aspektus, įskaitant pažeidimo rimtumą, perkančiojo subjekto elgesį. Teismo skirta alternatyvi sankcija, įskaitant perkančiajam subjektui skirtos baudos dydį, turi būti motyvuojama teismo sprendime.

112 straipsnis. Žalos atlyginimas dėl šio įstatymo reikalavimų nesilaikymo

1. Teismas tenkina tiekėjo reikalavimą tik dėl žalos atlyginimo, jeigu pirkimo sutartis jau sudaryta ir buvo laikomasi šio įstatymo 64 straipsnio 8 dalies, 68 straipsnio 1 dalies, 94 straipsnio 1 ir 8 dalių, 107 straipsnio, 108 straipsnio 2 dalies, 109 straipsnio 2 dalies, 110 straipsnio, 111 straipsnio nuostatų ir *mutatis mutandis* taikomos Viešųjų pirkimų įstatymo 49 straipsnio 5 dalies nuostatos.

2. Tiekėjas, kreipdamasis į teismą dėl žalos atlyginimo, gali reikalauti atlyginti tiesioginius ar netiesioginius nuostolius, kurių atsirado dėl to, kad perkantysis subjektas nesilaikė šio įstatymo reikalavimų. Kai tiekėjas reikalauja atlyginti žalą, kuri apima ir tiesioginius, ir netiesioginius nuostolius, teismas tenkina didesnės vertės reikalavimą.

3. Kai reikalaujama atlyginti žalą, kuri yra tokio paties dydžio kaip pasiūlymo parengimo arba dalyvavimo pirkimo procedūroje išlaidos, žalos atlyginimo reikalaujantis tiekėjas turi įrodyti žalos dydį, taip pat tai, kad buvo pažeisti šio įstatymo reikalavimai ir kad dėl šio pažeidimo jis neteko galimybės sudaryti pirkimo sutartį ar preliminarąją sutartį.

113 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, galiojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 33 straipsnio 6 dalį, 100 straipsnio 8 dalį ir šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 33 straipsnio 6 dalis ir 100 straipsnio 8 dalis įsigalioja 2020 m. liepos 1 d.

3. 2020 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 64 straipsnio 2 dalies redakcija:

„2. Pirkimai, kuriuos atliekant ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, kiekvienais kalendoriniais metais negali sudaryti daugiau kaip 30 procentų nuo perkančiojo subjekto pirkimų bendros vertės.“

4. Šio įstatymo 101 straipsnio 1 dalies 11 punkte nurodytą ataskaitą Viešųjų pirkimų tarnyba pirmą kartą Europos Komisijai turi pateikti iki 2017 m. balandžio 18 d.

5. Kompetentingos institucijos iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

6. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. pradėtos pirkimų procedūros tęsiamos, sudarytų preliminarųjų sutarčių pagrindu atnaujintas tiekėjų varžymasis atliekamas, pradėtų pirkimų ataskaitos teikiamos pagal iki 2016 m. gruodžio 31 d. galiojusias Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas.

7. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. sudarytos pirkimo sutartys ir preliminarosios sutartys keičiamos vadovaujantis šio įstatymo 97 straipsnio nuostatomis. Pažeidus šias nuostatas, perkantysis subjektas gali nutraukti pirkimo sutartį, preliminarąją sutartį ar sutartį, kuria keičiama pirkimo sutartis ar

preliminarioji sutartis šio įstatymo 98 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu. Iki 2016 m. gruodžio 31 d. sudarytų pirkimo sutarčių vykdymas turi būti tęsiamas taikant šio įstatymo 36 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorė

Lina Lukosevičiūtė

2016-09-29

Lietuvos Respublikos pirkimų,
atliekamų vandentvarkos, energetikos,
transporto ar pašto paslaugų srities
perkančiųjų subjektų, įstatymo
1 priedas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR
PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO
3 DALIES 1 PUNKTE NURODYTŲ
VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	NACE 1 red.					BVPŽ kodas
	F SEKCIJA			STATYBA		
	Skyrius	Grupė	Klasė	Pavadinimas	Pastabos	
1.	45			Statyba	Šis skyrius apima naujų pastatų statybą ir darbus, atnaujinimą ir įprastus remonto darbus.	45000000
2.		45.1		Statybvietės paruošimas		45100000
3.			45.11	Pastatų nugriovimas, išardymas; grunto pervežimas	Ši klasė apima: – pastatų ir kitų statinių nugriovimą, – statybviečių valymą, – grunto pervežimą: iškasią, užkasią, statybvietės išlyginimą, griovių kasimą, akmenų pašalinimą, sprogdinimą ir t. t. – vietovės paruošimą kasybos darbams: – nuodangos pašalinimą ir kitokią statybviečių bei kasybos darbų plėtojimą bei ruošimą. Ši klasė taip pat apima: – statybviečių drenažą, – žemės ir miškų ūkio paskirties naudmenų drenažą.	45110000
4.			45.12	Žvalgomasis gręžimas	Ši klasė apima žvalgomąjį gręžimą ir gręžinių atrinkimą statybinėms, geofizinėms, geologinėms ar panašioms reikmėms. Ši klasė neapima: – naftos ir gamtinių dujų pramoninės gavybos gręžinių gręžimo (žr. 11.20), – vandens gręžinių gręžimo (žr. 45.25), – šachtų įrengimo (žr. 45.25), – naftos ir gamtinių dujų telkinių žvalgymo, geofizinių, geologinių ir seisminių matavimų (žr. 74.20).	45120000
5.		45.2		Pastatų ar jų dalių statyba; civilinė inžinerija		45200000
6.			45.21	Bendroji	Ši klasė apima:	45210000,

				<p>pastatų statyba ir civilinės inžinerijos darbai</p>	<p>– visų rūšių pastatų statybą, civilinės inžinerijos statinių statybą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tiltus, įskaitant tuos, kurie skirti estakadinėms magistralėms, viadukams, tuneliams ir požeminėms perėjoms, – ilgus nuotolių vamzdynus ir elektros linijas, – miesto vamzdynų, miesto komunikacijų ir elektros linijas, – papildomus miesto darbus, – surenkamų statinių statymą ir įrengimą statybvietyje. <p>Ši klasė neapima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – paslaugų, susijusių su naftos ir gamtinių dujų gavyba (žr. 11.20), – surenkamų statinių, kurių dalys nėra betoninės ir yra pačių pagamintos, įrengimo statybvietyje (žr. 20, 26 ir 28 skyrius), – stadionų, plaukimo baseinų, sporto salių, teniso ir golfo aikštelių ir kitų sportui skirtų įrenginių statybos darbų (išskyrus pastatų statybos darbus) (žr. 45.23), – pastatų įrengimo (žr. 45.3), – pastatų apdailos (žr. 45.4), – architektūrinės ir inžinerinės veiklos (žr. 74.20), – statybos projektų valdymo (žr. 74.20). 	<p>išskyrus:</p> <p>-45213316 45220000 45231000 45232000</p>
7.			45.22	<p>Stogų dangos ir stogo konstrukcijų įrengimas</p>	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stogų įrengimą, – stogo dangų įrengimą, – sandarinimą. 	45261000
8.			45.23	<p>Automagistralių, kelių tiesimas, aerodromų ir sporto įrenginių statyba</p>	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – automagistralių, gatvių, kelių, kitų transporto ir pėsčiųjų kelių statybą, – geležinkelių statybą, – oro uosto pakilimo takų statybą, – stadionų, plaukimo baseinų, sporto salių, teniso ir golfo aikštelių statybą ir kitų sportui skirtų įrenginių statybos darbus (išskyrus pastatų statybos darbus), – kelių ir stovėjimo aikštelių ženklavimą. <p>Ši klasė neapima pirminio grunto pervežimo (žr. 45.11).</p>	<p>45212212 ir DA03 45230000, išskyrus: 45231000, 45232000, 45234115</p>
9.			45.24	<p>Vandens statinių statyba</p>	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – statybą: – vandens kelių, uostų ir upių darbų, poilsinių prieplaukų (valčių prieplaukų), šliuzų ir t. t. – užtvankų ir nutekamųjų griovių, – dugno valymo darbus, 	45240000

					– darbus po vandeniu.	
10.			45.25	Kiti statybos darbai, įskaitant specialiuosius profesinius darbus	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – statybos darbus, apimančius vieną konkrečią statybos sritį, kuriems atlikti reikia specialių žinių arba įrangos, – pamatų įrengimą, įskaitant polių įleidimą, – vandens šulinių gręžimą ir statybą, šachtų įrengimą, – ne savos gamybos plieno detalių montavimą, – plieno lankstymą, – mūrijimą ir grindimą, – pastolių ir darbo platformų įrengimą ir išardymą, įskaitant pastolių ir darbo platformų nuomą, – kaminų ir pramoninių krosnių įrengimą. <p>Ši klasė neapima pastolių nuomos be jų įrengimo ir išardymo (žr. 71.32).</p>	45250000, 45262000
11.		45.3		Pastatų įrengimas		45300000
12.			45.31	Elektros laidų ir kitokios armatūros įrengimas	<p>Ši klasė apima:</p> <p>įrengimą pastatuose ar kituose statiniuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elektros laidų ir armatūros, – telekomunikacijos sistemų, – elektrinių šildymo sistemų, – radijo ir televizijos antenų (gyvenamiesiems namams), – priešgaisrinės signalizacijos, – įsilaužimo signalizacijos sistemų, – liftų ir eskalatorių, – žaibolaidžių ir t. t. 	45213316, 45310000, išskyrus, 45316000
13.			45.32	Veikla, susijusi su izoliacijos darbais	<p>Ši klasė apima šiluminės, garso arba vibracijos izoliacijos įrengimą pastatuose arba kituose statiniuose.</p> <p>Ši klasė neapima sandarinimo darbų (žr. 45.22).</p>	45320000
14.			45.33	Santechnikos darbai	<p>Ši klasė apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – šiuos darbus pastatuose arba kituose statiniuose: – santechnikos ir sanitarijos įrangos montavimą, – dujotiekio armatūros įrengimą, – šildymo, vėdinimo, šaldymo ar kondicionavimo įrangos ir kanalų įrengimą, – automatinių gesinimo sistemų įrengimą. <p>Ši klasė neapima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elektrinių šildymo sistemų įrengimo (žr. 45.31). 	45330000

15.		45.34	Kiti pastatų įrengimo darbai	Ši klasė apima: - kelių, geležinkelių, oro ir jūrų uostų apšvietimo ir signalų sistemų įrengimą, - armatūros ir armatūros reikmenų pastatuose ir kituose statiniuose įrengimą (niekur kitur nepriskirta)	45234115, 45316000, 45340000
16.		45.4	Pastatų apdaila		45400000
17.		45.41	Tinkavimas	Ši klasė apima vidaus ir išorės tinkavimo ar gipso klojimo darbus pastatuose ir kituose statiniuose, įskaitant grebėstų medžiagas.	45410000
18.		45.42	Stalčiaus dirbinių įrengimas	Ši klasė apima: – ne savos gamybos durų, langų, durų ir langų rėmų, sumontuojamųjų virtuvių, laiptinių, parduotuvių armatūros ir pan. iš medžio arba kitų medžiagų įrengimą, – vidaus apdailos darbus, pavyzdžiui, lubų, medinių sienų dangos, slankiųjų pertvarų ir t. t. įrengimą. Ši klasė neapima parketo ir kitokių medinių grindų dangos klojimo (žr. 45.43).	45420000
19.		45.43	Grindų ir sienų dengimas	Ši klasė apima: – šiuos klojimo, dengimo, kabinimo arba tiesimo darbus pastatuose ar kituose statiniuose: – keraminių, betoninių arba graviruoto akmens sienų arba grindų plytelių klojimą, – parketo ir kitokių medinių grindų dangos, kiliminių ir linoleumo grindų dangos klojimą, – įskaitant pagamintą iš gumos arba plastiko grindų dangą, – <i>terrazzo</i> , marmuro, granito arba skalūno grindų dangos klojimą arba sienų dangos įrengimą, – tapetų klijavimą.	45430000
20.		45.44	Dažymas ir stiklinimas	Ši klasė apima: – pastatų išorės ir vidaus dažymą, – civilinės inžinerijos konstrukcijų dažymą, – stiklų, veidrodžių ir pan. įrengimą. Ši klasė neapima langų montavimo (žr. 45.42).	45440000
21.		45.45	Kiti statybos apdailos darbai	Ši klasė apima: – privačių baseinų įrengimą, – pastatų valymo garais, smėliasraučiu ir panašius pastatų išorės darbus, – kitus pastatų apdailos ir užbaigimo	45212212 ir DA04 45450000

					darbus (niekur kitur nepriskirtus). Ši klasė neapima pastatų ir kitų statinių vidaus valymo darbų (žr. 74.70).	
22.		45.5		Statybos ar griovimo įrenginių nuoma (su operatorių samdymu)		45500000
23.			45.50	Statybos ar griovimo įrenginių nuoma (su operatorių samdymu)	Ši klasė neapima statybos ar griovimo mašinų ir įrenginių nuomos nesamdant operatorių (žr. 71.32).	45500000

Ūkio ministras

 Egidijus Gustas
 2016-09-20

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
 Teisės ir pirkimų departamento
 direktorė

 Lina Lukoševičiūtė
 2016-09-20

Lietuvos Respublikos pirkimų,
atliekamų vandentvarkos, energetikos,
transporto ar pašto paslaugų srities
perkančiųjų subjektų, įstatymo
2 priedas

**TEISĖS AKTŲ, PAGAL KURIUOS SUTEIKIAMI ĮGALIOJIMAI NELAIKOMI
SPECIALIOSIOMIS ARBA IŠIMTINĖMIS TEISĖMIS,
SARAŠAS**

Specialiosiomis arba išimtinėmis teisėmis, nurodytomis Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje, nelaikomi įgaliojimai, suteikiami pagal šiuose teisės aktuose apibrėžtas objektyviais kriterijais pagrįstas ir skaidrias procedūras:

1. Teisės plėtoti gamtinių dujų sistemas ir gamtinių dujų įrenginius suteikimas Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka;
2. Leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimas pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme ar Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytas procedūras;
3. Teisės teikti pašto paslaugą suteikimas Lietuvos Respublikos pašto įstatyme nustatyta tvarka. Ši nuostata netaikoma suteikiant įpareigojimą teikti universaliąją pašto paslaugą;
4. Leidimų naudoti angliavandenilių išteklius išdavimas Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme nustatyta tvarka;
5. Viešojo paslaugų pirkimo sutarčių, kaip apibrėžta 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų, panaikinančiame Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL 2007, L 315, p. 1), keleivinio miesto autobusų, tramvajų, geležinkelių ar metro transporto viešosioms paslaugoms teikti sudarymas konkurso tvarka pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 dalį, jeigu šių sutarčių trukmė atitinka šio reglamento 4 straipsnio 3 dalyje arba 4 straipsnio 4 dalyje nustatytą viešojo paslaugų pirkimo sutarčių trukmę.

Ūkio ministras

Evairdas Gustas

2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Lina Lukoševičiūtė

2016-09-28

Lietuvos Respublikos pirkimų,
atliekamų vandentvarkos, energetikos,
transporto ar pašto paslaugų srities
perkančiųjų subjektų, įstatymo
3 priedas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS,
ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ
SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO 29 STRAIPSNIO 5 DALYJE NURODYTŲ EUROPOS
SĄJUNGOS TEISĖS AKTŲ
SĄRAŠAS**

1. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL 2009 L 211, p. 94), taikoma perkantiesiems subjektams, veikiantiems dujų ar šilumos perdavimo ar paskirstymo srityje.
2. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL 2009 L 211, p. 55), taikoma perkantiesiems subjektams, veikiantiems elektros gamybos, perdavimo ar paskirstymo srityje.
3. 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukurama bendra Europos geležinkelių erdvė (OL 2009 L 343, p. 32), taikoma perkantiesiems subjektams, veikiantiems krovinio geležinkelių transporto srityje.
4. 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukurama bendra Europos geležinkelių erdvė (OL 2009 L 343, p. 32), taikoma perkantiesiems subjektams, veikiantiems tarptautinio keleivių vežimo geležinkelių transportu srityje.*
5. 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo (OL 1967 L 52, p. 3), taikoma perkantiesiems subjektams, veikiantiems pašto paslaugų srityje.
6. 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL 1994 L 164, p. 3), taikoma perkantiesiems subjektams, veikiantiems naftos ar dujų gavybos srityje.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorė

Lina Lukševičiūtė
2016-09-29

SOCIALINĖS IR KITOS SPECIALIOSIOS PASLAUGOS

Eil. Nr.	BVPŽ kodas	Aprašymas
1.	75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Namų ūkio pagalbinių darbininkų parūpinimo paslaugos]; 79624000-4 [Slaugos personalo parūpinimo paslaugos] ir 79625000-1 [Medicinos personalo parūpinimo paslaugos] nuo 85000000-9 iki 85323000-9; 98133100-5; 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Privatūs namų ūkiai, samdantys namų ūkio darbininkus] ir 98513000-2–98514000-9 [Namų ūkių darbo jėgos paslaugos, namų ūkių agentūrų darbuotojų paslaugos, namų ūkių raštinės darbuotojų paslaugos, namų ūkių laikinųjų darbuotojų paslaugos, pagalbos namuose paslaugos ir namų ūkio paslaugos]	Sveikatos, socialinės ir susijusios paslaugos
2.	85321000-5 ir 85322000-2; 75000000-6 [Administracinės, gynybos ir socialinės apsaugos paslaugos], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; nuo 79995000-5 iki 79995200-7; nuo 80000000-4 [Švietimo ir mokymo paslaugos] iki 80660000-8; nuo 92000000-1 iki 92700000-8 79950000-8 [Parodų, mugių ir kongresų organizavimo paslaugos]; 79951000-5 [Seminarų organizavimo paslaugos]; 79952000-2 [Su renginiais susijusios paslaugos];,79952100-3 [Kultūrinių renginių organizavimo paslaugos]; 79953000-9 [Festivalių organizavimo paslaugos];, 79954000-6 [Pobūvių organizavimo paslaugos]; 79955000-3 [Madų šou organizavimo paslaugos]; 79956000-0 [Mugių ir parodų organizavimo paslaugos]	Administracinės, socialinės, švietimo, sveikatos priežiūros ir kultūros paslaugos
3.	75300000-9	Privalomojo socialinio draudimo paslaugos. Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas netaikomas, jeigu šios paslaugos yra organizuojamos kaip viešojo intereso neekonominės paslaugos.
4.	75310000-2; 75311000-9; 75312000-6; 75313000-3; 75313100-4; 75314000-0;	Išmokų paslaugos

Eil. Nr.	BVPŽ kodas	Aprašymas
	75320000-5; 75330000-8; 75340000-1	
5.	98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ir 98130000-3	Kitos bendruomenės, socialinės ir asmeninės aptarnavimo paslaugos, įskaitant profesinių organizacijų, politinių organizacijų, jaunimo asociacijų ir kitų narystės organizacijų teikiamas paslaugas
6.	98131000-0	Religinės paslaugos
7.	55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Pagaminto valgio tiekimo privatiems namų ūkiams paslaugos, 55521100-9 Skubaus valgių pristatymo į namus paslaugos, 55521200-0 Maisto pristatymo paslaugos] 55520000-1 [Pagaminto valgio tiekimo paslaugos]; 55522000-5 [Pagaminto valgio tiekimo transporto įmonėms paslaugos]; 55523000-2 [Pagaminto valgio tiekimo kitoms įmonėms ar kitoms institucijoms paslaugos]; 55524000-9 [Pagaminto valgio tiekimo mokykloms paslaugos] 55510000-8 [Valgyklų paslaugos]; 55511000-5 [Valgyklų ir kitų ribotos klientūros užkandinių paslaugos]; 55512000-2 [Valgyklų valdymo paslaugos], 55523100-3 [Maisto mokykloms paslaugos]	Viešbučių ir restoranų paslaugos
8.	79100000-5–79140000-7; 75231100-5	Teisinės paslaugos, išskyrus tas, kurios nepatenka į taikymo sritį pagal Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 16 straipsnio 4 punktą
9.	75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3	Kitos administracinės ir valdžios paslaugos
10.	75200000-8–75231000-4	Paslaugų teikimas bendruomenei
11.	75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Kalėjimų paslaugos, visuomenės saugumo ir gelbėjimo paslaugos, išskyrus tas, kurios nepatenka į taikymo sritį pagal Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų,

Eil. Nr.	BVPŽ kodas	Aprašymas
		įstatymo 16 straipsnio 9 punktą
12.	79700000-1–79721000-4 [Tyrimo ir apsaugos paslaugos, apsaugos paslaugos, signalizacijos sistemų stebėsenos paslaugos, apsaugos paslaugos, stebėjimo paslaugos, suradimo sistemų paslaugos, pasislėpusių asmenų radimo paslaugos, patrulių paslaugos, tapatybės kortelių išleidimo paslaugos, tyrimo paslaugos ir detektyvų agentūrų paslaugos] 79722000-1 [Grafologijos paslaugos]; 79723000-8 [Atliekų analizės paslaugos]	Tyrimo ir apsaugos paslaugos
13.	98900000-2 [Ekstrateritorialių organizacijų ir įstaigų paslaugos] ir 98910000-5 [Specifinės tarptautinių organizacijų ir institucijų paslaugos]	Tarptautinės paslaugos
14.	64000000-6 [Pašto ir telekomunikacijų paslaugos], 64100000-7 [Pašto ir kurjerių paslaugos], 64110000-0 [Pašto paslaugos], 64111000-7 [Pašto paslaugos, susijusios su laikraščiais ir periodiniais leidiniais], 64112000-4 [Pašto paslaugos, susijusios su laiškais], 64113000-1 [Pašto paslaugos, susijusios su siuntiniais], 64114000-8 [Pašto skyrių langelių paslaugos], 64115000-5 [Pašto dėžučių nuoma], 64116000-2 [Pašto paslaugos „iki pareikalavimo“], 64122000-7 [Vidaus pašto ir kurjerių paslaugos]	Pašto paslaugos
15.	50116510-9 [Padangų restauravimo paslaugos], 71550000-8 [Kalvystės paslaugos]	Įvairios paslaugos

Ūkio ministras

 Evaldas Gustas
 2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
 Teisės ir pirkimų departamento
 direktorė

 Lina Lukoševičiūtė
 2016 09 29

Lietuvos Respublikos pirkimų,
atliekamų vandentvarkos, energetikos,
transporto ar pašto paslaugų srities
perkančiųjų subjektų, įstatymo
5 priedas

KVIETIMO PATEIKTI PASIŪLYMĄ, DALYVAUTI DIALOGE, DALYVAUTI DERYBOSE IR KVIETIMO PATVIRTINTI SUSIDOMĖJIMĄ TURINYS

1. Kvietime pateikti pasiūlymą, dalyvauti dialoge ar dalyvauti derybose perkantysis subjektas pateikia šią informaciją:

1) interneto adresą, kuriuo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ar kitur paskelbti pirkimo dokumentai;

2) prideda pirkimo dokumentus, jeigu jie dėl šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalyje ar 36 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių neskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje arba su jais susipažinti nebuvo leista kitu būdu;

3) nuorodą į paskelbtą skelbimą apie pirkimą, skelbimą apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, kuriuo kviečiama dalyvauti pirkime;

4) jeigu taikoma, perkančiojo subjekto pateiktos konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimus pagal šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalį;

5) kai kviečiama pateikti pasiūlymus, – pasiūlymo pateikimo termino pabaigą, adresą ir kalbą (kalbas), kuria (kuriomis) turi būti parengtas pasiūlymas, o kai kviečiama dalyvauti dialoge, – dialogo pradžios adresą ir kalbą (kalbas), kuria (kuriomis) jis vyks;

6) jeigu reikia, nurodo, kokius papildomus dokumentus, patvirtinančius atitiktį nustatytiems reikalavimams dėl pašalinimo pagrindų ir kvalifikacijos, turi pateikti tiekėjai;

7) pasiūlymų ar sprendinių, ar galutinių pasiūlymų vertinimo tvarką, vertinimo kriterijus ir jų lyginamuosius svorius ir, jeigu reikia, – šių kriterijų reikšmingumą mažėjimo tvarka, jeigu atitinkama informacija nebuvo pateikta skelbime apie pirkimą, skelbime apie kvalifikacijos vertinimo sistemą, techninėse specifikacijose arba kituose pirkimo dokumentuose;

8) kitą, perkančiojo subjekto nuomone, reikalingą informaciją.

2. Kvietime patvirtinti susidomėjimą perkantysis subjektas pateikia šią informaciją:

1) interneto adresą, kuriuo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ar kitur paskelbti pirkimo dokumentai;

2) prideda pirkimo dokumentus, jeigu jie dėl šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalyje ar 36 straipsnio 5 dalyje nurodytų priežasčių neskelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje arba su jais susipažinti nebuvo leista kitu būdu;

3) jeigu taikytina, perkančiojo subjekto pateiktos konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimus pagal šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalį;

4) adresą, galutinę datą ir kalbą (kalbas), kuria (kuriomis) galima kreiptis norint gauti likusius pirkimo dokumentus, kurie dar nebuvo pateikti;

5) perkamo objekto pobūdžio ir apimties aprašymą, įskaitant galimybes sudaryti papildomas sutartis, jų sudarymo laiką (jeigu įmanoma jį nurodyti), numatomas skelbimų dėl darbų, prekių ar paslaugų pirkimo konkursų paskelbimo datas (jeigu įmanoma jas nurodyti);

6) kad pirkimo būdas yra ribotas konkursas arba skelbiamos derybos;

7) jeigu įmanoma, – datas, kada turi būti pradedamas ir baigiamas prekių tiekimas, paslaugų teikimas, darbų atlikimas;

8) perkančiojo subjekto, kuris sudaro pirkimo sutartį, adresą;

9) apie ekonomines ir technines sąlygas, finansines garantijas ir informaciją, kurios reikalaujama iš tiekėjo;

10) apie sutarties, kurią ketinama sudaryti, rūšį: pirkimas, išperkamoji nuoma, nuoma, pirkimas išsimokėtinai ar šių būdų derinys;

11) pasiūlymų vertinimo kriterijus ir jų lyginamuosius svorius ar, jeigu reikia, – šių kriterijų išdėstymą pagal svarbą, jeigu atitinkama informacija nebuvo pateikta reguliariame orientaciniame skelbime, techninėse specifikacijose arba kituose pirkimo dokumentuose;

12) kitą, perkančiojo subjekto nuomone, reikalingą informaciją.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Lina Lukoševičiūtė

2016-09-29

Lietuvos Respublikos pirkimų,
atliekamų vandentvarkos, energetikos,
transporto ar pašto paslaugų srities
perkančiųjų subjektų, įstatymo
6 priedas

**PASIŪLYMŲ, PARAIŠKŲ, PROJEKTO KONKURSŲ PLANŲ IR PROJEKTŲ
ELEKTRONINĖMS GAVIMO PRIEMONĖMS IR PRIETAISAMS KELIAMI
REIKALAVIMAI**

Pasiūlymų, paraiškų, projekto konkursų planų ir projektų elektroninio gavimo priemonės ir prietaisai, naudojant technines priemones ir laikantis atitinkamų procedūrų, turi užtikrinti, kad:

1. Būtų galima nustatyti tikslų pasiūlymų, paraiškų, planų ir projektų pateikimo laiką ir datą;
2. Būtų tinkamai užtikrinta, kad iki nustatyto termino pabaigos niekas negalėtų susipažinti su duomenimis, perduotais pagal šiuos reikalavimus;
3. Tik valstybės informacinės sistemos tvarkytojo ar analogiškas funkcijas atliekančio asmens, jeigu naudojama ne valstybės informacinė sistema, įgalioti asmenys (toliau šiame priede – įgalioti asmenys) galėtų nustatyti arba keisti prieigos prie gautų duomenų datas;
4. Skirtingais pirkimo procedūros arba projekto konkurso etapais prieiga prie visų pateiktų duomenų arba jų dalies būtų įmanoma tik įgaliotiems asmenims;
5. Tik įgalioti asmenys galėtų suteikti prieigą prie perduotų duomenų, kuri būtų galima tik po nustatyto termino;
6. Laikantis šių reikalavimų gauti ir peržiūrėti duomenys ir toliau būtų prieinami tik tiems asmenims, kurie yra įgalioti susipažinti su tokiais duomenimis;
7. Būtų galima tiksliai nustatyti draudimo susipažinti su duomenimis ir šio priedo 2–6 punktuose nurodytų reikalavimų pažeidimus ar bandymus padaryti tokius pažeidimus.

Ūkio ministras

Evaldas Guistas
1016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Dina Lukosevičiūtė

1016-08-29

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR
PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO 31 STRAIPSNIO
2 DALIES 2 PUNKTE NURODYTŲ TARPTAUTINIŲ SOCIALINIŲ IR APLINKOS
APSAUGOS KONVENCIJŲ SĄRAŠAS**

1. Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. birželio 10 d. konvencija Nr. 29 dėl priverstinio ar privalomojo darbo.
2. Tarptautinės darbo organizacijos 1948 m. birželio 17 d. konvencija Nr. 87 dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo.
3. Tarptautinės darbo organizacijos 1949 m. liepos 1 d. konvencija Nr. 98 dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo.
4. Tarptautinės darbo organizacijos 1951 m. birželio 29 d. konvencija Nr. 100 dėl vienodo atlyginimo vyrams ir moterims už lygiavertį darbą.
5. Tarptautinės darbo organizacijos 1957 m. birželio 25 d. konvencija Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo.
6. Tarptautinės darbo organizacijos 1958 m. birželio 25 d. konvencija Nr. 111 dėl diskriminacijos darbo ir profesinės veiklos srityje.
7. Tarptautinės darbo organizacijos 1973 m. birželio 26 d. konvencija Nr. 138 dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus.
8. 1985 m. kovo 22 d. Vienos konvencija dėl ozono sluoksnio apsaugos ir jos 1987 m. rugsėjo 16 d. Monrealio protokolas dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų.
9. 1989 m. kovo 22 d. Bazelio konvencija dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės (Bazelio konvencija).
10. 1998 m. rugsėjo 10 d. Roterdamo konvencija dėl sutikimo, apie kuri pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje (UNEP/FAO) (IAPS, arba PIC konvencija), ir jos 3 regioniniai protokolai.
11. Tarptautinės darbo organizacijos 1999 m. birželio 17 d. konvencija Nr. 182 dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinų veiksmų tokiam darbui panaikinti.
12. 2001 m. gegužės 22 d. Stokholmo konvencija dėl patvariųjų organinių teršalų (Stokholmo POT konvencija).

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Jonas Lukoševičius

2016-09-29

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyva 92/13/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Bendrijos taisyklių taikymą viešųjų pirkimų tvarkai vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose, suderinimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 1 tomas, p. 315), su pakeitimais, padarytais 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB (OL 2007 L 335, p. 31) ir paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES (OL 2014 L 94, p. 1).

2. 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2195/2002 dėl bendro viešųjų pirkimų žodyno (BVPŽ) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 5 tomas, p. 3) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 dėl kai kurių teisės aktų, kuriems galioja Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, nuostatų, susijusių su reguliavimo procedūra su tikrinimu, suderinimo su Tarybos sprendimu 1999/468/EB (OL 2009 L 188, p. 14).

3. 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL 2003 L 154, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. rugpjūčio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 868/2014 (OL 2014 L 241 p. 1).

4. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones (OL 2009 L 120, p. 5).

5. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).

6. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL 2014 L 94, p. 243).

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Lina Lukoseviciūtė

2016-09-29

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 184
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO 1, 80, 423², 423³, 423⁷ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Teikiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 1, 80, 423², 423³, 423⁷ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siekiama patobulinti viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarką sumažinant nepagrįstų tiekėjų skundų tikimybę, taip pat siūlomi redakcinio pobūdžio pakeitimai, dėl kurių Civilinio proceso kodekso nuostatos, reglamentuojančios viešųjų pirkimų bylų nagrinėjimo tvarką būtų taikomos ne tik viešiesiems pirkimams, bet pirkimams, atliekamiems vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, (toliau – komunalinio sektoriaus pirkimai), nes šiuos pirkimus nuo 2017 m. sausio 1 d. reglamentuos atskiras įstatymas.

Kartu teikiamas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnio (toliau – Projektas), kuriuo siekiama nustatyti administracinę atsakomybę ir komunalinio sektoriaus pirkimų taisyklių pažeidimus padariusiems asmenis, kurie dėl atskiro komunalinius pirkimus reglamentuojančio įstatymo pagal priimtą Administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnį be siūlomų pakeitimų nebūtų traukiami administracinėn atsakomybėn. Taip pat, atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų tarnybos siūlymą griežtinama administracinė atsakomybė padidinant baudas ir tokiu būdu siekiant perkančiąsias organizacijas ir perkančiuosius subjektus atgrasyti nuo pirkimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto ir Projekto (toliau kartu – Įstatymų projektai) iniciatorė – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Ūkio plėtros departamento Viešųjų pirkimų politikos skyrius (vedėja – Birutė Mačiunskienė, tel. 8 706 64 839, el. p. birute.maciunskiene@ukmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo V skyrius kartu su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso XXI¹ skyriumi nustato efektyvią ginčų nagrinėjimo sistemą, sudarančią galimybę tiekėjams dėl galimai pažeistų teisių kreiptis į teismą, prieš tai pateikiant pretenziją perkančiajai organizacijai. Tačiau praktikoje tiekėjai piktnaudžiauja jiems suteiktomis teisėmis reikšdami nepagrįstus skundus, kurie užvilkina viešųjų pirkimų procedūras, o tai stabdo investicinių projektų įgyvendinimą, kelia Europos Sąjungos paramos lėšų praradimo grėsmę. Siekiant sumažinti nepagrįstų tiekėjų skundų skaičių gali būti panaudojamos šios Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatytos priemonės: pateikiant ieškinį tiekėjo mokamas dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų dydžio žyminis mokestis (80 straipsnio 1 dalies 4 punktas); atsakovo nuostolių, galinčių atsirasti dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atlyginimo užtikrinimas (146 straipsnio 1 dalis); atsakovo teisė reikalauti nuostolių dėl ieškovo prašymu taikytų laikinųjų apsaugos priemonių atlyginimo įsiteisėjus sprendimui, kuriuo ieškinys atmetamas (146 straipsnio 2 ir 3 dalys); iki penkių tūkstančių septynių šimtų devyniasdešimt dviejų eurų bauda asmeniui už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis (95 straipsnis).

Atsižvelgiant į tai, kad tiek klasikinio, tiek komunalinio sektoriaus pirkimuose vartojamos vienodos „viešojo pirkimo“, „perkančiosios organizacijos“ sąvokos, tai viešųjų pirkimų bylų nagrinėjimo tvarką reglamentuojančios Civilinio proceso kodekso nuostatos taikomos abiejų šių

sektorių pirkimams.

2017 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio Administracinių nusižengimų kodekso 184 straipsnis numato platų subjektų, kuriems viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimai užtraukia administracinę atsakomybę, ratą, t. y. įspėjimas arba bauda nuo vieno šimto keturiasdešimt iki septynių šimtų keturiasdešimt eurų gali būti skiriama perkančiųjų organizacijų vadovams, viešojo pirkimo komisijos pirmininkui ir nariams, balsavusiems už neteisėto sprendimo priėmimą, ir kitiems asmenims.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant spręsti egzistuojančią problemą dėl tiekėjų piktnaudžiavimo nepagrįstais skundais, kurie užvilkina viešųjų pirkimų procedūras ir stabdo investicinių projektų įgyvendinimą, padidinamas žyminis mokestis viešųjų pirkimų bylose. Įstatymo projektu nustatoma, kad bylose, kuriose ginčijami sprendimai, priimti vykdant viešuosius pirkimus, mokamas žyminis mokestis, kuris turi būti ne didesnis kaip trys šimtai eurų mažos vertės pirkimuose, tūkstantis eurų supaprastintuose pirkimuose (išskyrus mažos vertės pirkimus) ir trys tūkstančiai eurų tarptautiniuose pirkimuose. Diferencijuotas žyminis mokestis nustatomas siekiant proporcingumo ir atsižvelgiant į skirtingų pirkimų vertės ribas.

Priėmus naują komunalinio sektoriaus pirkimus reglamentuojantį įstatymą be Civilinio proceso kodekso 1, 423², 423³, 423⁷ straipsnių pakeitimų susidarytų teisinio reguliavimo spraga, todėl Įstatymo projektu siūloma komunalinio sektoriaus pirkimų bylas Civilinio proceso kodekse laikyti viešųjų pirkimų bylomis, tam tikrose nuostatose šalia perkančiosios organizacijos nurodyti ir perkantįjį subjektą, atitinkamai šalia Viešųjų pirkimų įstatymo minėti Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymą (toliau – Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymas) ir Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymą.

Atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų tarybos pateiktą informaciją ir duomenis apie viešųjų pirkimų tvarkos pažeidimų skaičiaus pokyčius, aukščiau minėtiems asmenims Projekte nustatoma taikytina ženkliai didesnė maksimali piniginės baudos riba – iki trijų tūkstančių eurų, o už pakartotinai padarytą administracinį nusižengimą – iki šešių tūkstančių eurų. Viešųjų pirkimų tarnybos tvirtinimu, 2015 m. pastebimas ryškus Viešųjų pirkimų tarnybos vertintų pirkimų, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų, dalies didėjimas. Lyginant 2014 ir 2015 metus, pirkimų, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų, skaičius padidėjo net 26,3 proc. ir 2015 m. sudarė 85,1 procento nuo Viešųjų pirkimų tarnybos patikrintų pirkimų skaičiaus. Pastebėtina, kad viešųjų pirkimų vertės ženkliai skiriasi – perkančioji organizacija pirkimo sutartį gali sudaryti už keliasdešimt eurų arba keliasdešimt milijonų eurų, tuo tarpu atsakomybės skirtumai nėra proporcingi tokiems sutarčių skirtumams. Pagal Administracinių nusižengimų kodekso 610 straipsnio 1 dalyje numatytą reglamentavimą, visiems asmenims gali būti siūloma savo noru sumokėti baudą lygią pusei minimalios baudos (70 eurų), arba asmeniui nesutikus sumokėti minimalios baudos ir nenustačius sunkinančių aplinkybių - numatytos minimalios ir maksimalios baudos vidurkis, kuris pagal numatomą reglamentavimą bus 440 eurų. Manytina, kad taikant baudas už viešųjų pirkimų pažeidimus neturėtų būti taikomas Administracinių nusižengimų kodekso 610 straipsnio 2 dalies 1 punktas, ir turėtų būti nustatytos Projekte siūlomos didesnės baudų ribos, kad Viešųjų pirkimų tarnyba galėtų jas taikant diferencijuoti priklausomai nuo pažeidimo reikšmingumo. Viešųjų pirkimų tarnyba teigia, kad administracinės atsakomybės griežtinimas yra būtinas, nes šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas nepakankamai atgraso perkančiąsias organizacijas nuo pirkimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, baudos yra neproporcingos padarytų pažeidimų mastui, o vienas iš efektyviausių būdų atgrasinti perkančiųjų organizacijų darbuotojus nuo neteisėtų veiksmų – didinti jų asmeninę atsakomybę už padarytus nusižengimus.

Atsižvelgiant į tai, kad Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo projekte šio įstatymo įsigaliojimo data numatyta 2017 m. sausio 1 d., pakeitimai, susiję su šio įstatymo priėmimu taip pat įsigaliojotų 2017 m. sausio 1 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos

priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymų projektų nuostatos nustatys vieningą viešųjų ir komunalinio sektoriaus pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarką ir aiškią administracinės atsakomybės taikymo aprėptį.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų projektai turės teigiamą įtaką kriminogeninei situacijai. Žyminio mokesčio padidinimas atgrasins tiekėjus nuo nepagrįstų skundų, o administracinės atsakomybės ir didesnių baudų įtvirtinimas – nuo viešuosius pirkimus ir komunalinio sektoriaus pirkimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektai verslo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymo projektai turėtų būti svarstomi ir priimami kartu su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo projektu ir Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo projektu, kadangi juos sieja tiesioginė priklausomybė.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektuose esančios sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Naujų sąvokų į Įstatymų projektus įtraukti nesiūloma.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Priėmus Įstatymų projektus papildomos valstybės biudžeto lėšos nebus reikalingos.

13. Rengiant įstatymų projektus gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus nebuvo gauta specialistų vertinimų ir išvadų.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra šie: „viešasis pirkimas“, „viešojo pirkimo sutartis“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Įstatymai turėtų būti išversti į anglų kalbą.

Ukio ministras

Evaldas Gustas
2016-09-29

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 184 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 184 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 184 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„184 straipsnis. Viešųjų pirkimų ir pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, tvarkos pažeidimas

1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo ir šių įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimas

užtraukia įspėjimą arba baudą perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų vadovams, viešojo pirkimo ar pirkimo, atliekamo vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiojo subjekto, komisijos pirmininkui ir nariams, balsavusiems už neteisėto sprendimo priėmimą, ir kitiems asmenims nuo vieno šimto keturiasdešimt iki trijų tūkstančių eurų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo vieno tūkstančio penkiasdešimt iki šešių tūkstančių eurų.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ūkio ministras
Evaldas Gustas
2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius
Andrius Lukoševičius
2016-09-29

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 184 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 184 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 184 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„184 straipsnis. Viešųjų pirkimų ir pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, tvarkos pažeidimas

1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo ir šių įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimas

užtraukia įspėjimą arba baudą perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų vadovams, viešojo pirkimo ar pirkimo, atliekamo vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiojo subjekto, komisijos pirmininkui ir nariams, balsavusiems už neteisėto sprendimo priėmimą, ir kitiems asmenims nuo vieno šimto keturiasdešimt iki trijų tūkstančių septynių šimtų keturiasdešimt eurų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo vieno tūkstančio penkiasdešimt iki šešių tūkstančių dviejų tūkstančių trijų šimtų eurų.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ūkio ministras
[Signature]
Evaldas Gustas
2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorė

[Signature]
Lina Lukoševičiūtė
2016-09-29

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 1, 80, 423², 423³, 423⁷ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šis Kodeksas nustato civilinių, darbo, šeimos, intelektinės nuosavybės, konkurencijos, bankroto, restruktūrizavimo, viešųjų pirkimų ir pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, (toliau – viešųjų pirkimų) bylų ir kitų bylų dėl privatinųjų teisinių santykių bei ypatingosios teisenos bylų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo bei vykdymo, prašymų dėl užsienio teismų sprendimų ir arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo Lietuvos Respublikoje tvarką, taip pat skundų dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančio arbitražo sprendimų nagrinėjimo tvarką. Darbo, šeimos, intelektinės nuosavybės, konkurencijos, bankroto, restruktūrizavimo, viešųjų pirkimų bylos, bylos dėl turto paėmimo visuomenės poreikiams ir ypatingosios teisenos bylos nagrinėjamos pagal šio Kodekso taisykles, išskyrus išimtis, kurias nustato kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.“

2 straipsnis. 80 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 80 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Už kiekvieną ieškinį (pradinį ar priešieškinį), pareiškimą dėl ikisutartinių santykių, trečiojo asmens, pareiškusio savarankišką reikalavimą dėl ginčo dalyko, pareiškimą jau pradėtoje byloje, pareiškimą ypatingosios teisenos bylose mokamas tokio dydžio žyminis mokestis:

1) turtiniuose ginčiuose – nuo ieškinio sumos: iki dvidešimt aštuonių tūkstančių devynių šimtų šešiasdešimt dviejų eurų – 3 procentai, bet ne mažiau kaip dvidešimt eurų; nuo didesnės kaip dvidešimt aštuonių tūkstančių devynių šimtų šešiasdešimt dviejų eurų sumos iki aštuoniasdešimt šešių tūkstančių aštuonių šimtų aštuoniasdešimt šešių eurų – aštuoni šimtai šešiasdešimt aštuoni eurai plius 2 procentai nuo ieškinio sumos, viršijančios dvidešimt aštuonis tūkstančius devynių šimtų šešiasdešimt du eurus; nuo didesnės kaip aštuoniasdešimt šešių tūkstančių aštuonių šimtų aštuoniasdešimt šešių eurų sumos – du tūkstančiai dvidešimt septyni eurai plius 1 procentas nuo ieškinio sumos, viršijančios aštuoniasdešimt šešis tūkstančius aštuonis šimtus aštuoniasdešimt šešis eurus. Bendras žyminio mokesčio dydis turtiniuose ginčiuose negali viršyti dvylikos tūkstančių penkių šimtų penkiasdešimt penkių eurų;

2) ginčiuose, kylančiuose iš nuomos teisinių santykių, – penkiasdešimt septynių eurų, išskyrus ginčus dėl pinigų išieškojimo;

3) ginčiuose dėl sutarčių modifikavimo (pakeitimo, nutraukimo ir kt.) – vieno šimto keturiasdešimt keturių eurų;

4) bylose dėl juridinio asmens veiklos tyrimo – dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų;

5) bylose, kuriose ginčijami sprendimai, priimti vykdant viešuosius pirkimus:

a) mažos vertės pirkimuose – trijų šimtų eurų;

b) supaprastintuose pirkimuose (išskyrus mažos vertės pirkimus) – tūkstančio eurų;

c) tarptautiniuose pirkimuose – trijų tūkstančių eurų.

6) kituose ginčiuose – keturiasdešimt vieno euro;

7) bylose dėl teismo įsakymų – ketvirtadalis sumos, mokėtinos už ieškinį, bet ne mažiau kaip keturi eurai;

8) dokumentinio proceso tvarka nagrinėjamose bylose – pusė sumos, mokėtinos už ieškinį, bet ne mažiau kaip aštuoni eurai;

9) ypatingosios teisenos bylose – keturiasdešimt vieno euro, išskyrus šiame Kodekse numatytus atvejus;

10) grupės ieškinio bylose žyminio mokesčio dydis nustatomas pagal šio Kodekso XXIV¹ skyriaus taisykles.“

3 straipsnis. 423² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 423² straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tiekėjas, prieš kreipdamasis į teismą, turi laikytis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatyme (toliau – Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymas) ar Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje įstatyme (toliau – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas) nustatytos privalomos išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarkos.“

4 straipsnis. 423³ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 423³ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Atsižvelgiant į ieškinio pobūdį, be šio Kodekso 135 straipsnyje nustatytų reikalavimų, ieškinyje arba jo prieduose turi būti:

1) skelbimas apie pirkimą – jeigu pranešimas apie pirkimą buvo paskelbtas viešai arba buvo adresuotas ieškovui;

2) pirkimo dokumentuose nurodytos pirkimo sąlygos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo, Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo ar Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo reikalavimus;

3) tiekėjo kreipimasis, pareikštas išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka, ir dėl jo priimtas sprendimas – jeigu šie dokumentai yra;

4) perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto sprendimai, apie kuriuos ieškovui buvo pranešta;

5) tiekėjų ir perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto susirašinėjimo dokumentai dėl pirkimo sąlygų paaiškinimo ar patikslinimo;

6) tiekėjo, perkančiosios organizacijos, perkančiojo subjekto susirašinėjimo su Viešųjų pirkimų tarnyba dokumentai – jeigu šiuos dokumentus tiekėjas turi;

7) tiekėjo pasiūlymas – kai ieškinio dalykas nėra tik pirkimo sąlygų ginčijimas;

8) ieškovo turima informacija apie kitų konkurso dalyvių pasiūlymus – kai ieškinio dalykas ir (ar) pagrindas yra tiesiogiai su šiais pasiūlymais susiję;

9) nuomonė dėl būtinumo į bylą įtraukti kitus asmenis;

10) nuomonė dėl būtinumo gauti kompetentingų valstybės institucijų išvadas;

11) ieškovo, atsakovo ir kitų suinteresuotų asmenų turimi elektroninio pašto adresai, telefono ir fakso numeriai, kitų turimų elektroninių ryšių priemonių adresai;

12) kiti dokumentai ar informacija, susiję su ginčo dalyku.“

5 straipsnis. 423⁷ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 423⁷ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Be šiame Kodekse nurodytų kitų laikinųjų apsaugos priemonių, kaip laikinosios apsaugos priemonės viešųjų pirkimų bylose gali būti taikoma:

1) viešojo pirkimo konkurso procedūrų sustabdymas;

2) įpareigojimas perkančiajai organizacijai ar perkančiajam subjektui nesudaryti viešojo pirkimo sutarties;

3) perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto priimto sprendimo įgyvendinimo sustabdymas;

4) su pirkimo laimėtoju sudarytos viešojo pirkimo sutarties vykdymo sustabdymas.“

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorė

Lina Lukoševičiūtė

2016-09-29

LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSO 1, 80, 423², 423³, 423⁷ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šis Kodeksas nustato civilinių, darbo, šeimos, intelektinės nuosavybės, konkurencijos, bankroto, restruktūrizavimo, viešųjų pirkimų **ir pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, (toliau – viešųjų pirkimų)** bylų ir kitų bylų dėl privatinųjų teisinių santykių bei ypatingosios teisenos bylų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo bei vykdymo, prašymų dėl užsienio teismų sprendimų ir arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo Lietuvos Respublikoje tvarką, taip pat skundų dėl Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančio arbitražo sprendimų nagrinėjimo tvarką. Darbo, šeimos, intelektinės nuosavybės, konkurencijos, bankroto, restruktūrizavimo, viešųjų pirkimų bylos, bylos dėl turto paėmimo visuomenės poreikiams ir ypatingosios teisenos bylos nagrinėjamos pagal šio Kodekso taisykles, išskyrus išimtis, kurias nustato kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.“

2 straipsnis. 80 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 80 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Už kiekvieną ieškinį (pradinį ar priešieškinį), pareiškimą dėl ikisutartinių santykių, trečiojo asmens, pareiškusio savarankišką reikalavimą dėl ginčo dalyko, pareiškimą jau pradėtoje byloje, pareiškimą ypatingosios teisenos bylose mokamas tokio dydžio žyminis mokestis:

1) turtiniuose ginčiuose – nuo ieškinio sumos: iki dvidešimt aštuonių tūkstančių devynių šimtų šešiasdešimt dviejų eurų – 3 procentai, bet ne mažiau kaip dvidešimt eurų; nuo didesnės kaip dvidešimt aštuonių tūkstančių devynių šimtų šešiasdešimt dviejų eurų sumos iki aštuoniasdešimt šešių tūkstančių aštuonių šimtų aštuoniasdešimt šešių eurų – aštuoni šimtai šešiasdešimt aštuoni eurai plus 2 procentai nuo ieškinio sumos, viršijančios dvidešimt aštuonis tūkstančius devynis šimtus šešiasdešimt du eurus; nuo didesnės kaip aštuoniasdešimt šešių tūkstančių aštuonių šimtų aštuoniasdešimt šešių eurų sumos – du tūkstančiai dvidešimt septyni eurai plus 1 procentas nuo ieškinio sumos, viršijančios aštuoniasdešimt šešis tūkstančius aštuonis šimtus aštuoniasdešimt šešis eurus. Bendras žyminio mokesčio dydis turtiniuose ginčiuose negali viršyti dvylikos tūkstančių penkių šimtų penkiasdešimt penkių eurų;

2) ginčiuose, kylančiuose iš nuomos teisinių santykių, – penkiasdešimt septynių eurų, išskyrus ginčus dėl pinigų išieškojimo;

3) ginčiuose dėl sutarčių modifikavimo (pakeitimo, nutraukimo ir kt.) – vieno šimto keturiasdešimt keturių eurų;

4) bylose dėl juridinio asmens veiklos tyrimo ir bylose, ~~kuriose ginčijami sprendimai, priimti vykdant viešuosius pirkimus;~~ – dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų;

5) bylose, kuriose ginčijami sprendimai, priimti vykdant viešuosius pirkimus:

a) mažos vertės pirkimuose – trijų šimtų eurų;

b) supaprastintuose pirkimuose (išskyrus mažos vertės pirkimus) – tūkstančio eurų;

c) tarptautiniuose pirkimuose – trijų tūkstančių eurų.

~~5) 6) kituose ginčiuose – keturiasdešimt vieno euro;~~

6) 7) bylose dėl teismo įsakymų – ketvirtadalis sumos, mokėtinos už ieškinį, bet ne mažiau kaip keturi eurai;

7) 8) dokumentinio proceso tvarka nagrinėjamos bylose – pusė sumos, mokėtinos už ieškinį, bet ne mažiau kaip aštuoni eurai;

8) 9) ypatingosios teisenos bylose – keturiasdešimt vieno euro, išskyrus šiame Kodekse numatytus atvejus;

9) 10) grupės ieškinio bylose žyminio mokesčio dydis nustatomas pagal šio Kodekso XXIV¹ skyriaus taisykles.“

3 straipsnis. 423² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 423² straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tiekėjas, prieš kreipdamasis į teismą, turi laikytis **Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatyme (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatyme (toliau – Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymas) ar Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje įstatyme (toliau – Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymas)** nustatytos privalomos išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarkos.“

4 straipsnis. 423³ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 423³ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Atsižvelgiant į ieškinio pobūdį, be šio Kodekso 135 straipsnyje nustatytų reikalavimų, ieškinyje arba jo prieduose turi būti:

1) skelbimas apie pirkimą – jeigu pranešimas apie pirkimą buvo paskelbtas viešai arba buvo adresuotas ieškovui;

2) pirkimo dokumentuose nurodytos pirkimo sąlygos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo, **Komunalinio sektoriaus pirkimų įstatymo ar Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo** reikalavimus;

3) tiekėjo kreipimasis, pareikštas išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka, ir dėl jo priimtas sprendimas – jeigu šie dokumentai yra;

4) perkančiosios organizacijos **ar perkančiojo subjekto** sprendimai, apie kuriuos ieškovui buvo pranešta;

5) tiekėjų ir perkančiosios organizacijos **ar perkančiojo subjekto** susirašinėjimo dokumentai dėl pirkimo sąlygų paaiškinimo ar patikslinimo;

6) tiekėjo, ~~ir (ar)~~ perkančiosios organizacijos, **perkančiojo subjekto** susirašinėjimo su Viešųjų pirkimų tarnyba dokumentai – jeigu šiuos dokumentus tiekėjas turi;

7) tiekėjo pasiūlymas – kai ieškinio dalykas nėra tik pirkimo sąlygų ginčijimas;

8) ieškovo turima informacija apie kitų konkurso dalyvių pasiūlymus – kai ieškinio dalykas ir (ar) pagrindas yra tiesiogiai su šiais pasiūlymais susiję;

9) nuomonė dėl būtinumo į bylą įtraukti kitus asmenis;

10) nuomonė dėl būtinumo gauti kompetentingų valstybės institucijų išvadas;

11) ieškovo, atsakovo ir kitų suinteresuotų asmenų turimi elektroninio pašto adresai, telefono ir fakso numeriai, kitų turimų elektroninių ryšių priemonių adresai;

12) kiti dokumentai ar informacija, susiję su ginčo dalyku.“

5 straipsnis. 423⁷ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 423⁷ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Be šiame Kodekse nurodytų kitų laikinųjų apsaugos priemonių, kaip laikinosios apsaugos priemonės viešųjų pirkimų bylose gali būti taikoma:

1) viešojo pirkimo konkurso procedūrų sustabdymas;

2) įpareigojimas perkančiajai organizacijai **ar perkančiajam subjektui** nesudaryti viešojo pirkimo sutarties;

3) perkančiosios organizacijos **ar perkančiojo subjekto** priimto sprendimo įgyvendinimo sustabdymas;

4) su pirkimo laimėtoju sudarytos viešojo pirkimo sutarties vykdymo sustabdymas.“

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2016-09-29

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktore

Lina Čekoševičiūtė

2016-09-29